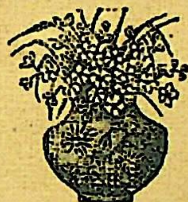
गोठी-कोष

(वि. ना. वीरभद्रशर्मा

K. 31

हिन्दी-मराठी-कोष

रचयिता

श्री नारायण तम्माजी कातगडे
उर्फ श्री पुण्डलीक

ॐ

हिंदी-मराठी-कोश

लेखक

नारायण तंभाजी कातगडे

उर्फ

पुंडलीक

("हिंदी-शिक्षक अथवा स्वराज्याच्या भाषेशीं परिचय" के लेखक)

प्रकाशक

सस्ता-साहित्य-मंडल, अजमेर

[प्र]थमवार १०००]   १९२८   [मूल्य २)

सजिल्द का मूल्य २॥)

प्रकाशक
जीतमल लूणिया, मंत्री
सस्ता-साहित्य-मंडल अजमेर

नोट—सस्ता-मंडल से प्रकाशित सस्ती हिंदी पुस्तकों की सूची अंतिम पृष्ठों में देखिए।

मुद्रक
जीतमल लूणिया
सस्ता साहित्य प्रेस, अजमेर

प्रकाशक के दो शब्द

गांधीजी ने अपनी आत्मकथा में चंपारन के बारे में लिखते हुए जिन पाठशालाओं का उल्लेख किया है उनमें से एक को चलाने वाले स्वयंसेवक पुंडलीकजी हैं। महाराष्ट्रीय होते हुए और हिन्दी भाषा से अनजान होते हुए भी उन्होंने बिहार के देहात में शिक्षा का काम करने की हिम्मत की, और वहां की जनता का प्रेम संपादन किया। उसी हिम्मत से उन्होंने हिन्दी भाषा का अच्छी तरह अध्ययन भी किया, और इस सिद्धान्त का अनुभव किया कि हिन्दी ही भारतवर्ष की राष्ट्रीय भाषा हो सकती है। यह अनुभव करते ही अपने उत्साही स्वभाव के अनुसार महाराष्ट्रीयों के लिए एक 'हिन्दी-शिक्षक' उन्होंने तैयार किया, और आज उसी की पूर्ति के लिए यह 'हिंदी—मराठी-कोष' भी उन्होंने तैयार किया है। हिंदी पढ़ने में महाराष्ट्रीयों को कितनी सहायता की जरूरत है, और किस किस्म के कोष की उन्हें जरूरत है इसका ठीक ठीक ख्याल रख कर ही उन्होंने इस कोष की रचना की है। इस पर उन्होंने जो परिश्रम किया है वह सहृदय पाठकों की नजर से छिपा न रहेगा। और यह परिश्रम उन्होंने केवल सेवाभाव से राष्ट्र-भाषा के प्रति अपने अटूट प्रेम के लिए किया है।

महाराष्ट्र का राष्ट्र-प्रेम सुविख्यात है। राष्ट्रीयभाषा सीखने में उत्साह पूर्वक इस ग्रन्थ का वे उपयोग करेंगे इस आशा से मंडल ने भी अपने निश्चित कार्यक्षेत्र से बाहर जाकर भी महाराष्ट्रोपयोगी यह ग्रंथ प्रकाशित किया है। आशा है कि महाराष्ट्र इस मंडल की इस सेवा और श्री पुंडलीक जी के प्रेम-मय परिश्रम की जरूर कद्र करेगा।

मंत्री
सस्ता-साहित्य मण्डल, अजमेर

अभिप्राय

श्री० ब्रह्मचारी पुण्डलीकजी यांनी लिहिलेल्या हिन्दी-मराठी-कोशाची हस्त लिखित प्रत मी पाहिली. शब्दाला सुटसुटीत असा हिंदी प्रतिशब्द ही देण्याचा प्रयत्न केलेला असून त्यांत ही बरेंच यश आलेलें आहें. हिंदी मध्यें वापरले जाणारे सोपे संस्कृत शब्द व हिंदी मध्यें क्वचित् वापरले जाणारे बोजड उर्दू शब्द या कोशांत न घेतल्यामुळें, हा कोश महाराष्ट्राच्या दृष्टीनें जसा व्हावयास पाहिजे होता तसाच झाला आहे. शब्दांची निवड चांगली झाली आहे असें म्हणण्यास मुळींच हरकत नाहीं. 'हिंदी-शिक्षक अथवा स्वराज्याच्या भाषेशीं परिचय–' हें पुस्तक प्रसिद्ध झाल्या नंतर अशा प्रकारच्या हिंदी-मराठी-कोशाची महाराष्ट्रांत आवश्यकताच होती; ती ह्या कोशानें भरून निघाली आहे. शिवाय या कोशाला जोडूनच हिंदी वाक् प्रचार किंवा वाक्–संप्रदाय याचा ही एक छोटासा कोश दिलेला आहे, त्याचा ही उपयोग हिंदी शिकणारांस पुष्कळच होण्या सारखा आहे. हिंदी ही आपली राष्ट्रीय भाषा आहे हें आतां निर्विवाद ठरलें आहे, आणि हिंदी शिकणाऱ्या प्रत्येक महाराष्ट्रीयास श्री पुंडलीकजी यांच्या "हिंदी–शिक्षका" प्रमाणेंच त्यांचा हा "हिंदी-मराठी-कोश" उपयोगी होईल अशी मला खात्री आहे।

सातारा
ता०-२० । १२ । १९२५ } न० चिं० केळकर

श्री केळकर से मैं सहमत हूँ ।

एम्. आर. जयकर

श्री नारायण तम्माजी कातगडे यानीं हिंदी-मराठी-कोश लिहिलेला मी पाहिला मराठी मायभाषा असून हिंदी शिकूं इच्छिणारास तो फारच उपयोगी पडेल. रा. कातगडे यांनीं हिंदी चा अभ्यास येथें व हिंदी मुलखांत राहून केला असल्यानें मराठी विद्यार्थ्यांस कोश कसा उपयोगी पडेल याची कल्पना त्यांस उत्तम असल्यानें हा कोश तज्ज्ञांच्या व इतर दृष्टीनें ही उपयोगी झाला आहे. अपरिचित व कधींमधीं येणारे उर्दू शब्द त्यांनीं गाळले आहेत, आणि परिचित व सामान्य हिंदी लोकांच्या बोलण्यांत येणारे तेवढे घेतले आहेत, हिंदी–वाक्प्रचार म्हणजे लकबी व म्हणी यांचा ही त्यांनीं समावेश केला आहे, तात्पर्य हा कोश मराठी लोकांस चांगलाच उपयोगी पडेल।

ता० ७ । १ । २६] चिंतामणि विनायक वैद्य

श्री पुण्डलीकजी यांनां हिन्दी भाषेचें महत्व अनुभवानें पटलें आहे. चंपारण्य मध्यें मुलांनां शिकवितां शिकवितां ते स्वतः ती भाषा शिकलें. स्वराज्याच्या सर्व चळवळी पैकीं राष्ट्रभाषा-विस्ताराची चळवळ त्यांना विशेष पटली आहे. मराठी बोलणाऱ्या लोकांच्या सोयी साठीं त्यांनीं 'हिन्दी-शिक्षक' म्हणून एक पुस्तक तयार केलें आहे. त्याच्या पुढील सोय म्हणून त्यांनी हिन्दी-मराठी-कोश ही तयार केला आहे. हा कोश विशिष्ट हेतूनें च केलेला आहे. मराठी जाणणाऱ्या प्रौढ वाचकांना सहज समजणारे शब्द यांतून बहुत करून गाळले आहेत, व म्हणून च पुस्तकाची उपयुक्तता कमी न होतां तें इतकें आटपशीर झालें आहे. जाडे जाडे विद्वद्भोग्य संस्कृत आणि फारशी अरबी शब्दांना ही त्यांनीं विचारपूर्वक रजा दिली आहे, शब्दार्थ कामाचे आणि बरोबर दिले आहेत, हा कोश बरोबर बाळगला असतां सामान्य व्यवहार अथवा वाचनाच्या बाबतींत कोणची ही अडचण येणार नाहीं या पुस्तकानें हिंदी शिकूं इच्छिणाऱ्यांची चांगलीच सोय होणार आहे।

दत्तात्रेय बालकृष्ण कालेलकर।
माघ० शु० १ शुक्रवार ।

प्रस्तावना

देशामध्यें हिंदी ही राष्ट्राची सार्वत्रिक भाषा व्हावी अशी जी चळवळ चालू आहे, त्याचा एक भाग म्हणून प्रस्तुत 'हिंन्दी–मराठी–कोश' लिहिला व छापला जात आहे. हिंदुस्थानची राष्ट्रीय भाषा हिंदी हीच असावी या बद्दल मतभेद असण्याचें कारण आतां राहिलेलें नाहीं. आणि जरी थोडा बहुत मतभेद कोठें असलाच तर त्याला उत्तर देण्याची जागा ही नव्हे. हिंदी किंवा दुसरी कोणतीहि भाषा राष्ट्राची राष्ट्रीय म्हणजे सार्वत्रिक भाषा मानणें, म्हणजे आपापल्या मातृभाषांची उपेक्षा करणें खात्रीनें नव्हे. हिंदमातेच्या अखिल पुत्रांना हिंदीभाषा चालचलाऊ कामापुरती तरी व्यवस्थित समजली पाहिजे यांत शंका नाहीं. हिंदी मराठीशीं अगदींच जुळती असल्यामुळें मराठी जाणणाऱ्या लोकांनां हिंदी शिकणें अत्यन्त सुलभ आहे. महाराष्ट्रांतील लोकांनां हिंदी शिकविण्या करितां एक हिंदी व्याकरण व हिंदी–मराठी–कोश या दोन पुस्तकांची आवश्यकता मला वाटूं लागली, आणि मिळेल त्या संधीचा फायदा घेऊन हीं दोन्हीं पुस्तकें तयार करून लिहून प्रसिद्ध करण्याचा छंद माझ्या मनानें घेतला. 'हिन्दी–शिक्षक अथवा स्वराज्याच्या भाषेशीं परिचय' हें पुस्तक मी लिहून प्रसिद्ध केलें आणि जनतेनें त्या पुस्तकाचा गौरव चांगला केला असून मीं जनतेचा त्या बाबतींत ऋणी आहें.

हिंदी–मराठी–कोश लिहिण्याचें काम हातीं घेण्याचें पूर्वीं मीं त्या विषयांची आवश्यक माहिती मिळविली, आणि महाराष्ट्रांतील व इतर ठिकाणच्या विचारी व तज्ज्ञ लोकांशीं पत्र-व्यवहार करून सर्वांकडून सूचना मागविल्या, त्या सूचनांचा योग्य विचार केला, त्या सर्वांच्या सर्व सूचानांचा या ठिकाणीं प्रत्यक्ष उल्लेख करण्याचें कारण नाहीं. सूचना मागविल्या असतां माझ्या पत्रांनां आस्थेनें उत्तरें पाठविणारां मध्यें श्री बाबा साहेब परांजपे, वऱ्हाड; पंडित हरीहरशर्माजी, मद्रास; आनंद-कर्ते श्री० वासुदेव आपटे, पुणें; श्री० काका साहेब कालेलकर, सत्याग्रहाश्रम साबरमती; आणि कै० पू० अण्णा साहेब विजापुरकर वगैरे मंडळी प्रमुख होतीं. श्री० अण्णासाहेब विजापुरकर यांनीं आपल्या पत्रांत असें म्हटलें आहे कीं—

"हिंदी भाषा शिकण्या बद्दल आज कांहीं दुमत असण्याचा संभव नाहीं, पण शिकण्याच्या पद्धति सम्बन्धीं मत-भेद होणें अगदीं शक्य आहे. त्याचें स्वरूप व्यावहारिक असावें कि वाङ्मयिक पूर्णत्वाच्या स्वरूपाचें असावें या बद्दल ही मतभेद असणें सहाजिक आहे, व कोश तयार करितांना या गोष्टीचा विचार अवश्य करावा लागणारच. ......तुलशिदासाचें हिंदी व आजचें हिंदी या मध्यें पुष्कळच फरक पडला आहे. शिवाय उर्दु-प्रधान हिंदी व संस्कृत-प्रधान हिंदी हा एक मोठा विकट प्रश्न कोशाच्या बाबतींत उद्भवणारच."

श्री० अण्णा साहेब विजापुरकर यांनीं केलेले वरील प्रश्न व इतर अनेकांनीं लेखी व तोंडी उपस्थित केलेले सवाल यांचा खुलासा, मीं कोशाची जी योजना दिली आहे ती या ठिकाणीं दिली असतां, आपोआप होण्या सारखा आहे. कोशाचें स्वरूप कोणत्या प्रकारचें असावें हें निश्चित करण्याचा विचार करितांना नाम, सर्वनाम, विशेषण क्रिया विशेषण. व धातु हे सर्व वेगवेगळे दाखवून कोशाचें तितकें स्वतंत्र भाग करावेत असा एक विचार पुढें आला होता. थोडें कां होईना पण हिंदी जाणणाऱ्या लोकांनां तशा प्रकारच्या कोशाचा उपयोग अधिक झाला असता यांत शंका नसली तरी, नवशिक्या हिंदी जाणणारास शब्द शोधण्यास या योगें बराच त्रास पडला असता; आणि म्हणूनच तो विचार त्याज्य ठरविला. हिंदी शब्दाला एकादा हिंदी सुटसुटींत प्रतिशब्द ही मला शक्य झालें तेथें मीं प्रस्तुत कोशांत दिला आहे. शब्दाला, असा हिंदी प्रतिशब्द जेथें जेथें देण्यांत आला आहे ते सर्वच शब्द व्युत्पत्तीच्या दृष्टीनें मूळचे हिंदी आहेत असें समजण्याचें कारण नाहीं. ते हिंदी मध्यें रूढ झालेले आहेत इतकाच त्याचा अर्थ आहे. मराठींतील जे शब्द हिंदींत बरोबर त्याच अर्थानें वापरले जातात ते ग्राह्याग्राह्य विचारानें वगळले आहेत. नियमास सुटून होणाऱ्या रूपांचा खुलासा

कित्येक ठिकाणीं देण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. आपल्या राष्ट्रीय हिंदी मध्यें क्वचित वापरले जाणारे पारशी व अरेबिक आणि जाडे जाडे विद्वद्भोग्य संस्कृत शब्द कोशांत समाविष्ट करून कोश व्यर्थ फुगविलेला नाहीं. हिंदी मध्यें 'रा' व 'ड़ा' या मध्यें पुष्कळ वेळां भेद केला जात नसल्या मुळें एकच शब्द तसा दोन तऱ्हेनें लिहून तो दोन वेळां कोशांत घातलेला नाहीं. मूळचा शब्द कोठून म्हणजे कोणत्या भाषेतून आलेला आहे हें दिग्दर्शित करण्याचा प्रयत्न या कोशांत केलेला आहे. हिंदी वाक्प्रचार व संप्रदाय यांचा एक स्वतंत्र कोश करून तो शेवटीं या कोशास जोडलेला आहे।

कोशाचीं बरीचशीं पानें लिहून झाल्यानंतर प्रवासांत कऱ्हाडची कृष्णानदी ओलांडतांना नावें मध्यें दोन हमालांच्या भांडणांत माझी कातड्याची बेग तुटली जाऊन कोशाचीं हस्त-लिखितें पुरामध्यें कृष्णार्पण झालीं, त्यायोगें नुकसान किती झालें याची कल्पना त्या 'हमालांना' काय असणार ? मीं तें निमुटपणें सहन केलें आणि कोष लिहिण्यासारखें कष्टाचें व किचकट काम कायमचें सोडून बसण्याच्या विचारांत कांहीं दिवस घालविले. हातांत घेतलेल्या कोणत्या चांगल्या कार्याला आपली कसोटी विघ्नाच्या वरकलावर करून घ्यावी लागत नाहीं ? पुनः पुनः कोशाचें हें काम भविष्यत झालें तरी तें मध्येंच सोडून न देतां त्याची माझ्या बुद्धीप्रमाणें मी व्यवस्थित कड पोंचविली आहे. असो.

रामनारायणलाल यांची The Students Practical Dictionary, इंग्रजी–हिंदी–डिक्शनरी; चतुर्वेदी द्वारकाप्रसाद शर्मा यांचा 'हिंदी शब्दार्थ पारिजात' ओकांचा गीर्वाण लघुकोश, तुळसीदासांचें हिंदी रामायण, प्रचलित हिंदी वाङ्मय (अभ्यासकां करितां पुस्तकांची यादी कोशाला शेवटीं जोडलेली आहे) कँडीचा इंग्रजी-मराठी-कोश वगैरे पुस्तकांचा उपयोग प्रस्तुत कोश तयार करितांना झालेला आहे. 'कँडीची डिक्शनरी', 'मिरज विद्यार्थी संघा' नें जवळ जवळ अठरा महिने माझ्याकडे उपयोगार्थ ठेविलेली होती त्या बद्दल त्या संस्थेचे मीं या ठिकाणीं आभार मानतों।

कोशांतील शब्दांची निवड व अर्थनिर्णय होऊन वर्णानुक्रमानें ते सर्व शब्द स्वच्छ लिहून निघे पर्यंत किती वेळां त्याची टिपणें व खाडा खोडी होत असतात, हें त्या कामांत प्रत्यक्ष पडल्या शिवाय कळणें थोडें कठीण आहे. असलीं कष्टाचीं कामें ज्या स्वयं सेवकांनीं हिंदी भाषेच्या प्रसारार्थ मधून मधून करण्यांत मला मदत केली आहे त्या सर्व तरुण मित्रांचा मी ऋणी आहे. अशा विकट व कष्टाच्या कामांत ज्यांनी उत्साहानें भाग घेतला होता त्यांत कै० अनन्त धोंडो शिराळकर यांची गणना प्रामुख्यानें केली पाहिजे। दैवदुर्विलास असा आहे कीं ज्या ठिकाणीं माझ्या या प्रस्तुत कोशाचीं बरीचशीं पृष्ठें पुरांत वाहून गेलीं त्याच गांवीं त्याच नदींत दुसऱ्याचा जीव वाचविण्या करितां पुढें सरसावलेल्या अनंतरावांना श्रीकृष्णामातेनें आपल्या ओट्यांत घेतलें. हा कोश पहाण्यास अनंतराव नाहींत ही अत्यन्त दुःखाची गोष्ट आहे !

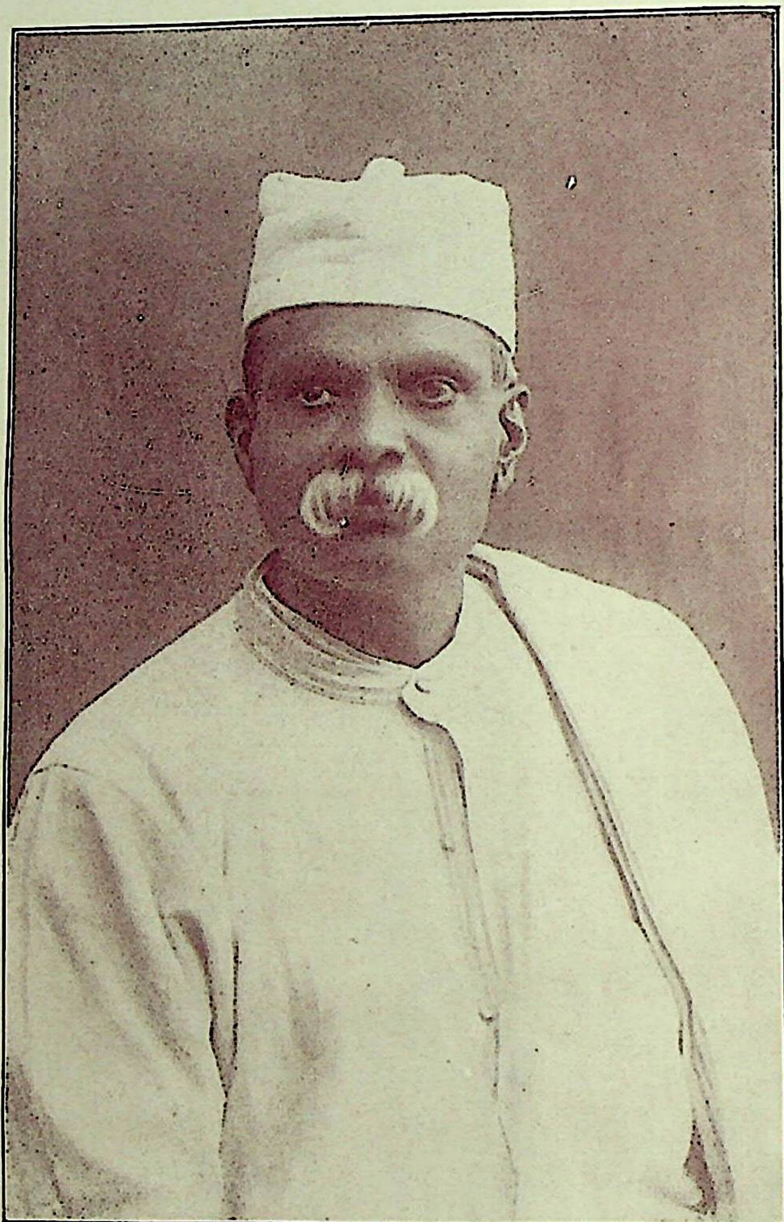
अजमीरच्या 'सस्ता–साहित्य–मण्डल' नें हा कोश शक्य तितक्या लवकर छापवून हिंदी भाषेच्या प्रसाराला जी चालना दिली व सोय केली त्याबद्दल माझ्या बरोबर कोणाहि राष्ट्र-प्रेमी मनुष्यास त्या 'मण्डल' विषयीं अभिमानच वाटेल, आणि म्हणून माझ्या प्रमाणें सर्वच हिंदी-प्रेमी लोक मण्डलचे आभारी आहेत. श्री० दे० भ० न० चिं० केळकर, चिंतामणराव वैद्य आणि काका साहेब कालेलकर यांनीं आपला अमूल्य वेळ खर्चून प्रस्तुत कोशाची हस्त लिखित प्रत काळजी पूर्वक पाहून आपले अभिप्राय मला लिहून दिले व योग्य आणि महत्वाच्या सूचना केल्या त्या बद्दल मी त्यांचा सदैव ऋणी आहे।

हा कोश काय किंवा हिंदी–शिक्षक काय दोन्हीं पुस्तकांचा उद्देश महाराष्ट्रांत हिंदी-प्रचार करणें हाच आहे. या दोन्हीं ग्रन्थांतून नफा किंवा मेहनतीचा मोबदला म्हणून कांहींच घ्यावयाचे नसल्यानें, महाराष्ट्रांतील तरुण या पुस्तकाच्या सहायानें हिंदी भाषेशीं आपला परिचय करून घेतील तरच प्रस्तुत लेखक आपल्या श्रमाचें चीज मानील।

गांधी जयंति
शके १८५०
मिरज.

पुण्डलीक.

हिन्दी-मराठी-कोष

राष्ट्र-भाषा भक्त

श्री गङ्गाधररावजी देशपाण्डे (वेलगाँव)

सस्ता-साहित्य प्रेस, अजमेर

अर्पण-पत्रिका

हिंदी ही प्रिय भारतांत करणें,
राष्ट्रीय भाषा, तरी ।
कोष-व्याकरणादि साधन हवे
अभ्यासकांच्या करीं ॥
केला यत्न तदर्थ अल्पतर हा,
यद्बोध ह्या कारण ।
त्या लोकाग्रणींतील पूज्य पुरुषा
गंगाधरा अर्पण ॥

पुण्डलीक

सांकेतिक चिन्हांचा खुलासा

ना०	नाम
वि०	विशेषण.
क्रि० वि०	क्रिया विशेषण.
स० ना०	सर्व नाम.
अ०	अव्यय.
पु०	पुल्लिंग
स्त्री०	स्त्रीलिंग.
हिं०	हिंदी.
उ०	उर्दू.
सं०	संस्कृत.
स० क्रि०	सकर्मक क्रियापद.
अ० क्रि०	अकर्मक क्रियापद.
×	प्रान्तीय शब्द
❀	कवितेंत येणारे शब्द

टीपः—सर्व-साधारण कोशांमध्यें जीं सांकेतिक चिन्हें वापरलीं जातात त्यांचा अर्थ सामान्यतः सर्वांनाच माहीत असतो. तशा चिन्हांचा खुलासा या ठिकाणीं दिलेला नाहीं।

लागत का ब्योरा

कागज	३३०)
छपाई, बाइंडिंग व चित्र	८१०)
व्यवस्था, विज्ञापन, कमीशन आदि खर्च	८६०।
	२०००)

कुल प्रतियाँ १०००

एक प्रति का मूल्य २)

नोट—लेखक ने इसकी लिखाई का पुरस्कार कुछ नहीं लिया है, इसलिए लागत के ब्योरे में लिखाई नहीं जोड़ी गई है।

हिन्दी-मराठी-कोष

अ

अउ, अउर*—(अ०) आणि, आणखी, शिवाय ।

अऊत*—(वि०) अपुत्र (हिं०) पुत्रहीन, निपुत्रिक निर्वंश ।

अंकना, आंकना—(स० क्रि०) खूण करणें, पुस्तकाला पानें घालणें, खुणेवरून ओळखणें ।

अंकवार—(ना० स्त्री०) भेंट (हिं०) भेट, आलिंगन, मांडी । अंकवार देना,-भरना ।

अंगिया—(ना० स्त्री०) चोली (हिं०) चोळी ।

अंगोछा—(ना० पु०) अंग पूछा (हिं०) पंचा, आंगपुसणी, करवस्त्र, गात्रमार्जनी ।

अंत—(ना० पु०) सिरा, छोर।(हिं०) समाप्ति, शेवट, टोंक, अग्र ।

अंतरा, अंतरिया—(ना० पु०) एक दिवसा आड येणारा ताप ।

अंधेर—(ना० पु०) अन्याय (हिं०) उपद्रव, अंधाधुंदी ना ताळ ना तंत्र ।

अंधेरा—(ना० पु०) अंधार, अंधकार ।

अंबिया—(ना० स्त्री०) कोयरी, कोंवळा, हिरवा अंबा ।

अंश—(ना० पु०) भाग, वाटणी, खांदा,—क (ना० पु०) वाटणी करणारा, बटवैया (हिं०) ।

अंशल—(ना० पु०) बाँटनेवाला (हिं०) वाटणारा ।

अकच्छ—(वि०) नंगा, निर्ग्रन्थ (हिं०) नंगा, नागडा विवस्त्र ।

अकड़—(ना० स्त्री०) टेढ़ापन (हिं०)। वाकडेपणा, ऐट, अकड़बाज(ना० पु०)गर्विष्ट ।

अकथ
अकथनीय
अकथ्य } (वि०) न कहने योग्य (हिं०) न सांगण्यासारखें ।

अकनि+—(अ०) अव्यय ।

अकम्+—(ना० स्त्री०) वैर, शत्रुत्व ।

अकराम+—(ना० स्त्री०) मिहरवानी (हिं०) दया, मेहरबानी, कृपा, अनुग्रह, मर्जी ।

अकर्मा—(वि०) आळशी, सुस्त ।

अकर्मी—(ना० पु०) दुराचारी (हिं०) लवाड़, सोदा, शठ, हरामजादा ।

अकल्पन+—(वि०) यथार्थ (हिं०) वास्तविक, सत्य ।

अकलंक—(वि०) बेदाग (हिं०) निर्दोष, निरपराधी,

अकहुवा+—(वि०) अकथनीय ।

अकाण्ड—(अ०) हठात् (हिं०) अकस्मात्'—ताण्डव (ना० पु०) व्यर्थ गड़बड़;—पात् (वि०) जन्मतःच मरणारा ।

अकाज—(ना० पु०) बिगाड़ (हिं०) बिघाड़, नाश, हिंसा ।

अकाट्य—(वि०) अखण्डनीय ।

अकाम
अकारथ } (वि०) व्यर्थ, निष्फल, निरुपयोगी ।

अकाल—(ना० पु०) दुर्भिक्ष (हिं०) वाईट वेळ, दुष्काळ;—पुरुष (ना० पु०) शीखांच्याग्रंथामधील-ईश्वर;—मृत्यु (ना० स्त्री०) अकाली येणारें मरण ।

अकुण्ठ—(वि०) तीक्ष्ण (हिं०) पाणीदार, कड़क जलाल ।

अकुताना+—(अ० क्रि०)घबड़ाना (हिं०) घाबरणें, दमणें ।

अकुताही—(वि०) ऊबनेवाला (हिं०) उदास ।

अकुतोभय—(वि०) निडर (हिं०) निःशंक, निर्भय, साहसी ।

अकुल—(वि०) नीच घराने का (हिं०) वाईट घराण्यांत जन्मलेला, नीच ।

फुटनोट—* कवितेंत येणारे शब्द; + प्रान्तीय, जुने अथवा अन्य भाषेंतील शब्द ।

अकुलाना—(अ० क्रि०) घबड़ाना (हिं०) घाबरणें, भिणें, दमणें।

अकूपार—(ना० पु०) समुद्र, सागर।

अकेला—(वि०) एकटा, एकाकिन्।

अकोर*—(ना० स्त्री०) मुँहभरी (हिं०) लांच, खाऊ, शेला पागोटें।

अकोरी* – (वि०) लांच खाणारा।

अकोसना—(स० क्रि०) बुरा भला कहना (हिं०) शिव्या देणें, बरें वाईट बोलणें, तोंड-सुख घेणें।

अक्त—(वि०) गीला (हिं०) भिजलेला।

अक्ल—(ना० स्त्री०) बुद्धिमानी (हिं०) अक्कल, बुद्धी, ज्ञान;—का दुश्मन (वि०) मूर्ख;—मन्द (वि०) शहाणा।

अक्स—(ना० पु०) पड़छाया।

अक्खड़ } (ना० पु०) गंवार (हिं०) रानटी, निष्का-
अखड़ } ळजी, खुळचट।

अखतीज—(ना० पु०) अक्षय्य तृतीया।

अखबार—(ना० पु०) समाचार पत्र (हिं०) वर्तमान पत्र, बातमी पत्र;—नवीस (ना० पु०) बातमी लिहिणारा, संपादक।

अखर्व—(अ०) बड़ा लम्बा (हिं०) समस्त, पूर्ण, रेल चेल, मोठा।

अखाड़ा—(ना० पु०) आंगन (हिं०) मल्ल-युद्ध-स्थान, तालीम।

अखाद्य—(ना० पु०) न खाण्यासारखा पदार्थ।

अखिल—(वि०) सब (हिं०) सर्व, सारा, समस्त, सम्पूर्ण।

अखेट } (ना० स्त्री०)शिकार (हिं०) मृगया, पारध,
आखेट }

अख्याति—(ना० स्त्री०) बदनामी (हिं०) अपयश, अप्रतिष्ठा, अपकीर्ति, दुर्लौकिक।

अगटना—(स० क्रि०) इकट्ठा होना (हिं०) एकत्र होणें, जमा होणें।

अगति—(ना० पु०) मरणानंतर ज्याला संस्कार केले नाहींत असा।

अगर—(अ०) जर, जरी।

अगल, बगल—(क्रि०) सर्व बाजूंनीं।

अगवा, अगुआ—(ना० पु०) वाटदाखविणारा।

अगवानी—(ना० स्त्री०) स्वागत।

अगवाड़ा—(ना० पु०) घराचा पुढचा फाग।

अगहन—(ना० पु) मार्गशीर्ष।

अगाड़ी—(ना० स्त्री०) प्रगति, घोड्याला पुढच्या बाजूला बांधण्याची दोरी।

अगाध—(वि०) अथाह (हिं०) अत्यन्त खोल, ज्याचा ठाव लागत नाहीं असा।

अगास*—(ना० पु०) ओटा।

अगासी+—(ना० स्त्री०) पगड़ी, दालान (हिं०) पगडी पड़वी, सोधा।

अगुण—(वि०) गुणहीन।

अगेंद्र*—(ना० पु०) सुमेरु (हिं०) पहाड़ांचा राजा हिमालय।

अगोरना } (स० क्रि०) चौकी देना (हिं०) पहारा
अगोटना } बसविणें, नजर ठेवणें।

अगोरा, अगोरदार—(ना० पु०) रखवाला (हिं०) रखवालदार, पहारेकरी।

अगौनी—(ना० स्त्री०) अगवानी (हिं०) सामोरें जाणें, स्वागत।

अगौर+—(ना० स्त्री०) पेशगी किराया (हिं०) अगाऊ दिलेलें भाडें।

अग्नि— } (ना० स्त्री०) अग्नि,
आग— }

—का पुतला, (वि०) फार हुपार;

—के मोल, (क्रि०) फार महाग,

*अग्यारी—(ना० स्त्री०) अग्नि से धूप देना (हिं०)

अग्र—(ना० पु०) प्रथम, श्रेष्ट, सिरा (हिं०) अग्रभाग, प्रथम।

अग्रहार—(ना० पु०) देवतांना दिलेली संपत्ति।

अघखानी—(ना० पु०) पापी, अधर्मी, पापांचा समुदाय।

अघटित—(वि०) असम्भव (हिं०) अयोग्य, न होणारी, —(ना० पु०) भविष्यकाल।
अघाई—(ना० स्त्री०) पेट भराव (हिं०) तृप्ति।
अघाना—(अ० क्रि०) तृप्त होणें, संतुष्ट होणें।
अघोर—(वि०) भयानक (हिं०) भयंकर।
अङ्गरी—(ना० स्त्री०) ज़िरह (हिं०) कवच, चिलखत।
अङ्गवना॰—(स० क्रि०) स्वीकार करना बरदाश्त करना (हिं०) सहन करणें।
अङ्गीठी—(ना० स्त्री०) चूल, चुल-खंड।
अचक—(अ०) अचानक (हिं०) अकस्मात्।
अचक—(वि०) अगदीं भरलेला।
अचकरी } (ना० स्त्री०) धींगाधींगी, अत्याचार (हिं०)
अचगरी } धांगड़धिगा, वात्रटपणा, दुष्टपणा, खेळकरपणा।
अचतुर—(वि०) मूर्ख, सुस्त।
अचम्भा— } (ना० पु०) विस्मय (हिं०) आश्चर्य,
अचरज— } आश्चर्यकारक गोष्ट; आश्चर्यकारक, विलक्षण,—करना। आश्चर्य करणें,—मानना, एखादी गोष्ट आश्चर्य कारक आहे असें मानणें।
अचल—(वि०) अटल (हिं०) स्थिर, धीर, हलवितां येण्या सारखा, (ना० पु०) पर्वत, वृक्ष, जैनांचा पहिला तीर्थंकर, वृद्ध मनुष्य।
अचला—(ना० स्त्री०) धरती (हिं०) पृथ्वी।
अचवन—(ना० स्त्री०) कुल्ला करने की क्रिया (हिं०) चूळ भरणें, आंचवणें।
अचानक } (क्रि० वि०) अकस्मात्, एकदम।
अचानचक }
अचवना—(अ० क्रि०) (जेवल्यानंतर) हात धुणें-आंचवणें।
अचार—(ना० पु०) लोणचें, आचार, व्यवहार।
अचारज॰—(ना० पु०) आचार्य, विद्वान मनुष्य, पंडित।
अचारी॰—(ना० पु०) सदाचारी मनुष्य, ब्राह्मण, कर्मठ मनुष्य।

अचिक्कन—(वि०) खुरदुरा (हिं०) खरबरीत, न उजळलेला।
अचिंत॰—(वि०) चिंता रहित, निश्चिन्त।
अचिंता } (ना० स्त्री०) अविचारीपणा,
अचिंताई } निष्काळजीपणा, छूडपणा।
अचिर—(अ०) तुरन्त (हिं०) शीघ्र, लवकर।
अचीता } (वि०) विनाविचारा आकस्मिक (हिं०)
अनचीता } अनपेक्षित, अनिष्टा, नकोसा झालेला, अप्रिय नावडता।
अचेत—(वि०) बेहोश (हिं) मूर्छित, बेशुद्ध, निश्चेष्ट।
अचेतन— } (वि०) जड़ बुद्धिहीन, पशुतुल्य, मूर्खपणा।
अचैतन्य— }
अचैन—(वि०) बेचैनी (हिं) दुःखी, व्याकुल, चैन नसलेला।
अच्छत— } (वि०) धड (क्षतनसलेला), टिकाऊ,
अच्त— } जगणारा।
अच्छर—(ना० पु०) अक्षर।
अच्छा—(वि०) चङ्गा (हिं) उत्तम, सुंदर, झकास मनोहर; (अ०) होकारार्थी अव्यय। अच्छी तरह से-काळजी पूर्वक, पूर्णपणें; समाधान कारक रीतीनें, अच्छी कही—समयोचित बोलल्या बद्दल पसंती दर्शक उद्गार वाची अव्यय; अच्छे से अच्छा—सर्वांत उत्तम।
अच्छोदन—(ना० पु०) आखेट (हिं०) शिकार।
अछत—(वि०) निराधार, असहाय, राज्यभ्रष्ट।
अछताना—पछताना (अ० क्रि०) पश्चात्ताप करणें।
अछरा॰—(ना० स्त्री०) अप्सरा, याचें अनेक वचन "अछरन" असें होतें।)
अछरङ्ग—(ना० पु०) तुहमत (हिं०) मिथ्यारोप।
अछवानी—(ना० स्त्री०) वानी (हिं०) बाळंतकाढा।
अछूता—(अ०) जूठा नहीं (हिं०) अस्पृष्ट न उष्टावलेला पवित्र, स्वच्छ।
अछेह—(अ०) बहुत (हिं०) पुष्कळ, अधिक, रगडून, मुबलक।
अज॰—(अ०) अब, अजहूं—आतांतरी।
अजगव—(ना० पु०) शंकराचें धनुष्य।

अजगुत—(वि०) अद्‌भुत (हिं०) विलक्षण, आश्चर्यकारक।

अजज़ा–(ना० पु०) (जुज़=भाग, याचें हें अनेक वचन आहे०) भाग, घटकद्रव्यें (केमिस्ट्रीमध्यें) कुणाही तील कोणते ही भाग।

अजनबी—(वि०) परदेशचा, नवीन (ना० पु०) परकीय मनुष्य, परदेशचा मनुष्य।

अजब—(ना० पु०) आश्चर्य, नवल, (वि०) आश्चर्य कारक।

अज़्म+—(ना० पु०) मतलब (हिं) अभिप्राय, हेतू, निश्चय।

अजल—(ना० स्त्री०) मृत्यु, विलंब नशीब-अजलरसीदा, पूर्व नियोजित,–अजल गिरफ्ता, मृत्यूच्या दाढे़त सांपडलेला।

अज़ल्लत+—(ना० स्त्री) जुल्म (हिं०)अन्याय, जुलूम

अजलोक—(ना० पु०) ब्रह्मलोक, स्वर्ग, नंदनवन।

अजसी—(वि०) निन्दित, यश रहित।

अजा—(ना० स्त्री०) बकरी, माया असत्य।

अज़ां—(अ०) इस कारण से (हिं०) म्हणून।

अज़ाइब—(ना० पु०) आश्चर्य, आश्चर्य कारक गोष्टी किंवा वस्तु।

अजाति—(वि०) जाति बहिष्कृत (त्याज्य।)

अजान— (वि०) अज्ञान (हिं०) मूर्ख, निर्बोध, अजाणता, अविवेकी।

अज़ाब—(ना० पु०) पीडा (हिं०) दुःख शिक्षा, छळ काळजी।

अजिन—(ना० पु०) मृगछाला (हिं०) हरिणाचें कातडें।

अजिर—(ना० पु०) आंगन, चबूतरा (हिं०) आंगण, चौक।

अजी—(अ०) अहो महाराज (एकाद्याचें लक्ष वेधण्यां करितां-आश्चर्य व्यक्त करण्या करितां या शब्दाचा उपयोग करितात। कमी प्रतीच्या मनुष्याशीं किंवा अगदीं सलगीच्या मनुष्याशीं बोलतांना हा उपयोगांत आणिला जातो, परंतु थोरांशी अत्यंत आदरानें बोलतांनाही कधीं कधीं याचा प्रयोग केला जातो।

अजीज़—(वि०) प्यारा (हिं०) प्रिय, बहु मूल्य।

अजीर—(ना० पु०) गुलाम (हिं०) गुलाम, मजूर, मोलकरी।

अजीर्ण—(ना० पु०) अपच बदहजमी (हिं०) अपचन।

अजूटा—(वि०) न उष्टावलेला, स्पर्श न, केलेला।

अजूरा+—(ना० पु०) मजदूरी, किराया (हिं०) मजूरी वेतन, भाडें पारितोषिक,–अजूरेदार, मजूर, हमाल।

अजों—(अ) आज तक (हिं०) आज पर्यन्त।

अजोड—(वि०) विजोड, तुटलेला।

अजोय—(वि०) न नागरलेला, अन्युक तेज हीन।

अजंट—(अ०) पूर्ण पणें तयार।

अंजना—आँजना (अ० क्रि०) डोळ्यांला अंजन लावणें।

अंजाम—(ना० पु०) नतीजा (हिंदी) शेवट, फल, —करना, शेवटास नेणें, संपादणें।—पाना शेवटास जाणें, संपणें।

अटक— } (ना० पु०) रोक(हिं०) अडवणुक,
अटकाव— } आवर, भीति, अटक-मटक (ना० स्त्री०) कुचेष्टा, नखरा, नखरेबाजी,–अटकना (अ० क्रि०) मागें रहाणें, कांकूं करणें।

अटकर— } (ना० स्त्री०) अन्दाज़ (हिं०) अनुमान
अटकल— } अन्दाज,मत,–अटकल बाज,अन्दाज करण्यांत तरबेज, अटकलपच्चू। भलताच अन्दाज करण्याचें धारिष्ट करणारा।—से, जवळ जवळ।

अटकलना—(स० क्रि०) अन्दाज करणें, किंमत करणें ओळखणें।

अटका—(ना० पु०) एक प्रकारचें मातीचें भांडें, श्री जगन्नाथाचा प्रसाद।

अटकाना—(स० क्रि०) रोकना (हिं०) आडविणें मागें खेंचणें, थांबविणें थांबवून ठेवणें।

अटखेल—(वि०) खिलाडी (हिं०) खेळकर, चंचल उनाड।

अटखेली—(ना०स्त्री०) खिलाडीपन (हिं०) उनाड़पणा, खेळकरपणा०

अटट—(वि०) मजबूत (हिंदीं) बळकट, ढब्बू (फोपसा)

अटना—(अ० क्रि०) समाना (हिं०) भरून जाणें, मावणे, फिरणें।

अटपट—(वि०) टेढा (हिं) वाकडा, उलटा।

अटपटांग—(वि०) निर्धन, अनुचित (हिं०) गरीब, दुष्ट, गोंधळलेला,

अटपटाना—(अ० क्रि०) रेंगाळणें, मूर्खपणानें बोलणें,

अटपट बोलना—कांही तरी भकणें।

अटपटी*—(वि०) नटखटी शरारत (हिं०) गुण्डाई; अविवेक, अविचार, गैरशिस्त।

अटम्बर—(ना० पु०) आडम्बर (हिं०) खानदान, परिवार, अवडंबर।

अटम—(ना० पु०) ढेर, वटारा (हिं०) ढीग, रास, पुंज,

अटल—(वि०) अचल (हिं०) अढळ, कट्टर।

अटवाड—खटवाट (ना० स्त्री०) आंथरुणाला खिळून पडलेल्या आजाऱ्याची स्थिति।

अटवि } (ना० स्त्री०) जंगल (हिं०)
अटवी } वन, कानन,

अटसट—(ना० स्त्री०) दूरदर्शीपणा; युक्ति, खुबी।

अटा } (ना० स्त्री०) कोठा (हिं०)
अटारी } वरचा मजला, सज्जा।

अटाटूट—(अ०) नितान्त, बिलकुल (हिं०) अगदीं, निखालस।

अटाना—+(स० क्रि०) भरना (हि०) भरणें, जोडणें।

अटाल—(ना० पु०) बुर्ज,। धरहरा (हि०) दोरखंड, सहाय।

अटाला—(ना० पु०) ढेर (हिं०) ढीग सांठा। —करना, ढीग करणें, गोळ करणें,—लदना, अधिक ओझें लादणें, ओझ्याखाली दबेसा करणें।

अटिया—(ना० स्त्री०) झोपड़ी (हिं०) लहान घर, झोपड़ी, पर्णकुटी।

अटूट—(वि०) न तुटणारा, कमी न होणारा।

अटेक—(वि०) बिना सहारा (हिं०) निराश्रित।

अटेरन—(बा० पु०) सूत लपेटने की लकड़ी (हिं०) सत्र काठन ठेवण्याकरितां बन विलेलें यांक किंवा लाकूड।

अटोल—(वि०) अनाड़ी (हिं०) असभ्य, जंगली।

अटोप—(ना० पु०) प्रकृति (हिं०) स्वभाव।

अट्टहास—(ना० पु०) बहुत हँसना (हिं०) फार हसणें, पोट धरून हसणे।

अट्टाल— } (ना०पु०) वरची खोली।
अट्टालिका— }

अट्ठा—(ना० पु०) अठया (इस्पिटाच्या डावांतील)।

अठखेली—(ना० स्त्री०) "अटखेली" पहा।

अठन्नी—(ना० स्त्री०) धेली (हिंदीं) अधेली, आठ आण्याचे नाणे।

अठल+—(ना० पु०) चौक महाणे।

अठवाहा—(ना० पु०) आठवडा, (अ०) सप्ताहिक।

अठसठ+—(वि०) अडसष्ठ।

अठहत्तर—(वि०) अठयाहत्तर।

अठाईस—(वि०) अठ्ठावीस।

अठानवे—(वि०) अठयाण्णव।

अठारह—(वि०) अठरा।

अठावन—(वि०) अठ्ठावन।

अठासी—(वि०) अठ्याऐंशी।

अठेल*—(वि०) दृढ़ (हिं०) अविचलनीय, अपरिहाय, स्थिर।

अठोठ*—(ना० पु०) ठाट (हिं) थाट, अवडम्बर।

अड़—(ना० स्त्री०) हट टेक ज़िद (हिं) भांडण, हट्ट।

अड़क—(ना० स्त्री०) रुकावट नहीं (हिं०) अड़चण।

अडंग—(ना० पु० मंडी (हिं०) बाजार, हाट।

अड़ंगा—(ना० पु०) (वि०) झगड़ाल, टर्रा (हिं) भांडखोर लचांड रुकावट अञ्चन।

अड़चन—(वि०) बाधा (हिं०) अस्वस्थ, (ना०) संकट, अडथळा।

अड़जात—(वि०) वाईट कुलांत जन्मलेला, दुष्ट, खट, खटनट।

अड़ठया—(ना० पु०) दल्लाल (हिं०) दलाल।

अडतल—(ना० पु०) रक्षा (हिं) रक्षण, आश्रय, रक्षण करणारा, आश्रयदाता—बहाना।

अड़ना—(अ० क्रि०) रुकना (हिं) आडणें, थांबणें, (घोडया विषयीं बोलताना याचा उपयोग केला जातो)

अडबंगा—(वि०) तिर्छा (हिं०) खरबरीत, वाकडा तिकडा, विजोड ।

अड़बड़—(ना० पु०) अर्थशून्य बोलणें, शिव्या देणें ।

अडबन्ध+—(ना० पु०) कटिबन्ध (हिं०) कौपीन ।

अडवल+—(वि०) अडुआ (हिं०) आडणारा, अडेल, हट्टी ।

अडाना—(सा० क्रि०) आडविणें, सांगडणें सांगड घालणें ।

अडानी—(ना० स्त्री०) मोठा पंखा ।

अडियल—(वि०) आडणारा, अडेल, सुस्त ।

अडिआना—(स० क्रि०) रक्षण करणें ।

अडुआ—(वि०) हट्टी, कट्टर ।

अडूसा—(ना० पु०) खोकल्यावर उपयोगी पडणाऱ्या एका वनस्पतीचे नांव ।

अडेंच—(न० स्त्री०) दुश्मनी (हिं०) वैर भाव शत्रुता, द्वेष ।

अडोल—(वि०) अटल (हिं०) स्थिर ।

अड़ोस पड़ोस—(ना० पु०) शेजार, जवळपणा ।

अड्डा—(ना० पु०) छावनी (हिं०) रहाण्याचें स्थान, तळ, गोट ।

अढाई— }
ढाई— } (वि०) अडीच ।

अढया—(ना० पु०) अडीच शेराचें वजन किंवा माप ।

अणी— }
अनी— } (नां० स्त्री०) चोंटी (हिं०) शेंडा शिखर, शेवट ।

अएटना—(अ० क्रि०) भरून जाणें ।

अएटवाना—(स० क्रि०) भरविणें ।

अएटा+—(ना० पु०) बडी गोली (हिं) चेंडू, गोळी, एक प्रकारचा खेळ ।

अएटाघर—(ना० पु०) खेळ खेळण्याची खोली ।

अएटकोडी—(ना० स्त्री०) गुरे बांधण्याची दोरी ।

अएटाचित्त—(वि०) झिंगलेला, मस्त, बेशुद्ध ।

अँठलाना—(स० क्रि०) हातानें पकडणें (अ० क्रि०) ऐटींत चालणें ।

अएड—(ना० पु०) अंडें, वृषण ।

अएडा—(ना० पु०) अंडें,–देना, अंडी घालणें, –सेना, अंडीं उबविणें ।

अत:— }
अतएव— } (अ०) इसीलिए (हिं०) म्हणून, यास्तव

अतत्ताही*—(ना० पु०) लुटेरा (हिं०) लुटारू, घात्या,–करना, लुटणें, अति करणें ।

अतथा+—(वि०) शक्तिहीन (हिं०) निर्बल, सत्ताहीन, शक्त हीन ।

अतन— }
अतनु— } (ना० पु०) ज्याला शरीर नाहीं अस काम देवाचे एक नांव ।

अतन्द्रित—(वि०) चंचल, चपल निरालस्य (हिं०) आळस नसलेला, कर्मठ, हुषार, सावध ।

अतफ़—(न० स्त्री) दया (हिं०) दया, कृपा, प्रेम सांधा, नजराणा ।

अतर,इत्र—(ना० पु०) सुगन्धि (हिं०) अत्तर, सार –अतरदान, अत्तरदाणी ।

अतर्पित—(वि०) असंतुष्ट, बेचैन, अतृप्त ।

अतल—(वि०) विन बुडाचा, (ना० पु०) सात पाताळापैकीं पहिलें पाताळ ।

अतल स्पर्श—(वि०) अथाह (हिं) अत्यंत खोल।

अता—(ना० पु०) अनुग्रह (हिं०) अनुग्रह, दान ।

अताई—(ना० पु०) दक्ष, कुशल, प्रवीण, धूर्त अर्ध शिक्षित, गवई ।

अतावक—(ना० पु०) शिक्षक ।

अतालीक—(ना० पु०) अध्यापक ।

अतालीकी—(ना० स्त्री०) खाजगी शिकवणी ।

अति—(वि०) अधिक, पुष्कळ, अत्यन्त मोठा, होऊन गेलेला ।

—उक्ति, फाजिल प्रशंसा ।

—काय, धिप्पाड, प्रशस्त ।

—काल, विलंब, उशीर ।

अतिथि—(ना० पु०) मिहमान (हिं०) पाहुणा, परका, (ज्याच्या येण्याची तिथि माहीत नाहीं असा)
अतिथिक्रिया—(ना० स्त्री०) पाहुणचार ।
अतिथिपालक—(ना० पु०) मेज़बान (हिं०) मालक यजमान ।
अतिरिक्त—(वि०) अतिशय, पुष्कळ (अ०) शिवाय, आणखी ।
अतिरोग—(ना० पु०) क्षयरोग ।
अतिवार—(अ०) अक्सर (हिं०) वारंवार ।
अतिवास—(ना० पु०) भूखा रहना (हिं०) उपोषण, उपवास ।
अतिहास—(ना० पु०) खो खो हसणें, मोठयानें हसणें।
अतीत—(अ०) बीता हुआ (हिं०) भूत, मागें गेलेला, अतिक्रांत ।
अतीव—(अ०) फार, अतिशय ।
अतीव्र— (ना० पु०) धड्डमनुष्य, ढ, (वि०) ढ, मूर्ख ।
अतुल—(वि०) तुलना करितां न येण्या सारखा, अनुपम ।
अत्याचार— (ना० पु०) अपराध । (हिं०) सदाचारा पासून ढळणें ।
अत्युग्र— (वि०) फार कठीण, दु:साध्य, कष्टसाध्य ।
अतेजा*— (ना० स्त्री०) क्षीणता ।
अत्ता*—, अत्तिका— (ना० स्त्री०) माता किंवा बडील बहिण यांचा प्रयोग जुन्यांहिंदी नाटकांमधून येतो।
अत्रय— (वि०) लज्जाहीन (हिं०) निर्लज्ज ।
अत्रभवान्—* (वि०) पूज्य यांचा प्रयोग जुन्या नाटकांत आढळतो ।
अथक— (वि०) न थकलेला, न थकतां ।
अथल—(वि०) डाँवा डोल (हिं०) अस्थिर ।
अथवा—(अ) या (हिं०) किंवा ।
अथा, अथाह—(वि०) गहरा (हिं०) अत्यंत खोल ।
अथाई—(ना० स्त्री०) चौपार (हिं०) बैठक, सभा, मित्र-मंडली जमण्याचें स्थान ।
अथित,अस्थित—(वि०) अस्थिर ।
अथाना—(ना० पु०) अचार (हिं०) लोणचें ।
अद,अ—(वि०) अधार (हिं०) अर्धा ।
अदत्ता×—(ना० स्त्री०) अविवाहित स्त्री ।
अदन—×(ना० पु०) खाना (हिं०) जेवण ।
अदना—(वि०) नीच, खालच्या दर्जाचा,क्षुद्र, गरीब ।
अदब—(ना० पु०) चांगली रीत ।
अदमूआ—(वि०) अधमरा (हिं०) अर्धमेला ।
अदरक—(ना० पु०) हरी सोंठ (हिं०) आलें ।
अदरसा,अदर्सा—(ना० पु०) एक प्रकारची मिठाई ।
अदवान,अदवायन—(ना० पु०) खाट की रस्सी, (हिं०) वाजल्याची दोरी ।
अदा—(ना० स्त्री०) कामयाबी (हिं०) पूर्ण करणें, फत्ते, करना—भरपाई करणें—होना—संपणें, पूर्णता होणें ।
अदात—(ना० स्त्री०) औज़ार, पैसा (हिं०) साधन, धंदा, पूर्वतयारी ।
अदानी—(वि०) कंजूष, चिक्कू, चिकट, अमुक्त हस्त ।
अदिती—(ना० स्त्री०) कश्यपांची बायको, देवमाता ।
अदिन—(ना० पु०) कुदिन (हिं०) वाईट दिवस ।
अदिष्ट*—(ना० पु०) भाग्य (हिं०) प्रारब्ध, संकट ।
अदोत*—(वि०) अद्योत (हिं०) प्रकाशहीन ।
अद्यापि—(अ०) अबतक (हि०) आज पर्यन्त, आता पर्यंत, अजून ।
अद्रक—(ना० स्त्री०) 'अदरक' पहा ।
अध—(वि०) आधा (ना० पु०) ।
अध:—(अव्यय) खालीं ।
अधकच्चा —, अधकचरा — (वि०) अधपका (हि०) । अधकिच्चा, अपक्व ।
अर्ध कपाली—, अधकपारी— (ना० स्त्री०) अर्धशिषी । (अर्धे कपाळ दुखण्याचा रोग) ।
अधगो—(ना० स्त्री०) गुद-द्वार, मूत्र-द्वार ।
अधङ्ग—(ना० पु०) अर्धांग ।
अधचक्कर—(ना० पु०) अर्धवर्तुळ,
अधपका—, अधपक्का— (वि०) अर्धवट—शिजलेला, अपक्व ।
अधवना—(वि०) अर्धवट तयार झालेला, अपूर्त, अपूर्ण ।

अधवर—(अ०) आधी दूर (हिं०) अर्ध्यांवर, मध्यावर मध्यें।

अधम—(वि०) नीच, कमी दर्जाचा निंद्य (ना० पु०) काळ्या रंगाचा घोडा, जार, उपपति, गुप्त गोष्ट— मृतक, पहारे वाला, हमाल,—कुली में (अ०) मध्यावर, ।

अधमूआ— } (वि०) 'अदमुआ' पहा।
अधमरा— }

अधमर्ण— (ना० पु०) ऋणको (विन) अर्धवट मेलेला।

अधमाई— (ना० स्त्री०) नीचता, अधम पणा।

अधर— (ना० पु०) नीचे का होट (हिं०) खालचा ओठ योनी (वि०) अपकृष्ट, नीच। बुद्धि; अज्ञानी, बेसावध।

अधवन—(हिं०) अर्धा निम्मा।

अधवाड—(ना० स्त्री०) अर्धे ठाण, कापड़ा संबंधी हा शब्द वापरतात।

अधाई—अर्धें अर्धें

अधसेरा—(ना० पु०) अर्ध्या शेराचें वजन।

अधार—(ना० पु०) सहारा (हिं) आश्रया आहार, खाणा सकाळचा फराळ।

अधि—(अ०) वर, अधिक।

अधिकरण—(ना० पु०) पदवी, हक्क आधिपत्य, सप्तमी विभक्ति।

अधिकाई—(ना० स्त्री०) बहुतायत (हिं) अधिकता, आधिक्य।

अधिकाना—(स० क्रि०) बढ़ाना (हिं) वाढविणें, ।

अधिकृत—(ना० पु०) देखवैया (हिं) तपासनीस, नियोजित मनुष्य, अध्यक्ष।

अधिगत—(वि०) अवगत, ज्ञात, प्राप्त, मुक्त।

अधिप—(ना० पु०) स्वामी (हिं०) राजा।

अधिपति—प्रभु, मालक।

अधिक मास—(ना० पु०) लोंद मलमास (हिं०) अधिक महिना, धोंडा महिना, ।

अधिया—(ना०) स्त्री० (दोन सारखे भाग करणें।

अधियाना—(स० त्रि० बरोवर दोन भाग करणें।

अधियार—(ना० पु०) पातीदार, हिस्सेदार।

अधिरथ—(ना० पु०) सारथी (हिं०) हांकणारा।

अधिवास—(ना० पु०) निवास-स्थान सुगंधी-द्रव्य अत्तर, नित्यता, शेजार।

अधिवेदन—(ना० पु०) एक बायको असतांना दुसरें लग्न करणें।

अधिवेशन—(ना० पु०) बैठक (हिं) विचारार्थ एकत्र झालेला जमाव, सभेची बैठक।

अधिष्ठाता—(ना० पु०) रक्षक (हिं०) रक्षक, पालन करणारा, अध्यक्ष, प्रधान।

अधिष्ठान—(ना० पु०) ठांव (हिं०) स्थान, ठाण,।

अधीत—(वि०) शिकलेला, म्हटलेला।

अधीन—(वि०) वशीभूत (हिं०) आज्ञाधारक वश झालेला।

अधीनी— } (ना० स्त्री०) आज्ञा गुलामी, ।
अधीनता— } ताब्यांत असणें।

अधीर—(वि०) व्याकुल (हि) धैर्यहीन, चंचल, उतावीळ, अस्थिर, अनिश्चित

अधीरज—(ना०पु०) घबराहट (हिं०) घाबरेपणा गोंधळ, तिरपिट, (वि०) "अधीर" पहा०।

अधीरता—(ना० स्त्री०) व्याकुलता (हिं०) घाबरेपणा अनिश्चय, गोंधळ।

अधीश—(ना० पु०) स्वामी (हिं०) मालिक, ईश्वर, चक्रवर्ती।

अधुना—(अ०) इस बेर (हिं०) आतां, या वेळेस हल्ली, सांप्रत।

अधूरा—(वि०) अधबना (हिं०) अपूर्ण, अपूर्त।

अधेड—(वि०) अधबूढा (हिं०) वय झालेला।

अधेन*—(ना० पु०)पढाई (हि०)'अध्ययन' चा अपभ्रंश

अधेली—(ना० स्त्री०) अर्धा पैसा, अधेल।

अधेला— } (ना० स्त्री०) अठन्नी (हिं०) अधेली
धेली— } आठ आण्याचें नाणें।

अधैर्य—(वि०) अस्थिरता (हिं०] चंचलता, उतावळपणा।

अधो—[ना० पु०] नरक, अध।

अधोभुवन—(ना० पु०) पाताल।
अध्यत्तर—(ना० पु०) ॐ।
अध्यवसाय—(ना० पु०) लगातार उपाय (हिं०) उद्यम, यत्न, आस्था।
अध्यारोप—(ना० पु०) मिथ्या कलङ्क (हिं०) खोटा, आरोप, आळ।
अध्यारोहण—(ना० पु०) वर चढणें, आरोहण।
अध्यास—(ना० पु०) आरोप (हिं०) भ्रम, चूक, भूल एका वस्तूचा दुसरी वर आरोप करणें।
अध्यूढ़ा—(ना० स्त्री०) विवाहित स्त्री।
अन्—(अ०) निषेधार्थक अव्यय (न, नाहीं, शिवाय, सोडून वगैरे)
अनइस*— अनैस (सं० पु०) अहित।
अनखाना*—(अ० क्रि०) चिढ़ना (हिं०) क्रोध करना, रागावणें चिडणें।
अनगढ़—, अनगढ़ा—, अनगढ़ी— (वि०) अशिक्षित,असंस्कृत। अपूर्ण,—बात (ना० स्त्री०) बे शुमार किंवा मूर्खपणाचें भाषण, विचार शून्य भाषणें, बकणें।
अनगिनत—(वि०) असंख्य।
अनगिना—(वि०) न गणिलेला, न मोजलेला ध्यानांत लक्षांत न घेतलेला।
अनघ—(वि०) निष्पाप पुण्यवान, पवित्र, शुद्ध।
अनचाहत—(वि०) अनिच्छित (हिं०) अनिष्ट, नकोसा झालेला किंवा असलेला।
अनचित—(अ०) अचानक (हिं०) एकदम अकस्मात् दैववशात्।
अनछर—(ना० पु०) जादूचा मंत्र।
अनछील, अनछिल (वि०) अनाड़ी (हिं०) अनाड़ी, आडदांड, रानटी।
अनछेड—(वि०) अस्पृष्ट, न चिडविलेला।
अनजना—(वि०) न जन्म लेला।
अनजल, अन्नजल—(ना० पु०) अन्नपाणी, हवापाणी।
अनजल—(वि०) न जळलेला।
अनजस—(ना० पु०) बेअब्रू, अपमान, बद्नाम।

अनजान, अनजाना (वि०) निर्बुद्धि (हिं०) अज्ञानी, अपरिचित,अपरिचित अनोळखी, —में (अ०) अजाणतां, नकळत, चुकून।
अनजामा+, अनजमा× (वि०) नापीक, बरड।
अनजीवत—(वि०) मेलेला (रामायणांत याचा प्रयोग होतो।
अनट*—(ना० स्त्री०) गाँठ, ऐंठ, (हिं०) दुराचर, तिढा, अनीति।
अनडवान*—(ना० स्त्री०) बैल, खोंड, घुळी।
अनत—(ना० स्त्री०) दूसरी ठौर (हिं०) अन्यत्र, सीमा दूसरी जणा।
अनदेखा—(वि०) नहीं देखा हुआ। (हिं०) न पाहिलेला, गुप्त अदृष्ट, (याच प्रमाणें धातूच्या भूतकालच्या तृतीय पुरुषी एक वचनी रूपाला "अन" उपसर्ग लावितां येईल जसें अनधोया)
अनन्तर—(वि०) जवळ, लगतचा, नंतर।
अनन्य—(वि०) तोच, सारखा, तंतोतंत, जुळता।
अनपढ़, अनपढ़ा—(वि०) मूर्ख, न शिकलेला, अज्ञानी।
अनपराध—(वि०) निर्दोष (हिं०) निरपराधी, दोषशून्य, शुद्ध।
अनपेक्ष—(ना० स्त्री०) निरपेक्ष, बेफिकीरपणा, उपेक्षा अव्हेर।
अनबन—(ना० स्त्री०) बिगाड़ (हिं०) विरोध, फूट, कलह, बखेडा, कळ, भेंद।
अनब्याहा—(वि०) अविवाहित।
अनबुझ, अनबूझ—(वि०) समज न पडणारी, अज्ञानी, बुद्धिहीन।
अनबेधा— (वि०) अनछेदा (हिं०) अछिद्रित।
अनबोल—(वि०) स्तब्ध, मुका, अस्पष्ट बोलणारा।
अनभल—(ना० स्त्री०) बुराई, (हिं०) वाईटपणा, खोटेपणा।
अनभिगमन—(ना० पु०) अस्थानीं जाणें, भयंकर ठिकाणीं जाणें।

अनभिज्ञ—(वि०) अनजान (हिं०) अज्ञानी, मूर्ख, निर्बोध।
अनभिप्रेत—(वि०) अनभिमत (हिं०) अभिप्राया विरुद्ध।
अनभिव्यक्त—(वि०) अस्पष्ट, अव्यक्त, अप्रकाशित।
अनभिमत—(वि०) असम्मत (हिं०) अनिष्ट, मत विरुद्ध।
अनमना—(वि०) सोची (हिं०) सुस्त, उदास, घाबरा, चिंताग्रस्त।
अनायास—(वि०) बे मिहनत (हिं०) सहज।
अनर्गल—(वि०) बेरोक (हिं०) निरर्गल, स्वेच्छाचारी, बंडखोर।
अनर्थ—(ना० पु०) पाप, जुलूम, मूर्खता, दुर्दैव, दोष, गुन्हा।
अनर्थ, अनर्थक—(वि०) फुकट, निष्फल, अर्थहीन अनुचित।
अनर्थी—क्रूर, जुल्मी, निर्दय, छलकरणारा।
अनलहक—(ना० पु०) अहम् ब्रह्मास्मि।
अनलस—(वि०) उद्योगी।
अनवरत—(अ०) नेहमीं, सतत, रोज।
अनशन—(ना० पु०) उपवास, उपास।
अनसमझ, अनसमझा—(वि०) अक्ल शून्य, मूर्ख, अजाणता, भोळा, साधा, सरळ।
अनसमझे—(अ०) न समजतां।
अनसोचे—(अ०) अविचारपणानें, निष्काळजीपणानें।
अनहित—(ना० पु०) वैरी (हिं०) द्वेषी, शत्रु।
अनहोना—नी (वि०) अशक्त, असम्भव।
अनागत—(वि०) अज्ञान, पुढें होणारा।
अनाचार—(ना० पु०) कुचाल (हिं०) वाईट रीत, वाईट चाल।
अनाज—(ना० पु०) नाज (हिं०) धान्य।
अनाड़ी, अनारी—(वि०) अनाडी, अकुशल, अज्ञानी, निरक्षर।
अनातुर—(वि) चांगली, धीर, जोमाचा, निरोगी।
अनामय—(ना० पु०) आरोग्य, रोग नसणें, अरोग (हिं०)

अनायक—(वि०) मालक नसलेला, पुढारी रहित, अरक्षित।
अनार—(ना० पु०) दाड़िम (हिं०) डाळिंब।
अनारीपन, अनाड़ीपन—(ना० पु०) अनाड़ीपणा, खुळचटपणा, सुस्तपणा।
अनारोग्य—(ना० पु०) अस्वस्थता, रुग्णावस्था, रोगीपणा।
अनाहार—(ना० पु०) उपवास, लंघन।
अनाहूत—(वि०) अनिमंत्रित।
अनिद्र—(वि०) जागृत, जागा।
झोंप नसलेला।
अनिश—(अ०) निरंतर सतत सर्वदा।
अनी—(ना० स्त्री०) तीर, वर्ची व बाण वगैरे चें टोंक।
अनीक—(ना० पु०) बल, सेना (हि) सैन्य, जमा-गर्दी।
अनीकनी—(ना० स्त्री०) सेना, फौज,।
अनीस+—(ना० पु०) साथीदार, मित्र।
अनीह—(वि०) निरीह, इच्छा रहित (हि) आळशी निष्काळजी।
अनुकरण—(ना० पु०) सहायक, हितकर, प्रसन्न सहकारी।
अनुग—(वि०) पीछे चलैया (हि) मागून येणारा (ना० पु०) सेवक, नौकर।
अनुगामी—(ना० पु०) साथी (हिं०) साथीदार अनुयायी।
अनुचरी—अनुचरी (ना० स्त्री०) दासी।
अनुचित—(वि०) गैरवाजिब (हि०) अयोग्य, शोभणारें।
अनुजीवी—(वि०) आश्रित, परावलंबी, पराधीन, परतन्त्र
अनुत्तर—(वि०) ला जबाब (हि०) निरुत्तर, स्तब्ध श्रेष्ठ।
अनुदय—(अ०) पहाटें, सूर्योदयापूर्वी।
अनुद्वाह—(ना०पु०) ब्रह्मचर्य, कुमारपण।
अनुनय—(ना० पु०) विनय स्तव, स्तुति नम्रपणा।
अनुप—(वि०) अनुपम, अतुल, अपूर्व।

अनुपस्थित—(वि०) गैर हाजिर (हिं०) गैरहाज़िर ।
अनुपात—(ना० पु०) साम्य, प्रमाण ।
अनुपान—(ना० पु०) पथ्य ।
अनुबन्ध—(ना० पु०) संबन्ध, नातें, मित्र, लेश, मुख्य अनुयायी ।
अनुभूत—(वि०) मनाने जाणलेलें, होऊन गेलेलें, निश्चित ।
अनुमत—(वि०) सहमत (हिं०) सम्मत, स्वीकृत, अंगीकृत ।
अनुमोदन—(ना० पु०) सन्तोप प्रकाश (हिं०) प्रशंसा संतोष व्यक्त करणें, आनंदाची सम्मति ।
अनुयायी—(ना० पु०) सेवक, पाठीमागून येणारा ।
अनुयोग—(ना० पु०) प्रश्न, जिज्ञासा विचारपूस चौकशी ।
अनुयोजक—(ना० पु०) उपदेशक चौकशी करणारा
अनुरागना—(अ० क्र०) स्नेह करणें, मैत्री जोडणें, प्रेम पाशांत आडकणें ।
अनुरागी—(वि०) दोस्त (हिं०) प्रेमी मित्रत्व, राखणारा लाड करणारा ।
अनुरूप—(वि०) समान (हिं०) तुल्य, सारखा ।
अनुरोध—(ना० पु०) रुकावट, बाधा; आग्रह विनय पूर्वक केलेला हट्ट ।
अनुरोधक—(वि०) आग्रह करणारा ।
अनुलोम—(वि०) अनुकूल, नियमित, सहकारी ।
अनुवाक—(ना० पु०) ग्रंथविभाग ।
अनुवाद—(ना० पु०) भाषांतर, निंदा, वारंवार सांगणें ।
अनुवेदना—(ना० स्त्री०) सहानुभूति, समवेदना ।
अनुशय—(ना० पु०) पूर्वद्वेप अनुताप (हिं०) पश्चात्ताप, द्वेप ।
अनुशयी—(वि०) पश्चात्तापी, बैरी।द्वेष्टा ।
अनुशासन—(ना० पु०) आदेश (हिं० आज्ञा ।
अनुशोक—(ना० पु०) पश्चात्ताप, खेद, दिलगिरी, दुःख ।
अनुषंग—(ना० पु०) मिलन (हिं०) एकी, करुणा, दया, संबंध, प्रणय ।

अनुष्ठान—(ना० पु०) उपक्रम (हिं०) आरंभ सूचना, कार्य, आचरण ।
अनुसंधान—(ना० पु०) तहकीकात (हिं०) चौकशी, हुडकणें, शोध ।
अनुसार—(वि०) मुआफ़िक़ (हिं०) तुल्य अनुरूप ।
अनुसारी—* (ना० पु०) अनुयायी । प्रमाणें ।
अनुक्षण—(अ०) क्षणोक्षणीं, सतत ।
अनूठा—(वि०) नया (हिं०) नवा, अपूर्व निराळा, क्वचित दिसणारा ।
अनूढ़ा—(वि०) अविवाहित ।
अनूप, अनुपम, अनुपमा—(वि०) बे नजीर (हिं०) उत्तम, उपमारहित, अतुल्य ।
अनृत—(वि०) झूठ (हिं०) मिथ्या, खोटें, असत्य ।
अनैसी—(वि०) अयोग्य न शोभणारी ।
अनैसे—(अ०) कुदृष्टि से (हिं०) वाईट दृष्टीनें, वाईट बुद्धीनें ।
अनोखा—(वि०) अपूर्व अद्भुत दुर्लभ, आश्चर्य कारक, विलक्षण ।
अनोना—(वि०) नोन रहित, अलोना, (हिं०) आळणी, मीठ न घातलेले ।
अन्त—(ना० पु०) निदान (हिं०) समाप्ति, शेवट, नाश, सीमा ।
अन्तक—(ना० पु०) मरण, यमराज ।
अन्तकारी—(वि०) शेवटचा, निर्णायक ।
अन्तकाल—(ना० पु०) मरणकाल ।
अन्तःपाती—(वि०) आंतील, समाविष्ट ।
अन्तः सलील+—(ना० पु०) खाजगी गोष्ट, उघड न केलली गोष्ट ।
अन्ततः—(अ०) सरते शेवटीं निकृष्टपक्षीं ।
अन्तरंग—(ना० पु०) नातलग, प्रियमित्र—सभा, कार्यकारी मंडल ।
अन्तरा—(ना० पु०) चरण, पदाचा अंतरा, (वि०) मधल, जवळचा, शिवाय ।
अन्तरातप—(ना० पु०) अंतरिया (हिं०) एक दिवसा आड येणारा ताप ।

अतरायपत्या—(वि०) सगर्भा (हिं०) गर्भिणी ।
अन्तराय—(ना० पु०) रुकावट (हिं०) बाधा, विरोध, विघ्न, आडवणूक ।
अन्तराल—(ना० पु०) मधली जागा ।
अन्तरिच्छ—(ना० पु०) आकाश, गगन ।
अन्तरित—(वि०) अन्दरूनी (हिं०) आंतील, आंतल्या बाजूची ।
अन्तरिया—(ना० स्त्री०) तिजारी (हिं०) एक दिवसा आड येणारा ताप ।
अन्तरीप—(ना० पु०) रास, द्वीप (हिं०) भुईचेंउंच टोंक, भूशलाका ।
अन्तरीय—(ना० पु०) अंगावर घेण्याचें वस्त्र ।
अन्तरे दिन—(अ०) एक दिवसा आड ।
अन्तर्मनस—(वि०) रञ्जदिह (हिं०) उदास व्याकुल, घाबरा; दुःखी ।
अन्तर्लापिका—(ना० स्त्री०) ज्याचें उत्तर त्यांतच सांपडणारा उखाणा ।
अन्तर्वत्नी—(ना० स्त्री०) द्विजीवा (हिं०) गर्भिणी ।
अन्तर्वेद—(ना० पु०) ब्रह्मावर्त देश ।
अन्तर्हित—(वि०) ग़ायब (हिं०) लपविलेला, गहाळ झालेला ।
अन्तिक—(वि०) जवळ, लागूनचा,
अन्तिम—(वि०) आख़िरी (हिं०) शेवटचा ।
अन्तेवासी—(ना० पु०) शिष्य, चेला, शागिर्द ।
अन्त्य—(वि०) आख़िरी (हिं०) शेवटचा, सर्वांत खालचा ।
अन्दाजन—(अ०) अनुमान से, (हिं०) अंदाजानें, जवळजवळ ।
अन्देशा—(ना० पु०) संदेह, संशय ।
अन्देशनाक—(वि०) विचारी, ध्यानस्त, दुःखी ।
अन्देशनाकी—(ना० स्त्री०) सोच विचार (हिं०) विचारीपणा, दुःख, काळजी, दिलगिरी ।
अन्देशमन्द—(वि०) विचारपूस करणारा, संशयी, दुःखी ।
अन्देशह—(ना० पु०) ख्याल (हिं०) विचार, कल्पना, शंका, काळजी, त्रास, भय, संकट;—करना, कांकूं करणें, विचार करणें, भिणें ।
अन्दोह—(ना० पु०) विचार, काळजी, दुःख, शोक ।
अन्दोहनाक—(वि०) दुःखी, उदास, त्रस्त ।
अन्धकार—(ना० पु०) अंधेरा (हिं०) अंधार ।
अन्धकूप—(ना० पु०) कोरडी विहीर, अंधारी विहीर ।
अन्धतमस—(ना० पु०) अन्धियारी (हिं०) काळाकभिन्न अन्धार ।
अन्धड़—(ना० पु०) आंधी (हिं०) वादळ, वावटळ, जोराचा पाऊस ।
अन्धला—(वि०) आंधळा
अन्धापन—(ना० पु०) आंधळेपणा ।
अन्धा—(वि०) आंधळा, अंधुक (ना० पु०). आंधळा अन्ध खर्च, उधळपट्टी, फाजिल खर्च ।
अन्धियारा, अन्धियारी—(ना० पु०) (ना० स्त्री०) अंधार; आंधळेपणा ।
अन्धिसन्धि—(ना० पु०) छिद्र, छेद, भोंक ।
अन्धेरिया—(ना० स्त्री०) अंधार, अंधेरी रात्र ।
अन्धेरी—(ना० स्त्री०) घोड्याच्या डोळ्याला घालण्याची झांकणी ।
अन्नी—(ना० स्त्री०) एकन्नी (हिं०) एक आण्याचें नाणें ।
अनमोल—(वि०) अमूल्य, उत्तम ।
अन्यगामी—(लि०) व्यभिचारी ।
अन्यथा—(वि०) प्रतिकूल, विरुद्ध ।
अन्यथाचरण—(ना० पु०) जिद्द (हिं०) हट्ट, अयोग्य आचरण ।
अन्यदेशी—(वि०) परकीय ।
अन्यमनस—(वि०) चंचल, अधीर, अस्थिर ।
अन्याई, अन्यायी—(वि०) बेइन्साफ़ (हिं०) अन्यायी जुलमी ।
अन्यान्य, अन्योन्य—(वि०) और और (हिं०) परस्पराचा एकमेक ।
अन्याय—(ना० ग०) उपद्रव, अविचार ।
अन्वय—(ना० पु०) वंश, कुल, संतति, पदक्रम ।
अन्वयी—(ना० पु०) मित्र, नातलग, संबंधी ।
अन्वह—(अ०) रोजोना (हिं०) रोज सतत, अनुदिन

अन्वित—(वि०) संबंधित, युक्त, जुळलेला।
अन्वेषण—(ना० पु०) पता लगाना, तहक़ीकात (हिं२) तपास, शोध।
अन्हवाना॥—(स० क्रि०) धुवविणे, स्नान घालणें।
अन्हाना॥—(स० क्रि०) स्नान करणें, धुणें।
अपठ—(वि०) अनपढ (हिं०) मूर्ख, अशिक्षित।
अपडर—(ना० पु०) खोटी भीति, निष्कारण भीति।
अपत॥—(वि०) पापी, अप्रतिष्ठित, पत्रहीन।
अपति—(ना० स्त्री०) विधवा, दुर्गति दुर्दशा।
अपत्रप—(वि०) लज्जाहीन, निर्लज्ज।
अपंथ—(ना० पु०) कुमार्ग, मार्ग रहित।
अपक, अपक्व—(वि०) कच्चा, न पिकलेला अप्रौढ।
अपकर्म्म—(ना० पु०) ना मुनासिब काम (हिं०) अनुचित कार्य, नीच कर्म।
अपकृष्ट—(वि०) ख़राब (हिं०) वाईट, कमी दर्जाचा, अवनत।
अपक्रम—(ना० पु०) भाग, लौट (हिं०) पळ, माघार।
अपगत—(वि०) गेलेला, मेलेला।
अपचय (ना० पु०) नुकसान, तोटा।
अपचार—(ना० पु०) बद हज़्मी (हिं०) अपचन।
अपदस्थ—(वि०) बेकार, बैठा, (हिं०) रिकामा बेरोज़गार।
अपदेवता—(ना० स्त्री०) भूत, पिशाच वगैरे नीच देवता।
अपदेश—(ना० पु०) बहाना (हिं०) कपट, बहाणा, सोंग, ढोंग।
अपनाना—(स० क्रि०) आपलासा करणें, सम्बन्ध जोडणें।
अपनीत—(वि०) अपसरित, दूरीकृत।
अपभाषा—(ना० स्त्री०) गंवारी बोली (हिं०) गांवढळ भाषा।
अपमान—(ना० पु०) बेइज़्ज़ती, बेक़दरी (हिं०) तिरस्कार, अनादर।
अपमृत्यु—(ना० स्त्री०) बेमौत मरण (हिं०) अकालीं मरण, अपघात।
अपरग—(वि०) व्यभिचारी, अन्यगामी, (हिं०) भ्रष्ट भटकलेला, व्यभिचारी।
अपरञ्च—(अ०) और भी, फिर भी।
अपरम्पार—(वि०) अथाह (हिं०) अपार, अनन्त, खोल।
अपराध—(ना० पु०) तक़सीर (हिं०) गुन्हा, उल्लंघन, पाप।
अपराधी—(वि०) गुनहगार (हिं०) दोषी, गुन्हेगार पापी।
अपरिग्रह—(ना० पु०) अप्रतिग्रह, अस्वीकार।
अपरिचित—(वि०) अज्ञात, अनोळखी।
अपरिणीत—(वि०) अविवाहित।
अपरिपाटी—(ना० स्त्री०) कुरीत, रूढी विरुद्ध वर्तन।
अपरिमित—(वि०) असीम, बेहद (हिं०) पुष्कळ, प्रमाणा बाहेरचा अमर्याद, न मोजलेला।
अपरिष्कार—(वि०) ग़लीज़ (हिं०) घाण, अपवित्र, अशुद्ध, मलिन।
अपरिसर—(वि०) तंग (हिं०) संकुचित दूरचा।
अपरुद्ध—(वि०) नाराज़, दिक (हिं०) भासलेला, दुःखी, उदास।
अपरोक्ष—(अ०) प्रत्यक्ष, समोर।
अपर्याप्त—स्वल्प, थोडा, न्यून।
अपलज्ज—बेहया, बेशर्म (हिं०) निर्लज्ज, फाजिल, आडदांड।
अपलज्जा—(ना० स्त्री०) निर्लज्जपणा, धार्ष्ट्य।
अपलक्षण—(ना० पु०) बदशकुन, कुलक्षण।
अपलाप—(ना० पु०) असत्य, असत्य बोलणें, लपविणें।
अपवर्ग—(ना० पु०) रिहाई (हिं०) मोक्ष, मुक्ति, सुटका।
अपवर्तन—(ना० पु०) पलटा व उलट फेर (हिं०) संक्षेप, स्थलांतर।
अपवाद—(ना० पु०) कलङ्क (हिं०) निंदा, दोष।
अपवादी, अपवादिन—(ना० पु०) नालिशी (हिं०) वादी, फिर्यादी।
अपवाहन—(ना० पु०) फसवून आणणें, पळविणें एका-राज्यातून उठून दुसऱ्या राज्यांत बसविणें।

अपवित्र—(वि०) अशुद्ध (हिं०) मलिन, दूषित ।
अपवित्रता—(ना० स्त्री०) अशौच (हिं०) घाणेरडेपणा, अशुद्धपणा, अस्वच्छपणा, अपावित्र्य ।
अपशब्द—(ना० पु०) गाली (हिं०) शिवी, निंदा, परभाषेंतील शब्द, अपान-वायु ।
अपशरण×—(ना० पु०) वियोग, स्थलांतर करणें ।
अपसव्य—(ना० पु०) शरीराची उजवी बाजू (वि०) विरुद्ध, समोरचा ।
अपहनन—(ना० पु०) घात (हिं०) वध, हत्या ।
अपहरण—(ना० पु०) चोरी, लूट, काढून घेणें ।
अपहर्ता, अपहा—(ना० पु०) लुटेरा (हिं०) चोर, अपहारक, लुटारू ।
अपच्छ—(वि०) बग़ैर बाजू (हिं०) पंख नसलेला, अरक्षित निराश्रित ।
अपाक—(वि०) कच्चा, अप्रौढ़, न पिकलेला ।
अपांग—(ना० पु०) डोळ्याचा शेवटचा भाग ।
अपाटव—(ना० पु०) मूर्खपणा, अपटुता ।
अपात्र—(वि०) नालायक, अयोग्य (ना० पु०) अयोग्य मनुष्य, कुपात्र ।
अपादान—(ना० पु०) पंचमी विभक्ति, ग्रहण, स्थानांतर करणें ।
अपान—(ना० पु०) पाद, अपान वायु ।
अपाप—(वि०) बेगुनाह (हिं०) निर्दोष, निष्पाप ।
अपाय—(ना० पु०) तबाही (हिं०) नाश, तोटा, अडथळा, ईजा ।
अपार—(वि०) बेहद (हिं०) अनन्त अनुल्लंघ्य ।
अपावन—(वि०) अशुद्ध, अपवित्र, अशुचि ।
अपाश्रय—(वि०) लाचार (हिं०) दीन निराश्रित, अनाथ, निराधार ।
अपाहज, अपाहिज—(ना० पु०) (वि०) लूला, लंगड़ा, आळशी ।
अपिधान—(ना० पु०) ढकना (हिं०) झांकण, आवरण ।
अपीड़, अपीर—(वि०) बेदद (हिं०) व्यथा-रहित, निर्दय, कठोर अंत:करणाचा क्रूर ।
अपीनस×—(ना० पु०) नाकाचा एक रोग ।

अपुच्छ—(वि०) बे-दुम (हिं०) शेपटी नसलेला, बिनशेपटीचा ।
अपुण्य—(वि०) दुष्ट, वाईट कर्म ।
अपुनपो—(ना० पु०) आपल्याला ।
अपेख—(वि०) अदृश्य, अलक्ष, अदृष्ट ।
अपेल—(वि०) अचल, अपरिहार्य ।
अपोशान—(ना० पु०) आपोष्णी ।
अप्रतिष्ठा—(ना० स्त्री०) बेइज्ज़ती (हिं०) अनादर, अपमान ।
अप्रतिहत—(वि०) अकुंठित (हिं०) बेरोक, अपराजित
अप्रतीति—(ना० स्त्री०) अननुभव, अविश्वास, अज्ञा
अप्रत्यय—(ना० पु०) संदेह (हिं०) अविश्वास ।
अप्रथा—(ना० स्त्री०) रूढी-च्युत, गुप्तपणा, अनियमितपणा, अप्रसिद्धि ।
अफरना—(अ० क्रि०) जेऊन संतुष्ट होणें; श्रीमंत होणे, गर्व करणें ।
अफराई—(ना० स्त्री०) परितृप्ति, समाधान ।
अफरा—(वि०) सुजलेला, गर्विष्ट, पेट फूलने का रोग ।
अफराना—(स० क्रि०) एखाद्यास आग्रहानें जे[illegible] घालणें ।
अफला—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें झाड ।
अफीम—(ना० स्त्री०) अफू ।
अफीमची—(ना० पु०) अफूखाऊ ।
अफुल्ल—(वि०) उदास, पुष्प-रहित ।
अफेण्डा—(वि०) मनमौजी (हिं०) गर्विष्ट, हट्टी ।
अब—(अ०) अभी (हिं०) आतां, सध्यां, तक, आतां पर्यंत;—तई, आतां पर्यन्त,—तब, बारंबार ।
अबकेशा*—(वि०) फल रहित, (झाड़)
अबच* (वि०) न बचावलेलें ।
अब्ज—(ना० पु०) कमल, चंद्र, शंख ।
अबतर—(वि०) ज्यादा ख़राब (हिं०) अधिक वाईट, उध्वस्त, उजाड़, चांड ।
अबतरी—(ना० स्त्री०) अव्यवस्था, नाश, हलकेपणा ।
अबतें, अबसे—(अ०) आतां पासून, यावेळे पासून, आज पासून ।

अवध्य—(वि०) अवध्य;
अवना—(ना० पु०) मुलें; लोक, (इन्न याचे अनेक वचन)
अवनी—(ना० स्त्री०) पृथ्वी, अवनी।
अवड़-धवड़+—(वि०) ओवड धोबड।
अवरक—(ना० पु०) अभ्रक।
अवरीक—(ना० पु०) मालक, पाण्याचें भांडे, मुताचें भांडे किंवा तस्त।
अवलक, अवलख—(वि०) काळा पांढरा काळाबाळा, टिपक्याटिपक्याचा, नानारंगी, कबरा।
अवलाई, अवलया—(ना० स्त्री०) कमज़ोरी (हिं०) दुबळेपणा।
अवली—(ना० स्त्री०) रांग, ओळ, अवली।
अववाव—(ना० पु०) सरकारानें लावलेला जादा कर।
अवस—(वि०) स्वैर, निराश्रित, निरुपयोगी, सत्ताहीन।
अवसन—(वि०) नङ्गा (हिं०) नागडा, वस्त्रहीन।
अवीर—(ना० पु०) बुक्का।
अवुद्धि—(वि०) अज्ञानी, निर्बुद्धि।
अवुध—(वि०) मूर्ख, अज्ञानी।
अवूझ (वि) मूर्ख, अज्ञानी।
अवूझा—(वि०) न कळलेला, अज्ञेय।
अवे—(अ) अरे।
अवेर*—(ना० स्त्री०) विलम्ब, उशीर, कुसमय।
अवोध—(ना० पु०) खुळेपणा, मूर्खपणा। अज्ञान (वि०) अज्ञानी, मूर्ख—अगम्य;—नीय, न समजण्या सारखा।
अबोल (वि०) स्तब्ध, चुप।
अब्द—(ना० पु०) वर्ष, साल, संवत्सर।
अब्बा—(ना० पु०) बाबा, बाप—जान, बाप।
अभक्त—(वि) (हिं०) भक्ति शून्य; शठ;
अभय—(वि०) निडर, बेखौफ़ (हिं०) निर्भय निडर, धैर्यवान, शूर।
अभरन+—(ना० पु०) आभूषण, अलंकार।
अभाग, अभाग्य—(ना० पु०) बद किस्मती (हिं०) विपत्ति, दुर्दशा, दुर्दैव।

अभागा—पु०
अभागी—पु०
अभागिना—स्त्री० } (वि०) बद किस्मत (हिं०) दुर्दैवी; निराश्रित; निराधार।
अभाजन—(ना० पु०) नालायक; कुपात्र।
अभिक—(ना० पु०) कामुक, लम्पट; लुच्चा।
अभिगमन—(ना० पु०) संगत; जवळजाणें, सहवास करणें।
अभिघात (ना० पु०) आघात; दांतानें चावणें।
अभिचार—(ना० पु०) अथर्व वेदांत सांगितल्या प्रमाणें जारण मारण करणें; चेटुक; हिंसा करणें।
अभिजन—(ना० पु०) खानदान (हिं) घराणें, वंश पालक।
अभिजात—(वि०) कुलीन; सुंदर।
अभिधान—(ना० पु०) नाम (हिं०) नाव।
अभिनव (वि०) नया (हिं०) नवा।
अभिभव—(ना० पु०) हार (हिं०) पराभव, पराजय।
अभिमत—(वि०) संमत, इष्ट, मनोनीत, अनुमत।
अभिमुख—(वि०) समक्ष, समोर, पुढें, संमुख।
अभिमुखता—(ना० स्त्री०) मौजूदगी (हिं) हजरी।
अभियुक्त—(वि०) मुलज़िम (हिं०) ज्याच्यावर खटला चालला आहे असा, आरोपी।
अभियोग—(ना० पु०) खटला, फ़िर्याद।
अभिराम—(वि०) प्यारा (हिंदी) सुंदर, मनोहर, रमणीय।
अभिरुचि—(ना० स्त्री०) चाह, ख्वाहिश (हिं०) इच्छा; आकांक्षा।
अभिलाष—(ना० पु०)
—भिलाषा—(ना० स्त्री०) } चाह (हिं०) इच्छा, कल, प्रवृत्ति।
अभिवादन—(ना० पु०) नमस्कार, वन्दन।
अभिशाप—(ना० पु०) शाप; आळ घेणे तळतळाट।
अभिसंताप—(ना० पु०) क्रोध, संग्राम, शाप।
अभिसर—(ना० पु०) साथी (हिं०) मित्र; स्नेही अनुयायी।
अभिसार—(ना० पु०) मिलण्याचें ठिकाण, युद्ध।
अभिसारिका—(ना० स्त्री०) संकेता प्रमाणें ठरलेल्या ठिकाणीं जाणारी स्त्री।
अभिसारी—
अभिसारिणी— } (ना० स्त्री०) 'अभिसारिका' पहा।

अभिहित—(वि०) सांगितलेलें, व्यक्त केलेलें, प्रकाशित।
अभी—(अ०) आंताच।
अभीत×—(वि०) निडर (हिं०) निर्भय।
अभीक्ष्ण,— अभीक्ष्ण— } (अ०) बारंबार प्रतिक्षणीं।
अभू*—(अ०) आतांच, अद्यापि, अजूनहि।
अभूखन—(ना० पु०) गहना (हिं०) दागिना, आभूषण।
अभेद—(वि०) सारखें, अभेद्य।
अभ्यर्थना—(ना० स्त्री०) आदर, संमान विनती, अर्ज।
अभ्यागत—(ना० पु०) मिहमान (हिं०) पाहुणा, अतिथि।
अभ्युत्थान—(ना० पु०) उठणें (एकाद्याच्या सन्मानार्थ उठून उभे रहाणें)
अभ्युदय—(ना० पु०) ऐश्वर्य, वृद्धि।
अम—(ना० पु०) आँव (हिं०) एक प्रकार का रोग, (वि०) कच्चा, अपक्क।
अमचूर—(ना० पु०) अंब्याची बुकणी किंवा पूड, आंबणपणा।
अमजद—(वि०) ऊंच, वडील, थोर, आदरणीय।
अमन—(ना० पु०) शांति, सुरक्षितता।
अमनियत×—(ना० पु० स्त्री०) विश्रांति घेणें।
अमनिया*—(वि०) शुद्ध, पवित्र।
अमनोयोग—(ना० पु०) लापरवाही दुर्लक्ष, अनवधानता।
अमनोज्ञ—(वि०) घिनोना (हिं०) कुरूप।
अम्र×(ना० पु०) हुक्म (हिं०) आज्ञा।
अमराई×(ना० पु०) अंब्याचें वन।
अमराज—(मर्ज़ का बहु वचन) अजार, रोग।
अमरात—(ना० स्त्री) स्त्री।
अमरुत— अमरूद— } (ना० पु०) पेरू।
अमर्याद— अमर्यादा— } (ना० स्त्री०) असम्मान (हिं०) मानहानी, अनीति।

अमर्ष—(ना० पु०) गुस्सा (हिं०) क्रोध, कोप।
अमल—(वि०) खट्टा (ह०) आंबट।
अमूल—(ना० पु०) नशा (हिं०) मादक वस्तु।
अमलक— इमलक— } (ना० पु०) मालमत्ता (शेती विषयी शब्द वापरतात।
अमलिन—अमलिन (वि०) स्वच्छ, शुद्ध।
अमला—(वि०) व्यावहारिक, उपयोगी, नशेबाज)
अमाकिभ—(ना० पु०) वाडे, बंगले, (मकान का अनेक वचन।
अमान—(वि०) निरहंकारी, मान रहित।
अमानत—(ना० स्त्री०) धरोहर (हिं०) ठेव, तसलमात दारी —गुमास्तेगिरी, आढत।
अमाना—(अ० क्रि०) खपणें मापणें।
अमाय—(वि०) कपट-रहित माया रहित।
अमावट—(ना० स्त्री०) अंबाचें साठ।
अमावस—(ना० स्त्री०) अमावास्या।
अमिट—(वि०) नित्य, दृढ, अटल।
अमित—(वि०) असंख्यात, प्रचुर।
अमित्र—(ना० पु०) शत्रु, वैरी।
अमितौजा—(वि०) सर्व शक्तिमान।
अमिय— अमी— } (ना० पु०) अमृत, सुधा, पीयूष।
अमीक—(वि०) खोल, गंभीर।
अमीन—(वि०) सारखा, सतत, सुरक्षित (ना० पु०) एक मुल्की अधिकारी।
अमीर—(ना० पु०) सरदार।
अमीर—उल उमरा (ना० पु०) सरदारांतील, श्रेष्ठ।
अमीरजादह—(वि०) कुलज, थोर, संभावित, अमुदार।
अमीराना—(वि०) थाटाचा, राजास शोभणारा।
अमीरी—(ना० स्त्री०) सत्ता, सर्वाधिकार।
अमुक—(वि०) फलाणा, कोणी।
अमूल—(वि०) जड, शून्य, (हिं०) मूल रहित।
अमूलक—(वि०) मूलरहित, अप्रामाणिक, मिथ्या।
अमेधा—(वि०) बेवकूफ (हिं०) मूर्ख, मूढ, बुद्धिहीन।

अमोघा—(वि०) उपजाऊ (हिं०) उपजाऊ, सफल परिणामी।
अमोल—(वि०) असूल्य, बहुमोल।
अमौआ—(ना० पु०) एक प्रकारचें रंगित, कापड।
अम्बक—(ना० पु०) नयन, नेत्र।
अम्बत—(ना० पु०) खटाई (हिं०) आंबटपणा।
अम्बर—(ना० पु०) आकाश, वस्त्र।
अम्बरी—(वि०) सुवासिक।
अम्बराई—(ना० स्त्री०) अमराई (हिं०) आंबराई।
अम्बल—(ना० स्त्री०) मादक वस्तु, आंबटरस।
अम्बा—(ना० स्त्री०) माता, माँ।
अम्बारी, अम्मारी—(ना० स्त्री०) हत्तीवरील हौदा।
अम्मा—(ना० स्त्री०) माँ (हिं) आई।
अम्मारड्—(वि०) हट्टी, दांडगा, उरमट।
अम्रूत—(ना० पु०) "अमरूद" पहा।
अम्हौरी—(ना० स्त्री०) अन्हौरी (हिं०) उन्हानें तोंडावर येणाऱ्या वारीक पुटकळ्या।
अय—(अ०) अरे।
अयगुण—(ना० पु०) अवगुण, मूर्खता।
अयज़न—(अ०) पुन; देखील, तथा।
अयथार्थ—(वि०) अयोग्य, मिथ्या, अन्यायाचा।
अयन—(ना० पु०) वर्षाचा अर्धाभाग, रस्ता गमन, आश्रय।
अयवान—(ना० पु०) दिवाणखाना, राजवाडा, सज्जा।
अयश—(ना० पु०) अकीर्ति, निंदा, कलंक।
अयस्कान्त—(ना० पु०)लोहा- चुम्बक।
अयान—(ना० पु०) स्वभाव, निसर्ग, पोरकटपणा, मूर्खपणा, अजाणपणा, पायीं।
अयाना॰—(वि०) अबूझ (हिं०) भोला, मूर्ख।
अयार—(ना० पु०) खूण, पुरावा, पारख, परीक्षा।
अयाल—(पु० स्त्री०) कुटुम्ब, मुलेंबाळें, आयाळ,—दार कौटुंविक — दारी, कौटुंविक गोष्टी।
अयुत—(वि०) दशसहस्र, दहाहजार, (वि०) अयुक्त।
अयुध—(ना० पु०) हथियार (हिं०) आयुध।

अयूव+—(ना० पु०) दोष, दुर्व्यसनें, ऐब याचें, अनेक वचन।
अये—(अ०) अरे (संबोधन-वाचक, विषाद-दर्शक, स्मरणार्थक, क्रोधदर्शक)
अयोग—(ना० पु०) अनैक्य, विच्छेद।
अयोग्य—(वि०) अपात्र, नालायक, निरुपयोगी।
अयोघन—(ना० पु०) न्हाई (हिं०) ऐरण।
अरई, अरत्री—(ना० स्त्री०) आर असलेली बैल हांकण्याची मथानी, मई (हिं०) रवी।
अरकट—(ना० स्त्री०) तेज़ी, फूर्ती (हिं०) स्फूर्ती, हुपारी, चपलता, चातुर्य।
अरक़ान—(ना० पु०) राज्य के प्रधान संचालक प्रधान राजकर्मचारी, कामीण, हलद्या, कावीळ।
अरगजा—(ना० पु०) एक प्रकारचें उटणें, सुगन्धित, लेपन।
अरगजी—(ना० स्त्री०) अरगजा प्रमाणें रंग अथवा सुगंध असलेला।
अरगला—(ना० पु०) खीळ आडणा;
अरगाई—(ना० स्त्री०) स्तब्ध असणें, गप्प बसणें।
अरगाना॰—(स० क्रि०) वेगळें करणें; बाजूला सारणें; मौन धरणें।
अरघ—(ना० पु०) अर्घ्य।
अरघा—(ना० पु०) अर्घ्य देण्याचें भांडें; तामण।
अर्ज—(ना० पु०) चांगुलपणा; थोरपणा सौष्ठव।
अर्ज़—(ना० स्त्री०) विनंति, प्रार्थना।
अरजल—(ना० पु०) तीन पाय एक सारखे असून चौथा पाय निराळ्या रंगाचा असलेला घोडा। नीच मनुष्य, वर्णसंकर।
अरझना—(अ० क्रि०) अडकणें; गुंतणें; अडकून पडणें।
अरनव×—(ना० पु०) ससा।
अरना—(ना० स्त्री०) जंगली, रेडा, म्हैस।
अरबराना—
अरवराना— } (अ० क्रि०) गडबडणें, गोंधळणें, घाबरणें।
अरवा—(ना० पु०) धुतलेले तांदूळ।

अरवी—(ना० स्त्री०) घुइयाँ, कच्चू (हिं०) एक प्रकारचें झाड़, आरवी।
अरसट्टा—(ना० पु०) आँकाव (हिं०) अंदाज, कल्पना करणें, अनुमान, अटकळ, अजमास।
अरसलां—(ना० पु०) सिंह।
अरसीले-नैना—(वि०) बारीक डोळ्याची, अलसनयना।
अरहट— अरहठ— अहट— (ना० पु०) पाणी ओढण्याचा रहाट।
अरहर—(ना० स्त्री०) तूर।
अराति—(ना० पु०) वैरी (हिं०) शत्रु।
अराधना*—(स० क्रि०) पूजा करणें।
अरारा—(ना० पु०) ददोड़, दरदरा (हिं०) दरड, ओरखड़ा।
अरिष्ट—(ना० पु०) सूतिका-गृह, मरणचिन्ह, संकट, दुर्भाग्य, अमंगल।
अरु—(अ०) और (हिं०) पुनः, फिरून।
अरुई—(ना० स्त्री०) अरवी डोहाळे।
अरुझाना—(स० क्रि०) उलझाना (हिं०) अडकविणें, गुन्तविणें, अडकून पाडणें।
अरुणाई—(ना० स्त्री०) भोर (हिं०) पहाट, लाल रंग (पहाटेचा)
अरुणोपल—(ना० पु०) माणिक।
अरुन्तुद—(वि०) पीडा करणारा, नाश करणारा।
अरेब×—(ना० पु०) याम, अपराध, दोष, (वि०) शहाणा, सुशिक्षित।
अर्कट—('अरकट' पहा;)
अर्गनी—('अरगनी' पहा;)
अर्गजा—('अरगजा' पहा)
अर्घ—('अरघ' पहा;)
अर्घा—('अरघा' पहा)
अर्णवपोत—(ना० पु०) जहाज, मोठी नाव, समुद्र-यान।
अर्तला—(ना० पु०) पोशिंदा, पालक।

अर्थ—(ना० पु०) मतलब, मनशा (हिं०) हेतु, कारण, अर्थ, धन, विनंति, विचार—करना या बताना, अर्थ लावणें;—ना, इच्छा, विनंति, याचना।
अर्थी—(वि०) याचक, अर्जदार, (ना० स्त्री०) तिरडी, शवयान।
अर्थीया—(ना० पु०) अनुयायी, पक्षकार, परावलंबी मनुष्य।
अर्दावा—(ना० पु०) दलिया (हिं०) भरड, पीठ।
अर्दास—(ना०स्त्री०) विधान, विनंति, यज्ञ, प्रतिनिधित्व।
अर्द्ध—(ना० पु०) अर्धाभाग।
अर्द्धरात्र—(ना० स्त्री०) मध्यरात्र।
अर्पण—(ना० पु०) भेंट (हिं०) देणें, दान।
अर्व—(ना० पु०) सौ कोटी,—खर्व, असंख्यात।
अर्वाक—(वि०) पूर्वीचा, हलका, प्रथम।
अर्वाव—(ना० पु०) मालक, सरदार, अधिकारी (रब याचें अनेक वचन)
अर्बुद—(वि०) दशकोटी।
अर्राटा—(ना० पु०) मोठा व दीर्घ ध्वनी।
अर्राना—(अ० क्रि०) चिल्लाना (हिं०) आरडणें, ओरडणें।
अर्रारा—(ना० पु०) अकस्मात पडणें।
अर्श—(ना० पु०) छप्पर, सिंहासन, मुसलमानी धर्मा प्रमाणें सर्वांत उच्च स्वर्ग।
अर्श—(ना० पु०) गुदरोग, मूळव्याधि।
अर्श-पर्श—(ना० पु०) छुआछूत (हिं०) शिवाशीव।
अर्ह—(वि०) योग्य, उत्तम।
अर्हन्त, अर्ढ़न्त—(ना० पु०) जैनांतील एक तीर्थंकर।
अल्ल—(ना० स्त्री०) आडनांव (अ०) कींव करून,—अन—संध्या;—किस्सा (अ) थोडक्यांत, संक्षेपतः, — ग़रज़, सारांश रूपाने — बत्ता, खात्रीनें, खास, — विदा, रमझानचा शेवटचा शुक्रवार, — हक़, खरोखर।
अलक—(ना० पु०) घुंघराले बाल (हिं०) कुरळे केस, शेंडी।

अलंग—(वि०) नागडा।

अलगनी—(ना० स्त्री०) कपड़े वाळत घालण्याची काठी किंवा दोरी।

अलक़ाव—(ना० पु०) पदव्या, मायने (लिहिण्यांतील लक़ब याचें हें अनेक वचन आहे।)

अलकावलि—(ना० स्त्री०) कुरळ्या केसांची पंक्ती।

अलक्षण—(ना० पु०) अपशकुन; दुर्लक्षण।

अलख—(वि०) ग़ायब (हिं०) अगोचर; न पाहिलेला।

अलग, अलगा—(वि०) भिन्न, न्यारा, वेगळा पृथक, — अलग, (अ०) वेगवेगळा, अलग, नाजुक— रहना, एकटा रहाणें; टाळणें;।

अलगाई—(ना० स्त्री०) वियोग; टाळणें, अलिप्त रहाणें।

अलगाना—(स० क्रि०) वेगळे करणें; तोडणें (संबंध); बाजूला सारणें।

अलड़-बलड़—(ना० स्त्री०) पोरकटपणाचें बोलणें।

अलतनी, अलत्तनी—(ना० स्त्री०) हाथी का बागडोर (हिं०) हत्तीच्या गळ्यांतील दोर, (ज्यांत पाय घालून मा हत बसतो)

अलता—(ना० पु०) लाख का रंग (हिं०) लाखी रंग।

अलप—(ना० पु०) अकल्पित संकट; दुर्दैव।

अल्प—(वि०) थोडा, लहान, छोटा; — बल, अशक्त, दुर्बल; — आयु, अल्पायुषी; — आहार, मिताहारी; थोडें खाणारा।

अल्हड—(वि०) अडाणी; अशिक्षित; अनुभवशून्य।

अलबेट—(ना० स्त्री०) तिढा, पीळ।

अलबेलपना—(ना० पु०) मूर्खपणा; चकपकपणा।

अलबेला—(वि०) छैल छबीला (हिं०) छानछुकी; दुर्व्यसनी; भोळसट।

अलम्—(अ०) बस्स्; पुरे; चुप।

अलम—(ना० पु०) दु:ख; कष्ट; — नाक, दु:खी, पीडलेला।

अलमास—(ना० पु०) हिरा।

अलमस्त—(वि०) झिंगलेला; वेड़ा; रांडछंदी।

अलवान—(ना० पु०) एक प्रकारचें कापड।

अलवान—(ना० पु०) तर्ह्रां हा, रंग; (लौन याचें अनेक वचन)।

अलस—(ना० पु०) काहिली, सुस्ती (हिं०) आळस; पेंग; सुस्ती (वि०) आळसी; सुस्त।

अलसलम—(ना० पु०) शांतता; सुरक्षितता।

अलसाना—(अ० क्रि०) पेंगणें; झोंप येणें; ढीलेपणा करणें।

अलसेट—(ना० पु०) ढिलाई (हिं०) ढिलेपणा; निष्कारण झालेला विलंब।

अलान—(ना० पु०) हत्ती बांधण्याची दोरी किंवा खुटा।

अलाप—(ना० पु०) संभाषण; आलाप; राग (गाण्यांतील) स्वर।

अलापना—(अ० क्रि०) आवाज लावणें; स्वरधरणें; गाणें; दु:खानें रडणें।

अलाव *—(ना० पु०) धूनी, ज़खीरा (हिं०) साठा; अग्नि।

अलि—(ना० पु०) भुंगा; भ्रमर, (स्त्री०) मदिरा; सखी।

अलीक—(हिं०) झूठ (हिं०) मिथ्या; असार।

अलीन—(वि०) अयोग्य।

अलीम—(वि०) त्रासदायक; प्राणहारक।

अलील—(वि०) आजारी, रुग्ण।

अलेख—(वि०) दुर्बोध; अज्ञेय; लिहिण्याला अयोग्य, अगणित।

अलैया—(ना० स्त्री०) एका रागिणीचें नांव।

अलैया—बलैया (ना० स्त्री०) निछावर, खेल (हिं०); त्याग; बळी; एक प्रकारचा खेळ।

अलोक—(ना० पु०) गुप्त अदृश्य, लोकशून्य, निर्जन पुण्यहीन।

अलोण, अलोणा—(वि०) आळणी; स्वाद-रहित।

अलोप—(वि०) गुप्त; लदविलेला; नष्ट;—माया, चमत्कार।

अलोपना—(स० क्रि०) लपणें; गुप्त रहाणें;

अलोल—(ना० स्त्री०) स्थिर, टिका हुआ (हिं०) चंचल—कल्लोल, खेळणें; खेळकरपणा।

अलौकिक—(वि०) अनोखा (हिं०) अद्‌भुत; सर्व-सुन्दर; सर्वश्रेष्ठ।

अल्लम गल्लम—(ना० पु०) व्यर्थ गप्पागोष्टी; इकडच्या तिकडच्या गोष्टीं;

अल्लाना×—(अ० क्रि०) ओरडणें; आरडणें किंकाळी फोडणें।

अल्लाह—(ना० पु०) ईश्वर, देव—ओ अकबर, परमेश्वर सर्वश्रेष्ठ आहे;—का नाम लेना, देवाचें स्मरण करणें, देव देव करणें।

अव—(अ०) पासून; खालीं।

अवकथन—(ना० पु०) स्तुति; पूजा।

अवकर्तन—(ना० पु०) चरखा (हिं०) रहाट, (सूत काढण्याचा)।

अवकर्षण—(ना० पु०) उद्धार; बाहेर ओढणें; निष्कर्ष।

अवकाश—(ना० पु०) फुरसत (हिं०) मोकळा वेळ; अवसर; पोकळी।

अवकीर्ण—(वि०) बिखेरा गया (हिं०) विखरलेलें, विसकटलेलें।

अवकीर्ण—(ना० पु०) नियम-भ्रष्ट मनुष्य, नष्ट ब्रह्मचर्य्य ब्रह्मचारी।

अवकुञ्चन—(ना० पु०) वाकडें करणें; मोडणें; गोळा करणें; आटोपणें।

अवकुण्ठन—(ना० पु०) भित्रा होणें; साहसाचा त्याग करणें।

अवकुण्ठित—(वि०) असाहसी; भीरु।

अवकेशी—(ना० स्त्री०) वांझ, वन्ध्या, सन्तान-रहित, निष्फल वृक्ष।

अवगति—(ना० स्त्री०) ज्ञान, विद्वता; गाढ ज्ञान, दुर्गति।

अवगाढ़—(वि०) घुसा, प्रविष्ट (हिं०) निमज्जित; स्नात; निविड़, प्रच्छन्न।

अवगीत—(वि०) निन्दित; दुष्ट।

अवगूहन—(ना० पु०) आलिंगन।

अवग्रह—(ना० पु०) बाधा, अडचण गंडस्थळ; हत्तींचा गळा; अवर्षण; शाप; चिन्हविशेष।

अवघट, अवचट—(वि०) उंचसखल; विकट, बेडौल, कुरूप, दुर्गम, कठिन।

अवघात—(ना० पु०) अपघात; अपमृत्यु।

अवचर, औचर—(अ०) एकदम; अचानक, अकस्मात, अवचित।

अवचेष्टा—(ना० स्त्री०) अडाणीपणा।

अवज्ञा—(ना० स्त्री०) बेइज्जती, हिक़ारत (हिं०) अपमान; हेळसांड; अनादर।

अवट—(ना० पु०) गढ़ा (हिं०) हत्तींना फसवण्या करितां तयार केलेला कूप।

अवडेरी—(अ०) फसवून; वहकवून।

अवढर+—(वि०) विचार न करितां दया करणारा।

अवतंस—(ना० पु०) तुरा; माल; कर्णालंकार।

अवतरण—(ना० पु०) उतरना (हिं०) उतरणें, अवरोहण अनुवाद करणें, (ना० स्त्री०) भूमिका; आभास प्रस्तावना।

अवतरना—(अ० क्रि०) खालीं उतरणें; प्रकट होणें; व्यक्त होणें, प्रसिद्ध होणें।

अवतार—(ना० पु०) जन्म; देवानें मनुष्यरूप धारण करणें।

अवदान—(ना० पु०) त्याग, उत्सर्ग; निवेदन; पराक्रम उल्लंघन; वध।

अवदीच्य—(ना० पु०) उत्तरेकडे रहाणारा गुजराती ब्राह्मण।

अवद्ध—(वि०—बंधन रहित; निरर्गल;—मुख, अभिवादी; बड़बड़्या।

अवद्य—(वि०) अकथ्य; अनिष्ट; निंद्य; अवाच्य; गर्ह्य।

अवद्योत—(वि०) अल्प प्रकाश; मन्द; मिणमिणीत मन्द तेज।

अवध—(ना० स्त्री०) कोशल, अवधि; मर्यादा; समय अयोध्या।

अवधा—(ना० स्त्री०) त्रिकोणाचा पाया किंवा अंश ।
अवधान—(ना० पु०) सावधानी (हिं०) सावधानता; लक्ष ।
अवधि—(ना० पु०) मर्यादा; उशीर, सीमा (अ) तक, (हिं) पर्यन्त ।
अवनिप—(ना० पु०) राजा ।
अवनिपरवनी ※—(ना० स्त्री०) राणी, राज्ञी ।
अवभास—(ना० पु०) माया; प्रपंच; खोटा देखावा ।
अवमूर्ध—(वि०) अधोमस्तक; खालीं मान घातलेला ।
अवराधक ※—(वि०) उपासक; आराधी ।
अवराधे ※—(वि०) उपासने संबंधी ।
अवरेख—(ना० पु०) लेख; प्रतिज्ञा; ओळ; रेघ ।
अवरोध—(ना० पु०) अटक; स्त्री; राज-स्त्री; अंतःपुर, (यापासूनच औरत हा हिंदी शब्द झाला)
अवर्ण—(ना० पु०) निंदा; परिवाद ।
अवर्त—(ना० पु०) भँवर (हिं०) भोंवरा, (पाण्यांतील)।
अवल—(वि०) दुर्बल, क्षीण, अशक्त ।
अवलेह—(ना० पु०) चटणी; चाटण ।
अवश—(वि०) पराधीन; दुबळा; पंगू ।
अवसर—(ना० पु०) अवकाश; समय; विराम; प्रस्ताव; वर्षण; सवड; फुरसत ।
अवसान—(ना० पु०) अन्त; समाप्ति; मृत्यु ।
अवसि—(अ०) अवश्य ।
अवसेरी ※—(ना० स्त्री०) देर (हिं०) विलंब, उत्कंठा; आशा; आवड ।
अवस्था—(ना० स्त्री०) दशा; गति; समय दुर्दशा ।
अवस्थान—(ना० पु०) स्थिति; वास ।
अवहेल—(ना० स्त्री०) अनादर; अश्रद्धा; अवज्ञा ।
अवाई—(ना० स्त्री०) आगमन; खोल नांगरणें ।
अवाक्—(वि०) स्तब्ध; मुका ।
अवाङ्मुख—(वि०) अधोमुख; लज्जित; नत ।
अवाध्य ×—(वि०) अतर्क्य ।
अवाधी ×—(वि०) सुखकारक; दुःखरहित ।
अवान ×—(ना० पु०) क्षण, समय ।
अवां—(ना० पु०) कुमाराचा अवा ।
अवामिर ×—(ना० पु०) आज्ञा, हुकुम ।
अवार—(ना० पु०) विलंब; अत्याचार, अलीकडील किनारा ।
अविकल—(वि०) जसाच्यातसा; समस्त; यथार्थ ।
अविकल्प—(वि०) निर्विकल्प; निःसंदेह ।
अविज्ञ—(वि०) अप्रवीण; अनभिज्ञ ।
अवितत—(वि०) अविस्तृत; संकुचित ।
अविदग्ध—(वि०) अनभिज्ञ; अचतुर ।
अविद्य—(वि०) मूर्ख; विचारहित; अनभिज्ञ ।
अविद्या—(ना० स्त्री०) अज्ञान; माया; मोह ।
अविनय—(ना० पु०) ढिठाई (हिं०) धृष्टता; गैरशिस्त-वर्तन; ताठा ।
अविन्दु—(वि०) अविन्दु ।
अविरल—(वि०) अविच्छिन्न; (अ०) निरंतर ।
अवेर—(ना० स्त्री०) देरी (हिं०) विलंब; उशीर अधिक वेळ ।
अवैतनिक—(वि०) वेतन न घेतां काम करणारा; बिन-पगारी ।
अव्यर्थ—(वि०) अचूक; सार्थक; अमोघ ।
अव्याकुल—(वि०) ख़ामोश (हिं०) शांत; अचल ।
अव्याहत—(वि०) बेरोक (हिं०) न भंगलेला; न आडविलेला; अवरोध रहित ।
अशआर ×—(ना० पु०) दोहरा (हिं०) कविता ।
अशङ्क—(वि०) निडर बेख़ौफ़ (हिं०) निर्भय; निश्चिन्त ।
अशंद ×—(वि०) अत्यंत आवेशी ।
अशम्बल ×—(वि०) अर्थहीन; पाथेयहीन; वाटखर्चास पैसे नसलेला ।
अशफाक़—(ना० पु०) दया, कृपा; (शफ़क़ याचें अनेकवचन) ।
अशर्धा—(ना० स्त्री०) अश्रद्धा ।
अशरीर—(ना० पु०) काम, मदन; (वि०) शरीर रहित ।
अशालीन—(वि०) ढीठ (हिं०) धृष्ट; अविनयशील ।

अशावरी, असावरी—(ना० स्त्री०) रागिणी विशेष; एक रागिणी।
अशिर—(ना० पु०) अग्नि; राक्षस; सूर्य; हिरा।
अशिरस्क—(वि०) मस्तक हीन, कबंध।
अशिव—(वि०) अमंगल, अशुभ।
अशिश्विका—(ना० स्त्री०) पुत्र-कन्या-हीना स्त्री।
अशिष्ट—(वि०) असभ्य; मूर्ख; रानटी;
अशुद्ध—(वि०) अपवित्र; चूक।
अशोक—(वि०) शोक रहित; गत शोक।
अशोभा—(ना० स्त्री०) बदसूरती (हिं०) कुरूपता।
अश्क×—(ना० पु०) अश्रु।
अश्काल×—(ना० पु०) आकार; साम्य।
अश्क़िया×—(वि०) दुर्दैवी।
अश्ख़ास×—(ना० पु०) लोक, माणसें, (शख़्स याचें अनेकवचन)।
अश्ग़ाल×—(ना० पु०) कामगिरी, (शग़ल याचें अनेक वचन)।
अश्गुन×—(ना० पु०) अपशकुन।
अश्जा×—(वि०) अत्यन्त शूर; पराक्रमी।
अश्जार×—(ना० पु०) झाडें, (शजर याचें अनेक वचन)।
अश्नान×—(ना० पु०) स्नान।
अश्म—(ना० पु०) पर्वत; मेघ; दगड।
अश्मरी—(ना० स्त्री०) मुतखडा (रोग) पथरी।
अश्रय—(ना० पु०) राक्षस, निशाचर।
अश्रफ़×—(ना० पु०) थोर मनुष्य।
अश्रफ़ी अशर्फ़ी—(ना० स्त्री) मोहोर।
अश्रि—(वि०) तीक्ष्ण; टोकाचा; घराचा खुंट।
अश्लील—(वि०) नीच; अधम।
अशी, अस्सी—(वि०) ऐंशी।
अष्ट—(वि०) आठ।
अष्टधाती—(ना० स्त्री०) लोखंड व इतर धातूंचें मिश्रण।
अष्टास, अष्टास्त्रि—(ना० पु०) अष्ट कोण।
अष्ठि—(ना० स्त्री०) अठली, (फळांतील)।

असक़ल×—(वि०) फार जड।
असक़ाल×—(ना० पु०) ओझें; भार।
असंका*—(ना० स्त्री०) भीति; शंका; अनुमान।
असंक*—(वि०) शंका रहित; निर्भय; धीट।
अस*—(अ) ऐसा (हिं०) असा, अशा प्रकारचा।
असकत+—(ना० स्त्री०) आळस; पेंग।
असकती, असकाती—(वि०) झोपाळू।
असग़र+—(वि०) अत्यन्त लहान; लघुतम।
असत्यी—(वि०) खोटें बोलणारा।
असवक़+—(वि०) प्राचीन, पुराण; अत्युतम।
असम—(वि०) विषम; किंवडा, बहिरा;
असमापिकाक्रिया—(ना० स्त्री०) सापेक्ष विधेय क्रियापद।
असर—(ना० पु०) खूण; माग; चिन्ह; परिणाम;—स्पर्शकरणें; परिणाम करणें;—होना, वजन पडणें
असलह+—(ना० पु०) हत्यारें, (सिलाह याचें वचन)।
असहिष्णु—(ना० पु०) शत्रु, वैरी;
असहन—(वि०) असह्य, अधीर, उग्र।
असहाब+—(ना० पु०) सरदार; मित्र; धनी। —इ–इल्म, विद्वान लोग। (साहब याचें अनेक वचन)।
असाक्षात्—(अ०) एकाद्याच्या गैरहजेरींत।
असाक्षी—(ना० पु०) खोटी साक्ष, (वि०) नसलेला।
असाक्ष्य—(ना० पु०) साक्षीचा अभाव (अविश्वसनीय।
असाग़िर+—(वि०) लहान, नीच, गरीब, (याचें अनेक वचन।)
असाढ़—(ना० पु०) अपाढ (हिं०) आषाढ।
असाथ—(वि०) वाईट संगतींत असलेला।
असाथी—(ना० पु०) परका, परदेशस्थ, गैर माहित अनोळखी।
असाध—
असाधु— } (वि०) अधर्मी, पापी, असज्जन।

असामर्थ—(वि०) शक्तिहीन, सत्ताविहीन।
असामी—(ना० पु०) प्रतिवादी, गुनहगार।
असालत*—(ना० स्त्री०) निश्चय, खंबिरी, कुलीनता, सचाई।
असालतन+—(अ०) पूर्णपणें, स्वतः, उपजत, मूलतः।
असास्वत—(वि०) निर्भय, अशान्त।
असावरी—('अशावरी' पहा)।
असास+—(ना० स्त्री०) पाया, खांबाचा पाय; कंगोरा।
असास+—(ना० पु०) माल-असवाब (हिं०) घरांतील सामान;
असास, उलबैत—माल; धन; गुलाम;
असासह—गुरेंढोरें; धनदौलत।
असींचा—(वि०) पाणी न पाजलेलें (झाड किंवा जमीनी विषयीं या शब्दाचा उपयोग करितात)।
असीर+—(ना० पु०) कैदी; गुलाम।
असीरी—(ना० स्त्री०) अटक; बंदी।
असील—(वि०) शुद्ध, पवित्र।
असीस, अशीस&—(ना० स्त्री०) आशीर्वाद।
असुद्ध—(वि०) अशुद्ध।
असूझ—(ना० स्त्री०) चूक; अदृश्य, अन्धेरा, अन्धकारमय।
असूर्यम्पश्या—(ना० स्त्री०) पड़द्यांत रहाणारी स्त्री।
असों+—(अ०) या वर्षी।
असोग+—(ना० पु०) शांतता; विश्रांति;
असोच—(वि) असावध; अविचारी।
असोची—(वि०) निष्काळजी; उदास; बेफिकिर।
असोज&—(ना० पु०) आश्विन।
अस्ना+—(ना० पु०) मध्य; फट; सांध; अंतर।
अस्नाद+—(ना० पु०) परवाने; सनदा, (सनद याचें अनेकवचन)।
अस्प, अस्पक—(ना० स्त्री०) एक प्रकारच्या वाद्याची जोडी; चौकी; तारदानी;
अस्वाब—(ना० पु०) कारणें, सबबी; हेतू; परिणाम; माल; हत्यारें; ओझें; जरूरीच्या वस्तू (सबब याचें अनेकवचन)।

अस्व+—(वि०) निर्धन, कंगाल, दरिद्री।
अस्वार, सवार—(ना० पु०) स्वार, घोड्यावर बसलेला मनुष्य।
अस्वारी, सवारी—(ना० स्त्री०) गाडी; वाहन।
अस्सी—(वि०) ऐंशी।
अहम्मति—(ना० स्त्री०) गर्व; मनमौजीपणा।
अहर—(ना० पु०) पाण्याचा सांठा; तळें।
अहरह—(अ०) दिन दिन (हिं०) रोज, दररोज।
अहर्निश—(अ०) दिन रात (हिं०) रात्रं दिवस।
अहर्मुख—(अ० किंवा ना० पु०) पहाटें; पहाट।
अहह—(अ०) चमत्कार किंवा खेद व्यक्त करणारा शब्द।
अहारना *—(स० क्रि०) खाना, चहकाना, (हिं०) खळलावून चिकटविणें।
अहिछार—(ना० पु०) सापाचें विष।
अहित—(ना० पु०) शत्रु, वैरी; — कारी, शत्रु, —मना, द्वेष, — करणारा; शत्रुभाव ठेवणारा।
अहिफेन—(ना० पु०) सापाचें गरल, अफू।
अहिनी—(ना० स्त्री०) सर्पिणी।
अहिनकुलता—(ना० स्त्री०) स्वाभाविक शत्रुत्व।
अहिपति—(ना० पु०) वासुकी।
अहीर—(ना० पु०) गवळी, गोपाल
अहीरिन—(ना० स्त्री०) गवळीण।
अहे, अहो—(संबोधन द्योतक अव्यय) अरे, अहो।
अहैतुक—(अ०) अकारण, निष्कारण।
अहेर—(ना० स्त्री०) आखेट (हिं०) मृगया, शिकार खेल।
अहेरिया, अहेरी—(ना० पु०) खेळाडू, शिकारी, शिकार करणारा, व्याध।
अहेरू (ना० स्त्री०) झाड, रोपें।
अहोरावहोरा—(ना० पु०) एक प्रकारची विवाहाची पद्धत, (अ०) वारंवार।
अक्षरी—(वि०) शास्त्रीय, शिकलेला।
अक्षि—(ना० स्त्री०) डोळा।
अक्षितारा—(ना० पु०) पुतली, तिल (हिं०) डोळ्यांतील बुबल।

आ

आः—(अ०) खेद किंवा दुःख दाखविणारें अव्यय ।

आई*—(ना० पु०) आयुष्य, वय, आली । (अ०) येऊन (कवितेंत वापरतात)

आंएबांएँ—(ना० स्त्री०) बडबड, मूर्खपणाचें, भाषण ।

आंक—(ना० पु०) चिन्ह, अंक, संख्या, आलिंगन ।

आंकना—(स० क्रि०) खूण करणें, (पुस्तकाला) पानें घालणें, आंकडे मांडणें, किंमत करणें, परीक्षा करणें ।

आंकड़ी*—(ना० स्त्री०) अंकुश ।

आंख—(ना० स्त्री०) डोळा, दृष्टी, अंजनी, (ना० स्त्री०) डोळ्यांत घालण्याचें अंजन—का तारा, की पुतली—बुबल एकुलता एक मुलगा,—कड़कना, डोळा दुखणें,—फोड़ा एक प्रकारचा किडा,—मिचौवल; मिचौली, आंधळ्या, कोशिंबरीचा खेळ, मूँद के, आंधळेपणानें, अविचारानें, —मूँदौरा, आधंळ्या कोशिंबरीचा खेळ ।

आँगन—(ना० पु०) चौक, आंगण ।

आंगा×—(ना० पु०) पसाभर धान्य ।

आंच—(ना० स्त्री०) आंच, उष्णता ज्वाळा, ताप ।

आँचर—, आँचर— (ना० पु०) वस्त्राचा कांठ, वस्त्राचा पदर

आँचल—, आँचल— आंचळ (जनावराचें)

आँजन—(ना० पु०) अंजन ।

आँजना—(स० क्रि०) काजळ घालणें ।

आँजला, आँजली—(ना० पु०) ओंजळ ।

आँभू—(ना० पु०) अश्रु ।

आँट, अँट—(ना० स्त्री०) गांठ, विरोध, मत्सर, अढी, –संट, (वि०) अप्रासंगिक अप्रस्तुत,–साँट, भागीदारी, कट ।

आँटना, अँटना—(स० क्रि०) भरणें, चालणें ।

आँटी—(ना० स्त्री०) गवताची पेंडी, सुताचें कुकडे, दोऱ्याची गुण्डी ।

आँठी—(ना० स्त्री०) अठली घट्टीपणा, दही साय ई दि वस्तूंचे लच्छे । गांठ, नवोढा बालिकेचे उभ स्तन ।

आँत—(ना० स्त्री०) आतडी ।

आँधी—(ना० स्त्री०) वावटळ, वादळ ।

आँन—(वि०) अन्य; दुसरा ।

आँव—(ना० स्त्री०) आंव, गिरना या बैठना; आंव किंवा पडणें ।

आँवलनाल (ना० स्त्री०) नाळ ।

आँमलासार—(ना० पु०) शुद्ध केलेलें गंधक ।

आँवा—(ना० पु०) कुंभाराची भट्टी ।

आँसी*—(ना० स्त्री०) भाजी नैना आर, अकड़ी ।

आँसू—(ना० पु०) अश्रू ।

आइन्दा—(अ०) या पुढें, भविष्य ।

आक—(ना० पु०) झाड़, मंदार ।

आक़बत—(ना० स्त्री०) शेवट, भविष्यकाळ, पर

आकवाक—(ना० पु०) वडवड, मूर्खपणाची भा

आकर—(ना० पु०) खानि (हिं०) खाण, आग

आकर्ष—(ना० पु०) खिंचाव (हिं०) आकर्षण,

आकलन—(ना० पु०) एकत्र करणें, बन्धन, तपास ।

आकला+—(ना० पु०) वेग, पळ, (वि०) चिड

आकलित—(वि०) बद्ध, पकड़लेला ।

आकली—(ना० स्त्री०) व्याकुलता, चळवळ, गति

आकांक्षा—(ना० स्त्री०) इच्छा; वांछा, अभिलाप

आकांक्षी—(ना० पु०) अभिलाषा वाळगणारा । (आशावान, मार्ग प्रतीक्षा करणारा, चौकशी क अपेक्षक ।

आकार—(ना० पु०) आकार, रूप, आकृति, संकेत ।

आकाल+—(ना० पु०) महागाई, दुष्काल, अ मरण, अपमृत्यु ।

आकाश—(ना० पु०) नभ, पोकळी,—नीम लि उत्पन्न होणारे व वाढणारें झाड ।

आकाशवृत्ति—(ना० स्त्री०) उपजीविकेचें अनिश्चित साधन।
आकाशवाणी—(ना० स्त्री०) इल्हाम (हिं०) आकाश वाणी, देववाणी।
आकाशी—(वि०) स्वर्गीय, असत्य।
आकि़ल+—(वि०) शहाणा, बुद्धिवान, समजूतदार।
आकि़लाना—(अ०) शहाणपणानें।
आकीर्ण—(वि०) पसरलेले, विसकटलेले।
आकुञ्चन—(ना० पु०) वक्रता, संकोच।
आकुण्ठित—(वि०) गोंधळलेला, लाजलेला।
आकुल—(वि०) गोंधळलेला, व्याकुल, घावरलेला, त्रस्त।
आकुलता—(ना० स्त्री०) त्रास, क्षोभ।
आकुलित—(वि०) क्षुब्ध, त्रस्त।
आकूत—(ना० पु०) अभिप्राय, मत।
आकूति—(ना० स्त्री०) उत्साह, सदाचार।
आक्रम—(ना० पु०) पराक्रम, चढ़ाई, स्वारी, हल्ला।
आक्रीड—(ना० पु०) राजाचें उपवन, राजमहाल जवळील बाग।
आक्रोश—(ना० पु०) राग, कोप।
आखत—(ना० पु०) अक्षत।
आखण्ड—(वि०) अखण्ड, संपूर्ण।
आखण्डल—(ना० पु०) इन्द्र, शचीपति।
आखा—(ना० पु०) संपूर्ण, एक प्रकार की चलनी बोरा, गांठ, पंचांग।
आखु—(ना० पु०) उंदीर, चोर।
आखेट—(ना० पु०) मृगया, शिकार।
आखेटिक—(ना० पु०) शिकारी कुत्ता।
आखोट—(ना० पु०) अक्रोडाचें झाड।
आख्या—(ना० स्त्री०) नांव।
आख़िर—(वि०) शेवटचा, पाठीमागचा, (ना०) उपसंहार, शेवट,—करना, समाप्त करणें, बंद करणें, —होना, समाप्त होणें, बंद होणें।
आख़िरत—(ना० स्त्री०) भविष्यकाल।
आख़िरश—(अ०) सरते-शेवटीं; एकंदरीत।

आख़िरी—(वि०) शेवटचा, कडेचा।
आखून—
आखुन्द— } (ना० पु०) शिक्षक, गुरुजी।
आगत—(वि०) उपस्थित (हिं०) आलेला।
आगम—(ना० पु०) भविष्यकाल, वेद। आगमन,—वक्ता, भविष्य सांगणारा,—विद्या, भविष्य कथन-विद्या किंवा शास्त्र।
आगमी—(ना० पु०) भविष्य सांगणारा।
आगमना—(वि०) साहसी, धाडशी, (ना० पु०) विनीवाले; पुढें चालणारी तुकड़ी।
आगर—(वि०) समर्थ, लायक, कार्यक्षम।
आगवः—(ना० पु०) बोंड, खाण, बोंडस।
आगा—(ना० पु०) पुढचा भाग, घराच्या पुढचा भाग।
आग़ा—(ना० पु०) पुढारी, शास्ता।
आग़ाज़—(ना० पु०) उत्पत्ति, सुरुवात।
आगाड़ी—
अगाड़ी— } (ना० स्त्री०) घोड़याचे पायबंद, पहिला हल्ला, पुढचाभाग,—पिछाड़ी लगाना (घोड़याला) बांधणें।
आगामी—(वि०) येती, पुढील।
आगार—(ना० पु०) घर, गृह।
आगिल—(वि०) पुढचा, भविष्य कालचा।
आगुल्फ—घोट्यापर्यन्त।
आगू—(वि०) पुढचा, (अ०) पूर्वी, आजपासून पुढें।
आगे—(अ०) पुढें, पूर्वी, पलीकडे, आज पासून पुढें, —देखना, सावध असणें, पुढची तजवीज करून ठेवणें,—रखना, पुढें ठेवणें,—पीछे (अ०) एका ओळींत, गैरपद्धती नें,—बढ़ना, पुढें जाणें, सुधारणें, पुढें होऊन एकाद्याचें स्वागत करणें—से, पूर्वीपासून।
आग़ोश—(ना० स्त्री०) आलिंगन, हृदय।
आग्नेय—(वि०) अग्नि संबंधी, जळण्या सारखा, आग्नेयी—पूर्व-दक्षिण दिशा।
आग्रह—(ना० पु०) प्रयास, अतिशय यत्न, अनुग्रह, आसक्ति, आक्रमण, उपकार, साहस।

आग्रहायण, अगहन—(ना० पु०) मार्गशीर्ष मास ।
आघात—(ना० पु०) ठोसा, ज़खम, संकट, वधस्थान बूचडखाना ।
आघार—(ना० पु०) तूप, घृत ।
आघूर्ण, आघूर्णन—(ना० पु०) वावटळ, चक्रा प्रमाणें फिरणें ।
आघूर्णित—(वि०) फिरविलेला किंवा फिरणारा ।
आघोषण—(ना० पु०) घोषणा, प्रचार प्रकाशीकरण ।
आघ्राण—(ना० पु०) सूंघना (हिं०) वास घेणें ।
आचका+—(वि०) अगणित (अ०) अकस्मात् ।
आचमन—(ना०) जेवल्यानतंर तोंड धुणें, (नित्य-कर्मांच्या सुरुवातीला घेण्याचें) आचमन—करना, तोंड धुणें, चूळ भरणें ।
आचम्भित—(वि०) आश्चर्य-चकित ।
आचरज*—(ना० पु०) आश्चर्य, अंचभा ।
आचरण—(ना० पु०) व्यवहार, रीत चाल; आचार ।
आचर्य+—(वि०) आचरणीय, कर्तव्य ।
आचार—(ना० पु०) वाग, वागणूक, रिवाज, रीत, चाल ।
आचारी—(ना० पु०) भाविक, आचारवान, कर्मठ । चरित्रवान् ।
आचार्य, आचार्य्य—(ना० पु०) धर्म-गुरु, अधिकारी पुरुष, ग्रन्थकर्ता ।
आचार्या, आचार्य्यानी—(ना० स्त्री०) गुरुपत्नी, ग्रन्थकर्त्री ।
आचोट—(ना० पु०) आघात, जखम, न नांगरलेली, ज़मीन ।
आच्छन्न—(वि०) आच्छादित आवृत, वेष्टित, व्याप्त ।
आच्छा*—(अ०) होय, बरें, ठीक, होकारार्थीं वापरलेलें ।
आच्छिन्न—(ना० पु०) खुडा, तोडणें ।
आज—(अ०) आज—कल, अलीकडे,—की रात, (अ०) आज रात्रीं—के दिन या रोज़ (अ०) आज–तक, (अ०) आतां पर्यन्त, फ़ज़र (अ०) आज सकाळीं ।
आज—(ना० पु०) हत्तीचा दांत ।
आजन—(ना० पु०) अंजन, सुरमा, डोळ्यांत, [?] घ्यावयाचें औषध ।
आजल—(ना० पु०) ओंजळ ।
आजन्म—(अ०) जन्मापासून ।
आज्य—(ना० पु०) तूप ।
आजा—(ना० पु०) आजोबा, आजा ।
आजाना—(अ० क्रि०) अकस्मात् येणें ।
आजानु—(अ०) गुड्घ्या पर्यन्त ।
आजि (ना० स्त्री०) युद्ध, लढाई, सपाटी ।
आजिज़—(वि०) असमर्थ, नालायक, नम्र, [?] भागलेला, ओं फस झालेळा, योर्या उडालेला,–(अ० क्रि०) कंटाळणें,–होना, (अ० क्रि०) [?] गाळणें, असहाय होणें ।
आजिज़ाना—(अ०) नम्रपणें, लाचारपणें ।
आजिज़ी—(ना० स्त्री०) नालायकी, निराशा,–[?] गयावया करणें, मिनतवारी करणें ।
आजिल—(ना० पु०) गड्बड्या घाई कारणारा ।
आजी—(ना० स्त्री०) आजी ।
आजीवी—(वि०) उपजीवन, करणारा ।
आजीविका—(ना० स्त्री०) जीवनोपाय, धंदा ।
आजू—अवैतनिक (हिं०) विनपगारी पैसे न घेतां करणारा ।
आज्ञप्ति—(ना० स्त्री०) आज्ञा, आदेश ।
आज्ञा—(ना० स्त्री०) हुकुम, आदेश, अनुमति, परवा[?] —करना, हुकम करणें, सांगणें, रजादेणें, ठरविणें,–[?] या कारी (वि०) आज्ञा धारक–पत्र, (ना० पु०) [?] हुकुम, लेखी परवाना,–में रखना, हातांत ठेवणें, ता[?] राखणें,–में लाना, जिंकणें ।
आञ्जनेय—(ना० पु०) हनुमान ।
आट—(ना० स्त्री०) आवाज, गडबड, दंगा ।
आटा—(ना० पु०) पिसान (हिं०) पीठ–करना, [?]
आठ आठ आँसू रोना—अतिशय रडणें, रडून आ[?] करणें ।
आठ आठ आँसू रुलाना—अतिशय रडविणें ।
आटि—(ना० पु०) एक प्रकारचा पक्षी ।

आटोप—(ना० पु०) दर्प, गर्व, अहंकार ।
आठ—(वि०) आठ, अठारह, अव्यवस्थित,–कोनिया, (वि०) अष्टकोनी,–पहर, रात्रं दिवस, अष्टौप्रहर, –मासी, आठ माशाचें वजन ।
आठवाँ—(वि०) आठवा ।
आठवारा—(ना० पु०) आठवां दिवस, आठवडा ।
आड— (ना० स्त्री०) पडदा, आडकाठी, आश्रय, रक्षण, आडथळा,–करना, रक्षण करणें, आश्रय देणें ।
आड़ना—(स० क्रि०) रोकना, छेंकना, मना करना, आश्रय देणें, रक्षण करणें, वचाव करणें, राखणें ।
आड़वन्द—(ना० पु०) काचा (गोसावी किंवा, पैलवान घालतात तो)
आडम्बर—(ना० पु०) वाद्यांचा, आवाज, उद्योग, गर्व, क्रोध, सुख, डौल, कपटवेप, आच्छादन ।
आड़ंगा, अड़ंगा—(ना० पु०) कुस्तींतील एक डाव, संकट, पिछेहाट ।
आड़वाड़—(वि०) थांबविणारा, मदत करणारा, (ना० स्त्री०) मदत, विराम ।
आढ़ा—(वि०) वाँकडा, तिरपा, वाँकलेला ।
आड़ी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा पक्षी, रक्षक, स्वर विशेप ।
आड़े आना—(स० क्रि०) रक्षण करणें आश्रय देणें, वचाव करणें ।
आढ़—(ना० पु०) चार शेराचें माप, (ना० स्त्री०) पड़दा, एक प्रकार चा मासा ।
आढ़क—(ना० पु०) धान्याचें माप, चारशेरी ।
आढ़त—(ना० स्त्री०) अडत, गुमास्त्याचें दुकान ।
आढ़तिया—(ना० पु०) गुमास्ता, एजंट ।
आढ्य—(वि०) श्रीमंत, (अ०) अन्वित ।
आणि—(ना० स्त्री०) तरवारीची धार, सीमा, मर्यादा, गाडीची कुणी ।
आतङ्क—(ना० पु०) भय, रोग, पीडा, शंका ।
आत—(ना० पु०) सीताफल, शिताफळ ।
आतत—(वि०) विस्तारित, विस्तृत, आरोपित ।
आततायिन्—, आततायी— (ना० पु०) चोर, खुनी मनुष्य, अत्याचारी मनुष्य, आगलाव्या ।
आतप—(ना० पु०) ऊन, सूर्य किरणें, सूर्य-प्रकाश ।
आतपत्र—(ना० स्त्री०) छाता (हिं०) छत्री ।
आतर—(ना० पु०) मध्य, आंतीलभाग ।
आतश—(ना० स्त्री०) अग्नि, क्रोध,—अंग्रेज, (ना०पु०) राजद्रोही मनुष्य, आतश अफ़रोज़ (ना०पु०) आगलाव्या, जळण,—का परकाला, ठिणगी, आगलाव्या, सौंदर्यवान् मनुष्य ।
आता—(ना० पु०) सीताफल ।
आतायीपन+—(ना० पु०) धूर्तता, शाठ्य, दुष्टपणा ।
आतायी—(ना० पु०) शठ, धूर्त, एक प्रकारचापक्षी ।
आतिफत+—(ना० स्त्री०) मिहरवानी (हिं०) प्रेम दया ।
आतिथेय—(वि०) आतिथ्य विपयक ।
आतिथ्य—(ना० पु०) अतिथि सेवा ।
आतिशी—(वि०) उष्ण, कढत ।
आतीपाती—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खेळ आब्यापाव्या ।
आतुर—(वि०) रोगी; पीड़ित; भित्रा; व्याकुल ।
आतू×—(ना० स्त्री०) अध्यापिका ।
आते जाते—(ना० पु०) प्रवासी; (अ०) येतांजातां ।
आत्त—(वि०) प्राप्त, गृहीत ।
आत्मज—(ना० पु०) पुत्र; मुलगा ।
आत्मता—(ना० स्त्री०) ऐक्य, अभिन्न भाव, अध्यात्म ।
आत्मपालक—(वि०) आप्पलपोट्या ।
आत्मा—(ना० स्त्री०) आत्मा, शरीर, मन, चित्त, बुद्धि, अहंकार, ब्रह्म ।
आत्मिक—(वि०) आपला, लाड़का, मनविपयक ।
आत्मीय—(वि०) स्वकीय, आपला ।
आत्मोद्भवा—(ना० स्त्री०) कन्या, स्वत: ची मुलगी, आत्मजा ।
आत्यंतिक—(वि०) अतिशय ।
आद—(वि०) अर्धा (ना० पु०) आदपावचें वजन ।
आद् अन्त—(अ०) सुरुवाती पासून शेवट पर्यंत, (ना० पु०) आदि अंत ।

आदत—(ना० स्त्री०) संवय, — करना, संवय लावून-घेणें, — पड़ना, संवय होणें, अंग वळणीं पडणें।

आदतन—(अ०) नित्य नेमानें, नेहमीं।

आदमगर×—(वि०) परोपकारी, दानी।

आदमगरी—(ना० स्त्री०) परोपकार, दया।

आदमी, आदम } (ना० पु०) मनुष्य, पुरुषजाद, मनुष्य-जात, आदमी — पीछें, (अ०) माणशीं, दरमनुष्यास।

आदमियत—(ना० स्त्री०) परोपकार, दया, माणुसकी, — सिखलाना, चाली रीती शिकवणें।

आदर (ना० पु०) आस्था, सन्मान, पूज्य भाव, — योग्य (वि०) आदरणीय।

आदर्श—(ना० पु०) नमुना, ध्येय, मूळ पुस्तक।

आदा—(ना० पु०) आलें, सुंठ।

आदात—(ना० स्त्री०) संवयी (आदत याचें अनेक वचन।)

आदि—(वि०) पहिला, पूर्वीचा, श्रेष्ठ। (ना० पु०) सुरुवात, आरंभ।

आदी—(ना० स्त्री०) अभ्यस्त, अदरक, आलें।

आदेश—(ना० पु०) हुकुम, आज्ञा।

आदौ—(अ०) प्रथमतः।

आध, आधा, अध—(वि०) अर्धा, आधासीसी (ना० स्त्री०) अर्ध शिसी,—होना, अतिशय रोडणें, हाडें व कातडें उरणें।

आधान—(ना० पु०) धारण, गर्भ धारण, ठेव।

आधार—(ना० पु०) आश्रय, पात्र, झाडाचें आळें, मदत।

आधारी—(ना० पु०) आश्रित, दूध आधारी (ना० पु०) दुधावर रहाणारा।

आधि—(ना० पु०) मानसिक दुःख, संकट।

आधिक्य—(ना० पु०) पुष्कळपणा, चंगळ।

आधिपत्य—(ना० पु०) सार्वभौमत्त्व, स्वामित्व।

आधीन*—(वि०) आज्ञाधारक, परावलंबी; वश, नम्र, अधीन।

आधीनता*—, आधीनताई — } आज्ञाधारकपणा, नम्रता। परावलंबित्व; अधीनता।

आधी रात—(ना० स्त्री०) मध्यरात्र।

आधुनिक– (वि०) अर्वाचीन, हल्लीचा, नवा, सांप्रत

आधूत—(वि०) कंपित, व्याकुल।

आधे आध—(अ०) अर्धा अर्धा, निम्मा।

आधेक*—(ना० पु०) अर्धा भाग।

आधेय*—(ना० पु०) आधार पर स्थित वस्तु।

आधोरण—महावत, महात।

आध्मान—(ना० पु०) वायु रोग वायूनें पोट फुगणें।

आध्यान—(ना० पु०) विचार ध्यान।

आन—(ना० स्त्री०) आज्ञा, हुकुम, विनय, प्रेम, — मान (ना० पु०) अनुमान।

आन—(ना० स्त्री०) वेळ, क्षण, — की आन में एकाक्षणांत, लागलीच; ताबड़तोब।

आनक—(ना० पु०) भेरी, मृदङ्ग, गरजणारा ढग, ढोल।

आनन—(ना० पु०) मुख, चेहरा।

आनन-फानन—(अ०) अतिशीघ्र एकदम।

आना—(ना० पु०) आणा।

आनाकानी—(ना० स्त्री०) टाळाटाळी।

आना-जाना—(ना० पु०) आवागमन (हि०) येणेंजाणें

आनाम*—(ना० पु०) मनुष्य जात।

आनिहैं*—(क्रि०) घेऊन येईन।

आनी-जानी—(वि०) अस्थिर, क्षणभंगुर।

आनुकूल्य—(ना० पु०) अनुकूलता; मदत।

आनुपूर्वी—(ना० स्त्री०) आज्ञा; पद्धत, अनुक्रम।

आनुमानिक—(वि०) संभाव्य, अनुमेय।

आनुश्रविक—(वि०) आजपर्यंत, परंपरेनें, जी ऐ आलीं आहेंा अशी।

आनुषंगिक—(वि०) गौण, नैमित्तिक, प्रसंग येणारे।

आन्तरिक—(वि०) आंतील; खाजगी।

आन्दू—(ना० पु०) हत्ती बांधण्याचा, दोर साखळदंड।

आन्दोलन—(ना० पु०) हेलकावा; चळवळ।

आन्वीक्षिकी—(ना० स्त्री०) न्यायशास्त्र।

आनना—(स० क्रि०) आणणें।

आप—(ना०) आपण;—काम या काजी, आपल्याच कामांत गर्क असलेला,—स्वार्थी (वि०) आप्पलपोट्या;—से आप, आपोआप;—ही आप, आपल्या आपण, एकटा ।

आप—(ना० पु०) पाणी, (नेहमीं अनेक वचनींच वापरतात)

आपण- (ना० पु०) दुकान, बाजार ।

आपत--आपद ।

आपत्ति-(ना० स्त्री०) दुर्दैव, संकट ।

आपनिक+—(ना० पु०) नीलमणि ।

आपन्न—(वि०) दुर्दैवी, दुःखी ।

आपस—(ना० स्त्री०) भ्रातृभाव; मैत्री, आपसदारी, भ्रातृभाव, नातें; --में, आपापल्यामध्यें, त्यांच्या, त्याच्यांत,--में रहना, एकत्र रहाणें ।

आपसा—(वि०) आपल्यासारखा ।

आपा×—(ना० स्त्री०) वडील बहीण; अपनी सत्ता । पु०—अहंकार, गर्व ।

आपाक—(ना० स्त्री०) आवां ।

आपान--(ना० पु०) मद्यपीलोकांची झुंड ।

आपीड़—(ना० पु०) गुच्छ, फुलांचामुकुट, पगडी, मगरा ।

आपीन-(ना० पु०) गोस्तन, सड़, कांस, चरबी ।

आपुस—(ना० पु०) परस्पर ।

आप्त—(वि०) विश्वस्त, विश्वासू, खरा, मिललेला । (ना० पु०) साधु; खरा विद्वान मनुष्य,—ग्राही लोभी, स्वार्थपर ।

आप्तोक्ति—(ना० स्त्री०) सिद्धान्तवाक्य, आप्त वचन; विश्वासू मनुष्याचें म्हणणें ।

आप्यायित—(वि०) तृप्त, संतुष्ट, आनन्दित ।

आप्रच्छन—(ना० पु०) मित्राला कुशल प्रश्न विचार त्यापासून होणारा आनन्द ।

आप्लव—(ना० पु०) स्नान, अवगाहन ।

आफ़त—(ना० स्त्री०) संकट; गोंधळ;—आना, संकट येणें;—उठाना संकट सहन करणें; दुःख भोगणें;—का परकाला (ना० पु०) हुपार, धोरणी, मनुष्य, दुष्ट मनुष्य,—पड़ना; दुर्दैवानें पछाड़णें;—में फंसना, संकटांत सांपडणें ।

आफ़ताब+—(ना० पु०) सूर्य; सूर्य-प्रकाश । आफ़ताबगीर (ना० पु०) आबदागीर, छत्री;—परस्त; सूर्योपासक;—परस्तिश, पार्श्यांचाधर्म—आफ्ताबी (वि०) सूर्य विषयक ।

आफ़ात+—(ना० स्त्री०) संकटें (आफ़त याचें अनेक वचन ।)

आफ़ियत+—(ना० स्त्री०) प्रकृति, सुरक्षितता; कल्याण ।

आफू—(ना० स्त्री०) अफू ।

आब—(ना० पु०) पाणी; आबकश—(ना० पु०) पाणक्या आवखानह, पाण्याचा साठा करून ठेवलेलें स्थान, उसासा—आबखोरह (ना० पु०) पाण्याचा पेला —आबताब (ना० पु०) सौंदर्य;—आबरू, अब्रू, मान; आबसाल (ना० पु०) बाग ।

आबदार—(वि०) चकचकीत, तेजस्वी ।

आबनजूल—(ना०) अंडवृद्धिचा रोग ।

आबनूस—(ना० पु०) एक प्रकारचें झाड ।

आबपाशी—(ना० स्त्री०) सिंचाई ।

आबा—(ना० पु०) पितर; वाडवडील ।

आबाई—(व०) पैत्रिक; वतनी ।

आबाद—(वि०) वस्ती झालेलें; लागवडींत आणलेला;—करना, वसविणें; बांधणें; लागवडीस आणणें ।

आबादानी—(ना० स्त्री०) वस्ती, लागवड, चंगक, शांतता ।

आबादी—(ना० स्त्री०) वस्ती, लागवड ।

आबान—(ना० पु०) फारसी महीना, फारसी लोकांचा कार्तिक महीना ।

आबी—(वि०)—ओलसर ।

आभ—(ना० स्त्री०) शोभा, पाणी ।

आभरण—(ना० पु०) गहना (हिं०) अलंकार ।

आभा—(ना० स्त्री०) सौंदर्य ।

आभार—(ना० पु०) उपकार, आभार ।

आभाष, आभास—(ना० पु०) प्रस्तावना, उपोद्घात, मिथ्या ज्ञान, गैर समज ।

आभाषण—(ना० ०पु) कथन, संभाषण।
आभास्वर—(ना० पु०) गणदेवता विशेष।
आभिचारक—(वि०) हिंसा कर्म करणारा।
आभिजात्य—(ना० पु०) कुलीनता।
आभिमुख—(ना० पु०) हाजिरी, एकाद्या वस्तूचा समोरचा किंवा मुख्य भाग, समोरा समोर असणें।
आभीर—(ना० पु०) अहीर (हिं०) गवळी।
आभ्यासिक—(वि०) अभ्यासी, अभ्यास करणारा।
आम—(ना० पु०) आंब्याचें झाड़ किंवा फळ, आंव, (वि०) कच्चा।
आम—(वि०) सार्वजनिक, साधारण,—ख़ास ओ आम, गव व रंक, उच्च व नीच,—जलसा-इ-आम, जाहीर सभा।
आमद—(ना० पु०) येणें, आमगन,—आमद ओ ख़र्च, आय-व्यय।
आमदनी—(ना० स्त्री०) आय, वसूल, उत्पन्न, नफा।
आमन्त्रण—(ना० पु०) न्यौता (हिं०) आमंत्रण, बोलविणें।
आमनस्य—अनमनापन, दुःख, रंज।
आमना सामना—(ना० पु०) विरोध, तोंडातोंड़।
आमने सामने—(अ०) समक्षा समक्ष।
आमय—(ना० पु०) रोग, दुखणें, व्याधि।
आमयावी+—(वि०) रोगी, पीड़ित।
आमरक्त—(ना० पु०) आंव, अतिसार।
आमर्श—(ना० पु०) विवेचन, सुचिन्ता।
आमर्ष—(ना० पु०) गुस्सा, ख़फ़गी (हिं०) राग, क्रोध।
आमला— / आंवला— } (ना० पु०) आंवळा।
आमसूल—(ना० पु०) रोग-विशेष।
आमात्य—(ना० पु०) प्रधान, प्रधानकी ची जागा।
आमातिसार—(ना० पु०) दस्त (हिं०) हगवण।
आमान्न—(ना० पु०) कच्चें अन्न, कोरान्न।
आमिल+—(ना० पु०) साधु; ऋषि, महसूल वसूल करणारा।
आमिष—(ना० पु०) मांस, लोभ, उपभोग, सुन्दर वस्तु।

आमी+—(वि०) अज्ञानी; आंधळा।
आमी—(ना० स्त्री०) लहानसा अंबा।
आमीन (अ०) ऐसा हो (हिं०) तथास्तु।
आमेज़ — { (वि०) मिसळलेला। / (ना० पु०) मिसळ।
आमेजिश—(ना० स्त्री०) मेळ, समाज-प्रियता, सहशीलता, सहवास, भेसळ, संकर।
आमोख़्तह—(वि०) शिकलेला, सुशिक्षित—फेरना करना, उजळणी करणें।
आमोज़×—(ना०) अध्यापन, अध्ययन।
आमोद—(ना० पु०) सुगन्ध, आनन्द, मनःप्रसाद, हर्ष।
आम्बर+—(ना० पु०) कृत्रिम पोवळें।
आम्र—(ना० पु०) आंबा।
आम्राई—(ना० स्त्री०) आंबराई।
आम्रेडन—(ना० पु०) दोन तीनदां म्हणणें।
आम्लिका—(ना० स्त्री०) चिंच।
आय—(ना० पु०) लाभ, उपार्जन, उत्पन्न, मिळकत।
आयत—(वि०) लांब, रुंद, (ना० पु०) सूर्य किरण।
आयत्त—(वि०) सूर्य प्रकाश, अधीन, वशीभूत।
आयत—(ना० स्त्री०) ख़ूण, कुराणांतील कविता किंवा मंत्र।
आयतन—(ना० पु०) घर, देवस्थान।
आयति—(ना० स्त्री०) भविष्यकाळ।
आयत्ति—(ना० स्त्री०) अधीनता, परवशता।
आयद—(वि०) कलचा, जोगा, — होना, पदरीं पात्र होणें, आपल्यावर ओढून घेणें लागूहोणें।
आयसु—(ना० पु०) आज्ञा, आदेश।
आया—(ना० स्त्री०) दाई।
आया गया—(ना० पु०) अतिथि।
आयाम—(ना० पु०) लम्बाई बिस्तार।
आयास—(ना० पु०) थकवा, कंटाळ।
आयु—(ना० स्त्री०) आयुष्य, वय।
आयुध—(ना० पु०) हथियार (हिं०) हत्यार।
आयुधिक, आयुधीक—(वि०) शस्त्रधारी, शस्त्रजीवी।

आयुष्कर—(वि०) आयुर्वर्धक ।
आयोधन—(ना० पु०) युद्ध, रण, संग्राम ।
आर—(ना० स्त्री०) टोंक, धार, विंचवाची नांगी, लाज, विनय, लाजाळूपणा।
आरत—(वि०) आर्त, पीडित ।
आरन—(ना० पु०) अरण्य वन ।
आरब्ध—(वि०) आरंभिलेलें।
आरपार—(अ०) या टोंका पासून त्या टोंक पर्यंत, पलीकडे।
आरमीदह—(अ०) सुखानें ।
आरसी—(ना० स्त्री०) आरसा, दर्पण ।
आरा, आर्रा—(ना० पु०) करवत,—आराकश (ना० पु०) करवत चालविणारा ।
आराति—(ना० पु०) वैरी, शत्रु ।
आरात्रिक—(ना० पु०) नीरांजन पात्र ।
आराधन, आराधना—(ना० पु०) पूजा, प्रार्थना — करना, प्रार्थना किंवा पूजा करणें ।
आराम—(ना० पु०) उपवन, बाग ।
आराम—(ना० पु०) सुख, समाधान, स्वास्थ्य ।
आरामगाह—विश्रान्ति ची जागा,—आराम तलब, आळशी ।
आराई, आराइश—(ना० स्त्री०) सजविणें; शोभा ।
आरि*—(ना० स्त्री०) हट्ट, हेका पैज ।
आरियत—(ना० स्त्री०) उधार ।
आरियतन –(अ०) उधार; उधारीने,—देना, उसनें देणें, —लेना, उसने घेणें।
आरियती—(वि०) उधार, उधारीचें ।
आरिज़—(ना० पु०) गाल ।
आरिज़ह—(ना० पु०) घड़लेली गोष्ट, आज़ार, अव्यवस्था, रोग ।
आरिज़ी—(वि०) क्षणिक, कल्पित ।
आरिफ़—(ना० पु०) साधु, सन्त ।
आरी—(ना० स्त्री०) लहान करवत, हात करवत ।
आरी—(वि०) थकलेला, कंटाळलेला,—आना, कंटाळणें किंवा वीट येणें ।
आरुंधना—(स० क्रि०) गळादाबणें, श्वासोच्छास बन्द करणें ।

आरूस—(ना० स्त्री०) दुलहिन (हिं०) वधू ।
आरोग—(वि०) निरोगी ।
आरोगना—(स० क्रि०) खाणें, भोजन करणें ।
आर्जव—(ना० पु०) सरळपणा, नम्रपणा, विनय ।
आर्जा—(ना० स्त्री०) इच्छा, कामना, प्रेम, श्रद्धा,—करना, इच्छा करणें ।
आर्ज़ूकश—, आर्ज़ूमन्द—(वि०) इच्छिणारा, साकांक्ष । आर्ज़ूमन्दी (ना० स्त्री०) इच्छा, आकांक्षा
आर्त्त—(वि०) पीड़ित ।
आर्त्तव—(ना० पु०) स्त्रियांचा ऋतुकाल ।
आर्द्रक—(ना० पु०) "आदा" पहा ।
आर्य—, आर्य्य—(वि०) कुलज, माननीय, श्रेष्ठ । (ना० पु०) भर्ता, स्वामी, गुरुपुत्र ।
आर्य्यावर्त–(ना० पु०) हिंदुस्थान, भारतवर्ष ।
आर्सी—(ना० स्त्री०) "आरसी" पहा।
आर्ष—(वि०) ऋषि संबंधी, ऋषिप्रणीत, वैदिक ।
— विवाह (ना० पु०) एकप्रकारचा विवाह ।
आल—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें झाड, हरताल (पु०) पांढरा भोपळा ।
आल—(ना० स्त्री०) कुल, कुटुम्ब, मुलें बाळें ।
आल्थी पाल्थी—(अ० क्रि०) मांडी घालून बसणें ।
आलम—(ना० पु०) जग, लोक; अवस्था; आलमगीर (ना० पु०) जगाला, जिंकणारा; आलम–ई गैब; (ना०पु०) परलोक ।
आलमिया—(ना० पु०) लोक; जगाच्या पाठीवर रहाणारी माणसें ।
आला—(ना० पु०) दिव्या करितां भिंतींत किंवा खांबांत केलेली लहानशी खांच, कोनाड़ा ।
आलान—(ना० पु०) हत्ती बांधण्याची दोरी किंवा खुंटा ।
आलाप—(ना० पु०) गाण्याचे सूर; गाण्याच्या सुरवाती—ला घेतात त्या ताना, संवाद ।
आलापना—(अ० क्रि०) गाण्याचे सूर काढ़णें; गाणें ।
आलापिनी—(ना० स्त्री०) बंसी, बाँसुरी (हिं०) वेणु; मुरली; पाँवा ।

आलाबु—(ना० पु०) लौकी (हिं०) भोंपला।
आलिम—(ना० पु०) विद्वान मनुष्य—आलिम-उल ग़ैब, सर्वज्ञ।
आली—(वि०) उच्च, थोर, प्रसिद्ध,—आलीखानदान, (वि०) थोर कुलांत जन्मलेला; आलीजाह (वि०) योग्यतेचा।
आली—(ना० स्त्री०) सखी; मैत्रीण।
आलू—(ना० पु०) बटाटे।
आलूचा—(ना० पु०) एक फल वृक्षाचे नाव।
आलूदगी—(ना० पु०) घाणेरडेपणा।
आलूदह—(वि०) घाणेरडा; गढूळ; अस्वच्छ।
आलूबुखारा—(ना०पु०)"आलूचा" झाडाचें वाळलेलें फल।
आलेप—(ना० पु०) मरहम (हिं०) मलम, लेप।
आलोक—(ना० पु०) दृष्टी, प्रकाश।
आलोकन—(ना० पु०) निगाह (हिं०) नजर; पहाणें; प्रकाश।
आलोल—(वि०) अति चंचल।
आलह+—(ना० पु०) औज़ार (हिं०) हत्यार; शस्त्र।
आव आदर—आदर, सत्कार।
आवक—(ना० पु०) विमा, उत्पन्न, आयात, कचेरींतील एक नोंध वही, जींत बाहेरून येणारीं पत्रें नोंधिली जातात।
आवंद—(ना० पु०) भांडें; उखळ।
आवना— } (ना० पु०) येणें; जवळ येणें।
आवनौं*— } (हेंरूप कवितेंत येतें)।
आवन, आवन—(ना० स्त्री०) "येणार येणार" जाहिरात।
आवनहार—(वि०) अवैया (हिं०) येणारा।
आवभाव—(ना० पु०)आदर; पूज्यभाव।
आवभक्त— } (ना० स्त्री०) स्वागत, आदर, सत्कार।
आवभगत— }
आवर्त—(ना० पु०) भोंवरा; चक्र; फेरी।
आवसथ—(ना० पु०) घर, गृह, व्रत विशेष।
आवा—(ना० पु०) कुम्भाराची भट्टी।
आवाई—(ना० स्त्री०) अहवाल; बातमी, चर्चा।
आवागमन—(ना० पु०) जन्म मरण; येणें जाणें।

आवाज़—(ना० स्त्री ०) आवाज़, ध्वनी,—बुलंद (ना० पु०) मोठया आवाजाचा मनुष्य।
आवाज़ह—(ना० पु०) अहवाल, कंठी, संभाषण, ...
आवाती×—(ना० स्त्री०) 'आगमन' याचें अपभ्रंश।
आवार—अह—(ना० पु०) वर्तमान पत्र, रोजनिशी
आवारगी—(ना० स्त्री०) भटकणें; ढिलेपणा; ...पणा, सोदेपणा।
आवारह—(ना० पु०) फिरस्ता; भटक्यामारीत ... णारा;—करना, विघडविणें, अनीतिमान करणें।
आवारागर्द—इकडे-तिकडे व्यर्थ भटकणारा—वदमाशी।
आवास—(ना० पु०) गृह, घर; धाम।
आवाहन—(ना० पु०) षोडशोपचार पूजेचें एक; बुलावणें।
आविर्भाव—(ना० पु०) प्रकटता, प्रकाश; उत्पत्ति
आविर्भूत—(वि०) ज़ाहिर (हिं०) प्रकट, प्रकाशित, उत्पन्न।
आविष्ट—(वि०) आवेशयुक्त, लीन।
आवेज़ह—(ना० पु०) लटकन (हिं०) वाली। कानांत घालण्याचा अलंकार।
आवेज़ करना, आवेज़ां करना—(स० क्रि०) लटकविणें, टांगणें।
आवेदक—(वि०) निवेदन करणारा।
आवेदन—(ना० पु०) निवेदन।
आवेश—(ना० पु०) प्रवेश, शिल्पशाला, कारखाना, व्याप्ति, संचार, वेग, जोश, भूतबाधा।
आश—(ना० स्त्री०) माँस, अन्न, खाण्याचे पदार्थ, ...
आशय—(ना० पु०) अभिप्राय, तात्पर्य, आधार ... इच्छा, हेतु,—महाशय, सभ्यगृहस्थ।
आशाम+—(वि०) पिणारा, ढोसणारा।
आशिक+—(ना० पु०) चाहने वाला (हिं०) मागणी घालणारा, पाणिग्रहणार्थी—होना, एकादीच्या प्रेमांत गुंतणें, मोहूनजाणें, मिज़ाज (वि०) आनन्दी प्रेमी ...
आशिकी+—(ना० स्त्री०) लग्नासाठीं स्त्रीचें आ... करणें, विवाहार्थ स्त्री-उपासना।

आशियां, आशियानह—(ना० पु०) पक्षाचें घरटें।
आशिस, आशीस—(ना० स्त्री०) आशीर्वाद, वर।
आशीविष—(ना० पु०) सर्प, भुजंग।
आशु—(अ०) तुरन्त (हिं०) शीघ्र, जल्दीने, लवकर।
आशुरा—(ना० पु०) मोहरमाचे पहिले दहा दिवस।
आशुफ्तगी (ना० स्त्री०) अव्यवस्था, अस्वस्थता।
आशुफ्तह (वि०) दुःखी कंटाळलेला, काळजीग्रस्त।
आशोब (ना० पु०) दंगा, भय, दुर्दैव, वादळ, फसव्या गलबलागाह (ना० पु०) गलबल्याची जागा, आंख की पीड़ा।
आश्कार, आश्कारा (वि०) जाहीर, उघड, दृश्य, स्पष्ट, ज्ञात।
आश्ती (ना० स्त्री०) संबन्ध, समजूत पडणें।
आश्ना (ना० पु० स्त्री०) ओळख, सलगी, संगत, —पेरस्त, परिचयाचा।
आश्नाई (ना० स्त्री०) ओळख, मैत्री,—करना, संगत धरणें, प्रेमकरणें, एकी करणें।
आश्लेष (ना० पु०) आलिंगन।
आश्वास (ना० पु०) सुख, आशा, उत्तेजन।
आश्वस्त (वि०) आशायुक्त।
आस (ना० स्त्री०) आशा, भरंवसा, आसरा।
आसतानह, आस्तां (ना० पु०) उंबरा, वनामध्यें, रहाणार्यांची, झोपडी पर्णकुटी।
आसनी (ना० स्त्री०) आसन।
आसन्दी (ना० स्त्री०) खुर्ची, खाट, बाजले।
आस पास—(अ०) इकडे तिकडे, या बाजूला, आणि त्या, बाजूला।
आसव—(ना० पु०) मद्य, मदिरा, दारू, वृक्ष (ना० पु०) ताल वृक्ष।
आसय—(ना० पु०) मतलब (हिं०) आशय, सारांश, गोषवारा, निष्कर्ष।
आसा—(ना० स्त्री०) आशा उम्मेद, (वि०) सारखें, सदृश; तुल्य।
आसान—(वि०) सोपा, हलका, सुखकर।

५

आसानी, आसानियत—(ना० स्त्री०) सोय, आराम सरळपणा।
आवसावरी—(ना० स्त्री०) रागिणी विशेष।
आसिद्ध—(वि०) अवरुद्ध; बद्ध।
आसिधार—(ना० पु०) व्रतविशेष; असिधारा व्रत, आत्यंतिक मनः संयम।
आसिन—(ना० पु०) आश्विन।
आसिम—(वि०) बेगुनाह। (हिं०) पवित्र सद्गुणी।
आसिमह—(वि०) पतिव्रता, अव्यभिचारी।
आसिया—(ना० स्त्री०) चक्की, जाते।
आसियानह—(ना० पु०) धारलावण्याचादगड; निसणा।
आसी—(ना० पु०) अपराधी, पापी मनुष्य।
आसीन—(वि०) बसलेला, उपविष्ट।
आसीस—(ना० स्त्री०) आशीर्वाद।
आसूदगां—(वि०) संतुष्ट (आसूदह याचें अनेकवचन)
आसूदगी—(ना० स्त्री०) शांतता, चांगली परिस्थिति।
आसूदह—(वि) संतुष्ट।
आसेचनक—(वि०) प्रियदर्शन, ज्याचें दर्शन किती ही घेतलें तरी थोडें च आहे असा।
आसेब—(ना० पु०) संकट; भय, नुकसान; दुर्दैव; अरिष्ट येणें।
आसोज—(ना० पु०) आश्विन)।
आसौ×—(अ०) या वर्षी।
आस्कत—(ना० स्त्री०) आळस ढिलेपणा।
आस्कती—(वि०) आलक्षी-ढिला।
आस्तर—(ना० पु०) हत्तीची झूल, आसन, शय्या।
आस्तीन—(ना० स्त्री०) हातोया, अस्तनी।
आस्था—(ना० स्त्री०) श्रद्धा, सभा, आदर, कळकळ, प्रयत्न।
आस्माकीन—(वि०) आपल्या पक्षाचा।
आस्रम—(ना० पु०) आश्रम।
आस्रा—(ना० पु०) आश्रय, आसरा।
आह्—(ना० स्त्री०) दीर्घ निश्वास, सुस्कारा टाकणें, —करना, सुस्कारा टाकणें; दुःख करणें।

आहक—(ना० पु०) चिकटा; लुकण, सीमेंट ।
आहट—(ना० स्त्री०) पावलाचा आवाज; सूचना ।
आहंग—(ना० पु०) हेतू; रीत; आवाज; एकोपा; सूचना ।
आहंड—(ना० पु०) रांजण; डेरा, मातीचें भांडें ।
आहन—(ना० पु०) लोहा (हिं०) लोखंड, आहंगर, लोहार,
आहनी—(वि०) लोखंडाची; मजबूत; बळकट ।
आहर—समय; काल ।
आहर, जाहर—(ना० पु०) जाणें येणें ।
आहला+—(ना० पू०) पूर; जल प्रलय ।
आहा—(अ०) उद्‌गारवाची अव्यय ।
आहार—(ना० पु०) अशन; खाद्य ।
आहाव—आहाव (ना० पु०) युद्धाचें आह्वान; डबकें ।
आही*—(क्रि०) है ।
आहोपुरुषिका—(ना० स्त्री०) आत्मश्लाघा ।
आक्षेप—(ना० पु०) खरडपट्टी; निंदा । व्याजोक्ति; फुसकुली; वर्मीभाषण ।
आखोदन—(ना० पु०) शिकार ।

इ

इंच—(ना० पु०) इञ्च ।
इंचना—(अ० क्रि०) ओढलें जाणें ।
इंचे रहना—(अ० क्रि०) अलग रहाणें, एकल कोंडा असणें ।
इंडुआ—(ना० पु०) गेंडुरी (हिं०) चुँबळ ।
इंडुई—(ना० स्त्री०) डोक्यावर घालण्याचा अलंकार विशेष, बिंदी ।
इन्तकाल—(ना० पु०) मृत्यु, मौत, परलोकवास ।
इन्तज़ाम—(ना० पु०) प्रबन्ध बन्दोबस्त व्यवस्था ।
इन्तज़ार—(ना० पु०) प्रतीक्षा वाट पहाणें ।
इन्तहा—(ना० पु०) हद; अंत ।
इंदारा—(ना० पु०) बांधीव मोठी विहीर ।
इंदीवर—(ना० पु०) नीलोत्पल, कमळ ।
इन्दूर इन्दुर,—(ना० पु०) उंदीर, घूस ।
इन्द्र—(ना० पु०) देवांचा राजा ।
—कुंजर (ना० पु०) ऐरावत ।
—जाल (ना० पु०) कपट, माया ।
—धनुष्य (ना० पु०) इन्द्र धनुष्य ।
इन्द्रायण—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें फळ, [...] विशेष ।
इन्द्रायुध—(ना० पु०) इन्द्राचें वज्र ।
इन्द्रिय, इन्द्री—(ना० पु०) इन्द्रिय, (कर्मेन्द्रिय, ज्ञाने[...] वगैरे) ।
इंधन, ईंधन—(ना०पु०) जळण; जळाऊ लाकडें, इंध[...] सरपण ठेवण्याची खोली ।
इन्साफ—(ना० पु०) न्याय ।
इकंतरा—(ना० पु०) एकांतरा ।
इक*—(वि०) एक ।
इकताना*—(वि०) एकसा; स्थिर ।
इकतारा—(ना० पु०) एकतारा ।
इकराम—(ना० पु०) दान; पारितोषिक; इज्जत; मा[...] आदर-प्रतिष्ठा ।
इकरार—(ना० पु०) प्रतिज्ञा; वचन ।
इकलौता—(ना० पु०) एकुलता; एक मुलगा ।
इकल्ला—(वि०) एकटा ।
इकचित्त—(वि०) सावध, सावधान ।
इकटक (ना० पु०) टक लावून पहाणें ।
इकट्ठा, इकठा—(वि०) एकत्र केलेलें ।
—करना, गोळा करणें; एकत्र करणें,—होना, [...] एका ठिकाणीं मिळणें ।
इकठौरा—(ना० पु०) } (वि०) एकत्रित
इकठौरी—(ना० स्त्री०) } झालेला ।
इकसठ—(वि०) एकसष्ट ।
इकसर (वि०) बराबर (हिं०) सपाट, सम पातळी[...]
इकसार—(वि०) समान, सारखा ।
इकहत्तर—(वि०) एकाहत्तर ।
इकहरा—(वि०) एक, एकेरी, निर्भेळ ।
इकाई—(ना० स्त्री०) एकम् ।
इकानबे—(वि०) एक्याण्णव ।

इक़ामत—(ना० स्त्री०) रहाण्याची जागा ।
इकावन—(वि०) एक्कावन ।
इकासी—(वि०) एक्याऐंशी ।
इकोता—(ना० पु०) पाय फुटणें ।
इकोंज़—(ना० स्त्री०) एकच मूल झालेली स्त्री ।
इकौना—(वि०) निर्मेळ, स्वच्छ, समरूप ।
इक्का—(ना० पु०) एक्का ।
इक्का दुक्का—(वि०) एकाद दूसरा ।
इक्कालीस—(वि०) एके चाळीस ।
इक्तिज़ा—(ना० पु०) जरूर, मागणी ।
इक्तिदा—(ना० स्त्री०) नक्कल,—करना, नक्कल करणें; अनुसरणें ।
इक्तिदार—(ना० पु०) शक्ति; सत्ता, वजन ।
—रखना, सामर्थ्य किंवा सत्ता असणें ।
इक्तिफ़ा—(ना० स्त्री०) समाधान, सन्तोष ।
इक्तिवास—(ना० पु०) उसने घेणें; उतारा ।
इक्तिसाव—(ना० पु०) नफा, लाभ ।।
इक्तिसाम—(ना० पु०) विभाग वियोग ।
इक्तिसार—(ना० पु०) संक्षेप, सारांश सीमा, मर्यादा ।
इक्तीस—(वि०) एकतीस ।
इक्बाल—(ना० पु०) दैव, यश; कबूली, —मन्द; सुदैवी ।
इक़्दाम—(ना० पु०) पुढें होणें, धैर्य; शौर्य, साहस, प्रयत्न —करना, प्रयत्न करणें, साहस करणें ।
इक़्माल—(ना० पु०) पूर्ति ।
इक्राम—(ना० पु०) आदर, चाह, सभ्यपणानें वागविणें ।
इक्रार—(ना० पु०) स्वीकार, कबूली, पुष्टी करण ।
—नामह, लेखी करारनामा ।
—नामह सालिसी, ऐकटपत्र ।
इक्रारी—(ना० पु०) कबूल करणारा ।
इक्षु—(ना० पु०) ऊख (हिं०) ऊस ।
इख्तियार—(ना० पु०) स्वीकार, शक्ति, निवडणूक, वजन,—करना; निवडणें, पसंत करणें,—इख्तियार-इ-जाइज़, कायदेशीर सत्ता, इख्तियार-इ-नाजाइज़, बे कायदेशीर सत्ता, मिलना, सत्ता किंवा अधिकार मिळणें;—में होना, एकाद्यावर अवलंबून असणें ।
इख्तियारी—(वि०) ऐच्छिक, (ना० स्त्री०) निवड, अधिकार ।
इख्तिनाम—(ना० पु०) अन्त, शेवट, उपसंहार—करना शेवट करणें, संपविणें ।
इख़्तिफ़ा—(ना० पु०) लपविणें, गुप्त ठेवणें ।
इख्तिलात—(ना० पु०) एकी, मैत्री, मिसळणें ।
इख्तिलाफ़—(ना० पु०) भेद, गैरसमज, फूट, शत्रुत्व, भगदड़, खिंड ।
इख्तिलाल—(ना० पु०) प्रतिबंध, विरोध, मार्गे ओढणें ।
इख्तिसार—(ना० पु०) "इक्तिसार" पहा ।
इख्तिसास—(ना० पु०) विशेषता, वैशिष्ट्य ।
इख्फा—(ना० पु०) लपविणें ।
इख़्बार—(ना० पु०) वर्तमान पत्र ।
इख़्राज—(ना० पु०) हकालपट्टी, मोकळे करणें, फेटाळणें, प्रसंग, किंमत, खर्च (याचें अनेक वचन "इख़्राजात" असें होतें ।
इख़्लास—(ना० पु०) निष्कपटपणा, निष्कृत्रिमपणा, प्रेम, आसक्ति, अनुराग, स्वच्छता, सलगी, गट्टी ।
इख़्लासमंद—(वि०) प्रेमळ, दयाळू, खरा ।
इख़्लासमंदी—(ना० स्त्री०) निष्कपटपणा, प्रेम, सहानुभूति ।
इख़्वान—(ना० पु०) बंधू, ("अख़" याचें अनेक वचन) इख़्वान-इ-ज़मां, एकाच धर्माचे लोक ।
इङ्गलिस—(वि०) अङ्गरेजी (हिं०) इंग्रजी ।
इङ्गलिस्तान—(ना० पु०) इंग्लंड ।
इङ्गित—(ना० पु०) चिन्ह, सूचना, गति, शोध, चौकशी ।
इछन—(ना० पु०) डोळा, दृष्टी, पहाणें ।
इच्छा—(ना० स्त्री०) ख़्वाहिश (हिं०) आकांक्षा ।
इच्छुक—(वि०) ख़्वाहिशमंद (हिं०) इच्छा करणारा ।
इजाज़त—(ना० स्त्री०) आज्ञा, परवानगी; हुकुम, परवाना, राहदारींची चिठ्ठी,—ख़्वाह, अर्जदार;—चाहना (स० क्रि०) रजामागणें,—देना (स०) परवानगी देणें, अधिकार देणें; इजाज़तनामह, अधिकार पत्र ।

इजाबत—(ना० स्त्री०) उत्तर, संमति, गति ।

इज़ार—(ना० स्त्री०) पायजामा (हिं०) विजार, इज़ारबंद; विजारीची नाडी ।

इज़ार—(ना० पु०) गाल, चेहरा ।

इजारा—(ना० पु०) अधिकार; मक्ता; ठेका; इजारादार (ना० पु०) मक्तेदार; ठेकेदार; रयत; शेतकरी ।

इज़ालह—(ना० पु०) हकालपट्टी, रद्दकरणें ।

इज़्ज़त—(ना० स्त्री०) मान; आदर; चाहाणें ।

इज्तिनाब—(ना० पु०) अलग असणें; टाळाटाळी ।

इज्तिमाअ—(ना० पु०) जमणें; जमाव; कट करणें ।

इज्तिहाद—(ना० पु०) कोशिश (हिं०) प्रयत्न ।

इज्माल—(ना० पु०) खुलासा (हिं०) सारांश; गोश्वारा; तर्जुमा; इज्माल-इ-खान्दान; (ना० पु०) एकत्र कटुंब ।

इज्रा—(ना० पु०) जारी (हिं०) सुरवात; आरंभ; संपादणें;—करना; सुरवात करणें ।

इज्राम—(ना० पु०) शरीरें (जुर्म याचें अनेक वचन ।

इज्लाल—(ना० पु०) मान; आदर; मोठेपणा ।

इज्लास—(ना० पु०) बैठक; न्यायासन;—में (अ०) समोर, के आगे ।

इठलाना—(अ० क्रि०) नखरा करणें; दुसऱ्याला फस विण्या करितां अंग विक्षेप करणें ।

इत*-(अ०) यहाँ (हिं०) येथें, इत उत, (अ) इकडे तिकडे ।

इतना—(अ०) इस क़दर (हिं) इतका ।

इतनेमें—(अ०) इतक्यांत ।

इतमाम—(ना० पु०) पूर्णता, व्यवस्था, बन्दोबस्त—करना, (स० क्रि०) संपविणें, संपादन करणें ।

इतबा—(ना० पु०) अनुकरण, आज्ञापालन ।

इतबार—(ना० पु०) भरोसा (हिं०) भरँवसा, श्रद्धा, विश्वास, निष्ठा ।

इतर—(वि०) अन्य, नीच,—लोग, नीच जात, परलोक ।

इतराजी—(ना० स्त्री०) विरोध, नाराजी ।

इतराना—(अ० क्रि०) प्रेमळपणानें वागणें, घमेंड करणें, माजणें ।

इतराया—(स्त्री० वि०) गर्विष्ट, उद्धट ।

इतवार—(ना० पु०) इकशंबा (हिं०) रविवार ।

इताब—(ना० पु०) क्रोध, नाखुषी,—करना, दोष निंदा करणें ।

इति—(अ०) समाप्ति बोधक अव्यय ।

—कथा (ना० स्त्री०) अर्थ शून्य वाक्य ।

—कर्तव्य (ना० पु०) उचित कर्तव्य ।

—वृत्त (ना० पु०) पुराण कथा ।

इतिहास—(ना० पु०) तवारीख़ (हिं०) इतिहास, हकीकत ।

इत्तिफ़ाक—(ना० पु०) संमति, मैत्री, योगायोग, सह शीलता, संधी, दैव, यज्ञ, समता, एकी,—करना कट करणें, एकी करणें, मैत्री करणें,—पडना, घडून —रखना, मित्रत्वानें रहाणें,—से (अ०) एकाएकी अचानक पणें, चुकून,—होना, गट्टी होणें, जुळून

इत्तिफ़ाकन—(अ०) अचानकपणें, एकदम, दैवयोगानें

इत्तिफ़ाक़ात—(ना० पु०) इत्तिफ़ाक़ याचें अनेक वचन ।

इत्तिसाफ—(ना० पु०) वर्णन, स्तुति ।

इत्तिसाल—(ना० पु०) जोड, एकी, मेळ ।

इत्तिहाद—(ना० पु०) दोस्ती, ऐक्य ।

इत्तिहाम—(ना० पु०) शंका, निंदा, आरोप । इत्तिहाम-इ-बेजा; (ना० पु०) मिथ्यारोप ।

इतेक*—(अ०) इतका ।

इत्ता; इत्तो—(अ०) इतका ।

इत्थम्—(अ०) अशा प्रकारें, अशा रीतीनें ।

इत्र—(ना० पु०) सुवास, अर्क, अत्तर ।

—दान (ना० पु०) अत्तरदाणी ।

—मलना या लगाना, अत्तर लावणें ।

इधर—(अ०) इकडे, येथें—उधर, इकडे तिकडे,

इन—("इस" याचें अनेकवचन) ।

इन दिनों—(अ०) हल्लीं, अलीकडे, या दिवसांत ।

इनब—(ना० पु०) अंगूर (हिं०) द्राक्ष ।

इनाद—(ना० पु०) हठ, प्रतिकार ।

इनान—(ना० स्त्री०) लगान।
इनायत—(ना० स्त्री०) कृपा, देणगी, मदत, —करना, कृपा करणें, देणें, मदत करणें।
इनायती—(वि०) अनुगृहीत, कृपापात्र।
इन्तिक़ाम—(ना० पु०) बदला (हिं०) सूड। —लेना, सूड घेणें।
इन्तिक़ाल—(ना० पु०) परिवर्तन, प्रयाण, मृत्यु। —करना (स० क्रि०) बदली करणें, हलविणें, मरणें।
इन्तिक़ाली—(ना० स्त्री०) एका कडून दुसऱ्या कडे कायद्यानें गेलेली मालमत्ता।
इन्तिख़ाव—(ना० पु०) निवड, निवडणूक।
इन्तिख़ाबी—(वि०) निवडलेला।
इन्तिज़ार—(ना० पु०) } प्रतीक्षा, —करना,
इन्तिज़ारी—(ना० स्त्री०) } आशा करण, वाट पहाणें।
इन्तिशार—(ना० पु०) फैलाव (हिं०) प्रसार।
इन्तिसाव—(ना० पु०) वंशावली (हिं०) संबंध, धागा।
इन्द—(अ०) निकट, जवळ, पुढें, सह, विषयीं, इन्द-उल-मुलाक़ात, (अ०) भेटीमध्यें इन्द-उल-वक्त (अ०) वेळेवर; योग्य वेळीं।
इनारा— } (ना० पु०) पक्का कुआं (हिं०) बांधीव
इन्दारा— } विहीर।
इन्दियह—(ना० पु०) राय, इरादा (हिं०) मत, हेतु; मनीषा।
इन्द्रजाली—(वि०) फसवेगिरीचे, खोटे, (नां० पु०) जादुगार।
इन्द्रजौ, इन्द्रयव—(ना० पु०) एका औषधीचें नांव।
इप्सु—(वि०) ख्वाहिशमंद (हिं०) इच्छा करणारा, लोभी।
इफ़्फ़त—(ना० स्त्री०) शील, पवित्रता, विनय; शुद्धता।
इभ—(ना० पु०) हाथी (हिं०) हत्ती।
इभ्य—(वि०) धनवान, धनिक।
इमसाल—(अ०) इस साल (हिं०) या वर्षी।
इमशब—(अ०) आंज रात (हिं०) आज रात्रीं।
इमाद—(ना० पु०) स्तंभ, विश्वास।

इमाम—(ना० पु०) गुरु, इमामबाड़ा, (ना० पु०) मुहर्रम होतो ती जागा।
इमामत—(ना० स्त्री०) इमाम अर्थात् गुरु यांची, इज्जत, आदर किंवा स्थान।
इमारी—(ना० स्त्री०) अंबारी।
इम्कान—(ना० पु०) संभव; शक्तता।
इम्कानी—(वि०) व्यवहार्य, शक्य, संभाव्य।
इम्तिजाज—(ना० पु०) मिसळणें; एक जीव करणें।
इम्तिदाद—(ना० पु०) लांबवणें; लांबणी वर टाकणें; (वि०) लांबलचक।
इम्तिना—(ना० पु०) प्रतिबंध, प्रतिकार, आडकाठी।
इम्तयाज़—(ना० पु०) ओळख, तारतम्य।
इम्तियाज़ी—(वि०) प्रसिद्ध।
इम्तिहान—(ना० पु०) परीक्षा, चौकशी; —करना; परीक्षा घेणें, कसाला लावणें, प्रयोग करून पहाणें; —देना, परीक्षेला बसणें—लेना, परीक्षा घेणें।
इम्दाद—(ना० पु०) सहायता; मदद; देणगी।
इम्ला—(ना० पु०) शुद्ध, लिहिणें; वर्णन्यास।
इम्लाक—(ना० स्त्री०) } जागीर (हिं०) जहागीर;
इम्लक—(ना० स्त्री०) } स्थावर मिळकत।
इम्ली—(ना० स्त्री०) चिंच।
इरा—(ना० स्त्री०) ज़बान (हिं०) वाणी।
इराक़ी—(ना० पु०) अरबी घोडा।
इर्द-गिर्द—(अ०) चारों तरफ़ (हिं०) चोहोंबाजूंनी।
इर्शाद—(ना० पु०) आज्ञा, हुक्म, —करना, आज्ञा देणें; हुकुम करणें; घालून देणें।
इलह—(ना० पु०) परमेश्वर।
इलाक़ह—(ना०पु०) संबंध, भाग, इलाखा, —रखना, संबंध ठेवणें, चा असणें, चें नातें असणें— बाहर, च्या मर्यादेच्या बाहेर।
इलाची— } (ना० स्त्री०) वेलदोडा।
इलायची— }
इलाही—(वि०) दैवी, (अ०) हे देवा।
इलाहियत—(ना० स्त्री०) देवता, देव।

इलाहियात—(ना० स्त्री०) दैवीज्ञान, (इलहियत चें अनेक वचन)

इल्ज़ाम—(ना० पु०) दोष, आरोप,—पाना या लगना, शिक्षा होणें—लगाना, आरोप ठेवणें, दोष देणें।

इल्तिजा—(ना० स्त्री०) प्रार्थना, विनंति, भिक्षा, अर्ज, — करना; प्रार्थना करणें; तोंण वेंगाडणें, विनन्ति करणें।

इल्तिजाम—(ना० पु०) अंगावर घेणें; आवश्यक होणें।

इल्तिफात-(ना० स्त्री०) मित्रता; उपकार; आदर; विचार; लक्ष;—करना, एकाद्याविषयीं आदर असणें।

इल्तिबास—(ना० पु०) घोंटाळा; गोंधळ; मोघमपणा।

इल्तिमास—(ना० पु०) प्रार्थना; अर्ज; विनंति।

इल्तियास—(ना० पु०) जखम भरून येणें।

इल्तिवा—(ना० पु०) लांबणीवर टाकणें; तहकूब करणें।

इल्म—(ना० पु०) शास्त्र; ज्ञान; इल्म-इ-अदब; (ना० पु०) नीतिशास्त्र; इल्मदां; (वि०) विद्वान; ज्ञानी।

इल्मियत—(ना० स्त्री०) विद्वत्ता।

इल्मी—(वि०) शास्त्रीय; शास्त्र-विषयक।

इल्लत—(ना० स्त्री०) दोष; वाईट संवय; आरोप; ढोंग; —लगाना (स० क्रि०) आरोप करणें; ओझें घालणें जुलूम करणें;—लगा लेना (अ० क्रि०) संवय लावून घेणें।

इल्लाती—(वि०) अवगुणी; बदचालीचा।

इल्ला(ना० पु०) मस्सा (हिं०) चामखील।

इल्हाक़—(ना० पु०) इज़ाफ़ा (हिं०) जोडणें भर, निकटपणा; नैकट्य।

इल्हाद—(ना० पु०) नास्तिकता; अश्रद्धा।

इल्हान—(ना० पु०) आवाज; सूर।

इल्हाम—(ना० पु०) उपदेश; स्फूर्ती।

इल्लाह—(ना० स्त्री०) प्रार्थना; विनंति; मिन्नतवारी।

इशरत—(ना० स्त्री०) आराम; खुशी (हिं०) सुख; भोग, आनंद; इशरतख़ानह (ना० पु०) सुख।

इशरह—(ना० पु०) दहा दिवस।

इशराक़—(ना० पु०) तड़का (हिं०) पहांट; प्रभात।

इशराक—(ना० पु०) शिरकत (हिं०) भागेदारी।

इशहाद—(ना० पु०) गवाह (हिं०) साक्षीदार। (शाहीद याचें अनेक वचन)

इशहद—(ना० पु०) सुबूत (हिं०) पुरावा देणें; अनु...

इशा—(ना० पु०) रात्रीचा पहिला प्रहर।

इशारत, इशारह—(ना० स्त्री०) (ना० पु०) खूण, सूचना; माग,—करना; (स० क्रि) सूचना... डोळे मिचकावणें।

इश्क़—(ना० पु०) प्रेम; मनःक्षोभ।

इश्काल—(ना० पु०) परेशानी (हिं०) गोंधळ; नानू; धरसोड।

इश्टाम—(ना० पु०) स्टँम्प; स्टाम्प (कागद)

इश्तआलक—(ना० स्त्री०) लहान ज्वाळा; —(स० क्रि०) क्षोभ उत्पन्न करणें, उत्तेजन देणें; ...वणी देणें।

इश्तिकाक़—(ना० पु०) व्युत्पत्ति।

इश्तिगाल—(ना० पु०) धंदा; काम; व्यापार; ...

इश्तिमाल—(ना० पु०) सम्मेलन; मिसळवून घेणें।

इश्तियाक—(ना० पु०) शौक़ (हिं०) इच्छा; ...

इश्तिहा—(ना० स्त्री०) चाह (हिं०) भूक; ... आकांक्षा।

इश्तिहार—(ना० पु०) विज्ञापन (हिं०) जाहि... प्रसिद्ध करण्याचा मजकूर।

इश्माम—(ना० पु०) सुगंध।

इसबगोल—(ना० पु०) औषधी विशेष।

इस्ताद—(ना० स्त्री०) खड़ा होना (हिं०) उभे ...

इस्तअमाल— / इस्तैमाल— / इस्तिमाल— } (ना० पु०) उपयोग, व्यवहार —करना, उपयोग करणें।

इस्तिक्त्रार—(ना० पु०) दिमाग़ (हिं०) ... पोकळगर्व।

इस्तिक़बाल—(ना० पु०) स्वागत।

इस्तिफ़्ता—(ना० पु०) सलाह (हिं०) सल्ला ... रणें, मत घेणें।

इस्त्री, इस्तरी—(ना० पु०) कपडे ताठर करण्याचें लोखंडी यंत्र।

इस्पात—(ना० पु०) फ़ौलाद (हिं०)पोलाद ।
इह—(अ०) यहाँ, (हिं०) येथें ।
इहकाल—(ना० पु०) ही वेळ ।
इहज़ार—(ना० पु०) उपस्थिति (हिं०) हजर होणें ।
इहाँ, इहि—(अ०) या जागीं, येथें, या मध्यें ।
इहतिमाम—(ना० पु०) निगरानी, प्रबंध (हिं०) व्यवस्था ।
इहतियाज—(ना० स्त्री०) आवश्यकता, आकस्मिक प्रसंग, (इहतिया जात, हें या शब्दाचें अनेक वचन आहे) ।
इहतियात (ना० स्त्री०) सावधपणा, दूरदृष्टि,—करना या रखना, काळजी घेणें, रक्षण करणें ।
इहतिराम—(ना० पु०) सन्मान, पूजा, आदरानें वागविणें।
इहतिशाम—(ना० पु०) तमाशा, दिखावा (हिं०) देखावा, डामडौल ।
इहराक़—(ना० पु०) जळणें ।
इहराम—(ना० पु०) व्रत, निश्चय, मुहरमा मध्यें इन्द्रिय सुखाचा त्याग करणें,—बाँधना, व्रत घेणें।
इहल—(ना० पु०) तूफान (हिं०) पूर ।
इहलाक—(ना० पु०) बरबादी (हिं०) पतन ।
इहसान—(ना० पु०) कृपा, अनुग्रह, —करना, उपकार करणें ।
इहाता—(ना० पु०) घेरा (हिं०) मर्यादा, हद्द ।

ई

ईख—(ना० पु०) गन्ना, ऊख (हिं०) ऊस ।
ईंगुर—(ना० पु०) हिंगुळ ।
ईंचना—(स० क्रि०) खींचना (हिं०) ओढणें, आकर्षण करणें, बाहेर काढणें ।
ईंट—(ना० स्त्री०) वीट ।
ईंटगारी—(ना०स्त्री०) विटा पाडण्याचें काम ।
ईंटाया—(ना० पु०) फाख़ता (हिं०) एक प्रकार ची भट्टी ।
ईंठ—(वि०) वांछित, इष्ट ।
(ना० पु०) आवडता मित्र समान ।
ईठा×—(ना० स्त्री०) स्तुति, प्रशंसा ।
ईठी—(ना० स्त्री०) भाला बर्ची ।
ईडवी—(ना० स्त्री०) चुंबक ।
ईड़ा—(ना० स्त्री०) स्तुति, प्रशंसा ।
ईड़ित— (वि०) प्रशंसित ।
ईढ़—(ना० स्त्री०) हट्ट, पैज ।
ईदूर—, ईदूरा×— (ना० पु०) एक प्रकारचा उंदीर ।
ईद—(ना० स्त्री०) मुसलमानांचा एक सण ।
ईदी—(ना० स्त्री०) ईदच्या दिवशीं केलेला नजराणा, मंगल पत्र ।
ईप्सा—(ना० स्त्री०) चाह (हिं०) वांछा, अभिलाषा ।
ईफ़ा—(ना० स्त्री०) पूर्ति, समाधान ।
ईमा—(ना० स्त्री०) इशारा (हिं०) सूचना ।
ईमान—(ना० पु०) विश्वास, श्रद्धा ।
ईमानदार—(वि०) विश्वासू, इमानी ।
ईमानदारी—(ना० स्त्री०) विश्वासूपणा । इमानीपणा, प्रामाणिक पणा ।
ईरान—(ना० पु०) फ़ारस (हिं०) इराण ।
ईरानी—(वि०) फ़ारसी (हिं०) इराणी ।
ईर्षा—(ना० स्त्री०) हसद (हिं०) हेवा, ईर्षा ।
ईर्षालु—(वि०) हसदी (हिं०) ईर्षेखोर, हेवा करणारा ।
ईर्ष्या—(ना० स्त्री०) हिंसा, द्वेष, द्रोह ।
ईर्षी—(वि०) द्रोही, द्वेषी ।
ईश, ईस—(ना० पु०) ईश्वर, धनी, शासन करणारा ।
ईशा—(ना० स्त्री०) नांगराचे लाकूड ।
ईशान—(ना० पु०) शिव, ईशान्य दिशा ।
ईशता— (ना० स्त्री०), ईशत्व— (ना० पु०) शासन, हुकूमत,
ईसू —, ईसा— (ना० पु०) ख़्राइस्त, मसीह ।
ईसाई—(वि०) ख्रिश्चन ।
ईसवी—(वि०) जीजस ख्राइस्टचा ।
ईषत—(अ०) थोड़ा, थोड़ासा ।

ईहा—(ना० स्त्री०) इच्छा, वांच्छा, प्रयत्न ।
ईहित—(वि०) इच्छिलेला, वांछित ।

उ

उ—(ना० पु०) उमेश, शिव ।
उङ्गल -(ना० पु०) अंगुल (हिं०) हाताच्या बोटा-इत की, जाडी, इंच, कला (चंद्राची)
उङ्गली—(ना० स्त्री०) अंगुली (हि०) हाताचें दौट ।
उंचनीच—(ना० पु०) आयुच्यांतील चढ़ाती उतरती कला, अनुक्रम (वि०) उच्च नीच ।
उञ्चाऊ—(ना० पु०)
उञ्चास—(ना० स्त्री०)
उचाहट—(ना० स्त्री०) } उंची, बढ़ती ।
उंचाना—(स० क्रि०) वर वेणें, वर उचलणें, उन्नति करणें ।
उंजियाला—(वि०) रोशन (हिं०) चकचकीत प्रकाशित (ना० पु०) प्रकाश (उजाला याचा अर्थ ही हाच आहे)
उंडेलना—(स० क्रि०) ढालना (हिं०) ओतणें, (ओतून) मोकळें करणें, सोडून देणें ।
उंस—(ना० पु०) दोस्ती (हिं०) मैत्री, संगत, प्रेम ।
उकटना, उकटाना (स० क्रि०) धीरे २ खोदना (हिं०) पुरलेली वस्तू हळूँहळूँ उकरून काढणें, हळूँहळूँ व खूबीनें एकादें गुप्त बाहेर काढणें भेद करणें, वारंवार सांगणें ।
उकठा—(वि०) सूखा (हिं०) वाळलेला, वाळून ताठलेला ।
उकड़—(ना० पु०) एक प्रकारची बैठक ।
उकताना—(अ० क्रि०) चिडणें, खट्टू होणें, चा कंटाळा येणें, दमणें ।
उकताना—(स० क्रि०) चिडविणें, खिजविणें ।
उकतारना—(स० क्रि०) आगे बढ़ाना (हिं०) बढ़ती करणें, पुढें ढकलणे ।
उकतारू—(ना० पु०) प्रवर्तक, फूस देणारा ।
उकलना(अ० क्रि०) उबालना (हिं०) उकलणें, खळखळ होणें ।

उक़ल—(वि०) बुद्धिमान, दूरदर्शी, शहाणे (आ... याचें अनेक वचन)
उकलाई—(ना० स्त्री०) कै (हिं०) मळमळ, ... शिसारी ।
उकलाना—(अ० क्रि०) क्षुब्ध होणें, अशांत होणें, ... होणें, ओकारी येतीसे वाटणें ।
उकसना—(अ० क्रि०) भड़कना (हिं०) भडकणें, ... पाझरणें ।
उकसाना—(स० क्रि०) भडकविणें, द्रवविणें ।
उकसावा—(ना० पु०) उत्साह ।
उकालना—(स० क्रि०) छीलना (हिं०) ... उकलविणें ।
उकेलना—(स० क्रि०) उधेरना (हिं०) उकलणें, ... डणें, उघडे करणें: तोड़णें, फाड़णें ।
उक्त—(वि०) कहा गया (हिं०) सांगितलेला ।
उक्ति—(ना० स्त्री०) वाणी (हिं०) भाषा, ... वचन ।
उकदह—(ना० पु०) कठिण गांठ, कठिण प्रश्न ।
उक़बा—(ना० स्त्री०) अन्त, भविष्यकाळ, परलोक ।
उखटना—(अ० क्रि०) अडखळणें ।
उखड़ना—(अ० क्रि०) मुळासकट उपटून निघ... उचलला जाणें; खुडला जाणें ।
उखाड़ना—(स० क्रि०) उपटून टाकणें; खुडणें ।
उखली—(ना० स्त्री०) उखल ।
उखाड़—(ना० स्त्री०) जड़ खोदना (हिं०) पाळें ... खोदणें ।
उखड़ाना—(स० क्रि०) उकरणें, खोदणें, खुडणें ।
उखाल—(ना० स्त्री०) ओकारी ।
उखेड़वाना—(स० क्रि०) खुडविणें ।
उगत—(वि०) वाढणारे, उगणारे (ना० पु०) उत्पत्ति, उपज ।
उगना—(अ० क्रि०) उगणें, वाढणें ।
उगलना—(अ० क्रि०) थुंकणें; उलटी करणें; ओ... करणें ।

उगाना—(स० क्रि०) उगविणें ।

उगाल—(ना० पु०) थुंकी; चूळ;—उगालदान, (ना०पु०) तस्त; आपका उगाल मेरा उद्धार; आपणच माझे माबाप अहां ।

उगालना—(स० क्रि०) बाहेर फेकणें; स्वच्छ करणें ।

उगाहना—(स० क्रि०) एकत्रित करणें; वसूल करणें; जमा करणें ।

उगाही—(ना० स्त्रीं०) वसूली; व्याज; व्याजबट्टा ।

उग्र—(ना० पु०) गुस्सा (हिं०) राग; क्रोध; (वि०) रागिट; क्रूर ।

उग्रह—(ना० पु०) ग्रहणानंतरचा सूर्य किंवा चंद्र-प्रकाश ।

उघड़ना—(अ० क्रि०) व्यक्त होना; प्रकाशित होना; उघडा होणें; नागडा होणें ।

उघाड़ना—(स० क्रि०) खोलना (हिं०) उघडणें; शोधून काढणें; पडदा बाजूला सारणें; उघडा करणें; नागडा करणें ।

उघाड़ा—(वि०) नंगा (हिं०) उघडा; नागडा, प्रकाशित; व्यक्त ।

उघाड़ू—(वि०) उघडणारा; प्रकाशक ।

उच—(वि०) उच्च, उन्नत; मोठा ।

उचकन—(ना० स्त्री०) आधार ।

उचकना—(अ० क्रि०) वर चढणें; वर चढविला जाणें; वर उडी मारणें; उचलणें; पोहोंचणें ।

उचकाना—(स० क्रि०) वर उचलणें; उन्नत करणें ।

उचक्का—(ना० पु०) उचल्या; चोर; लुटारू; वाटमाऱ्या; पाखंडी ।

उचटना—(अ० क्रि०) उदास होणें; मन न लागणें; झोंपमोड होणें; निसटणें ।

उचटाना—(स० क्रि०) वेगळे करणें; एकाद्यापासून एकाद्याचे मन निवृत्त करणें; झोंपमोड करणें ।

उचरङ्ग—(ना० पु०) कीड़ा (हिं०) पतंग ।

उचरना—(स० क्रि०) उच्चार करणें; म्हणणें; (अ० क्रि०) हळूहळू चालणें ।

उचलना—(अ० क्रि०) वेगळे होणें; नंगा होणें ।

उचाट—(ना० स्त्री०) परेशानी (हिं०) बेचैन; अस्वस्थता; दंगा; गडबड—होना (अ० क्रि०) थकणें; तिटकारा येणें ।

उचाटना—(स० क्रि०) विभागणें; वेगळे करणें ।

उचाट्ट—(वि०) व्यग्रचित्त ।

उचाना—(स० क्रि०) ओझें उचलणें ।

उचापत—(ना० पु०) उधारी ठेवणें; किंवा राखणें ।

उचारना—(स० क्रि०) उच्चारणें; बोलणें; उद्‌गारणें ।

उचित—(वि०) मुनासिब (हिं०) योग्य; शोभण्या सारखा; बरोबर; सोयीचें; जुळणारा ।

उचेलना—(स० क्रि०) छिलका निकालना (हिं०) वेगळा करणें; सोलणें ।

उचोट—(ना० पु०) ठोकर, ठेंच ।

उच्च—(वि०) ऊँचा (हिं०) उंच ।

उच्चता—(ना० स्त्री०) उंचाई (हिं०) उंची ।

उच्चरना—(स० क्रि०) बोलणें, उद्‌गारणें, सांगणें ।

उच्चाह—(ना० पु०) अरुचि, उदासपणा ।

उच्चाटन—(ना० पु०) } त्रास, उदासपणा, चिडविणें, दुःख देणें ।
उच्चाटी—(ना० स्त्री०) }

उच्चान—(ना० स्त्री०) उंची ।

उच्चार—
उच्चारण— } (ना० पु०) उच्चार, उद्‌गार ।

उच्चारित—(वि०) उच्चारलेला, सांगितलेला ।

उच्चैः—(अ०) उंच आवाजानें ।

उच्छाह—
उछाह— } (ना० पु०) हर्ष, उत्साह, आनन्द, सुख ।

उच्छिन्न—(वि०) नष्ट, नाश पावलेला ।

उच्छिष्ट—(ना० पु०) जूठ, जूठन (हिं०) उष्टें अन्न ।

उच्छ्‌वास—(ना० पु०) श्वास, दम, आशा, उमेद ।

उच्छृङ्खल—(वि०) निरंकुश, अनर्गल ।

उच्छेद—(ना० पु०) उन्मूलन, विनाश ।

उछलना, उच्छलना—(अ० क्रि०) कूदना (हिं०) उसळणें; उडी मारणें ।

उछङ्ग—(ना० स्त्री०) गोद (हिं०) मांडी ।

उछलकूद—(ना० स्त्री०) उड्या भरणें; आनन्द ।

उछाड़—(ना० पु०) वमन; ओक; ओकारी।
उछलना—(स० क्रि०) वर फेंकणें।
उछालाना—(स० क्रि०) फेंकविणें।
उछाह—(ना० पु०) उत्साह, आनन्द, हर्ष।
उछीर—(ना० पु०) अवकाश, जागा, तुकडा, भेग।
उछू होना—(अ० क्रि०) एकादी वस्तु गिळतांना ठसका-लागणें।
उजड—(वि०) गंवार (हिं०) मूर्ख, अज्ञानी, अविचारी उतावीळ।
उजड़—(वि०) बरबाद (हिं०) ओस, ओसाड, बेचिराग; उद्ध्वस्त।
उजड़ना—(अ० क्रि०) बरबाद होना (हिं०) उद्ध्वस्त होणें, नाश पावणें।
उजड़वाना—(स० क्रि०) ओसाड करविणें।
उजड़ा—(वि०) ओसाड झालेला, निरुपयोगी, उजड़ा पुजड़ा (वि०) वीरान '(हि०) ओसाड, उद्ध्वस्त, निर्जन।
उजयार—(ना० पु०) उजेड, प्रकाश।
उजल×—(वि०) स्वच्छ, पांढरा, उज्वल।
उजलत—(ना० स्त्री०) जल्दी (हिं०) घाई।
उज़लत—(ना० स्त्री०) गोशा-नशीनी (हिं०) एकांत वास, विविक्त वृत्ति-गुर्ज़ी (ना० पु०) एकांतवासी, वनवासी, वानप्रस्थ।
उजला—(वि०) साफ़ (हिं०) स्वच्छ।
उजलाना—(स० क्रि०) रोशन करना (हिं०) स्वच्छ करविणें।
उज़बक—(वि०) मूर्ख, अनाड़ी।
उजागर—(ना० पु०) रोशनी (हिं०) उजळपणा, कांति, ऐश्वर्य, (वि०) यशस्वी, प्रसिद्ध, विख्यात, प्रतापी।
उजाड़—(वि०) ऊजड़, वीरान (हिं०) ओसाड, निर्जन, उद्ध्वस्त, त्यक्त।
उजाड़—(ना० पु०) फ़ज़ूल ख़र्च (हिं०) फाजिल ख़र्च उधळपट्टी, उधळ्या।
उजाड़ना—(स० क्रि०) बरबाद करना (हिं०) ओसाड करणें, सोडणें, नाश करणें।
उजान—(ना० पु०) नदीच्या, धारेच्या, उलट दिशेस उगम स्थान।
उजालना—(स० क्रि०) स्वच्छ करणें, पाणी उजळा देणें।
उजाला—(ना० पु०) चमक, प्रकाश, तेज, चंद्रप्रकाश पहाट, (वि०) स्वच्छा, चकचकीत, प्रकाशित।
उजाली—(ना० स्त्री०) चांदणी, चंद्रिका।
उजियारा—(ना० पु०) प्रकाश, उजळ।
उजियारी—(ना० स्त्री०) चांदणी।
उजियाला—(ना० पु०) प्रकाश, उजळा।
उजीला—(वि०) प्रकाशमान, सतेज।
उजेरा※—(ना० पु०) प्रकाश, उजेड, तेज।
उज्जल, उज्वल—(वि०) रोशन (हिं०) चक सतेज, स्वच्छ, शुद्ध, पांढरा।
उज्ज्वलता—(ना० स्त्री०) रोशनी (हिं०) प्रकाश स्वच्छता।
उज्ज्वलन—(ना० पु०) उद्दीपन, प्रकाश करणें,
उज्ज्वलित—(वि०) प्रकाशित, शुद्ध, स्वच्छ।
उज्जेन, उज्जैन—(ना० पु०) शहराचें नांव।
उजृम्भित—(वि०) प्रफुल्ल, विकसित, प्रस्फुटित।
उझकना※—(अ० क्रि०) ताकना (हिं०) पहाणें, हेरणें।
उझड़, उज्झड़—(वि०) नावाक़िफ़, जाहिल (अज्ञानी, न शिकलेला।
उझलना—(अ० क्रि०) एका भांड्यांतून दुसऱ्यांत (स० क्रि०) ओतणें।
उझालना—(स० क्रि०) ओतणें।
उञ्छ—(वि०) हेय, क्षुद्र;—वृत्ति, सामान्य कापलेल्या शेतांमधील पडलेल्या अन्नावर करणें; (ना० पु०) वेंचून घेणें।
उञ्छशील—(ना० पु०) मुनि; ऋषि; रहाणारा।
उट—(ना० पु०) तृण, पान, गवत।

उटकना॰—(स॰ क्रि॰) अनुमान करना, अटकल लगाना।
उटंज—गवताचें घर; पर्णकुटी।
उटक नाटक—(वि॰) ऊँचानीचा, ऊभड़खावड़।
उटक्करलैस—(वि॰) अविवेकी, उतावळा।
उटङ्कन—(ना॰ पु॰) संकेत, प्रसङ्ग।
उटङ्ग—(वि॰) सिकुड़ा (हिं॰) लांडा, अखुड़, कमी लांबीचा।
उटङ्गन—(ना॰ पु॰) आधार, झाड़, एका नदीचें नांव।
उटङ्गना—(अ॰ क्रि॰) टेकणें, ओठंगणें।
उटकाना— } उटगाना— } उढ़काना— } उढ़ालना— } (स॰ क्रि॰) दार लावणें। फडताळ बंद करणें।
उठति—(ना॰ पु॰) विक्री, एकाद्या सभेची समाप्ति।
उठते बैठते—(अ॰) हळूँ हळूँ, सवडी प्रमाणें, प्रतिक्षणीं।
उठना—(अ॰ क्रि॰) उगणें, चढणें, उभेरहाणें, उँच होणें, नष्ट होणें।
उठना बैठना—(अ॰ क्रि॰) एकाद्याची संगत धरणें किंवा करणें।
उठबैठ—(ना॰ स्त्री॰) चुळबुळ, अस्वस्थता, अशांति।
उठल्लू—(ना॰ पु॰) आवारह (हिं॰) भटकणारा, ज्याचें एक ही निश्चित स्थान नाहीं असा मनुष्य।
उठवाना—(स॰ क्रि॰) उठविणें, हलविणें।
उठवैया—(ना॰ पु॰) उठविणारा, उचलणारा।
उठाईगीरा— } उठाईगीर— } (ना॰ पु॰) उचक्का (हिं॰) उचल्या, चोर, ठग, भामट्या।
उठाऊ—(ना॰ पु॰) फाजिल खर्च, उधळ्या।
उठान—(ना॰ पु॰) उदय, क्षेत्रफळ, वाढ, खर्च, धोरण, मथळा, आकार।
उठाना—(स॰ क्रि॰) वर उचलणें, उभे करणें, बाजूला घेणें, शोधून काढणें, वाहून नेणें, उपभोगणें, सहन करणें, हालविणें, नाहीं से करणें; जागे करणें, उठा देना,—(स॰क्रि॰) काढून टाकणें, (शेत) लावणें, भाडयानें देणें।

उठाव — } उठाओ— } (ना॰ पु॰) खर्च, सभा बरखास्त होणें, कर्ज।
उठावना, उठाओना—(ना॰ पु॰) नैवेद्य, पूजासाहित्य अर्घ्य।
उठावना, उठावनी—(ना॰ स्त्री॰) जैन किंवा वैष्णवा मध्यें मृताच्या तिसऱ्या दिवशीं करण्याचा विधी।
उठा बैठी—(ना॰ स्त्री॰) वारम्वार उठणें बसणें, चंचलता, अस्थैर्य।
उठौआ, उठौवा—(वि॰) ज्याचें कोणते ही स्थान सांगतां येणार नाहीं असा, अस्थिर।
उठौनी—(ना॰ स्त्री॰) उठविण्याची क्रिया, उचलण्याची मजूरी।
उड़गण—(ना॰ पु॰) तारे, नक्षत्र समूह।
उड़चलना—(अ॰ क्रि॰) आडखळत चालणें, गर्व चढणें, गर्विष्ट होणें।
उड़ति+—(ना॰ पु॰) अनिश्चय।
उड़द— } उरद— } उर्द— } (ना॰ पु॰) एक प्रकार चें धान्य— उडीद, उडदाची डाळ।
उड़न—(वि॰) उडणारा, (ना॰ पु॰) उडणें; उडण्याची क्रिया,—खटोला, आकाशयान।
उड़नझाई—(ना॰ स्त्री॰) चकमा, धोखा (हिं॰) फसवणूक, युक्ति, दंगा।
उड़ना—(अ॰ क्रि॰) उडणें, हवेंत तरंगणें—सांप, (ना॰ पु॰) उड़णारा सर्प।
उड़नी—(ना॰ स्त्री॰) फैलनी (हिं॰) साथ, (रोगाची) साथ।
उड़स—(ना॰ पु॰) ढेंकूण।
उड़ाऊ—(ना॰ पु॰) "उठाऊ" पहा।
उड़ाक—(वि॰) उडैया (हिं॰) उडणारा।
उड़ान—(ना॰ स्त्री॰) कूदना (हिं॰) उड्डाण।
उड़ाना—(स॰ क्रि॰) उडविणें, खर्च करणें, उधळणें, बरखास्त करणें, मोह पाडणें,—पुड़ाना, उधळणें फाजिल खर्च करणें।
उड़ानी—(ना॰ स्त्री॰) उड़ाविणारी।

उड़—(ना० पु०) तारा, चांदणी ।
उडुप—(ना० पु०) नाव, होडगें, चन्द्रमा ।
उड़ेंच—(ना० स्त्री०) नावड़, विपर्यास,—निकालना, दोष काढणें ।
उड़ेलना—(अ० क्रि०) ओतणें ।
उढ़ंगन—(ना० पु०) आधार, आश्रय, टेकण ।
उढ़ंगना—(अ० क्रि०) आंथरुणावर पडणें, निजणें ।
उढ़क करना—(स० क्रि०) चुकलेल्या मुलांकरितां रडणें किंवा त्याला शोधणें ।
उढ़कना—(अ० क्रि०) लवंडणें, कलंडणें ।
उढ़कपर—(ना० पु०) पड़दा, छत, चांदवा ।
उढ़ना—(ना० स्त्री०) कपडा, कपडा-लत्ता,—उढ़नी (ना० स्त्री०) साडी, ओढणी, (स० क्रि०) कपड़ा घालणें ।
उढ़री—(ना० स्त्री०) रखैल (हिं०) रखेली, रांड, ठेवलेली स्त्री, राख: ।
उढ़ाना—(स० क्रि०) आच्छादणें झांकणें, कपडा घालणें ।
उढ़ारना—(स० क्रि०) दुसऱ्या, मनुष्याची बायको उडविणें ।
उढ़ेकन—(ना० पु०) टेकण, आधार, दाव ।
उढ़ैया—(ना० पु०) झांकणारा कपडा घालणारा, हुजर्या ।
उढ़ौना—(ना० पु०) कपड़े ।
उएडेलना—(स० क्रि०) ओतणें, ओतून टाकणें ।
उत—(अ०) वहां (हिं०) तेथें, त्या बाजूला ।
उतकल—(ना० पु०) देशाचें नांव उतकल प्रांत ।
उतना—(वि०) उस क़दर (हिं०) तितका, तेवढा, जितका, जेवढा ।
उतरन—(ना० स्त्री०) जुने, फाटलेलें, वस्त्र ।
उतरना—(अ० क्रि०) उतरणें, थांबणें, बिऱ्हाड करणें, खालीं येणें, ओसरणें, कोमेजणें, पोहोंचणें, पार जाणें उल्लंघणें, कमी होणें, उदास होणें ।
उतरवाना—(स० क्रि०) उतरविणें ।
उतरहा—(ना० पु०) उत्तरी; उत्तर देशांत रहाणारा ।
उतरा—(वि०) म्हातारा, पुढारलेला, झिजलेला ।
उतराई—(ना० स्त्री०) घाट महसूल (हिं०) नावेची जकात किंवा भाडे ।
उतराना—(स० क्रि०) उतरविणें, खाली ओढणें पोहणें, तरंगणें ।
उतराव—(ना० पु०) उतार, ढाळ ।
उतला—(वि०) छिछळ (हिं०) उथळ, उतावळा, व्याकूल ।
उतान—(वि०) उताणा, उरुथा ।
उतार—(ना० पु०) उतरणें, ढाळ, अध:पात वगैरे, उतारा, घटनामी, तेजोभंग ।
उतारन—(ना० स्त्री०) "उतरन" पहा ।
उतारना—(स० क्रि०) उतरणें, उतरविणें, तयार करणें, फाडणें, हाकालणें; हजामत मुक्त होणें ।
उतारू—(वि०) तयार, तत्पर, कटिबद्ध ।
उतारू होना—(वि०) "शेंडी तुटो कि पारंबी तुटो" निश्चय करणें ।
उतारा—(ना० पु०) ताफा, सांगड, मानहानी ।
उतारिद—(ना० पु०) मंगळ ।
उतावल—(ना० स्त्री०) घाई, शीघ्रता, उतावळ ।
उतावला, उतावली—(वि०) जल्द बाज़ (हिं०) बड़्या, उतावळ, स्फूर्तियुक्त ।
उत्कण्ठ—(वि०) उद्विग्न, उत्कंठित ।
उत्कट—(वि०) तीव्र, त्रासदायक, खुला दुःखद, डता, उग्र, प्रबल ।
उत्कण्ठा—(ना० स्त्री०) फ़िक्र (हिं०) चिंता, उत्सु औत्सुक्य, व्याकुलता ।
उत्कर्ष—(ना० पु०) खूबी (हिं०) चांगुलपणा, पणा, श्रेष्टता, प्रधानत्व ।
उत्कलिका—(ना० स्त्री०) उत्कंठा तरंग, कळी अ समास युक्त गद्य ।
उत्कीर्ण—(वि०) खोदलेलें, पसरलेला ।
उत्कुण—(ना० पु०) ढेंकूण ।
उत्क्रोश—(ना० पु०) राजपक्षी, टिट्टिभ, ओरडणें ।
उत्खात—(ना० पु० स्त्री०) नाश, हाकालपट्टी,

उत्तमाङ्ग—(ना० पु०) डोकें, शिर ।

उत्तर—(ना० पु०) जवाव (हिं०) जाव, प्रत्युत्तर, उत्तरदायी, जवाबदार,—उत्तरदायित्व, (ना० पु०) जिम्मेदारी; जबाबदारी;—पक्ष; पूर्वपक्षा—ला दिलेलें उत्तर;—क्रिया । अन्त्यविधि ।

उत्तराधिकारी—(ना० पु०) वारिस (हिं०) वारस; वारसदार ।

उत्तराहा—(वि०) उत्तरीय; उत्तरदेशचा ।

उत्तरीय—(ना० पु०) उपरणें ।

उत्तान—(वि०) चित (हिं०) उताणा; उथळ ।

उत्तु—(ना० पु०) चुनी, निरी;—कश; निऱ्याकरणारा ।

उत्तू—(ना० पु०) कपडयावर वेलबुटे काढण्याचें; चिन्ह करण्याचें यंत्र;—उत्तूकश—उत्तूनें वेलबुटे काढणारा; उत्तूगर उत्तूचें काम करणारा ।

उत्तेजना—((ना० पु०) प्रेरणा; उत्तेजन ।

उत्तोलन—(ना० पु०) उंच करणें; ताणणें ।

उत्पत्ति—(ना० स्त्री०) पैदाईश (हिं०) जन्म; उत्पत्ति; उद्भव ।

उत्पल—(ना० पु०) कमल; नील कमल ।

उत्पाटन—(ना० पु०) उखाड़ (हिं०) निर्मूलन ।

उत्पादिका—(ना० स्त्री०) आई; माता; जननी ।

उत्प्रेक्षा—(ना० स्त्री०) लापरवाही (हिं०) उदासीनता; उपेक्षा; उपमा; उदाहरण; अनुमान; उद्भावना; आरोप।

उत्प्लवन—, उत्काल— } (ना०पु०) कूदना (हिं०) उडी उड्डाण ।

उत्फुल्ल—(वि०) खिला हुआ; (हिं०) प्रफुल्ल; विकसित; आनंदित ।

उत्संग—(ना० पु०) गोद (हिं०) मांडी; वक्षस्थल; नितंब; (वि०) विरक्त; अलिप्त ।

उत्सव—(ना० पु०) त्यौहार (हिं०) उत्सव, सोहाळा सणवार ।

उत्सारक—(ना० पु०) द्वारपाल; चोपदार; पहारेवाला; चौकीदार ।

उत्सादन—(ना० पु०) उच्छेद; विनाश ।

उत्साह—(ना० पु०) कोशिश; खुशी; (हिं०) प्रयत्न; चिकाटी; जोम; सुख आनंद; धैर्य; साहस ।

उत्सेध—(ना० पु०) वढ़ती; उन्नति; ऊंचाई ।

उथलना—(स० क्रि०) लवंडणें ।

उथल, पुथल—(वि०) खालवर, उलटापालट ।

उथल—(वि०) छिछला (हिं०) उथळ ।

उथलना—(ना० स्त्री०) लवंडविणें ।

उदक-क्रिया—(स० क्रि०) जल तर्पण ।

उदड़ा, गुदड़ा—(ना० पु०) फाटलेला कपड़ा; चिंध्या; जुनें पुराणें कापड़ ।

उदपान—(ना० पु०) तालाव; कुआँ, (हिं०) विहीर तलाव; हौद; पोहोरा ।

उदरभरी—(ना० पु०) पोटार्थी ।

उदरपिशाच—(वि०) पेटू (हिं०) अधाशी सर्वभक्षी, लोभी ।

उदरभङ्ग—, उदरामय— } (ना० पु०) पेट के मर्ज़ (हिं०) हागवण; अतिसार ।

उदरिणी—(ना० स्त्री०) हामिला औरत; (हिं०) गरोदर स्त्री, गर्भिणी ।

उदरी—(ना० स्त्री०) तुन्द (हिं०) दोंदिल, मोठ्या पोटा चा, ढेरपोट्या ।

उद्वना*—(अ० क्रि०) निकालना (हिं०) निघणें, उगणें ।

उद्सना—(अ० क्रि०) क्रम-भंग होणें, उद्सणें, नाश पावणें ।

उदास—(वि०) ग़मगीन; रंजीदह (हिं०) खिन्न; निरपेक्ष; एकांती ।

उदाहट—(ना० स्त्री०) भुरा; फिकट; ऊदापन, जांभळा रंग ।

उदीरण—(ना० पु०) कथन; उच्चार; वाक्य ।

उदुम्बर—(ना० पु०) एक प्रकारचें झाड़; उंबर ।

उदू—, अदू— } (ना० पु०) शत्रू, प्रतिस्पर्धी ।

उदूखल—(ना० पु०) गुग्गुळ; देवधूप ।

उदूल—(ना० पु०) खिलाफ़ (हिं०) नकार;—हुक्मी (ना० पु०) अवज्ञा ।
उद्गाथा—(ना० स्त्री०) छंद विशेष ।
उद्गीथ—(ना० पु०) सामवेदाचा एक भाग, प्रणव, ॐकार, सामवेद ।
उद्घाटन—(ना० पु०) विहिरीवरील दोर व पोहोरा, किल्ली उघडणें ।
उद्दण्ड—(वि०) बेडर, निडर ।
उद्दन्त—(ना० पु०) सुळा, पुढें आलेला दांत ।
उद्दाम—बंधन रहित निरंकुश, उग्र, उद्दण्ड ।
उद्दन्श—(ना० पु०) मच्छड़ (हिं०) माशी, डांस ।
उद्दिम*—(ना० पु०) उद्योग, उद्यम ।
उद्दिष्ट—(वि०) दिखाया हुआ, अभिप्रेत ।
उद्धक—(ना० पु०) दमा, श्वास, अपचन, साथेशूक ।
उद्धत—(वि०) गँवार, जाहिल (हिं०) उद्धट, अविनयी ।
उद्बन्धन—(ना० पु०) फाँशीची क्रिया ।
उद्वाह—(ना० पु०) परिणय, विवाह ।
उद्बोध—, उद्बोधन— (ना० पु०) स्मरण, ज्ञान, ओळख, जागविणें ।
उद्भावन—(ना० पु०) कल्पना, प्रकाश ।
उद्भासित—(वि०) प्रदीप्त ।
उद्भिद—(वि०) अंकुरित, वनस्पति — शास्त्र; उद्भिज्य विद्या ।
उद्योत—(ना० पु०) रोशनी (हिं०) चकाकी, चमक, प्रकाश ।
उद्र—(ना० पु०) ऊदविलाव (हिं०) पाणमांजर ।
उद्रिक्त—(वि०) व्यक्त, स्पष्ट, स्फुट वाढलेलें ।
उद्रेक—(ना० पु०) वृद्धि, उपक्रम, उत्थान, प्रकाश ।
उधड़ना—(अ० क्रि०) खुलना (हिं०) उघडणें ।
उधम, ऊधम—(ना० पु०) शोर (हिं०) दंगा, गर्जना, आरडा-ओरड ।
उधमी×—(वि०) दंगेखोर, भांडखोर ।
उधयाना—(अ० क्रि०) गर्वानें फुगणें ।
उधर—(अ०) वहाँ (हिं०) तेथें, तिकडे ।
उधरा—(वि०) खुला (हिं०) उसवलेला, सुटलेला ।
उधार—(ना० पु०) क़र्ज (हिं०) कर्ज, ऋण ।
उधारना—(स० क्रि०) रक्षण करणें, वाचविणें, उद्धार करणें, तारणें ।
उधेड़—(ना० पु०) उचकणें, सोलणें, उचटणें ।
उधेड़ना, उधेरना—(स० क्रि०) उघडणें, सोलणें, वणें, सोडणें ।
उधेड़बुन—(ना० स्त्री०) ऊहापोह, विचार, चिंता, कळकळ ।
उन—(ना०) ते (उस याचें अनेक वचन)—हार, समान, सदृश ।
उनक़ा—(ना० पु०) पक्षिविशेष, (वि०) विरळा, दुर्लभ ।
उनचास—(वि०) एकुणपन्नास ।
उन्तालीस—(वि०) एकुणचाळीस ।
उन्तीस—(वि०) एकुणतीस ।
उनसठ—(वि०) एकुणसाठ ।
उनसर—(ना० पु०) तत्त्व, मूल द्रव्य, धातु ।
उनसरी—(वि०) तात्त्विक, प्राथमिक ।
उनसुल—(ना० पु०) एक औषधी, वनस्पति ।
उनीदा—(वि०) झोपाळू, निजलेला ।
उन्नति—(ना० स्त्री०) तरक्की (हिं०) वृद्धी, बढती, भरभराट ।
उन्नाव—(ना० पु०) फल विशेष, बोर ।
उन्नाबी—(वि०) बोरा, सारखा लाल ।
उन्नासी—(वि०) एकुणऐंशी ।
उन्निद्र—(वि०) निद्रा रहित, प्रफुल्ल ।
उन्नीस—(वि०) एकोणीस ।
उन्नीसवा—(वि०) एकोणिसावा ।
उन्मत्त, उन्मद—(वि०) दीवाना (हिं०) भ्रमिष्ट, वेड़ा, झिंगलेला, बेताल, बाष्कळ; उधळ्या ।
उन्मन—(ना० पु०) ढग, वारिद; मेघ ।
उन्मना—(वि०) विक्षिप्त, चंचल, व्याकुल ।

उपवर्ह—(ना० पु०) "उपधान" पहा।
उपमाता—(ना० स्त्री०) दाई, धात्री।
उपमिति—(ना० स्त्री०) मिसाल (हिं०) तुलना, सादृश्य, सारखेपणा; तोंडावळा; रूप-रेखा।
उपयम—(ना० पु०) शादी (हिं०) विवाह, संयम।
उपर—(अ०) वर, ऊँच, ऊर्ध्व।
उपरक्त—(वि०) विपन्न, पीडाग्रस्त।
उपरत—(वि०) शांत, उदासीन, मृत।
उपरना×—(अ० क्रि०) जाहीर होणें, वळ उठणें।
उपरला—(वि०) वरचा, वरवरचा, बाह्य दृष्टीचा।
उपरवाई, तरवाई—(ना० स्त्री०) ओकारी येई तों खाणें।
उपराग—(ना० पु०) वबा, ग्रहण (हिं०) संकट, चंद्र वा सूर्य ग्रहण।
उपराजा—(ना० पु०) युवराज।
उपरान्त—(अ०) बाद (हिं०) नंतर, पाठी मागून।
उपराम—(ना० पु०) निवृत्ति, विरक्ति; आराम।
उपराला—(ना० पु०) मदद (हिं०) मदत।
उपरि—(अ०) वर, वरती, (वि०) बाहेरचा, वरचा, जास्तीचा।
उपरोक्त, उपर्युक्त—(वि०) वर सांगितलेला।
उपरोध—(ना० पु०) मेहेरबानी; बचाव रक्षण, पक्षपात।
उपरौंचा—(ना० पु०) अंगोछा (हिं०) आंग पुसण्याचें वस्त्र; पंचा।
उपर्ना—(ना० पु०) "उपन्ना" पहा।
उपर्ला—(वि०) बाहेरचा।
उपल—(ना० पु०) पत्थर (हिं०) दगड।
उपलक्ष, उपलक्षण—(ना० पु०) अनुमान, उदाहरण।
उपलब्धि—(ना० पु०) ज्ञान, अनुभव, मति, प्राप्ति।
उपला—(ना० पु०) गोवरी; शेणी।
उपली—(ना० स्त्री०) शेणकूट।
उपवसथ—(ना० पु०) गाँव, वाड़ी।
उपविद्य—(ना० पु०) शिल्पकार।
उपविद्या—(ना० स्त्री०) शिल्पादि विज्ञान शास्त्र।
उपविष—(ना० पु०) नशा (हिं०) मादक द्रव्य, अफू वगैरे।
उपशय—(ना० पु०) निदान पंचकांतील रोग-बोधक अनुमान विशेष।
उपशल्य—(ना० पु०) भाला, वेस।
उपस—(ना० स्त्री०) दुर्गन्धी, घाण।
उपसति—(ना० स्त्री०) उपासना, सेवा।
उपसना—(अ० क्रि०) सडणें, गंजणें।
उपस्थल—(ना० पु०) माकडहाड।
उपस्थान—(ना० पु०) सभा, समाज, पूजा-स्थान।
उपस्थित—(वि०) हाज़िर (हिं०) हजर, आलेला।
—कवि, (ना० पु०) शीघ्र कवि।
उपहसित—(वि०) विद्रुप, उपहास झालेला।
उपहार—(ना० पु०) नजराणा; भेंट।
उपाड़ना—(स० क्रि०) उपटून टाकणें।
उपात्त—(वि०) गृहीत; प्राप्त।
उपाध—(ना० स्त्री०) ज़ुल्म (हिं०) उपाधि, त्रास, उपद्रव, अन्याय, ज़ुल्म।
उपाधी—(वि०) उपद्रवी, जुलमी, अन्यायी।
उपानत—(ना० स्त्री०) उपानह, पादुका, पादत्राण जोडा, पायताण।
उपाना—(स० क्रि०) पैदा करना (हिं०) उत्पन्न करणें, मिळविणें।
उपाय, उपाय—(ना० पु०) तरकीब (हिं०) इलाज, प्रतिकार, साधन।
उपास—(ना० पु०) फ़ाक़ा (हिं०) उपवास, निराहार।
उपासा—(वि०) भूखा (हिं०) भुकेलेला।
उपासी—(वि०) पूजक, सेवक, साधक।
उपोद्घात—(ना० पु) प्रस्तावना, निवेदन।
उफनना—(अ० क्रि०) उकळणें, फेसाळणें, कढणें।
उफरना—(स० क्रि०) "उपरना" पहा।
उफान—(ना० पु०) उकळी, फेस, कढ।
उन्मान—(ना० स्त्री०) माप; परिमाण, तोल।

उन्मानी—(वि०) अनुमानाचा; अटकळीचा।
उन्मिषित—(वि०) विकसित।
उन्मीलन—(ना० पु०) डोळे उघडणें, प्रस्फुठित।
उन्मुख—(वि०) उत्सुक; उत्कंठित।
उन्मेष—(ना० पु०) निमिष; ज्ञान; संवेदना।
उनाह—(ना० पु०) वाफ; वाष्प।
उनीन्दा—(वि०) निद्रारहित;डोळ्याला डोळा न लागलेल।
उन्हत्तर—(वि०) एकुणसत्तर।
उन्हार—(ना० स्त्री०) } तरीका (हिं०)
उन्हारा—(ना० पु०) } रूप, तऱ्हा; डौल; थाट।
उप—(वि०) समान; जवळ; लहान; (उपसर्ग)—कंठ; निकट।
उपकारिका—(ना० स्त्री०) उपकार करणारी; राजभवन; तंबू।
उपकार्य—(ना० स्त्री०) राजवाडा; कोठी।
उपकुर्वाण—(ना० पु०) ब्रह्मचारी, ब्रह्मचर्य-आश्रम पुरा करून नंतर गृहस्थाश्रम घेणारा।
उपकूल—(ना० पु०) तीर; किनारा; कांठ।
उपक्रोश—(ना० पु०) निंदा; निर्भर्त्सना; कुत्सा।
उपखान+—(ना० पु०) उपाख्यान; कथा।
उपगत—(वि०) इकरार किया हुआ (हिं०) अंगीकृत; प्राप्त; स्वीकृत।
उपगम—(ना० पु०) इकरार (हिं०) स्वीकार वचन; जवळ येणें; संयोग।
उपगुरु—(ना० पु०) नायब (हिं०) दुय्यम शिक्षक।
उपगूहन—(ना० पु०) आलिंगन; भेंट।
उपग्रह—(ना० पु०) अप्रधान ग्रह; कैदी; सहायता; उत्तेजन।
उपघात—(ना० पु०) रोग; पीड़ा; आघात।
उपङ्ग—(ना० पु०) वाद्य विशेष।
उपचय—(ना० पु०) बहुतायत (हिं०) आधिक्य, संचय, वृद्धि।
उपचार—(ना० पु०) ख़िदमत (हिं०) सेवा; उपाय; रोगाची चिकित्सा, शुश्रषा।

उपजना—(अ० क्रि०) उपजणें, वाढणें।
उपजाऊ—(वि०)ज़रखेज़; (हिं०) सुपीक; उर्वर।
उपजाना—(स० क्रि०) उपजविणें; उगविणें।
उपजीवी—(वि०) परावलंबी; आश्रित।
उपटना—(अ० क्रि०) गांध–पुरळ उठणें; (ना०) गांध; पुरळ; सूज।
उपटना—(अ० क्रि०) एकद्या गोष्टी विषयीं … थकणें।
उपड़ना—(अ० क्रि०) उखड़ जाना (हिं०) … पडणें; कैद होणें।
उपढौकन—(ना० पु०) भेंट; बक्षिस; नजराणा; तोपिक।
उपताप—(ना० पु०) रोग विशेष; घाई; दुःख।
उपतारा—(ना० पु०) लहान तारा; बुबुळ।
उपत्यका—(ना० स्त्री०) घाटी (हिं०) डोंगराचा पा…
उपदल—(ना० पु०) पाकळी, पान।
उपदर्शक—(ना० पु०) प्रतिहारी (हिं०) … कंचुकी।
उपदा—(ना० स्त्री०) "उपढौकन" पहा।
उपधर्म—(ना० पु०) नास्तिकता; पाखंड।
उपधाम—(ना० पु०) तक्या; उशी।
उपधायक—(ना० पु०) जन्मदाता; स्थापनकर्ता।
उपधि—(ना० पु०) कपट; जाणून बुजून … कांहींच सांगणें।
उपनाम—(ना०पु०) खानदानी नाम (हिं०) … उपनाँव; पदवी।
उपनेत्र—(ना० पु०) ऐनक (हिं०) चष्मा।
उपन्ना— } (ना० पु०) उपरणें।
उपरना— }
उपन्यास—(ना० पु०) प्रस्तावना; वाक्योपक्रम; …
उपपति—(ना० पु०) यार (हिं०) जार।
उपपत्नी—(ना० स्त्री०) वेश्या; रखेली।
उबकना—(अ० क्रि०) ओकणें, (ना० पु०) … करणें।

उबकाई—(ना० स्त्री०) उछाल (हिं०) उलटी ।
उबटन—(ना० पु०) लेप देणें, लेप चोळणें, उटणें ।
उबड़खाबड़—(वि०) ओबड़ धोबड़, खरबरीत, वाईट ।
उबना—(अ० क्रि०) उबणें, वाढणें, मोड येणें ।
उबरना—(अ० क्रि०) अधिक होणें; उरणें; मर्यादे बाहेर वाढणें ।
उबरा—(वि०) उरलेला; शिल्लक (ना० पु०) विपुलता चंगल-सुबरा; उरले सुरलेलें ।
उबलना—(अ० क्रि०) उकळणें, शिजणें, उतूवेणें ।
उबलाना—(स० क्रि०) उकळविणें, शिजविणें ।
उबसना—(अ० क्रि०) "उपसना" पहा ।
उबसाना—(स० क्रि०) कुजविणें, सडविणें ।
उबाकना—(स० क्रि०) "उबकना" पहा ।
उबाना—(स० क्रि०) झाड लावणें, पेरणें, (वि०) अनवाणी ।
उबारना—(स० क्रि०) सोडणें, मुक्त करणें, बचाव करणें ।
उबालना—(स० क्रि०) "उबलाना" पहा ।
उबासी—(ना० स्त्री०) जम्भाई (हिं०) जांभई ,
उभ—(ना० स्त्री०) उष्णता, सुस्ती, (वि०) उभा, वर, दोन ।
उभक—(ना० पु०) भालू (हिं०) अस्वल ।
उभना—(अ० क्रि०) सुस्त होणें, मूर्छा येणें ।
उभरण—(ना० पु०) चढ़ाव (हिं०) चढ, चढती, सूज, गाडी किंवा नाव उतरून घेणें ।
उभरना—(अ० क्रि०) चढ़ना (हिं०) उठणें, वाढ़णें, वरसांड होणें ।
उभरा—(वि०) उतरून घेतलेला ।
उभराई—(ना० स्त्री०) वृद्धी, फुगणें, वरसांड होणें ।
उभराना—(स० क्रि०) तुडुम्ब भरणें ।
उभाड़ना, उभारना—(स० क्रि०) वर उचलणें, चोरणें, मन वळविणें, चेतविणें ।
उभाना—(स० क्रि०) भय चकित करणें, व्यत्यय आणणें ।

उभार—(ना० पु०) सूजन (हिं०) फोट, पुटकुळी ।
उभक़—(ना० स्त्री०) गहराई (हिं०) खोली गांभीर्य ।
उमंग—(ना० स्त्री०) खुशी, जोश, (हिं०) आनंद, आकांक्षा, यज्ञ, गर्व ।
उमंगना – (अ० क्रि०) उत्साह पूर्वक प्रगति करणें ।
उमंगी—(वि०) खुश (हिं०) महत्त्वाकांक्षी, आनंदी ।
उमडना, उमंडना—(अ० क्रि०) जोरानें वाहणें "उभरना" पहा, पसरणें ।
उमदगी—(ना० स्त्री०) श्रेष्ठता; योग्यता ।
उमद, उमदह—(वि०) अच्छा (हिं०) चांगला, सुन्दर सुरेख, झक्क, झकास ।
उम्र—(ना० पु०) अवस्था (हिं०) वय,—भर (अ०) जन्मभर ।
उमरा—(ना० पु०) उमराव लोक, सरदार ("अमीर" याचें अनेक वचन)
उमरी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें झुडुप ।
उमस—(ना० स्त्री०) गर्मी (हिं०) उष्णता, उकाडा ।
उमहना—(अ० क्रि०) "उमडना" पहा ।
उमूम—(वि०) साधारण, सर्व साधारण ।
उमूर—(ना० पु०) कर्में, गोष्टी ।
उमूरात—(ना० पु०) हुकुम, कामधंदा (उमूर याचें अनेक वचन)
उमेठना—(स० क्रि०) पीळघालणें, मुरगाळणें ।
उमेद—(ना० स्त्री०) आशा, विश्वास, भार ।
उमेदवार—(वि०) आशा बाळगणारा, प्रतीक्षिक ।
उम्मत—(ना० स्त्री०) चेले (हिं०) लोक, अनुयायी, जात ।
उरह, उरस, उर—(ना० पु०) सीनह, छाती (हिं०) वक्षस्थल, छाती, हृदय ।
उरग—(ना० पु०) साप ।
उरगना—(अ० क्रि०) सहन करणें ।
उरज—(ना० पु०) कुच; स्तन ।
उरझना—(अ० क्रि०) आसक्त होना; आडकणें ।
उरतू—, उरतूगर— } (ना० पु०) चूण घालणें; चूण घालणारा ।

उरदी—
उरदी बिहिश्त— } (ना० स्त्री०) फारसी महिना ।

उरबसी—(ना० स्त्री०) उर्वशी; हृदयांत वास करणारी।

उरला+—(वि०) यहां का (हिं०) इथला, या बाजूचा, इकडचा ।

उरसाना—(स० क्रि०) भड़काना (हिं०) भडकाविणें, थकविणें ।

उरहना, उरिहना—(ना० पु०) शिकायत (हिं०) तक्रार, निंदा ।

उरिण, उऋण—(वि०) ऋणमुक्त ।

उरु—(ना० स्त्री०) मांडी, जंघा, जांघ (वि०) मोठा, पुष्कळ ।

उरुज—(ना० पु०) तिसरा वर्ण, वैश्य ।

उरूज़—(ना० पु०) उन्नति, बढ़ती ।

उरूज़—(ना०स्त्री०) पद्य, काव्य, छन्द, शास्त्र, वृत्त दर्पण ।

उरुस—(ना० स्त्री०) दुलहिन (हिं०) नवरी मुलगी।

उरुसी—(वि०) वैवाहिक, लग्नासंबंधी ।

उरे*—पुढें, आगे, पलीकडे, लांब ।

उरेब, उरेव—(ना० स्त्री०) फँसाव (हिं०) वंचना । फसवणूक, गुंतागुंत ।

उरोज—(ना० पु०) "उरज" पहा ।

उर्द; उर्ध—(ना० स्त्री०) कुड़था, हुलगा ।

उर्ण—(ना० स्त्री०) ऊन (हिं०) लोंकर ।

उर्द, उरुद—(ना० पु०) उडीद, माष ।

उर्दाबेगेनी—(ना० स्त्री०) दासी, परिचारिका, बटिक ।

उर्फ़—(ना० पु०) उपनांव; टोपाणनांव ।

उर्फ़ी—(वि०) प्रसिद्ध; सुप्रसिद्ध ।

उर्वरा—(ना० स्त्री०) ज़रखेज़ (हिं०) सुपीक ज़मीन ।

उर्स—(ना० पु०) भेंट, शादीकी दावत (हिं०) नजराणा; लग्नांतील मेजवानी, मुसलमानांच्या साधु, महात्मा, पीर, इत्यादि, मरतात त्या दिवशीं,—केलेला त्यांचा देहांत संस्कार, अंत्येष्टि क्रिया; मुसलमान साधूंची निर्वाण तिथि ।

उलंग—(वि०) नङ्गा (हिं०) विवस्त्र, नागडा ।

उलचना—(स० क्रि०) निकालना (हिं०) से सुकविणें, काढून लावणें, ताणणें ।

उलझन—(ना० स्त्री०) फंसाव (हिं०) गुन्ता वेष्टण, गुंताडा ।

उलझना—(अ० क्रि०) फंस जाना (हिं०) आडकणें, भांडणें, वादविवाद करणें ।

उलझाना—(स० क्रि०) गुन्तविणें, आडकविणें।

उलझाव, उलझेड़ा—(ना० पु०) "उलझन" प

उलट कंवल—(ना० पु०) पुष्प विशेष ।

उलटना—(स० अ० क्रि०) उलट करणें, उपडे उधळणें, उलटणें, उपडे होणें, परत येणें ।

उलटा—(वि०) परिवर्तित, उपडा ।

उलटाना—(स० क्रि०) उलटाविणें, उधळविणें।

उलटी—(वि०) "उलटा" पहा ।

उलथना—(अ० क्रि०) डोलणें हेलकावे खाणें, धुल चला विचल होणें ।

उलथा—(ना० पु०) तर्जुमा (हिं०) तर्जुमा, अनुवाद —करना, भापण करणें ।

उलमा—(ना० पु०) विद्वान लोक, ("आलिम" अनेक वचन)

उलरना—(अ० क्रि०) लेटना (हिं०) आंग विश्रांतीघेणें, निजणें ।

उललना—(अ० क्रि०) एकाअंगावर कलंडणें।

उलवी—(वि०) देवी, स्वर्गीय, प्रौढ, प्रगल्भ।

उलहना—(ना० पु०) "उरहना" पहा ।

उलाड़—(वि०) उलटाऊ (हिं०) लवंडाऊ, उ (जसे गाड़ी वगैरे)

उलाड़ना—(स० क्रि०) उलटवणें, पाडणें।

उलालना—(स० क्रि०) एका बाजूला सारणें।

उलाहना—(ना० पु०) "उलहना" पहा।

उलीचना—(स० क्रि०) पाणी उडविणें, फेंकणें

उलीचा—(ना० पु०) उपसा ।

उलूक—(ना० पु०) घुबड़ ।

उलूखल—(ना० पु०) उखली (हिं०) उखळ।
उलूफ़ह—(ना० पु०) तनख्वाह (हिं०) वेतन, रोजमुरा।
उलूम—(ना० पु०) विद्याएँ (हिं०) विद्या, शास्त्रें ('इल्म' याचें अनेक वचन)।
उलेटा—(ना० पु०) चपाती।
उलेएडना—(स० क्रि०) ओतणें, काढून टाकणें, मोकळे करणें।
उल्का—(ना० स्त्री०) शुआला (हिं०) आकाशांतून पडणारा तारा, उल्का,—मुखी (ना० स्त्री०) कोल्हीण।
उल्मुक, उल्मुख—(ना० पु०) जळकें लाकूड। आग्नी, आग।
उल्लास—(ना० पु०) ख़ुशी (हिं०) आनंद, उल्हास, प्रसन्नता, हर्ष।
उल्लू—(ना० पु०) घुवड़, मूर्ख, खुळा,—कापठ्ठा (ना०पु०) मूर्ख मनुष्य, टोणपा, हुम्या।
उल्लोच—(ना० पु०) चांदणें; कौमुदी।
उल्लोल—(ना० पु०) मोठी लाट।
उश्र—(ना० पु०) दशमांश।
उशीर—(ना० स्त्री०) खस।
उष्णिक—(ना० पु०) छंद विशेष।
उष्णीष—(ना० पु०) पगड़ी; मुकुट।
उस—("वह" चें सामान्य रूप)।
उसकाना—(स० क्रि०) हटाना (हिं०) हलविणें, चेतविणें, पेटविणें, जागे करणें।
उसता—(ना० पु०) नाई (हिं०) न्हावी, हज्जाम, नापिक।
उसना—(वि०) उबाला (हिं०) उकवलेला।
उसनाना—(स० क्रि०) उकळविणें, कढविणें।
उसबू—(ना० पु०) हफ्ता (हिं०) आठवडा।
उसरना—(अ० क्रि०) हटणें, मागे सरणें, माघार घेणें; खचणें।
उसल पुसल—(वि०) गोंधळलेला, घाबरलेला,—जाना (अ० क्रि०) गोंधळणें, गडबडणें।
उसाना—(स० क्रि०) पाखडणें।
उसाना—(स० क्रि०) उकळणें, शिजविणें।
उसारना—(स० क्रि०) जागे चा हलविणें, जागेचा काढून टाकणें।
उसारा—(ना० पु०) दालान (हिं०) ओसरी।
उसास—(ना० स्त्री०) साँस (हिं०) श्वास।
उसासना—(स० क्रि०) सांस लेना (हिं०) श्वासोच्छ्वास करणें।
उसिजना—(अ० क्रि०) शिजणें।
उसिनना—(स० क्रि०) मळणें, निंबणें (पीठ)।
उसीजना—(स० क्रि०) शिजविणें।
उसीसा—(ना० पु०) "उपधान" पहा।
उसूल—(ना० पु०) नियम, तत्त्वें, ("अस्ल" याचें अनेक वचन)।
उसूल-ओ-फ़ूरू, (ना० स्त्री०) कार्य कारण।
उसेना—(अ० क्रि०) "उबलना" पहा।
उसेवना—(स० क्रि०) माड़ पसाना (हिं०) पाणी काढणें (जसें भाजी, भातामधील)।
उस्काना—(स० क्रि०) तेज करना (हिं०) पेटविणें किंवा लावणें (दिवा), चेतविणें।
उस्तरा—(वि०) बिन मोल, अमोल।
उस्ताद—(ना० पु०) गुरु, वस्ताद।
उस्तादी—(ना० स्त्री०) शिक्षण, कौशल्य।
उस्ताना—(स० क्रि०) "उस्काना" पहा।
उस्तुख़्वाँ—(ना० पु०) हाड, फळांतील बी; आठळी।
उस्तुरलाब—(ना० पु०) दिशा पहाण्याचें जुनेयंत्र।
उस्तुरह—, उस्तरा—, उस्तुरा— (ना० पु०) वस्तरा। सुरा, सुरी।
उस्तुवार—(वि०) बळकट, मजबूत।
उस्तुवारी—(ना० स्त्री०) ताकद; मजबूती।
उस्र—(ना० पु०) बैल, सांड।
उस्रा—(ना० स्त्री०) गाय, धेनू।
उहरना—(अ० क्रि०) कमी होणें; ओसरणें; थिजणें; दबणें।
उहाड़—(ना० पु०) झांकण, घर, खाना; आच्छादन।
उहार—(ना० पु०) परदह (हिं०) पडदा।

उहिया—कनफटा (हिं०) कानफाट्या ।
उही—(ना०) वही (हिं०) तोच ।
उहूल—(ना० स्त्री०) तरंग; लाट ।

ऊ

ऊक—(ना० स्त्री०) गलती (हिं०) चूक ।
ऊख—(ना० पु०) ऊस ।
ऊखराज—(ना० पु०) उसाच्या लावणीचा पहिला दिवस ।
ऊखली—(ना० स्त्री०) उखळी; उखळ ।
ऊखाड़ी—(ना० स्त्री०) उसाचा फड ।
ऊगर—(ना० पु०) औदुंबर, उंबर ।
ऊगरा—(वि०) शिजविलेला ।
ऊंघ—(ना० स्त्री०) नींद (हिं०) झोंप ।
ऊंघना—(अ० क्रि०) झोंपयेणें; पेंगणें ।
ऊंघाई— ⎫ (ना० स्त्री०) पेंग; झोंप ।
ऊंघास— ⎭ डुलकी ।
ऊंच—(वि०) उंच ।
ऊंचा—(वि०) बुलन्द (हिं०) ऊँच, उन्नत, उच्च ।
ऊँचकानी, बहिरटपणा ।
ऊंचाई, ऊंचान—(ना० स्त्री०) बुलन्दी (हिं०) उँचपणा, श्रेष्ठता, गौरव ।
ऊँचे—(अ०) ऊपर की ओर (हिं०) वर, ऊर्ध्व दिशा ।
ऊँछ—(ना० पु०) एक प्रकार चा राग ।
ऊँछना—(अ० क्रि०) कंघी करना (हिं०) विंचरणें ।
ऊजड़—(वि०) उजाड ।
ऊँट—(ना० पु०) शुतुर (हिं०) उँट ।
ऊटना—(अ० क्रि०) रंगांत येणें; लहरींत येणें ।
ऊँटकटारा—(ना० पु०) घास (हिं०) एक प्रकारचें ऊँटास आवडणारें गवत ।
ऊँटनी—(ना० स्त्री०) माद शुतुर (हिं०) सांड ।
ऊँटवान—(ना० पु०) सारवान ।
ऊटपटाङ्ग—(ना० पु०) बे मतलब (हिं०) निरर्थक शब्द, मूर्खपणा ।
ऊठा—(ना० पु०) औटें ।

ऊढ़—(वि०) विवाहित ।
ऊत—(ना० पु०) मूर्ख, ढ, निपुत्रिक ।
ऊद, ऊदबिलाव—(ना पु०) अत्तर, ऊद धूप, [illegible] नांवाचा प्राणी ।
ऊद—(ना० पु०) वीणा, तंबोरी ।
ऊँदर—(ना० पु०) उंदीर ।
ऊदा—(वि०) भुरा, पिंगट; जांभळा रंग ।
ऊढी—(वि०) लांकडी ।
ऊघट—(ना० पु०) वाईट रस्ता, विकट वाट ।
ऊधम—(ना० पु०) शोर (हिं०) उत्पात, दंगा, [illegible] गड़बड़; बंड ।
ऊधमी—(वि०) फ़िसादी (हिं०) दंगेखोर, [illegible] उद्धट, वात्रट ।
ऊधर, उधर—(अ०) वहाँ (हिं०) तेथें, तिकडे, [illegible] बाजूला ।
ऊधो—(ना० पु०) भक्त, मित्र, उद्धव ।
ऊन—(ना० पु०) लोकर; (वि०) थोडें, कमी; [illegible] उदास ।
ऊनी—(वि०) लोकरीचें ।
ऊपर—(अ०) वर, उंच, (वि०) बाहेरचा ।
—का काम (ना० पु०) किरकोळ काम, वरकड [illegible]
—तले (अ०) एका मागून एक, क्रम वार, एकावर [illegible]
ऊपरी—(वि०) बाहरी (हिं०) विदेशी, परदेशी ।
ऊबट—(वि०) अवघड, दुर्गम, चढाचा ।
ऊभ—(ना० पु०) बेहद्द गर्मी (हिं०) अत्यंत उ[illegible] उकाडा, दुर्बलता ।
ऊभना—(अ० क्रि०) परेशान होना (हिं०) [illegible] होणें, रागावणें, नाखूष होणें ।
ऊमर—(ना० पु०) औदुंबर, उंबर ।
ऊयी—(ना० स्त्री०) दीमक (हिं०) वाळवीं ।
ऊर—(वि०) नंगा (हिं०) नग्न ।
ऊरु—(ना० स्त्री०) मांडी ।
ऊर्ज—(ना० पु०) बल, शक्ति, कार्तिक महिना, [illegible] लंकार विशेष ।
ऊर्जस्वल, ऊर्जस्वी—(वि०) बलवान, उग्र, तेजस्वी

ऊर्णायु—(ना० पु०) कांवळीं, धोंगडे ।
ऊर्ध्वरेता—(ना० पु०) ब्रह्मचारी ।
ऊर्म्म—(ना० पु०) लहर (हिं०) तरंग, लाट, लहर, वेदना ।
ऊलजलूल—(वि०) अडाणी, असंबद्ध ।
ऊलू, ऊलूआ, ऊलूवा } (ना० स्त्री०) घास (हिं०) एक प्रकारचें गवत ।
ऊषण—(ना० पु०) काळी मिरी ।
ऊपर, ऊसर—(वि०) नापीक,मुरुट (जमीन) ।
ऊष्म—(ना० पु०) उष्मा, उकाडा ।
ऊसठ—(वि०) फिक्का, गोड ।
ऊसन—(ना० पु०) वृक्ष विशेष ।
ऊह—(ना० पु०) अक्कल, ज्ञान ।
ऊहा पोह—(ना० पु०) तर्क वितर्क, विचार विनिमय ।

ऋ

ऋक्—(ना० पु०) ऋग्वेद ।
ऋक्थ—(ना० पु०) धन, संपत्ति, हिस्सा ।
ऋक्ष—(ना० पु०) अस्वल, नक्षत्र ।
ऋचा—(ना० स्त्री) वेदमंत्र ।
ऋच्छ—(ना० पु०) रीछ (हिं०) अस्वल ।
ऋच्छा—(ना० स्त्री०) वेश्या ।
ऋजु—(वि०) सीधा; सच्चा (हिं०] सरळ, खरा ।
ऋण—(ना० पु०) क़र्ज़ (हिं०) कर्ज, — ग्रस्त, (वि०) कर्जदार ।
ऋण मार—(ना० पु०) नादीहंद (हिं०) कर्ज बुडव्या ।
ऋणमुक्त, ऋण मोक्ष, ऋण शोधन } (ना० पु०) क़र्ज़ आदा करना, कर्जाची फेडकरणें; ऋण विमोचन ।
ऋणार्ण—(ना० पु०) कर्ज फेडण्या करितां काढलेले दुसरें कर्ज ।
ऋणिक—(वि०) कर्जदार ।
ऋणिया, ऋणी—(ना० पु०) कर्जदार ।
ऋति—(ना० स्त्री०) निंदा; स्पर्धा; मार्ग; गति ।
ऋतु—(ना० पु०) मौसिम (हिं०) ऋतु; योग्य, वेळ; —मती (ना० स्त्री०) रजस्वला;—राज; (ना० पु०) वसंत काळ ।
ऋतु स्नान—(ना० पु०) रजोदर्शन ।
ऋते—(अ०) सिवा (हिं०) शिवाय ।
ऋद्ध—(वि०) संपन्न; धनाढ्य ।
ऋद्धि—(ना० स्त्री०) दौलत; उन्नति; विभव ।
ऋन —(ना० पु) " ऋण " पहा ।
ऋनी—(ना० पु०) "ऋणिया" पहा ।
ऋषभ—(ना० पु०) बैल, ऋषिश्रेष्ठ ।
ऋषभी—(ना० स्त्री०) पुरुषाच्या रूप रंगाची स्त्री; पुरुषासारखी स्त्री ।
ऋषीक—(ना० पु०) ऋषीचा मुलगा ।
ऋषीश—(ना० पु० मुख्य ऋषी ।

ॠ, ऌ, ॡ,

ॠ—(ना० स्त्री०) देवमाता, असुरमाता ।
ऌ—नववा स्वर ।
ॡ—दहावा स्वर ।

ए

एक—(वि०) एक, फक्त, केवळ;—जान; (अ०) सर्वानुमतें;—दम (अ०) लागलीच;—दिल (अ०) एक मनानें; किंवा एक मतानें;—वार या बारगी (अ०) एकदां, एकदांचा;—लौता (वि०) एकटा; एकुलता ।
एक एक—(अ०) एकामागून एक, वेग वेगळें; प्रत्येक ।
एकचर—(ना० पु०) इक्का; (हिं०) एक्का ।
एकछत्र—(वि०) अकंटक ।
एकजन्मा—(ना० पु०) शूद्र; राजा ।
एकटक—(ना० पु०) टकलावून पहाणें ।
एकट्ठा—, एकठा— } (वि०) एकत्रित, जमलेले ।

एकड़—(ना० पु०) एकर ।
एकतंत्री—(वि०) एक मतावलंबी ।
एकतरा—(ना० पु०) अंतरिया ज्वर (हिं०) एक दिवसा आड येणारा ताप ।
एकता—(ना० स्त्री०) ऐक्य, समानता ।
एकतान—(वि०) एकचित्त, एकाग्र, तन्मय ।
एक ताल—(ना० पु०) समताल; सम ।
एकतालिस—(वि०) एक्केचाळीस ।
एक तीर्थिन—(ना० पु०) गुरुबंधू ।
एक तीस—(वि०) एकतीस ।
एक तुम्बी—(ना० स्त्री०) एकतारी ।
एक तो—(अ०) प्रथमतः, एकतर ।
एकत्र—(अ०) इकट्ठा (हिं०) एकत्रित ।
एकदा—(अ०) एकेवेळीं; एकदां ।
एक दुःख सुख—(वि०) समान शील; ज्यांचीं सुख-दुःखें एक आहेत असे ।
एक दृश—(वि०) काना (हिं०) काणा ।
एक नाम—(वि०) त्याच नांवचा ।
एकपक्ष—(वि०) साथी (हिं०) साथीदार ।
एक पेटके—(वि०) सहोदर ।
एक पर एक—(वि०) एकावर एक ।
एक पगल—(अ०) एका बाजूला ।
एक बरन—(वि०) त्याच रंगाचा किंवा जातीचा ।
एक बार—(अ०) एक दफ़ा (हिं०) एकदां; एक वेळेला ।
एक भक्ति—(वि०) श्रद्धाळू; एका देवावर श्रद्धा ठेवणारा ।
एकमुष्टि—(अ०) एक हप्त्यानें ।
एकयोनी—(वि०) "एक पेट के" पहा ।
एकला—, इकला—(वि०) एकटा; निराळा; सहायहीन ।
एक लौंठा—, एक लौता—(वि०) इकलौता (हिं०) एकुलता एक ।
एकवर्ण—(वि०) एक रंगाचा किंवा जातीचा ।
एकवार—(अ०) एकदा; एकाकाळीं ।

एकशफ़—(ना० पु०) घोड़ा ।
एक शरीर—(वि०) एक रक्ताचा किंवा मांसाचा
एक सङ्ग—(ना० पु०) सहवास ।
एक संगी—(ना० पु०) साथीदार; मित्र ।
एकसठ—, इकसठ—(वि०) एकसष्ट ।
एकसा—, एकसार—(वि०) समान; सारखा; त्याच
एकहत्तर—, इकहत्तर—(वि०) एकाहत्तर ।
एकहरा—(वि०) पातळ; झिरझिरित ।
एकहायन—(वि०) एक वर्षांचा ।
एकहारा—(वि०) दुर्बळ; क्षीण; कृश ।
एका, एकाई—(ना० स्त्री०) इकाई (हिं०) ऐक्य, एकम् ।
एकाएक—, एकाएकी—(अ०) एक बार (हिं०) एकदम ।
एकाकार—(वि०) एक शक्ल (हिं०) समान, एकरूप ।
एकाकी—(वि०) अकेला (हिं०) एकटा ।
एकाक्ष—(ना० पु०) एकडोळ्याचा मनुष्य, कावळा, शुक्राचार्य ।
एकाग्र—(वि०) मुतवज्जह (हिं०) एकचित्त ।
एकातपत्र—(वि०) सार्व भौम, चक्रवर्ती ।
एकादश—(वि०) आकरावा ।
एकाधिपति—(ना० पु०) शाहंशाह (हिं०) राजा ।
एकाधिपत्य—(ना० पु०) पूर्ण अधिकार, पूर्ण
एकाङ्ग—(वि०) एक अंगा चा ।
एक ङ्गी—(वि०) एकपक्षाचा, एक बाजूचा, हट्टी
एकान्त—(वि०) निर्जन, निराळा, अलग ।
एकार्थ—(वि०) समानार्थक ।
एकाश्रित—(वि०) अनन्यगतिक ।
एकाह—(ना० पु०) एकदिवस, एक दिवस किडा ।

एकेक—(अ०) एक के बाद दूसरा (हिं०) एकामागून एक ।
एकेला—(वि०) अकेला (हिं०) एकाकी, एकटा ।
एकौ—(वि०) एक ही, कोणीही ।
एकौभा—(वि०) अकेला (हिं०) एकाकी ।
एकौतना—(अ० क्रि०) गरोदर होणें, एक प्रकारचें धान्य ।
एक्का—(ना० पु०) "एकचर" पहा ।
एक्की — (ना० स्त्री०) एक्का (इस्पिटांतील) ।
एक्कीस— } (वि०) एकवीस.
इक्कीस — }
एक्यानवे—(वि०) एक्याण्णव ।
एक्यासी—(वि०) ऐक्याऐंशी ।
एजाज़—(ना० पु०) तारीफ़ (हिं०) शिफारस; आश्चर्य, जादू, अद्‌भुत कृत्य ।
एज़ाज—(ना० पु०) इज्ज़त (हिं०) मान, अब्रू, आदर, चाहा ।
एड़—(ना० स्त्री०) टांच,—मारना (अ० क्रि०) टांच मारणें किंवा देणें, (घोडयाला) ।
एड़क—(ना० पु०) करडूं, कोकरूं ।
एड़ी—(ना० स्त्री०) टांच ।
एढ़ा—(वि) बलवान, सशक्त,—टेढ़ा, (वि०) नागमोडी, वाकडा ।
एण—(ना० पु०) हिरण (हिं०) हरिण, मृग ।
एणी—(ना० स्त्री०) हरिणी, मृगी,—मद (ना० पु०) कस्तूरी ।
एतना—(वि०) इतका, एवढा ।
एतवार—(ना० पु०) इकशंबा (हिं०) रविवार ।
एता—(वि०) इतका, एवढा ।
एतिक—(वि०) इतका, एवढा ।
एतिक़ाद—(ना० स्त्री०) विश्वास, श्रद्धा-भरवंसा ।
एतिज़ाज़—(ना० पु०) श्रेष्ठता; उत्कर्ष ।
एतिज़ार—(ना० पु०) माफी, क्षमा ।
एतिज़ाल—(ना० पु०) विरोध, निषेध, राजीनामा, त्याग ।
एतिवार—(ना० पु०) विश्वास, भरोसा, लक्ष, संबंध, —रखना या करना, (स० वि०) अवलंबून असणें ।
एतिबारी, एतिमादी—(वि०) विश्वासू, भरँशाचा ।
एतिराज—(ना० पु०) शंका, विरोध, आक्षेप, तक्रार ।
एतिराज़ी—(ना० पु०) आक्षेपक, शंकेखोर ।
एनस—(ना० पु०) पाप, अपराध ।
एराफ़ेर — } (ना० पु०) } अदलबदल ।
एराफेरी— } (ना० स्त्री०) }
एलक—(ना० पु०) चाळणी ।
एलवा—(ना० पु०) औषधी विशेष ।
एला—(ना० स्त्री०) छोटी इलायची (हिं०) बारीक वेलदोडा ।
एलान—(ना० पु०) घोषणा ।
एहेतुक—(अ०) इसलिए (हिं०) याकरितां ।
एहा—(वि०) ऐसा (हिं०) असा ।

ऐ

ऐंच, ईंच—(ना० पु०) खिचान (हिं०) ओढ; ताण ।
ऐंचना, ईंचना—(स० क्रि०) ताणणें; ओढणें; खेंचणें ।
ऐंचाताना—(वि०) तिरवे पहाणारा; टरका ।
ऐंटा—(ना० पु०) गोगलगाय ।
ऐंठ—(ना० स्त्री०) ऐट; अक्कड; पीळ ।
ऐंठन—(ना० स्त्री०) मिठी; पक्कड; मुरडा ।
ऐंटना—(अ० क्रि०) कसणें; दाबणें; पिळणें, ऐटींत-चालणें ।
ऐंड़ना—(अ० क्रि०) आळसणें ।
ऐंड़ी बैंड़ी—(वि०) टेढ़ी (हिं०) नागमोडी; वाकडा ।
ऐगुण—(ना० पु०) ऐब (हिं०) दुर्गुण; अवगुण; अडाणीपण ।
ऐन—(ना० पु०) मकान (हिं०) घर; स्थान (वि०) ठीक, जसेंच्यातसें ।
ऐनक—(ना० पु०) चष्मा ।
ऐना—(ना० पु०) आरसा ।
ऐपन—(ना० पु०) अक्षदा ।

ऐब—(ना० पु०) दोष, दूषण ।
ऐबी—(वि०) खोटा, वाईट ।
ऐबारा—(ना० पु०) मेंढवाडा ।
ऐय्या—(ना० स्त्री०) आजी, म्हातारी स्त्री ।
ऐयार—(ना० पु०) चालाक (हिं०) लुचा; धूर्त, हेर ।
ऐयारी—(ना० स्त्री०) चालाकी (हिं०) धूर्तपणा, हेरपणा ।
ऐश—(ना० पु०) भोग, विलास ।
ऐसा—(अ०) इस प्रकार (हिं०) या प्रकारें, —तैसा, असातसा ।
ऐसे—(अ०) या प्रमाणें ।

ओ

ओंकाना—(स० क्रि०) ओकविणें ।
ओंठ—(ना० पु०) होट, अधर ।
ओंड़ा—(वि०) गहरा (हिं०) खोल, गंभीर ।
ओंध—(ना० पु०) काढणी, दोरी, कैंची ।
ओंधा—(वि०) उलटा ।
ओआ—(ना० पु०) हत्ती धरण्याचा खड्डा ।
ओई—(ना० पु०) वृक्ष विशेष ।
ओक—(ना० स्त्री०) कै (हिं०) उल्टी; वांती ।
ओक—(ना० पु०) मकान (हिं०) घर आश्रय ।
ओकना—(अ० क्रि०) ओकणें ।
ओखली—(ना० स्त्री० "उलूखल" पहा ।
ओगरा—(ना० पु०) पेज, मंड, कणेरी ।
ओघ—(ना० पु०) प्रवाह, ओघ, गर्दी ।
ओछा—(वि०) कमी, हलका, नीच ।
ओझ—(ना० पु०) आंत (हिं०) आंतडें ।
ओझड़—(ना० स्त्री०) धक्का, ठोकर, ठेंच ।
ओझल—(ना० स्त्री०) एकान्त, पडदा, लपवणूक, —करना, लपविणें, छपविणें ।
ओझा—(ना० पु०) उपाध्या, जादूगार, एक जातीचा ब्राह्मण ।
ओट—(ना० स्त्री०) "ओझल" पहा ।
ओटना—(स० क्रि०) बचाना (हिं०) रक्षण ... आश्रय देणें, बचाव करणें ।
ओटनी —(ना० स्त्री०) कापूस वटण्याचें यंत्र ।
ओटा—(ना० पु०) पडदा, कूड, पडदी ।
ओठ—(ना० पु०) "ओंठ" पहा ।
ओड़न—(ना० स्त्री०) ढाल ।
ओड़ा—(ना० स्त्री०) टोकरी (हिं०) टोपली ।
ओढ़ना—(स० क्रि०) पांघरणें, (ना० पु०) पां... पासोडी ।
ओढ़नी—(ना० स्त्री०) पदर, चादर, बुर्खा ।
ओत—(ना० पु०) ताण्याचें सूत, ओत (... आळस, आराम ।
ओतप्रोत—(ना० पु०) ताणा वाना (हिं०) उभे... सूत, विस्तार ।
ओता—(वि०) उतना (हिं०) इतका ।
ओतु—(ना० स्त्री०) बिल्ली (हिं०) मांजर ।
ओदा—(वि०) ओला, भिजलेला ।
ओना—(ना० पु०) "ओत" पहा ।
ओनाड़—(वि०) उनाड़ ।
ओप—(ना० स्त्री०) खूबसूरती (हिं०) सौं... चमक ।
ओपची—(ना० पु०) योद्धा, कवचधारी ।
ओपना—(स० क्रि०) घोटणें, पाठ करणें ।
ओर—(ना० स्त्री०) दिशा, बाजू, मर्यादा, ... ओर ना छोर, (वि०) शेंडा ना बुडखा ।
ओरमा—(ना० पु०) जोडून शिवणें ।
ओरी, ओलती—(वि०) पक्षपाती (ना० पु०) ... पालक ।
ओल—(ना० पु०) पाला (हिं०) गारा ।
ओली—(ना० स्त्री०) मांडी, अंचळ ।
ओलौना—(ना० पु०) उदाहरण, तुलना ।
ओवरा—(ना० पु०) अंधार; कोठडी ।
ओस—(ना० स्त्री०) शबनम, पाला (हिं०) ... दंव,—पड जाना (अ० क्रि०) किंमत उतरणें, ... कमी होणें, महत्त्व नाश पावणें ।

ओसना—(स० क्रि०) सड़ना (हिं०) कुजणें, सडणें ।
ओसर—(ना० स्त्री०) कालवड ।
ओसरा—(ना० पु०) वारी (हिं०) पाळी—ओसरी, (अ०) आळी पाळीनें ।
ओसरी—(ना० स्त्री०) "ओसरा" पहा ।
ओसारा—(ना० पु०) दालान (हिं०) सोपा, ओसरी, पडवी ।
ओसासा ओशीसा—(ना० पु०) सिरहाना (हिं०) उसी, तक्या ।
ओहट—(ना० स्त्री०) "ओट" पहा ,
ओहरी—(ना० स्त्री०) थकावट (हिं०) थकवा ।
ओहा—(ना० पु०) गाईचेंस्तन, अंचळ ।
ओहार—(ना० पु०) रथ किंवा पालखी वरील कापड ।

औ

औ—(अ०) आणि, शिवाय ।
औंगी—(ना० स्त्री०) सन्नाटा (हिं०) स्तब्धता, शांतपणा, गुंगी, बहिरटपणं ।
औंडा—(वि०) गहरा (हिं०) खोल, गंभीर ।
औंधना—(अ० क्रि०) खाली करणें ।
औंधा—(वि०) उल्टा (हिं०) खालीं डोकेवर पाय, उलटा;—बख्त (ना० पु०) दुर्दैव, वाईट वेळ ।
औंधाना—(सा० क्रि०) उलटा करणें ।
औंधी पेशानी—(वि०) बदनसीब (हिं०) दुर्दैवी, अदूरदर्शी ।
औंल—(ना० पु०) आंवला ।
औकन—(ना० स्त्री०) राशी, ढीग ।
औकात—(ना० पु०) वेळ, समय, परिस्थिति,—बसरी (ना० स्त्री०) वेळ घालविणें ।
औखध—(ना० स्त्री०) औषधी, दवा ।
औखा—(ना० पु०) गाईचें, चामडें ।
औगात—(ना० स्त्री०) दुर्दशा, दुर्गति ।
औगाह—(वि०) गहिरा (हिं०) खोल ।

औगी—(ना० स्त्री०) लांबचाबुक (घोडयाचा) चोडया वरील कांठ ।
औगुण—(ना० पु०) ऐब (हिं०) दोष, दुष्टपणा, दुर्गुण, अवगुण ।
औगुणी—(वि०) ऐबी (हिं०) अवगुणी, गुण हीन, अज्ञानी, मूर्ख ।
औघट—(वि०) वे पहुँच (हिं०) अगम्य, दुर्गम, दुस्तर ।
औचक, औचट—(अ०) इकायकी (हिं०) एकदम एकाएकी ।
औचट—(ना० स्त्री०) संकट अडचण ।
औछ—(ना० पु०) एक प्रकारची, मुली ।
औज़ान—(ना० पु०) तोल (हिं०) वजनें; ("वज़न" याचें अनेक वचन)
औझड़—(ना० स्त्री०) झांका (हिं०) धक्का ।
औटन—(ना० पु०) तंबाकू चुरण्याचा आडकित्ता; उकळी, ताव ।
औटाना—(स० क्रि०) तापविणें; ऊन करणें ।
औढर—(वि०) मन मौजी (हिं०) स्वच्छंदी; रंगेल ।
औतार—
अवतार— } (ना०पु०) जन्म; खालीं येणें; अवतार ।
औथरा—(वि०) छिछला (हिं०) उथल ।
औदनिक—(ना० पु०) रसोइया (हिं०) आचारी; स्वयंपाकी ।
औदरिक—(वि०) अधाशी ।
औदस—(ना० स्त्री०)वेइज़्ज़ती (हिं०) अब्रू-नुकसानी; मानहानी ।
औदसा—(ना० स्त्री०) मुसीबत (हिं०) संकट दुर्दैव ।
औदात—(वि०) सुफेद (हिं०) पांढरा ।
औदान—(वि०) मुफ्त (हिं०) फुकट; पुष्कळ; मोफत ।
औनेपौनें—(अ०) कमी अधिक; थोडे बहुत ।
औवट—
औभट— } (वि०) "औघट" पहा ।
औवाश—(ना० पु०) व्यभिचारी; उडाणटप्पू ।

औवाशी-–(ना० स्त्री०) व्यभिचार, दुराचार, भ्रष्टाचार।

और—(अ०) आणि; आणखी; शिवाय—एक (वि०) दुसरा,—क्या (अ०) खरोखर, अर्थात्;—नहीं तो, (अ०) आणि नाहींतर;—ही, (वि०) विलक्षण, अगदीं भिन्न।

औरत—(ना० स्त्री०) स्त्री, बायको,—की ज़ात (ना० स्त्री०) स्त्री जात, बायको माणूस।

औरस—(वि०) जायज़ (हिं०) धर्मपत्नीज, अस्सल।

औरङ्ग—(ना० पु०) सिंहासन; बुद्धी, पांढरी मुंगी।

औराक़—(ना० पु०) पुस्तकाचीं पानें।

औलिया—(ना० पु०) साथी, पैगम्बर, साधु, औलिया-इ-अल्लाह (ना० पु०) देवभक्त, ("वली" याचें अनेकवचन)

औसत—(वि०) मध्य, जवळजवळ, मधला, (ना०पु०) मध्य, मध्यगतरेषा, सरासरी—निकालना (स० क्रि०) सरासरी काढणें।

औसती—(वि०) मध्यम, साधारण नरम।

औसना—(अ० क्रि०) सड़ना (हिं०) 'उपसना' पहा।

औसर—(ना० पु०) मौका (हिं०) प्रसंग, फ़ुरसत वेळ।

औसान—(ना० पु० समाप्ति; अवसान; साहस, चेतना; जीव; राम।

औसाफ़—(ना० पु०) गुण, लायकी।

औसुच—(वि०) बेख़बर (हिं०) बेगुमान, अविचारानें।

औसेर—(ना० पु०) फ़िक्र (हिं०) चिंता, उद्वेग।

औहत—(ना० स्त्री०) अपमृत्यु; दुर्गती।

औहाती—(ना० स्त्री) सौभाग्यवती; सधवा।

क

कई—(वि०) अनेक; कित्येक; कांहीं;—एक; कांहींएक; थोड़े,—बार या कई दफ़ा (अ०) कित्येक वेळीं, वारंवार; पुन: पुन:, अनेकदां।

कंकन—(ना० पु०) काकण; सोनें; सोन्याचें काकण।

कंकर—(ना० पु०) खड़ीं; लहान दगड़ी; गार;—सा (वि०) अत्यंत थंड।

कंकरा—(ना० पु०) गार; गोटी।

कंकरी—(ना० स्त्री०) लहान खड़ा—ला (वि०)

कंकालिन—(ना० स्त्री०) डुनाहिन (हिं०) जा... चेटकीण।

कंक्रेला—
कंक्रीला— } (वि०) दग़ड़ी।

कंक्रेल—(ना० पु०) एक प्रकारचा भोपळा।

कंखजूरा, कनखजूरा—(ना० पु०) गोम, घो...

कंखी, कनखी—(ना० स्त्री०) तिरची नजर।

कंगन—(ना० पु०) "कंकन" पहा।

कंगना—(ना० पु०) लग्न-कंकण।

कंगरोड़—(ना० पु०) पाठीचा कणा, एक ... पक्षी।

कंगलता+—(ना० स्त्री०) गरीबी, दारिद्र्य।

कंगाल—(वि०) मुफ़लिस (हिं०) गरीब, ... बाँका (वि०) दरिद्री व गर्विष्ट;—मुल्क, (ना... दरिद्र देश।

कंगालता—
कंगाली— } (ना० स्त्री०) "कंगलता" पहा।

कंचन—(ना० पु०) सोनें।

कंचनी—(ना० स्त्री०) नृत्यकी (हिं०) ... नर्तकी।

कंचु, कंचुकी—(ना० स्त्री०) कुरती (हिं०) कांचोळी।

कंजर, कंजड़—(ना० पु०) अन्त्यज, एक नीच ...

कंजा—(वि०) घाऱ्याडोळ्यांचा।

कंजिया—(ना० स्त्री०) रांजणवाड़ी।

कंजूस—(ना० पु०) खसीस (हिं०) चिक्कू, ... मक्खीचूस, (ना० पु०) कृपण मनुष्य।

कंजूसी—(ना० स्त्री०) कंजूषपणा, कृपणता।

कंटकारी (ना० स्त्री०) कांटे रिंगणी; रिंगणी।

कंटर—(वि०) कृपण, लोभी, लालची।

कंटिया—(ना० स्त्री०) गळ; माशाचा गळ, तेलाचें ...

कंटीला—(वि०) कांटेरी; कांटेदार।

कंठ—(ना० पु०) गला (हिं०) गळा।

कंठला—(ना० पु०) मूल लाभावें म्हणून; त्याच्या गळ्यांत घाललेली माळ ।
कंठा—(ना० पु०) माळ; मोत्याची माळ ।
कंठाग्र—(वि०) पाठ, तोंडपाठ ।
कंठी—(ना० स्त्री०) लहान माळ ।
कंडराना—(अ० क्रि०) वाईट वाटणें; न आवडणें ।
कंडरी—(ना० पु०) मोहोर ।
कण्डा—(ना० पु०) उपली (हिं०) शेणी; गोऱ्या ।
कंडी—(ना० स्त्री०) वाळलेलें शेण ।
कण्डेरा—(ना० पु०) पिंजारी ।
कन्था—(ना० पु०) झोली, गुदड़ी, कथड़ी (हिं०) झोळी ।
कन्दर—, कन्दरा—, कन्दल— (ना० स्त्री०) ग़ार (हिं०) गुहा ।
कन्दा करना—(स० क्रि०) खोद काम करणें; कोरणें ।
कन्दाकार—(ना० पु०) खोदकाम करणारा ।
कंध*—(ना० पु०) खांदा;—कांधिया (ना० पु०) प्रेतवाहक ।
कंधियाना—(स० क्रि०) खांद्यावर घेणें ।
कंवल—(ना० पु०) कमल—कँवलवाई; (ना० स्त्री०) कावीळ ।
ककई—(ना० स्त्री०) कगवा; केस विंचरण्याची फणी ।
ककड़ी—(ना० स्त्री०) खीरा (हिं०) काकड़ी; वाळू कै ।
ककना— (ना० पु०), ककनी— (ना० स्त्री०), ककनिया—(ना० स्त्री०) =काकण; कंकण; पोची ।
ककराली—(ना० स्त्री०) मांजरी; खाकेंतला फोड ।
ककरेजा—(ना० पु०), ककरेजी—(ना० पु०) अस्मानी रंग ।
ककरोन्दा—(ना० पु०) एक प्रकारचें फळ ।
ककहरा—(ना० पु०) बाराखडी ।
ककही—(ना० स्त्री०) "ककई" पहा ।
कका—, कक्का— (ना० पु०) चाचा (हिं०) काका ।
ककी—, कक्की— (ना० स्त्री०) चाची (हिं०) काकी ।
ककुद—(ना० पु०) राजचिन्ह; शिखर, कुबड़ ।

ककोरना—(स० क्रि०) उकरणें, खरवडणें ।
कक्कड़—(ना० पु०) तंबाखू, चीराख ।
कखरी—(ना० पु०), कखौरी—(ना० स्त्री) खाकेंतील गांठ ।
कगर—(ना० पु०) किनारा (हिं०) शेवट; अंत ।
कगार, करारा—(ना० पु०) उगर, उंचवटा ।
कङ्क—(ना० पु०) बगळा, बक ।
कङ्गूरा—(ना० पु०) शिखर, पर्वत, घराचा वरचा भाग ।
कङ्गूड़ी—(ना० स्त्री०) कानाचा चापा ।
कंङ्घा—(ना० पु०) कंगवा ।
कङ्घी—(ना० स्त्री०) फणी ।
कचकचे, किचकिच—(ना० स्त्री०) किरकिर, टुरटुर पिरपीर ।
कचकना—(अ० क्रि०) मुरकणें ।
कचकचाना—(अ० क्रि०) दांतखाणें ।
कचकड़, कचकड़ा—(ना० पु०) कासवाची पाठ, कासवाचा खवला ।
कचकाना—(स० क्रि०) दुखविणें, लचकणें ।
कचकेला—(ना० पु०) केळ, हिरवें केळ ।
कचकैयां—(ना० स्त्री०) ठेंच, ठोकर, ठोसा, धक्का ।
कचड़ा—(वि०) अधपका (हिं०) अर्ध कच्चा ।
कचनार, कचनाल—(ना० पु०) एक प्रकाचें फळ ।
कचपच—(वि०) दाट, निबिड़ ।
कचपचिया—(ना० पु०) कृत्तिका, गुच्छ ।
कचपन—(ना० पु०) कच्चेपणा ।
कचबच—(ना० पु०) पोरेबाळें, मुलेंबाळें ।
कचबची—(ना० स्त्री०) चमकी, चमकीलीं बूंदें जिन्हें स्त्रियां शोभा के लिए मस्तक कनपटी और गाल पर चिपकाती हैं ।
कचरकूट—(ना० पु०) मारपीट ।
कचला—(ना० पु०) चिखला ।
कचलोन—(ना० पु०) मीठ ।
कचलोह—(ना० पु०) चीक ।
कचहरी—(ना० स्त्री०) कचेरी ।

कचाई—(ना० स्त्री०) कच्चेपणा, अपूर्णता, अजीर्ण ।
कचाल—(ना० पु०) झगड़ा, लढ़ा, कलह ।
कचालु—(ना० पु०) कंद, विशेष ।
कचिया—(ना० पु०) हँसुवा (हिं०) विळी विळा, खुरपें ।
कचियाना—(अ० क्रि०) भिऊन जाणें, खचणें, म्लान होणें ।
कचियाहट—(ना० स्त्री०) भित्रेपणा, बुजटपणा ।
कचूमर—(ना० पु०) लोंणचें, एक चटनी ।
कचूर—(ना० पु०) कंद विशेष ।
कचेरा—(ना० पु०) एक जात ।
कचौरी—(ना० स्त्री०) कचोरी, शंकरपाळ्या सारखी, एक प्रकारची पुरी ।
कच्चू—(ना० पु०) एक जातीचेफळ, सुरण ।
कच्छप, कछ—(ना० पु०) कछुआ (हिं०) कासव ।
कच्छा—(ना० पु०) मोठी नाव ।
कछना—(ना० पु०) पंचा, आंडपंचा (अ० क्रि०)
कछनी—(ना० स्त्री०) "कछना" पहा ।
कछलंपट—(वि०) व्यभिचारी (हिं०) ढिल्या, कासोट्याचा ।
कछवार—(ना० स्त्री०) कुर्मीलोकाची एक जात ।
कछवाह, कछुआहा—(ना० पु०) रजपुतांची एक जात ।
कछार—(ना० पु०) मळी, नदीचा किनारा, तलावांची, पाळ ।
कछारना—(स० क्रि०) धोना (हिं०) धुणें, स्वच्छ करणें ।
कछारी—(ना० स्त्री०) मोठया तोंडाचें मातीचें भांडें, मोगा ।
कछु—(वि०) कुछ (हिं०) थोड़ा, किंचित ।
कछुआ—(ना० पु) "कच्छप" पहा ।
कछौटी—(ना० स्त्री०) जांघिया (हिं०) लंगोटी ।
कज—(वि०) टेढा (हिं०) वाकड़ (ना० पु०) दोष, कमल ।

कजई—(ना० स्त्री०) लगाम ।
कजक—(ना० पु०) अंकुश ।
कजरा—(ना० पु०) काजल, काळ्या, डोळ्यात;
—रा (वि०) काळा ।
कजरी—(ना० स्त्री०) स्त्रियांचें गीत विशेष ।
कजरौटी, कज़लौटी—(ना० स्त्री०) काजळाचं;
कजल—(वि०) काळा ।
कजली वन—(ना० पु०) हत्तींचें जंगल ।
कज़्ज़ाक़—(ना० पु०) लुटेरा (हिं०) लुटारू; दरवडे खोर ।
कज़्ज़ाकी—(ना० स्त्री०) लुटारूपणा ।
कज़िया—(ना० पु०) झगड़ा; भांडण ।
कंचन—, कञ्चन— } (ना० पु०) सोना (हिं०) सोनें ।
कञ्चनी—(ना० स्त्री०) वेश्या ।
कट—(ना० पु०) कमर, —काल, गतकाल;—(वि०) सिंहकटी ।
कटकई—(ना० पु०) सेना ।
कटकना—(ना० पु०) योजना; नकाशा; लाकडी
कटकिना—(ना० स्त्री०) कठिनाई (हिं०) कठ… कडकपणा ।
कटखना—(वि०) कटहा (हिं०) चावरा ।
कटखाना—(स० क्रि०) चावणें, चघळणें ।
कटघरा—(ना० पु०) लाकड़ी पिंजरा, कठडा ।
कटना—(अ० क्रि०) कापणें, खर्च होणें, व्यतीत होणें ।
कटनास—(ना० पु०) एक प्रकारची चिमणी ।
कटनी—(ना० स्त्री०) सुरी; पीक, धान्याच्या … दिवस ।
कटफल—(ना० पु०) कायफल ।
कटबंधन—(ना० पु०) हत्तीचे पायबांधण्याचा …
कटर—(वि०) बेरहम (हिं०) क्रूर; निर्दय ।
कटरा—(ना० पु०) बाजार; चौक; शहराचा …
कटवाना—(स० क्रि०) कापविणें; मारविणें ।

कटहर—(ना० पु०) पिंजरा; एक प्रकारचें फळ, फणस ।
कटहरा—(ना० पु०) लाकडी पिंजरा ।
कटहल—(ना० पु०) "कटहर" पहा ।
कटहा—(वि०) 'कटखना' पहा ।
कटा—(ना० स्त्री०) क़तल (हिं०) खून; हत्या; वध; रक्तपात;—कटी; कत्तल ।
कटाई—(ना० स्त्री०) कापणी; कापणी करितां दिलेली मजूरी ।
कटान—(ना० पु०) आर; अरी ।
कटाना—(स० क्रि०) कापणी करविणें ।
कटार—(ना० पु०) खञ्जर (हिं०) कट्यार; खंजीर ।
कटारी—(ना० स्त्री०) लहान कट्यार ।
कटाल—(ना० पु०) वाढ; पूर; प्रवाह ।
कटाव—(ना० पु०) किनारा; कापणें; कपडया वर सुईनें काढलेली नकशी ।
कटास—(ना० पु०) विलाव (हिं०) बोका; रान-मांजर ।
कटासा—(वि०) 'कटखना' पहा ।
कटाह—(ना० पु०) कढई; हंडा ।
कटिया—(ना० स्त्री०) मासाचा गळ; रेडी; कर्णालंकार; गुरांचा तोडलेला चारा ।
कटील—(वि०) कांटेरी; चलाख; शूर ।
कटु—(वि०) अप्रिय, तिखट ।
कटूसी—(ना० स्त्री०) बीभत्सपणा, विचकटपणा ।
कटेव+—(ना० स्त्री०) बुरी आदत (हिं०) वाईट संवय ।
कटोरदान—(ना० पु०) झाकणी सहित भांडें, डबा ।
कटोरना—(अ०) क्रि० टक लावून पहाणें ।
कटोरा—(ना० पु०) वाटी, प्याला, वाटगा ।
कटोरी, कटोरिया—(ना० स्त्री०) वाटी, प्याली ।
कटौती—(ना० स्त्री०) ज़रसूद (हिं०) कटमुदतीचें व्याज ।
कट्टर—(वि०) कटहा (हिं०) चावरा, निर्दय, हट्टी, दुराग्रही ।
कट्टा—(वि०) मजबूत (हिं०) बळकट, पैलवान ।
कट्ठा—(ना० पु०) एक विसांश विघा ।

कठ—(ना० पु०) लकड़ी (हिं०) लाकूड़ कष्ट ।
कठकड़—(ना० पु०) (विहिरीवर घालण्याची लाकडी) चौकट ।
कठगुलाव—(ना० पु०) एक प्रकारचा गुलाब ।
कठघरा—(ना० पु०) "कटघरा" पहा ।
कठड़ा—(ना० पु०) } पाळें, डोण, डोणी ।
कठड़ी—(ना० स्त्री०) }
कठन्दर—(ना० पु०) एक रोग, गुल्मोदर ।
कठपुतली—(ना० स्त्री०) खेळणें, लहान नाजुक मुलगी लाकडाची बाहुली ।
कठफोर, कठफोड़ा—(ना० पु०) सुतार-पक्षी ।
कठवगडा—(ना० पु०) मूर्ख, गँवार ।
कठवंधना—(ना० पु०) लग्न, विवाह ।
कठवाप—(ना० पु०) सावत्र बाप ।
कठविरूकी—(ना० स्त्री०) भेंक, बेडूक ।
कठमस्ता—(वि०) मजबूत, दांडगट, गडदू ।
कठर—(वि०) सख्त (हिं०) कठीण ।
कठरा—(ना० पु०) लकड़ी भां,डें परल ।
कठला—(ना० पु०) "कंठला" पहा ।
कठवता—(ना० पु०) "कठरा" पहा ।
कठहंसी—(ना० पु०) वकरणी हंसे, खोटें हँसणें, शुष्क हास्य ।
कठारी—(ना० स्त्री०) लाकडी कमंडलु ।
कठिंजर—(ना० पु०) तुळस ।
कठिया—(वि०) कठिण, भरींव, (ना० पु०) पाळें, जाळें, पाश ।
कठोर, कठोल—(वि०) कड़ा (हिं०) कठीण, निर्दय क्रूर कड़क ।
कठौती—(ना० स्त्री०) कठिया पहा ।
कड—(ना० स्त्री०) करडईचें बी कुसुंबी ।
कडक—(ना० स्त्री०) गर्जना, गडगडाहट ।
कड़कना—(अ० क्रि०) गर्जना करणें ।
कड़का, करका—(ना० पु०) युद्ध-घोषणा, पोवाड़ा, जयोत्सव ।

कड़खा—(ना० पु०) युद्धामध्यें योद्ध्यांनां उत्तेजन देणारें गीत।
कड़खेत, कड़खैत—(ना० पु०) भाट।
कड़वी, कड़वी—(ना० स्त्री०) कडबा, धाटें।
कड़ुवा, कड़वा—(वि०) तिखट, कडू, तीक्ष्ण, शूर।
कड़वाना, कड़ुआना—(स० क्रि०) द्वेष करणें, न आवडणें।
कड़ा—(वि०) सख्त (हिं०) घट्ट, दृढ, कठोर, (ना० पु०) कडे, वळें।
कड़ाका—(ना० पु०) आवाज, मोडण्याचा आवाज, उपवास।
कड़ाड़ा, करारा—(ना० पु०) नदीचा कांठ, डगर पर्वताचा कडा, मजबूत, सडेतोड।
कड़ापण—(ना० पु०) सख्ती (हिं०) कडवेपणा, दृढता टणकपणा।
कड़ाह—(ना० पु०) मोठी उथल कढई काहील।
कड़ाही—(ना० स्त्री०) कढई।
कड़ीहारू—(ना०) कर्णधार, सुकाणवाला।
कड़ी—(ना० स्त्री०) कडवें (गाण्याचें) वासा, तुळई कड़ी, हातकड़ी, (वि०) कठीण; कड़क।
कड़ोड़, कड़ोर—(वि०) शंभर लाख, कोटी।
कढ़ना—(अ० क्रि०) निकलना (हिं०) निघणें, निसटणें उठणें।
कढ़ाई—(ना० स्त्री०) "कड़ाही" पहा।
कढ़ाना—(स० क्रि०) काढणें, घालविणें।
कढ़ाव—(ना० पु०) कशीद्याचें काम।
कढ़ी—(ना० स्त्री०) कढी।
कढुआ—(ना० पु०) कर्ज, ऋण।
कढ़ेरना—(अ० क्रि०) घासणें, घसटणें।
कढ़ैया—(ना० स्त्री०) "कड़ाही" पहा।
कढ़ोरना—(अ०) "कढ़ेरना" पहा।
कण—(ना० पु०) पीपल (हिं०) पिंपळ।
कणिक—(ना० पु०) भाताचीकणी, तांदुळाची पिठी।
कणिका—(ना० स्त्री०) बारीक वाळू, कण।

कण्डा—(ना० पु०) उपला (हिं०) गोवरी।
कण्डी—(ना० स्त्री०) उपली (हिं०) शेणकूट।
कण्डोल—(ना० पु०) एक प्रकाहचें अन्नपात्र।
कत—(अ०) कोठें, कां, कसें।
कतनई—(ना० स्त्री०) सूत कातणें, सूत कातण्याची मजूरी।
कतना—(अ० क्रि०) कातणें। (अ०) किती, के
कतन्नी—(ना० स्त्री०) कात्री।
कतरन—(ना० स्त्री०) } छाटाछट; छेदन।
कतरा—(ना० पु०) } छाटाछट; छेदन।
कतरना—(स० क्रि०) कापणें; छाटणें।
कतरनी—(ना० स्त्री०) कात्री।
कतराना—(ना० पु०) अलग होणें।
क़तरः—(ना० पु०) बूंद।
कतराई—(ना० स्त्री०) कापण्याची मजूरी।
कतरवाना—(ना० पु०) कटवाना (हिं०) कापविणें
कतहूँ—(अ०) कोठें ही।
कताई—(ना० स्त्री०) "कतनई" पहा।
कतान—(ना० पु०) तागाचें कापड़।
कताना—(स० क्रि०) कातविणें।
क़तार—(ना० स्त्री०) ओळ; पंक्ती।
कतारा—(ना० पु०) एक प्रकारचा ऊस; चिंच।
कति—(वि०) कित्येक।
कतीरा—(ना० पु०) गोंछ (हिं०) एक प्रकारचा डिं
कतेक—(वि०) कुछ (हिं०) कांहीं; कित्येक।
कत्तल—(ना० स्त्री०) खड़ी।
कत्तान—(ना० पु०) सुरा; खंजीर।
कत्ती—(ना० स्त्री०) सुरी; कट्यार।
कत्था— } (ना० पु०) कात; एक प्रकारचें झाड।
कत्थ— } (ना० पु०) कात; एक प्रकारचें झाड।
कत्थक—(ना० पु०) गवयाची एक जात।
क़त्ल—(ना० पु०) वध; कत्तल;—आम; सररहा क
—इ—इनसान; नरवध; खून।

कत्ल—(ना० पु०) 'कत्तल' पहा ।
कथरी—(ना० पु०) गोधड़ी; कंथा ।
कथिक—(ना० पु०) 'कत्थक' पहा ।
कथीर—(ना० पु०) धातु विशेष ।
कद—(अ०) कब (हिं०) केव्हां—कद (अ०) वारंवार; क्वचित ।
कद—(ना० स्त्री०) तलाश (हिं०) तपमास; भास; प्रयत्न; चिकाटी ।
कदबानु—(ना० स्त्री०) मालकिन; (हिं०) मालकीण ।
क़दम—(ना० पु०) पाय; चरण; पाऊला ।
क़दर—
क़द्र— (ना० स्त्री०) इज्ज़त (हिं०) गुण; किंमत; मान; अब्रू; नशीब—(ना० स्त्री०) एका-द्या गुणाची योग्य चीज करणें; किस क़द्र—किती; किसी क़द्र,—कसें ही ।
कदर्थ—(वि०) निरर्थक; (ना० पु०) निकामी वस्तु ।
कदर्थना—(ना० स्त्री०) दुर्दशा; दुर्गती ।
कदर्य्य—(वि०) कंजूस; क्षुद्र ।
क़दरे—(अ०) कांहींसा; – कदरे; थोड़े थोड़े ।
क़दामत—(ना० स्त्री०) जुनेपणा; पुराणपण ।
क़दीम—(वि०) प्राचीन; जुनें; पुराण ।
क़दीमा—(ना० पु०) कोहाळा; भोपळा ।
क़दीमी—(वि०) जुनें; प्राचीन ।
कदेवर—(ना० पु०) माळी; बागवान ।
कद्दू—(ना० पु०) भोपळा ।
कधी—
कधू— (अ०) कभी (हिं०) केव्हां; केव्हांना केव्हां, कधी कधार—कधीं कधीं; क्वचित ।
कन—(ना० पु०) कर्ण; कण;—उँगली (ना० स्त्री०) करांगुली;—कटु (वि०) कर्णकटु;—अंखी; अंखिया (ना० स्त्री०) कटाक्ष; नेत्र कटाक्ष ।
कनकटा—(वि०) कनफटा (हिं०) कानफाट्या, कर्ण-विहीन ।
कनकटी—(ना० स्त्री०) कर्णरोग ।
कनकी—(ना० स्त्री०) तांदुळाची कणी ।
कनकौआ—(ना० पु०) पतंग ।
कनखजूरा—(ना० पु०) एकप्रकारचा किड़ा ।
कनखी—(ना० स्त्री०) खूण, डोळ्यानें इशारा करणें, संकेत, चोरून पहाणें ।
कनडी—(ना० स्त्री०) रागिणी विशेष ।
कनपटी—(ना० स्त्री०) आँख; अँख ।
कनफटा—(वि०) "कनकटा" पहा ।
कनफेड़—(ना० पु०) कानाजवळचा फोड़ ।
कनरस—(ना० पु०) संगीताचा आनन्द ।
कनरसिया—(ना० पु०) रसिक; गान-लुब्ध; हौशी ।
कनवाई—(ना० स्त्री०) कान टोंचणें ।
कनशलाई, कनसुलाई—(ना० स्त्री०) एकप्रकारचा कृमी, जो कानांतून मेंदूत जातो असें समजलें जाते ।
कनहर—(ना० पु०) पतवार (हिं०) सुकाणू ।
कनहरा—(ना० पु०) तवज्जह (हिं०) लक्ष, लक्ष देऊन ऐकणें ।
कनहरीला—(ना० पु०) खवैय्या (हिं०) सुकाणदार, सुकाण्या ।
कनहा—(ना० पु०) पिकाची आणेवारी काढणारा अधिकारी ।
कनहाई—(ना० स्त्री०) पिकाची आणेवारी ।
क़नात—(ना० स्त्री०) तम्बूचा बाहेरचा पड़दा, किंवा कापड़ाची पड़दी ।
क़नाअत—(ना० स्त्री०) संतोष, समाधानी ।
कनागत—(ना० पु०) कन्यागत ।
कनिक—(ना० पु०) गव्हाचे पीठ, कणिक ।
कनियाना—(स० क्रि०) आँख बचाना (हिं०) डोळा चुकविणें, टाळणें ।
कनियाहट—(ना० स्त्री०) संकोच, लाजाळूपणा, शरम ।
कनिहा—(वि०) सूड़ घेणारा ।
कनी—(ना० स्त्री०) तुकड़ा, तांदुळाची कणी ।
कनीरा—(ना० पु०) एक प्रकारची जात ।
कने—(अ०) समीप, निकट, (ना० पु०) शेवट, बाजू ।
कनेठी—(ना० स्त्री०) गोशमाली (हिं०) कान उपटणी ।

कनेर, कनेल—(ना० स्त्री०) एक जातीचें फूल।

कनैया—(ना० पु०) कान टोंचणें, कानटोच।

कनौज—(ना० पु०) शहराचें नाव।

कनौजिया—(ना० पु०) कनोजचा रहिवासी।

कनौटी—(ना० स्त्री०) कान टौकारणें (घोड़ा)।

कनौटा—(ना० पु०) कोपरा, कोन।

कनौड़—(ना० स्त्री०) लाजाळूपणा, दोप, अविश्वास; आशंका।

कनौड़ा—(वि०) लाजाळू, संकोची, शंकेखोर, तोंडचोर।

कन्त—(ना० पु०) स्वामी; भ्रतार, ईश्वर।

कन्था—(ना० स्त्री०) वाकळ, झोळी।
—धारी, (ना० पु०) भिक्षुक, संन्यासी।

कन्दर—(ना० पु०) घाटी (हिं०) गुहा, दरी।

कन्दल—(ना० पु०) भांडण, युद्ध, निंदा कलह।

कन्दला—(ना० पु०) कड़ा, गुहा, चांदीची तार, चांदीची किंवा सोन्याची खोट।

कन्दसार—(ना० पु०) हरीण, काळवीट।

कन्दा—(वि०) खोदलेले,—करना, खोदकाम करणें,—कार (ना० पु०) खोदकाम करणारा।

कन्दा, कन्द्रा—(ना० पु०) एक प्रकारची औषधी।

कन्दु—(ना० पु०) तवा।

कन्दुक—(ना०) गेन्द (हिं०) चेंडु, लोड।

कन्दूरी—(ना० स्त्री०) मेजावर घालण्याचें कापड़, एक फळ।

कन्ध—, कुन्दा— } (ना० पु०) खांदा।

कन्धा—(ना० पु०) खाँदा;—झाड़ना, (अ० क्रि०) उडण्याच्या तयारींत असणें।

कन्धियाना—(स० क्रि०) खांद्यावर घेणें, मदत करणें।

कन्धेली—(ना० स्त्री०) जीन, खोगीर।

कन्हैया—(ना० पु०) कन्हैया, श्रीकृष्णाचें नांव।

कन्ना—(ना० पु०) पतंगाला लावलेला कागदाचा तुकड़ा, कन्नी, कड़ी।

कन्नादार—(ना० पु०) एक प्रकारचें पादत्राण।

कन्नी—(ना० स्त्री०) किनारा, सीमा, कन्नी, ... बुकणा।

कन्नियाना—(स० क्रि०) "कनियाना" पहा।

कन्हरीया—, कन्हरीला— } (ना० पु०) मल्लाह (हिं०) ... सुकाणूवाला।

कन्हाई—(ना० स्त्री०) पिकाची आणेवारी।

कन्हैया—(ना० पु०) "कन्धैया" पहा।

कपकपी—(ना० स्त्री०) थरथराहट (हिं०) ... कंप।

कपड़—(ना० पु०) कपड़ा, कापड़।

कपड़कोटा—(ना० पु०) ख़ीसा (हिं०) तंबू।

कपड़छन कपड़छान—(वि०) वस्त्रगाळ,—(स० क्रि०) वस्त्रगाळ करणें।

कपड़द्वार—(ना० पु०) वस्त्रागार।

कपड़विशा—(ना० पु०) शिंपी; रफू करणारा।

कपना—(अ० क्रि०) कंपायमान होणें।

कपाट—(ना० पु०) झांकण, दार, दाराचें पाखें।

कपार, कपाल—(ना० पु०) कपाळ, भाग्य, दै...

कपारी—(वि०) धूर्त, धोरणी, लुच्चा, (ना० ... वंगाल्यांची एक जात।
अर्धकपारी—(ना० स्त्री०) अर्धशिशी।

कपालीय—(वि०) भाग्यवान।

कपास—(ना० पु०) कापूस, कापसाचें झाड़।

कपूत—(ना० पु०) नालायक़ लड़का (हिं०) दुर्गुणी मुलगा।

कपूती—(ना० स्त्री०) शीलभ्रष्टता।

कपूर—(ना० पु०) कापूर, उत्तर हिंदुस्थानांतील लोकांमधील एक जात।

कपूरा—(ना० पु०) मेंढा किंवा बकरा यांचें अं... वृषण।

कपूरी—(ना० पु०) एक प्रकारचें पान।
(वि०) शुभ्र, कापरा सारखे पांढरे।

कफ़—(ना० पु०) कफ; श्लेष्मा।

कफ़न—(ना० पु०) प्रेतावरील कपड़ा—कसोट ... पु०) लुटारू;—चोर (ना० पु०) दुष्ट, चांडाळ

कफ़नाना—(स° क्रि°) प्रेतावर वस्त्र घालणें; प्रेत पुरणें।
कफ़नी—(ना० स्त्री°) साधूचा पायघोळ आंगरखा ।
कफ़ारा—(ना० पु°)सुटका; मुक्ति—देना; (स° क्रि°) प्रायश्चित देणें; निस्तरणें ।
कफ़ालत—(ना° स्त्री°) ज़मानत (हिं°) खात्री, जामीन; वचन ।
कफ़्श—(ना° स्त्री°) जूता (हिं°) जोड़ा;—खाना; (ना° पु०) स्वतः चे रहाण्याचें ठिकाण; झोपड़ी; —गीर (ना० पु°) चांभार ।
कब—(अ०) केव्हां;—तक; तलक; (अ°) कोठपर्यन्त; —कब (अ०) केव्हां; केव्हां,—लों; (अ°) केव्हां पर्यन्त।
कब्जा—(न० पु°) ताबा; ताब्यांत राखणें; आटोका ।
कब्जियत—(ना° स्त्री°) बद्धकोष्ठ; मलावरोध ।
कबड्डी—(ना° स्त्री°) हुतुतूचा खेळ ।
कबन्ध—(ना° पु°) धड़, डोक्या शिवाय बाकीचें शरीर।
कबहूँ—(अ०) केव्हां केव्हां; कोणत्याही वेळीं ।
कबूतर— (ना० पु°) कबुत्रें; एक पक्षी ।
कब्र—(ना° स्त्री°) थडगें; प्रेताचा खड्डा; प्रेतकुण्ड ।
कब्रिस्तान—(ना° पु०) प्रेतें पुरण्याची जागा; स्मशान; मसण ।
कबा—(ना० पु°) लांबडा आंगरखा ।
कबाड—(ना° पु° जुन्या मोडक्यावस्तू ; मोडकें सामान।
कबाड़ी—(ना° पु°) जुन्या मालचा व्यापारी ।
कबूलना—(स° क्रि°) स्वीकार करणें, कबूली देणें ।
क़बूलियत—(ना° स्त्री°)स्वीकार ।
कभी—(अ°) केव्हांही; वारंवार; कचित;—कभी (अ°) केव्हां केव्हां; मधून मधून ।
कम—(वि°) थोड़ा; कमी, क्वचित्;—अक्ल (वि°) मूर्ख; अज्ञान;—कुव्वत (वि°) अशक्त;—कमतरीन (ना° पु°) आपला नम्र सेवक;—फ़रागी (ना°स्त्री°) सवड न मिळणें;—याब (वि°) विरळा—हिम्मत (वि°) भित्रा; अनुदार;—ख़ाब (ना° स्त्री°) एक किंमती कपडा ।

क़मची—(ना° स्त्री°) वेत; छड़ी, फोक ।
कमठ—(ना° पु०) कछुआ (हिं०) कासव ।
कमठा—(ना° पु°) बांबूचा धनुष्य ।
कमढा—(ना° पु°) कोहळा ।
कमनैत—(ना° पु०) तिरंदाज ।
कमरख—(ना° पु°) एक प्रकारचें फूल ।
कमरा—(ना° पु०) कोठरी (हिं°) खोली ।
कमरी—(ना° स्त्री°) कुर्ती (हिं०) आंगरखा कवजा ।
कमल बाय—(ना० पु°) कावीळ ।
कमवाना—(स° क्रि°) मिळवविणें ।
कमाई—(ना० स्त्री°) आमदनी (हिं°) मिळविलेलें धन; फायदा—(स° क्रि°) मिळविणें; फायदा करून घेणें ।
कमाऊ—(वि°) मिळविता; उद्यमी; परिश्रमी ।
कमान—(ना० स्त्री°) "कमठा" पहा;—दार (ना°पु°) तिरंदाज ।
कमञ्चा—(ना° पु°) लहान तिरकमठा ।
कमाना—(स° क्रि°) मिळविणें; काम करणें; कमाविणें (कातडे)
कमानी—(ना० स्त्री°) स्प्रिंग किंवा कमान (घडयाळाची)
कमाल—(ना° पु°) पूर्णता; उत्कर्ष; प्रकर्ष; (वि°) पूर्ण; फारमोठा; थोर; उत्कृष्ट,
कमालियत—(ना° स्त्री°) पूर्णता, उत्कर्ष
कमासुत—, कमेरा— } (वा° पु°) मेहनती (हिं°) मिळविता, साहसी; उद्योगी ।
कमीज़—(ना० स्त्री०) कफ़दार कुर्ता (हिं°) आंतला आंगरखा ।
कमीन—(ना° पु°) नीच मनुष्य; अंत्यज ।
कमीना—(वि°) नीच; कमी किमतीचा; दुष्ट ।
कमूद—(ना० पु°) औषधी द्रव्य; औषध ।
कमेला—(ना° पु°) कसाईख़ाना ।
कमोरी—(ना० स्त्री°) मातीची घागर ।
कम्पना—(अ० क्रि०) "कपना" पहा ।
कम्पाना—(स° क्रि°) हिलना (हिं°) हलविणें थर-थर कापविणें ।

कम्पा—(ना० पु०) फन्दा (हि०) चिकटाला वलेली पक्षी धरण्याचा काठी।
कम्पाहा— } (वि०) भित्रा, थरथर कांपणारा।
कम्पित— } हलणारा।
कम्बल—(ना० पु०) कांवळें।
कम्बु—(ना० पु०) शंख; चुडा; करभूषण।
कर—(ना० स्त्री०) कमर (हिं०) कंबर।
करक—(ना० पु०) दर्द (हिं०) दुखणें; कल।
करकच—(ना० पु०) धुतलेलें मीठ।
करकचि—(वि०) मुलायम (हि०) मऊ; कोमळ।
करकट—(ना० पु०) कूड़ा (हि०) केर।
करकना—(अ० क्रि०) दुखणें; पीडा होणें; लचकणें।
करकरा—(वि०) खरवरीत; वाळलेली।
करकराहट—(ना० स्त्री०) करकर आवाज।
करकस—(वि०) तीक्ष्ण, कठीण, दुराग्रही, अत्याचारी।
करका—(ना० पु०) गारा, डोळ्यांतील, पीडा, कमंडलु।
करकाना—(स० क्रि०) लचकणें, मुरगाळणें, तोड़णें।
करख—(ना० पु०) ओढ़, ताण।
करगदा—(ना० पु०) कडदौरा।
करगस—(ना० पु०) गिधाड।
करगह—(ना० पु०) माग, विणकऱ्याचें दुकान।
करगहण—(ना० पु०) रक्षण, आश्रय।
करङ्क—(ना० पु०) पिंजरा, हाडांचा, सांपळा।
करछी—(ना० स्त्री०) चम्मच (हिं०) चमचा, पळी।
करछुला—(ना० पु०) पळा।
करतब—(ना० पु०) काम, करामत, गुण।
करताल, करताली—चिपळ्या, झांजा।
करती—(ना० स्त्री०) मेलेल्या, वासऱ्याचें (कांहीं भरून) ताठ केलेलें कातडें। तें गाई पुढें ठेऊन अहीर लोक गाईचें दूध काढतात।
करतूत—(ना० स्त्री०) काम, कला।
करदायी—(वि०) माल गुजार (हिं०) कर देणारा।
करधमरी, करधनी—(ना० स्त्री०) कमर की जंजीर (हिं) कमरपट्टा।

करना, करनाई—(ना० स्त्री०) कर्णा, शिंग, तुता
करना—(स० क्रि०) करणें।
करवाल—(ना० पु०) तरवार, खड्ग।
करवालिका—(ना० स्त्री०) खंजीर, कट्यार।
करलगुश्रा—(वि०) स्त्री-लंपट, छैग।
करवट—(ना० स्त्री०) वाजू, एकाअंगावर निजणें।
करवाना—(स० क्रि०) करविणें।
करवाल, करवारा—(ना० पु०) सुकाणू, हातवल्हे
करशाल—(ना० स्त्री०) चावड़ी।
करसी—(ना० स्त्री०) रानगोऱ्या, शेणी।
करहा—(ना० पु०) उंट, (ना० स्त्री०) सिंहीण।
करात—(ना० पु०) करवत।
करांती—(गा० पु०) लाकुड काप्या, अराकस।
करा—(वि०) "कड़ा" पहा।
कराड—(ना० पु०) दुकानदार।
कराना—(स० क्रि०) करविणें, वनाविणें।
करायल—(ना० पु०) राळ।
करारा—(ना० पु०) डगर; नदीचा उंच तट, (वि
दृढ, कठोर; ताजा।
कराव—(ना० पु०) संभोग संबंध, मानितपति
भाव।
कराहना—(अ० क्रि०) कण्हणें, विव्हल होणें, दीर्घ श्व
सोडणें।
कराही—(ना० स्त्री०) कढई।
कराहियत—(ना० स्त्री०) नफ़रत (हिं०) तिर
तिरस्कार, द्वेष।
करिया—(ना० पु०) खेडें, (वि०) काळा, श्याम।
करिहां—(ना० पु०) कमर।
करीब—(अ०) जवळचा, वहुतेक।
करीर, करील—(ना० पु०) अंकुर (कळकाचें)
करीष—(ना० पु०) वाळलेलें शेण।
करुआई—(ना० पु०) कडुपणा।
करुवा—(ना० पु०) गाडगें, मडकें।
करेकर—(अ०) सहित, एकत्र।
करेब—(ना० पु०) एक प्रकारचें, रेशमी कापड।

करैय—(वि०) दृढ़, कडा, आवेशयुक्त।
करैल—(ना० पु०) कारलें।
करैत, करेत—(ना० पु०) एक विषारी सांप।
करोड़ा—(ना० पु०) कर वसूल करणारा।
करोत—(ना० पु०) "करौंत" पहा।
करोनी—(ना० स्त्री०) दुधाची खरवड़।
करौंदा—(ना० पु०) करवंद।
कर्का—(ना० पु०) "करका" पहा।
कर्छनी—(ना० स्त्री०) झारा।
कर्छा—(ना० पु०) पळी।
कर्छाल—(ना० पु०) उडी, उचल।
कर्छी—(ना० स्त्री०) पळी।
कछुल—(ना० स्त्री०) मोठी पळी, कमी पाण्याची, तरवार।
कर्णकीटी, कर्णजलूका—(ना० स्त्री०) गोम, एक किड़ा।
कर्णगूथ—(ना० पु०) कानांतील मल।
कर्णाट—(ना पु०) देश विशेष।
कर्णजप—(वि०) इकडे तिकडे सांगणारा, चुगलखोर, ठग।
कत्तरनी, क़तरनी—(ना० स्त्री०) कातरी, कैंची।
कर्धनी, कर्धमरी—(ना० स्त्री०) "करधमरी" पहा।
कर्वी—(ना० स्त्री०) कड़वा, चिपाडें।
कर्बुरा—(ना० स्त्री०) वन तुलसी।
कर्मार, कर्मकार—(ना० पु०) लोहार।
कर्रा—(वि०) 'कड़ा' पहा।
कर्ष—(ना० पु०) जोम, ताव।
कर्षफला—(ना० पु०) आंवळयाचें झाड।
कल—(ना० पु०) कालचा किंवा उद्याचा दिवस।
कल—(ना० स्त्री०) यन्त्र, शांति, विश्रांति, स्तब्धता,—का घोड़ा (ना० पु०) चांगला शिकविलेला किंवा आज्ञा धारक घोड़ा, पानी की कल (ना० स्त्री०) सोडा वाटरचें, यंत्र, पाण्याचा पंप, तोटी, नळ।
कलई—(ना० स्त्री०) कल्हई, करणें,—गर (ना० पु०) कल्हई करणारा—गरी (ना० स्त्री०) कल्हई करण्याचा धंदा।
कलकल—(ना० पु०) झगडा, आरडा ओरड।
कलकंठ—(ना० पु०) हंस, कोकिल, कबूतर, (वि०) मधुरस्वराचा।
कलगी—(ना० स्त्री०) तुरा, लावणी कलगीबाज (ना० पु०) लावणी म्हणणारा।
कलजहवां—(वि०) काळा, उथळ।
कलजिभा—(वि०) द्वेषी, अपशकुनी।
कलन्दर—(ना० पु०) दरवेशी, संन्यासी।
कलपना—(अ० क्रि०) पश्चात्ताप पावणें, दुःख होणें।
कलपाना—(स० क्रि०) दुख देणें, त्रास देणें, जुल्म करणें, हैरान करणें।
कलम—(ना० पु०) लेखनी, झाडाची खची,—कार(ना० पु०) खोद काम करणारा, चितारी,—तराश(ना०पु०) चाकू,—वन्द (वि०) लेखी।
कलमकल—(ना० स्त्री०) परेशानी (हिं०) त्रास, गोंधळ, व्यग्रता।
कलमा—(ना० पु०) शब्द, कुराणांतील आज्ञा।
कलवल—(ना० स्त्री०) आपदा दुर्दैव।
कलवार—(ना० पु०) कलाल, दारूविक्या।
कलस; कलश—(ना० पु०) शिखर डेरा; घुमट; घागर।
कलसिरा—(वि०) काळया डोक्याचा (ना० पु०) माणूस।
कलहारा—(ना० पु०) भांडखोर इसम।
कलई—(ना० स्त्री०) पहुँचा (हिं०) मनगट।
कलाकन्द—(ना० पु०) बर्फी।
कलजङ्ग—(ना० पु०) कुस्तींतील एक डाव।
कलना—(स० क्रि०) भाजणें, भाजप करणें, मिसळणें, पिसणें।
कलाप—(ना० पु०) भीड़ (हिं०) समूह, दाटी।
कलावत्तू—कलाबत्तून—(ना० पु०) कलाबूत।
कलम—(ना० पु०) संवाद, लेख, आक्षेप।
कलर, कलाल—(ना० पु०) "कलवार" पहा।

कलिन्द्रा—(ना० पु०) टरबूज; कलिंगड ।
कलियाना—(अ० क्रि०) बहारयेणें; कळी फुटणें ।
कलिहारी—(ना० स्त्री०) लड़ाकिन (हि०) भांडखोर स्त्री ।
कलील—(वि०) थोडा; अपुरा; कलील-ओ-कसीर (वि०) थोडें फार ।
कलूटा—(वि०) काळा; कुरूप ।
कलेऊ—(ना० पु०) नाश्ता (हि०) सकाळचें खाणें; न्हारी, न्याहारी ।
कलेजा—(ना० पु०) अंतःकरण, छाती; उत्साह, थोरपणा ।
कलेवा—(ना० पु०) 'कलेऊ' पहा ।
कलोर—(ना० पु०) बछिया (हि०) कालवड ।
कलोल—(ना० स्त्री०) क्रीडा; विनोद ।
कलौंस—(ना० स्त्री०) काळेपणा ।
कल्माष—(वि०) रंगी बेरंगी ।
कल्ल—(वि०) बहिरा ।
कल्लर—(वि०) नापीक; भुक्कड, रुक्ष; (ना० स्त्री०) भुक्कड जामीन ।
कल्ला—(ना० पु०) डोकें; गाल; कल्ला ।
कल्लाना—(अ० क्रि०) जळणें; जळजळणें अंकुर, ।
कल्लाश्वर—(ना० पु०) एक मिठाई ।
कवलगट्टा—(ना० पु०) कमळाचें बीं ।
कवायद—(ना० पु०) नियमावली; " कायदा " याचें अनेक वचन)—सिखाना (स० क्रि०) कवाईत शिकविणें ।
कविक—(ना० पु०) } लगाम ।
कविका—(ना० स्त्री०) }
कशाकश—(ना० पु०) घासाघीस; ओढाताण; दुःख; संकट ।
कशेरू—(ना० पु०) कन्द विशेष ।
कष—(ना० पु०) कसोटी; वरकल; कस; पारख ।
कस—(ना० पु०) बल; मेहनत; कसोटी ।
कस—(ना० पु०) आदमी (हि०) मनुष्य; कस बे कस (वि०) हताश; कस व नाकस (ना०) प्रत्येक ।
कसक—(ना० पु०) दुःख; पीडा ।
कसकना—(अ० क्रि०) दुःखणें; कळ येणें; पीडा हो[णें] ।
कसगर—(ना० पु०) कुम्हार (हि०) कुंभार ।
कसन—(ना० पु०) कसणें; तंग ।
कसना—(स० क्रि०) घट्ट बांधणें; सिद्ध करणें; [...] करणें ।
कसबी—(ना० स्त्री०) वेश्या ।
कसरत—(ना० स्त्री०) व्यायाम; आधिक्य;—से विपुलतेनें;—राय (ना० पु०) मताधिक्य ।
कसम—(ना० स्त्री०) शपथ ।
कसमसाना—(अ० क्रि०) हलणें; सावध होणें ।
कसमसाहट—(ना० स्त्री०) हालचाल अस्वस्थ स्वास्थ्य ।
कसवाना—(स० क्रि०) बांधविणें ।
कसाई—(ना० पु०) कसाई; निर्दय मनुष्य ।
कसाना—(स० क्रि०) " कसवाना " पहा ।
कसार—(ना० पु०) सांजा ।
कसाला—(ना० पु०) मेहनत; अडचण; क्लेश; त्रास; जडपणा ।
कसाव—(ना० पु०) तिखटपणा; तुरटपणा ।
कसावट— } (ना० स्त्री०) ' कसाव ' पहा ।
कसाहट— }
कसियाना—(अ० क्रि०) कळकणें; तुरट होणें ।
कसील—(वि०) मजबूत (हि०) सशक्त; जोमदार ।
कसीस—(ना० पु०) लोखंडाचा गंज ।
कसेरा—(ना० पु०) कासार ।
कसेला—(वि०) तुरट; कडु; तिखट ।
कसैय्या—(वि०) बांधणारा; पारखी ।
कसैला—(ना० पु०) " कसान " पहा ।
कसोरा—(ना० पु०) मातीचा प्याला ।
कसौटी—(ना० पु०) " कष " पहा ।
कसौंदी—(ना० पु०) एक वृक्ष विशेष ।

कस्तूरा—(ना० पु०) कालव मासा ।
कस्बा—(ना० पु०) नगर, शहर ।
कस्बाती—(ना० पु०) नगरवासी ।
कहकहा (ना० पु०) हशा, थट्टा ।
कहतूत, कहतूती—(ना० स्त्री०) म्हण, लोकोक्ति, आख्यायिका ।
कहना—(स० क्रि०) सांगणें; सल्ला देणें, शिफारस करणें ।
कहनावत—(ना० स्त्री०) दृष्टांत, लोकोक्ति ।
कहरना—(अ० क्रि०) कण्हणें ।
कहरवा—(ना० पु०) भूपाळी, नाच ।
कहलाना—
कहला भेजना— } (स० क्रि०) कळविणें ।
कहवाना—(स० क्रि०) वदविणें ।
कहवैय्या—(वि०) निर्भय, धीट, स्पष्ट वक्ता ।
कहँ—(अ०) के लिए (हिं०) च्या साठीं ।
कहाँ—(अ०) कोठें,—तक (अ०) कोठपर्यन्त, किती वेळ।
कहा—(ना० पु०) आज्ञा, आदेश, कवच, कथन ।
कहाकही—(ना० स्त्री०) बाचाबाची ।
कहानी—(ना० स्त्री०) किस्सा (हिं०) कहाणी, कथा।
कहार—(ना० पु०) भुई, पखाल्या, पखालवाला ।
कहावत—(ना०) "कहनावत" पहा ।
कहाय—(ना० पु०) "कहनावत" पहा ।
कहासुनी (ना० स्त्री०) संभाषण, वादविवाद, भांडण ।
कहीं—(अ०) कोठें, कोणी कडे,—न कहीं (अ०) कोठेंना कोठें ।
का—(षष्टीचा प्रत्यय) चा ।
काँइयाँ—(ना० पु०) चालाक, धूर्त ।
काई—(ना० स्त्री०) शेवाळें, गंज ।
काँकर—(ना० पु०) खडी; दगडाचे लहान लहान तुकडे ।
काँख—(ना० स्त्री०) बगल (हिं०) खाक ।
काँखना—(अ० क्रि०) कुंथणें ।
काँग्री—
काँगड़ी— } (ना० स्त्री०) धुणी; शेगडी; काश्मीर मध्यें लोक आपल्या गळ्याला बांधून हिंडतात ती शेगडी ।

काँच—(ना० पु०) काच, चिमणी ।
काँछा—(वि०) कच्चा ।
काँचुली—(ना० स्त्री०) कुर्ती (हिं०) काचोळी; चोळी; कंचुकी ।
काँजी—(ना० स्त्री०) मांड; पेय विशेष ।
काँटा—(ना० पु०) काटा; मोळा; गळ ।
काँटी—(ना० स्त्री०) लहान गळ; कापसाचा केर किंवा कचरा ।
काँठा—(वि०) समीपचा, जवळचा; कांठचा ।
काँड़ना—(स० क्रि०) कुचलना (हिं०) कांडणें; कुटणें; तुडविणें ।
काँदू—(ना० पु०) भडभुंजा; हलवाई ।
काँदों—(ना० पु०) कीचड (हिं०) चिखल ।
काँप—(ना० स्त्री०) सुळा दांत ।
काँपना—(अ० क्रि०) थरथरणें; कंपित होणें ।
काँवर—
कावर— } (ना० स्त्री०) कावड ।
काँवरी—(ना० पु०) कावडवाला यात्रेकरू ।
काँस—(ना० पु०) भांडण; एक प्रकारचें गवत ।
काँस्यकार—(ना० पु०) कांसार ।
काकड़ा—(ना० पु०) एक प्रकारचें कातडें ।
काग—(ना० पु०) कौआ (हिं०) कावळा ।
काग़ज़—(ना० पु०) कागद; पत्र ।
काचक—(ना० पु०) स्फटिक ।
काच—
काछ— } (ना०पु०) जांघिया (हिं०) कांचा; लंगोट ।
काछन—(ना० स्त्री०) माळीण ।
काछना—(स० क्रि०) काचा मारणें; गोळा करणें; सरपटत जाणें ।
काज—(ना० पु०) काम-धंधा; काजें ।
काजी—(वि०) परिश्रमी; उद्योगी; (ना० पु०) मुसलमानामधील तत्वज्ञानी; न्यायाधीश ।
काजे—(अ०) मुळें; करितां ।

कांञ्चनी—(ना० स्त्री०) हळद; हरिद्रा।
काट—(ना० स्त्री०) खंड; घावा; जख़म; विरह; कांठ; तोटा।
काटना—(स० क्रि०) तोडणें; चिरणें; फोडणें।
काट्ट—(ना० पु०) लाकुड फोड्या।
काठ—(ना० पु०) लाकूड;—का उल्लू;—(ना० पु०) मूर्ख; ढ;—पुतली—(ना० स्त्री०) लाकडी बाहुली।
काठी—(ना० स्त्री०) जिन; डौल; शरीर;—यष्टी; मनुष्य।
काड़ा—(ना० पु०) रेडा।
काणा—
काना— } (वि०) एकाक्ष;—फूसी (ना० स्त्री०) कान-गोष्टी।
कातना—(स० क्रि०) कातणें; सूत काढणें।
कातिक—(ना० पु०) कार्तिक।
काती—(ना० पु०) सूत काढणारा; (ना० स्त्री०) लहान तलवार।
कादंबिनी—(ना० स्त्री०) मेघमाला।
कादर—(वि०) भित्रा; बुजट।
कादरता—
कादराई—
कादरी— } (ना० स्त्री०) भय; भीति; व्याकुलता।
कान—(ना० स्त्री०) लाज; संकोच।
कानून—(ना० पु०) राजनियम; कायदा;—बनाना (स० क्रि०) कायदा करणें;—छाटना (स० क्रि०) वाद-विवाद करना; तकरार सांगणें।
कानूनदां—(ना० पु०) वकील।
कानूनगो—(ना० पु०) गांवचा पाटील।
कानूनगोई—(ना० स्त्री०) पाटील—कचेरी।
कानूनी—(ना० स्त्री०) कायदेशीर।
कान्ह, कान्हर—(ना० पु०) पति, श्रीकृष्णाचें, नांव।
क़ापालिक—(ना० पु०) वर्णसंकर जातिविशेष, वाम-मार्गी, अघोरपन्थी।
कापिल—(ना० पु०) सांख्यशास्त्र।
काफ़िर—(ना० पु०) नास्तिक।
काबिज—(वि०) अधीन, अस्वतन्त्र।
क़ाबिल—(वि०) समर्थ, योग्य, लायक,—तारीफ़ (वि०) स्तुतिपात्र; भूषणावह,—जवाब (वि०) उत्तरा-(वि०) पुनर्लभ्य, पुनःप्राप्य।
काबुक—(ना० स्त्री०) कबूतरखाना।
कामदार—(ना० पु०) व्यवस्थापक, आडत्या।
कामयाब—(वि०) यशस्वी, समाधानी।
कामयाबी—(ना० स्त्री०) सिद्धि, सफलता।
कामरी—(ना० स्त्री०) कांबळें, कांबळी।
कामल—(ना० स्त्री०) कावीळ, पांडुरोग।
कामार्थी—(ना० पु०) गंगजलिया (हि०)
कामिल—(वि०) पूर्ण, परिपूर्ण, सिद्ध।
कायथ—(ना० पु०) कायस्थ।
कायदा—(ना० पु०) नियम, चाल, संवय,
कायम—(वि०) स्थिर, टिकाऊ।
कायर—(वि०) बुज़दिल (हि०) भित्रा,
कार—(ना० पु०) काम, कर्तव्य, वार (काम काज।
कारगुज़ारी—(ना० स्त्री०) कामाची बजावणी
कारचोबी—(ना० पु०) सोन्या चांदीच्या तारें वेलबुटे काढलेले आहेत असें वस्त्र।
कारज—(ना० पु०) काम, कार्य।
कारीगर—(ना० पु०) हुनरमन्द (हि०)
कारीगरी—(ना० स्त्री०) होशियारी (हि०) कौशल्य, घोडचूक (उपरोधिक)।
कारतूस—(ना० पु०) बन्दुकीची गोळी।
कार्मुक—(ना० पु०) धनुष्य, चाप।
कार्रवाई—(ना० स्त्री०) कार्यव्योरा (हि०)
काल—(ना० पु०) मौत (हिं०) मरण।
कालक—(ना० स्त्री०) काळेपणा, शाई।
कालख—(ना० पु०) काजल, टिपका।
कालनिर्यास—(ना० पु०) गुग्गुळ।
कालपालक—(ना० पु०) गूढ-नीतिज्ञ।
कालमा—(ना० पु०) संशय, संदेह।
कालवेल—(ना० स्त्री०) मृत्युकाळ।
कालायस—(ना० पु०) लोह विशेष।

कालिक—(ना० पु०) "कालक" पहा।
कालिका—(ना० स्त्री०) काली देवी।
कालिकाल—(अ०) कदाचित्, एकादेवेळीं।
काली—(ना० स्त्री०) एक देवी, शाई,—कलूटी (वि०) काळी कुट्ट।
कालीन—(वि०) ठराविक वेळचा, पुष्कळ जुना, काल विपर्यांचा।
कालीन—(ना० पु०) गलीचा।
कावर—(ना० स्त्री०) "काँवर" पहा।
कावा देना—(स० क्रि०) घोड्याला चाल शिकविणें, चक्कर देणें।
काश—(ना० स्त्री०) खोकला, ढांस, तृण विशेष।
काशीस, कासीस—(ना० पु०) हिराकस।
काश्त—(ना० स्त्री०) लागवड।
काश्तकारी—(ना० स्त्री०) शेती, लागवड।
काकुटक्क—(ना० पु०) कटफोरा (हिं०) सुतार पक्षी।
कासघ्न—(वि०) कफ़ निवारक।
काहल+—(वि०) वडा ढोल, शरारती (हिं०) उपद्रवी।
कहार—(ना० पु०) नोकर, धीवर।
काही—(ना० स्त्री०) हिरवे, गवत, हरियाळी।
काहू—(वि०) कोणीं, कांहीं, कोणीतरी।
काहे—(अ०) क्यों (हिं०) कां ? कशाकरितां,—को (अ०) कां ? कायम्हणून।
कि—(अ०) कीं, अथवा, दोन वाक्यांचा अन्वय करणारे अव्यय।
किकणी—(ना० स्त्री०) घागऱ्याचा मास पट्टा।
किकियाना—(अ० क्रि०) ओरडणें, किंकाळी फोडणें, दुवा देणें।
किचकिचाना—(स० क्रि०) दांत खाणें, अधीर होणें।
किचड़, किचर—(ना० पु०) चिखल, कर्दम डोळ्यांतील मल।
किचड़ाना—(अ० क्रि०) डोळे येणें।
किचरा—(ना० पु०) डोळ्यांतील मळ।
किछना—(स० क्रि०) छिड़कना (हिं०) शिंपडणें।
किटकिटाना, किड़किड़ाना—(स० क्रि०) "किच किचाना" पहा।
कित—(अ०) कोठें; किती।
कितई—(अ०) पर्यन्त, पावेतों।
किताबिया—(ना० स्त्री०) लहान पुस्तक।
किताब—(ना० स्त्री०) पुस्तक, ग्रन्थ,—आसमानी (ना० पु०) पवित्र ग्रन्थ, धार्मिक ग्रन्थ।
किताबत—(ना० स्त्री०) लेख, हस्तलेख —लिखापढ़ी (ना० स्त्री०) पत्र व्यवहार।
किधर—(अ०) कोठें ? कोणत्या बाजूला।
किन—"कौन" याचें अनेक वचन—की, कोणाची।
किनकी—(ना० स्त्री०) तांदुळाची कणी।
किनवैया—(ना० पु०) गिऱ्हाइक, ग्राहक।
किन्नर—(ना० पु०) देवतांचा गवई।
क़िफायत—(ना० स्त्री०) पुरेसे होणें, ('काफ़ी' पुरेसे भाववाचक संज्ञा, किफायत) काटकसर।
क़िफायती—(वि०) काटकसरी, स्वस्त।
किवाड़—(ना० पु०) दरवाजा, मोडकें तोडकें सामान।
किम्पुरुष—(ना० पु०) नीच मनुष्य।
कियारी—(ना० स्त्री०) पंक्ति, चौकट।
किरकिटी—(ना० स्त्री०) धूळ, डोळ्यांतील, कूस।
किरकिरा—(वि०) रेतीचा, मातीचा।
किरकिराना—(अ० क्रि०) किरकिर करणें।
किरतिया—(ना० पु०) नाचा।
किरवाल—, किरवान— } (ना० स्त्री०) तलवार, कृपाण।
किराना—(ना० पु०) मसाला।
किराया—(ना० पु०) महसूल (हि०) भाडें; किरायानामा (ना० पु०) भाडें चिट्ठी।
किरौ—(ना० पु०) किड़का दांत।
किरीच, किरच—(ना० पु०) तुकड़ा; खंड, एक प्रकारचें शस्त्र।
किलक—(ना० स्त्री०) चमक; प्रभा।
किलकिलकाँटा—(ना० पु०) मुलांचा एक खेळ।

किलकिला—(ना० पु०) चीड, राग, चिडखोरपणा।
किलकिलाना—(अ० क्रि०) चिडणें; गुरगुरणें; चिड़खोर होणें।
किलनी—(ना० स्त्री०) गोचीड।
क़िला—(ना० पु०) किल्ला, दुर्ग।
किलाना—(स० क्रि०) बुक्की मारणें, वारा देणें।
किल्कारना—(अ० क्रि०) जोरानें गर्जना करणें।
किल्क—(ना० स्त्री०) बोरू।
किवाड़—(ना० पु०) दरवाजा।
किशोर—(ना० पु०) बालक, कुमार।
किशोरी—(ना० स्त्री०) बालिका, कुमारी।
किसनई—(ना० स्त्री०) शेती, शेतीवाड़ी।
किसान—(ना० पु०) शेतकरी।
किस्त—(ना० स्त्री०) भाग; ऋणाचा हप्ता।
—बंदी (ना० स्त्री०) हप्त्यानें ऋण फेडणें।
किस्ती— } किश्ती— } (ना० स्त्री०) लहान नाव।
किस्बत—(ना० स्त्री०) न्हाव्याची किंवा शस्त्र-वैद्याची पेटी।
किस्म—(ना० स्त्री०) प्रकार; तऱ्हा।
किस्मत—(ना० स्त्री०) भाग्य; दैव; भाग।
किस्सा—(ना० पु०) कथा, कहाणी।
—कोताह (अ०) थोड़क्यांत।
किहुनी—(ना० स्त्री०) कोपर।
कीकड़—(ना० पु०) वृक्ष विशेष, बाभळ।
कीकना—(अ० क्रि०) ओरडणें, किंकाळी फोडणें।
कीड़ी—(ना० स्त्री०) मुंगी, जळू।
—लगाना, जळवां लावणें।
कीना—(स० क्रि०) ख़रीदा (हिं०) विकत घेतलेलें। (ना० स्त्री०) हेवा, असूया, शत्रुत्व।
कीन्ना, कीनना—(स० क्रि०) विकत घेणें।
कीनवैया (ना० पु०) गिऱ्हाईक।
कीमत—(ना० स्त्री०) दाम, मूल्य।
कीमती—(वि०) बहुमूल्य, ऊँची।
कीमिया—(ना० पु०) इल्म (हिं०) रसायन-शास्त्र।

कीर— } कीरक— } (ना० पु०) सुग्गा (हिं०) पोपट, शुक पक्षी।
कीरत—(ना० स्त्री०) यश, स्तुति, नांव।
कीर्तनिया—(ना० पु०) गायक, गवई।
कील, कीलक—(ना० स्त्री०) खुंटा; मेख, खुंटी; लोखंडाचा मोळा।
कीलना—(स० क्रि०) आडथळा आणणें; बंद करणें, मंत्र फुँकणें; खुण्टा मारणें।
कीला—(ना० पु०) "कील" पहा।
कीली—(ना० स्त्री०) कणा, पेंच, लहान खुण्टी।
कीश—(ना० पु०) वानर, मर्कट।
कुअभ्यास—(ना० पु०) कुस्वभाव।
कुआ—(ना० पु०) इनार (हिं०) विहीर।
—खारी (ना० पु०) खाऱ्या पाण्याची विहीर;—मीठा (ना० पु०) गोड्या पाण्याची विहीर।
कुआर—(ना० पु०) आश्विन महिना।
कुआरपन—(ना० पु०) अविवाहित स्थिति; अविवाह
कुआरा—(ना० पु०) अहिवाहित पुरुष।
कुआरी—(ना० स्त्री०) अविवाहिता स्त्री।
कुएड़ा—(वि०) मजबूत; धडधाकट कसरत करणारा
कुक्कड़ाई—(ना० स्त्री०) मजबूती; बल।
कुञ्चकी—(ना० स्त्री०) कुर्ती, चोळी।
कुञ्जड़ा—(ना० पु०) भाजीविक्या।
कुञ्जी—(ना० स्त्री०) चावी, किल्ली।
कुण्डा—(ना० पु०) जार पुत्र।
कुण्डी—(ना० स्त्री०) दर्वाजाच्या कडीची खीळ।
कुन्द—(ना० पु०) एक फूल, मूर्ख,।
कुन्दन—(ना० पु०) शुद्ध सोनें, (वि०) साफ, शुद्ध पवित्र।
कुन्द्रा—(ना० पु०) गंज, गंजी।
कुन्दल—(ना० पु०) एक प्रकारचा तम्बू।
कुन्दा—(ना० पु०) गाळ्याळ लाकूड, ओंडका।
कुँवारा, कुँवर—(ना० पु०) अविवाहित, पुत्र, राजपुत्र, युवराज।
कुँवारी—(ना० स्त्री०) राजकन्या अविवाहिता कन्या

कुकड़ी—(ना० पु०) कोंबडी ।
कुकुर—(ना० पु०) कुत्ता (हिं०) कुत्रा ।
कुकुरमुता—(ना० पु०) पावसाळ्यांत उत्पन्न होणारे जन्तू ।
कुकुणक—(ना० पु०) मुलांच्या डोळ्याचा अशक्तपणा ।
कुक्कुट—(ना० पु०) मुर्गा (हिं०) कोंबडा ।
कुक्षि—(ना० पु०) कोख (हिं०) पोट, गुहा, संतति ।
कुँकुम—(ना० पु०) अग़ंवान (हिं०) केशर ।
कुच—(ना० स्त्री०) छाती, स्तन ।
कुचर—(ना० पु०) निन्दक; दोष हुडकत बसणारा ।
कुचलना—(स० क्रि०) चिरडणें; चुकणा करणें ।
कुचाल—(ना० पु०) वाईट आचरण, कुस्वभाव ।
कुचिया—(ना० पु०) कानाचा चापा ।
कुचेली कुचैला—(वि०) मलिन वस्त्रधारी, कन्था धारी ।
कुछ—(वि०) कांहीं, थोड़े, कांहीं तरी,—कुछ कुछ (अ०) जवळ जवळ ।
—कुछ न कुछ=कांहीं तरी ।
कुज—(ना० पु०) मंगळवार, वृक्ष ।
कुजाम—(वि०) अधम ।
कुटना—(स० क्रि०) तोडणें; खंड करणें ।
कुटनाना—(स० क्रि०) फुसलाविणें, आपल्या ताब्यांत घेण्याचा उद्योग करणें ।
कुटनी—(ना० स्त्री०) दूती, स्त्रियांना बहकावून त्यांस परपुरुषाशीं व्यभिचार करण्यास प्रवृत्त करणारी अथवा त्यांचे निरोप एकमेकांजवळ सांगणारी स्त्री ।
कुटार—(ना० पु०) एक तट्टू ।
कुटिया, कुटिर—(ना० स्त्री०) पर्णकुटी, झोंपड़ी ।
कुटिल—(वि०) दुष्ट, क्रूर, अप्रामाणिक, लुचा ।
कुटिलता—(ना० स्त्री०) बदमाशी (हिं०) अप्रामाणिक पणा, दुष्टपणा ।
कुटिलाई—(ना० स्त्री०) "कुटिलता" पहा ।
कुटी, कुटीर—(ना० स्त्री०) "कुटिया पहा ।
कुट्टी—(ना० स्त्री०) तोडलेली वैरण ।

कुटुम, कुटुम्ब—(ना० पु०) ख़ान्दान (हिं०)परिवार, नातेवाईक, संबंधी ।
कुटुमी —, कुटुम्बिन—, कुटुम्बी — (ना० पु० वि०) गृहस्थ, कर्ता—पुरुष, परिवार असलेला ।
कुटेव—(ना० स्त्री०) वाईट संवय ।
कुट्टनी—(ना० स्त्री०) "कुटनी" पहा ।
कुठर—(ना० पु०) घुसळ खांब ।
कुठल—(ना० पु०) रांजण, चुन्याची भट्टी ।
कुटाकु—(ना० पु०) कठफोड़ा (हिं०) एक पक्षी ।
कुठाट—(ना० पु०) वाईट व्यवस्था, वाईट संवय ।
कुठारी—(ना० स्त्री०) कुऱ्हाड, कुऱ्हाडी ।
कुड़व—(ना० पु०) धान्य मोजण्याचें माप ।
कुड़ियार—(ना० पु०) धान्याची कोठी ।
कुठियारी—(ना० पु०) भंडारी (हिं०) कोठीवाला ।
कुठौर—, कुठाँव— (वि०) वाईट जागीं, (ना० पु०)वाईट जागा ।
कुड़कना—(अ० क्रि०) चघळणें ।
कुड़कुड़ाना—(अ० क्रि०) कुरकुरणें ।, रागानें बोलणें, पुटपुटणें ।
कुड़मा—(ना० पु०) जात, समाज, कुटुम्ब ।
कुढङ्ग—(ना० पु०) उद्धटपणा, गैरवर्तणूक, वाईट आचरण ।
कुढङ्गा—, कुढङ्गी— (वि०) गैर चालीचा; आडाणी, उद्धट ।
कुढ़न—(ना० स्त्री०) दुःख, दिलगीर ।
कुढ़ना—(अ० क्रि०) मनांतल्यामनांत रागावणें, दुसऱ्याची उन्नति पाहून मन दुःखी होणें ।
कुढब—(वि०) बेढब, दुस्तर, कठीण ।
कुढाना—(स० क्रि०) चिडविणें, त्रास देणें ।
कुतप—, कुतुप— (ना० पु०) दिवसाचा आठवा भाग,—काल (ना० पु०) भरदोन प्रहर, उन्हाची वेळ ।

कुतरना—(स० क्रि०) दांतानें बारिक-बारिक तुकडे करणें, कुरतडणें ।
कुतरु—(ना० पु०) चावणारा, कुत्र्याचें पिलू ।
कुतल—(ना० पु०) पृथ्वीतल, भूतळ ।
कुतिया—(ना० स्त्री०) कुत्री, एक शिवी ।
कुतुहली—(वि०) खेळकर, विहारी ।
कुत्ता—(ना० पु०) कुत्रा ।
कुतुब(ना० स्त्री०) पुस्तकें ("किताब" याचें अनेकवचन) —खाना(ना० पु०)पुस्तकालय,—फ़रोश (ना०पु०) पुस्तकें विकणारा ।
कुथ+—(ना० पु०) हत्तीची झूल, प्रात: स्नान करणारा ब्राह्मण ।
कुथली—(ना० स्त्री०) झोळी, कोथळी ।
कुदकना—(अ० क्रि०) बागडणें, उड्या मारणें ।
कुदरत—(ना० स्त्री०) प्रकृति, ईश्वरी शक्ति ।
कुदरती—(वि०) प्राकृतिक, स्वाभाविक ।
कुदार—(ना० पु०) कुदळ ।
कुदारी—(ना० पु०) लहान कुदळ ।
कुदाल, कुदाली—(ना० पु०) "कुदार" पहा ।
कुद्दाल—(ना० पु०) "कुदार" पहा ।
कुधारा—(ना० पु०) दुर्व्यवहार, कुरीती, असत्याचरण ।
कुनकुना—(वि०) कोंमट; साधारण ऊन ।
कुनख—(ना० पु०) नखुरणें, नखाचारोग ।
कुनबा—(ना० पु०) परिवार, कुटुम्ब, कुल ।
कुनबी—(ना० पु०) कुणबी, शेतकरी ।
कुपूत—(ना० पु०) कपूत (हिं०) कुपुत्र ।
कुप्पा—(ना० पु०) कातड्याची पिशवी, बुदला ।
कुप्पी—(ना० स्त्री०) बुदली, कुपी, कातडें ।
कुब—(ना० पु०) कुबड ।
कुबजा—(ना० स्त्री०) कंसकी दासी का नाम, मंथरा, कुरूप, कुबडी स्त्री ।
कुबड़ा—
कुब्ज— } (वि०) वांकलेली पाठ असलेला मनुष्य ।
कुब्बा+—कुबडा ।

कुमकुम—
कुमकुमा— } (ना० पु०) गुलाल-गोटा, कुंकू ।
कुमन्त्रणा—(ना० पु०) वाईट सल्ला, दुरुपदेश ।
कुमाच—(ना० पु०) रोट ।
कुमेड़य—
कुमेढ़िया— } (ना० पु०) लहान हत्ती ।
कुम्भीनस—(ना० पु०) नाग ।
कुम्भीर—(ना० पु०) मगर, सुसर ।
कुम्हड़ा—(ना० पु०) काशीफळ ।
कुम्हलाना—
कुमलाना— } (अ० क्रि०) कोमेजणें, सुकणें ।
कुम्हार—(ना० पु०) कुंभार ।
कुम्हीर—(ना० पु०) नक्र, मगर, सुसर ।
कुयोगी—(वि०) विषयानुरक्त, कामी ।
कुरकुरी—(ना० स्त्री०) पोटांतील गुरगुर ।
कुरण्ड—(ना० पु०) निसणा, सहाण ।
कुरमा—(ना० पु०) "कुनबा" पहा ।
कुरर—(ना० पु०) बगळा, क्रौंच ।
कुराह—(ना० पु०) कुमार्ग, कुरीति ।
कुरिया—(ना० स्त्री०) पर्णकुटी ।
कुरी—(ना० पु०) कूल; घराणें ।
कुरीर—(ना० पु०) मठी, कुटी, झोंपड़ी, रतिक्रि रमण, मैथुन ।
कुरुवक—(ना० पु०) औषधी विशेष ।
कुरुविंद—
कुरुविल्ल—
कुरुविल्व— } (ना० पु०) माणीक, लाल ।
कुरेदना—(स० क्रि०) ओचकारणें, खरडणें; कोरणें ।
कुरेलना—(स० क्रि०) भोसकणें, वोचकणें ।
कुर्कुट—(ना० स्त्री०) "कूड़ा" पहा ।
कुर्छाल+—(ना० स्त्री०) उसळी; उडी ।
कुर्ब, कुर्बत—(ना० पु०) पड़ोस (हिं०) नातेंगोतें ।

कुर्बान—(ना० पु०) बलिदान, त्याग, बळी,—करना (स० क्रि०) बलिदान करणें, स्वार्थ-त्याग करणें।

कुर्बानी—(ना० स्त्री०) होम, त्याग, बळी।

कुर्मी—(ना० पु०) "कुनबी" पहा।

कुर्याल—(ना० स्त्री०) पक्षाची आराम बैठ, आराम, चैन, स्वस्थता।

कुर्सत—(ना० पु०) एक प्रकारची खडी साखर।

कुर्सी—(ना० स्त्री०) चौकी (हिं०) चौथरा, कट्टा, खुर्ची, सिंहासन, खांबाची चौकी, पाया। —नशीन (ना० पु०) दरबारांतील खुर्चीचा मान असलेला मनुष्य।

कुल—(ना० पु०) ख़ान्दान (हिं०) कुळ, कुटुंब, जात, —कर्म (ना० पु०) कुलाचार,—कानी (ना० स्त्री०) कुळाची लज्जा,—तारण (ना० पु०) सुपुत्र,—पूजक (ना० पु०) पुरोहित,—बोड (वि०) कुलनाशक।

कुल—(वि०) सर्व, सर्वंध,—जमा, एकूण जमा।

कुलकुला—(ना० पु०) कुल्ला (हिं०) चूळ।

कुलकुलाना—(अ० क्रि०) कंड सुटणें।

कुलकुली—(ना० स्त्री०) खरूज।

कुलच्छना—(वि०) अपशकुनी।

कुलचा—(ना० पु०) पुंजी, भांडवल।

कुलटा—(ना० स्त्री०) व्यभिचारिणी।

कुलथी—(ना० स्त्री०) हुलगा, कुळीथ।

कलपाली—(ना० स्त्री०) पतिव्रता स्त्री।

कुलबुलाहट—(ना० स्त्री०) कंडू; चुळबुळ।

कुलमा—(ना० पु०) भोजन विशेष।

कुलांच—(ना० पु०) उडी; वागडणें;—मारना (स० क्रि०) उड्या मारणें।

कुलवा—(ना० पु०) पेठ, उतार पेठ, गंज।

कुलाल—(ना० पु०) कुंभार।

कुलाहल—(ना० पु०) कोलाहल, दंगा।

कुल्हड़ा—(ना० पु०) मातीचें भांडें, मोगा।

कुल्हाड़ी—(ना० स्त्री०) कुऱ्हाड।

कुल्हिया—(ना० स्त्री०) लहान मोगा।

कुलिश—(ना० पु०) वज्र,—धर (ना० पु०) इन्द्र।

कुलीनाई—(ना० स्त्री०) कुलीनता; सभ्यपणा।

कुल्ला—(ना० पु०) "कुल कुला" पहा।

कुविंदु—(वि०) अधमपुत्र।

कुव्वत—(ना० स्त्री०) शक्ति, सामर्थ्य; उत्साव; पाठपुरावा।

कुशलाई—(ना० स्त्री०) चतुराई; निपुणता।

कुशलात—(ना० स्त्री) कुशलक्षेम, मङ्गल।

कुशस्थली—(ना० स्त्री०) द्वारका।

कुशिक्षा—(ना० स्त्री) हानिकारक शिकवण, असदुपदेश।

कुशूना—(ना० स्त्री०) रांजण; धान्यठेवण्याचा मातीचा मोठा हंडा।

कुसमङ+ }
कुसमय } (ना० पु०) आपत्तिचा काळ।

कुसीद—(ना० पु०) सूद (हिं०) व्याज, व्याजबट्टा।

कुसीदा—(वि०) पैसे उसनवार देणारा।

कुसूर—(ना० पु०) अपराध; दोष; उणीव; वगळणें।

कुहक—(ना० पु०) माया; इन्द्रजाल; जादुगरी कपट।

कुहनी— }
केहुनी— } (ना० स्त्री०) कोपर।

कुहर—(ना० पु०) गुफा, गुहा; कन्दर।

कुहरा—(ना० पु०) कुहासा (हिं०) दंव; धुकें।

कुहराम—(ना० पु०) रडगाणें; रड।

कहासा—(ना० पु०) "कुहरा" पहा।

कुहु—(ना० स्त्री०) आमावास्या; कोकिळेचा ध्वनी।

कुहुकना—(अ० क्रि०) मधुर स्वरानें बोलणें (पक्षी)

कुहू—(ना० स्त्री०) 'कुहु' पहा।

कूआँ—(ना० पु०) इनारा (हिं०) विहीर।

कूआर—(ना० पु०) आश्विन महिना।

कूकना—(स० क्रि०) घड्याळाला किल्ली देणें; (पक्षांचें) बोलणें।

कूकर—(ना० पु०) कुत्रा;—बसेरा (ना० पु०) अल्पकालिक मुक्काम।

कूकरी—(ना० स्त्री०) कुत्री।

कूच—(ना० पु०) प्रस्थान; रवानगी; यात्रा; चालणें ।
कूंचा—(ना० पु०) झाडणी; गल्ली; कूचा-ब-कूचा (अ०) गल्ली गल्लीनें; चोहोंकडे ।
कूचिका—(ना० स्त्री०) लहान झाडणी ।
कूचिया—(ना० स्त्री०) चिंच; कानाचा चापा ।
कूची—(ना० स्त्री०) " कूंचिका " पहा ।
कूछा—(ना० पु०) झुबका; पुंजका ।
कूज़ा—(ना० पु०) कुल्हड (हिं०) सुरई ।
कूट—(ना० स्त्री०) हशा; थट्टा; कपट; युक्ति; असत्य ।
कूटता—(ना० स्त्री०) लुच्चेगिरी, कपट ।
कूटना—(स० क्रि०) मारणें; पीटणें; चोपदेणें ।
कूटार्थ—(ना० पु०) गूढार्थ ।
कूड़ा—(ना० पु०) कचरा; केर; घाण ।
कूढ़—(वि०) मूर्ख; अनभिज्ञ ।
कूढ़ी—(ना० स्त्री०) ढीग; रास, ढिगारा;—करना (स० क्रि०) रासकरणें, वाटून घेणें ।
कूत—(ना० पु०) अटकळ, अंदाज ।
कूतना—(स० क्रि०) अन्दाज करणें, किंमत करणें ।
कूथना—(अ० क्रि०) कुंथणें, कण्हणें ।
कूद—(ना० स्त्री०) उछाळ (हिं०) उडी ।
कूदना—(अ० क्रि०) उडी मारणें, आनन्दणें—फाँदना (अ० क्रि०) नाचणें वागडणें ।
कूपैरा—(वि०) अभागा (हिं०) दुर्दैवी ।
कूर—(वि०) कपटी, कठोर, दुष्ट, क्रूर ।
कूल—(ना० पु०) तीर; किनारा; तट; तलाव ।
कूलना—, कूल्हना— } (अ०क्रि०) दुःखी होणें, कण्हणें, सुस्कारा टाकणें ।
कूली—(ना० पु०) मज़दूर (हिं०) मजूर ।
कूवरा—(ना० पु०) कुबड़ा ।
कूहरा—, कूहा— } (ना० पु०) "कुहरा" पहा ।
कृत्ति—(ना० स्त्री०) कातड्याची दोरी; दोरी; कृत्तिका नक्षत्र; भोजपत्र ।
कृत्यका—(ना० स्त्री०) भयंकर कामें करणारी स्त्री ।

कृदन्त—(ना० पु०) धातु पासून झालेले शब्द ।
कृपया—(अ०) कृपा पूर्वक; कृपा करून ।
कृपाण—(ना० पु०) तलवार ।
कृमिल—(वि०) कीटयुक्त; किड्यानीं भरलेलें ।
कृशानु—(ना० पु०) आग; अग्नि ।
कृषाण—(ना० पु०) किसान (हिं०) शेतकरी ।
कृष्णजीरा—(ना० पु०) काळे जिरें ।
कृष्णशार, कृष्णसार—(ना० पु०) काळवीट, सारंग ।
कृष्णफल—(ना० पु०) काळी मिर्ची ।
केओंडा—(ना० पु०) केतकी, पुष्पविशेष ।
केचुवा—(ना० पु०) कीट विशेष ।
केचुली (ना० स्त्री०) सापाची कात ।
केकर—(वि०) वक्र, तिरव्या नजरेचा ।
केकी—(ना० पु०) मोर ।
केंडा—(ना० पु०) घडण, बांधणी ।
केतकी—(ना० स्त्री०) केवड़ा ।
केतिक—(वि०) थोड़ा, अल्प प्रमाण ।
केत—(ना० पु०) एक ग्रह, केतु ।
केतुमाल—(ना० पु०) जंबुद्वीपाच्या नऊ खंडां एक खंड ।
केर—(ना० पु०) केळ (झाड़)
केराया+—(ना० पु०) भाडें ।
केलन—(ना० स्त्री०) बहू (हिं०) सून ।
केला—(ना० पु०) केळें, केळ ।
केवट, केवर्त्त—(ना० पु०) मल्लाह (हिं०) म धरणारा, धीवर, कोळी ।
केवल—(वि०) सिर्फ (हिं०) एक, एकटा (अ केवळ, फक्त ।
केवली—(ना० स्त्री०) कुंडली, जन्म पत्रिका ।
केवाड़—, केवाड़ा— } (ना० पु० दरवाजा, कपाट ।
केवा, केवान—(ना० पु०) संकोच, कांकू, टलम ।

केशरिआ; केसरिया—(ना० पु०) पिवळा रंग, केशरी, गर ।
केशरी—(ना० पु०) सिंह, मृगराज ।
केशाकेशी—(ना० स्त्री०) केसाशीं झोंवाझोंवीं भांडण ।
केसरी, केहरी—(वि०) "केशरी" पहा ।
कैंची—(ना० स्त्री०) कात्री ।
कै—(वि०) किती, कित्येक ।
क़ै—(ना० स्त्री०) ओकारी,–करना, (स० क्रि०) ओकारी काढणें ।
कैंचुली—(ना० स्त्री०) "केचुली" पहा ।
कैतक—(ना० पु०) केवडयाचें फूल ।
कैत, कैथा—(ना० पु०) वृक्ष विशेष ।
कैतव—(ना० पु०) फ़रेब (हिं०) कपट, जुवा, दिशाभूल, माया ।
कैथी—(ना० स्त्री०) एक लिपी (विहार मध्यें या लिपीचा) प्रचार आहे)
क़ैद—(ना० स्त्री०) तुरुंगवास,, आडथळा, संयम, बंधन ।
कैफ़ियत—(ना० स्त्री०) सार, खुलासा,–मुक़दमा (ना० पु०) खटल्याचे, मुद्दे ।
कैरवी—(ना० स्त्री०) चांदणी, मैत्री ।
कैरी—(ना० स्त्री०) अंबिया (हिं०) लहान कच्चा, अंबा ।
कैल—(ना० पु०) अंकुर, रोप ।
कैसा— } कैसे— } कैसों— } कसा, कौणत्या रीतीनें, कसला, कशा, सारखा ।
को—(ना०) कोण, कोणता, ला ।
कोआ—(ना० पु०) कोसा, रेशमाच्या किडयाचें घर ।
कोहरी—(ना० पु०) कोयरी, एक जात ।
कोई—(ना०) कोणी, कोणीही, एकादा—सा (वि०) कोणी इसम ।
कोऊ—(ना०) "कोई" पहा ।
कोंचना—(स० क्रि०) गोंदणें, टोंचणें, बोचणें ।
कोंचा—(ना० पु०) कडीचें लोखंडी भांडें ।
कोंढ़ा—(ना० पु०) कोहळा ।
कोंपल—(ना० पु०) अंकुर, कोंब, कळी ।
कोक—(ना० पु०) चक्रवाक पक्षी ।
कोकई—(वि०) जांभळा, सांवळा ।
कोकी—(ना० स्त्री०) चक्रवाकी, चिमणी ।
कोख, कोखा—(ना० स्त्री०) कुक्षी, पोट, गर्भ,—बन्द (वि०) वन्ध्या ।
कोछा, कोछी—(ना० स्त्री०) पाळणा, लहान मुलांना निजविण्याची झोळी ।
कोटर—(ना० पु०) झाडाचा खोड, पक्षांचीं झाडांतील घरटें ।
कोटवी—(ना० स्त्री०) नग्न स्त्री, विवस्त्रा नारी ।
कोठरी—(ना० स्त्री०) खोली, घरकुलें ।
कोठा—(ना० पु०) घर, क़ोठार, रकाना, पोट ।
कोठी—(ना० स्त्री०) कोठी, पतपेढ़ी, आडत्याचा अड्डा, गर्भाशय ।
कोठौर—(अ०) कुठौर (हिं०) अप्रस्तुत ।
कोड़ना—(स० क्रि०) खोदणें, पोखरणें ।
कोड़ा—(ना० पु०) चाबुक, प्रतोद ।
कोड़ी—(ना० स्त्री०) वीस संख्येनें परिमित कोणतीही वस्तु, वीस ।
कोढ़—(ना० पु०) कुष्ट रोग, कोड ।
कोढ़ना—(स० क्रि०) चिडविणें, दुःख देणें ।
कोढ़ी—(वि०) कोडी, कुष्ट, रोगी ।
कोतमीर— } कोथमीर— } (ना० पु०) कोथिंबीर ।
कोतल—(ना० पु०) सजा सजाया हुआ घोड़ा जिस पर कोई सवार न हो (हिं०) कोतवाल घोडें ।
कोताह—(वि०) छोटा, कोता अदूर, नीच ।
कोताही—(ना० स्त्री०) कोतेपणा, लहानपणा, संक्षेप, अभाव, उणेपणा ।
कोथ—(ना० पु०) कणसांतील धान्य ।
कोथला—(ना० पु०) मोठी झोळी, पोट, खिसा,—भरना (स० क्रि०) पोटाची खळगी भरणें ।
कोथली—(ना० स्त्री०) लहान झोली ।

कोद—(ना० स्त्री०) पक्ष, बाजू, कोपरा, दिशा ।
कोना—(ना० पु०) कोन, बाजू, कोपरा—कचोना (ना० पु०) कोना, कोपरा ।
कोन्त; कुन्त—(ना० पु०) भाला, बरची ।
कोपर+—(ना० पु०) वाटगा; वाटी, पंच पात्री ।
कोपल—(ना० पु०) अंकुर ।
क़ोफ़्त—(ना० स्त्री०) दुःख, क्लेश ।
कोयल—(ना० स्त्री०) कोकिल ।
कोयला—(ना० पु०) कोळसा; निखारा ।
कोया—(ना० पु०) "कोआ" पहा ।
कोर—(ना० स्त्री०) कांठ; किनारा, प्रांत, भाग ।
कोरक—(ना० पु०) कळी, कलिका ।
कोरङ्गी—(ना० स्त्री०) वेलदोड़ा ।
कोरा—(वि०) नवा, स्वच्छ, ताजा—सिर या कोरा वाल (ना० पु०) जटा, न विंचरलेले केस ।
कोरी—(ना० स्त्री०) + कुमारी; (ना० पु०) कोष्टी, विणकर ।
कोल—(ना० पु०) गल्ली; भिल्लासारखी एक जात; मिरे ।
कोलाहल—(ना० पु०) "कुलाहल" पहा ।
कोलिया—(ना० पु०) रस्ता, गल्ली, आळी ।
कोलियाना—(स० क्रि०) कडेवर घेणें; मांडीवर घेणें ।
कोली—(ना० पु०) विणकर, कोष्टी ।
कोल्हू—(ना० पु०) घाणा ।
कोशिश—(ना० स्त्री०) मेहनत, यत्न,—बेहूदा, (ना० स्त्री०) विष्फल प्रयत्न ।
कोसना—(अ० क्रि०) शाप देणें, वाक्प्रहार करणें ।
कोसली—(ना० स्त्री०) नवी, पालवी ।
कोसा—(ना० पु०) शाप, एक प्रकारचें रेशीम ।
कोह—, काहु—, कोहू— (ना० पु०) क्रोध, रोष, कोप ।
कोहनी—(ना० स्त्री०) कोपर,—दार कुर्सी (ना० स्त्री०) हाताची खुर्ची ।

कोहर—, कोहरा— (ना० पु०) "कुहर" पहा ।
कोहान—(ना० पु०) कुबड़, पोंक ।
कोहाना—(अ० क्रि०) क्रोध करणें, खिजणें ।
कोही—(वि०) क्रोधी, कोपी ।
कोहिस्तानी—(वि०) पहाडी ।
कोंही—(वि०) पहाड़ी; डोंगराळ ।
कौंचा—(ना० पु०) "कोंचा" पहा ।
कौंध—(ना० पु०) प्रकाश; प्रताप; दीप्ति; चमक ।
कौंधना—(अ० क्रि०) प्रकाशित होणें; चमकणें ।
कौंधा—(ना० पु०) वीज; विद्युत; चमक ।
कौंसल—(ना० स्त्री०) कौन्सेल ।
कौड़ा—(ना० पु०) मोठी कवडी; शंख-विशेष ।
कौड़ियाला—(ना० पु०) कवड्या साप, कृपण, ।
कौड़ी—(ना० स्त्री०) कवड़ी; धन; मिळकत ।
कौतुक—(ना० पु०) कुतूहल; कृत्य; खेळ; देखावा; मजा; हिकमत ।
कौतुकी—(वि०) बेरकी; सोदा; विनोदी ।
कौन—(स० ना०) कोण ?
कौनसा—(वि०) कसला, कोणत्या प्रकारचा ।
क़ौम—(ना० पु०) जात, पंथ, अवलाद, राष्ट्र ।
क़ौमरी—(ना० स्त्री०) शिजविलेलें अन्न ।
क़ौमियत—(ना० स्त्री०) जातीयता ।
क़ौमी—(वि०) जातीय, राष्ट्रीय,—हुकूमत (ना० स्त्री०) स्वराज्य,—मजलिस (ना० पु०) राष्ट्रीय सभा ।
कौर—(ना० पु०) घास, ग्रास ।
कौल—(वि०) शरीफ़ (हिं०) कुलीन, (ना० पु०) वचन, शब्द, व्रत,—करार (ना० पु०) आपसांतील करार किंवा तह—का पूरा (वि०) कराराला किंवा शब्दाला जागणारा ।
कौला—(ना० पु०) कोना. मांडी, आलिंगन ।
कौलियाना—(स० क्रि०) मांडीवर घेणें, आलिंगन देणें ।
कौली—(ना० स्त्री०) आलिंगन ।
कौलेय—(ना० पु०) कुत्रा ।
कौवा—(ना० पु०) कावळा ।

कौशल्य—(ना० पु०) सुदैव, सौभाग्य ।
कौशेय—(वि०) रेशमी ।
क्या—(स० ना०) काय ?—जानें, कोणास ठाऊक ? असें असेल,—चीज है, त्याची काय किंमत ।
क्यारी—(ना० स्त्री०) चौकट, जमीनीचा भाग, फुल झाडांची ओळ ।
क्यों—(अ०) कशासाठीं, कां ? कसा ।
क्योंकि—(अ०) कारण, कां कीं ।
क्रमुक—(ना० पु०) कसैली (हिं०) सुपारी, नागरमोथा, कापसाचें बोंड ।
क्लिष्ट—(वि०) दुःखी, त्रस्त ।
क्वाथ—(ना० पु०) काढा ।

ख

ख—(ना० पु०) स्वर्ग, आकाश ।
खई—(ना० स्त्री०) तक्रार, भांडण ।
खंक—(वि०) कमज़ोर (हिं०) अशक्त; दुर्बल, (ना०स्त्री०) तुफान, वावटळ ।
खंकड—(वि०) वाळला खडखडीत, ताठ ।
खंखा—(ना० स्त्री०) वटीक; रांड ।
खंखार—(ना० पु०) खाकरा; बडका; थुंकी ।
खंखारना—(अ० क्रि०) खाकरणें, थुंकणें ।
खंखाव—(ना० पु०) घोड्याचा एक दोष ।
खंगल—, खंगैल— (वि०) सुळयादांताचा ।
खंगालना—(स० क्रि०) धुणें ।
खंजन—(ना० पु०) खंजरीट, पक्षी ।
खंजर—(ना० पु०) कट्यार, खंजीर ।
खंजरी—(ना० स्त्री०) एक हातानें वाजविण्याचा, बाजा; लहान तंबोरी ।
खंडर—, खंडहर— उध्वस्त गांव, पडकें घर, भग्नावशेष ।
खंडोर—(वि०) गढूळ, दुधी ।
खंती—(ना० स्त्री०) हातवल्हें, कुदळ ।
खंदक—(ना० पु०) खड्डा, गार ।
खंदाना—(ना० पु०) पाँचर, (स० क्रि०) खालविणें ।
खंवा—, खंभा—, खंभ— (ना० पु०) खांब, स्तंभ ।
खकेड़—(ना० स्त्री०) दुःख, कष्ट, संकट ।
खकेड़ना—(अ० क्रि०) जल्दी करणें ।
खखोड़ल—(ना० स्त्री०) खोखल (हिं०) पोकळी ।
खखेरना, खखोड़ना—(अ० क्रि०) शोधून काढणें, छिलणें, तासणें ।
खग्ग—(ना० स्त्री०) तलवार, खड्ग ।
खचना—(स० क्रि०) जोडणें, रेखणें, सांधणें ।
खचा—, खचित—, खचाखच— (वि०) जोडलेलें, दाट, खेंचाखेंच ।
खचाई—(ना० स्त्री०) बनविणें, लावणें ।
खचीना—(ना० स्त्री०) रेखा, लकीर ।
खज़ाना—, खज़ीना— (ना० पु०) कोष, खजीना ।
खजूरा—(ना० पु०) कीट विशेष ।
खजूरिया—(ना० स्त्री०) खजूर ।
खञ्ज—(वि०) लँगड़ा, पांगळा ।
खट्—(वि०) पट् सहा । (ना० स्त्री०) चारपाई (हिं०) बाजलें ।
खटकना—(अ० क्रि०) भांडणें, झगडणें, शंका घेणें, तड़ाका देणें, अन्याय करणें ।
खटका—, खटक— (ना० पु०) भय, शंका, चिंता ।
खटकाना—(स० क्रि०) चाहूल देणें ।
खटखटाना—(स० क्रि०) ठोठावणें ।
खटगीर—(ना० पु०) खटमल (हिं०) ढेंकूण ।
खटछप्पर—(ना० पु०) मसहरी (हिं०) छप्पर पलंग ।

खटना—(अ० क्रि०) टिकणें।
खटपट—(ना० स्त्री०) तंटा, भांडण।
खटबुना—(ना० पु०) बाजलें विणणारा।
खटमल—(ना० पु०) "खटगीर" पहा।
खटमीठा—(वि०) मधुर, आंबट-गोड।
खटला—(ना० पु०) परिवार।
खटवा—(ना० स्त्री०) खाट, पलंग, बाजलें।
खटवारा—(ना० पु०) उकिरडा।
खटाई—(ना० स्त्री०) आंबटपणा।
खटाका—(ना० पु०) धडाका, खट्का।
खटाव—(ना० पु०) नाव बांधण्याचा खुण्टा।
खटास—(ना० स्त्री०) "खटाई" पहा।
(ना० पु०) केसाळ मांजर।
खटियाना+—(स० क्रि०) विश्वास ठेवणें, सलोख्यानें रहाणें।
खटोला—(ना० पु०) लहान बाजलें, पाळणा।
खट्टू—(ना० पु०) मज़दूर (हिं०) मजूर।
खड़—(ना० पु०) गवत।
खड़क+—(ना० पु०) गोशाळा, गोठा।
खड़खड़िया—(ना० स्त्री०) पालखी, डोली।
खड़ा—(वि०) उभा; तयार, ताठ;—खेत (ना० पु०) उभें पीक, खड़े खड़े (अ०) उभाउभी, आतांच।
खड़ाऊ— } (ना० पु०) खडावा, पादुका।
खड़ांव— }
खड़ुआ—(ना० वा०) वाळा, कडें।
खड़ेंच—(ना० स्त्री०) ओरखड़ा, चीर, चुरस,—निकालना, दोष काढणें, सूड़ घेणें, ओरखाड़ा घेणें।
खढ़—(ना० स्त्री०) खर (हिं०) वाळलेलें गवत।
ख़त—(ना० पु०) लेख, पत्र, ओळ,—किताबत (ना० स्त्री०) पत्र-व्यवहार, —शिकस्त (ना० पु०) धावताहात।
ख़तम—(ना० पु०) अन्त, शेवट।
खतर+—(ना० पु०) भय, संकट, आपत्ति, खतरनाक; धोक्याचा।
ख़तरा—(ना० पु०) भय, धोका, संकट।
खतरानी—(ना० स्त्री०) क्षत्रियाणी।
खतवारा—(ना० पु०) उकिरडा।
ख़ता—(ना० स्त्री०) भूल, गलती।
खतान—(ना० स्त्री०) खाते वही।
खतियाना—(ना० पु०) हिशेबाची वही; (स० क्रि०) खात्यावर चढविणें।
खतौनी—(ना० स्त्री०) खतावणी।
खत्ता—(ना० पु०) धान्यागार, पेव।
खदबदाना—(स० क्रि०) उकळविणें।
खदाना—(ना० पु०) खाण, खाच।
खदेड़—(ना० स्त्री०) पीछा (हिं०) पाठलाग।
खदेड़ना—(स० क्रि०) पीछा करना (हिं०) पाठलाग करणें।
खन—(ना० पु०) क्षण, कहाणी, गार।
खनना—(स० क्रि०) खणणें, खोदणें।
खपटा—(ना० पु०) खापरी, विटेचा तुकडा।
खपत— } (ना० स्त्री०) विक्री; खर्च: अवकाश।
खपती— }
खपाना—(अ० क्रि०) खपणें; उपयोगाला येणें, विकणें।
खपरा—(ना० पु०) कौल, तुकडा।
खपरी—(ना० स्त्री०) लहान कौल।
खपरैल—(ना० स्त्री०) शाखारणी।
खपाना—(स० क्रि०) उपयोगांत आणणें; खचणें, नाश करणें, विकविणें।
खपुआ—(वि०) डरपोक (हिं०) भित्रा।
खुपुर—(ना० पु०) खुपारीचें झाड़।
खप्पर—(ना० पु०) खोपड़ी (हिं०) डोक्याची कवटी।
ख़फ़गी—(ना० स्त्री०) क्रोध, नाखुषी।
ख़फ़ा—(वि०) क्रुद्ध, रागावलेला।
ख़फ़ीफ़—(वि०) थोड़ा, लहान,—अदालत ख़फ़ीफ़ा (ना० स्त्री०) किरकोळ खटलें चालविण्याची कचेरी।
ख़बर—(ना० स्त्री०) समाचार, बातमी खबरदार (वि०) व्यवस्थित—खबरगीर (ना० पु०) बातमी देणारा, हेर, पालक,—गीरी (ना० स्त्री०) काळजी, पुष्टी, सूचना करणें।

खवसा—(ना० पु०) गाळ, रेवड ।
खबीस—(ना० पु०) कंजूप, कृपण, खविस, एक पिशाच ।
खब्बा—(वि०) डावा, डाव्या हातानें काम करणारा ।
खभ—(ना० पु०) ताल, दंड ।
खम—(ना० पु०) खांब ।
खमस—(वि०) उष्ण, उकाडयाचा ।
खमसाई—(ना० स्त्री०) उकाडा ।
खमीर—(ना० पु०) ताडी, आंवचण, शाड्र ।
खमीलन—(ना० पु०) थकवा, पेंग ।
ख़याल—(ना० पु०) विचार, कल्पना, कल्पकता, मत, दूरदृष्टी, दिव्य दृष्टी, से बाहर (वि०) कल्पनातीत ।
ख़यालात—(ना० पु०) कल्पना, विचार, ("खयाल" चें अनेक वचन)
ख़याली—(वि०) आदर्शभूत, काल्पनिक ।
खर—(ना० पु०) गधा, खचर, बगला, कौआ (ना० स्त्री०) "खड़" पहा, (वि०) गर्विष्ठ, चिडखोर ।
ख़रख़शा—(ना० पु०) भांडण, झगडा, दंगा ।
ख़रगोश—(ना० पु०) खरहा (हिं०) शसा ।
खरचना—(स० क्रि०) खर्चणें ।
खरछरा—(वि०) खड़बीहड़ (हिं०) खर बरीत ।
खरतल—(वि०) खरा, स्पष्टवक्ता, शुद्ध अंतःकरणाचा ।
खरव—(वि०) खर्व, संख्या विशेप ।
खरबूजा—(ना० पु०) खरबूज ।
खरल—(ना० पु०) खल, (औपधें कुटण्याचा खल)
खरसा—(ना० पु०) उन्हाळा, कोरडी हवा ।
खरसैल—(वि०) खवड्या, खवडेल ।
खरह—(ना० स्त्री०) गवत ।
खरहरा—(ना० पु०) खरारा,—करना, खरारा करणें ।
खरहा—(ना० पु०) ससा ।
खरहारना—(स० क्रि०) झाडणें, लोटणें ।
खरही—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें गवत ।
खराई—(ना० स्त्री०) सत्यता; सचाई ।
खरादना—(स० क्रि०) चरक्यावर लावणें, जिल्हई देणें ।

खराब—(वि०) वाईट, गरीब, नष्ट, विघडलेला ।
खराबा—(ना० स्त्री०) बरबादी (हिं०) नाश, उध्वस्तता ।
खराहन्द—(ना० स्त्री०) जळके गवत ।
खरी—(ना० स्त्री०) पेंड, खड्ड; शाड्र सच्ची ।
ख़रीता—(ना० पु०) थैली; पैशाची पिशवी, खिसा ।
ख़रीद—(ना० स्त्री०) क्रय—का मोल, मूळची किंमत ।
ख़रीदना—(स० क्रि०) विकत घेणें ।
खरैरा—(ना० पु०) "खरहरा" पहा ।
खरोंचना—
खरोंटना—
खरोटना— (स० क्रि०) ओरखडणें, ओरबडणें, खुरचटणें ।
ख़र्चना—(स० क्रि०) "खरचना" पहा ।
ख़र्चा—(ना० पु०) व्यय; खर्च, दांत कोरणें ।
ख़र्चीला—(वि०) उधळया; खर्चिक ।
खर्व—(ना० पु०) "खरब" पहा ।
खर्रा—(ना० पु०) मसविदा (हिं०) मसूदा ।
खर्राच-
खर्चू — (वि०) खर्चीला ।
खर्राटा—(ना० पु०) घोरणें ।
खलंगा—(ना० पु०) बाग; उपवन ।
खलड़ा, खलड़ी—(ना० पु०) चामडें; कातडें, साल ।
खलाड़ी—(ना० स्त्री०) मीठ तयार करण्याची जागा ।
खलार—(ना० स्त्री०) नीचान (हिं०) सखल जमीन; तळ ।
खलास—(ना० पु०) सुटका; मुक्तता ।
खलासी—(ना० स्त्री०) रिहाई (हिं०) सुटका । (ना० पु०) कुली, मजूर ।
खलारू—(ना० पु०) "खलार" पहा ।
खलियान, खलिहान—(ना० पु०) खळें; कोठार ।
खलियाना—(स० क्रि०) तासणें; मोकळें करणें, सोलणें । कातडें काढणें ।
खलिश, खलेश—(ना० पु०) एक जातीचा मासा; (ना० स्त्री०) दर्द, टोंचणीं; दुःख; संशय ।

खलीता—(ना० पु०) हातांत धरण्याची लहान पेटी; थैली; झोळी ।

खलीफ़ा—(ना० पु०) अध्यक्ष, अधिकारी; मुसलमानांचा राजवंश ।

खलेल—(ना० पु०) सुवासिक तेल; लहान मुलांचा खेळांतील खड्डा ।

खल्ला—(ना० पु०) जातें, खल, चामड्याची मशक ।

खल्ला—(ना० पु०) जुना जोड़ा ।

खल्लिट—(वि०) टकल्यां, खल्वाट ।

खवा—(ना० पु०) स्कन्ध; खांदा ।

खवाना+*—(स० क्रि०) चारणें, खावविणें ।

ख़श—(ना० पु०) सुगंधित तेल ।

खसकान्त—(ना० स्त्री०) प्रयाण, पलायन ।

खसकना—(अ० क्रि०) हटणें; पडणें; स्थलांतर करणें ।

खसकाना—(स० क्रि०) हटविणें; बाजूला सारणें; मागें खेंचणें; पुढें रेटणें ।

खसखसा—(ना० पु०) जिसके कण दबाने से बालू की तरह अलग अलग हो जायँ ।

खसखसाना—(अ० क्रि०) दांत खाणें ।

खसना—(अ० क्रि०) खाली येणें; घसरणें, गळणें; जुनें होणें ।

खसाना—(अ० क्रि०) ढिले करणें; मागें खेंचणें ।

खसीस—(वि०) कंजूस; कृपण ।

खसोटना—(स० क्रि०) हिसकावून घेणें; खुडणें; फाडणें ओठणें ।

खसोटी—(ना० स्त्री०) शिवी, शिवीगाळ ।

ख़स्ता—(वि०) घायाळ, जखमी, भुरभुरा ।

खस्फटिक—(ना० पु०) स्फटिक ।

ख़ाँ—(ना० पु०) पठाण, सरदार ।

ख़ाँखर—(ना० पु०) सुका पदार्थ, खांच ।

खाँग—(ना० पु०) सुळादांत, अणकाचीदार वस्तु ।

खाँचा—(ना० पु०) टोकड़ा (हिं०) बुट्टीपाटी, टोकरी ।

खाँची—(ना० स्त्री०) लहान बुट्टी ।

खाँड—(ना० स्त्री०) साखर, खडी साखर ।

खाँड़ा—(ना० पु०) दुधारी तलवार ।

खसना—(अ० क्रि०) खोकणें, खाकरणें ।

खाँसी—(ना० स्त्री०) खोकला ।

खाई—(ना० स्त्री०) किल्ल्याची किंवा नगरच्या भोवतीचा खंदक, खड्डा ।

खाऊ—(वि०) खादाड, पोटार्थी, आळशी, खाऊ, उडाऊ (ना० पु०) उधळ्या ।

ख़ाक—(ना० स्त्री०) माती, धूळ, राख ।

खाका—(ना० पु०) रूपरेखा, मसूदा,—उतारना=मागलावणें ।

खाजा—(ना० पु०) एक प्रकारची मिठाई ।

खाजी—(ना० स्त्री०) अन्न, साधें अन्न ।

खाट—(ना० स्त्री०) बाजलें, पलंग ।

ख़ात—(ना० स्त्री०) शेण, खात, खळगा, पेव ।

खाता—(ना० पु०) हिशोबाची वही; देणें घेणें, रोजखर्डा ।

ख़ातिर—(ना० स्त्री०) आदर; कृपा; सन्मान—जमा (ना० स्त्री०) समाधान, खात्री, हमी ।

खादक—(ना० पु०) खवैया (हिं०) खादाड ।

खादर—(ना० स्त्री०) भाताच्या गाद्या, मळीची जमीन ।

खादिम—(ना० पु०) नोकर, चाकर ।

खादिमा—(ना० स्त्री०) मोलकरीण ।

खादी—(ना० स्त्री०) वस्त्र विशेष, खादी, (हात सुताचें हातमागावर विणलेलें कापड)

खान—(ना० स्त्री०) खाण, विपुलता ।

खानखर—(ना० पु०) खळगा, गार, गर्त ।

खानगी—(वि०) घराऊ (हिं०) घरगोती, खाजगी, —रखेली (ना० स्त्री०) रखाऊ ।

खाना—(स० क्रि०) भोजन करणें; खाणें;—खातापीता (वि०) खाऊन पिवून सुखी, (ना० पु०) भोजन, रहाण्याचें ठिकाण, खण,—सुमारी (ना० स्त्री०) खाने सुमारी ।

खानि—
खानी— } (ना० स्त्री०) "खान" पहा ।

ख़ान्दान—(ना० पु०) वंश, कुल ।

ख़ान्दानी—(वि०) कुलीन, कुला संबंधी ।

ख़ान्हारा—(ना० पु०) खादाड मनुष्य, खाणारा ।
खाप—(ना० पु०) जात; पक्ष; पंथ, म्यान ।
खाबड़—(वि०) उँच सखल; एकापातळींत किंवा एकसारखें नसलेलें ।
ख़ामोशी—(ना० स्त्री०) स्तब्धता, शांतता ।
खार—(ना० पु०) क्षार; लोणा ।
खारा—(वि०) खारट ।
खारिज—(वि०) काढून टाकलेला, फेटाळलेला, बहिष्कृत ।
खारुवा—(ना० पु०) खारवें ।
खाल—(ना० स्त्री०) कातडें, चर्म ।
खालसा—(वि०) पवित्र; शुद्ध, (ना० पु०) शिखांची एक जात ।
खाला—(ना० स्त्री०) मावशी ।
खालिस—(वि०) शुद्ध, पवित्र, मुळचें ।
खालिसा—(ना० पु०) सरकारच्या ताब्यांतील प्रांत ।
खाली—(वि०)रिता; रिक्त, शून्य ।
खालू—(ना० पु०) मावसा ।
खाविन्द—(ना० पु०) पति; स्वामी ।
खास—(ना० स्त्री०) ओझें; पुडकें ।
ख़ास—(वि०) विशेष; खाजगी; मुख्य; खासकर (अ०) विशेषतः ।
खासा—(वि०) उदार; चांगला; सुरेख ।
ख़ासियत—(ना० स्त्री०) गुण विशेष; वैशिष्ट्य; वडिलोपार्जित मिळकत ।
खिचड़ी—(ना० स्त्री०) खिचडी ।
खिंचना—(स० क्रि०) ओढणें; ताणणें ।
खिंचाना—(स० क्रि०) ताणविणें ।
खिंचावट } (ना० स्त्री०) ताण; ओढ ।
खिंचाव
खिजलाना—(अ० क्रि०) चिडणें; खिजणें ।
खिजाना—(स० क्रि०) खिजविणें; चिढविणें ।
खिड़ना—(अ० क्रि०) पसरणें; विखरणें ।
खिड़ाना—(स० क्रि०) विखरविणें ।
ख़िताब—(ना० पु०) पदवी, मानपत्र ।

ख़िदमत—(ना० स्त्री०) सेवा; कर्तव्य;-गार (ना० पु०) सेवक;—गुज़ारी (ना० स्त्री०) सेवा ।
खिन—(ना० पु०) क्षण ।
खियानत—(ना० स्त्री०) दगा; विश्वासघात ।
खियाना—(अ० क्रि०) खरचटणें ।
खिलखिलाना—(अ० क्रि०) पोट धरून हंसणें; थट्टा करणें; खोखो हंसणें ।
खिल जाना—(अ० क्रि०) प्रफुल्लित होणें; विकसित होणें; आनंदित होणें ।
खिलना—(अ० क्रि०) फुलणें; कळी येणें; आनंदित होणें ।
खिलवाड़—(ना० पु०) खेळ; मौज ।
खिलवाड़ी—(वि०) खेळाडू; खेळकर ।
खिलाऊ—(वि०) खावयास घालणारा; आश्रय देणारा; अपव्ययी ।
खिलाड़ } (वि०) "खिलवाड़ी" पहा ।
खिलाड़ी
खिलाना—(स० क्रि०) जेवविणें; (शपथ) घेवविणें; चारणें; सोसविणें ।
खिलाफ़—(वि०) प्रतिकूल, विरुद्ध,—बयानी (ना० स्त्री०) वचन विरोध ।
खिलाल—(ना० पु०) पराजय, मात, दांत कोरणें ।
खिलौड़—(वि०) "खिलवाड़ी" पहा ।
खिलौना—(ना० पु०) खेळणें, खेळ ।
खिल्ली—(ना० स्त्री०) हँसी (हिं०) हंशा, विनोद, थट्टा,—बाज (वि०) थट्टेखोर, विनोदी ।
खिल्लू—(वि०) "खिलवाड़ी" पहा ।
खिसक जाना } (अ० क्रि०) निसटणें, चोरून जाणें, हलणें ।
खिसकना
खिसकाना—(स० क्रि०) हटविणें, हलविणें ।
खिसना—(अ० क्रि०) नम्र होणें, नमणं, झुकणें, शरण येणें ।
खिसलना—(अ० क्रि०) सरकणें, फिसकटणें, पडणें, मागें पडणें ।
खिसलहा—(वि०) गुळगुळीत, घसरगुंडीचा, निसरडा ।

खिसलाव—(ना० पु०) } निसरडें, क्रोध, कोप।
खिसलाहट—(ना० स्त्री०) }
खिसाना } (अ० क्रि०) अप्रसन्न होणें, कच खाणें,
खिसाय रहना } मागें घेणें, लाजणें।
खिसारी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची डाळ।
खिसियाना—(वि०) रागिट, चिडखोर, लाजाळू।
खिसियानी—(ना० स्त्री०) लाज, लज्जा।
खिसियानपन (ना० पु०) } चिडखोरपणा, रागिटपणा।
खिसियाहट (ना० स्त्री०) }
खींच—(ना० पु०) हट्ट, विरोध भाव, प्रातिकूल्य, प्रतिकूलता।
खीज—(ना० स्त्री०) गुस्सा (हिं०) क्रोध।
खीजना—(अ० क्रि०) त्रासणें, रागावणें।
खीझ—(ना० स्त्री०) "खीज" पहा।
खीन—(वि०) दुर्बल; क्षीण; दुबळा।
खीर—(ना० स्त्री०) खीर; पायस;—चटाई (ना० स्त्री०) उष्टावण; लहान मुलास अन्न खालण्याचा पहिला दिवस।
खीरा—(ना० पु०) काकडी, वाळूक।
खीरी—(ना० स्त्री०) कास; पिस्ता।
खील—(ना० स्त्री०) अक्षत; तांदुळाची कणी, उटी।
खीली—(ना० स्त्री०) पान की बीड़ी (हिं०) विड़ी।
खीस—(ना० स्त्री०) दाँत विचकणें; मानभावी हँसणें; तोटा।
खीसना—(उ० क्रि०) दाँत विचकणें; दाँत खाणें; रागावणें।
खीसा—(ना० पु०) थैली; खिसा; पत्र।
खीह—(ना० स्त्री०) उपधातु; क्षार।
खुख—(वि०) मोकळा; रिता; गरीब;—मुख (ना० पु०) एक प्रकारचा खेळ।
खुजलाना—(अ० क्रि०) खाजविणें; ओरखडणें।
खुजलाहट—(ना० स्त्री०) खाज।
खुजली—(ना० स्त्री०) खरूज।
खुजाना—(अ० क्रि०) "खुजलाना" पहा।
सिर—डोकें खाजविणें; शिक्षा ओढून घेणें।

खुझराहा—(वि०) हाताचा जड; कृपण।
खुटकना—(स० क्रि०) शंका घेणें; चोंच मारणें।
खुटाई—(ना० स्त्री०) दुष्टपणा; वांडपणा; दोष; फसवणूक।
खुट्टी—(ना० स्त्री०) खजीना; सांठा; पूँजी।
खुड़ला—(वि०) भद्दा (हिं०) खरबरीत; बोजड; (ना० पु०) कोंबडीचें घर किंवा घरटें।
खुड़्डी—(ना० स्त्री०) पायखान्याचे दगड; दांतामधील फट।
खुएडला—(ना० पु०) झाडांतील पोकळी।
खुन्ती—(ना० स्त्री०) थैली; पैसा ठेवण्याची कोथळी।
खुन्दलना—(स० क्रि०) तुडविणें; चेचणें।
खुद—(वि०) स्वयं; स्वतः; वैयक्तिक; खाजगी;—बखुद (अ०) स्वतः; आपोआप, आपणहून; स्वाभाविक रीत्या;—ग़र्ज (वि०) आप्पलपोट्या; स्वार्थी;—गर्जी (ना० स्त्री) स्वार्थ; आप्पलपोटेपणा।
खुदनी—(ना० स्त्री०) खोदणी।
खुदरा—(वि०) लहान; फुटकर।
खुदवाना, खुदाना—(स० क्रि०) खोदविणें; उकरविणें।
खुदा—(ना० पु०) ईश्वर; देव, खुदापरस्त (वि० धार्मिक; ईश्वरपूजक।
खुदाताला—(ना० पु०) परमेश्वर।
खुदावन्द—(ना० पु०) मालक; ईश्वर।
खुदी—(ना० स्त्री०) अहंभाव, अभिमान; घमंड शेखी।
खुधा—(ना० स्त्री०) क्षुधा; भूक।
खुनकी—(ना० स्त्री०) थंडी; सर्दी।
खुनस, खुनुस—(ना० पु०) क्रोध; कोप; लाग।
खुनसाना—(अ० क्रि०) रागावणें; दंश करणें।
खुनसी—(वि०) रागावलेला; रागीट।
खुबना—(स० क्रि०) प्रभाव पाडणें, भेदणें; विंधणें।
खुभी—(ना० स्त्री०) कर्णालंकार; लवंगा।
खुमार—(ना० पु०) } मद; निशा; रात्रभर जागरण
खुमारी—(ना० स्त्री०) } झाल्याचा थकवा; थकवा।
खुर—(ना० पु०) } खूर; गाई बैल वगैरेंचें नख।
खुरी—(ना० स्त्री०) }

खुर–(ना० स्त्री०) खाँसी (हिं०) खोकला ।

खुरचन–(ना० स्त्री०) दुधाच्या कढईची खरवड काढून त्याची बनविलेली एक प्रकारची मिठाई ।

खुरचना—(स० क्रि०) छीलना (हिं०) खरवडणें, खोडून, काढणें ।

खुरचनी—(ना० स्त्री०) खुरपें ।

खुरजी—(ना० स्त्री०) थैला, पडशी ।

खुरदरा—(वि०) ओबड-धोबड, असमान, असंस्कृत, झिपरा ।

खुरण्ड—(ना० पु०) खपली, पापुद्रा ।

खुरपा—(ना० पु०) खुरपें ।

खुरपी—(ना० स्त्री०) "खुरपा" पहा ।

खुरमा—(ना० पु०) एक प्रकारची मिठाई ।

खुराक—(ना० स्त्री०) रोजचा खाण्याचा रतीब, आहार, औषधाची एकवेळची मात्रा, खाणें पिणें ।

खुराफ़ात—(ना० स्त्री०) व्यर्थ बडबड ।

खुरिया—(ना० स्त्री०) जानुफलक, गुडघ्याची वाटी ।

खुरेदना—(स० क्रि०) पाठलाग करणें, पकडणें, सतविणें ।

खुर्द—(वि०) लहान, छोटा ।

खुर्राट—(वि०) फारजुना, जीर्ण, अनुभवी, कावेबाज, धूर्त ।

खुलखेलना—(अ० क्रि०) उघडपणें, व्यसनांत रमणें, एकादें कृत्य उघडपणें करणें ।

खुलजाना—(अ० क्रि०) उघडें होणें ।

खुलना—(अ० क्रि०) प्रकट होणें, स्वतंत्र होणें, विखरणें, उघडे पडणें, व्यक्त होणें ।

खुलवाना—(स० क्रि०) खुले करविणें, मुक्त करविणें ।

खुला—(वि०) प्रकट, निरभ्र, मोकळा, व्यक्त, मुक्त, स्वतंत्र, खुले खजाना, खुले मैदान, खुले खुले, खुल्लम खुल्ला, (अ०) उघड-उघड; सार्वजनिकरीत्या; दिवसा ढवळ्या ।

खुलाना—(स० क्रि०) उघडविणें ।

खुलासा—(ना० पु०) संक्षेप, सार रूपरेखा; सारांश; नकाशा ।

खुलेबन्द—(अ०) उघडपणें ।

खुश—(वि०) प्रसन्न, आनन्दी, सुखी; राजी । —नसीब (वि०) सुदैवी ।—नवीस(ना० पु०) उत्तम लेखक । —बयान या तकरीर (वि०) वक्ता, बोलका, वाक्पति ।

खुशबू—(ना० स्त्री०) सुवास, सुगंधदार (वि०) सुवासिक, सुगंधित ।

खुशामद—(ना० स्त्री०) तोंडपुजेपणा, स्तुतिवाद ।

खुशामदी—(वि०) मिथ्या स्तुतिकरणारा ।

खुशी—(ना० स्त्री०) हर्ष; सुख; आनन्द; खुशी या खुशी से (अ०) आनंदानें; संतोषानें; स्वेच्छेनें ।

खुश्क—(वि०) वाळलेला; कोमेजलेला—साली (ना०स्त्री०) दुष्काळ ।

खुश्की—(अ०) जमिनीच्या मार्गानें ।

खुसर फुसर—(ना० स्त्री०) कानाकानी (हिं०) कानगोष्टी ।

खूँट—(ना० पु०) कोन, कोपरा, दिशा, भाग; कानांतील मळ ।

खूँटला—(ना० पु०) औषध विशेष ।

खूखी, खोखी—(ना० स्त्री०) लहान मुलगी ।

खूटना—(स० क्रि०) तोडणें, खुडणें संपणें ।

खूठी, खूथी—(ना० स्त्री०) पापुद्रा, खपली ।

खूड़—(ना० पु०) खोबण; नळकांडी ।

खूद—(ना० स्त्री०) "कूड़ा" पहा ।

खुद्राना, खुदराना—(अ० क्रि०) दुडक्या चालीवर चालणें ।

खून—(ना० पु०) रक्त; वध—खराबा (ना० पु०) रक्तपात ।

खूब—(वि०) अच्छा; प्रिय; सुखदायक,—सूरत (वि०) सुन्दर; सुरेख;—सूरती (ना० स्त्री०) सौंदर्य ।

खूबी—(ना० स्त्री०) चांगलेपणा; सुन्दरता ।

खूमना—(अ० क्रि०) जुनें होणें; जीर्ण होणें ।

खूसट—(ना० पु०) म्हातारा; गलित अंगें झालेला ।

खेंटना—(स० क्रि०) परतविणें; उलटविणें; लवंडणें ।

खेकसा—(ना० पु०) अंगावर उठलेला; करकोचा; एक प्रकारची भाजी ।
खेचर—(ना० पु०) आकाशांत रहणारा पक्षी; तारा ।
खेटक—(ना० पु०) शिकार; मृगया (ना० स्त्री०) अस्त्रविशेष; ढाल ।
खेटकी, खेटिक—(ना० पु०) शिकारी व्याध ।
खेड़ा—(ना० पु०) पुरवा (हि०) खेडें, ग्राम; लहान-खेडें ।
खेड़ी—(ना० स्त्री०) लोह-विशेष ।
खेत—(ना० पु०) क्षेत्र; मैदान; पीक ।
खेतीहर—(ना० पु०) किसान (हि०) शेतकरी ।
खेती—(ना० स्त्री०) काश्तकारी (हि०) शेती; पीक; —बारी (ना० स्त्री०) शेतीवाडी ।
खेद—(ना० पु०) रंज (हि०) दुःख; त्रास ।
खेदना—(स० क्रि०) हाकालणें; पाठलाग करणें; त्रास-देणें; च्या मागें लागणें ।
खेदा—(ना० पु०) हत्ती पकडण्याचें स्थान; शिकार ।
खेना—(स० क्रि०) वल्हविणें; सोसणें; कंठणें ।
खेप—(ना० स्त्री०) खेप; एक बोझा ।
खेपना—(स० क्रि०) वेळ गमाविणें ।
खेपा—(वि०) उन्मत्त; पागल; वडबड्या; मूर्ख ।
खेपिया—(ना० पु०) सफरी; समुद्रांत सफर करणारा ।
खेम—(वि०) क्षेम ।
खेमा—(ना० पु०) तम्बू ; डेरा ।
खेमागाह—(ना० स्त्री०) तळ; छावणी; मुक्काम ।
खेरा—(ना० पु०) "खेड़ा" पहा ।
खेलना—(अ० क्रि०) खेळणें ।
खेवक, खेवट—(ना० पु०) अंबी; नावाडी, नाविक ।
खेवठ—(ना० पु०) जमिनदाराची व जमिनीची नोंद असलेली पाटिलाची वही;—दार (ना० पु०) हिस्सेदार पट्टीदार ।
खेवटिया—(ना० पु०) "खेवक" पहा ।
खेवना—(स० क्रि०) "खेना" पहा ।
खेवा—(ना० पु०) नावेंतून नदी ओलांडणें; नावेचें भाडें ।
खेवाई—(ना० स्त्री०) नांव वल्हविणें ।
खेवैया—(ना० पु०) आंबी; नावाडी ।
खेस—(ना० पु०) एक प्रकारचें कापड ।
खैंच—(ना० स्त्री०) ताण, ओढ; लक्ष वेधणें;—तान—(ना० पु०) तन्टा; भांडण ।
खैंचना—(स० क्रि०) "खिंचना" पहा ।
खैंचवाना—(स० क्रि०) ओढविणें ।
खैंचाखैंची, खैंचाखैंच—(ना० स्त्री०) ओढाताण; भांडण; रस्सीखेंच ।
खैंचातानी—(ना० स्त्री०) झगडा; संकटें ।
खैर—(ना० पु०) खैरसार; कात ।
खैर—(वि०) ठीक; बरें; कुशल; (अ०) अस्तु; फार उत्तम; (ना० पु०) चांगुलपणा; कल्याण; आरोग्य ।
खैरा—(ना० पु०) कबूतर; (वि०) पिंगट; तपकिरी ।
ख़ैरात—(ना० स्त्री०) शिक्षा, धर्मादाय—खाना (ना० पु०) भिक्षाग्रह ।
ख़ैराती—(वि०) धर्मार्थ ।
खला—(ना० पु०) खोंड, घुळी ।
खोआ—
खोया— } (ना० पु०) खवा, मावा ।
खोआना—(स० क्रि०) हरविणें, फसले जाणें; चुकणें ।
खोई—(ना० स्त्री०) उसाची वाळलेली, चोयटी, कांबळ्याची कुंची ।
खोंखना—(अ० क्रि०) खोकणें ।
खोंखी—(ना० स्त्री०) खांसी (हिं०) खोकला ।
खोंच—(ना० स्त्री०) कापडावरील भोंक, कापडाचा खोंबारा ।
खोंचना—(स० क्रि०) खुपसणें, रेटणें ।
खोंचा—(ना० पु०) ठेचून भरणें, कापडाची, ... भर ।
खोंटा—(ना० पु०) घोंसला (हिं०) पक्ष्याचें घरटें ।
खोंडला—(वि०) खोखला, थोथा (हिं०) बोदा, पोकळ ।

खोंता—
खोंथा— (ना० पु०) घोंसला (हिं०) "खोटा" पहा।
खोंधा—

खोंपा—(ना० पु०) वेणी, बुचड़ा।

खोंसना—(स० क्रि०) भरणें, खुपसणें, आंत ढकलणें शिरविणें।

खोखला—(वि०) "खोंडल" पहा।

खोखा—(ना० पु०) रुपये चुक्ते केलेली हुंडी, बालक, बच्चा।

खोचड़—(ना० पु०) दुष्ट मनुष्य।

खोज—(ना० पु०) तलाश (हिं०) तपास, शोध, चौकशी, माग (ना० स्त्री०) चौकशी, झडती।

खोजना—(स० क्रि०) हुडकणें; शोधणें, चौकशी करणें, शोध लावणें।

खोजी, खोजिया—(ना० पु०) शोधणारा, शोध लावणारा, चौकशी, करणारा।

खोट—(ना० स्त्री०) दुर्गुण, अवगुण, दोष।

खोटा—(वि०) असत्य, अपवित्र।

खोडस—(वि०) सोलह (हिं०) सोळा १६।

खोड़—(ना० स्त्री०) दोष, खोड, वाईट वेळ।

खोड़ा—(ना० पु०) हथकड़ी (हिं०) हातकड़ी।

खोदना—(स० क्रि०) उकरणें; कोरणें; खोदणें, शोधणें।

खोदनी—(ना० स्त्री०) शोध, कुदळ।

खोना—(स० क्रि०) गमाविणें, खर्चणें, उधळणें हरविणें।

खोप—(ना० स्त्री०) गुहा, छिद्र, चीर।

खोपड़ा, खोपरा—(ना० पु०) नारळांतील खोबरें, श्रीफल, आडपडदा।

खोपा—(ना० पु०) "खोंपा" पहा।

खोवार—(ना० पु०) रानडुकरें रहाण्याचें ठिकाण, किंवा झुडुप।

खोर—(ना० स्त्री०) ढक्कन (हिं०) झांकणी, झांकण, ईश्वरी कोप किंवा शाप, भूत बाधा।

खोरी—(ना० स्त्री०) दोष, दुगुर्ण, संकुचित मार्ग।

खोल—(ना० पु०) म्यान, घर, पोकळी, तागड़ी।

खोलप—(ना० पु०) झाडाची पोकळी।

खोलना—(स० क्रि०) मोकळा करणें, उघडणें, पसरविणें, उघडा करणें।

खोह—(ना० पु०) खळगा, खांच, गुहा।

खोरू—(ना० पु०) खोंडाची, डरकाळी, भांडण।

खौलना—(अ० क्रि०) उकळणें, खवळणें।

ख़्याल—(ना० पु०) विचार।

ख़्वाहिश—(ना० स्त्री०) इच्छा, आकांक्षा।

ग

गंगाल—(ना० पु०) घंगाळ; पाणी साठविण्याचें एक भांडें।

गंज—(ना० पु०) ख़ज़ाना (हिं०) खजीना; साठा, ढीग बाजार; पेठ; उतार पेठ; टक्कल।

गंजन—(ना० पु०) नाशक, नाश करणारा।

गंजनी—(ना० स्त्री० एक सुगंधित गवत।

गंजिया—(ना० स्त्री०) गवतकापणाराची झोळी, कानांतील बाळी।

गंजीफा—(ना० पु०) पत्यांचा एक खेळ।

गंझेडी, गंझैल—(वि०) गांजेकस, गांजापिऊ।

गंठकटा (ना० पु०) चोर, खिसेकापू।

गंठा—(ना० पु०) लवंग, फुणगी।

गंडा—(ना० पु०) चार कवड्या किंवा पैसे।

गंडासा, गंड़ासा—(ना० पु०) कडबा, किंवा वैरण कापण्याची लहान कुऱ्हाड।

गंडी—(ना० स्त्री०) वर्तुळ, चक्र।

गंडेरी—(ना० स्त्री०) उसाचे करवे।

गंदगी—(ना० स्त्री०) घाणेरडेपणा, घाण।

गंदा, गंदी—(वि०) घाणेरडी, घाण, घाणेरडा।

गंध—(ना० पु०) वास

गंधराज—(ना० पु०) चन्दन।

गंधी—(ना० पु०) अत्तर विकणारा ।
गंधीला - (वि०) मैला, गन्दा ।
गंवार—(ना० पु०) मूर्ख, ढ मनुष्य ।
गंवारू—(वि०) देहाती (हि०) खेडवळ अडाणी ।
गंवी—(वि०) खेड्यांत रहाणारा ।
गइया- (ना० स्त्री०) गाय, धेनु ।
गईबहोर—(वि०) बिघडलेली गोष्ट सुधारणारा ।
गगनभेड—(ना० पु०) गिधाड ।
गगर, गगरी—(ना० स्त्री०) घागर, गडा ।
गच—(ना० पु०) गारा ।
गचगीना+—(वि०) गांठयाळ, गिडाव, लठ्ठ ।
गज़क—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची मिठाई ।
गजगौनी—(वि०) गजगामिनी ।
गजनाल—(ना० पु०) मोठी तोफ किंवा बन्दूक ।
गज़ब—(ना० पु०) संकट, अत्याचार, जुलुम, राग, शाप,-नाक (वि०) रागावलेला ।
गजर—(ना० पु०) एक मूल विशेष, गाजर ।
गजरा—(ना० पु०) गाजराची पानें, मोठया फुलांची माळा, हार,-हार, (ना० पु०) हार, माला ।
ग़ज़ल—(ना० स्त्री०) एक छन्द विशेष ।
गंजाना—(स० क्रि०) मिसळणें ।
गज़ी—(ना० स्त्री०) जाडें भरडें कापड ।
गझा—(ना० पु०) ढेर (हिं०) ढीग, सांठा ।
गझिन—(वि०) दाट, निबिड ।
गट—(ना० पु०) / गटी—(ना० स्त्री०) झुंड, समूह, तांडा ।
गट्टा—(ना० पु०) एक मिठाई, गुल्फ ।
गठ—(ना० स्त्री०) गिरह (हि०) गांठ, बन्धन ।
गठकटा—(ना० पु०) "गंठकटा" पहा ।
गठकटी—(ना० स्त्री०) खिसे कापूचा धंदा ।
गठना—(अ० क्रि०) मिसळणें, एकत्रित होणें, एकमेकावर प्रेम करणें ।
गठर—(ना० पु०) गठीला (हि०) मोठी गांठ ।
गट्टर—मोठा गठ्ठा ।
गठरी—(ना० स्त्री०) लहान गट्ठा किंवा गांठ, बोचकें ।
गठवाना (स० क्रि०) गाठविणें, बांधविणें ।
गठाना—(स० क्रि०) जोडणें, लावणें ।
गठाव—(ना० पु०) जोड, सम्बन्ध, सांध ।
गठिया—(ना० स्त्री०) गाठोडें, बोचकें, पोत, गांठ,—या गठिया वाव (ना० स्त्री०) संधिवात, रोगविशेष
गठिहा—(वि०) गांठयाळ, ग्रंथियुक्त ।
गठील—(वि०) धष्ट पुष्ट, दांडगा, पुष्ट ।
गड़न्त—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खेळ ।
गड़गूदड़—(ना० पु०) जुनें कपडे, चिंध्या ।
गड़न—(ना० पु०) मूर्त्ति, आकार, घडण ।
गड़ना—(अ० क्रि०) शिकरणें, बसणें, पुरले जाणें ।
गड़प—(ना० पु०) घोट, घुटका अदृश्य ।
गड़पंख—(ना० पु०) एक प्रकार चा पक्षी ।
गड़बडाना—(अ० क्रि०) परेशान होना (हि०) धळणें, घोटाळा होणें ।
गड़बड़ाहट— / गड़बड़ी— (ना० स्त्री०) गड़बड, धांदल, गों
गडमड—(वि०) मिश्रित, अव्यवस्थित ।
गड़रिया—(ना० पु०) धनगर ।
गड़वाना—(स० क्रि०) जमीनींत खुपसविणें पुरविणें ।
गड़हा—(ना० पु०) खन्दक (हिं०) खाच, भगदाड, विवर ।
गड़ाना—(स० क्रि०) "गड़वाना" पहा ।
गडुआ— / गडुवा— / गड़वा— (ना० पु०) पाणी पिण्याचा लहान किंवा लोटा ।
गड़ियार—(वि०) हट्टी, दृढ, बळकट ।
गड़ियारी—(ना० स्त्री०) हट्ट, दाढ्य ।
गड़ेरिया—(ना० पु०) 'गड़रिया' पहा ।
गड़ोना—(स० क्रि०) खुपसणें, छेदणें, विंधणें ।
गड्डामी—(ना० पु०) काफिर (हि०) धर्मलंड, धर्मश्रद्धाहीन मनुष्य ।
गड्डी—(ना० स्त्री०) पुडकें, दहा दस्ते कागद ।

गढ़—
गढ—
} (ना० पु०) दुर्ग, कोट, किल्ला, गढ़ी राजमहल

गढ़त—
गढ़न—
} (ना० पु० स्त्री०) घडण, आकार, रचना, बांधणी ।

गढ़ना—(स० क्रि०) निर्माण करणें, बनविणें, रचणें, सुधारणें ।

गढ़वार—(वि०) स्थूल, जाडा; गाढ ।

गढ़वाल—(ना० पु०) किल्ल्याचा रक्षक; किल्लेदार; एका नगराचें नांव ।

गढ़ा—(ना० पु०) 'गड़हा' पहा ।

गढ़ाई—(ना० स्त्री०) घडणावळ; बनविण्याची मजूरी ।

गढ़ाना—(स० क्रि०) बनाविणें; घडविणें ।

गढ़िया—(ना० स्त्री०) भाला; बरची; गढ़नेवाला ।

गढ़ी—(ना० स्त्री०) लहान गड; किल्ला ।

गढ़ेला—(ना० पु०) खांच; लहान खळगा ।

गढ़ैया—(ना० पु० स्त्री०) लहान तलाव; तळें ।

गणक—(ना० पु०) ज्योतिषी; गणिती; दैवज्ञ ।

गणकी—(ना० स्त्री०) ज्योतिषाची पत्नी ।

गणराऊ—(ना० पु०) गणराज; गणनाथ ।

गणिका—(ना० स्त्री०) वारांगना; वेश्या; स्वैरिणी; कुलटा ।

गण्ड—(ना० पु०) गाल; कपोल; गेंडा ।

गण्डक—(ना० पु०) गेंडा ।

गण्डमूर्ख—(ना० पु०) महामूर्ख; पढतमूर्ख ।

गत—(ना० स्त्री०) चाल; राग; दशा; शेवट ।

गदका—(ना० पु०) पट्टा; दांडकें ।

गदकारी—(वि०) रोग उत्पन्न करणारा (पदार्थ)

गदगरा+—(ना० पु०) नाहमवार जमीन (हिं०) उंच सखल जमीन ।

गदबदा—(वि०) स्थूल; तुन्दिल ।

ग़दर—(ना० पु०) उपद्रव, बंड ।

गदर, गदरा—(वि०) अधपका (हिं०) अर्धवट पिंकलेला ।

गदराना—(अ० क्रि०) अधकिचा पिकणें ।

गंदला—(वि०) घाण; पंकमय; गढूळ, मळकट, मलिन ।

गंदलापन—(ना० पु०)
गंदलाई—(ना० स्त्री०)
} घाणेरडेपणा; मलिनता ।

गदह—(ना० पु०) गाढव, मूर्ख ।

गदहा—(ना० पु०) वैद्य, रोग घालविणारा ।

गदाल—(ना० पु०) हत्तीवर घालण्याची मोठी गादी ।

गदेला—(ना० पु०) बालक, मूल गादी ।

गद्दर—(वि०) अधपका (हिं०) कच्चा ।

गधी, गधैया—(ना० स्त्री०) गाढवीण ।

गन—(ना० पु०) गण, यूथ, समूह ।

ग़नीम—(ना० पु०) दुश्मन (हिं०) शत्रु, लुटारू ।

ग़नीमत—(ना० स्त्री०) लूट, मिळकत, बरकत ।

गन्दा—(वि०) मैला (हिं०) घाण ।

गन्धसार(ना० पु०) चंदन ।

गन्धाना—(अ० क्रि०) वास येणें ।

गन्धील—(वि०) मैला (हिं०) घाण ।

गन्ना—(ना० पु०) ऊख (हिं०) ऊस ।

गप—(ना० स्त्री०) मजाक, गपोड़ा (हिं०) गप्पा; निरर्थक बोलणें; गप्पा-गोष्टी ।

गपकना—(स० क्रि०) गिळणें; गडप करणें ।

गपड़चौथ—(ना० स्त्री०) गडबड; अव्यवस्था, गोंधळ ।

गपशप—(ना० स्त्री०) बकवाद, मिथ्यावाद; गप्पाशप्पा ।

गप्पी—(ना० पु०) मिथ्यावादी; गप्पीदास; बकवादी । असत्यवादी ।

ग़फ़लत—(ना० स्त्री०) लापरवाही (हिं०) सुस्ती, निष्काळजीपणा, बेपर्वाई ।

गफ़—(वि०) घना (हिं०) दाट विणलेलें ।

ग़फ़लती—(वि०) लापरवाह (हिं०) निष्काळजी, गाफिल, बेसावध, विसराळू ।

गबदा—(वि०) गोश्तदार (हिं०) लठ्ठ, वातुळ, फोपसा ।

गबन—(ना० पु०) पैसे खाणें ।

गबरू—(ना० पु०) जवान (हिं०) पट्टा, युवक ।

गबी—(वि०) विसराळू, ढिल्या मनाचा, अदूरदर्शी, हीन विचार, विचार हीन।

गब्बर—(वि०) श्रीमंत; गर्विष्ट।

गभीर*—(वि०) गहरा (हिं०) गंभीर: खोल।

ग़म—(ना० पु०) शोक, दुःख; पीड़ा।

—ख़ोर (वि०) सोशिक, गरीब।

—ख़्वारी (ना० स्त्री०) सहानुभूति।

—गीन (वि०) दुःखी; पीड़ित।

—गीनी (ना० स्त्री०) दुःख, दुर्मुखलेपणा।

—नाक़ (वि०) दुर्मुखलेला,—दुःखी।

गमकील—(वि०) सुगन्धित, सुवास।

गमछा—(ना० पु०) अंगोछा (हिं०) पंचा, आंगपुसणी, टॉवेल।

गमाना—(स० क्रि०) खोना (हिं०) गमाविणें।

गमार—(वि०) गँवार (हिं०) खेडवळ।

गयन्द—(ना० पु०) हाथी (हिं०) हत्ती।

गयाली—(ना० पु०) गयावाल (हिं०) गयावळ।

ग़रज़—(ना० स्त्री०) मतलब (हिं०) काम, जरूरी; हेतु; उद्देश, उपयोग, अर्थ, संबंध।

गरदन—(ना० पु०) गळा; मान।

गरदनियाँ—(ना० स्त्री०) अर्धचंद्र।

गरदा—(ना० स्त्री०) धूल, घूर; धूळी।

गरवता—(ना० स्त्री०) } गर्व; दर्प।
गरब—(ना० पु०) }

गरबीला—(वि०) घमण्डी (हिं०) अभिमानी।

गरभ—(ना० पु०) गर्भ; पोट; अहंकार, अभिमान।

गरम—(वि०) उष्ण, तप्त, क्रुद्ध।

गरमी—(ना० स्त्री०) उष्णता, ताप।

गरल—(ना० पु०) ज़हर (हिं०) विष।

गरली—(वि०) ज़हरीला (हिं०) विषारी।

गरवा*—(वि०) भारी (हिं०) जड, धीर, प्रतिष्ठित।

गरा—(ना० पु०) गला (हिं०) गळा।

गरारी—
गराड़ी— (ना० स्त्री०) गडगडा, फिरकी, मणका।

गरियाना—(स० क्रि०) गाली देना (हिं०) शिवी देणें, अपशब्द बोलणें।

गरी—(ना० स्त्री०) खोपरा, गोला (हिं०) नारळाचें खोबरें किंवा गर।

गरूर—(ना० पु०) घमेंड, गर्व; पोकळ डौल।

गर्द—(ना० स्त्री०) धूळ।

गर्दन—(ना० स्त्री०) "गरदन" पहा।

गर्दनी—(ना० स्त्री०) कुस्तींतील एक पेच।

गर्दिश—(ना० स्त्री०) परेशानी (हिं०) चक्कर; फे

गर्भदास—(ना० पु०) दासीपुत्र।

गर्मागर्म—(वि०) ताजा, ऊनऊन।

गर्माना—(स० क्रि०) तापणें, रागावणें।

गलका+—(ना० पु०) फोड़ा (हिं०) एक रोग विशे

गलगण्ड—(ना० स्त्री०) गंडमाळा।

ग़लत—(वि०) अशुद्ध, चूक, असत्य, सदोष, अयथार्थ

गलतनी—(ना० स्त्री०) गळबंधन, दावें।

ग़लती—(ना० स्त्री०) चूक प्रमाद, दोष, नजरचूक।

गलना—(स० क्रि०) वितळणें; एकरस होणें; झिज खर्च होणें।

गलतंस—(वि०) (हिं०) निपुत्रिक, बे औलाद।

गलन्दा—(वि) मुखर (हिं०) कटुभाषी, फटकळ।

गलफटाकी—(ना० स्त्री०) बढ़ाई, घमंड, आ च आपल्या तोंडानें स्तुती करणें।

गलफड़ा—(ना० पु०) गालफाड, गाल, कपोल।

गलफट—(वि०) बकवादी (हिं०) वितंडवादी।

गलबही—(ना० स्त्री०) गळ्याभोंवती हात घा मिठी मारणें।

गलबाँह—(ना० स्त्री) आलिंगन।

गलसुई—(ना० स्त्री०) लहान तक्क्या, उशी।

गला—(ना० पु०) "गर्दन" पहा, गळा।

गलाऊ—(वि०) द्रवकरण्या जोगा।

गलाना—(स० क्रि०) द्रव करणें।

गलाव—
गलावट— } (ना० पु०) द्रव।

गलासी—(ना० पु०) दावें; गुरें बांधण्याची दोरी।
गलिया—(ना० पु०) काम करतां-करतां मध्येंच बसणारा। बैल।
गलियाना—(स० क्रि०) शिवी देणें, शाप देणें, जेवणावर जेवण करणें।
गलियर—(वि०) काहिल (हिं०) सुस्त, आळशी।
गलियारा—(स० क्रि०) लहान गल्ली।
गली—(ना० स्त्री०) बोळ,
—गली (क्रि०) गल्ली गल्लींतून।
गलीचा—(ना० पु०) गालिचा।
ग़लीज़—(वि०) मैला (हिं०) घाण, गलिच्छ।
गलौश्रा—(ना० पु०) गाल, माकडाच्या गलांतील थैली।
गल्प—(ना० स्त्री०) उपन्यास (हिं०) कादंबरी, कहाणी, उपकथा, कल्पित गोष्ट।
ग़ल्ला—(ना० पु०) अनाज (हिं०) धान्य, दाणागोठा।
—फ़रोश(ना० पु०) धान्याचा व्यापारी।
गवना—(नां० पु०) गौना (हिं०) वधू-प्रवेश।
गवाख—
गवाछ—
गवाक्ष— } (ना० स्त्री०) रोशनदान(हिं०)झरोका,सार्णें।
गवाना—(स० क्रि०) गावविणें।
गवारा—(वि०) सहन करण्यासारखें।
गवासा—(ना० पु०) गोभक्षक, कसाई।
गवाह—(ना० पु०) साक्षीदार, चश्मदीद गवाह (ना० पु०) चक्षुर्वैसत्यं साक्षीदार।
गवाही—(ना० स्त्री०) साक्ष।
गवैया—(ना० पु०) गवई; गायक।
गवैहाँ—(वि०) देहाती (हिं०) खेडवळ।
गश्त—(ना० पु०) चक्कर, फेरा।
गश्ती—(ना० पु०) पहारेकरी, घस्त घालणारा।
ग़श—(ना० पु०) बेहोशी (हिं०) मूर्छा।
गहक—(ना० स्त्री०) उत्साह, अम्मळ उन्मत्तता।
गहकना—(अ० क्रि०) संतुष्ट होणें, झिंगणें।
गहकी+—(ना० पु०) खरीददार।

गहगहाना—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हलणें, हेलकावे खाणें; अत्यन्त प्रसन्न होणें।
—गहगहे (क्रि० अ०) आनंदानें मस्त झाले।
गहन—(ना० पु०) ग्रहण, गम्भीर विपत्ति।
गहना—(ना० पु०) अलंकार, दागिना।
गहरा, गहरी—(वि०) खोल; गंभीर, अगाध।
गहरी नींद—(ना० स्त्री०) गाढ झोंप।
गहवा+—(ना० पु०) संडासी (हिं०) चिमटा।
गहवारा—(ना० पु०) पाळणा, झोपाळा।
गाँजना—(स० क्रि०) जमा करणें, एकवठणें; ढीग करणें।
गाँजा—
गाँझा— } (ना० पु०) एक नशीली पत्ती (हिं०) गाँजा।
गाँठ—(ना० स्त्री०) गिरह (हिं०) गांठ, जोड़; संधी; सांधा।
—गठीली—(वि०) गाठ्याळ।
गाँठना—(स० क्रि०) जोडणें; बांधणें, वश करणें; प्रभुत्व गाजविणें।
गाँडा—(ना० पु०) उस; इक्षु विशेष।
गाँथना+—(अ० क्रि०) भित उठविणें, बनविणें।
गाँसा—(ना० पु०) हाताच्या किंवा पायाच्या दोन बोटा मधील त्रिकोण।
गागर—
गागरी— } (ना० स्त्री०) घड़ा (हिं०) घागर।
गाछ—(ना० पु०) झाड; वृक्ष।
गाज—(ना० स्त्री०) विद्युत, फेस, गर्जना।
गाजना—(अ० क्रि०) गरजणें; सिंहनाद करणें।
गाटा, गाठा—(ना० पु०) जमीनीचा एक तुकड़ा; जमीनीचा तक्ता।
गाड़ना—(स० क्रि०) दफ़न करना (हिं०) पुरणें; माती देणें, लपविणें।
गाड़र—(ना० स्त्री०) भेड़ (हिं०) शेळी; बकरी।
गाड़रू—(ना० पु०) गारुडी; सापाचें विष उतरविणारा।
गात—(ना० स्त्री०) गात्र; देह;।
गाथक—(ना० पु०) गवैया (हिं०) गायक।
गाद—(ना० स्त्री०) तलछट (हिं०) गाळ, गदळ।

गादड़,+—(ना० पु०) गीदड़, बुज़दिल (हिं०) गिधाड; भित्रा ।

गाध—(ना० पु०) स्पृहा; अभिलाषा ।

गान्धिक—(ना० पु०) सुगन्धी; अत्तर विकणारा, एक प्रकारचा किडा ।

ग़ाफ़िल—(वि०) बेखबर (हिं०) बेसावध; आळशी; बेपर्वा ।

गाभना—(स० क्रि०) धमकावणें; दटावणें ।

गाभा—(ना० पु०) केळीचें कोंवळें पान; रजईंतील जुना कापूस; कच्चें अन्न ।

गाभिन, गाभिनी—(ना० स्त्री०) गर्भिणी ।

गाम—(ना० पु०) गाँव ।

गायब—(वि०) लुप्त, गैरहजर; हरवलेला ।

गार—(ना० स्त्री०) गाली (हिं०) शिवी; अभिशाप ।

ग़ार—(ना० स्त्री०) गढ़ा (हिं०) खड्डा, खांच ।

ग़ारत—(ना० स्त्री०) लूट; विधाड़, नष्ट, बरबाद मटियामेट, ध्वस्त ।

ग़ारतगर—(ना० पु०) डाकू (हिं०) लुटारू ।

ग़ारतमरी—(ना० स्त्री०) तबाही (हिं०) लूट ।

गारद—(ना० पु०) पुलिस के पहरेदार (हि०) पहाऱ्याचा शिपाई, गार्ड ।

गारना—(स० क्रि०) पिळणें; दूध काढणें, धार काढणें, रस काढणें ।

गारा—(ना० पु०) चिखल, गिलाव्याची माती, चाळलेली माती ।

गाल—(ना० पु०) कपोल, गाल ।
—बजाई (ना० स्त्री०) बकवाद करणें, व्यर्थ बडबड करणें ।

गाली—(ना० स्त्री०) शिवी ।
—गलौज शिवी गाळ ।

गावकुशी—(ना० स्त्री०) गोवध ।

गावधप+—(ना० स्त्री०) धोखा (हिं०) फसवणूक, फुसलांवणे ।

गावधप्पू—(वि०) स्वार्थी, फसव्या ।

गावदी—(ना० पु०) बेवकूफ (हिं०) भोळा, अज्ञानी, नादान ।

गाहक—(ना० पु०) 'गहकी' पहा ।

गाहना—(स० क्रि०) हुडकणें, दावणें, पकडणें ।

गाहा—(ना० स्त्री०) गाथा, कथा, कहाणी ।

गाही—(ना० स्त्री०) पंजा, पांचाची संख्या ।

गिंडुरी—(ना० पु०) चुंबळ ।

गिटकारी+—(ना० स्त्री०) गाण्यांतील एक आवाज, तान ।

गिटकौरी—(ना० स्त्री०) गोटा, गोटी, खडा, गुंडा ।

गिध—, गीध— (ना० पु०) गिधाड ।

गिनती—, गिन्ती— (ना० स्त्री०) शुमार (हिं०) गणना; मोजदाद—के (वि०) कांहीं थोडे ।

गिनना—(स० क्रि०) शुमार करना (हिं०) मोजणें, गणती करणें, मानणें ।

गिनाना—(स० क्रि०) मोजविणें ।

गिरजा—, गिरजाघर— (ना० पु०) चर्च । इसाईलोकांचे देऊळ ।

गिरथापन+—(ना० पु०) काटकसर ।

गिरना—(अ० क्रि०) पडणें ।

गिरपड़ना—(अ० क्रि०) खालीं पडणें ।

गिरफ्तार—(वि०) पकड़ा हुआ (हिं०) पकडलेला ।

गिरफ्तारी—(ना० स्त्री०) कैद, बन्धन ।

गिरवाना—, गिराना— (स० क्रि०) लवंडणें, पाडणें ।

गिरिर+—(ना० पु०) तरस ।

गिर्द—(अ०) चारों ओर (हिं०) चोहों बाजूनीं ।

गिलगिला—(वि०) मुलायम (हिं०) मऊ ।

गिलगिलाहट—(ना० स्त्री०) मऊपणा ।

गिलटी—(ना० स्त्री०) मांसग्रंथी विशिष्ट, घट्ट, कधीला न वांकणारी सूज ।

गिलहरा—(ना० पु०) पानाचा डबा ।

गिलहरी—(ना० स्त्री०) खार, गलोरी ।

ग़िलाफ़—(ना० पु०) खोल (हिं०) आच्छादन, झांकण ।
गिलियर—(वि०) काहिल (हिं०) आळशी ।
गिलोय— } (ना० स्त्री०) एक प्रकारची वनस्पति ।
गिलो— }
गिलौंदा—(ना० पु०) महूचें फूल ।
गिल्ला—(ना० पु०) शिकायत, शोर (हिं०) तक्रार, दंगा ।
गिल्ली—(ना० स्त्री०) चिन्नी, विटी ।
गींज—(ना० स्त्री०) मुसलमानांचें मोहरमांतील भोजन विशेष ।
गींजना—(स० क्रि०) मलना (हिं०) चोळणें, मर्दन करणें ।
गीदड़—(ना० पु०) सियार (हिं०) कोल्हा ।
—भभकी (ना० स्त्री०) फुशारकी ।
गील—(वि०) ओला, भिजलेला ।
गुइयाँ—(ना० पु० स्त्री०) सखा, सखी, साथी ।
गुंज—(ना० स्त्री०) प्रतिध्वनि, गुंजा ।
—हार-कंठी ।
गुंजान—(वि०) दाट, निविड, गाढ ।
गुंजानी—(ना० स्त्री०) निविडता, दाटपणा ।
गुंजायश—(ना० स्त्री०) स्थान, समाई, लाभ, फायदा ।
गुंजायशी—(वि०) फायदेशीर, योग्य ।
गुंडा—(ना० पु०) नीच, दुष्ट, उडाणटप्पू ।
गुंथवाना—(स० क्रि०) गुन्तविणें ।
गुंदेला—(वि०) चिकाचा, डिकाचा, गोंदाचा ।
गुच्छा—(ना० पु०) गुच्छ, तुरा, एक दागिना, कणीस ।
गुज़रना—(अ० क्रि०) गुजरणें, जाणें, मरणें, आटोपणें ।
गुजरानना+—(स० क्रि०) पेश करना (हिं०) हरज करणें, पुढें मांडणें ।
गुजारिश—(ना० स्त्री०) अर्ज, विनंति ।
गुजिया—(ना० स्त्री०) कर्णफूल, कानांत घालण्याचा अलंकार ।
गुझन+—(वि०) दाट, निबिड ।
गुझिया—(ना० स्त्री०) एक मिठाई ।
गुटकवा—(स० क्रि०) गिळणें, कबूतरा सारखा आवाज करणें ।
गुटका—(ना० पु०) एक लहान पुस्तक, हस्तपत्रिका, औषधविशेष ।
गुट्ट—(ना० पु०) समूह, मंडळी, यूथ ।
गुठलाना—(ना० पु०) फळांमध्यें कोय होणें, दांत आंबणें ।
गुठली—(ना० स्त्री०) कोय; बी. आठळी ।
गुड़—(ना० पु०) गूळ ।
गुड़म्वा—(ना० पु०) गुळंबा ।
गुड़गुड़ी—(ना० स्त्री०) छोटा हुक्का (हिं०) लहान. हुक्का, चिमुकली चिलीम ।
गुड़ाखू—(ना० पु०) ओढण्याची तंबाखू ।
गुड़ाना—(स० क्रि०) खोदविणें ।
गुड़िया—(ना० स्त्री०) चिंध्याची बाहुली ।
गुड़ी— } (ना० स्त्री०) कनकावळा, पतंग, गांठ, गोली,
गुड्डी— } कपट की गांस, मनमुटाव ।
गुड्डा—(ना० पु०) चिंध्यांचा बाहुला ।
गुणखान—(वि०) गुणी, लायख ।
गुणनफल—(ना० पु०) गुणाकार ।
गुणना—(स० क्रि०) गुणणें ।
गुणागुण—(ना०पु०) गुणदोष, बरें वाईट ।
गुणा—(ना० पु०) पट ।
गुणी—(वि०) होशियार, हुनरमन्द (हिं०) कुशल, गुणवान, गुणसागर ।
गुत+—(ना० पु०) मौन, गम्भीरता ।
गुदकलिक— } (ना० पु०) बवासीर (हिं०)
गुदांकुर— } मूळ व्याध ।
गुदगुदा—(वि०) मुलायम (हिं०) मऊमऊ ।
—बिस्तर (ना० पु०) मऊ बिछाना ।
गुदगुदाना—(स० क्रि०) गुदगुल्या करणें ।
गुदगुदाई— }
गुदगुदाहट— } (ना० स्त्री०) गुदगल्या ।
गुदगुदा— }

गुदड़िया—(वि०) फाटके कपडे घातलेला।
गुदड़ी—(ना० स्त्री०) कन्था, वाकळ।
गुदरना—(स० क्रि०) त्यागणें, टाळणें।
गुदाम—(ना० पु०) गोला (हिं०) वखार।
गुदारा*—(ना० पु०) खेवानाव (हिं०) होडी, नौका।
गुद्दा—(ना० पु०) झाडाची मोठी डहाळी।
गुनगुना—(वि०) कोमट, थोडे से ऊन।
गुनगुनाना—(अ० क्रि०) गुणगुणणें।
गुना—(ना० पु०) 'गुणा' पहा।
गुनाह—(ना० पु०) पाप, अपराध, अन्याय।
गुनाहगार—(ना० पु०) पापी, अपराधी।
गुनाहगारी—(ना० स्त्री०) पापीपणा।
गुनिया—(ना० पु०) सुताराचा गुण्या।
गुप्तार—(ना० पु०) लपणें; लपवालपव।
गुप्तगति—(ना० पु०) भेदिया, जासूस (हिं०) गुप्त पोलीस।
गुप्ती—(ना० स्त्री०) आंत तरवार असलेली काठी।
गुफा—(ना० स्त्री०) खोह (हिं०) गुहा, कन्दर।
गुफ्तगू—(ना० स्त्री०) बातचीत (हिं०) गप्पा, संभाषण, संवाद।
गुब्बारा—(ना० पु०) आकाशयान, विमान।
गुभाना—, गुभोना— (स० क्रि०) टोंचणें, खुपसणें, घुसविणें।
गुभीला—(ना० पु०) खडे, कुपित्थ।
गुम—(वि०) ग़ायब (हिं०) हरपलेला, चुकलेला, गोंधळलेला।
गुमटा—(ना० पु०) मोठा फोड, सूज, व्रण, कापूसखाणारा एक किडा।
गुमटी—, गुम्मट— (ना० स्त्री०) कलस, घुमट, शिखर, लहान खोली।
गुमड़ा—(ना० पु०) सूज, टेंगुळ, गांध।
गुमरी—(ना० स्त्री०) घेरी, भोंवळ, भोवंड।
गुमसना—(अ० क्रि०) कुजणें, सडणें, दुर्गन्धित होणें।
गुमसा—(वि०) सडलेला, कुजलेला।
गुमान—(ना० पु०) अभिमान, मान, अहंकार, शंका, कल्पना।
गुमानी—(वि०) अहंकारी, अभिमानी।
गुमाश्ता—(ना० पु०) मुख्तार (हिं०) मुखत्यार, बातमीदार।
गुम्फ—(ना० पु०) गुम्फणें, गुंतविणें।
गुम्मा—(ना० पु०) एक प्रकारची वीट।
गुर—(ना० पु०) पद्धति, रीति, वह साधन या क्रिया जिसके करते ही कोई काम तुरन्त हो जाय।
गुरगा—(ना० पु०) शिष्य, नोकर, अनुचर, चेला, चाकर।
गुरजना—(अ० क्रि०) गुरगुरणें।
गुराई—(ना० स्त्री०) सोज्वळपणा, गोरेपणा।
गुरिया—(ना० स्त्री०) मनिया (हिं०) मणी, माळेचे दाणे।
गुरु—(ना० पु०) उस्ताद (हिं०) आचार्य (वि०) भारी, जड, महत्त्वाचें।
—घंटाल—(ना० पु०) पक्का लुच्चा।
गुरुपाक—(वि०) पचण्यास कठीण।
गुरुवाइन—(ना० स्त्री०) आचार्यांची पत्नी, धर्मगुरूची स्त्री।
गुर्गा—(ना० पु०) "गुरगा" पहा।
गुर्गाबी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें पादत्राण।
गुर्गुरी—(ना० स्त्री०) संधिवात।
गुर्राना—(अ० क्रि०) गरजणें, गुरगुरणें, रागावणें, डोळे वटारणें।
गुर्री—(ना० स्त्री०) भाजलेले जव।
गुर्विनी, गुर्वी (ना० स्त्री०) गर्भवती स्त्री।
गुर्सी+—(ना० स्त्री०) निखारा ठेवण्याचें भांडें।
गुल—(ना० पु०) फूल, निखारा, दिव्याच्या वातीचें जळकें टोंक।
—फूलना (अ० क्रि०) मोहोर येणें।

गुल—(ना॰ पु॰) शोर (हिं॰) दंगा, गडबड।
गुलगुला—(ना॰ पु॰) तेल किंवा तूप या मध्यें तळलेल्या गोड पुऱ्या।
गुलगुलाना—(स॰ क्रि॰) मऊ करणें, मृदु करणें।
गुलचला—(ना॰ पु॰) बंदुक वाला, बंदुक्या।
गुलचा—(ना॰ पु॰) गालावर चपाटी मारणें।
गुलझट—(ना॰ स्त्री॰) अंगावरील सुरकुती।
गुलझडी—(ना॰ स्त्री॰) गाठ, गुंतागुंत झालेलें जाळें।
गुलाई—(ना॰ स्त्री॰) गोलाई (हिं॰) गोलपणा।
गुलाब—(ना॰ पु॰) सुवासिक फूल।
—जल, गुलाबाचें पाणी।
—जामुन (ना॰ स्त्री॰) मिठाई विशेष।
—पाश (ना॰ स्त्री॰) गुलाबदाणी।
गुलाम—(ना॰ पु॰) नोकर, गुलाम, दास।
गुलामी—(ना॰ स्त्री॰) दास्यत्त्व।
गुलू—(ना॰ पु॰) "गर्दन" पहा।
—बन्द (ना॰ पु॰) गळपट्टी।
गुलूगा—(ना॰ पु॰) गालफट, गालफड (माकडाचें)
गुलेल } गुलैल } (ना॰ स्त्री॰ गोफण, एक धनुष्य विशेष।
गुलेलची—(वि॰) गोफण चालविणारा।
गुल्ला—(ना॰ पु॰) गोफणीची गोळी, दगड।
गुवा—(ना॰ पु॰) सुपारी।
गुवाक—(ना॰ पु॰) सुपारीचें झाड।
गुसल, गुस्ल—(ना॰ पु॰) स्नान।
—करना (अ॰ क्रि॰) स्नान करणें।
गुसलखाना—(ना॰ पु॰) न्हाणीघर।
गुसाईं—(ना॰ पु॰) स्वामी, संन्यासी।
गुस्ताख—(वि॰) ढीठ (हिं॰) हुंब्या, उद्दाम, उद्धट।
गुस्ताखी—(ना॰ स्त्री॰) ढिठाईं (हिं॰) उद्दामपणा, धीटपणा, उद्धटपणा।
गुहर—(वि॰) गुप्त, झाकलेला, लपविलेला।
गुहराना—(स॰ क्रि॰) हाकमारणें, जवल बोलावणें, मदत करणें।
गुहांजनी—(ना॰ स्त्री॰) गुहेरी (हिं॰) डोळ्यावर येणारा फोड।
गुहाना—(स॰ क्रि॰) ग्रंथित करणें।
गुहार—(ना॰ स्त्री॰) पुकार, मदतीची याचना।
गुहारी—(ना॰ पु॰) मदतीची याचना करणारा।
गुहेरी—(ना॰ स्त्री॰) "गुहाजनी" पहा।
गूँगा—(वि॰) अनबोल (हिं॰) मूक, मौनी।
गूँज—(ना॰ स्त्री॰) प्रतिध्वनी, आवाज।
गूँजना—(अ॰ क्रि॰) प्रतिध्वनी करणें, गर्जना करणें, आरोळी ठोकणें।
गूँझा—(ना॰ पु॰) एक प्रकारची मिठाई।
गूँठना— } गूथना— } (स॰ क्रि॰) ओवणें, गाठणें, शिवणें।
गूँथवाना—(स॰ क्रि॰) ओवविणें, गाठविणें, शिवविणें।
गूँदना— } गूँधना— } (स॰ क्रि॰) सांदना (हिं॰) एकत्रित करणें, विणणें, वेणीघालणें।
गूगल—(ना॰ पु॰) धूप, गुग्गुळ।
गूगली—(ना॰ स्त्री॰) शिंप।
गूजी—(ना॰ स्त्री॰) दण्डा, काठी, सोटा।
गूढ़—(वि॰) कठीण, गुप्त, लुप्त।
गूथ—(ना॰ पु॰) कापसाचा गोळा।
गूदड़—(ना॰ पु॰) जुने कपडे।
गूदड़ी—(ना॰स्त्री॰) दुलई, रजई, लेप कन्था।
गूदर—(ना॰ पु॰) "गूदड़" पहा।
गूदा—(ना॰ पु॰) मगज, गाभा।
गूदिया+—(वि॰) लोभी; हावरा; अभिलाषी।
गूमड़ा—(ना॰ पु॰) फोड; सूज; व्रण।
गूमड़ी—(ना॰ स्त्री॰) गांठ; पुळी; पुटकुळी।
गूलर—(ना॰ पु॰) उंबर; एक फळ।
गूहड़िया—(ना॰ पु॰) उकिरडा; घाण टाकण्याची जागा।
गेंठ—(ना॰ स्त्री॰) माशाचें नांव।
गेंडक—(ना॰ पु॰) मखमल।
गेंडली—(ना॰ स्त्री॰) वेंटाळें;—मारना वेटाळें करणें।

गेंडुआ+ —
गेंड़ुआ+— } (ना०पु०) तकिया (हिं०) तक्क्या; उशी।
गेंद—(ना० पु०) चेंडू; खेळण्याची गोटी।
—बल्ला—(ना० पु०) चेंडूफळीचा खेळ।
गेंदी—(ना० स्त्री०) लहान चेंडू, गोटी।
गेगली—(ना० स्त्री०) मूर्खी; मूर्ख स्त्री।
गेडी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खेळ।
गेदया—(वि०) मूर्ख, साधा, भोळा अज्ञानी।
गेदा—(ना० पु०) पंखें न फुटलेला पक्षी; बचा।
गेपा—(ना० पु०) ढेपुनी (हिं०) बोंडी; स्तनाग्र; कुचाग्र; चूचुक।
गेबर—(ना० पु०) एक प्रकारचा पक्षी।
गेरु—(ना० पु०) काव; सोनकाव।
गेरुआ—(वि०) भगवी; काव्हेच्यारंगाचा।
गेला—(वि०) साधा; साधाभोळा।
गेलड़—
गैलड— } (ना० पु०) प्रथमपति पासून झालेलें मूल।
गेहूँ—(ना० पु०) गहू।
गेंहुआ—(वि०) गव्हाच्या रंगाचा; गव्हाचा; एक प्रकारचें गवत।
गैना—(ना० पु०) नाटा बैल (हिं०) लहान बैल; एक झाडी।
गैनी—(ना० स्त्री०) बैल गाडी।
ग़ैब—(वि०) छिपा (हिं०) गुप्त, अदृश्य; अव्यक्त; गैर हजर।
ग़ैबत—(ना० स्त्री०) ओड़ (हिं०) गैरहाज़िरी।
ग़ैर—(वि०) अन्य, दुसरा, भिन्न।
—आबाद (वि०) गैर वस्तीचा।
—मामूल (वि०) विन रिवाजाचा, गैर वहिवाटीचा, अव्यावहारिक।
—मुमकिन (वि०) अव्यवहार्य, अशक्य, असंभाव्य।
—मुनासिब (वि०) अयोग्य, न शोभण्या सारखा।
—शख़्स (ना० पु०) परका मनुष्य।
—वाजिब (वि०) अयोग्य, चूक, गैरवाजवी, अ-मंजस।
—हाज़िर (वि०) गैर हजर।
ग़ैरत—(ना० स्त्री०) शरमिन्दगी (हिं०) लाज; ... विनय।
गैरा—(ना० पु०) कवळी, पेंडका, पेंडकी।
गैल—(ना० पु०) मार्ग, रस्ता, गल्ली।
गैहरी—(ना० स्त्री०) हर्जा (हिं०) दंड।
गोंइठा—(ना० पु०) जाळण्या करितां वाळवून ठेवलें शेण, शेणी।
गोंठा—(ना० पु०) उपली (हिं०) गोवऱ्या, शेणी।
गोंद—(ना० पु०) डिंक।
—दानी (ना० स्त्री०) डिंकदाणी, डिंकाचें भांडें।
गोंदा—(ना० पु०) लभेरा (हिं०) पक्ष्यानां पकडण्या करितां लालूच दाखविण्याचा पदार्थ।
गोआल—(ना० पु०) गोप; गोपाळ; गवळी।
गोखरू—(ना० पु०) एक औषधी, कानांत घालण्याचें एक आभरण, भूषण।
गोंचना—(स० क्रि०) पकडणें, धरणें।
गोचारण—(ना० पु०) गो-पालन।
गोज़ल—(ना० पु०) गोमूत्र।
गोट—(ना० पु०) कापडाचा कांठ, खेळण्याची गोटी, किनारा।
गोटा—(ना० पु०) किनारा, कोर।
गोटी—(ना० स्त्री०) चेचक (हिं०) देवी, शीतला।
गोड़+—(ना० पु०) टांग, पाय, तंगडी।
गोड़ना
गोड़्ना } (स० क्रि०) खोदणें, उकरणें, खरडणें, ...सणें।
गोड़ी—(ना० स्त्री०) फायदा, लाभ, प्राप्ति।
गोढर—(ना० स्त्री०) खेत का कूड़ा (हिं०) शेतांतील सड।
गोण—(ना० पु०) बोरा (हिं०) पोतें, थैला।
ग़ोत—(ना० पु०) बुडी, गूढ विचार, ध्यान।

ग़ोता—(ना० पु०) बुडी, मज्जन।
—खोर (ना० पु०) पाण बुड्या।
गोती—(वि०) नातलग।
गोतिया—(ना० पु०) परिवार, जात भाई, संबंधी।
गोतीत—(वि०) इन्द्रियातीत।
गोथ—(ना० पु०) नांगराचें जू।
गोद } (ना० स्त्री) मांडी, दत्तक घेणें।
गोदी }
गोदना—(स० क्रि०) छेदणें, गोंदणें, देवी काढणें।
गोदाम—(ना० पु०) भटार खाना, कोठार।
गोदोहनी—(ना० स्त्री०) घूंचा, दुधेंडी (हिं०) धारेचें भांडें, दुधाचें भांडें।
गोधड़ा—(ना० पु०) शाखा, डहाळी।
गोधा—(ना० स्त्री०) चमड़े की ढाल (हिं०) धनुष्या-ची दोरी न लागावी म्हणून डाव्या हातावर बांधण्याचें चामडें।
गोधूली—(ना० स्त्री०) } सायंकाल, संध्या।
गोधौरा—(ना० पु०) }
गोन—(ना० स्त्री०) "गोग" पहा।
गोपी—(ना० स्त्री०) ग्वालिन (हिं०) गवळीण।
गोप, ग्वाल— (ना०पु०) गोआल, अहीर (हिं०) गवळी, गोपालक।
गोप्रकाण्ड—(ना० स्त्री०) श्रेष्ठ गाय।
गोफन } (ना० पु०) गोफण, पाखरें उडविण्याची दोरी।
गोफिया }
गोवर—(ना० पु०) गाईचें शेण।
—गनेश (वि०) लट्ट।
गोवरी—(ना० स्त्री०) सारवण।
गोवरैला—
गोवरौंदा— } (ना० पु०) शेणांतील किडा।
गोवरौंधा—
गोभी—(ना० स्त्री०) कोबी; एक भाजी।
गोमूढ़—(वि०) अत्यन्त अज्ञानी, मूर्ख।
गोरख़र—(ना० पु०) एक जंगली गाढव।

गोरसहा—(वि०) लहान मूल, गाईच्या दुधावर जगणारे।
गोरसी—(ना० स्त्री०) दूध तापविण्याची शेगडी।
गोरा—(वि०) सुंदर, पांढरा।
गोरू—(ना० पु०) गाय बैल वगैरे शिंगाचें जनावर।
गोल—(वि०) गोलाकार, मण्डलाकार।
गोलक—(ना० पु०) संदूक, जार-पुत्र (हिं०) पेटी, विधवापुत्र; बुबुळ; धार्मिकफंडाची पेटी।
गोलंदाज—(ना० पु०) गोळा फेकणारा, तोपखाना चाल-विणारा।
गोलई— } (ना० पु०) वाटोळेपणा, गोलपणा।
गोलर— }
गोली(ना० स्त्री०) गोळी; बंदूकीची गोळी।
—मारना; गोळी घालणें।
गोवना—(स० क्रि०) लपविणें; छपविणें।
गोशवारा—(ना० पु०) हिशेबाची चिट्ठी।
गोश्त—(ना० पु०) मांस।
गोष्ट—(ना० पु०) कट; संगनमत कूट।
गोसा—(ना० पु०) सूखा गोबर (हिं०) वाळलेलें शेण; शेणी।
गोसाईं—(ना० पु०) ईश्वर; साधु।
गोसैंया—(ना० पु०) परमेश्वर।
गोह—(ना० पु०) सरडा;।
गोंहरा—(ना० पु०) शेळी; गोवऱ्या।
गोहराना—(स० क्रि०) पुकारना (हिं०) हाक मारणें; पाचारणें।
गोहार—(ना० पु०) पुकार (हिं०) मदतीची याचना।
गोहूँ—(ना० पु०) गहूं।
गोक्षुर—(ना० पु०) 'गोखरू' पहा।
गौंडा—(ना० पु०) गांव; रस्ता।
ग़ौग़ा—(ना० पु०) शोर (हिं०) गडबड; दंगा; गोंगाट; गलका।
गौछई—(ना० स्त्री०) शाखा; रोपटें; मुळी।
गौछी—(ना० पु०) सूराख़ (हिं०) खांच; खळगा।

गौन्हार—(ना० पु०) सुनेला घरीं आणतांना नवऱ्या मुला बरोबर जाणारी मंडळी।

गौना—लग्नानन्तर नवरीला सासुरवाडीं दुसऱ्यांदा आणणें, द्विरागमन।

गौपत्ता—(ना० पु०) एक लता।

ग़ौर—(ना० पु०) विचार; खोल विचार; बारीक लक्ष।

गौरव—(ना० पु०) बडप्पन (हिं०) मोठेपणा।

गौरिका—(ना० स्त्री०) आठ वर्षांची मुलगी।

गौरिया—ना० स्त्री०) मिट्टी का हुक्का (हिं०) मातीचा हुक्का किंवा चिलीम।

गौरिला+—(ना० स्त्री०) धरती (हिं०) पृथ्वी।

गौसाला—(ना० स्त्री०) गोशाला; गोठा।

गौहान—(ना० पु०) देश।

ग्याभिन—(वि०) हामिला (हिं०) गाभिण।

ग्यारह—(वि०) अकरा।

ग्वार—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें धान्य।

ग्वाल—, ग्वाला— (ना० पु०) अहीर (हिं०) गवळी; दूधवाला।

ग्वालिन—(ना० स्त्री० अहीरिन (हिं०) गोपी; गवळीण; दूधवाली।

घ

घंगोलना—, घंघोरना—, घंघोलना— (अ० क्रि०) मलिन करणें; कलुषित करणें गढळ करणें, पानी को हिलाकर उसमें कुछ मिलाना, पानी को हिलाकर मैला करना।

घंघोर—(वि०) मेघाच्छन्न, आभाळ आलेला, ढगाळ, अभ्राच्छादित

घंटा—(ना० पु०) मोठें घडयाळ, घंटा।

घंटाली—(ना० स्त्री०) लहान घंटा।

घंटी—(ना० स्त्री०) झांगट।

घघरी—(ना० स्त्री०), घघरा—(ना० पु०) चंद्रकळ, चौकटी लुगडें।

घचाघच—(अ०) ठसाठस, मचामच।

घट—(ना० पु०) कलस; कुम्भ; घागर; देह; मन।

घटक—(ना० पु०) योजक; दूत; मध्यस्थ।
—ता (ना० स्त्री०) योजकता)

घटती, घटन्त—(ना० स्त्री०) कमी (हिं०) कमतरता, उणीव।

घटन—(ना० पु०) वाकआ (हिं०) अढळणें, घडू-मयेणें।

घटना—(अ० क्रि०) कमी होणें, उतरणें।

घटनीय—(वि०) कमी करण्यासारखें।

घटवार, घटवाल—(ना० पु०) घाटवाल; घाट॰ महसूल लेने वाला मल्लाह; केवट, घाट पर बैठकर दा॰ लेने वाला ब्राह्मण।

घटहा+—(ना० पु०) पापी; अपराधी; दोषी; नदीच्या अलीकडून पलीकडे, घेऊन जाणारी, नांव घाल॰ ठेकेदार।

घटा—(ना० स्त्री०) बादल (हिं०) मेघ (वि०) कमी झालेला; न्यून।

घटाटोप—(वि०) अभ्राच्छादित; (ना० पु०) पालखीचें आच्छादन, पडदा; अभिमान।

घटाना—(स० क्रि०) कमी करणें, न्यून करणें; अपमा॰ करणें।

घटाव—(ना० पु०) कमीपणा; उणेंपणा; न्यूनता।

घटावना—(स० क्रि०) कमी करविणें।

घटिक +—(ना० पु०) तास संपतांच घंटा वाजविणा॰

घटिका—(ना० स्त्री०) घटका; मुहूर्त।

घटित—(वि०) मिश्रित; संयुक्त; बनविलेला; रचलेला।

घटिया—(वि०) सस्ता (हिं०) स्वस्त; अधम; निकृ॰ कमी किंमतचा।

घड़घड़ाना—(अ० क्रि०) गडगडणें; गरजणें।

घड़त—(ना० स्त्री०) सांचा; आकृति; घडण; कारागिरी

घड़ना—(स० क्रि०) बनाना (हिं०) करणें; बनवि॰ घडणें; ठोकणें।

घड़ा—(ना० पु०) गगरा (हिं०) घागर।

घड़िया—(ना० स्त्री०) मातीचें लहान भांडें; गर्भाशय।

घड़ियाल—(ना० पु०) मगर; घंटा; घाट।

घड़ियाली—(ना० पु०) घंटा; वाजविणारा किंवा बनविणारा।

घड़ी—(ना० स्त्री०) घड्याळ।

—भर में (अ०) क्षणार्धांत।

घड़ौंचा, घडौंवा—(ना० पु०) घडवंचीं; तिपाई।

घण्टिका—(ना० स्त्री०) पडजीभ।

घतिया—(ना० पु०) क़ातिल (हिं०) घातक; नृशंस; क्रूरकर्मा।

घनगरज—(ना० पु०) बादल की आवाज़ (हिं०) मेघगर्जना।

घनघनाना—(अ० क्रि०) वाजविणें।

घनघोर—(वि०) अभ्राच्छादित; ढगाळ।

घनज्वाला—(ना० स्त्री०) विजली (हिं०) वीज।

घनसार—(ना० पु०) कपूर; कापूर।

घनेरा—(वि०) वहुत (हिं०) पुष्कळ।

घन्नई—(ना० स्त्री०) घाघरींना लाकूड बांधून तयार केलेला ताफ़ा।

घपची—(ना० स्त्री०) दोन हातांची मिठी।

घपला—(ना० पु०) गोल माल (हिं०) गड़बड़।

घबराना—, घबड़ाना—(स० अ० क्रि०) परेशान होना (हिं०) घाबरणें; घाबरविणें; क्षुब्ध होणें; गडबडणें; उद्विग्न होणें।

घबराहट—, घबडाहट—(ना० स्त्री०) घाबरेपणा; गोंधळ; भीति; क्षोभ; धांदल।

घमण्ड—(ना० पु०) गरूर (हिं०) दर्प; अभिमान; अहंकार; गर्व।

घमण्डी—(वि०) अभिमानी; अहंकारी; दाम्भिक; गर्विष्ट।

घमरौल—(ना० स्त्री०) भीड़ (हिं०) गर्दी; दाटी; कोलाहल।

घमस—(ना० स्त्री०) उकाडा; गर्मी; उष्मा।

घमसान—, घमासान—(ना० पु०) तुमुल लढाई, युद्ध।

घमाना+—(स० क्रि०) उन्हाला दाखविणें; तापविणें; उन्हांत बसणें; उन्ह घेणें।

घरऊ—(वि०) घरेल (हिं०) घरचा; घरा संबंधी।

घरत—(ना० स्त्री०) बनावट (हिं०) घडण; आकार।

घरनई—(ना० स्त्री०) "घन्नई" पहा।

घरना—(स० क्रि०) बनाना (हिं०) घडणें; करणें; बनविणें।

घरनी—(ना० स्त्री०) बायको; भार्या।

घरबार—(ना० पु०) कुटुंब; परिवार।

घरबारी—(वि०) गृहस्थ; कुटुंबी।

घराऊ—(वि०) आपला; घरचा।

घराती—(ना० पु०) बायकोचे नातलग।

घराना—(ना० पु०) वंश; घराणें; कुटुंब।

घरामी—(ना० पु०) छाने वाला (हिं०) शेकारणारा।

घरिक—(अ०) एक घड़ी भर; थोडया वेळांत।

घरिया—(ना० स्त्री०) मूस।

घरेला—, घरेलू—(वि०) पालतू (हिं०) घरचा; पाळलेला; गृह संबंधी।

घरौंदा—, घरुआ—(ना० पु०) लहान मुलांच्या खेळांतील; घर मुलींचा एक खेल।

घर्रा—(ना० पु०) मृत्यु घटका; घोर।

घर्राटा—(ना० पु०) घोरणें; घोरण्याचा आवाज।

घलुआ—, लुवा—(ना० पु०) वह अधिक वस्तु जो खरीदार को उचित तौल के अतिरिक्त दी जाय; घेलौना।

घसन—(ना० स्त्री०) रगड़ (हिं०) घर्षण; घासणें।

घसना—, घिसना—(अ० क्रि०) रगड़ना (हिं०) घर्षण करणें; घासणें।

घसिटना—, घसीटना—(स० क्रि०) फरपटणें; जमीनी वरून ओढत नेणें।

घसियारा— } (ना० पु०) गवत कापणारा; गवत
घसी— } विकणार।

घसीला—(वि०) घासदार (हिं०) गवताळ तृणमय।

घस्मर—(वि०) पेटू (हिं०) खादाड; पोटार्थी।

घहरना— } (अ० क्रि०) गरजना (हिं०) गर्जना
घहराना— } करणें; ओरडणें; आरडणें।

घाघ—(वि०) जुना; वडील; अनुभवी; चालाक अत्यंत चतुर मनुष्य।

घाघरा—(ना० पु०) कबुत्रें; एक रोपटें; नदीचें नांव।

घाटा—(ना० पु०) उंचपणा; चढण; नुकसान; कमतरता कमीपणा।

घाटिया—(ना० पु०) घाटावर बसणारा ब्राह्मण।

घाटी—(ना० स्त्री०) डोंगरांतील रस्ता; पहाडांतील; पायवाट।

घात—(ना० पु०) प्रहार; आघात; संधी; जाळें।

घाती—(वि०) चालाक; दग़ाबाज़ (हिं०) धोका देणारा कपटी; अपघाती।

घान— } (ना० पु०) घाणा; चरक; चक्कर।
घानी— }

घामड़—(वि०) बेवकूफ (हिं०) भोंदू; भोला; नादान।

घाय—(ना० पु०) फोड; घाव; क्षत व्रण; जख़म।

घायल—(वि०) जखमी; आघात झालेला।

घाल—(ना० स्त्री०) छल (हिं०) हानी; कपट।

घालक—(ना० पु०) नाशक, घातक; अपकारक।

घालन—(ना० पु०) हनन; वध, मारणें।

घालना—(अ० क्रि०) बरबाद करना (हिं०) उध्वस्त करणें; उजाड करणें; बिगडविणें, तोफ डागणें।

घालमेल—(वि०) मिलाजुला (हिं०) मिश्रित; मिसळलेला।

घाव—(ना० पु०) "घाय" पहा।

घास—(ना० पु०) खर (हिं०) गवत; गुरांचे खाण्याचें गवत।

घिघियांना—(अ० क्रि०) अडखळणें, बोलतां न येणें; काकूळत करणें।

घिघी बंध जाना—(अ० क्रि०) बोलतां न येणें, वाचा बसणें (भीती लाज; किंवा आनन्द; यांपासून)

घिन—(ना० स्त्री०) घृणा; अरुचि; ग्लानी; अवज्ञा।

घिनघिना—(वि०) तिरस्कार उत्पन्न होण्या सारखा।

घिनाना— } (स०क्रि०) घृणा करणें; अरुचि होणें।
घिनियाना— }

घिनौना — } (वि०) नफ़रती (हिं०) घृणाजनक;
घिनावना— } अरुचि जनक।

घिया—(ना० पु०) कद्दू (हिं०) पांढरा भोपळा; एक प्रकारची भाजी।

घिरका—(ना० पु०) झोंकाझोंकी; ओढाओढी।

घिरना—(अ०क्रि०) परवश होणें; ढग येणें; वेढले जाणें।

घिरांद+—(ना० स्त्री०) वदबू (हिं०) दुर्गन्ध।

घिराना—(स० क्रि०) "घेरना" चें प्रयोजक।

घिलवा—(ना० पु०) } नफा; फायदा।
घिलौनी—(ना० स्त्री०) } मिळकत; लाट।

घिसना—(स० क्रि०) वासणें; झिझणें।

घिसनी—(अ०) घासून-घासून; रांगून-रांगून।

घिसाना—(स० क्रि०) घांसविणें; झिजविणें।

घिसाव—(ना० पु०) } रगड़ (हिं०) घर्षण; घासणें
घिसावट—(ना० स्त्री०) }

घिस्सा—(ना० पु०) रगडणें; धक्का; लहान मुलांचा एक खेळ।

घीसा—(वि०) तेलकट; मऊ; गुळगुळीत।

घुंगराले—(वि०) कुरळे।

घुंघची—(ना० पु०) गुञ्ज।

घुंघरू—(ना० पु०) घुंगरू।

घुटकना—(स० क्रि०) निगलना (हिं०) गिळणें खाणें।

घुटना—(ना० पु०) ठेहुना (हिं०) गुडघा; (अ० क्रि०) स्वासोछ्वास आडणें।

घुटन्ना—(ना° पु०) गुडघ्या पर्यन्तची विजार ।
घुटाई—(ना० स्त्री°) चालाकी (हिं°) लबाडी विश्वास घात; दगा ।
घुटाना—(स° क्रि°) साफ करणें; भादरविणें; गुळ गुळीत करणें ।
घुड़—(गा° पु०) घोड़ा;—चढ़ा—(वि°) चाबुक स्वार; घोड़ेस्वार—साल—(ना° पु°) तवेला; अश्वशाला ।
घुड़कना—, घुरकना—(स० क्रि°) डाँटना (हिं°) दरडावणें; रागे भरणें; धमकावणें ।
घुड़की—, घुरकी—(ना° स्त्री०) डाँट (हिं०) धमकी; धाक; तिरस्कार ।
घुड़सना—(स० क्रि०) मुड़ना (हिं°) कुरळे करणें; फिरविणें; बाकदार करणें ।
घुनना—(अ° क्रि°) कीड लागून फस्त होणें ।
घुप—(वि°) अंधाराचा; काळोखी ।
घुमड़—, घुमएड—(ना०पु०) ढग येणें; अभ्राच्छादित होणें।
घुमघुमा—(ना° पु०) घुमाव (हिं°) फिरती; फिर फिरून तेंच ।
घुमघुमाना—(स° क्रि०) फिरविणें; वचन फिरविणें ।
घुमड़ना—(अ° क्रि०) आभाळ भरून येणें; दुर्दिन होणें।
घुमरी—, घुमड़ी—(ना° स्त्री०) तिरमिर; चक्कर; घेरी; मूर्च्छा; एक प्रकारचा रोग ।
घुमाव—(स० क्रि०) फिरविणें; दगा देत रहाणें।
घुरनी—(ना° स्त्री°) 'घुमटी' पहा ।
घुलना—(अ° क्रि°) विळ्ळना (हिं०) विरघळणें; सडणें ।
घुलमिल—(वि°) पिघला (हिं°) जिवलग मिसळलेला; विरघळलेला ।
घुलवाना—(स० क्रि०) वितळविणें; मिसळविणें ।
घुलाऊ—(वि°) विरघळणारा; एक जीव होणारा ।
घुलाना—(स° क्रि°) गळाना (हिं°) नरम करविणें; शिजविणें, विरघळविणें ।
घुलावट—(ना° स्त्री०) पिघलावट (हिं०) मिसळणें ।
घुलाव—(ना० पु°) 'घुलावट' पहा ।
घुवा—(ना° पु°) कापसाचा एक किडा, एक प्रकारचा कापूस ।
घुसना—(अ० क्रि०) प्रविष्ट होणें, आंत जाणें ।
घुसपैठ—(ना० स्त्री०) पहुँच (हिं०) प्रवेश ।
घुसाना—(स° क्रि०) घुसविणें; आंत घालणें, सारणें, प्रविष्ट करणें ।
घुसेड़ना—(स० क्रि°) घुसविणें; खुपसणें ।
घुंघची—(ना° स्त्री०) गुञ्ज ।
घुंघट—(ना° पु°) पदर, लुगड्याचा पदर ।
घूंट—(ना° पु०) घोंट ।
घूंटी—(ना° स्त्री°) लहान मुलां करितां एक प्रकारचें औषध ।
घूमना—(अ° क्रि°) फिरणें, भटकणें, टेहळणें उद्योग करणें ।
घूम—(ना पु०) घुमाव (हिं°) चक्कर, फेर, चक्कर, घेर ।
घूरना—(अ० क्रि°) टक लावणें, डोळे फाडून पहाणें, क्रोधानें डोळे वटारणें ।
घूरा—(ना० पु०) कूड़ा (हिं°) केर; घाण ।
घेंगा+—(ना० पु°) घेघा (हिं°) कुसरूड ।
घेंट+—(ना° पु०) घसा; गळा ।
घेंटा—(ना° पु०), घेंटी—(ना° स्त्री°) डुकरांचें पिल्लूं ।
घेतल—, घेतला—(ना० पु०) एक प्रकारचा जोड़ा किंवा पादत्राण ।
घेपना+—(स° क्रि०) हातापायांनीं मिसळणें, मिश्रण करणें ।
घेर—(ना० पु०) मण्डल; परीध ।
घेरना—(स० क्रि°) वेढा घालणें, आडविणें, कुण्ठित करणें ।
घेरा—(ना० पु०) घेर; परीध; वर्तुळ ।
घेवर—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची मिठाई ।

घेंगा— }
घेंघा— } (ना० पु० गोगलगाय, शिंप, मूर्ख मनुष्य।

घोंटना—(स० क्रि०) घासून पुसून चकचकीत करणें, घासणें।

घोंसला— }
घोंसुआ— } (ना० पु०) पक्ष्याचें घरटें, लहान घर।

घोकना, घोखना—(स० क्रि०) रटना, याद करना (हिं०) घोकणें; पाठ करणें।

घोघी—(ना० स्त्री०) जेब, थैली (हिं०) पिशवी, थैली, खिसा।

घोटना—(स० क्रि०) बारीक करणें; पूड करणें अभ्यास करणें; परिश्रम करणें।

घोटनी—(ना० स्त्री०) वह छोटी वस्तु जिससे कुछ घोटा जाय।

घोया—(ना० पु०) एक प्रकारचें पांघरूण।

घोलघुमाव—(ना० पु०) टालमटोल (हिं०) टाळाटाळ; कृत्रिमता।

घोलना—(स० क्रि०) गलाना, मिलाना (हिं०) विरघळ विणें; एकजीव करणें; मिश्र करणें।

घोलमेल—(ना० पु०) मिलाव (हिं०) मिश्रण।

घोसी—(ना० पु०) अहीर ग्वाल (हिं०) गवळी।

घोड़— }
घौद— } (ना० स्त्री०) केळीं, द्राक्षें वगैरेंचा घड।
घौर— }

घ्रायक—(ना० पु०) सूँघनेवाला (हिं०) वास घेणारा; गंधग्राहक।

च

चँग—(ना० पु०) पक्षा; पतंग, दुरभिलापेनें माजणें, डफ सारखा एक वाजा।

चङ्गा—(वि०) तन्दुरुस्त (हिं०) भला; सुखी; निरोगी; स्वस्थ।

चंगूर—(वि०) उत्तम, श्रेष्ठ; सरस; चोख; मनोहर, सुन्दर।

चँगेल,+चँगरी—(ना० स्त्री०) करंडी; टोपली; फुला परडी।

चञ्चनाना—(अ० क्रि०) छनछन आवाज करणें।

चञ्चल—(वि०) अस्थिर; उतावळा; चपल।

चञ्चलता— }
चञ्चलपना— } (ना० स्त्री०) अस्थिरता; चपलता; खेळकरपणा।
चञ्चलाई— }

चञ्चलाना—(अ० क्रि०) अस्थिर किंवा व्यग्र हो उतावीळ होणें।

चञ्चलाहट—(ना० स्त्री०) "चंचलता" पहा।

चंडाल—(ना० पु०) नीच; भंगी; वर्णसंकर जाति विशे
--चौकड़ी—(ना० पु०) चार किंवा अधिक लोकांची गट्टी।

चंडालन—(ना स्त्री०) चंडाळीण।

चंडी— }
चंडा— } (ना० स्त्री०) कोपना (हिं०) रागिट कलह करणारी।

चंडूल—(ना० पु०) एक पक्षी विशेष।

चंडोल—(ना० पु०) डोली (हिं०) एक प्रकार पालखी; पक्षी।

चंद—(वि०) कांहीं थोडे;—रोज़ (वि०) तात्पुरता

चंद, चंदा—(ना० पु०) चांद; चन्द्रमा।

चंदला—(वि०) गंजा (हिं०) टकल्या; ज्याच्या डो वर केस नाहींत असा।

चंदा—(ना० पु०) उगाही (हिं०) कर, दान; वर्गणी, मदत, वर्तमानपत्रांची वार्षिक वर्गणी; चन्द्र

चंदिया—(ना० स्त्री०) फोपी; लहान पोळी, डोक्या वरचा भाग।

चंदील, चंदेला—(ना० पु०) राजपूत क्षत्रियांचा वंश किंवा जात।

चंदीहा—(वि०) रुपहला (हिं०) चांदीचा; सफे पांढरा।

चंदेरी चंदेली—(ना० स्त्री०) एक नगर विशेष, नगरचें कापड़।

चंद्रक—(ना० पु०) मोराच्या पंखावरील डोळा; हाता बोटाचें नख।

चंद्रा—(वि०) शहाणा, टकल्या, खल्वाट ।
चंद्राना—(अ० क्रि०) सुकणें; कोमेजणें; पश्चात्ताप होणें; परिताप होणें ।
चंद्रावल—(ना स्त्री०) संबंध (हिं०) नातें ।
चंवर—(ना० पु०) मूर्छल (हिं०) चौरी ।
चक—(ना० पु०) चकवा पक्षी (हिं०) एक पक्षी; आपल्या अधिकारांतील जमीन, क्रय विक्रयस्थान; शेताची हद्द ।
चकई—(ना०स्त्री०) एक पक्षीण; चकवा पक्षाची मादी ।
चकचका—(वि०) चमकदार (हिं०) उज्वल, निर्मल ।
चकछुन्दी—(ना० स्त्री०) छुछुन्दरी (हिं०) चुचुंद्री ।
चकत्ता—(ना० पु०) टुकड़ा (हिं०) तुकड़ा ।
चकती—(ना० स्त्री०) कातडयाचा एक तुकड़ा ।
चकत्ता—(ना० पु०) चिन्ह, शरीरावरचा डाग; दांतानें चावल्याचा वण ।
चकनाचूर—(ना० पु०) बुकणा, चक्काचूर ।
चकपकाना—(अ० क्रि०) विस्मित होऊन चोहोंकडे पहाणें ।
चकमा—(ना० पु०) फसवणूक; युक्ति, नुकसान ।
चकरवा—(ना० पु०) हल्ला, बखेड़ा, धुमाकूळ ।
चकरा—(ना० पु०) पाण्यांतील भोंवरा ।
(वि०) चौड़ा (हिं०) लांबलचक, विस्तृत ।
चकराना—(अ० क्रि०) फिरणें; घेरी येणें, गोंधळणें; घाबरणें; भ्रांती पडणें ।
चकरानी—(ना० स्त्री०) नौकरानी (हिं०) मोलकरीण ।
चकरी—(ना० पु०) फिर्की; लहान मुलांचें खेळणें ।
चकला—(ना० पु०) थाली, तसराळें ।
चकलाई—(ना० स्त्री०) फैलाव (हिं०) विस्तार ।
चकलाना—(स० क्रि०) फैलाना (हिं०) विस्तार करणें; पसरविणें ।
चकवा—(ना० पु०) चक्रवाक, हंसजातीचा पक्षी ।
चकवी—(ना०स्त्री०)"चकई" पहा ।
चकाबू—(ना०पु०)चक्रव्यूह ।
चकावर—(ना० पु० घोडयांचा एक रोग ।
चकित—(वि०) अचम्भित, विस्मित, व्याकुल ।
चकेरा+—(वि०) बड़आखा (हिं०) मोठ्याडोळ्याचा ।
चकोतर—
चकोत्रा— } (ना०पु०) एक जातीचा मोठा लिंबू ।
चक्कर—(ना०पु०) चाक, भोंवरा, वावटळ, घेरी, भोंवळ ।
चक्कस—(ना० पु०) चिमण्यांचा अड्डा, चिमण्या बसण्याची जागा ।
चक्कान+—(वि०) मोठा, दाट, गाढ, अमित ।
चक्की—(ना० स्त्री०) गिरणी ।
चक्कू—(ना० पु०) चाकू सुरी ।
चक्रेला—(वि०) गोलाकार, चक्राकार ।
चखना—(स० क्रि०) चाखणें, आस्वाद घेणें ।
चखाचखी—(ना० स्त्री०) वैर; विरोध, झगडा ।
चखाना—(स० क्रि०) चाखविणें, जेवविणें ।
चगलाना—(स०क्रि०) चघळणें; चाऊन-चाऊन खाणें ।
चचा—
चाचा— } (ना० पु०)काका ।
चची, चाची—(ना० स्त्री०) काकी ।
चचुलाई—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची भाजी ।
चचेरा—(वि०) काका कडचा, काकाचा संबंधी ।
चचोड़ना—
चचोरना— } (स० क्रि०) चोखणें ।
चट—(अ०) झट; जल्दीनें ।
चटकना—(अ० क्रि०) तड़कणें, तडाजाणें ।
चटकाना—(ना० पु०) तमांचा (हिं०) थप्पड़ ।
चटका—(ना० पु०) तहान ।
—लगना (अ० क्रि०) अतिशय तहान लागणें ।
चटकाना—(स० क्रि०) उचाटना (हिं०) तोडणें, सोडणें, उचटणें, चिडविणें, रागविणें ।
चटकारना—(स०क्रि०) चकचक् आवाज करून गुरानां हांकणें ।
चटकीला—(वि०) भड़कीला (हिं०) भड़क, सुंदर; चकचकीत, भपकेदार ।
चटखना—(अ० क्रि०) 'चटकना' पहा ।
चटना—(वि०) चटोरा, पेटू (हिं०) खादाड़, अघाशी ।

चटनी—(ना० स्त्री०) खादाड स्त्री० तिरवट ।
चटपट—(अ०) तुरन्त (हिं०) झटपट, शीघ्र ।
चटपटाना—(अ० क्रि०) व्याकुळ होणें, तडफडणें ।
चटपटाहट—(ना० स्त्री०) व्याकुलता, शीघ्रता ।
चटपटिया—(वि०) तेज़ (हिं०) चतुर, स्फुर्तीयुक्त ।
चटपीट—(ना० स्त्री०) घाई, घाबरेपणा ।
चटवाना—(स० क्रि०) चटाना (हिं०) चाटविणें ।

चटशाल+—
चटसार*— } (ना० स्त्री०) पाठशाला ।

चटाई—(ना० स्त्री०) चटई; अंथरी; बोऱ्या ।

चटाक—
चटाका—
चटाखा— } (ना० पु०) धडाका, कडाका, मोठा आवाज ।

चट्टान—(ना० पु०) खडक, खडकाळ जमीन ।
चटाना—(स० क्रि०) 'चटवाना' पहा ।
चटिया—(ना० पु०) विद्यार्थी, शिष्य, शागीर्द, चेला ।

चटोर—
चटोरा— } (ना० पु०) खादाड मनुष्य, स्वादलोलुप मनुष्य ।

चट्टा—(ना० पु०) विद्यार्थी, शाळेंतील मुलगा; चटई, खुलें मैदान, डाग ।
—बट्टा—(ना० पु०) एक खेळणें ।
चट्टी—(ना० स्त्री०) हानि खर्च, तोटा ।
चड़—(ना० पु०) लाकूड मोडल्याचा आवाज ।
चड़चड़—(ना० पु०) बकबक, वटवट ।
चड़वड़िया—(ना० पु०) बकवादी; लबाड; गप्पीदास ।
चड्डी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खेल, कुघोंडी ।
चढ़के—(अ०) जाणूनबुजून, हटानें; बलात्कारानें ।
चढ़ती—(ना० स्त्री०) बढ़ती (हिं०) लाभ चढणें, वाढे ।
चढ़ना—(अ० क्रि०) वरजाणें; चढणें, स्वार होणें, हल्ला करणें, उंच उडणें ।
चढ़न्दार+—(ना० पु०) सवारी (हिं०) वाट सरू; उतारू; चढणारा ।
चढ़वाना—(स० क्रि०) चढविणें ।
चढ़वैया—(ना० पु०) सवार (हिं०) चढणारा ।

चढ़ाई (ना० स्त्री०)
चढ़ाव (ना० पु०) } हमला (हिं०) हल्ला, स्वारी ।

चढ़ाना—(स० क्रि०) वर घेणें, उठविणें; वधू ... वह गहना जो विवाह के दिन दूल्हह की ओर से ... हिन को पहनाया जाता है ।
चढ़ावा—(ना० पु०) भेंट; बली; तर्पण ।

चढ़ैत
चढ़ैता } (ना० पु०) "चढ़वैया" पहा ।

चढ़ौवाँ—(ना० पु०) चढाव; पादत्राण ।
चणक—(ना० पु०) चणे; घोडयाचा दाणा ।
चतुर—(वि०) होशियार; चालाक (हिं०) ... शहाणा; धोरणी ।
चतुष्पथ—(ना० पु०) चौराहा (हिं०) चौक; चव्हाटा ।
चतुष्पदी—(ना० स्त्री०) चौपाई (हिं०) एक ... विशेष; चारपादांचें गीत ।
चदरा—(ना० पु०) चादर ।
चदिर—(ना० पु०) कापूर; चंद्रमा; हत्ती; सांप ।
चद्दर—(ना० स्त्री०) धादर (हिं०) धातूचा चौ... तुकडा; चादर ।
चनकना+—(अ० क्रि०) छिलका फटना (हिं०) ... उमलणें; टरफल फाटणें ।
चनक वाई—(ना० स्त्री०) संधिवाताच्या कळा ।
चना—(ना० पु०) हरभरा ।

चन्सुर
चनसुर } (ना० पु०) हालम (हिं०) हाळीव, ... लींव ।

चपकन—(ना० पु० स्त्री०) लंबा अङ्गरखा (हिं०) लांब कोट, आंगरखा ।
चपकना—(अ० क्रि०) चिपकाना (हिं०) चि... जुळणें, संयुक्त होणें, मिळणें ।
चपकाना—(स० क्रि०) चिकटविणें, जुळविणें, ह... दरडावणें ।
चपटा—(वि०) बरोबर, तुल्य, चौरस ।
चपटाना—(स० क्रि०) बसविणें, सपाट करणें ।

चपड़ा—(ना० पु०) लाह (हिं०) लाख ।

चपड़ाना / चपराना + } (स० क्रि०) झूठ करना (हिं०) खोटा पाडणें; खोटेपणा आणणें ।

चपड़ी—(ना० स्त्री०) ऊपरी (हिं०) शेणी, गोवऱ्या ।

चपत—(ना० पु०) तमाचा (हिं०) चपराक, थप्पड़ ।

चपताना—(स० क्रि०) थप्पड़ मारणें, चपराक देणें ।

चपना—(च० क्रि०) शर्माना, चुप होना (हिं०) लज्जित होणें, अधीन होणें, दबणें ।

चपनी—(ना० स्त्री०) ढक्कन (हिं०) झांकण, झाकणी, कटोरी, वाटी ।

चपरा—(ना० पु०) "चपड़ा" पहा ।

चपरास—(ना० स्त्री०) नोकराच्या गळ्यांतील पट्टा ।

चपरासी—(ना० पु०) नौकर (हिं०) नोकर, चाकर; पट्टेवाला ।

चपला—(ना० स्त्री०) लक्ष्मी, वीज ।

चपाती—(ना० स्त्री०) फुलका (हिं०) रोटी, चपाती ।

चपना—(स० क्रि०) शरमाना (हिं०) लाजविणें, शरमविणें ।

चपेट / चपेटा } (ना० पु०) "चपत" पहा ।

चपोटी—(ना० स्त्री०) जुनी टोपी किंवा पगड़ी ।

चप्पन—(ना० पु०) बड़ा ढक्कन (हिं०) झांकण, उथल वाटगा ।

चप्पू—(ना० पु०) नाव की लग्गी (हिं०) वल्हें ।

चफाल—(ना० स्त्री०) चोहों बाजूनें दलदल असलेलें द्वीप ।

चबलाना / चबाना } (स० क्रि०) चर्वण करणें, हळूँहळूँ चावत रहाणें ।

चबाई—(ना० स्त्री०) चर्वण ।

चबूतरा—(ना० पु०) चौकी (हिं०) उंच चौकोनी जागा, चौथरा बैठक ।

चबेना—(ना० पु०) भूंजा (हिं०) भाजलेलें अन्न ।

चबेनी—(ना० स्त्री०) मिठाई किंवा भाजलेलें अन्न, जल-पान का सामान ।

चमक—(ना० स्त्री०) रोशनी (हिं०) झलक, प्रभा, उज्वलता, शोभा, दीप्ति ।

चमकना—(अ० क्रि०) झळकणें, भरभराट होणें, चकाकणें, दचकणें, प्रकाशणें ।

चमकाना—(स० क्रि०) भरभराट करणें, दचकविणें; प्रकाशविणें ।

चमकाव—(ना० पु०) / चमकाहट—(ना० स्त्री०) } रोशनी (हिं०) चकाकी, चमक दीप्ति ।

चमकी+—(ना० स्त्री०) खोटी कलाबूत, डांक पट्टी ।

चमकीला—(वि०) रोशन (हिं०) चकचकीत; सुंदर ।

चमगादड़— / चमगीदड़— } (ना० पु०) चमगादर (हिं०) पाकोळी ।

चमचमाहट—(ना० स्त्री०) जगमगाहट (हिं०) चकाकी, उज्वलता ।

चमचा—(ना० पु०) कलछुल (हिं०) चमचा ।

चमड़ा—(ना० पु०) खाल (हिं०) कातडें, चर्म, त्वचा ।

चमत्कारी—(वि०) अजीब (हिं०) विलक्षण, चमत्कारिक ।

चमर—(ना० स्त्री) बड़ा मूछेंल (हिं०) चौरी, चामर ।

चमरख—(ना० स्त्री०) चामड्याचा तुकडा, रोडकी स्त्री, सडपातळ स्त्री ।

चमरस—(ना० पु०) पायाला जोडा लागून झालेली जखम ।

चमरी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा किडा ।

चमार—(ना० पु०) चांभार ।

चमारी—(ना० स्त्री०) चांभारीण ।

चमेटा—(ना० पु०) चपेटा; थप्पड़ ।

चमोटा—(ना० पु०) / चमोटी—(ना० स्त्री०) } न्हाव्याचें वस्तरा लवण्याचें कातडें ।

चम्मच—(ना० पु०) चमचा ।

चम्पत—(वि०) अदृश्य; अंतर्धान ।

चम्पाकली—(ना० स्त्री०) गले का हार (हिं०) गळ्यांतील हार; एक दागिना ।

चरकटा—(ना० पु०) हत्ती किंवा उंट यांचा चारा कापून आणणारा; तुच्छ मनुष्य ।

चरका—(ना० पु०) कोड; नुकसान, धक्का।

चरकी—(ना० पु०) कोड, किंवा कुष्ट रोगी।

चरखा—(ना० पु०) सूत कातण्याचें यन्त्र, रहाट।

चरखी—(ना० स्त्री०) कापुस वटण्याचें यन्त्र, सरक्या काढण्याचा चरखा।

चरचना—(स० क्रि०) लेपणें, अंगाला चंदन लावणें।

चरचरा—(वि०) बडबड्या, निरर्थक बोलणारा।

चरचराना—(अ० क्रि०) बडबडणें; रागावणें; चिडणें, कटु उत्तर देणें।

चरचेला— } (वि०) बकवादी; बडबड्या, गप्पीदास।
चरचौला— }

चरचौत—(वि०) चर्चा करणारा; तोंडाळ।

चरंती—(ना० पु०) उपवास किंवा व्रत न करणारा।

चरना—(स० क्रि०) गवत खाणें; चरणें।

चरनी—(ना० स्त्री०) गुरांना वैरण टाकण्याची जागा; दावण।

चरपराना—(अ० क्रि०) चरफडणें, झणझणणें, वेदना होणें।

चरफर—(ना० पु०) दक्षता, निपुणता; प्रवीणता।

चरफरा—(वि०) दक्ष, निपुण, प्रवीण, कार्य-कुशल।

चरबांक—(वि०) हुषार, धीट, तेजवान्।

चरबाना—(स० क्रि०) ढोल किंवा नगाऱ्याला कातडें लावणें किंवा चढविणें।

चरवाई—(ना० स्त्री०) गुरें चराईची मजूरी।

चरवाना—(स० क्रि०) चारविणें, गुरें चरवून आणणें।

चरवाहा—(ना० पु०) गुरें चारणारा, गुराखी।

चरवाही—(ना० स्त्री०) "चरवाई" पहा।

चरस—(ना० पु०) मादक द्रव्य विशेष, मोट।

चरसा—(ना० पु०) चमड़ा (हिं०) कातडें।

चरसी—(ना० पु०) चरस पिणारा।

चराई—(ना० स्त्री०) "चरवाई" पहा।

चराक—(ना०) चरणारें जनावर।

चराव—(ना० पु०) }
चरान—(ना० पु०) } तराई (हिं०) कुरण, गुरें चारण्याची जागा।
चरागाह-(ना० स्त्री०) }

चराना—(स० क्रि०) गुरें चारणें, एकाद्यास मूर्ख ब[नविणें], फजीति करणें।

चरी—(ना० स्त्री०) जनावरांचा चारा।

चरुआ—(ना० पु०) मोठें भांडें।

चर्या—(ना० स्त्री०) आचार, आचरण, जीवि[का] गमन।

चलचित्त—(वि०) अस्थिर बुद्धि (हिं०) चंचल अ[स्थिर] अनिश्चयी।

चलता—(वि०) जारी (हिं०) चालू, प्रस्तुत।

चलन—(ना० पु०) आचरण, चाल रीत, गमन, प्र[चार] ·व्यवहार, प्रचार, धारा, कंपन।

चलना—(अ० क्रि०) हलणें, चालणें, टिकणें, जल-प्र[वाह] करणें।

चल निलकना—यशयेणें।

चलनी—(ना० स्त्री०) पीठाची चाळणी।

चलपूँजी—(ना० स्त्री०) एका स्थानापासून दुस[ऱ्या] स्थानास नेतां देण्यारसारखें, धन (जसें सोनें, रु[पें])

चलफेर—(ना० पु०) हालचाल, गति।

चलविचल—(वि०) स्थान भ्रष्ट!

चलवाना— } (स० क्रि०) चालविणें; हांकणें; जाव[या]
चलाना— } लावणें, (बंदूक) मारणें।

चलाऊ—(वि०) टिकाऊ, मजबूत, फिरणारा।

चलाचल, चलाचली—(ना० स्त्री०) प्रवासास नि[घ]ण्याची तयारी किंवा गड़बड़।

चलान—(ना० पु०) अपराधी मनुष्याला न्यायाकरि[ता] कोर्टांत खेंचणें, पाठवणी करणें, मार्ग दाखविणें।

चलाव—(ना० पु०) आदत, रीति (हिं०) चल[न] रीति; व्यवहार, चाल।

चलौना—(ना० पु०) रहाटाचा दांडा।

चवालीस—(वि०) चव्वेचाळीस।

चवाव—(ना० पु०) निन्दा, चहाड़ी, आरोप, बदनामी, खबर।

चसक—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) पीडा, वेदना।

चसकना—(अ० क्रि०) वेदना होणें, दुखणें, लचकणें, ठणकणें।

चसका—(ना० पु०) स्वाद; लालसा, चट, अभिलाषा, शौक।

चसना—(अ० क्रि०) प्राण सोडणें, मरणें, पिचणें, फुटणें स्फोट होणें।

चस्ली—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची खरूज।

चहकना—(अ० क्रि०) चुहचुहाना (हिं०) (पक्ष्यांचें) आवास करणें।

चहका—(ना० पु०) व्यथा, आग, औषध लावतांच जखमेला होणारी आग किंवा चुरचुर।

चहचहा, चहचहाहट—(ना० पु०) पक्ष्यांचें गाणें।

चहचहाना—(अ० क्रि०) "चहकना" पहा।

चहबचा—(ना० पु०) हौज़, कुण्ड।

चहल—(ना० स्त्री०) कीचड़ कीच (हिं०) राड़ चिखल।

चहलना—(अ० क्रि०) थकना (हिं०) थकणें।

चहलपहल—(ना० स्त्री०) खेलकूद, हँशा (हिं०) आनन्द, हर्ष; खुषी, उत्सव, मंगल।

चहला—(ना० पु०) कीचड़ (हिं०) चिखल, पंक दलदलीचा प्रदेश।

चहुँ—(वि०) चार।

चहुँचक—(वि०) चोहोंकडचा।

चा, चाय—(ना० पु०) चहा।

चाई—(ना० पु०) एक जात, चोर, ठग, उचल्या, चिंचोका।

चांगला+—(ना० पु०) स्वस्थ, चतुर, चालाक घोडया चा एक रंग, (वि०) मजबूत, बळकट।

चाँदर—(ना० पु०) एक प्रकारचें गीत, पड़दा खिडकीला लावण्याचा पडदा।

चाँटना+—(स० क्रि०) चापणें, दाबणें, खूणकरणें, पिळणें चाटणें।

चाँटी—(ना० स्त्री०) कारीगर लोकां कडून घेतला जाणारा कर, तबल्याची मगजी।

चांड, चांड़—(ना० स्त्री०) आधार, खांब। (वि०) प्रबल; बलवान, उग्र, बढ़ा चढ़ा, श्रेष्ठ।

चांडाल—(ना० पु०) "चण्डाल" पहा।

चांद—(ना० पु०) "चंद" पहा।

चांदना—(ना० पु०) रोशनी (हिं०) प्रकाश, उजेड।

—पाख (ना० पु०) चंद्रपक्ष।

चांदनी—(ना० स्त्री०) चंद्रप्रकाश, गालिच्यावर घातलेलें पांढरें कापड, एक फूल।

—चौक (ना० पु०) रुन्द सार्वजनिक रस्ता, बाजार।

चाँप—(ना० स्त्री०) बन्दूकीचा घोडा, कमान, धनुष्य, दाब।

चाँपना—(स० क्रि०) दबाना, जोड़ना (हिं०) दाबणें जोडणें; घट्ट करणें।

चाँवल—(ना० पु०) तांदूळ; एक आष्टमांश रत्ती।

चाकसू—(ना० पु०) डोळ्याला लावण्याचें औषध।

चाकी—(ना० स्त्री०) चक्की; जातें।

चाखना—(स० क्रि०) चाखणें; स्वाद घेणें।

चाचा—(ना० पु०) काका।

चाट—(ना० स्त्री०) चट; लोभ, लालूच; अभिलाषा।

चाटी—(ना० स्त्री०) मिट्टी का मटका जिसका दल खूब मोटा हो।

चाटु—मीठी बात, खुशामद।

चातुरी—(ना० स्त्री०) होशियारी (हिं०) हुषारपणा; चातुर्य।

चात्वाल—(ना० पु०) गर्त; खड्डा, गुहा; अग्निहोत्राचें सामान, हवन-कुण्ड, दर्भ, डाभ, कुश, गड्डा।

चादर—(ना० स्त्री०) पलंपोस, पांघरूण।

चापलूस—(ना० पु०) खुशामदी (हिं०) खुशामत्या, आर्जवी, तोंडपुजा।

चापलूसी—(ना० स्त्री०) खुशामत; तोंडपुजेपणा, आर्जव, खोटी स्तुति।

चाबना—(स० क्रि०) चावणें; कुरतुडणें।

चाबी—(ना० स्त्री०) चाभी, कुञ्जी (हिं०) किल्ली, चावी।

चाबुक—(ना० पु०) कोड़ा (हिं०) चाबुक।

—सवार (ना० पु०) घोड़े स्वार।

चाम—(ना० पु०) चर्म, चमड़े; त्वचा।
चारक—(ना० पु०) चरवाह (हिं०) गुराखी; गुरें चारणारा।
चारपाई—(ना० स्त्री०) खाट (हिं०) बाजलें; पलंग।
चारु—(वि०) खुशनुमा (हिं०) सुन्दर।
चाल—(ना० स्त्री०) चलन, गति, रीति, व्यवहार, परिपाठ।
—ढाल (ना० स्त्री०) चालरीत।
चालाक—(वि०) होशियार (हिं०) हुषार, तज्ञ, लबाड; बेरकी।
चालाकी—(ना० स्त्री०) 'चातुरी' पहा।
—से—(अ०) लुच्चेगिरीनें।
चालान—(ना० पु०) "दलान" पहा।
चाली, चालिया—(ना० पु०) छली (हिं०) धूर्त, कपटी; वात्रट; दुष्ट।
चालीस—(वि०) चाळीस।
चाव—(ना० पु०) ख़्वाहिश (हिं०) रुचि, उत्कंठा; प्रेम, अभिलाषा; औत्सुक्य।
चावड़ी—(ना० स्त्री०) उतारूंची रहाण्याची धर्मार्थ जागा, धर्मशाळा।
चावल—(ना० पु०) तांदूळ।
चाशनी—(ना० स्त्री०) चाटण; स्वाद, रुचि।
चास—(ना० स्त्री०) शेती, नांगरणें, कृषिकर्म।
चाह—(ना० स्त्री०) इच्छा, प्रेम, पसंति, गरज।
चाहना—(ना० स्त्री०) इच्छा करणें, प्रेम करणें आवडणें, मागणी करणें,।
चिऊँटी—(ना० स्त्री०) चींटी (हिं०) मुंगी; पिपीलिका।
चिऊँटा—(ना० पु०) मुँगळा।
चिक—(ना० स्त्री०) कंबरेंतील किंवा पाठींतील कळ, कसाई, बारीक कामट्यांचा पडदा।
चिकना—(वि०) स्वच्छ, सुन्दर; गोंडस, तेलकट।
—घड़ा (ना० पु०) क्षुद्र स्वभावाचा मनुष्य; निर्लज्ज, माणूस।

चिकनाई, चिकनाहट—(ना० स्त्री०) गुळगुळीतपणा, तेलकटपणा, गोंडसपणा।
चिकनाना—(स० क्रि०) साफ़ करणें; मऊ करणें, घोटें गुळगुळीत करणें।
चिकनिया—(ना० पु०) छैला (हिं०) व्यसनी, छं शौकीन, चैनी।
चिकलना—(स० क्रि०) चबाना (हिं०) चा चघाळणें, सावकाश चावून खाणें।
चिकवा—(ना० पु०) मांस विकणारी जात, क खाटिक।
चिकारना—(अ० क्रि०) चीं चीं करणें, कोलाहल क दंगा माजविणें, ओरडणें।
चिकारा—(ना० पु०) एकतारी वाद्य, हरीण, सारं
चिकुर—(ना० पु०) छुछुन्दरी, गिलोरी, केस, सि वाल।
चिकोरना—(स० क्रि०) चोचीनें विखरणें।
चिकोरा—(वि०) चंचल, चपल।
चिक्कट—(वि०) घाण, तेलकट, मलीन।
चिक्करना—(अ०) किंकाळी फोडणें; ओरडणें।
चिक्कहा—(ना० पु०) "चिकवा" पहा।
चिक्कार—(ना० पु०) किंकाळी; भयंकर ओरडणें, ह शब्द।
चिखुरना—(स० क्रि०) निराना (हिं०) खु बेणणें।
चिखुरी—(ना० स्त्री०) गिलहरी (सिं०) खि खार।
चिगलना—(स० क्रि०) भक नसतांना खाणें।
चिचड़ी—(ना० स्त्री०) किलनी (हिं०) गोचीड।
चिचियाना—(अ० क्रि०) पुकारना (हिं०) ओ आरडणें, जोरानें; शब्द करणें।
चिट—(ना० स्त्री०) कागदाचा तुकडा; लहान भा
चिटका+—(ना० पु०) चिता।
चिटकारा+—(ना० पु०) चिन्ह; अंक; डाग, शिंतो
चिटकी—(ना० स्त्री०) ऊन्ह; ताप; गर्मी।

चिट्टा—(वि०) सफेत; पांढरा गोरा।
चिट्ठा—(ना० पु०) आढावा; मजूरी, खरा; वृत्तांत।
चिट्ठी—(ना० स्त्री०) पत्र, चिठ्ठी; —पत्री (ना० स्त्री०) पत्र व्यवहार।
—रसा (ना० पु०) पत्र वाटणारा, पोस्टमेन।
चिड़—(ना० स्त्री०) चीढ; वेडावणें।
चिड़चिड़ा—(वि०) चिड खोर; त्रासिक।
चिड़चिड़ाहट—(ना० स्त्री०) चिडखोरपणा, त्रासिकपणा।
चिड़ना—(अ० क्रि०) भासणें, चिढविणें।
चिड़ाना—(स० क्रि०) चिडविणें, सतविणें।
चिड़िया—(ना० स्त्री०) पंछी (हिं०) पक्षी; चिमणी।
चिड़ीमार—(ना० पु०) पक्षी मारणारा; व्याध।
चिढ—(ना० स्त्री०) "चिड" पहा।
चिढ़ना—(अ० क्रि०) "चिड़ना" पहा।
चित—(वि०) उताणा; पाठीवर निजलेला।
चितकबरा— } (वि०) अवलक्ष (हिं०) कबरा, चित-
चितला— } ला; ठिपकेदार।
चितना+—(स० क्रि०) पहाणें; टकलावणें; अवलोकन करणें।
चितरना—(स० क्रि०) रंग देणें; चित्र काढणें।
चितवन—(ना० स्त्री०) दृष्टि, कटाक्ष, अवलोकन; दृष्टिक्षेप।
चितवना—(स० क्रि०) "चितना" पहा।
चिता—(ना० स्त्री०) प्रेताला जाळण्या करितां रचलेली लाकडें।
चिता-भूमि—(ना० स्त्री०) स्मशान।
चिताना— } (स० क्रि०) सचेत करना (हिं०)
चितावना— } सूचित करणें; सावधान करणें; चेतविणें; जागें करणें; आठवण देणें।
चितावनी—(ना० स्त्री०) ताकीद; (हिं०) सूचना आठवण; ताकीद; इशारत।
चितेरा—(ना० पु०) चित्रकार; शिल्पज्ञ।
चित्तौना+—(स० क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें; निरीक्षण करणें; अवलोकणें।
चित्ती—(ना० स्त्री०) धब्बा (हिं०) डाग; ठिपका।
चिथड़ा—(ना० पु०) गूदड़ (हिं०) चिंध्या; फाटलेला कपड़ा।
चिथड़िया—(वि०) फाटलेला; चिंध्या झालेला।
चिथाड़ना—(स० क्रि०) फ़ाडणें; तुकडे तुकडे करणें। चिरणें।
चिनक } (ना० पु०) आग, मूत्र कृच्छ्ररोग।
चिनग— }
चिनगना—(अ० क्रि०) ओरडणें, छाती धडधड करणें; किंकाळी मारणें।
चिनगारी— } (ना० स्त्री०) अग्नि, कण, जाल, ज्वाला
चिनगी— } ठिणगी।
चिनचिनाना—(अ० क्रि०) चिल्लाना (हिं०) ओरडणें किंकाळी फोडणें।
चिनाई—(ना० स्त्री०) भिंतींचें; बांधकाम।
चिनिया—(वि०) पांढरा; लहान, चिमुकला।
चिन्दी—(ना० स्त्री०) लहान, तुकड़ा; चिन्धी।
चिन्ह—(ना० पु०) लक्षण, ओळख, परिचय; दाग; खूण।
चिन्हारा—(ना० पु०) पहचान (हिं०) ओळख।
चिन्हारी—(ना० स्त्री०) ओळख, परिचय।
चिन्हित—(वि०) चिन्हयुक्त, परिचित, संकेतित।
चिपक—(ना० स्त्री०) चिकटण; चिकटपणा।
चिपकना—(स० क्रि०) चिकटणें; लगटणें; बिलगणें।
चिपकाना—(स० क्रि०) चिकटविणें; उसविणें।
चिपटा—(वि०) चिकाचा, चिकट, चिकण।
चिपटाना—(स०क्रि०) ठिगळ लावणें; जोड़णें, आलिंगणें।
चिपड़ाहा—(वि०) कीचड़दार (हिं०) वरवरित; पिचक्या, चिपड़ा।
चिपड़ी— } (ना०स्त्री०) उपला (हिं०) शेणी;
चिपरी— } गोवऱ्या।
चिप्पी—(ना० स्त्री०) ठिगळ; जोड; कप्पा।
चिबिल— } (वि०) पोरपणा; पोरकट; वांड; वा
चिबिल्ला+— } चिलबिला।
चिबुक—(ना० स्त्री०) ठोढ़ी (हिं०) हनुवटी।
चिमटना—(अ० क्रि०) "चिपकना" पहा।

चिमटाना—(स० क्रि०) "चिपकाना" पहा ।
चिमड़ना—(अ० क्रि०) "चिपकना" पहा ।
चिमसा—(वि०) लसीला (हिं०) चिकट, चिकण ।
चियाँ—(ना० पु०) चिंचोका ।
चिरकारी—(वि०) आळशी, दीर्घसूत्री; शिथिल; ढिला।
चिरकना—(अ० क्रि०) चिरपणें ।
चिरकुट+—(ना० पु०) जुना फाटलेला कपड़ा ।
चिरकुटिया—(वि०) फाटलेले कपड़े घालणारा चिंध्याबुवा ।
चिरचिरपना—(अ० स्त्री०) चिरचिरणें; बकवाद करणें; कटकट करणें; नाराज होणें ।
चिरचिराहट—(ना० स्त्री०) चिडखोरपणा ।
चिरवाना—
चिराना— } (स० क्रि०) फाडविणें ।
चिरवी+—(वि०) चिरायु ।
चिराँद+—(ना० स्त्री०) मांस जळल्याची घाण ।
चिराग़—(ना० पु०) दीप; दिवा, उजेड ।
चिरौरी—(ना० स्त्री०) विनती (हिं०) विनंती प्रार्थना, खुशामत ।
चिलक—(ना० स्त्री०) चमक; झळक; प्रकाश; दीप्ति ।
चिलकना—(अ०क्रि०) चमकणें; राहून राहून कळ येणें ।
चिलचिलाना—(अ० क्रि०) गिल्लाना (हिं०) आरडा ओरड करणें, दंगा करणें ।
चिलम—(ना० स्त्री०) चिलीम ।
—चट—(वि०) खूप तंबाखू ओढणारा ।
चिलमची—(ना० स्त्री०) हात धुण्याचें भांडें ।
चिलमन—
चिलवन— } (ना०स्त्री०) पडदा; झाकण; चिक, पडदा ।
चिलवान—(ना०पु०) ढक्कन (हिं०) झांकण ।
चिलिक—(ना० स्त्री०) टांका; शिवण ।
चिल्लड़—(ना०) उ ।
चिल्लाना—(अ० क्रि०) चीखना (हिं०) ओरड़णें; उद्गारणें; तक्रार करणें ।
चिल्लाहट—(ना० स्त्री०) शोर (हिं०) दंगा; गडबड ।

चिहिकना—(अ० क्रि०) चीं चीं करणें; (पक्ष्यांचें) ओरडणें ।
चिहुँकना—(अ० क्रि०) चौंकना (हिं०) दचकणें ।
चींटा—(ना पु०) मुंगळा ।
चिंटी—(ना० स्त्री०)मुंगी ।
चींथना—(अ० क्रि०) कुचला जाना (हिं०) ठेंचलें जाणें, चिड़लें जाणें ।
चीक—
चीकड़— } (ना० स्त्री०) कीचड़ (हिं०) राड; चिखल।
चीख़—(ना० स्त्री०) शोर (हिं०) आरोळी; दंगा ।
चीख़ना—(स० क्रि०) चाखणें; स्वादघेणें; ओरडणें ।
चीखुर—(ना० पु०) गिलहरी; कठविल्ली (हिं०) खार।
चीज़—(ना० स्त्री०) वस्तु; द्रव्य, आभूषण ।
चीठी—(ना० स्त्री०) "चिट्ठी" पहा ।
चीतना(स० क्रि०) मनोरथ करना; इच्छा करणें; विचार करणें; रंग देणें; कल्पना करणें ।
चीतल—(वि०) "चितकबरा" पहा ।
चीथड़ा—(ना०पु०) फटा कपड़ा (हिं०) जुनेर; फाटका कपड़ा; चिरगुट ।
चीथना—(स० क्रि०) फाडणें; चिंध्या करणें ।
चीनी—(ना० स्त्री०) फांढरी शुभ्र साखर ।
चीन्हना—(स० क्रि०) जानना (हिं०) जाणणें; ओळखणें ।
चीरना—(स० क्रि०) फाडणें, तुकडे करणें ।
चीलर, चील्हड़—(ना० पु०) "चिल्हड" पहा ।
चीस—(ना० पु०) दुःख कष्ट ।
चुङ्गी—(ना० स्त्री०) शहरांत विकल्या जाणाऱ्या वस्तूंवर बसविलेला कर ।
चुन्धला—(ना० पु०) मिचक्या डोळ्याचा माणूस ।
चुन्धलाना—(अ० क्रि) अंधुक दिसणें ।
चुन्धा—(वि०) मिचक्या डोळ्याचा; अंधुक नजरेचा ।
चुन्धियाना—(अ० क्रि०) "चुंधलाना" पहा ।
चुआना—(स० क्रि०) पाणी काढविणें; टपकविणें ।
चुकना—(अ० क्रि०) समाप्ति होणें, संपणें ।

चुकाई—(ना० स्त्री०) अन्त; शेवट, पूर्णता ।
चुकाना—(स० क्रि०) भागविणें; परतफेड करणें, पूर्ण करणें ।
चुकौता—(ना० पु०) नियम, करार, ठराव ।
चुक्कार—(ना० पु०) सिंह गर्जना ।
चुक्की+—(ना० स्त्री०) कपट, धूर्तपणा, उचलेगिरी ।
चुग़द—(ना० पु०) उल्लू (हिं०) घुबड़ ।
चुगन—(ना० पु०) निवड, निवडणें ।
चुगना—(अ० क्रि०) निवडणें, चोचींने खाणें ।
चुग़ल—
चुग़लखोर— } (ना० पु०) चहाडी सांगणारा; पश्चात् निंदा करणारा ।
चुग़लखोरी—(ना० स्त्री०) चहाडी; निंदा, करणें ।
चुग़ली—(ना० स्त्री०) चहाडी, निंदा ।
चुगवाना—
चुगाना— } (स० क्रि०) चोचींनें खावविणें, पक्ष्यांना दाणा घालणें ।
चुचकारना—(अ० क्रि०) चुमकारना (हिं०) लाड करणें, लडिवाळ करणें ।
चुचकी—(ना० स्त्री) चुमकारी (हिं०) फुसलावणी, लाडी गोडी ।
चुचाना—(अ० क्रि०) बहना (हिं०) गळणें, टपकणें; पडणें ।
चुचुहाना—(अ० क्रि०) गाणें; गुण गुणणें ।
चुचड़—(ना० पु०) वडी चूंची (हिं०) मोठें, स्तन ।
चुटकना—(स० क्रि०) कोड़ा मारणें, चाबुक मारणें; तोडणें, खुडणें ।
चुटकी—(ना० स्त्री०) चुटकी; दोन बोटानी काढलेला, आवाज ।
चुटकुला—(ना० पु०) विनोद, हास्य; हास्यरसोत्पादक गोष्ट ।
—सा (वि०) विनोदी; गमतीचा ।
चुटला—(ना० पु०)
चुटली—(ना० स्त्री०) } चोटी (हिं०) वेणी; शेंडी ।
चुटाना—
चुटालना— } (स० क्रि०) जखमी करणें ।
चुटिया—(ना० स्त्री०) शिखा; शेंडी ।
चुटियाना—(स० क्रि०) "चुटाना" पहा ।
चुटील—(वि०) घायाळ; जखमी ।
चुड़ैल—(ना० स्त्री) डायन (हिं०) डाकीण; वाईट चालीची स्त्री ।
चुन—(ना० पु०) आटा, पीठ ।
चुनचुटा—(वि०) कंजूस (हिं०) कृपण; कंजूष ।
चुनचुना—(ना० पु०)
चुनचुना—(ना० स्त्री) } खरूज; खाज, कंडू, कृमी ।
चुनचुली—(ना० स्त्री०) खुजली, (हिं०) खरूज ।
चुनत—
चुनट— } (ना० स्त्री०) कापडाला घातलेली चूण ।
चुनना—(स० क्रि०) पसंत करणें; निवडणें ।
चुनरी—(ना० स्त्री०) साड़ी (हिं०) साडी; बुट्टीदार; लुगडें ।
चुनवां—(वि०) चुनीदा (हिं०) पसंतीचा, निवडलेला ।
चुनवाना—
चुनाना— } (स० क्रि०) पसंत करविणें; निवडविणें ।
चुना लेना—(स० क्रि०) निवडून घेणें ।
चुनावट—(ना० स्त्री०) "चुनत" पहा ।
चुनौटी—(ना० स्त्री०) चुन्याची डबी; चुनाळें, घाडसाच्याकामा करितां लायक लोकांची, निवड ।
चुनौती—(ना० स्त्री०) कसम; चिट्ठी; (हिं०) शपथ; पत्र; आण; (युद्धाला) आव्हान ।
चुन्नी—(ना० स्त्री०) माणिक, रत्न ।
चुप—(वि०) ख़ामोश (हिं०) गप्प; स्तब्धता ।
चुपका—(वि०) गप्प; लुच्चा ।
चुपकी—(ना० स्त्री०) शांतता; स्तब्धता ।
चुपचुप—
चुपचुपाते— } (अ०) गुप्तपणें; स्तब्धपणें; शांतिपणें ।
चुपड़ना—(स० क्रि०) चोपडणें; तेल लावणें ।
चुपचाप—(अ०) गुप्तपणें; सहसा; अकस्मात् ।
चुप्पी—(ना० स्त्री०) "चुपकी, पहा ।

चुभकी—(नां० स्त्री०) बुडी; डुबकी; पाण्यांतील; उडी ।
चुभना—(अ० क्रि०) घुसणें; छेदणें; लीन होणें ।
चुभाना— } (स० क्रि०) घुसेड़ना (हिं०) घुसविणें;
चुभोना— } छेदविणें ।
चुमाना—(स० क्रि०) चुम्बविणें ।
चुम्कारना—(स० क्रि०) प्यार करना (हिं०) प्रेम करणें; लाड करणें, लाडी गोडी लावणें ।
चुम्मा—(ना० पु०) चुम्बन; मुका ।
चुरकी+—(ना० स्त्री०) केश-समूह, शेंडी ।
चुरकुट—(ना० पु०) बुकनी (हिं०) चूर्ण; पूड; फाटका कपड़ा, चकनाचूर ।
चुरवाना—(स० क्रि०) चोरी करविणें, अपहरण करविणें, हरविणें ।
चुराना—(स० क्रि०) चोरी करणें; अन्यायानें घेणें, हरण करणें ।
चुरी+*—(ना० स्त्री०) चुडया ।
चुरुगना—(स० क्रि०) बकना (हिं०) बडबडणें ।
चुर्री—(ना० स्त्री०) तलछट (हिं०) गाळ; गदळ ।
चुल—(ना० स्त्री०) खाज, कंडू, खरूज ।
चुलचुल—(ना० स्त्री०) अस्थिरता, चुळबुळ ।
चुलबुलाना—(अ० क्रि०) खाजणें, कंडू सुटणें ।
चुलबुला—(वि०) अस्थिर; अशांत, बेचैन ।
चुलबुलाना—(अ० क्रि०) बेचैन होना (हिं०) अशांत होणें, वेळ जाईना सा होणें ।
चुलबुलापन—(ना० पु०) } बेचैनी (हिं०) हळहळ,
चुलबुलाहट—(ना० स्त्री०) } तळमळ, असमाधान ।
चुलहाया+—(वि०) कामातुर, कामी, लम्पट ।
चुलाना—(स० क्रि०) टपकविणें; पाडणे, गळविणें ।
चुल्ला—(वि०) "चुँधा" पहा, कांच का छोटा सा छल्ला जो करघों में लगा रहता है ।
चुल्लू—(ना० पु०) पसा, पसाभर, चूळ, ओंजळ ।
चुसकना—(अ० क्रि०) ठसठसणें ।
चुसकी—(ना० स्त्री०) घोंट; झुरका ।
चुसक्कड़—र (ना० पु०) निशाबाज; पानव्यसनी, शिरा... दारूबाज ।
चुसना—(अ० क्रि०) चुस जाना (हिं०) चोख... जाणें ।
चुसनी—(ना० स्त्री०) चाखणें; लहान मुलांना दू... चोखून पिता येण्याकरितां तयार केलेली वाटली ।
चुस्सी—(ना० स्त्री०) कोणत्याहीफळाचा रस ।
चुहचुहा—(वि०) गडद रंगविलेला; मनोहर, रसी... चटकीला, रंगीला ।
चुहल—(ना० स्त्री०) थट्टा; विनोद, प्रमोद ।
चुहला+—(ना० पु०) तंबूची खुंटी, लाकडी मेख ।
चुहलबाज—(वि०) थट्टे खोर; मस्कऱ्या ।
चुहिया—(ना० स्त्री०) लहान उंदीर ।
चूंगी—(ना० स्त्री०) "चुँगी" पहा ।
चूंचूंहाट चूंचूं—(ना० स्त्री०) पक्ष्यांचें ओरडणें, चि... चिंव ।
चूंची—(ना० स्त्री०) पिस्तां (हिं०) स्तन ।
चूंटना+—(स० क्रि०) तोंडणें, खुडणें; चिमटा घेणें ।
चूंटा—(ना० पु०) मोठी मुंगी, मुंगळा ।
चूंटी—(ना० स्त्री०) "चींटी" पहा ।
चूंधला, चूंधरा—(ना० पु०) "चुँधला" पहा ।
चूआ×—(ना० पु०) शाक, शाकभाजी, भाजीपाला ।
चूआन—(ना० स्त्री०) गळती; गळणें ।
चूआना—(स० क्रि०) झरविणें, गाळणें, गळविणें ।
चूक—(ना० स्त्री०) भूल गलती, (हिं०) भ्रम, अपरा...
चूकना—(अ० क्रि०) गलती करना (हिं०) चूक क... प्रमाद करणें, लक्ष नसणें ।
चूची—(ना० स्त्री०) "चूँची" पहा ।
चूड़ी—(ना० स्त्री०) चुडी; कांकणें ।
चूतड़—र (ना० स्त्री०) पुट्ठा (हिं०) ढुंगण, ... नितंब ।
चूतिया—(ना० पु०) उल्लू (हिं०) मूर्ख; उप... समज न पडणारा ।
चून—(ना० पु०) पिसान (हिं०) चूर्ण, पीठ ।

चूना—(अ० क्रि०) टपकणें, गळणें।
(ना० पु०) चुना।
चूनी—(ना० स्त्री०) धान्याची कणी, माणिक।
चूमन—(ना० पु०) बोसा (हिं०) चुँबन।
चूमना—(स० क्रि०) बोसा लेना (हिं०) मुका घेणें।
चूमा—(ना० पु०) चुम्मा" पहा।
चूरमा, चूर्मी—(ना० पु०) एक मिठाई, चुरा।
चूरी—(ना० स्त्री०) तूप लावलेली रोटी।
चूल—(ना० स्त्री०) कुसूँ, कूस।
चूल्हा—(ना० पु०) } चूल, शेगडी।
चूल्ही—(ना० पु०) }
चूसना—(स० क्रि०) चोखणें।
चूसनी—(ना० स्त्री०) "चुसनी" पहा।
चूहड़—(ना० पु०) शिकारीचा एक प्रकार।
चूहड़ा—(ना० पु०) मेहेतर (हिं०) भंगी।
चूहड़ी—(ना० स्त्री०) भंगीण।
चूहना—(स० क्रि०) "चूसना" पहा।
चूहा—(ना० पु०) मूस (हिं०) उँदीर।
—दान (ना० पु०) उँदराचा सांपळा।
चूहिया, चूही—(नां० स्त्री०) "चुहिया" पहा।
चेंचला+—(ना० पु०) पक्ष्यांचें पिलू।
चेंची—(ना० स्त्री०) सुई ठेवण्याचें घर।
चेंचपड़—(ना० पु०) नाकरनुकर (हिं०) गिलबिल, अस्पष्ट बोलणें।
चेंड़ा—(ना० पु०) तारुण्य; तरुण।
चेचक—(ना० स्त्री०) देवी, शीतला, आंगत्रें।
चेट—(ना० पु०) गुलाम; नोकरा।
चेटक—(न० स्त्री०) चेटुक; जादू।
चेटी, चेटिका—(ना० स्त्री०) मोलकरीण, दासी।
चेत—(ना० पु०) चित्त; मन, स्मरण।
चेतना—(अ० क्रि०) जागृत होणें, शुद्धीवर येणें, ध्यान करणें।
चेतावनी, चेतौनी—(ना० पु०) सूचना।
चेप—(ना० पु०) गोंद (हिं०) डिंक।

चेपना—(स० क्रि०) सटाना (हिं०) लावणें चिकटविणें, उकविणें।
चेरा—(ना० पु०) नोकर, दास।
चेराई—(ना० स्त्री०) गुलामी; नोकरी।
चेरी—(ना० स्त्री०) दासी; मोलकरीण।
चेला—(ना० पु०) शिष्य, शागिर्द।
चेष्टा—(ना० स्त्री०) कोशिश (हिं०) प्रयत्न।
चेहरा—(ना० पु०) सूरत, शक्ल (हिं०) मुखचर्या।
चैंटा—(ना० पु०) काळी मुंगी।
चैत—(ना० पु०) चैत्र, चैत्र महिना।
चैतन्य—(ना० पु०) परमात्मा, बुद्धि, विचार।
चैन—(ना० पु०) आराम (हिं०) सुख, आनन्द हर्ष।
चैल—(ना० पु०) वस्त्र, कपड़ा।
चैला—(ना० पु०) फोडलेलें लाकूड, जळण।
चौंकना—(अ० क्रि०) घाबरणें, आश्चर्य चकित होणें, दचकणें।
चौंगला—(ना० पु०) पत्रें पाठविण्याची नळी बांबूची नळी।
चौंगा—(ना० पु०) नळी, धुराडें, नळ।
चौंच—(ना० स्त्री०) चोंच।
चौंटला—(ना० पु०) केस बांधण्याची दोरी, आगोळ।
चौंड़ा+—(ना० पु०) बुचडा, गुण्डाळलेली वेणी।
चौंथना+—(स० क्रि०) चीथना ओरखडणें, फाडणें, चिरणें।
चौंथलाना—(अ० क्रि०) "चुँधलाना" पहा।
चौंधी—(ना० स्त्री०) मन्द दृष्टी।
चौंप—(ना० स्त्री०) उत्साह, इच्छा, आवड, पुढच्या-दांतावर लावण्याचा सोन्याचा तुकड़ा, एक प्रकारचा दागिना।
चोआ—(ना० पु०) एक सुगंधित द्रव्य।
चोआड़—(ना० पु०) डोंगरांत रहाणारा चोर।
चोआना—(स० क्रि०) "चूआना" पहा।
चोकर—(ना० पु०) भूसी (हिं०) कोंडा, रवा।
चोखा—(वि०) उत्तम, श्रेष्ठ, खरा; सचा, शुद्ध।

चोखाई—(ना० स्त्री०) शुद्धता, श्रेष्ठता, सच्चे पणा।
चोगा—(ना० पु०) पक्ष्यांचा चारा।
चोचला—(ना० पु०) हावभाव; नखरा, लाड।
चोज—(ना० पु०) गुण, युक्ति, मुद्दा, सुभाषित।
चोजी—(वि०) बारीक (हिं०) शहाणा, हिकमती, चतुर।
चोट—(ना० स्त्री०) घाव, चपेटा, धक्का, टोला।
चोटा—(ना० पु०) बट्टा, काकवी, वेरी, मळी।
चोटियाना+—(स० क्रि०) शेंडी पकडणें।
चोटी—(ना० स्त्री०) शेंडी; शिखर; टोंक।
चोटीदार—(वि०) निमुळता।
चोट्टा—(ना० पु०) चोर; लुटारू।
चोड़—(ना० स्त्री०) चोळी।
चोत-थ—(ना० पु०) गोबर (हिं०) शेण।
चोब—(ना० पु०) लकड़ी (हिं०) लाठी; लाकूड।
चोबगार—(ना० पु०) चोपदार; भालदार।
चोभा—(ना० पु०) छेद; खोंच।
चोया—(ना० पु०) धान्यावरचे टरफल; माशाचें पर; चोआ।
चोरमचीना—(ना० स्त्री०) लपंडाव।
चोरी—(ना० स्त्री०) चोरी।
चोला—(ना० पु०) शरीर; चोळी; कांचोळी।
चोली—(ना० स्त्री०) चोळी; कांचोळी।
चोवा—
चोत्रा— } (ना० पु०) एक सुगंधित द्रव्य।
चोहड़नीचला—(ना० पु०) खालचा जबडा।
चौ—(वि०) चार।
—खूट—(ना० पु०) जग; चार दिशा।
—गुना—(वि०) चौपट।
—पहिया—(ना० पु०) चार चाकाची गाड़ी।
—बोला—(ना० पु०) चार ओळींची कविता।
—महला—(वि०) चार मजली।
चौअन्नी—(ना० स्त्री०) पावली।
चौआ—(वि०) चारीची संख्या।

चौंक—(ना० स्त्री०) दचक, अचंबा।
चौंकना—(अ० क्रि०) दचकणें; एकदम दचकून उठणें।
चौंकना—(स० क्रि० दचकविणें।
चौंकेल—(वि०) जंगली; बुजणारा।
चौंगा—(ना० पु०) कपट; फुसलावणी।
चौंगी—(ना० स्त्री०) फुसलावणी; कपट; व्याज।
चौंडू—(ना० पु०) मूढ; निर्बोध मनुष्य।
चौंतरा—(ना० पु०) चबूतरा (हिं०) चौथरा।
चौंतीस—(वि०) चौतीस।
चौंडा—रा (ना० पु०) धान्यठेवण्याची खोली; पे[illegible] तळघर।
चौंधा—(वि०) "चुंधा" पहा।
चौंधियाना—(अ० क्रि०) "चुंधलाना" पहा।
चौंरी—(ना० स्त्री०) माशा उडविण्याची मूर्छल।
चौक—(ना० पु०) आंगण; मोठा बाजार; पेठ; चार [illegible] एका ठिकाणीं मिळालेली जागा।
चौकड़—(वि०) सुंदर; मनोहर; भला; बली; श्रेष्ठ।
चौकड़ा—(ना० पु०) भूषण विशेष; चौकडा; चार।
चौकड़ी—(ना० स्त्री०) उडी; चार घोडयांची गाडी
चौकन्ना—(वि०) होशियार (हिं०) हुषार, चौक[illegible] सावधान।
चौकस—(वि०) सावधान; दक्ष; काळजीवान।
चौकसाई—
चौकसी— } (ना० स्त्री०) होशियारी (हिं०) हुषा[illegible] सावधगिरी; दक्षता; काळजी।
चौका—(ना० पु०) मुदपाक खाना; स्वयंपाक गृह।
चौकी—(ना० स्त्री०) बसण्याचा पलंग; पहारा।
चौकीदार—(ना० पु०) पहरेदार (हिं०) पहारेक[illegible]
चौकीदारी—(ना० स्त्री०) पहारेदारी, पहाऱ्याच[illegible] वेतन।
चौकोना—
चौकोर— } (ना० पु०) चतुष्कोण।
चौखट—(ना० स्त्री०) चौकट।
चौखटा—(ना० पु०) तसविरीची चौकट।
चौखूंटा—(ना० पु०) चौकोन।

चौगड़ा—(ना० पु०) खरगोश (हिं०) ससा ।

चौगान—(ना० पु०) मैदान; निर्जन भूमि; बगीचा; चेंडूचा एक खेळ ।

चौगानी—(ना० स्त्री०) हुक्क्याची नळी ।

चौगिर्द—(अ०) सर्व बाजूंनीं ।

चौगुना—(वि०) चौपट ।

चौघरा—(ना० पु०) चार घरांची अत्तराची पेटी ।

चौड़ा—(वि०) रुंद, पसरलेला ।

चौड़ाई—, चौड़ान—(ना० पु० स्त्री०) फैलाव, प्रसार, रुंदी ।

चौड़ाना—(स० क्रि०) विस्तृत करणें, रुंद करणें ।

चौतरा—(ना० पु०) "चौंतरा" पहा ।

चौथ—(ना० स्त्री०) चौथाई, चतुर्थी, मरहटों के समय का एक कर ।

चौथिया—(ना० पु०) चार दिवसांनी येणारा ताप ।

चौदन्त—(वि०) मजबूत (हिं०) वळकट, बळी ।

चौदन्ती—(ना० स्त्री०) शूरता, वीरता, धृष्टता; बहादुरी ।

चौदह—(वि०) चौदा ।

चौदानिया; चौदानी—(ना स्त्री०) चार मोत्यांची बाळी, कर्णभूषण ।

चौधरी—(ना० पु०) समाज पुढारी ।

चौप—(ना० पु०) चाप ।

चौपट—(वि०) बरबाद (हिं०) नष्ट ।

चौपत्ती, चौपत्री—(ना० स्त्री०) लहान पुस्तक; हस्तपत्रक ।

चौपा+—(वि०) चार पायाचा ।

चौपाई, चोपई—(ना० स्त्री०) हिंदी मधील एक छन्द विशेष ।

चौपाड़—(ना० पु०) जाहीर, सभेची जागा ।

चौपाल—(ना० पु०) अथई; खुली हुई बैठक ।

चौपाला—(ना० पु०) पालखी, रथ ।

चौबच्चा—(ना० पु०) हौद, कुण्ड ।

चौवर—(वि०) मजबूत, धीट ।

चौवरदी+—(ना० स्त्री०) चार बैलांची गाड़ी ।

चौवरसी—(ना० स्त्री०) चतुर्थ वार्षिक श्राद्ध ।

चौबीस—(वि०) चोवीस ।

चौबे—(ना० पु०) ब्राह्मणाची एक जात ।

चौबोला—(ना० पु०) एक छन्द विशेष ।

चौमासा—(ना० पु०) पावसाळा ।

चौरस—(वि०) बराबर (हिं०) सपाट, सम, एक, पातळीचा ।

चौरसाई—(ना० स्त्री०) समता, सपाटपणा ।

चौरा—(ना० पु०) "चबूतरा" पहा ।

चौरानवे—(वि०) चौऱ्याण्णव ।

चौरासी—(वि०) चौऱ्यांऐंशी ।

चौराहा—(ना० पु०) चव्हाटा ।

चौलड़ा—(ना० पु०), चौलड़ी—(ना० स्त्री०) चार लड्यांची माळ ।

चौला—(ना० पु०) एक प्रकारचा चाटाणा ।

चौवन—(वि०) चोपन ।

चौसठ—(वि०) चौसष्ट ।

चौहट्टा—(ना० पु०) "चौराहा" पहा ।

चौहत्तर—(वि०) चौऱ्याहत्तर ।

चौहरा—(वि०) चौपट; चार पदरी ।

चौहान—(ना० पु०) रजपूतां पैकी एक जात ।

छ

छंग—(ना० पु०) गोद, अंक, माण्डी ।

छंगा, छंगुरा—(वि०) सहा बोटाचा ।

छंगुली, छंगुलिया—(ना० स्त्री०) सहावें बोट ।

छंटना—(अ० क्रि०) बारीक किंवा पातळ होणें, कटकर अलग होना, दूर होना, निकल जाना साथ छोडना ।

छंटवाना, छंटाना—(स० क्रि०) कटवाना, छिलवाना पाखडणें ।

छंटाई—(ना० स्त्री०) पाखडणें, पाखडण्याची मजूरी ।

छंटाव—(ना० पु०) कांडना, कुटणें ।

छंहाई—(ना० स्त्री०) सावली, छाया बाहुल्य ।

छकड़ा—(ना० पु०) मालगाड़ी; बैलगाड़ी।
छकड़ाना—(अ० क्रि०) घाबरणें।
छकड़ी—(ना० स्त्री०) सहाचा डांव (सोंगटयाच्या खेळांतील)
छकना—(अ० क्रि०) संतुष्ट होणें, व्याकुळ होणें, फसणें।
छकाई—(ना० स्त्री०) संतुष्टता, तृप्ति।
छकाना—(स० क्रि०) संतुष्ट, करविणें; फसविणें।
छक्कड़—(ना० पु०) मारा; ढुश्शी; बोचणें।
छक्का—(ना० पु०) छठा (हिं०) सहा (इस्पिटांच्या खेळांतील।
—पंजा (ना० पु०) कपट, युक्त्या, कट।
छग—(ना० पु०) बकरा, छाग।
छगरी, छगली—(ना० स्त्री०) बकरी।
छगुनी—(ना० स्त्री०) चोखणी; "चुसनी" पहा, कनिष्टिका अंगुली।
छछियाना—(ना० स्त्री०) छाँछ (हिं०) ताक, ताकाचें; भांडें।
छछून्दर—(ना० स्त्री०) उंदराची एक जात, चुचुन्द्री।
छज+—(वि०) निबिड; झांपाचा।
छटना—(अ० क्रि०) जुदा होना (हिं०) पृथक होणें, कमी होणें, सुटणें।
छटपटाना—(अ० क्रि०) क्षुब्ध होणें; गड़बड़ लोळणें; व्याकुळ होणें; तिळपापड़ी; लागणें।
छटपटी—(ना० स्त्री०) परेशानी (हिं०) क्षोभ; घाई; बेचैन।
छटवां—
छठा— } (वि०) सहावा।
छटहा—(वि०) चिड़चिड़ाहट (हिं०) चिडखोर।
छटाछुआं—(वि०) धूर्त, कावे बाज (ना० स्त्री०) —छटा शोभा, तेज।
छटांक —(ना० स्त्री०) छटाक; शेराचा सोळावा भाग।
छट्ठ, छठ—(ना० स्त्री०) षष्ठी।
छटठी, छटी—(ना० स्त्री०) जन्मल्या पासून सहाव्या दिवशींचा संस्कार।

छड़—(ना० पु०) धातूची एक लांब काठी किंवा खिळा।
छड़ना—(स० क्रि०) कांडणें; सडणें।
छड़वाना—(स० क्रि०) कांडविणें; सडविणें।
छड़ा—(ना० पु०) पायाचा दागिना (वि०) अके (हिं०) एकटा।
छत—(ना० पु०) फोड; घाव; क्षत, चिन्ह (ना० स्त्री० छत, झाकण, वितान; गच्ची; माडी।
छतनार—(वि०) छायादार; झुबकेदार।
छतरी—(ना० स्त्री०) लहान, छत्री।
छति (ना० स्त्री०) क्षति; हानि, नुकसान।
छतिया—(ना० स्त्री०) छाती।
छत्ता—(ना० पु०) मधमाशांचें पोळें; छत्री।
छत्तीस—(वि०) छत्तीस।
छत्तीसी—(ना० स्त्री०)
छत्तीसापन—(ना० पु०) } चालाकी, होशियारी (हिं० हुपारी, चालाखी, धूर्त दूरदर्शी पणा।
छत्र—(ना० पु०) छाता (हिं०)
छत्री—(ना० पु०) क्षत्रिय।
छदाम—(ना० पु०) पैशाचा चौथा हिस्सा, दोन दमड़ तुकड़ा।
छनवाना—(स० क्रि०) चाळविणें, चाळणींतून, चाळू काढणें।
छनाक—(ना० पु०) छण छण आवाज।
छनिक—(वि०) क्षणिक, अल्पजीवी, धुनवाला।
छन्दी+—(वि०) कपटी, धूर्त, प्रतारक।
छन्ना—(अ० क्रि०) चाळणें, वस्त्र।
—गाळ करणें, (ना० पु०) वस्त्रगाळ करण्याचें वस्त्र
छपका—(ना० पु०) शिंतोडा, शिंपडणें।
छपकाना—(स० क्रि०) शिंपडणें; पाण्याचा शिंतोडे देणें।
छपना—(स० क्रि०) छापणें।
छपाना—(स० क्रि०) छापविणें।
छपरा—(ना० पु०) छप्पर।
छपरिया—(ना० स्त्री०) लहान सें छप्पर।

छपवाना—(स० क्रि०) मुद्रित करविणें, छापविणें।
छप्पन—(वि०) छप्पन्न।
छप्पय—(ना० स्त्री०) सहा पदांचा एक हिंदी छन्द।
छप्पर—(ना० पु०) गवताची झोंपड़ी।
छब—(ना० स्त्री०) डौल, आकार, ढव, रूप, सौंदर्य, शोभा, प्रभा।
छबि—(ना० स्त्री०) आकार, शोभा, चित्र, तसवीर।
छबीला—(वि०) सुन्दर, रसिक, रूपवान।
छब्बीस—(वि०) सव्वीस।
छय—(ना० पु०) क्षय, नाश; विनाश, रोग विशेष।
छर—(ना० स्त्री०) "छड़" पहा।
छरछवि+—(ना० स्त्री०) शौचकूप, संडास।
छरी—(ना० स्त्री०) हातांत धरण्याची काठी।
छरिन्दा—(वि०) एकटा, स्वतंत्र, मुक्त।
छर्द, छर्दी—(ना० स्त्री०) ओकारी, वांती, आजार।
छर्दन—(ना० पु०) "छर्द" पहा।
छर्रा—(ना० पु०) छरा, बन्दूकीची लहान गोळी।
छल—(ना० पु०) कपट, शाठय, प्रतारणा।
छलक—(ना० स्त्री०) बहाव (हिं०) उसळी, वरसांड होणें, उचंबळणें।
छलकाना—(अ० क्रि०) तुडुंब भरून वहाणें।
छलकाना—(स० क्रि०) सांडणें, वर वाहविणें।
छलंगना—(अ० क्रि०) ढांगटाकणें, बागडणें।
छलछिद्र—(ना० पु०) कपट, धोका।
छलछिद्री—(वि०) कपटी, धोकेबाज।
छलना—(स० क्रि०) फसविणें, ठकविणें।
छलनी—(ना० स्त्री०) चाळणें।
छलांग—(ना० स्त्री०) उछाळ (हिं०) उडी, उसळी, ढांग, उड्डाण।
छलावा—(ना० पु०) भूतप्रेतांचा उपद्रव, रात्रीं दिसून-येणारा उजेड़।
छलिया, छली—(वि०) दग़ाबाज (हिं०) कपटी, दगलबाज, धोकेबाज।
छल्ला—(ना० पु०) बोटावर घालायाची आंगठी।
छवि—(ना० स्त्री०) "छबि" पहा।
छवैया—(ना० पु०) छप्पर घालणारा; शाकारणी करणारा।
छाँ—(ना० स्त्री०) सावली, छप्पर, प्रतिबिंब।
छाँट—(ना० स्त्री०) निवड़, छाटाछाट।
—छटाव (ना० पु०) कांट कसर।
—करना (अ० क्रि०) ओकणें।
छाँटना—(स० क्रि०) कापणें, खची करणें।
छाँड़ना—(स० क्रि०) सोडणें, त्याग करणें, मुक्त करणें, सांडणें।
छाँदना—(स० क्रि०) घट्टबांधणें, बांधणें।
छाँव, छाँह—(ना० स्त्री०) "छाँ" पहा।
छाँक—(ना० पु०) खंड, टुकड़ा, नाश्ता, कलेवा (हिं०) निहारी, सकाळचा फराळ।
छाँवड़ा—(ना० पु०) बालक, जनावराचा बच्चा।
छाँहारा—(वि०) छायावान्, छायान्वित।
छाँक—(ना० पु०) "छाँक" पहा।
छाकना+—(स० क्रि०) निर्मल करणें, खा पीकर तृप्त होना, विहीर उपसणें, मल दूर करणें।
छाग—(ना० पु०) बकरा।
छागल—(ना० पु०) बकरा, बकरे के चमड़े की बनी हुई चीज।
छागिका, छागी—(ना० स्त्री०) बकरी।
छाछ—(ना० पु०) मठ्ठा, ताक, तक्र।
छाज—(ना० पु०) शोभा, छप्पर, पाखडणें, सूप।
छाजन—आच्छादन, वस्त्र, कपड़ा।
छाजना—(अ० क्रि०) छप्पर बांधणें, ठीक करणें, शोभा देणें।
छाड़+—(ना० स्त्री०) नदीचा किनारा।
—चिट्ठी (ना० स्त्री०) परवानगी, पास।
छात+—(ना० स्त्री०) छाता, राजछत्र, आश्रय।
छाता—(ना० स्त्री०) छत्री, आतपत्र।
छात्र—(ना० पु०) शिष्य, विद्यार्थी।
छांदन—(ना० पु०) आवरण, पडदा।
छादिल—(वि०) गुप्त, झाकलेला।

छान—(ना° स्त्री) छप्पर।
छानना—(स° क्रि°) साफ करणें, गाळणें, चालणें, शोध लावणें।
छानबीन—(ना° पु°) पूर्ण अन्वेषण, शोध, चौकशी।
छानबे—(वि°) शहाण्णव।
छानस—(ना° स्त्री°) भूस, फोल, भुसकट।
छाना—(स° क्रि°) छप्पर घालणें, शाखारणें, छाया करणें, पसरणें।
छाप—(ना° पु°) मुहर (हिं°) छाप, मोहर।
छापना—(स० क्रि°) छापणें, प्रसिद्ध करणें।
छापा—(ना° पु°) आवृत्ति, रात्रीचा हल्ला।
छाम*—(वि०) दुर्बल, क्षीण, रोडका; कृश।
छायल+—(ना° पु०) स्त्रियांचा एक कपड़ा।
छाया—(ना° स्त्री°) साया (हिं०) सावली।
—मित्र (ना० पु°) छत्री, आतपत्र।
छार—(ना° पु°) क्षार, लवण, भस्म, राख।
छारछबीला—(ना० पु°) छरीला (हिं०) सुगंधित वस्तु विशेष।
छारी*—(ना° पु०) भस्म करणारा, महादेव, रुद्र।
छारु—(ना° पु°) रोग विशेष।
छाल—(ना० पु०) छिलका (हिं°) कातडें, त्वचा, साल, चर्म, एक प्रकारची मिठाई।
छाला—(ना० पु°) फफोला (हिं०) घाव, फोड़, पोपडा, पुटकुळी।
छालिया—(ना° पु°) सुपारी।
छाली—(ना० स्त्री०) कापीव सुपारी, कापलेली सुपारी।
छावना—(स° क्रि०) छप्पर घालणें, पसरणें, छाया करणें, छप्पर उतरणें।
छावनी—(ना० स्त्री°) गवताची झोंपडी, (सैन्याची) छावणी, छप्पर उतरणें।
छावा—(वि°) आच्छादित, झाकलेला, (ना° पु°) पुत्र, तरुण हत्ती।
छिंकवाना, छिंकाना—(स° क्रि°) शिंक करविणें, रहित करविणें।
छिगुली—(ना° स्त्री° लहान बोट।
छिकुनी—(ना° स्त्री°) छड़ी, काठी, वेत।
छिक्कण, छिक्का—(ना° पु°) छींक (हिं°) शिंक।
छिक्किका—(ना° स्त्री°) नक छिकनी (हिं०) ज्याचा वास घेतांच शिंका येतात असें एक झाड।
छिगुनिया, छिगुनी, छिगुली—(ना° स्त्री°) "छिगुनी" पहा।
छिचड़ा—(ना° पु°) फोडावरील पापुद्रा, जखमे [illegible]ल नवें कापड़।
छिचडैल—(वि°) दुबळा, दुर्बल।
छिछला, छिछिला—(वि°) उथळ; कमी खोल।
छिछलाई—, छिछिलाई—(ना° स्त्री°) उथळपणा।
छिछली—(ना° स्त्री०) मुलांचा एक खेळ। ह्या खेळांत मुलें पातळ दगड अथवा कौलांच्या तुकडयांना अशा रीतिनें फेंकतात कीं ते लांब पर्यन्त उ[illegible] उडत जातात।
छिछोड़ा—रा (वि०) तुच्छ; क्षुद्र; अधम।
छिछोरपन—, छिछोरापन—(ना° पु°) क्षुद्रता, नीचता, पोर[illegible]पणा।
छिटकना—(अ° क्रि°) पसरणें, विखरणें, विस्तृत हो[illegible]
छिटकाना—(स° क्रि°) बिखेरना (हिं°) पसरविं[illegible] विखरविणें।
छिटकी+—(ना° स्त्री°) दाग़ (हिं°) डाग, [illegible] कवड़ी।
छिड़कना—(स° क्रि°) पाणी घालणें किंवा शिंपड[illegible]
छिड़कवाना—, छिड़काना—(स° क्रि°) पाणी घालविणें [illegible] शिंपडविणें।
छिड़काव—(ना° पु°) शिंतोडा, शिंपडणें।
छिड़ना—(अ° क्रि°) आरम्भ होणें (जसे दंगा) सुरु होणें, चिडणें।
छिड़ाना—(स° क्रि°) क्षोभविणें, चिडविणें, दुखविणें

छिंडिया+—(ना० स्त्री०) छोटी गली (हिं०) लहान गल्ली ।

छितनिया, छितनी—(ना० स्त्री०) टोकरी (हिं०) टोपली ।

छितरना—(अ० क्रि०) "छिटकना" पहा ।

छितराना—
छिदराना— } (स० क्रि०) "छिटकाना" पहा ।

छितराव—(ना० पु०) प्रसार, फैलाव ।

छिदना—(अ० क्रि०) भोक पडणें; टोंचणें।

छिदनी—(ना० स्त्री०) टोचण्याची सुई ।

छिदरा—(वि०) पातळ, जिरजिरित ।

छिदाना—
छिदवाना— } (स० क्रि०) छेदविणें, भोक पाडविणें, टाचविणें ।

छिद्र—(ना० पु०) भोंक, लहान भोंक, विंग ।

छिन—(ना० पु०) हिं०) क्षण ।
—भरमें (अ०) क्षणार्धांत ।

छिनकना—(स० क्रि०) शिंकरून नाक साफ़ करणें ।
(अ० क्रि०) रागावून निघून जाणें ।

छिनविधंस+—(वि०) क्षणविध्वंसी, क्षणिक ।

छिनरा—(वि०) व्यभिचारी, लम्पट, पर-स्त्री-गामी ।

छिनवाना, छिनाना—(स० क्रि०) हिसकावून घेवविणें जबरदस्तीनें घेवविणें ।

छिनार, छिनाल—(ना० स्त्री०) कुचाली (हिं०) वेश्या; व्यभिचारिणी, दुष्टा ।

छिनेक—(अ०) क्षणैक, क्षणभर ।

छिपकली, छिपकी—(ना० स्त्री०) बिस्तुइया (हिं०) सरडी, गणपत ।

छिपना, लुपना—(अ० क्रि०) लुकाना (हिं०) गुप्त होणें, लपणें ।

छिपा—(वि०) पोशीदा (हिं०) गुप्त, अप्रकट ।
—छिपी (अ०) गुप्त पणें ।

छिपाना—
छुपाना— } (स० क्रि०) लपविणें; गुप्त करणें ।

छिपाव—(ना० पु०) गोपन; गुप्तपणा ।

छिमा—(ना० स्त्री०) क्षमा, माफी ।

छियानबे—(वि०) शहाण्णव । ९६

छियालिस—(वि०) शेचाळीस । ४६

छियासट—(वि०) सहासष्ठ । ६६

छियासी—(वि०) शहाऐंशी । ८६

छिलका—(ना० पु०) वरची साल, टरफल ।

छिलना—(अ० क्रि०) घासणें, सोलणें, वरचें कातडें जाणें ।

छिलवाना—
छिलाना— } (स०क्रि०)घासविणें,सोलविणें,कापविणें।

छिलैया—(ना० पु०) घासणारा, सोलणारा ।

छिलौरी—(ना० स्त्री०) फफोला (हिं०) फोड, फुगारा, पोपडा ।

छिहत्तर—(वि०) शहाहत्तर ७६ ।

छींक—(ना० स्त्री०) शिंक ।

छींकना—(अ० क्रि०) शिंकणें ।

छींका—(ना० पु०) सिकहरा (हिं०) शिंकें ।

छींट—(ना० स्त्री०) शिंतोडा, रंगित वस्त्र ।

छींटना—(स० क्रि०) "छिड़कना" पहा ।

छींटा—(ना० पु०) शिंपडणें; बारीक पाऊस ।

छीछडा—(ना० पु०) अभक्ष्य मांस ।

छीज—(ना० स्त्री०) तोटा, उणीव, झीज ।

छीजना—(अ० क्रि०) सुकणें, कमी होणें, झिजणें, तोटा-येणें ।

छीदा—(वि०) पतला (हिं०) विरळ, पातळ ।

छीन—(वि०) क्षीण, रोडका ।

छीनना—(स० क्रि०) जबरदस्तीनें हिसकावून घेणें, लुबाडणें ।

छीप—(ना० स्त्री०) मासे पकण्याची काठी किंवा गळ ।

छीपना—(स० क्रि०) कापडावर छाप मारणें, खडी काढणें ।

छीपी—(ना० पु०) खडी कढणारा ।

छीमी+—"छिलका पहा" ।

छीर—(ना० पु०) क्षीर; दूध ।
छीलन—(ना० स्त्री०) "छिलका" पहा ।
छीलना—(स० क्रि०) सोलणें, टरफल काढणें, सालपट काढणें ।
छुछकारना—(स०क्रि०) कुत्र्याला छूघालणें, धिःकारणें ।
छुच्छम+—(वि०) सूक्ष्म, हलका; लहान ।
छुआछूत—(ना० पु०) स्पर्शास्पर्श, शिवाशीव ।
छुईमुई—(ना० स्त्री०) लज्जावती, (झाड) लाजाळू ।
छुट—(अ०) विना, (हिं०) शिवाय ।
—पन—(ना० पु०) बालपण ।
छुटकाना—(स० क्रि०) सोडविणें, मुक्त करणें ।
छुटकारा—(ना० पु०) रिहाई (हिं०) मुक्ति, उद्धार, सुटका ।
छुटना, छूटना—(अ० क्रि०) सुटणें, सुटका होणें ।
छुटाई—(ना० स्त्री०) छोटापण (हिं०) लहानपण ।
छुटाना—(स० क्रि०) सोडविणें; दूर करविणें ।
छुटानी, छुटान—(ना० स्त्री०) सुट्टी, अवकाश, अनध्याय ।
छुटापा—(ना० पु०) लहानपण ।
छुट्टी—(अ० स्त्री०) तातील (हिं०) सुट्टी; विश्रांति, सुटका, अनध्याय ।
छुड़वाना—, छुड़ाना—(स० क्रि०) सोडविणें, दूर करविणें, मुक्त करविणें ।
छुड़ावा—(ना० पु०) "छुटकारा" ।
छुड़ौती—(ना० स्त्री०) सोडविण्याबद्दल दिलेला पैसा; दंड, सोडणावळ ।
छुतहरा—(वि०) ख़राब (हिं०) भ्रष्ट, अस्पृश्य, घाण, अस्वच्छ ।
छुतिहर—(ना० पु०) नीच मनुष्य, अशुद्ध, वस्तूनें घाण झालेली घागर किंवा भांडें ।
छुद्र—(वि०) क्षुद्र, नीट, हलका, थोड़ा ।
छुद्रावल—(ना० पु०) आभरण विशेष, कमरेंत, घालण्याचा एक दागिना ।
छुधा—(ना० स्त्री०) क्षुधा, भूक ।
छुपना—(अ० क्रि०) "छिपना" पहा ।
छुपा—(वि०) "छिपा" पहा ।
छुभित—(वि०) क्षुभित, क्षुब्ध, मानसिक व्यथेनें दुःखित ।
छुर—(ना० पु०) सुरी, वस्तरा; चाकू ।
छुरा—(ना० पु०) सुरा, मोठा चाकू ।
छुरी—(ना० स्त्री०) "छुर" पहा ।
छुलकना—, छुलछुलाना—(स० क्रि०) हळू हळू मुतणें । हेळसांडणें ।
छुवाना, छुलाना—(स० क्रि०) शिवविणें, स्पर्श करविणें ।
छुलहला, छुलोहला (वि०) चंचल, खपल, पोरकट, टारगट्या ।
छुल्लू—(वि०) बेहूदा (हिं०) मूर्ख, पोरकट ।
छुवाव—(ना० पु०) संबंध, रूप, उपमा, स्पर्श ।
छुहाना—(स० क्रि०) चुना लावणें, साफ करणें ।
छुहारा—(ना० पु०) खजूर, एक मेवा ।
छुहावट—(ना० स्त्री०) स्पर्श, शिवाशीव ।
छूछा-छु—(वि०) रिकामा, रिता ।
छूआना—(स० क्रि०) स्पर्श करविणें, शिवविणें ।
छूआनी—(ना० स्त्री०) फोड, फुडकुळी ।
छूई—(ना० स्त्री०) खडू, पांढरी माती ।
छूई मूई—(ना० स्त्री०) "छुईमुई" पहा ।
छूछला—(वि०) आळशी, निर्बोध, अनभिज्ञ ।
छूछी—(ना० स्त्री०) नळी, तोटी (वि०) कुत्सित, नीट, शून्य, रिक्त ।
छूटना—(अ० क्रि०) सुटणें, मुक्त होणें ।
छूत—(ना० स्त्री०) अशुद्धता, अपवित्रता ।
छूना—(स० क्रि०) स्पर्श करणें, मध्यें हात घालणें ।
छेंक, छेंकाव (ना० स्त्री०) रोक, जब्ती (हिं०) अटक, प्रतिबंध, अटकाव ।
छेंकना—(स० क्रि०) प्रतिबंध करणें, जप्त करणें, अटकाव करणें ।
छेंकवैया—(ना० पु०) अटकाव करणारा, जप्ति करणारा ।

छँकाव—(ना॰ पु॰) "छंक" पहा ।
छेड़—(ना॰ स्त्री॰) छूत (हिं॰) स्पर्श, चीड ।
छेड़ना—(स॰ क्रि॰) दिक़ करना (हिं॰) त्रास करणें, स्पर्श करणें, सुरू करणें ।
छेत्र—(ना॰ पु॰) क्षेत्र, शेत, मैदान, पुण्य-स्थान, तीर्थ, सदावर्त ।
छेद—(ना॰ पु॰) छिद्र, बिळ, नाश, ध्वंस ।
छेदना—(स॰ क्रि॰) सूराख़ करना (हिं॰) भोंक पाडणें, रंध्र करणें !
छेना—(ना॰ पु॰) पनीर, एक मिठाई ।
छेनी—(ना॰ स्त्री॰) कन्नी (हिं॰) किंकरें ।
छेम, छेम कुशल—(ना॰ स्त्री॰) क्षेम कुशल, सुख, आनंद, मंगल ।
छेरना—(स॰ क्रि॰) बदहज़मी होना (हिं॰) अजीर्ण होणें ।
छेरी—(ना॰ स्त्री॰) बकरी ।
छेव—(ना॰ पु॰) निशाणी, चिन्ह, कापलेल्या लाकडाचा तुकडा ।
छेवना—(स॰ क्रि॰) चिन्ह करणें, रस काढणें ।
छेवर—(ना॰ पु॰) त्वचा, कातडें, बाह्यत्वक् ।
छेवा—(ना॰ पु॰) अटकाव, चिन्ह, घाव, हद्द सजण्या करितां, कुदळीनें, खुणा करणें ।
छैया—(ना॰ पु॰) बालक, शिशु, मुलगा, पोर ।
छैल, छैला—(ना॰ पु॰) गुण्डा, शोहदा (हिं॰) छान छूक, अकड बाज, नखरे बाज ।
छैलचिकनिया—(ना॰ पु॰) "छैल" पहा ।
छैलापन—(ना॰ पु॰) नखरेबाजी, अकड़बाजी ।
छो—(ना॰ पु॰) प्रेम, दया, क्षोभ, कोप ।
छोई—(ना॰ स्त्री॰) चोयटी, उसाच्यावरची साल ।
छोंक—(ना॰ स्त्री॰) फोडणी, मसाला देणें ।
छोंकना—(स॰ क्रि॰) तिखटमीठ लावणें, मसाला देणें ।
छोकरा—(ना॰ पु॰) लड़का (हिं॰) मुलगा ।
छोकरी—(ना॰ स्त्री॰) लड़की (हिं॰) मुलगी ।
छोछो—(ना॰ स्त्री॰) मांडी, उत्संग, दाई ।
छोटा—(वि॰) लहान, थोडा, धाकटा ।
छोटा बड़ा—(वि॰) खासो आम (हिं॰) विविध लहान थोर ।
छोटाई—(ना॰ स्त्री॰) छोटापन (हिं॰) लहानपण ।
छोड़ना—(स॰ क्रि॰) सोडणें, मुक्त करणें, विसरणें, वगळणें, राजीनामा देणें, बंदूक उडविणें ।
छोड़ देना—(स॰ क्रि॰) त्याग करणें ।
छोड़ा, छोड़ाव, छोड़ावा—(ना॰ पु॰) रिहाई, बाकी, शेष (हिं॰) सुटका, मुक्ति, शिल्लक, शेष ।
छोड़ाना—(स॰ क्रि॰) "छुड़वाना" पहा ।
छोत—(ना॰ पु॰) "छूत" पहा ।
छोपना—(स॰ क्रि॰) लिंपणें, दुरुस्त करणें रंग देणें ।
छोर—(ना॰ पु॰) किनारा, मर्यादा, टोंक, शेवट ।
छोरा—(ना॰ पु॰) "छोकरा" पहा ।
छोरी—(ना॰ स्त्री॰) "छोकरी" पहा ।
छोल—(ना॰ पु॰) खपांची (हिं॰) छाटणी; ढलपा; ढलपी; कपचा ।
छोलना—(स॰ क्रि॰) "छीलना" पहा ।
छोलनी—(ना॰ स्त्री॰) खिसणी ।
छोह—(ना॰ पु॰) क्षोभ; राग; क्रोध, प्रेम; अनुराग ।
छोहारा—(ना॰ पु॰) छोरा (हिं॰) बालक ।
छोही—(वि॰) प्रेमळ; रागीट ।
छौंक—(ना॰ स्त्री॰) "छोंक" पहा ।
छौकना—(अ॰ क्रि॰) मेटाकुटीनें चढणें; हातपाय, टेकून चढणें ।
छौना—(ना॰ पु॰) जनावराचें; पिल्लू ।
छौर—(ना॰ पु॰) बाल बनवाना (हिं॰) मुंडण; क्षौर ।
छौलिया—(वि॰) खुश (हिं॰) प्रफुल्ल; आनन्दी; रसिक; प्रसन्न; विलासी ।

ज

जंग—(ना॰ स्त्री॰) लढाई; युद्ध ।
जंग—(ना॰ पु॰) मळ; किट्ट; तांब ।
जंगार-ल—(ना॰ पु॰) कळंक; कलंक ।

जंगारी—(वि०) कळंकाचा रंग; हिरवा ।
जंगी—(वि०) लढाऊ; युद्ध सम्बन्धी; मोठा ।
—जहाज़ (ना० पु०) लढाऊ जहाज ।
जंचवैया—(ना० पु०) हिशोब तपासनीस ।
जंजीर—(ना० स्त्री०) सांकल (हिं०) सांखळी ।
जंत्र—(ना० पु०) कल (हिं०) यंत्र ।
जंत्र—(ना० स्त्री०) पंचांग ।
जंद्रा+—(ना० पु०) टोचणी; खोचेरा ।
जईफ़—(वि०) कमजोर (हिं०) अशक्त; म्हातारा; अनिश्चयी ।
जईफ़ी—(ना० स्त्री०) कमजोरी (हिं०) अशक्तपणा; म्हातारण; अनिश्चय ।
जक—(ना० पु०) कक्ष; कंजूष मनुष्य; पुरलेल्या धनाचा रक्षक ।
जकड़ना—(स० क्रि०) कसना (हिं०) आवळून बांधणें; दृढ़ करणें; ओढून ताणून बांधणें ।
जकड़बन्द—(ना० पु०) कुस्तींतील एक पेंच; राग विशेष ।
जक्ष—(ना० पु०) यक्ष; देवयोनी ।
जक्ष्मा—(ना० पु०) यक्ष्मा ।
जख़म—(वि०) घाव; जखम ।
जख़मी—(वि०) घायल (हिं०) जख़मी; दुखापत; झालेला ।
जख़ीरा—(ना० पु०) ढेर, खजाना; (हिं०) खजीना; सांठा ।
जग—(ना० पु०) दुनिया (हिं०) जगत् ।
जगजगा+—(ना० पु०) दीप्ति, सुन्दरता, प्रकाश (वि०) चकचकीत, सुन्दर, प्रकाशमान ।
जगजगाहट—(ना० स्त्री०) चमक; प्रकाश ।
जगजागी—(वि०) प्रख्यात, विख्यात, प्रसिद्ध ।
जगड़वाल—(ना० पु०) आडम्बर (हिं०) अवडंबर ।
जगत—(ना० पु०) जग; विहिरीचा चौथरा ।
जगती—(ना० स्त्री०) जमीन, लोक ।
—तल (ना० पु०) पृथ्वी; धरित्री ।

जगत्प्राण—(ना० पु०) हवा; वायु ।
जगद्विनाश—(ना० पु०) प्रलय काल ।
जगना—(अ० क्रि०) निजून उठणें, जागे होणें ।
जगमगा—(वि०) 'जगजगा" पहा ।
जगमगाना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चमकणें प्रकाशणें ।
जगमगाहट—(ना० स्त्री०) "जगजगाहट" पहा ।
जगह—(ना० स्त्री०) जागा; ठिकाण; स्थिति; पद ।
जगहर—(ना० पु०) जागरण; प्रबोध, निद्रा त्याग ।
जगाना—(स० क्रि०) चेत में लाना (हिं०) जागे उठविणें, सचेत करणें ।
जगार—(ना० स्त्री०) "जगहर" पहा ।
जगेसर—(ना० पु०) यज्ञेश्वर, यज्ञ-पुरुष ।
जघन—(ना० पु०) कंबर, कुल्ला ।
जघन्य—(वि०) अंतिम; मागचा; निन्दित; गर्ह्य कुत्सित, अधम ।
जङ्गला—(ना० पु०) कुंपण; कठडा ।
जङ्गलात—(ना० पु०) घोर वन, वनसमूह ।
जङ्गली—(वि०) वन्य, वनविषयक ।
जंघा—(ना० स्त्री०) जांघ, मांडी ।
जँचना—(अ० क्रि०) पसन्त होणें, पारख होणें; [illegible] होणें ।
जंचाना—(स० क्रि०) पारख करविणें, पसंत करविणें किंमत करविणें ।
जचावट—(ना० स्त्री०) परीक्षा, पारख, अनुसन्धान ।
जच्चा—(ना० स्त्री०) बाळंतीण ।
—ख़ाना (ना० पु०) बाळन्तिणीची खोली ।
जजीरा—(ना० पु०) द्वीप ।
जंजाल—(ना० पु०) प्रपंच, दुःख, क्लेश; उद्विग्नता घाबरेपणा, संकट ।
जंजालिया—(वि०) उपद्रवी, खटपट्या; घाबरट ।
जंजाली—(वि०) दुःखी, प्रपंची ।
जज्ञोपवीत—(ना० पु०) यज्ञोपवीत ।
जटना—(स० क्रि०) फसविणें, चोरणें, फटवणें ।

ज़टल—(ना० स्त्री०) बड़बड़, कांहींचेंकांहीं ।

ज़टल्ली—(ना० पु०) बकवादी ।

जटा—(ना० स्त्री०) गुन्तागुन्त झालेले किंवा वळलेले केस ।

जटाल—(वि०) जटाधर, जटाधारी ।

जटित—(वि०) जड़विलेला, खचित ।

जटिनी—(वि०) जटाधर ।

जठराग्नि —
जठरानल— } (ना० पु०) भूख (हिं०) भूख, क्षुधा ।

जठराम—(ना० पु०) जलन्धर (हिं०) जलोंदर ।

जठेरा—(वि०) मोठा, ज्येष्ट, अग्रज ।

जड़—(वि०) मूक, बहिरा, निर्बोध, निर्बुद्धि, दुष्ट ।

जड़क्रिय—(वि०) सुस्त, निरुत्साही ।

जड़ता—(ना० स्त्री०) मूढता, स्तब्धता, थंडपणा, हट्टी पणा ।

जड़ना—(स० क्रि०) जड़विणें, खचविणें, बसविणें ।

जड़पेड़—(ना० स्त्री०) मुळासकट सर्व झाड ।

जड़वट—(ना० स्त्री०) वृक्ष का तना (हिं०) झाड़ाचा बुंधा ।

जड़वाना—
जड़ाना — } (स० क्रि०) जडवविणें; रत्नें बसविणें ।

जड़हन—(ना० पु०) कार्तिकांत कापणी केली जाणारें धान्य ।

जड़हनिया—(ना० पु०) कनिका धान (हिं०) कार्तिकी धान्य ।

जड़ाई—(ना० स्त्री०) जडावाच्या कामाची मजूरी ।

जड़ाऊ—(वि०) "जटित" पहा ।

जड़ाव—
जड़ावट— } (ना० पु०) जडावाचे काम ।

जड़ावर—ल (ना० पु०) गरम कपड़े, थंडीच्या दिवसांत वापरण्याचें कपड़े ।

जड़ित—(वि०) जडवाचें काम केलेला ।

जड़िया—(ना० पु०) जौहरी (हिं०) जवाहिरी ।

जड़ी भूत—(वि०) स्तम्भित, आश्चर्य चकित, चकित ।

जतन—(ना० पु०) यत्न, उपाय, उद्योग, परिश्रम ।

जतनी—(वि०) हुपार, उद्योगी, परिश्रमी ।

जताना—(स० क्रि०) आठवण देणें, कळविणें, ताकीद देणें, दाखविणें ।

जतारा—(ना० पु०) वंश, घराणें, गोत्र ।

जती—(ना० पु०) यती, संन्यासी ।

जतु
जतुक } (ना० पु०) लाख, लाक्ष, तांबड़ा रंग ।

जत्रु—(ना० पु०) गळ्याच्या खालचें हाड ।

जथा+—(ना० पु०) टोळी, झुंड, गट; थवा ।
(अ०) ज्याप्रकारें, जसें ।

जथार्थ+—(अ०) यथार्थ, ठीक ।

जथोचित+—(अ०) यथोचित, यथा योग्य ।

जद+—(अ०) अगर (हिं०) यदि, जर ।

जदपि+—(अ०) यद्यपि, जरी ।

जन—(ना० पु०) मनुष्य, लोक ।
—बच्चे (ना० पु०) कुटुंब, मुलेंबाळें ।

जन जानवर+—(ना० पु०) इनसान व हैवान (हिं०)

जनवाद—(ना० पु०) अफ़वाह (हिं०) खबर, बातमी ।

जनवासा—(ना पु०) जानोसा ।

जनश्रुति—(ना० स्त्री०) "जनवाद" पहा ।

जना—(ना० पु०) पुरुष, पुत्र ।

जनाई—(ना० स्त्री०) धाई (हिं०) सुईण; दाई ।

जनाज़ा—(ना० पु०) रथी (हिं०) तिरडी; किरडी; ताटी, शवयान ।

जनाव—(ना० पु०) आप (हिं०) आदरार्थी एक संबोधन ।

जनाना—(स० क्रि०) सूचना देणें; कळविणें, जन्म देणें ।

ज़नाना—(वि०) स्त्री विषयक; बायकी (ना० स्त्री०) बायको, कुटुंब ।

ज़नानी—(वि०) स्त्रियांचा, स्त्रैण ।

जनी—(ना० स्त्री०) स्त्री, कन्या, नोकरीण ।

जनेऊ—(ना० पु०) यज्ञोपवीत ।

जनेवा—(ना० पु०) एक प्रकारचें गवत जिनेव्हा ।

जन्ताना—(स० क्रि०) दबाना (हिं०) दाबणें; पिळणें; चेपणें ।

जन्त्र—(ना० पु०) यन्त्र ।

जन्त्री—(ना० पु०) पंचाङ्ग, जादुगार ।

जन्माना—(स० क्रि०) उपजविणें; उत्पन्न करणें ।

जन्हाई, जन्हार—+(अ०) आदम ब आदम (हिं०) एकेकट्याला; मनुष्य मागें मनुष्य ।

जपत—(वि०) जप करणारा; करीत असलेला ।

जपना—(स० क्रि०) जप करणें ।

जपन्ता—(वि०) जापक (हिं०) जप करणारा ।

जपीतपी—(ना० पु०) भक्त, अर्चक, तपस्वी ।

जफ़ीरी—(ना० स्त्री०) सीटी (हिं०) शिटी, शीळ ।

जफ़ील—(ना० स्त्री०) मोठी शिटी, भोंगा ।

जब—(अ०) जिस समय (हिं०) जेव्हां, ज्यावेळीं; लागलीच ।

—कभी (अ०) जेव्हां जेव्हां ।

—कि (अ०) ज्या वेळीं ।

—तब (अ०) वारंवार ।

—लग, तक, तलक (अ०) जो पर्यंत, जों पावेतों ।

—से (अ०) जेव्हां, पासून ।

जबड़ा— } (ना० पु०) जबड़ा, तोंड ।
जभरा— }

ज़बर्दस्त—(वि०) ज़ालिम, (हिं०) शक्तिमान, उमेदीचा; तल्लख ।

ज़बर्दस्ती—(ना० स्त्री) जुल्म (हिं०) जूल्म, ताकत, शक्ति ।

—से (अ०) अन्यायानें, जुलमानें ।

ज़बान—(ना० स्त्री०) जीभ, भाषा, वाणी ।

ज़बानी—(वि०) मौखिक (हिं०) तोंडी; शाब्दिक; अनुवंशीय, (अ०) तोंडी ।

ज़ब्त—(ना० पु०) आडकाठी; ताबा; संयम ।

ज़ब्ती—(ना० स्त्री०) कुर्की (हिं०) दंडार्थ हरण; सरकारांत घेणे, कब्जा ।

जब्र—(ना० पु०) बल, अन्याय ।

—उठाना (स० क्रि०) त्रास घेणें, श्रम घेणें ।

—करना (स० क्रि०) जुल्म करणें; भाग पाडणें ।

जब्रन, जब्रिया—(अ०) ज्यादती से (हिं०) जुलमानें जबर्दस्तीनें ।

जभा—(ना० पु०) 'जबड़ा' पहा ।

जभाई—(ना० स्त्री०) जम्हाई (हिं०) जांभई ।

जभी—(अ०) त्याच वेळीं ।

जम—(ना० पु०) यम ।

—दुतिया—(ना० स्त्री०) यम द्वितीया ।

जमकना—(अ० क्रि०) जमणें; चमकणें, कड़क होणें ।

जमकाना—(स० क्रि०) चमकविणें; जमविणें ।

जमघट—टा—ट्ट—(ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी ।

जमजम+—(अ०) सदा, निरन्तर; राहून राहून ।

जमडाढ़—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची कट्यारी ।

जमधर—(ना० पु०) कटयार; तीक्ष्ण धारेची सुरी ।

जमन*—(ना० पु०) यवन; म्लेंच्छ; मुसलमान ।

जमना—(अ० क्रि०) पिंजणें; मोड येणें; जमणें; आळ धरणें; प्रस्थापित होणें ।

जमहाई—(ना० स्त्री०) अङ्गड़ाई (हिं०) जांभई ।

जमहाना—(अ० क्रि०) अङ्गड़ाना (हिं०) जांभई दे...

जमा—(ना० स्त्री०) कुल (हिं०) बट्ट बेरीज; जमा; रक्कम भांडवल ।

जमाअत—(ना० स्त्री०) भीड़ (हिं०) गर्दी; सभा, ... विशिष्ट समाज; शरीर ।

जमाई } (ना० पु०) दामाद (हिं०) जावई ।
जंवाई }

जमात—(ना० स्त्री०) समूह, साधूंचा समूह ... अड्डा, आखाडा ।

ज़मानत—(ना० स्त्री०) जिम्मेदारी (हिं०) जबाबदारी जामीन, खात्री ।

—नामा—(ना० पु०) जामीन पत्र ।

ज़माना—(ना० पु०) वक्त (हिं०) वेळ, काळ, दिवस जगत ।

जमाना—(स० क्रि०) इकट्ठा करना (हिं०) जमविणें, एकत्रित करणें, थिजविणें, सांखळविणें ।
जमाल गोटा—(ना० पु०) एक औषधि विशेष ।
जमाव—(ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी, समूह, दाटी, गोठणें ।
जमावट—(ना० स्त्री०) सङ्गठन (हिं०) संघटण, विरजण, विरजलेपणा ।
जमावड़ा—(ना० पु०) समूह, सभा ।
जमीन—(ना० स्त्री०) भूमि, पृथ्वी, स्थान ।
जमींनदारी—(ना० पु०) तअल्लुक़दार (हिं०) जमिनदार, जमिनीचा मालक ।
जमींदारनी—(ना० स्त्री०) जमिनदारीण ।
जमींदारी—(ना० स्त्री०) जमीन, उत्पन्नाची जमीन ।
जमीनी—(वि०) इह लोकचा ।
जमुना+—(ना० स्त्री०) यमुना नदी ।
जमोगना—(स० क्रि०) निश्चय करणें ।
जमोट—(ना० पु०) विहिरीचा पाया ।
जम्पति—(ना० पु०) दम्पति, नवरा आणि बायको, जोडपें ।
जम्बू—(ना० पु०) जांभळ; जांभळाचें झाड ।
जम्भीरी—(ना० पु०) एक प्रकारचा लिंबू ।
जम्हाई—(ना० स्त्री०) जांभई ।
जम्हाना—(अ० क्रि०) "जमहाना" पहा ।
जय+—(ना० स्त्री०) फ़तह (हिं०) विजय, उन्नति ।
—मुहा०—जय मनाना, जय हो । इ० । जय शब्द देवताओं और महात्माओं की अभिवंदना भी सूचित करता है । रामचंद्र की जय, महात्मा गांधी की जय ।)
—माल—(ना० स्त्री०) विजय-चिन्ह ।
जयत—(ना० पु०) एक वृक्ष ।
जयन्ती—(ना० स्त्री०) वृक्ष, पताका ।
जयपाल—(ना० पु०) राजाचें नांव, एक वृक्ष ।
जयमङ्गल—(ना० पु०) शाही हाथी (हिं०) राजाचा हत्ती, राज गज ।

जयमान, जयवन्त, जयवान, जयिनी, जयी—(वि०) फतहयाब (हिं०) विजयी ।
जर—(ना० स्त्री०) जड़ (हिं०) मूळ, रूळी, म्हातारपण । (ना० पु०) ज्वर, ताप, कणकण ।
ज़र—(ना० पु०) धन, रुपया, सोनें ।
ज़र ख़रीद—(वि०) स्वतःच्या पैशानें विकत घेतलेलें ।
ज़रखेज़—(वि०) पिकाऊ, चांगली (जमीन)
ज़रदोज़—(ना० पु०) ज़राचें काम करणारा ।
ज़र नक़द—(ना० पु०) रोख पैसा ।
जरन—(ना० स्त्री०) जलन (हिं०) जळणें, जाळ ।
जरना—(अ० क्रि०) जलना (हिं०) जळणें ।
ज़रब—(ना० स्त्री०) चोट, दाब (हिं०) टोला, चपाटा, दाब, मार, ठसा ।
ज़रर—(ना० पु०) नुकसान, तोटा, दुखापत, हानि ।
ज़रा—(अ०) थोड़ा, अल्प ।
जरा—(ना० स्त्री०) बुढ़ापा (हिं०) म्हातारपण ।
जरांश—(ना० पु०) बुखार (हिं०) ज्वरांश, ताप ।
जरातुर—(वि०) कमज़ोर (हिं०) अशक्त, म्हातारा ।
जराना—(स० क्रि०) जलाना (हिं०) जाळणें ।
जरायु—(ना० पु०) गर्भ, गर्भाशय, गर्भ-स्थान ।
—ज—(वि०) गर्भोत्पन्न ।
ज़रिया—(ना० पु०) साधन, (अ०) द्वारा, करवी ।
जरीब—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची बर्ची, भाला, जमीन मोजण्याची दोरी ।
—कश—(ना० पु०) जमीनीची मोजणी करणारा ।
—कशी—(ना० स्त्री०) जमीनीची मोजणी ।
जरुथ—(ना० पु०) मांस, शिथिलपणा, शैथिल्य ।
ज़रूर—(वि०) आवश्यक, महत्त्वाचें, टाळतां न येण्या सारखें (अ०) खात्रीनें, निकडीनें, न चुकतां ।
ज़रूरत—(ना० स्त्री०) हाजत (हिं०) आवश्यकता ।
ज़रूरी—(वि०) लाज़िमी (हिं०) आवश्यक ।
जर्जर—(वि०) पुराना (हिं०) जीर्ण; जुना ।

जर्ण+—(ना० पु०) चंद्र; चंद्रमा; वृक्ष; (वि०) जीर्ण; जुना; फाटलेला।

जर्तिल—(ना० पु०) तीळ; वनतीळ।

ज़र्द—(वि०) पीला (हिं०) पिंवळ; फिकट।

ज़र्दा—(ना० पु०) खाण्याची तंबाखू।

ज़र्दी—(ना० स्त्री०) पीलापन (हिं०) पिंवळेपणा; फिकटपणा।

जर्राह—(ना० पु०) शस्त्र प्रयोग करणारा; डॉक्टर; शस्त्र वैद्य।

जर्राही—(ना० स्त्री०) शस्त्र वैद्यक; शस्त्र-वैद्य-विद्या।

जल—(ना० पु०) पाणी।

—थल (ना० पु०) दलदलीचा प्रदेश।

—पान (ना० पु०) सकाळचा, फराळ, उपहार।

जलजला—(वि०) गुस्सेवर (हिं०) रागीट।

ज़लज़ला—भूकम्प, भूडोल।

जलजलाना—(अ० क्रि०) रागावणें; त्वेष येणें।

जलजलाहट—(ना० स्त्री०) गुस्सा (हिं०) राग; क्रोध; त्वेष।

जलना—(अ० क्रि०) जळणें, खाक होणें; मत्सरग्रस्त होणें।

जलबल—(वि०) जला भुना (हिं०) जलन खाक झालेला; अग्निच्या भक्ष्य स्थानीं पडलेला।

जलबही—(ना० स्त्री०) तैराकी (हिं०) पोहणें।

जलभू—(ना० पु०) बादल (हिं०) ढग; मेघ।

जलवाना, जलना—(स० क्रि०) जळाविणें; मत्सरग्रह करविणें।

जलवैया—(ना० पु०) जाळणारा; दाहक।

जल—(ना० पु०) तळें; हौद।

जलाधार—(ना० पु०) पुष्करिणी; तडाग; वापी।

जलावला, जलाभूना—(वि०) जळलेला; चिडखोर; क्रोधी; दग्ध।

जलाना—(स० क्रि०) जाळणें; (द्वि०) लावणें; मत्सर; उत्पन्न करणें; विस्तव करणें।

जलामय—(वि०) भिजलेला; ओला।

जलाम्बिका—(ना० स्त्री०) कुआ (हिं०) विहीर।

जलावन—(ना० स्त्री०) इन्धन; जळण।

जलिका—(ना० स्त्री०) जोंक (हिं०) जळू।

जलिया—(ना० पु०) मल्लाह (हिं०) कोळी; धीवर।

ज़लील—(वि०) कमीना (हिं०) तुच्छ; नीच।

जलुक, जलूका—(ना० स्त्री०) "जलिका" पहा।

ज़लूस—(ना० पु०) मिरवणूक; वरात; दिंडी; स्वारी।

जलेतन—(वि०) दावा धरणारा, अत्यन्त क्रोधी।

जलेबी—(ना० स्त्री०) जिलबी; एक मिठाई।

जकौला—(ना० स्त्री०) "जलिका" पहा।

जल्द—(वि०) शीघ्र; घाईचा।

—बाज (वि०) घाई करणारा; मुसांडी मारणारा।

जल्दी—(ना० स्त्री०) शीघ्रता; घाई; गड़बड़।

जल्प—(ना० पु०) बकवाद; झगड़ा (हिं०) भांडण; नसतावाद, वितंडेवाद; शिवी गाळ।

जल्पाक—(ना० पु०) बकवादी (हिं०) वितंडावादी।

जल्पित—(वि०) उक्त, कथित; मिथ्या।

जल्लाद—(ना० पु०) घातक; वध करणारा; हत्या करणारा मनुष्य।

जल्सा, जलसा—(ना० पु०) मजलिस (हिं०) सभा; अधिवेशन; कमिटी; मंडळ; आतिथ्य; मेजवानी; नाच।

जव—(ना० पु०) यव, एक प्रकारचें धान्य, वेग।

जवन—(ना० पु०) यवन, मुसलमान; दौड।

जवनिका—(ना० स्त्री०) आवरण; आच्छादन; पड़दा।

जवाखार—(ना० पु०) मैला शोरा (हिं०) सोरा मीठ।

जवान—(वि०) युवा (हिं०) तरुण; मौत (ना० स्त्री०) अकाल मृत्यु।

जवानी—(ना० स्त्री०) तरुणाई (हिं०) तरुणपण।

जवाब—(ना० पु०) उत्तर; प्रत्युत्तर; बचाव।

—दिह (वि०) उत्तराई; जवाबदार।

—दिही (ना० स्त्री०) जवाबदारी।

—सवाल (ना० पु०) प्रश्नोत्तर।

जवाबी—(वि०) उत्तराई; उत्तर देण्यासारखें।
—कार्ड (ना० पु०) जोड कार्ड; उत्तरा करीतां सोबत; ठेवलेलें कार्ड।

जवांमर्द—(वि०) बहादुर (हिं०) धीट, शूर, दिल्दार, मर्दाईचा।

जवांमर्दी—(ना० स्त्री०) बहादुरी (हिं०) धीटपणा, मर्दाई, शूरपणा।

जवार } ज्वार } (ना० पु०) पुराची चढती किंवा भरती।
—भाटा, भरती, ओहोटी चढ-उत्तार।

जवारा—(ना० पु०) जव, एक धान्य।

जवारी—(ना० स्त्री०) सतारीची चौकी, घोड़ी, तारदानी।

जवाला—(ना० पु०) गहूँ व जव मिसळून करून ठेवलेलें गुरांचें खाणें।

जवास्त—(ना० पु०) कापलेलें गवत, एक प्रकारचें कांटेरी गवत।

जवाहिर—(ना० पु०) रत्न, मणि।

जसस्वी—(वि०) यशस्वी, कीर्तिवान।

ज़हर—(ना० पु०) विष।
—क़ातिल—(ना० पु०) भयंकर विष।
—दार—(वि०) विषारी।
—मुहरा—(ना० पु०) विषाचा उतारा, विषाचा उतार।
—हलाहल—(ना० पु०) हलाहल विष।

जहाँ—(अ०) कोठें, कोणत्या ठिकाणीं, जेथें।
—कहीं—(अ०) जेथें जेथें।
—तक—(अ०) जेथ पर्यन्त।
—से—(अ०) जेथून।
—का तहां—(अ०) जेथल्या तेथें, जेथें तेथें, सर्वत्र।
—तहां फिरना—भटकणें, हिंडणें।

जहाज़—(ना० पु०) पोत (हिं०) जहाज, मोठी नाव।

जहान—(ना० पु०) दुनिया (हिं०) जगत्।

जहानक—(ना० पु०) प्रळय, महाप्रळय।

जहांपनाह—(ना० पु०) जगत्पालक, महाराज, हुजूर।

जहाजी—(ना० पु०) मल्लाह (हिं०) नावाडी, दर्यावर्दी, नाविक।
—डाकू—(ना० पु०) चांचा, चांचेगिरी करणारा, गलबत—लुटारू।

जहीं—(अ०) जेथें जेथें।

जा—(ना० पु०) जिसको (हिं०) ज्याला, जो कोणी, ज्या कोणाला।

जाई—(ना० स्त्री०) लड़की (हिं०) मुलगी, पुत्री (वि०) जना (हिं०) जन्म लेला।

जांगर—(ना० पु०) अंग, मांडी व पाय, बल।

जांगलू—(वि०) जंगली, रानटी।

जांघ—(ना० पु०) "जंघा" पहा।

जांघल—(ना० पु०) बगळा।

जांघिया—(ना० पु०) लंगोट, लांग।

जांच—(ना० स्त्री०) पडताल, चौकशी, पारख, परीक्षा, खरें खोटें पहाणें।

जांचना—(स० क्रि०) पडताळ पहाणें, पारख करणें, चौकशी करणें, परीक्षा पहाणें।

जांत } जांता } (ना० पु०) जातें, हातानें धान्य दळण्याचें जातें।

जाउल-र—(ना० पु०) दूध भात, खीर।

जाकड़—(ना० पु०) दाखवणीवर आणलेला माल, गहाण।
—बही—(ना० स्त्री०) दाखवणी चोपडी, दाखवणीवर दिलेला माल लिहून ठेवण्याची वही।

जाका—(ना० पु०) जिसका (हिं०) ज्याचा।

जाखन—(ना० पु०) विहिरीच्या पक्क्या विटाच्या बांधकामाचा पाया।

जाग—(ना० पु०) जागरण, निद्रा त्याग, प्रबोध।

जागत—(ना० स्त्री०) जगाहट (हिं०) जागृतता, जागेपणा, जागतेपणा।

जागती ज्योत—(नि०) पराक्रमी, प्रतापी, भाग्यवान।

जागना—(अ० क्रि०) झोंपेंतून उठणें, सावध होणें, उठणें, निद्रा त्याग करणें।

जागरण—(ना० पु०) } बेदारी (हिं०) रात्रीं जागणें
जागति—(ना० स्त्री०) } निद्रा त्याग, उजागर ।

जागबलिक—(ना० पु०) याज्ञवल्क्य मुनि ।

जागरूक—(वि०) सावध, कार्य-तत्पर ।

जागह—(ना० स्त्री०) "जगह" पहा ।

जागा+—(ना० पु०) एक हिंदू जाति विशेष ।

जागा बन्दी+—(ना० स्त्री०) सीमा निर्देश, झोंप ।

जागीर—(ना० स्त्री०) जहागीर ।

जागृ—(वि०) बेदार (हिं०) जागणारा, सावध ।

जाङ्गली—(वि०) देहाती (हिं०) जंगली, खेडवळ, रानटी ।

जाचक—(ना० पु०) भिखमंगा (हिं०) याचक, भिकारी ।

जाचना—(अ० क्रि०) तहकीकात करना (हिं०) याचना करणें; मागणें; विचारणें; परीक्षा करणें, चौकशी करणें ।

जाजम—(ना० स्त्री०) फ़र्श (हिं०) जाजम; मोठी; सतरंजी ।

ज़ाजा+—(ना० स्त्री०) कलौंजी (हिं०)

जाट—(ना० पु०) एक जाति विशेष ।

जाटल—(ना० पु०) एक वृक्ष विशेष ।

जाठ—(ना० पु०) घाण्यांमधील लाट ।

जाड़+—(ना० स्त्री०) हिरडी; जात्याचें पाळें ।

ज़ाड़ा—(ना० पु०) सर्दी; थंडी; हिंवाळा ।

जाड़ी—(ना० स्त्री०) दंत-पंक्ति; दांतांची ओळ; (वि०) मोठी; स्थूल ।

जाड्य—(ना० पु०) जिहालत (हिं०) जडता; मूर्खपणा; मूढता; अप्रसन्नता; आळस; मौर्ख्य; थंडी ।

जात—(ना० स्त्री०) जाति; जात; वंश; ज्ञाति; कुल; समूह; वर्ग; प्रकार, तऱ्हा; (वि०) जन्मलेला; उत्पन्न केलेला ।

जात—(ना० स्त्री०) जाति; स्वभाव; जात ।

जाति—(ना० स्त्री०) तरहा; प्रकार, जात; वर्ग; जन्म ।

जात्रा—(ना० स्त्री०) यात्रा; पर्यटण; देशाटन; तीर्थयात्रा ।

जात्री—(ना० पु०) मुसाफिर (हिं०) यात्रेकरू; वाटे[...] फिरस्ता ।

जादा—(वि०) अधिक; पुष्कळ; (ना० पु०) पु[...] मुलगा; संतान; जसे; शहाजादा; गरीबजादा ।

जादू—(ना० पु०) माया; इन्द्रजाल, हात चलाखी; जन्तर मन्तर ।

जादूगर—(ना० पु०) जादुगार ।

जादूगरी—(ना० स्त्री०) जादुगिरी; चलाखी ।

जान—(ना० स्त्री०) ज्ञान, जीव, समज ।

—कार (वि०) शहाणा; मर्मज्ञ ।

—बूझकर (अ०) जाणून बुजून; उमज[...] मुद्दाम ।

जान—(ना० स्त्री०) जिन्दगी (हिं०) जीव; आयुष्य; प्रेम; पिया; प्रीतिपात्र ।

जान जोखीं—(ना० स्त्री०) प्राण संकटांत, घालणें ।

जानदार—(वि०) चपळ, तेजस्वी; जिवंत ।

जाननहार—(ना० पु०) जानने वाला (हिं०) जा[...]णारा; समझणारा ।

जानना, जाननौं—(स० क्रि०) समजणें; ओळख[...] समजून घेणें, कल्पना करणें; विश्वास वाट[...] वाटणें ।

जानपद—(ना० पु०) देश, परगणा; जिल्हा ।

जान पहिचान—(ना० पु०) परिचय; ओळख ।

जानवर—(ना० पु०) हैवान; जीव, (हिं०) [...] प्राणी; मूर्ख, जन्तु ।

जानहार—(वि०) जाने वाला (हिं०) जाणारा, [...]शील ।

जाना—(अ० क्रि०) रवाना होना (हिं०) जाणें; [...] चालूं लागणें, हानि होणें; गमाविणें; [...] पोहोंचणें ।

जानी—(वि०) प्रिय; हार्दिक ।

—दुश्मन (ना० पु०) हाडवैरी; कट्टावैरी ।

जानु—(ना० पु०) घुटना (हिं०) गुडघा ।

—फलक (ना० पु०) गुडघ्याची वाटी ।

—[...] (ना० स्त्री०) गुडघ्याचा सांधा ।

जाना—(क्रि०) मानो, समझो (हिं०) समजा।
जाने देना—(स० क्रि०) क्षमा करणें; माफ करणें।
जाप—(ना० पु०) जप, पूजा, ईश्वर नाम-स्मरण।
जापक, जापी—(ना० पु०) जप; करणारा, उपासक, पूजक।
ज़ाफरान—(ना० पु०) कुम्कुम, केशर।
जाब—(ना० पु०) मुसकें, मुसकट, मुख-बंधन।
जाबिर—(वि०) ज़ालिम (हिं०) अनिर्बंध; स्वतंत्र थथेष्ट।
ज़ाब्ता—(ना० पु०) नियम।
—बे (वि०) अनियमित।
जाम—(ना० पु०) याम, प्रहर, दिवसाचा आठवा हिस्सा प्याला।
जामन—(ना० स्त्री०) वृक्ष या फल विशेष, जोरन (हिं०) एक वृक्ष किंवा फल, विरजण।
जामा—(ना० पु०) लवादा (हिं०) कपडा; झगा।
जामाता—(ना० पु०) दामाद (हिं०) जावई।
ज़ामिन—(ना० पु०) जामीन, खात्री देणारा।
ज़ायक़ा—(ना० पु०) स्वाद, रस।
—दार—(वि०) स्वादिष्ट, रसाळ।
ज़ार—(ना० पु०) उपपति, दुसरा नवरा।
जारज—(ना० पु०) नाजायज औलाद (हिं०) बटकी पासून किंवा दासी पासून झालेला, दुसऱ्या पति पासून झाललें अपत्य।
जारण—(ना० पु०) लाकडें, जळण।
जारना, जारनौ } (स० क्रि०) जाळणें, प्रकाशित करणें।
जारी—(वि०) रवां (हिं०) चालू, लोक व्यवहारांतील, लौकिक, रूढ।
जाल—(ना० पु०) फन्दा (हिं०) जाळें, पाश, इन्द्रजाल, धोका।
जा लगि—(अ०) जिसके लिए (हिं०) ज्या करितां, ज्यामुळें, ज्या हेतूनें।
जालिक—(ना० पु०) धीवर, कोळी, मदारी, जादूगर, कोष्टी (किडा)

१७

ज़ालिम—(ना० पु०) अन्यायी, जुलुम करणारा, प्रजा पीडक।
(वि०) जुलमी, अन्यायी।
जालिया, जाली } (ना० पु०) दगाबाज, फिसादी (हिं०) ठग, फसव्या, दगा देणारा।
जाली—(वि०) बनावटी (हिं०) बनावट।
जासु, जासु } जिसका, जिससे (हिं०) ज्याचा, ज्यापासून।
जासूस—(ना० पु०) भेदिया (हिं०) गुप्त चर, हेर, बातमीदार।
जासूसी—(ना० स्त्री०) गुप्तपणें बातमी काढणें।
ज़ाहि—जिसको (हिं०) ज्या कोणाला, ज्याला।
ज़ाहिर—(वि०) प्रकट, स्पष्ट, उघड।
ज़ाहिरा—(अ०) देखने में (हिं०) दिसण्यांत, उघडपणें, स्पष्टपणें।
ज़ाहिरी—(वि०) बाहरी (हिं०) वरचा, बाहेरचा, स्पष्ट।
जाहिल—(वि०) गँवार (हिं०) मूर्ख, अडाणी, अज्ञानी, अडदांड।
ज़िंदगानी—(ना० स्त्री०) जीवन, आयुष्य, अस्तित्व।
ज़िंदगी—(ना० स्त्री०) जीवन, जगणें।
—में—(अ०) आयुष्या मध्यें।
ज़िंदा—(वि०) जीवित, जिवंत।
जिंस—(ना० स्त्री०) जिन्नस, प्रकार धान्य।
ज़िक्र—(ना० पु०) चर्चा, भाषण, संभाषण।
जिगजिगिया—(वि०) चापलूस (हिं०) खुशामती, मिथ्या प्रशंसक।
जिगजिगी—(ना० स्त्री०) खुशामत, मिथ्या प्रशंसा, हांजी हांजी।
जिगर—(ना० पु०) कलेजा, दिल (हिं०) मंन, अंतःकरण, आत्मा।
जिगरी—(वि०) लाडका, प्रीतीचा, खेळयामेळ्या, सलगीचा, जीवींचा, जिव्हाला।
जिगीषा—(ना० स्त्री०) स्पर्धा, चढाओढ।
जिजमान—(ना० पु०) यजमान।
जिजिया—(ना० स्त्री०) वडील बहीण, स्तन।

जिज्ञासा—(ना० स्त्री०) तलाश (हिं०) तपास, हुडकणें, चौकशी, शोध, जाणण्याची इच्छा।

जिज्ञासु—(ना० पु०) मुतलाशी (हिं०) शोधक, चौकशी करणारा, जाणण्याची इच्छा करणारा।

जिञ्जीर, जंजीर—(ना० पु० स्त्री०) बेडी, सांखळी, शृंखला।

जिठानी—(ना० स्त्री०) नवऱ्याच्या वडील भावाची बायको, जाऊ।

जित—(अ०) जहाँ (हिं०) जेथें, यत्र; जिंकलेला।

जितना, जितनी—(अ०) जिस कदर (हिं०) जितका, जितकी।

जिताना—(स० क्रि०) फ़तह दिलाना (हिं०) जिंकविणें।

जिद्द—(ना० स्त्री०) हठ, विरोध (हिं०) हट्ट, विरोध, आग्रह।

जिद्दी—(वि०) हट्टी, आग्रही, वक्र, कुटिल।

जिधर—(अ०) जहाँ (हिं०) जेथें, ज्या ठिकाणीं।

जिन्हें, जिनको—(हिं०) ज्यांना।

जिबरिया—(ना० स्त्री०) पातळ दोरी, कडदोरा।

जिभारा—(वि०) बकवादी (हिं०) वितंडवादी, बोलका, टकळ्या।

जिम—(अ०) यथा, जसें, ज्या प्रमाणें।

जिमाना—(स० क्रि०) जेवविणें, चारणें, आतिथ्य सत्कार करणें।

जिम्मा—(ना० पु०) तावा; जवाबदारी, विश्वास; कर्तव्य।

जिम्मेदार—(वि०) जवाबदार।

जियरा—(ना० पु०) प्राण, आत्मा, जीव, (वि०) प्रिय, प्रियकर।

जियाना—(स० क्रि०) जिन्दा करना (हिं०) जगविणें, जिवंत राखणें।

जियाफ़त—(ना० स्त्री०) निमन्त्रण; मेजवानी।

जियूड़ा, जिवड़ा—(ना० पु०) "जियरा" पहा।

जियोर—(वि०) साहसी; उत्साही; वीर; योद्धा, जिवंत।

जियौठ—(वि०) बहादुर (हिं०) धीट; शूर।

जिरह—(ना० पु०) उलट तपासणी।

जिराअत—(ना० स्त्री०) काश्तकारी (हिं०) शेती, शेत, पीक, नांगरणी।

जिला—(ना० पु०) देश विभाग; जिल्हा।

जिलाना—(स० क्रि०) "जियाना" पहा।

जिल्द—(ना० स्त्री०) कातडें, पुस्तकावरील मलपत्र।
—बन्द (ना० पु०) पुस्तकें, बांधणारा।

जिल्लत—(ना० स्त्री०) खराबी (हिं०) तिरस्कार; नीच पणा, अपमान, फजीति।

जिवाना—(स० क्रि०) "जियाना" पहा।

जिस्म—(ना० पु०) देह, शरीर।

जिस्मानी—(वि०) दैहिक (हिं०) शारीरिक।

जी—(ना० पु०) जीवन, जीव, आत्मा।
—दार (वि०) धीट, शूर।

जी—"हूं" कार होकार।

जीका—(ना० स्त्री०) जीविका, वृत्ति।

जीजा—(ना० पु०) मेहुणा।

जीजी—(ना० स्त्री०) वडील बहिण।

जीत—(ना० स्त्री०) फ़तह (हिं०) जय, विजय, पराभव।

जीतना—(स० क्रि०) जिंकणें; स्वाधीन करणें, वश करणें, हरविणें।

जीतब-व—(ना० पु०) जिन्दगी (हिं०) जीवित स्थिति, काल।

जीतवना—, जीतवन्त—, जीतवैया—जीतू—(ना० पु०) फ़तहयाब (हिं०) विजयी, जेता।

जीता—(वि०) जिन्दा (हिं०) जिवंत।

जीन—(ना० पु०) वृद्ध, म्हातारा।

जीन—(ना० पु०) खोगीर, चारजामा।

जीना—(अ० क्रि०) जिन्दा रहना (हिं०) जिवंत रहाणें।

ज़ीना—(ना० पु०) शिडी; पायऱ्या।

जीभ—(ना० स्त्री० पु०) जीभ, जिह्वा।

जीभी—(ना० स्त्री०) जीभ साफ करण्याची पट्टी।

जीमना—(स० क्रि०) खाणें, भोजन, करणें ।
जीमार—(वि०) घातक; नृशंस, मारणारा ।
जीरक, जीरा—(ना० पु०) जिरें, मसाला ।
जीरन, जीर्ण—(वि०) हज्म, पुराना (हिं०) जुनें पुराणें, पचलेलें ।
जीर्णता—(ना० स्त्री०) म्हातारपण, अशक्तपणा, परिपाक, पचणें ।
जील—(ना० स्त्री०) धीमास्वर, मध्यमस्वर, सारंगीची, तार ।
जीव—(ना० पु०) जीवन, आत्मा, जन्तु, प्राणी ।
जीवगर, जीवट—(वि०) बहादुर (हिं०) हिमती, धीट, बलवान ।
जीवत—(वि०) जिवंत, विजयी ।
जीवन—(ना० स्त्री०) जिवंत रहाणें, आयुष्य, वृत्ति, चरितार्थ साधन ।
जीवना—(अ० क्रि०) "जीना" पहा ।
जीवन्त—(वि०) मौजूद (हिं०) जिवंत, हयात ।
जीव मंदिर—(ना० पु०) शरीर, देह ।
जीवमार—(वि०) "जीमार" पहा ।
जीविका—(ना० स्त्री०) वृत्ति; जीवनोपाय ।
जीवित—(ना० पु०) आयुष्य; रहाणी, आयु ।
जीह, जीहा—(ना० स्त्री०) जीभ ।
जुआ—(ना० पु०) द्यूत, जुवा ।
जुआरी—(ना० पु०) जुवा खेळणारा ।
जुआरी—(ना० स्त्री०) ज्वारी; धान्य विशेष ।
जुंग—(ना० स्त्री०) भाव, भावना, उद्वेग ।
जुकाम, जुखाम—(ना० पु०) सरदी, पडसं, थंडी ।
जुखना—(अ० क्रि०) तुलना (हिं०) वजन होणें ।
जुग—(ना० पु०) ज़माना (हिं०) युग ।
—जुग (अ०) प्रत्येक युगा मध्यें, नेहमीं, त्रिकालाबाधितपणें ।
—जुगानजुग (अ०) युगेंच्यायुगें ।
जुगत—(ना० स्त्री०) उपाय, युक्ति, चातुर्य ।
जुगती—(वि०) हुषार, चतुर, युक्तिबाज ।
जुगनी—(ना० स्त्री०) खद्यौत, ज्योति ।
जुगनू—(ना० पु०) खद्योत, कण्ठभूषण ।
जुगुल, जुगम—(वि०) जोड़ी, युग्म, युगल जुळें ।
जुगवना—(स० क्रि०) यत्न पूर्वक राखणें ।
जुगान—(ना० पु०) धुण्याचा, दिवस ।
जुगाना—(स० क्रि०) काळजीनें ठेवणें, रक्षण करणें, यत्न करणें, उपाय करणें, वांचविणें ।
जुगाल—(ना० पु०), जुगाली—(ना० स्त्री) } अन्त; समाप्ति; शेवट ।
जुगालना,—, जुगाली करना— } (स० क्रि०) रवंथ करणें, चघळणें चावणें ।
जुगाली—(ना० स्त्री०) रवंथ, चर्वण ।
जुगुप्सा—(ना० स्त्री०) निंदा, तिरस्कार, कुत्सा, घृणा; ग्लानी ।
जुगुप्सित—(वि०) निन्दित, गर्हित, घृणित, तिरस्कृत ।
जुझ—(ना० पु०) लड़ाई (हि०) लढाई, युद्ध ।
जुझाऊ बाजा—(ना० पु०) युद्धाचा बाजा ।
जुझार—(ना० पु०) लड़ाका (हिं०) वीर, भट, रणधुरंधर ।
जुझावट—(ना० स्त्री०) युद्ध, समर, कलह ।
जुट—(ना० पु०) जोड़ा (हिं०) जोड ।
जुटना—(अ० क्रि०) जुळणें, समीपयेणें, एकी होणें, भिडणें ।
जुटाना—(स० क्रि०) एकत्रित करणें ।
जुटैया—(ना० पु०) लढणारा, भिडणारा ।
जुड़ना—(अ० क्रि०) जुडणें ।
जुड़हा—(ना० पु०) जुळें ।
जुड़ाई—(ना० स्त्री०) बनवाई (हिं०) जोड, सांध, नीट करणें; नीट करण्याची, मजूरी ।
जुड़ाना—(स० क्रि०) जोडणें, नीट करणें ।
जुढ़ा—(ना० पु०) "जुड़हा" पहा ।
जुतना—(अ० क्रि०) जोता जाना (हिं०) नांगरले, जाणें, मानेवर, जू ठेविलें जाणें, जुंपलें जाणें ।

जुतवाना— } (स० क्रि०) जोतना (हिं०) नांगरणें,
जुताना— } नांगरविणें, जुंपणें, जुंपविणें ।
जुताई—(ना० स्त्री०) जोता (हिं०) नांगरणीं ।
जुतियाना—(स० क्रि०) जूता मारना (हिं०) जोडयाणें मारणें ।
जुदा—(वि०) अलग (हिं०) वेगळा, निराळा ।
—जुदा (अ०) वेग वेगळ्यारीतीनें ।
जुदाई—(ना० स्त्री०) विछोह (हिं०) वियोग पृथकत्व ।
जुद्ध-ध—(ना० पु०) लड़ाई (हिं०) युद्ध, लढाई ।
जुवान—(ना० पु०) मौका (हिं०) काल, अवसर, समय, वेळ, संधी ।
जुनून—(ना० पु०) पागलपन (हिं०) खुळेपणा, मूर्खपणा, वेड, वेडेपणा ।
जुन्हाई, जुन्हैया—(ना० स्त्री०) चांदणी, तारा, चन्द्र प्रकाश, चांदणें ।
जुरना—(अ० क्रि०) एक होणें, एकत्र, होणें ।
जुरमाना, जुरवाना—(ना० पु०) अर्थदंड, धनदंड ।
जुराना—(स० क्रि०) हासिल करना (हिं०) मिळविणें, संपादणें, अर्जणें ।
जुराब—(ना० पु०) मोजा (हिं०) पायमोजा ।
जुरुआ, जुरुना—(ना० स्त्री०) जोरू (हिं०) स्त्री, भार्या, बायको ।
जुर्म—(ना० पु०) अपराध, गुन्हा ।
जुर्माना—(ना० पु०) "जुरमाना" पहा ।
जुल—(ना० पु०) दग़ा (हिं०) धोका, कपट; फसवणूक ।
—बाज (ना० पु०) ठग, फसव्या ।
—बाजो (ना० स्त्री०) ठगेगिरी, लुच्चेगिरी ।
जुलाब—(ना० पु०) दस्ताव (हिं०) जुलाबाचें, औषध ।
जुलाहा } (ना० पु०) मुसलमान, कापड विणणारा,
जुलह } विणकर, एक प्रकारचा किडा ।
जुलूस—(ना० पु०) समारंभ, मोठी सभा ।
जुल्फ़—(ना० स्त्री०) कल्ला, कुरळे केस ।
—दार—(वि०) कल्लेदार, कल्ले वाला ।
जुल्म—(ना० पु०) अन्याय, जुलूम, अत्याचार, ...
जुल्मी—(वि०) अन्यायी, जुलमी ।
जुहाना—(स० क्रि०) एकत्र करणें ।
जुहार—(ना० पु०) वन्दना (हिं०) नमस्कार, प्रणाम, दंडवत, प्रणिपात, नति ।
जूआ—(ना० पु०) हल, खेल (हिं०) नांगर, ... जुवा ।
जूआट—(ना० पु०) जूं, जोखड ।
जूआरी—(ना० पु०) जुवा खेळणारा ।
जूआर—(ना० पु०) समुद्राची भरती ।
जूं—(ना० स्त्री०) लिका, लीक ।
जूझ—(ना० पु०) झुंज, लढाई, संग्राम, समर ।
जूझना—(अ० क्रि०) लड़ना (हिं०) लढणें, ... करणें ।
जूठ—(वि०) उष्टावलेला, उष्टा ।
जूठन—(ना० पु०) जेवणानंतर खानांत शिल्लक राहिलेलें अन्न, उष्टें ।
जूड़ —(वि०) ठंढा (हिं०) शीतल, थंड ।
जूड़ा—(ना० पु०) बुचडा, बांधलेले केस ।
जूड़ी—(ना० स्त्री०) शीतज्वर, कम्पज्वर, ज्वर वि...
जूत खोरा—(वि०) कमीना (हिं०) नीच, जोडे मारलेला, दुर्लौकिकाचा ।
जूता—(ना० पु०) जोडा, पादत्राण ।
जूती—(ना० स्त्री०) लहान जोडा, डौलदार जोडा ।
—पैज़ार—(ना० स्त्री०) भांडण, जोड़ा जोड़ी, ... राचें भांडण ।
जूती खोर—(वि०) "जूत खोरा" पहा ।
जूथ—(ना० पु०) यूथ, दल, झुंड, समूह, सेना ...
जून—(ना० पु०) समय, काळ, वेळ, अवसर ।
जूना—(ना० पु०) गवता भारा बांधण्या ।
जूप—(ना० पु०) यूप; यज्ञस्तंभ; जुवा ।
जूपी—(ना० पु०) जूआरी" पहा ।

जूव— } (ना॰ पु॰) उकळविलल्या डाळवरीलपाणी,
जूस — } रस्सा।

जूरा—(ना॰ पु॰) "जूड़ा" पहा।
जूह, जूहा—(ना॰ पु॰) "जूथ" पहा।
जूही—(ना॰ स्त्री॰) एक सुवासिक फूल।
जेट—(ना॰ स्त्री॰) रास; ढीग।
जेठ—(ना॰ पु॰) जेष्ठ महिना, (वि॰) श्रेष्ठ।
जेठानी—(ना॰ स्त्री॰) नवऱ्याच्या वडील भावाची बायको; जाऊ।

जेठोत— } (ना॰ पु॰) नवऱ्याच्या वडील भावाचा
जेठौत— } मुलगा।

जेता—(वि॰) जितका, ज्याप्रकारचा।
जेतिक—(वि॰) जितके; जितके पुष्कळ।
जेब—(ना॰ स्त्री॰) थैली; खिसा।
—कतरा—(वि॰) खिसे कातरू, चोर, भामट्या।
—खर्च—(ना॰ पु॰) खाजगी—वरकडखर्च।
—घड़ी—(ना॰ स्त्री॰) खिशांतील घड्याळ।
जेबा—(वि॰) सुशोभित, शोभण्यासारखें।
ज़ेबायश—(ना॰ स्त्री॰) शोभा; अलंकार, दागिना नट्टापट्टा।
जेबायशी—(वि॰) नुमायशी (हिं॰) शोभाप्रद; शोभादायक।
जेबी—(वि॰) खिशांतठेवण्या सारखें; लहान।
—किताब—(ना॰ पु॰) लहान पुस्तक; पत्रक; स्मरणवही; टिप्पण वही।
—रुमाल—(ना॰ पु॰) हात रुमाल।
—घड़ी—(ना॰ स्त्री॰) खिशांतील; घड्याळ।
जेमन—(ना॰ पु॰) भोजन; जेवण; विरजण।
जेर—(ना॰ पु॰) गर्भधारण; गर्भाशय।
जेल—(ना॰ पु॰) कारागार; तुरुंग, पंक्ति; दोरी।
जेवड़ा—(ना॰ पु॰) रस्सा (हिं॰) दोर; मोठी दोरी।
जेवड़ी—(ना॰स्त्री॰) रस्सी (हिं॰) दोरी; लहान दोरी।
जेवना—(स॰ क्रि॰) जीमना (हिं॰) जेवणें।
जेवनार—(ना॰ स्त्री॰) भोजन; स्वयंपाक, मेजवानी।
ज़ेवर—(ना॰ पु॰) गहना (हिं॰) दागिना।
जेहड़—(ना॰ स्त्री॰) केळवण, गडगनेर।
जेहर—(ना॰ स्त्री॰) स्त्रियांचा एक अलंकार।
ज़ेहन—(ना॰ पु॰) प्रतिभा, बुद्धि, समज्ञ।
जै—(वि॰) जितना (हिं॰) जितके।
—बैर (अ॰) जितके वेळा।
जैत—(ना॰ पु॰) एक वृक्ष।
जैन, जैनी—(ना॰ पु॰) जैन धर्माचा अनुयायी, जिनोपासक।
जैवेर—(ना॰ पु॰) जय, विजय।
ज़ैल+—(ना॰ पु॰) तितिम्मा (हिं॰) शेष संग्रह; परिशिष्ट।
जैसा—(अ॰) यथा, ज्याप्रकारें।
जैहन+—(ना॰ पु॰) धान की बालियां (हिं॰)
जो—(स॰ना॰) जो, जो कोणी।
जों, ज्यों—(अ॰) जब; जैसे (हिं॰) जेव्हां, जसे।
—का त्यों (अ॰) जसेंच्या तसें।
—त्यों करके (अ॰) कसेंही करून; कशाही प्रकारें।
जोंक जोक (ना॰ स्त्री॰) जळू।
जोख—(ना॰ स्त्री॰) तौल (हिं॰) माप; वजन।
जोखना—(स॰ क्रि॰) तोलना (हिं॰) वजन; करणें।
जोखाई—(ना॰ स्त्री॰) वजन करणाराची मजूरी।
जोखिम, जोखों—(ना॰ स्त्री॰) खतरा (हिं॰) जोखीम, साहस, धोका।
जोग—(ना॰ पु॰) योग; मेल, ध्यान योग, (वि॰) जोगा, लायख, योग्य।
जोगाभ्यास—(ना॰ पु॰) योगाभ्यास।
जोगी—(ना॰ पु॰) योगी, योग साधन करणारा।
जोगिया—(ना॰ पु॰) भगवा रंग।
जोग्य—(वि॰) योग्य।
जोजन—(ना॰ पु॰) योजन, आठ मैल।
जोट—(ना॰ पु॰) जोडीदार, साथी, संगी, सहचर।

जोड़—(ना॰ पु॰) जोड, गाठ; मेळ, बेरीज; संबंध।
—तोड़ (ना॰ पु॰) युक्ति, उपाय।
जोड़ती—(ना॰ स्त्री॰) हिसाब (हिं॰) हिशोब; गणना।
जोड़न—(ना॰ पु॰) डाक, विरजन; मिळवण।
जोड़ना—(स॰ क्रि॰) मिळविणें, जोडणें; ठिगळ लावणें, मोजणें; गणना करणें; बेरीज करणें; एकत्रित करणें, पैसा कमाविणें, चिकटविणें, जोड देणें।
जोड़ना—(ना॰ पु॰) "जुड़हा" पहा।
जोड़ा—(ना॰ पु॰) जोडीदार, बरोबरीचा; जोड।
जोड़ाई—(ना॰ स्त्री॰) "जुड़ाई" पहा।
जोड़ी—(ना॰ स्त्री॰) घोड़ा बग्घी (हिं॰) गाड़ी घोडे।
जोत—(ना॰ स्त्री॰) चमक, ज्योत, प्रकाश, (ना॰ पु॰) शेती, नांगरणी।
जोतना—(स॰ क्रि॰) हल चलाना (हिं॰) नांगरणें, जुंपणें।
जोतार—(ना॰ पु॰) किसान (हिं॰) शेतकरी, नांगर जुंपणारा।
जोती—(ना॰ स्त्री॰) तराजूची दोरी।
जोधा—(ना॰ पु॰) योद्धा, वीर, लढणारा।
जोबन—(ना॰ पु॰) यौवन, जवानी, तारुण्य, स्तन, पयोधर, छाती।
जोबनवती—(ना॰ पु॰) यौवनवती, युवती, तरुणी।
जोबनवा जाबना—(ना॰ पु॰) "जोबना" पहा।
जोय, जोरू—(ना॰ स्त्री॰) धर्म्म-पत्नी, स्त्री, वायको।
जोर—(ना॰ पु॰) बल, जोर, सत्ता, प्रयत्न, लोकांवरील, वजन।
जोरावर—(वि॰) जोरदार, बळकट।
जोरावरी—(ना॰ स्त्री॰) शक्ति, बल; ताकद।
जोला+—(ना॰ पु॰) जाल (हिं॰) फसवणूक, लुच्चेगिरी, कपट।
जोवना— } (स॰) पहाणें, लक्ष देणें, मानणें, हुडकणें,
जोवनौं— } अपेक्षा करणें।

जोहड़—(ना॰ पु॰) तालाब (हिं॰) तलाव, [illegible] से तळें।
जोहना—(स॰ क्रि॰) "जोवना" पहा।
जौहो—(वि॰) अनुसंधानी; हुडकणारा।
जौ—(ना॰ पु॰) यव (अ॰) केव्हां।
—लौं,—लग (अ॰) जों पर्यन्त।
जौंकना*—(स॰ क्रि॰) एकायास शिवीगाळ करीत बडबडणें।
जौंडा+—(ना॰ पु॰) चबूतरा (हिं॰) माळा, पाखरा पासून पिकाचें, रक्षण करण्या करितां शेतांत बांधलेले मंच।
जौंडरी— }
औंडी— } (ना॰ स्त्री॰) एक अनाज (हिं॰) ज्वारी
जूनरी— }
जौजा—(ना॰ स्त्री॰) वायको।
जौन—(स॰ ना॰) जो (हिं॰) जों; जो कोणी।
जौनार—(ना॰ स्त्री॰) "जेवनार" पहा।
जौपे—(अ॰) अगर, यदि (हिं॰) जर, जरि।
जौलाई—(ना॰ स्त्री॰) जुलै।
जौहरी—(ना॰ पु॰) रत्नपारखी, जवाहिर।
ज्ञपित—(वि॰) समझाया हुआ (हिं॰) समजाविलेला शिकविला गेलेला।
ज्ञप्ति—(ना॰ स्त्री॰) समझ (हिं॰) समजूत।
ज्ञापक—(ना॰ पु॰) मुश्तहिर ज़ाहिर करने वाला (हिं॰) दौंडी पिटविणारा।
ज्या—(ना॰ स्त्री॰) आई, पृथ्वी, धनुष्याची दोरी।
ज्यादती—(ना॰ स्त्री॰) जुल्म (हिं॰) जुलुम, अति
ज्यादा—(वि॰) और (हिं॰) अधिक।
—करना (स॰ क्रि॰) वाढविणें।
ज्यों—(अ॰) ज्या अर्थीं।
ज्यों का त्यों—(अ॰) जसेंच्या तसेंच।
ज्यातिरिंगण—(ना॰ पु॰) जुगनू (हिं॰) खद्योत।
ज्योतिश्चक्र—(ना॰ पु॰) राशि चक्र, राशि समूह।
ज्योतीरथ—(ना॰ पु॰) ध्रुवतारा।
ज्योत्स्ना—(ना॰ स्त्री॰) कौमुदी, चांदणें।

ज्यौंनार—
ज्यौनार— } (ना० स्त्री०) "जौनार" पहा ।

ज्वर—(ना० पु०) बुखार (हिं०) ताप ।

ज्वरी—(वि०) हरारती (हिं०) ताप आलेला, तापानें, फणफणणारा ।

ज्वार—(ना० स्त्री०) ज्वारी, समुद्राची भरती ।

ज्वारभाटा—(ना० पु०) समुद्राची भरती ओहटी ।

ज्वाला—(ना० स्त्री०) शुआला (हिं०) ज्वाळा, जाळ ।

झ

झंकार—(ना० पु०) झनझनाहट (हिं०) झणझण आवाज ।

झंखना—(अ० क्रि०) घवड़ाना (हिं०) घावरणें; वड़बड़णें, शोक करणें ।

झंगा—(ना० पु०) लबादा (हिं०) झगा; लांबकोट; मलवस्त्र ।

झंगार—(ना० पु०) चिल्लाहट (हिं०) किंकाळी आरोळी, ओरड़ें ।

झंगुला—(ना० पु०) "झंगा" पहा ।

झंगुलिया—
झंगुली—
झंगूली— } (ना० स्त्री०) झगा, लहान मुलांचें कुडतें ।

झंजोड़ना—
झंझोड़ना— } (स० क्रि०) हिलना, दांत से तोडना (हिं०) हालविणें, दातानें तोडणें ।

झंझकार—(ना० पु०) "झंकार" पहा ।

झंझट—(ना स्त्री०) परेशानी, लड़ाई (हिं०) फंद, धांदल, बखेड़ा ।

झंझटिया—
झंझटी— } (वि०) झगड़ालू, लड़ाका (हिं०) भांडखोर, तुसड ।

झंझनाना—(अ० क्रि०) वजना (हिं०) वाजणें, आवाज होणें ।

झंझनाहट—(ना० स्त्री०) "झंकार" पहा ।

झंझरी—(ना० स्त्री०) झरोखा (हिं०) जाळी, झुरका जाळीदार काम ।

झंझी—(ना० स्त्री०) फूटी कौड़ी (हिं०) फुटकी कौडी ।

झंडा—(ना० पु०) पताका (हिं०) झंडा; पताका; निशाण ।

झंडी—(ना० स्त्री०) लहान झेंडा ।

झंडूला—(ना० पु०) पुष्कळ केस असलेलें मूल, दाट पालवीचें झाड़ ।

झंवाना—(अ० क्रि०) कमी होणें, कोमेजणें, फिकें पडणें ।

झक—(ना० स्त्री०) पागलपन (हिं०) मूर्खपणा । खुळेपणा-साफ़—(वि०) शुभ्र, चकचकीत ।

झकझक—(ना स्त्री०) बकबक; हुज्जत ।

झकना—(अ० क्रि०) बकना (हिं०) वडवडणें पश्चात्ताप पावणें; शोक करणें ।

झकझोरना—(स० क्रि०) हिलाना (हिं०) हालविणें ।

झकझोरी—(ना० स्त्री०) छीनछान (हिं०) ओढाताण ।

झकरा—(ना० पु०) काटा, मातीचें मोठें भांडें ।

झकरी—(ना० स्त्री०) दुहांडी (हिं०) दुधाचें भांडें ।

झकाझक—(वि०) साफ (हिं०) स्वच्छ, चमकदार ।

झकोर—(ना० पु०) हानि, मुसीबत (हिं०) तोटा; संकट; गिडता ।

झकोरना—(स० क्रि०) हालविणें; गिडता मारणें; कांपविणें ।

झकोरा—(ना० पु०) आंधी (हिं०) वावटळ; झोंका वाऱ्याचा जोर ।

झकोलना—(स० क्रि०) 'झकोरना' पहा ।

झक्कड़—(ना० पु०) भयंकर वावटळ, रागीट मनुष्य; फार वडबणारा माणूस ।

झक्कड़ी—(ना० स्त्री०) तुफान वावटळ ।

झक्की—(वि०) बकवादी (हिं०) वडबडया; मूर्ख; वोलका ।

झखना—(अ० क्रि०) "झकना" पहा ।

झगड़ना. झगरना—(स० क्रि०) भांडणें, वादविवाद करणें, हुज्जत करणें ।

झगड़ा, झगरा—(ना॰ पु॰) फ़िसाद (हिं॰) तंटा, भांडण ।

—करना (स॰ क्रि॰) लडणें; भांडण करणें ।

झगड़ाना—(स॰ क्रि॰) भांडणें, तंटा करणे ।

झगड़ालिन-(ना॰ स्त्री॰)
झगड़ालू—(ना पु॰) } भांडखोर, तंटेवाज; चिरडखोर ।

झगा-(ना॰ पु॰) 'झंगा' पहा ।

झगुला—(ना॰ पु॰) लहान झगा ।

झगुलिया—(ना॰ स्त्री॰) लहानमुलांचा कुडता ।

झज्झड़—(ना॰ पु॰) जाम, पंच पात्र ।

झंझ—(ना॰ पु॰) लंबी दाढ़ी (हिं॰) लांब दाढ़ी ।

झझकारना—(स॰ क्रि॰) धमकावणें, तिरस्कार करणें; दपटणें; दबावणें, रागे भरणें ।

झझला—(ना॰ पु॰) एक प्रकारची मिठाई ।

झज्झर—(ना॰ पु॰) कूजा (हिं॰) मातीचें भांडें; पाणी गार करण्याचें मातीचें भांडें ।

झझरी—(ना॰ स्त्री॰) "झंझरी" पहा ।

झञ्झा—(ना॰ स्त्री॰) सोसाट्याचा वारा ।

झट—(अ॰) तुरन्त (हिं॰) लवकर, शीघ्र ।

झटकना—(स॰ क्रि॰) छीनना (हिं॰) हिसकावून घेणें, हिसकणें, ओढणें, वाळणें फिकें पडणें ।

झटका—(ना॰ पु॰) खींच (हिं॰) हिसका, लूट, हरण ।

झटकाना—(स॰ क्रि॰) 'झटकना' पहा ।

झटास+—(ना॰ पु॰) पावसाची झड, टाळी ।

झटिति—(वि॰) तुरन्त, फौरन (हिं॰) लवकर, शीघ्र ।

झड़—(ना॰ स्त्री॰) लगातार वारिश (हिं॰) पावसाची झोड, संतत धार ।

झड़झड़ाना—(स॰ क्रि॰) हिलाना (हिं॰) हालविणें ।

झड़न—(ना॰ स्त्री॰) पतन, काजळी ।

झड़ना—(अ॰ क्रि॰) गिरना (हिं॰) पडणें, टपकणें, झरणें, गळणें, (नौबत) वाजणें ।

झड़प+—(ना॰ स्त्री॰) भांडण, क्रोध, आवेश, झों... झोंबी ।

झड़पना+—(अ॰ क्रि॰) भांडणें, आक्रमण करणें, ... जाणें, मारा मारी करणें ।

झड़पाझड़पी—(ना॰ स्त्री॰) भांडण, दंगा, मारामा... झोंबाझोंबी ।

झड़पाना—(स॰ क्रि॰) लढविणें, भांडण लावणें, ('झड़पना' याचें प्रयोजक रूप)

झड़वतास—(ना॰ स्त्री॰) हवा पानी का तूफान (हिं॰) वारा व पाणी यांचें तुफान ।

झड़वरना—(अ॰ क्रि॰) जलना (हिं॰) जळून ... होणें, नाश पावणें ।

झड़वेर—(ना॰ पु॰)
झड़वेरी—(ना॰ स्त्री॰) } जंगली बोर ।

झड़वाना—(स॰ क्रि॰) बटुरवाना (हिं॰) झाडून साफ करविणें ।

झड़ाक—(अ॰) तुरन्त (हिं॰) लागलीच ।

झड़ाक
झड़ाका } (ना॰ पु॰) जल्दी (हिं॰) शीघ्रता, घा...

झड़ाझड़—(अ॰) 'झड़ाक' पहा ।

झड़ाना—(स॰ क्रि॰) 'झडवाना' पहा ।

झड़ी
झरी } (ना॰ स्त्री॰) पावसाची झड । वार्षिक उत्पन्नापेक्षा अधिकचा फायदा ।

झड़ौता—(ना॰ पु॰) फळांचा भार, फळें सं... दिवस, फळांच्या हंगामींची समाप्ति ।

झनक—(ना॰ स्त्री॰) एक ध्वनि, भांड्यांचा आवा...

झनकना—(अ॰ क्रि॰) झणझण आवाज करणें ।

झनक बाई—(ना॰ स्त्री) एक रोग विशेष ।

झनकार—(ना॰ पु॰) 'झंकार' पहा ।

झनकारना—(स॰ क्रि॰) वाजविणें, झणझण वाजवि...

झनवाँ—(ना॰ पु॰) एक प्रकारचे तांदूळ ।

झप
झपसे } (अ॰) जल्दीनें, झपझप, झटपटीनें ।

झपक—(ना॰ स्त्री॰) पंखा, लाज, शरम ।

झपकना—(स० क्रि०) पंख्याने वारा घालणें, झोके घेणें, पापण्या हालविणें, लाजणें।
झपकाना—(स० क्रि०) "झपकना" याचें प्रयोजक रूप।
झपकी—(ना० स्त्री०) निद्रा, डुलकी, झोंप, धोका (वाघा सारखी) झडप।
झपट—(ना० स्त्री०) फाँद (हिं०) उडी, झडप।
झपटना—(अ० क्रि०) उसळणें, हिसकणें, जोरानें, चालणें, झड़प घालणें।
झपट्टा—(ना० पु०) हमला (हिं०) हल्ला, चढ़ाई, आक्रमण, लूट।
झपलाना—(स० क्रि०) धुणें, खळवळून टाकणें।
झपाझपी—(ना० स्त्री०) घाई, त्वरा, गड़बड़।
झपाट—(ना० स्त्री०) जलद पणा, त्वरा।
झपाना—(अ० क्रि०) नींद लेना (हिं०) झोंप घेणें, डुलकी घेणें।
झपास—(ना० स्त्री०) लहान लहान थेंब, झड़, धूर्तपणा।

—ठगेगिरी—(ना० पु०) धूर्त मनुष्य, ठक।
झपासिया—(वि०) कपटी, धूर्त, ठक, अधर्मी।
झपेट—(ना० स्त्री०) 'झपट' पहा।
झप्पान—(ना० पु०) एक प्रकारचा रथ।
झबकाना—(स० क्रि०) मुतहय्यर करना (हिं०) घाबरविणें, चकित करणें, आश्चर्य चकित करणें।
झबिया—(ना० पु०) एक जेवर (हिं०) एक प्रकारचा दागिना।
झबुआ—(वि०) झबरा (हिं०) पुष्कळ केस असलेला, झिपरा।
झब्बा—(ना० पु०) गुच्छ, गोंडा।
झम+—(ना० पु०) भोक्ता, खादाड़ मनुष्य।
झमक—(ना० स्त्री०) चमक, दीप्ति, प्रकाश शोभा, झळक।
झमकड़ा—(वि०) चकचकीला; प्रकाश शील दीप्तिमान।
झमकाना—(स० क्रि०) चमकविणें; नाचणें; रागानें हात आपटणें।

झमका—(ना० पु०) प्रताप; तेज; प्रभाव।
झमकी—(ना० स्त्री०)झळक; चमक; शोभा।
झमझम — } (अ०) सतत; एक सारखें; अविरत;
झमाझम— } अश्रान्त।
झमझमाना—(अ० क्रि०) चकाकणें; चकचक करणें।
झमर-झमर—(अ०) बूँद-बूँद (हिं०) थेंब थेंब, बारीक पाऊस।
झमाका—(ना०पु०) पावसाची; मोठी झड़; (ना०स्त्री०) जलदपणा।
झम्पा—(वि०) झाकलेला; आच्छादित।
झमूरा—(ना० पु०) झबरा जानवर (हिं०) केसाळ प्राणी; झिप्रा प्राणी।
झरप—(ना० स्त्री०) पर्वतापासून निघालेला जल-प्रवाह; आग; झळ।
झरना— } (ना० पु०) झरा; लहान नदी; पर्वतावरून
झर्ना— } येणारा पाण्याचा झिर्ना।
झरप—(ना० स्त्री०) "झकोर" पहा।
झरपना+—(अ०क्रि०) लढ़णें; भांडणें; हाताहाती चालणें।
झरबेर—(ना० पु०) झाड़ी के बेर (हिं०) राजबोर।
झरोखा—(ना० पु०) झंझरी (हिं०) खिड़की; जाळीदार खिड़की।
झर्झर—(ना० पु०) जाम, झरझर ध्वनि।
झर्झरा+—(ना० स्त्री०) पतुरिया (हिं०) वेश्या, कुलटा; वारांगना।
झल—(ना० पु०) ज्वाला; राग; द्वेष; मत्सर।
झलक—(ना० स्त्री०) चमक, शोभा, आरास चकाकी; प्रतिबिंब।
झलकना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चमकणें; प्रकाशित होणें; झळकणें।
झलका—(ना० पु०) फफोला; फोला (हिं०) फोड; फुगारा; फुगा।
झलकाना—(स० क्रि०) "झलकना" याचें प्रयोजक रूप चमकाना (हिं०) झळकविणें; चमकविणें।
झलकार—(ना० पु०) "झलक" पहा।
झलकी—(ना० स्त्री०) दृष्टि; कटाक्ष; दृष्टिक्षेप।

झलझल—(ना० पु०) चमक;—(वि०) अत्यन्त स्वच्छ; सूक्ष्म; तीक्ष्ण; तल्लख ।
झलझलना—(अ० क्रि०) चकाकणें; रागावणें ।
झलझलाहट—(ना० स्त्री०) चमक; राग; क्रोध ।
झलना—(अ० क्रि०) पंखा ओढणें; वारा घालणें; (स० क्रि०) हालविणें; डुलविणें; सुधारणें ।
झलवाना—(स० क्रि०) "झलना" याचें प्रयोजक रूप ।
झलाझल—(वि०) प्रकाशित; ज्योतिष्मान्; शोभायमान ।
झलाना—(स० क्रि०) सुधारणें; साफ करविणें ।
झलाबोर—(वि०) चमकदार; (हिं०) चमकदार; हिरे माणीक वगैरेनें झाकलेला ।
झलार—(ना० पु०) झाड़ी (हिं०) दाट अरण्य; निबिड अरण्य ।
झल्ल—(वि०) व्रात्य; वांड ।
—कण्ठ—(ना० पु०) पेखा (हिं०) कबूतर ।
झल्लक—(ना० पु०) मजीरा (हिं०) झांझ ।
झल्ला—(ना० पु०) मोठी पाटी; पाऊस ।
झल्लाना—(अ० क्रि०) चिडणें; खिजणें; त्रास करून घेणें ।
झष—(ना० पु०) मछली (हिं०) मत्स्य, मीन, मकर; मीनराशि ।
—केतन—(ना० पु०) मदन; कामदेव ।
झाईं—(ना० स्त्री०) प्रतिध्वनि; प्रतिबिंब; झलक, छाया ।
—झाईं—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खेळ ।
झांक—(ना० स्त्री०) ताक (हिं०) नज़र; डोकावणें । थोडेसे पहाणें ।
झाकड़—(ना० पु०) कांटेदार झाडी ।
झांकना—(अ० क्रि०) डोकावून पहाणें, नजर फेंकणें; निरीक्षण करणें ।
झांकाझांकी—(ना० स्त्री०) परस्पर निरीक्षण; परस्परावलोकन ।
झांकी—(ना० स्त्री०) दर्शन; अवलोकन; प्रदर्शन; देखावा ।
झांख—(ना० पु०) हरणाची एक जात ।
झांझ—(ना० स्त्री०) झांज ।
झांझट—(ना० स्त्री०) झगडा (हिं०) भांडण ।
झांझन—(ना० स्त्री०) पैंजण, वाळें ।
झांझर—(वि०) फटा, टूटा (हिं०) नुटका, फु... जीर्ण ।
झांझरी—(ना० स्त्री०) पुष्कळ भोकें असलेली ... झारा ।
झांझिया—(वि०) झगडालू (हिं०) भांडखोर, ... रागिट, झांज वाजविणारा ।
झांझी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खेळ ।
—कौड़ी—(ना० स्त्री०) फुटकी कौड़ी ।
—कौड़ी—(अ०) विना कारण, निरर्थक ।
झाँट—(ना० पु०) शप्प, शेट, अत्यन्त क्षुद्र वस्तु ।
झाँप—(ना० स्त्री०) झांकण, तट्या ।
झाँपना—(स० क्रि०) ढांकना (हिं०) झाकणें, ... दणें, लिंपणें, बंद करणें ।
झांपो—(ना० स्त्री०) धोबीण, पक्षी, वाईट चालीची ...
झांवरा—(वि०) काळा, कृष्णवर्णाचा ।
झांवली—(ना० स्त्री०) नखरा (हिं०) चोचले, हावभाव ...
—बाज़—(ना० पु०) नखरे बाज ।
झाँवा—(ना० पु०) अधिक भाजलेली वीट ।
झाँसना—(स० क्रि०) बहकाना (हिं०) विघड... फुसलाविणें, फसविणें, धोका देणें, ठगविणें ।
झाँसा—(ना० पु०) दग़ा (हिं०) धोका, असत्य ... फुसलाविणें ।
झाँसू—(वि०) धोखे बाज़ (हिं०) फसव्या, ... विघडविणारा ।
झाँऊ—(ना० पु०) गंगेच्या किनाऱ्यावर उगवणारें ... झाड ।
झाग—(ना० पु०) फेन, उबाल, (हिं०) फेस, ...
झाझा—(ना० पु०) गांजा, भांग, मादक पदार्थ ।
झाट—(ना० पु०) निकुञ्ज; जाळी ।
झाड़—(ना० पु०) झाड, वृक्ष ।
—खण्ड—(ना० ०) वन ।
—झंखार—(ना० पु०) झाडझुडप, वाळलेलें ...
—झपक—(ना० स्त्री०) साफ़ करणें, झाड...

—डालना—(स० क्रि०) साफ करणें, तोडणें, स्पष्ट सांगणें, तिरस्कार करणें, अनादर करणें, अनुचित बोलणें।

—पोंछ—(ना० स्त्री०) साफसूफ।

झाड़न—(ना० पु० स्त्री०) कचरा, झाडण्याचा कपडा, मल-वस्त्र।

झाड़ना—(स० क्रि०) बटोरना (हिं०) लोटणें, केर काढणें, साफ करणें, धान्य बडविणें।

झाड़ा—(ना० पु०) शौच, हगवण, ढाळ।

झाड़ी—(ना० स्त्री०) लहान पणदाट झाडी।

झाड़—(ना० पु०) बढ़ना (हिं०) झाडणी, कुंचली।

—कश—(ना० पु०) मेहेतर (हिं०) भङ्गी।

झापा—(ना० पु०) मोठी बुट्टी, हरा।

झावर—(ना० पु०) तरी (हिं०) दलदल, ओल।

झावा—(ना० पु०) चामड्याचा बोधला।

झाम—(ना० पु०) कुदाला (हिं०) कुदळ, खोरें।

झामर—(ना० पु०) कसौटी (हिं०) सहाण, धार लावण्याचा दगड।

झामा—(ना० पु०) "झाँवा" पहा।

झारना—(स० क्रि०) "झाड़ना" पहा।

झारी—(ना० स्त्री०) सुराही (हिं०) झारी, तोटीचें भांडें, झारी, कमण्डलु।

झाल—(ना० स्त्री०) मोठी टोकरी, तिखटपणा।

झालना—(स० क्रि०) घोटणें, जोडणें, गुळगुळीत करणें, गळक्या भांड्याची कळती बंद करणें।

झालर—(ना० स्त्री०) संजाफ (हिं०) झालर, कांठ।

—दार—(वि०) झालरीचा।

झालरा—(ना० पु०) पानी का चश्मा (हिं०) पाण्याचा झरा।

झाला—(ना० पु०) रजपुतांची एक जात।

झावा—(ना० पु०) "झाँपा" पहा।

झिझक—(ना० स्त्री०) दचक, भय, भीति, अचंबा।

झिझकना—(अ० क्रि०) दचकणें; भिणें; आश्चर्यित होणें।

झिझका—(वि०) दचकलेला; भ्यालेला; विस्मित; भयभीत।

झिझकाना—(स० क्रि०) चौंकना (हिं०) दचकविणें भिवविणें।

झिझकी—(ना० स्त्री०) चौंक (हिं०) दचक।

झिञ्झा—(ना० स्त्री०) फूटी कौड़ी (हिं०) फुटकी कौड़ी; एक वृक्ष विशेष।

झिड़क—(ना० स्त्री०) घुड़की (हिं०) धमकी; हिस्का; गिड़ता।

झिड़कना—(स० क्रि०) धमकी देणें, दरडावणें; धमकावणें; रागे भरणें।

झिड़का, झिड़की—(ना० स्त्री०) भांडण, तंटा; वैर; विरोध, बखेड़ा।

झिड़की—(ना० स्त्री०) घुड़की (हिं०) धमकी।

झिड़झिड़ाना—(अ० क्रि०) रागावणें; चिडणें।

झिनाझिकनी, झनझनी—(ना० स्त्री०) सनसनी (हिं०) मुंग्या येणें; बधिरता।

झिरझिर—(वि०) मन्द वहाणारी।

झिरझिरा—(वि०) बहुत पतला (हिं०) झिरझिरित, अत्यन्त पातळ।

झिरझिराना—(स० क्रि०) धीरे धीरे झिरना (हिं०) टिपकणें; मन्द वाहणें।

झिरी—(ना० स्त्री०) झींगुर (हिं०) झरा; तुषार, विहिरी पासून निघणारा लहान पाट।

झिलंगा—(ना० पु०) जुनें बाजलें, मोडलेली खाट; ज्याची वीट तुटलेली आहे असें बाजलें; सैनिक विशेष।

झिलम—(ना० स्त्री०) वक्तर (हिं०) कवच; चिलखत।

—का टोप (ना० पु०) डोक्यावर घालण्याचा लोखंडी टोप।

झिलमा—(ना० पु०) संयुक्त प्रांतांत उत्पन्न होणारें एक धान्य।

झिलमिला—(ना० पु०) हलणारी ज्योत, एक प्रकारचा बारीक मऊ कपड़ा।

झिलमिल—(वि०) "झिरझिरा" पहा।

झिलमिलाना—(अ० क्रि०) मधून मधून चमकणें; चकाकणें।

झिलमिली—(ना० स्त्री०) कपाट, दरवाजा।

झिल्लड़—(ना० पु०) झुण्ड; कळप।

झिल्लिका—(ना० स्त्री०) झींगुर (हिं०) कीट विशेष।

झिल्ली—(ना० स्त्री०) पतला चमड़ा (हिं०) पातळ चामडें।

झीकना— } झीखना— } झींकना— } (अ० क्रि०) ख़फ़ा होना (हिं०) रोडणें; रडणें, शोक करणें, पाश्चात्ताप करणें, दुखांचा पाडा वाचणें।

(ना० पु०) एकाद्याची दुःख कहाणी।

झींका—(ना० पु०) जात्याचा एक घास।

झींगट—(ना० पु०) मल्लाह (हिं०) नावाडी, अम्बी, कैवर्त; कर्णधार।

झींगा—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा मासा।

झींगुर—(ना० पु०) एक प्रकारचा किडा।

झींझना—(स० क्रि०) "झुंझलाना" पहा।

झीन, झीना—(वि०) पतला, नफीस; (वि०) पातळ; सूक्ष्म, दुर्बल, बारीक।

झील—(ना० स्त्री०) ताल (हिं०) सरोवर; तलाव।

झींसी—(ना० स्त्री०) फुहारा (हिं०) तुषार; लहान लहान थेंब।

झुकना—(अ० क्रि०) मुड़ना (हिं०) वाकणें, वाकडें होणें, नमणें, लवणें; रागावणें; क्रोधित होणें।

झुकनी—(ना० स्त्री०) पीडा; शोक।

झुकाना—(स० क्रि०) "झुकना" चें प्रयोजक रूप।

झुकाव—(ना० पु०) मोड़ (हिं०) कल; वळण।

झुकावट—(ना० स्त्री०) नम्रता; कल; नमणें।

झुञ्झलाना—(अ० क्रि०) खिसियाना (हिं०) क्रोध करणें; चिडणें; रागावणें।

झुञ्झलाहट—(ना० स्त्री०) क्रोध; चीड, राग।

झुटलाना— } झुठलाना— } (स० क्रि०) खोटा पाडणें; खोटा ठरविणें; मुँहों मुँह—(स० क्रि०) हातोहात खोटें बोलणें; जातां जातां खोटा पाडणें।

झुण्ड—(ना० पु०) गिरोह (हिं०) गर्दी; जनसमूह।

झुण्डी—(ना० स्त्री०) झाड़ी; गवताळ जमीन।

झुनझुना—(ना० पु०) लहान मुलांचें खेळणें।

झुनझुनी—(ना० स्त्री०) नूपूर, पैंजण, घुंगुर, मुंग्या येणें।

झुमका—(ना० पु०) फुलांचा किंवा फळांचा झुपका; कानांत घालण्याचा एक दागिना, कान फूल।

झुरकत—(ना० स्त्री०) वृक्षांच्या वाकलेल्या डहाळ्या।

झुरना } झुर्ना } (अ० क्रि०) सुकणें, कोमेजणें, झुरणें, रोडणें; झुरणीला लागणें।

झुरमुट } झुरमट } (ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी, लहान झाडांचा समूह।

झुराना—(स० क्रि०) 'झरना' याचें प्रयोजक रूप।

झुरियाना—(स० क्रि०) विणणें, भांगलणें, तण काढून पाणी काढून लावणें।

झुर्री—(ना० स्त्री०) सुरकुती, आठी।

झुलकाना—(स० क्रि०) दग्ध करणें, भस्म करणें।

झुलना—(अ० क्रि०) डुलणें, हलणें, हेलकावे खाणें।

झुलनी—(ना० स्त्री०) नाकांत घालण्याचा एक दागिना।

झुलझुली—(ना० स्त्री०) स्त्रियांच्या कानांतील अलंकार विशेष।

झुलस जाना } झुलसना } (अ० क्रि०) अर्धवट जाळणें, भाजणें; निवणें।

झुलस देना } झुलसाना } (स० क्रि०) भूँजना (हिं०) भाजणें; काढणें।

झुलाना—(स० क्रि०) डुलविणें, हालविणें, झोके देणें; झुलविणें, एकाद्याला आशा लावून ठेविणें।

झुल्ला—(ना० पु०) कुर्ता (हिं०) लाँब आंगरखा, झगा।

झूँझ—(ना० पु०) घोंसला (हिं०) पक्ष्याचें घरटें।

झूँझल—(ना० पु०) चिढ़ (हिं०) चीड, रागीटपणा; खुनशीपणा।

झूँटर—(ना० स्त्री०) दोनपिकें देणारी जमीन।

झूँठन } झाँठन } (ना० पु०) जूठ (हिं०) उष्टें, उच्छिष्ट, पात्रांत उरलेलें अन्न।

झूठ—(वि०) मिथ्या, अशुद्ध, असत्य, निरर्थक ।
—मूट—(ना० पु०) निरा असत्य (हिं०) खोटें नाटें ।

झूठा—(वि०) मिथ्यावादी, असत्यवादी ।

झूड़(ना० पु०) झांखड़ (हिं०) झुडुप ।

झूना—(ना० पु०) वाळलेला नारळ, पातळ कपड़ा, चुलीला विस्तव घालणें ।

झूमना—(अ० क्रि०) हलणें, डुलणें, लटकणें, पेंगणें ।

झूमर—(ना० पु०) डोक्यांत वापरण्याचें एक आभूषण, दागिना ।

झूर—(वि०) वाळलेला, शुष्क, रिता, व्यर्थ, दुख, दाह ।

झूरना—(स० क्रि०) चूर करना (हिं०) पीठ करणें, दळणें, झाडाचीं फळें, उतरविणें, पश्चात्ताप करणें, शोक करणें ।

झूरा+—(वि०) सूखा (हिं०) वाळलेला ।

झूल—(ना० स्त्री०) जनावराचें वस्त्र, झूल ।

झूलना—(अ० क्रि०) लटकना (हिं०) लोंबणें, झोके-खाणें, हालणें, डुलणें ।

झूला—(ना० पु०) हिंडोला (हिं०) झोला, झोका ।

झेलना—(अ० क्रि०) बरदाश्त करना (हिं०) सहन करणें, पचविणे ।

झोंक—(ना० स्त्री०) धक्का (हिं०) पहिला झोंका देणें ।

झोंकना—(स० क्रि०) फेकणें, चुलींत जळण घालणें, निरर्थक एकादें काम करणें ।

झोंका—(ना० पु०) धक्का, सपाटा, चपेटा ।

झोंकी—(ना० स्त्री०) भार, वोझा ।

झोंटा—(ना० पु०)
झोंटी—(ना० स्त्री०) } वेणी, डोक्यावरील केसाचा मागचा भाग ।

झोंपड़ा—(ना० पु०)
झोंपड़ी—(ना० स्त्री०) } गवताची लहान झोपडी, कुटी ।

झोंपा
झोंरा } (ना० पु०) फळांचा किंवा फुलांचा झुबका किंवा गुच्छ ।

झोक—(ना० पु०) हेलकावा, हेलपाटा, झुलकी ।

झोकना—(स० क्रि०) फेंक देना (हिं०) फेकणें; संकटांत टाकणें, ओतणें ।

झोका—(ना० पु०) धक्का; हिसका; झोला; हिसडा ।

झोझ—(ना० पु०) घरटें; मोठें पोट; (केळींचा) घड; (फलांचा) घोस ।

झोझा—(वि०) मोठ्या पोटाचा; वातूल ।

झोटा—(ना० पु०) "झोटा" पहा ।

झोटिंग—(वि०) लांब केस असलेले;केस धरून ओढणें ।

झोटियाना—(स० क्रि०) केस धरून ओढणें; शेंडी धरून मारणें; रागानें केस ओढणें ।

झोटी—(ना० स्त्री०) शेंडी; जटा समूह ।

झोर—(ना० पु०) सागुतीचा रस्सा ।

झोरना—(स० क्रि०) फळें उतरविणें ।

झोल—(ना० पु०) सिकुड़ना (हिं०) आकसणें; वळकट्या होणें ।

झोलना—(ना० पु०) थैली (हिं०) झोळणा; पिशवी ।

झोला—(ना० पु०) बड़ा थैला (हिं०) मोठी झोळी, अर्धांग ।

झोली—(ना० स्त्री०) कोथळी; थैली ।

झौंरा—(वि०) पीला; भूरा (हिं०) पिंगट; पिवळा ।

झौंसना—(अ० क्रि०) भाजणें; जळणें; करपणें ।

झौंसा—(वि०) जळलेला; भाजलेला; करमलेला ।

झौड—(ना० स्त्री०) भांडण; तंटा ।

झौवा—(ना० पु०) बुट्टी, पाटी ।

झौहाना—(स० क्रि०) चिडविणें; मारण्या करितां शिंग हालविणें ।

—०—

ञ

ञ ने सुरू झालेला शब्द क्वचितच असतो; किंबहुना मुळींच नाहीं असें समजून चालण्यासही कांहीं हरकत नाहीं ।

—०—

ट

टंकना—(अ० क्रि०) जुड़ना (हिं०) जुडणें, चिकटणें।

टंकार—(ना० पु०) धनुष्याच्या दोरी चा शब्द, आश्चर्य विस्मय, अचंबा।

टंकारना—(स० क्रि०) मारना (हिं०) मारणें, वड़विणें, आवाज करणें।

टंकोरना—(अ० क्रि०) धनुष्याचा दोरीचा आवाज होणें।

टङ्गडी—, टङ्गरी— } (ना० स्त्री०) टाँग (हिं०) तंगडी, टांग, पाय।

टङ्गना—(अ० क्रि०) लटकना (हिं०) लोंबणें, लोंबत रहाणें।

टञ्च—(वि०) तय्यार, कंजूस, (हिं०) तैयार, तत्पर, कंजूष, चिक्कू।

टएटा—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) भांडण, बोलाचाली, वाचावाची।

टक—(ना० स्त्री०) नज़र (हिं०) नजर, दृष्टि, लक्ष, ध्यान।

टकटकी—(ना० स्त्री०) बंधी नज़र (हिं०) टक, सारखी दृष्टी लावणें।

टकटोरना—(स० क्रि०) हुडकणें, तपास करणें।

टकना—(अ० क्रि०) सिलना, घुटना (हिं०) चिकटणें, डकणें।

टकराना—(स० क्रि०) लड़ाना (हिं०) लढविणें भांडविणें, आघात करणें, धक्का मारणें।

टकवाना—(स० क्रि०) जुडविणें, शिवणें, सांधणें।

टकसार, टकसाल—(ना० पु०) टांकसाळ, नाणीं पाडण्याचें स्थान।

—का खोटा(वि०) शिक्षणाचा दुष्परिणाम झालेला।

टकसालिया—, टकसाली— } (ना० पु०) टांकसाळींत काम करणारा, नाणी, पाडणारा; टांकसाळीचा अधिकारी, साधारण, मामूली।

टका—(ना० पु०) दोन पैसे, एक रुपया, रोख पैसा।

टकाई—(ना० स्त्री०) शिलाई।

टकाना—(स० क्रि०) सिलवाना (हिं०) शिलाविणें।

टकी—(ना० स्त्री०) "टकटकी" पहा।

टकेत—, टकैत— } (वि०) अमीर (हिं०) धनवान, श्रीमन्त, रोख पैसा बाळगून असणारा।

टकोर—(ना० स्त्री०) ढोल की आवाज (हिं०) ढोलाचा आवाज; ध्वनि।

टकोरना—(स० क्रि०) रोकणें; ऊब देणें।

टकोरा—(ना० पु०) अँबिया (हिं०) कैरी, लहान अम्बा।

टकौना—(ना० पु०) "टका" पहा।

टकौरी—(ना० स्त्री०) लहान ताजवा।

टक्कर—(ना० स्त्री०) ठोकर (हिं०) ठोकर, धक्का, तं… नुकसान।

टखना—(ना० पु०) टेहुनी (हिं०) गुडघा।

टगर—(ना० पु०) एक खेळ, गोंधळ, एक प्रकारचा वृक्ष

टगरना—(अ० क्रि०) लोटना (हिं०) गडगडत ज… वहाणें, घरंगळणें।

टगरा—(वि०) तिरछी नज़र वाला (हिं०) … तिख्या नज़रेचा।

टगराना—(स० क्रि०) 'टगरना' याचें प्रयोजक रू…

टघरना, टघलना—(अ० क्रि०) विरघळणें, अंतः… द्रवणें, दया येणें।

टघराना, टघलाना—(स० क्रि०) 'टघरना, … "टघलना" याचें प्रयोजक रूप।

टङ्क—(ना० पु०) हत्ती, कुऱ्हाड, कुदळ, छिणी, … तलवार, क्रोध, दर्प, अहंकार चार माशाचें वैचन।

टटका—(वि०) ताजा (हिं०) ताजा, नवा, … आतांचा।

टटडी—(ना० स्त्री०) डोक्यावरचा भाग, आळें, …

टटपूंजिया—(वि०) थोड़ी पूँजी वाला (हिं०) … पैसे वाला, हातावर पोट चालविणारा, तुच्छ।

टटवानी—(ना० स्त्री०) छोटी घोड़ी (हिं०) … टट्टू।

टटिया—(ना० स्त्री०) टट्टि (हिं०) पडदा, झांप, कूड, तव्या।

टट्टर, टट्टा—(ना० पु०) मोठ पडदा, मोठी झांप, मोप कूड, मोठा तव्या।

टटिरी+— } (ना० स्त्री०) चिड़िया (हिं०) पक्षी;
टटिहरी+— } चिमणी, लहान मुलाचें बोबडें बोलणें।

टटोल—(ना० स्त्री०) शोध, हुडकणें, चाचपणें।

टटोलना—(अ० क्रि०) चाचपणें, आडखळणें; स्पर्श करणें, पक्षारी करणें।

टट्टी—(ना० स्त्री०) टटिया, पाख़ाना (हिं०) तट्या; पायख़ाना।

टट्टू—(ना० पु०) नाटा घोड़ा (हिं०) तट्टू, गिड्डा घोड़ा।

टटिया—(ना० स्त्री०) थाली (हिं०) थाली; ताट, एक प्रकारची भांग।

टनक—(ना० स्त्री०) कर्कश शब्द; गम्भीर आवाज़; तीक्ष्ण स्वर।

टनकारना—(स० क्रि०) 'टकारना' पहा।

टनाना—(स० क्रि०) ताणणें; विस्तृत करणें, पसरविणें ताणून बांधणें।

टप—(ना० पु०) गाड़ीचें झांकणें, एक प्रकारचा आवाज।

टपक—(ना० स्त्री०) पाण्याचें थेंब पडण्याचा आवाज; राहून राहून होणारें दु.ख।

टपकना—(अ० क्रि०) चूना (हिं०) गळणें; एक एक थेंब झिरपणें; लवणें।

टपका—(ना० पु०) चूआव (हिं०) गळती, पक्क होऊन गळलेलें फळ।

टपकाना—(स० क्रि०) चुआना (हिं०) गळविणें; झिरपविणें; गाळणें।

टपकी—(ना० स्त्री०) "टपका" पहा।

टप जाना— } (अ० क्रि०) कूदना (हिं०) वरून
टपना— } पली कडे उडी मारणें; उल्लंघणे, उड़ी घेऊन निसटणें।

टप—पड़ना (स० क्रि०) दख़ल देना (हिं०) दुसऱ्याच्या कामांत हातघालणें, अविचारानें एकादें कामहातीं घेणें; मध्यें उडी घेणें।

टपरा—(ना० पु०) छप्पर; झोंपड़ी।

टपाटप—(अ०) लगातार (हिं०) एक सारखें, न थांबता।

टपाना—(स० क्रि०) "टपना" याचें प्रयोजक क्रियापद।

टप्पा—(ना० पु०) उडी; उसळी× पोस्ट ऑफिस, अन्तर; गाण्यांतील एक रांग; मोठी शिवण।

टब्बर—(ना० पु०) ख़ानदान; कुनबा (हिं०) परिवार, कुल; वंश; कुटुंब।

टमक+—(ना० स्त्री०) पीडा; यातना; वेदना; कष्ट; ठुसठुस; पाण्यांतपाणी पडल्याचा आवाज।

टभकना—(अ० क्रि०) पडणें; टपकणें गळणें; जखमेंत वेदना होणें।

टमकी—(ना० स्त्री०) डुगडुगिया (हिं०) टिमकी; लहान ढोल।

टमटम—(ना० स्त्री०) घोडयाची गाड़ी।

टमटी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें भांडें।

टर—(ना० पु०) अहंकार; (अंगातील) पीळ; हट्ट; तुच्छ गोष्ट।

—टर (ना० स्त्री०) बकबक; बडबड।

—टराना (अ० क्रि०) बकणें; बड़बड़ करणें।

—टरी—(वि०) बड़बड़्या; बकवादी।

टरकाना—(स० क्रि०) हटविणें, टाळणें; पुढें ढकलणें।

टरना—(अ० क्रि०) बाजूला होणें, नाहींसें होणें; अंग काढून घेणें; तुटणें।

टराना—(स० क्रि०) "टरना" याचें प्रयोजक रूप।

टर्रा—(वि०) चिड़चिड़ा (हिं०) कोपी; गुंड; बकवादी; हट्टी, दुष्ट।

टर्राना—(स० क्रि०) गुरगुरणें; कुरकुर करणें; कठोर भाषा वापरणें।

टर्रू—(ना० पु०) मेंढक (हिं०) बेडकी।

टल जाना, टलना –'टरना' पहा।

टलम—(ना० स्त्री०) शितोड़ा; तुकड़ा; खंड; भाग; अंश।

टलमलाना—(अ० क्रि०) डगमगाना (हिं०) संदिग्ध-स्थितिचा होणें; डगमगणें।

टलवा, टलुआ—(ना० पु०) टाल का स्वामी (हिं०) टालचा मालक; लाकडाच्या दुकानाचा मालक।

टलाना—(स० क्रि०) 'टलना' याचें प्रयोजक रूप।

टल्ला—(ना० पु०) असत्य; मिथ्या, सारहीन वस्तु, टाळणें; चक्कर देणें।

टल्ली—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा वेळू।

टल्लेनवीसी—(ना० स्त्री०) कालक्षेप; कालापव्यय; निरर्थक काम।

टवाई—(ना० स्त्री०) व्यर्थ फिरणें।

टसक—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) पीड़ा; व्यथा।

टसकना—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हलणें; यातना होणें; कमी होणें।

टसकाना—(स० क्रि०) हिलाना (हिं०) "टसकना" याचें प्रयोजक रूप।

टसन—(ना० स्त्री०) झगड़ा (हिं०) तंटा।

टसना—(अ० क्रि०) कपड़ा फाटणें; टरकणें।

टसर—(ना० पु०) एक प्रकारचा रेशमी जाड कपड़ा।
—मसर—(ना० स्त्री०) विलंब, उशीर वेळ।

टसवे—(ना० पु०) दिखाने के आंसु (हिं०) डोळ्यांतील खोटे अश्रु।

टहक—(ना० स्त्री०) "टसक" पहा।

टहकना—(अ० क्रि०) दर्द करना (हिं०) दुखणें; व्यथा होणें; पीडा होणें।

टहटह—, टहटहा— (हिं०) टटका (हिं०) सुन्दर; नवीन; ताजा; मनोहर; रमणीय।

टहना—(ना० पु०), टहनी—(ना० स्त्री०) शाखा; डहाळी।

टहल—(ना० स्त्री०) नौकरी (हिं०) नोकरी; सेवा; शुश्रूषा; घरचें काम काज।
—टकोर—(ना० पु०) शुश्रूषा; कामकाज; गृहकर्म।

टहलना—(अ० अ०) घूमना (हिं०) फिरणें, फिरावयास जाणें; इकडेतिकड़े फिरणें।

टहलनी—(ना० स्त्री०) नौकरानी (हिं०) नोकर सेविका; मजूरीण।

टहलाना—(स० क्रि०) "टहलना" याचें प्रयोजक रूप।

टहलुआ-वा—, टहलू— (ना० पु०) नोकर; दास; चाकर सेवा करणारा।

टहलुई—(ना० स्त्री०) "टहलनी" पहा।

टही+—(ना० स्त्री०) युक्ति; तोड़; टक।

टहूका—(ना० पु०) पहेली (हिं०) कोडें।

टहाँ—, कहाँ—, कहाँ— (ना० पु०) नुकत्याच जन्मलेल्या मुलाचा आवाज किंवा ओरडणें।

टहोंक—, टहोका— (ना० पु०) चपेटा; थप्पड़।

टाँक—(ना० पु०) शिवण्याचें साधन, सुई; शिवण शिलाई।

टाँकना—(अ० क्रि०) शिवणें; टाका घालणें, तुरपणें जोडणें।

टाँकर—(ना० पु०) गुंडा (हिं०) लुचा; बदमाश।

टाँका—(ना० पु०) सीवन (हिं०) शिवण; दगडाचें डोण किंवा टाकी।

टाँकी—(ना० स्त्री०) छेनी (हिं०) दगड फोडण्याची छनी; पाण्याचा हौद; फळाचा चौकोनी तुकडा।

टाँकू—(ना० पु०) धोंडफोड्या; पाथरवट।

टाँख—(ना० पु०) पाण्याची टांकी।

टाँग—(ना० स्त्री०) टँगड़ी (हिं०) पाय; तंगड़ी।

टाँगड़ी—(ना० स्त्री०) "टांग" पहा।

टांगन—, टाँघन— (ना०पु०) एक प्रकारचा घोड़ा; पहाड़ी घोड़ा।

टांगना—(स० क्रि०) लटकाना (हिं०) टांगून ठेवणें लटकविणें।

टांगा—(ना० पु०) एक सवारी (हिं०) एक वाहन टांगा।

टांगी—(ना० स्त्री०) कुल्हाड़ी (हिं०) कुऱ्हाड, कुऱ्हाडी

टांच—
टांचड़ा— } (वि०) उल्टा; कष्टदायी (हिं०) त्रासदायक; उलट; कष्टकारक ।

टांचना—(अ० क्रि०) उड़ना (हिं०) उडणें; कबूतरा प्रमाणें वर घिरट्या घालणें ।

टांट—(ना० स्त्री०) खोपड़ी (हिं०) डोक्याच्या मधला भाग, टाळू ।

टांठा—(वि०) मज़बूत (हिं०) सशक्त; उत्साही; उद्यमशील; उद्योगी ।

टांठाई—(ना० स्त्री०) प्रगल्भता, उत्साह; उद्योग ।

टांड—(ना० पु०) अल्मारी; चबूतरा (हिं०) नागोसा; तक्ता; पुस्तकें ठेविण्याची फळी ।

टांडा (ना० पु०) एकामनुष्याचें ओझें; उंटाचा तांडा ।

टाट—(ना० पु०) सन का कपड़ा (हिं०) आंथरण्याची एक प्रकारची सतंरजी ।

टाटक—(वि०) ताज़ा (हिं०) नवा, नवीन, ताजा ।

टाटी—(ना० स्त्री०) "टट्टी" पहा ।

टाड़ी—(ना० स्त्री०) लहान कुऱ्हाड, फरशी ।

टान—(ना० पु०) खींचाव (हिं०) तणाव ।

टानना—(स० क्रि०) फैलाना (हिं०) पसरविणें, ओढणें ।

टाप—(ना० स्त्री०) घोड्याचा खुर, घोड्याच्या पायाचा आवाज, कोंबड्या झांकण्याची मोठी बुट्टि ।

टापना—(अ० क्रि०) हुडकणें, निराश होणें, उपवासी रहाणें ।

टापरा—(ना० पु०) फूस का घर (हिं०) गवताचें, घर ।

टापा—(ना० पु०) खुराडें, खुडी ।

टापू—(ना० पु०) द्वीप ।

टाबर+—(ना० स्त्री०) छोटी झील (हिं०) लहान, तळाव, लड़का, बालक ।

टारना—(स० क्रि०) हटाना (हिं०) बाजूला सारणें, टाळणें ।

टारी—(ना० स्त्री०) अंतर ।

टाल—(ना० स्त्री०) टालमटोल (हिं०) टाळाटाळी, लाकडाचा अड्डा किंवा वख्तर ।

टालटोल—
टालमटोल— } (ना० पु०) टाळाटाळी, कपट; लांबणीवर टाकणें ।

टाला—(ना० पु०) छल (हिं०) कपट, धोका, उडवा उडवी ।

टाली—(ना० स्त्री०) छोटी घण्टी (हिं०) गुराच्या गळ्यांतील घाट, एक प्रकारची वीट ।

टाहली—(ना० पु०) "टहलुवा" पहा ।

टिकट—(ना० पु०) चिट्ठी, पास (हिं०) तिकिट, परवाना ।

टिकठी—(ना० स्त्री०) तिपाई (हिं०) घडवंची, तिवई ।

टिकना—(अ० क्रि०) ठहरना (हिं०) थांबणें, रहाणें, टिकणें ।

टिकली—(ना० स्त्री०) टिकुली (हिं०) कुंकु, कपाळावर लावण्याची टिकली ।

टिकस—(ना० पु०) चुङ्गी, (हिं०) कर, टॅक्स ।

टिकाऊ—(वि०) (हिं०) मजबूत, पुष्कळ दिवस, टिकणारा ।

टिकाना—(स० क्रि०) "टिकना" याचें प्रयोजक रूप ।

टिकाव—(ना० पु०) ठहराव (हिं०) विराम-स्थान, मजबूती, बळकटी, खंबीरी ।

टिकासर—(ना० पु०) वास-स्थान, रहाण्याचें, ठिकाण ।

टिकासा—(ना० पु०) बटोही (हिं०) प्रवासी ।

टिकिया—(ना० स्त्री०) लहान रोटी, पुरी, हुक्यांत घालण्याची चकती, चिलमींतील खडा ।

टिकुरी—
टिकुली— } (ना० स्त्री०) "टिकली" पहा ।

टिकैत—(ना० पु०) युवराज, अधिष्ठाता, सरदार, गोसाव्याची एक पदवी ।

टिकोर—(ना० पु०) पुल्टिस (हिं०) पोटीस, लेप ।

टिकोरना—(स० क्रि०) शेकणें, शेक देणें, ऊब देणें ।

टिकोरा—(ना० पु०) कैरी, लहान अंबा ।

टिक्कड़—
टिक्कर— } (ना० पु०) कड़ी टिकिया (हिं०) मोठी रोटी ।

टिक्कि—(ना० स्त्री०) "टिकिया" पहा।
टिघलना—(अ० क्रि०) वितळणें पातळ करणें।
टिघलाना—(स० क्रि०) गलाना (हिं०) "टिघलना" याचें प्रयोजक रूप।
टिटकारना—(स० क्रि०) पुचकारना (हिं०) चुचकारणें, चुक् चुक्, करून जनावराला हाकणें।
टिटकारी—(ना० स्त्री०) पुचकारी (हिं०) जनावरें, हाकण्याचा शब्द।
टिटिहरा—(ना० पु०) } एक पक्षी विशेष, टिट्टिभ।
टिटिहरी—(ना० स्त्री०) }
टिड्डा—(ना० पु०) अंक, फुड़वा (हिं०) पतंग, गवत्या टोळ; नगतौडा।
टिड्डी—(ना० स्त्री०) तीड़ी (हिं०) टोळ; गवताचा ऊंट।
टिंडा—(ना० पु०) एक प्रकारची भाजी।
टिपका—(ना० पु०) रंग का फव्वा (हिं०) रंगाचा डाग।
टिप्पन— (ना०पु०) } सूक्ष्म टीका, स्वल्प।
टिप्पनी—(ना०स्त्री०) } विवरण; जन्मपत्र।
टिप्पस—(ना० स्त्री०) दावा, परिचय (हिं०) नातें; हक्क, परिचय, साधन का ढंग, युक्ति।
टिब्बा—(ना० पु०) उच्च स्थान, ऊँचाई।
टिभाना—(स० क्रि०) लालूच लावणें।
टिभाव—(ना० पु०) लालूच, रोजमुरा।
टिमटिम—(ना०पु०) } एक आवाज, चमक।
टिमटिमा—(ना०स्त्री०) }
टिमटिमाना—(अ० क्रि०) हळूहळू चमकणें, अंधुक उजेड देणें।
टिमटिमाहट—(ना० स्त्री०) धीमी रोशनी (हिं०) अंधुक उजेड, चमक।
टिमाक—(ना० पु०) जाहिरदारी, दिखावट (हिं०) देखावा, पोकळपणा।
टिलवा—(ना० पु०) कुन्दा (हिं०) लाकडाची लहान गांठ, गाठाळ लाकूड।
टिलिया—(ना० स्त्री०)लहान कोंबडी।
टिहरा—(ना० पु०) पुरवा (हिं०) लहान गांव।
टिहरी—(ना० स्त्री०) लहान वस्ती।
टिहुनी—(ना० स्त्री०) घुटनी (हिं०) गुडघा।
टिहुकना—(अ० क्रि०) पैंकना (हिं०) दचकणें, रागावणें, क्रोधित होणें।
टीक—(ना० क०) एक दागिना।
टीका—(ना० स्त्री०) "टिप्पनी" पहा।
टीकैत—(वि०) राजतिलकधारी।
टीडी—(ना० स्त्री०) 'टिड्डी' पहा।
टीन—(ना० पु०) पत्रा।
टीपना—(स० क्रि०) दाबणें; प्रभाव पाडणें, पिळणें, टिपणें, लिहिणें।
टीमटाम—(ना० पु०) ठाटबाट (हिं०) देखावा।
टीब—(ना० स्त्री०) 'टिलिया' पहा।
टीला—(ना० पु०) उंच जागा; लहान टेकडी।
टीस—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०)पीडा, व्यथा, वेदना, संकट, कपट।
टीसना—(स० क्रि०) राहून-राहून वेदना होणें, ठणकणें।
टुइयाँ—(वि) छोटा (हिं०) चिमुकला।
—तोता (ना० पु०) राघु।
टुंगार—(ना० स्त्री०) भूक नसतांना केलेलें भोजन।
टुंच—(वि०) बहुत छोटा (हिं०) फार लहान।
टुंटनाना—(अ० क्रि०) हळूहळू गाणें, गुणगुणणें।
टुंटा— } (ना० पु०) हात नसलेला, थोटा मनुष्य।
टुंडा— }
टुंड—(ना० पु०) तोडलेली शाखा, तुटलेला हात।
टुएडी—(ना० स्त्री०) नाभि, थोटी स्त्री।
टुक—(अ०) थोडावेळ, (वि०) थोडा।
टुकड़ा—(ना० पु०) तुकडा खण्ड, हिस्सा।
टुकसा—(वि०) थोडा।
टुपाना—(स० क्रि०) पुरणें, गाडणें, झाकविणें।
टुसकना—(अ० क्रि०) सुसकना (हिं०) रडणें, हुंदके देणें। आक्रोश करणें।

टुहुकना—(अ० क्रि०) चिल्लाना (हिं०) रुदन करणें, रागावणें, ओरडणें ।

टूंगना—(स० क्रि०) चोंथियाना (हिं०) चोचीनें खाणें, निवडणें ।

टूंगाटाँगी—(ना० स्त्री०) चूंगचांग (हिं०) टोकरणें; किंवा डिवचणें ।

टूक— } (ना० पु०) टुकड़ा (हिं०) तुकड़ा ।
टुका— } लहानसा भाग; खंड ।

टूट—(ना० स्त्री०) खंड, तोटा; हानि कमीपणा, नुकसान, मित्रांमधील गैर समज ।

टूटना—(अ० क्रि०) तुटणें, दरिद्री होणें, हल्ला करणें, चालून जाणें; आरोप करणें ।

टूटा—(वि०) शिकस्ता (हिं०) तुटलेला ।
—फूटा—(वि०) मोडका तोडका ।

टूम—(ना०स्त्री०) एक दागिना, लहानशी गोष्ट ।
—टाम—(ना० पु०) थोडेंसें धन ।

टूल—+(ना० पु०) एक कापड, ट्विल ।

टूसा—+(ना० पु०) रेशा (हिं०) तंतू, रोपटें ।

टूसी—+(ना० स्त्री०) कली (हिं०) कळी ।

टेंट—(ना० पु०) डोळ्यांतील डाग, मोतिबिंदू, धोती की वह मण्डलाकार ऐंठन जो कमर पर पड़ती है । और जिसमें लोग रुपये भी रख लेते हैं ।

टेंटर—(ना० पु०) एक प्रकारचें फळ ।

टेंटा—(ना० पु०) अविचाराचें बोलणें, उच्छृंखलपणा, आग्रह, हट्ट, निरर्थक बोलणें ।

टेंटी—(ना० स्त्री०) "टेंटी" पहा ।

टेंटुआ—(ना० पु०) गळा, नरडें ।

टेक—(ना० स्त्री०) थूनी; सहारा (हिं०) आधार, पण, प्रतिज्ञा, हट्ट, संकल्प ।

टेकन—(ना० पु०) टेकण, आधार ।

टेकना—(स० क्रि०) संभालना (हिं०) संभाळणें, आधार देणें; आश्रय देणें ।

टेकर— }
टेकरा— } (ना० पु०) "टीला" छोटी पहाड़ी, टेकड़ी,
टेगरा— } (ना० स्त्री०) पहा ।
टेकरी— }

टेडा—(ना० पु०) एक प्रकारचा रहाट, झाडाचा, बुन्धा ।

टेढ़—(ना० स्त्री०) वाकडेपणा, गर्व, दर्प ।

टेढ़ा—(वि०) तिरछा (हिं०) तिरवा, वांकडा ।
—बेडा (वि०) वाकडा तिकडा ।

टेढ़ाई—(ना० स्त्री) टेढ़ापन (हिं०) वाकडेपणा, तिरवेपणा ।

टेना—(स० क्रि०) हत्याराला धार लावणें, मिशा पिळून आकडे बाज करणें, (ना० पु०) एक प्रकारचा पक्षी ।

टेनी+—(ना० स्त्री०) लहान काठी, गुराख्यांची काठी, छोटी उंगली ।

टेर—(ना० स्त्री०) आवाज, आवाजी ।

टेरना—(स० क्रि०) बुलाना (हिं०) बोलाविणें, हांक मारणें, पाचारणें गाणें ।

टेरा—(ना० पु०) परदा (हिं०) पडदा (वि०) तिरवा, वाकड्या नजरेचा ।

टेलना+—(स० क्रि०) घुसडणें, हटविणें; ढकलणें, जोरानें मागें दडपणें ।

टेव—(ना० स्त्री०) आदत (हिं०) संवय ।

टेवना+—(स० क्रि०) तेज़ करना (हिं०) धार देणें, सहाणेवर धरणें ।

टेवा—(ना० पु०) जन्म टिप्पण ।

टेसू—(ना० पु०) पळसाचा बहार; एक प्रकारचा खेळ, सुंदर परन्तु निर्गुण मनुष्य ।

टेहरा—(ना० पु०) पुरवा (हिं०) गांव; खेडें; लहान वस्ती ।

टेहला+—(ना० पु०) लग्नाचा एक प्रकार ।

टोआई—(ना० स्त्री०) छुआई (हिं०) स्पर्श ।

टोंट—(ना० स्त्री०) चोंच (हिं०) चोच ।

टोक—(ना०स्त्री०) रुकावट (हिं०) आडकाठी, अटकाव प्रतिबंध ।

टोकना—(स० क्रि०) रोकना (हिं०) आडविणें; आडथळा करणें, वाईट दृष्टीनें पहाणें ।

टोकरा—(ना० पु०) मोठी बुट्टी ।

टोकरी—(ना० स्त्री०) लहान बुट्टी ।

टोटका—(ना० पु०) जादू, तोडगा, वशीकरण ।

टोटरू—(ना० पु०) एक प्रकारचा पक्षी ।

टोटा—(ना० पु०) घाटा (हिं०) तोटा; नुकसान ।

टोंटी—(ना० स्त्री०) तोटी; नळ ।

टोड़ी—(ना० स्त्री०) गायन शास्त्रांतील एक राग ।

टोनहा—, टोन्हा— } (ना० पु०) जादूगर (हिं०) जादुगार ।

टोनहाई—(ना० स्त्री०), टोनाटोनी—(ना० स्त्री०), टामन—(ना० पु०) } गौड बंगाल, हात चलाखी ।

टोनही—, टोनहैया— } (ना० पु०) जादूगार बाई ।

टोना—(ना० पु०) जादू ।

टोप—(ना० पु०) मोठी टोपी; साहेबाची टोपी; शिवण; टांका ।

टोपन—(ना० पु०) टोकरा (हिं०) मोठी बुट्टी ।

टोपना—(स० क्रि०) हातानें पेरणें; झाड लावणें ।

टोपा—(ना० पु०) "टोप" पहा ।

टोपी—(ना० स्त्री) टोपी—टोपीवाला (वि०) टोपी घालणारा किंवा विकणारा ।

टोबा—, टोभा— } (ना० पु०) सीवन (हिं०) शिवण; टांका ।

टोर—(ना० स्त्री) कटारी (हिं०) कट्यार ।

टोरा—(ना० पु०) तव्या, सावली झांप, भिंतीच्या रक्षणा करितां लावलेला तव्या ।

टोल—(ना० पु०) वस्ती, लहान खेडें, समूह, गल्ली, समिति ।

टोला—(ना० पु०) मुहल्ला (हिं०) गाँवाचा एक भाग पेठ, गल्ली, आळी ।

टोली—(ना० स्त्री०) भीड़ (हिं०) समूह, यूथ, लहान गल्ली, झुंड, कळप ।

टोह—(ना० पु०) स्त्री०) खोज (हिं०) पत्ता, शोध ।

टोहना—(अ० क्रि०) खोजना (हिं०) पत्ता लावणें; तपास करणें, हुडकणें, तपासांत असणें ।

टोहाटाई—(ना० स्त्री०) छानवीन (हिं०) तपास निवड, शोध ।

टोही—(वि०) तपास लावणारा ।

टौरना—(अ० क्रि०) "टोहना" पहा ।

ठ

ठकठक—(ना० स्त्री०) एक आवाज, मेहनत, परिश्र

ठकठकाना—(स० क्रि०) ठोठावणें, भांडणें, वैर करें विरोध करणें ।

ठकठकिया—(वि०) झगड़ालू, बखेड़िया (हिं०) भांडखोर, तंटेबाज ।

ठकठेला—(वि०) गर्दींत चिरडलेला, गर्दीचा ।

ठकठोआ—(ना स्त्री०) लहान गांव ।
(ना० पु०) टाळी वाजवून त्यावर भीक मांगणारा

ठकुरसुहाती—(ना० स्त्री०) तोंडापुरतें बोलणें, खुशाम करणें; तोंडपुनेपणा करणें ।

ठकुराई—(ना० स्त्री०) दैवत, अधिकार स्वामि आधिपत्य ।

ठकुराइन—(ना० स्त्री०) मालकीण, स्वामिनी ।

ठकुरानी—(ना० स्त्री०) 'ठकुराइन' पहा ।

ठकुरायत—(ना० स्त्री०) आधिपत्य ।

ठक्कुर—, ठाकुर— } (ना० पु०) पूज्यमूर्ती, राम; ईश्व स्वामी; मालक ।

ठग—(ना० पु०) डाकू (हिं०) चोर; दरवडेखोर ।
—बाजी (ना० स्त्री०) धूर्तता, कपट माया ।
—लाना (स० क्रि०) फसविणें, धोका देणें, भुलवि फशीं पाडणें ।
—लेना (स० क्रि०) कपट करणें ।

ठगाई—(ना० स्त्री०) डकैती (हिं०) प्रतारणा, क धूर्तता ।

ठगना—(स० क्रि०) धोखा देना (हिं०) कपट करणें फसविणें, भुलविणें ।

ठगनी—(ना० स्त्री०) फसणारी, धूर्त स्त्री, फसवेगिरी करणारी स्त्री ।
ठगाई—(ना० स्त्री०) ठगई पहा ।
ठगाना—(स० क्रि०) फसविणें, कपट करविणें, फसला जाणें ।
ठगिन, ठगिनी—(ना० स्त्री०) 'स्त्री दरोडेखोर, फसवेगिरी करणारी स्त्री ।
ठगिया—(ना० स्त्री०) वंचक, प्रतारक, कपटी ।
ठगी—(ना० स्त्री०) 'ठगई' पहा ।
ठगौरी—(ना० स्त्री०) धोका, कपट; माया, भुलविणें ।
ठट—(ना० पु०) 'टट' पहा ।
ठट्टर—
ठठ्ठर— } (ना० पु०) टट्टर' पहा ।
ठट्ठा—(ना० स्त्री०) हँसी (हिं०) थट्टा, हशा, कुचेष्टा, विनोद ।
ठट्ठेवाज़—(वि०) हँसोड़ा (हिं०) थट्टेखोर, विनोदी ।
ठट्ठेवाज़ी—(ना० स्त्री०) थट्टा, विनोद ।
ठठ—(ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी, समूह, रांगच्या रांग ।
ठठक—(ना० स्त्री०) रुकाव (हिं०) प्रतिबंध ।
ठठकना—(अ० क्रि०) रुक जाना (हिं०) आडणें, आश्चर्यचकित होणें, भयभीत होणें, भिणें, आडखळणें ।
ठठना—(स० क्रि०) निर्माण करणें, संशोधन करणें, बनविणें; सजविणें; दुःखानें ऊर बड़विणें ।
ठठाना—(स० क्रि०) बनविणें; सजवविणें ।
ठठरा—(ना० पु०) खाईं (हिं०) आवरण, आडकूट; वेष्टण, परीघ ।
ठठरी—(ना० स्त्री०) आकृति, नमूना, साचा, दुर्बल शरीर, अस्थिपंजर ।
ठठाई—(क्रि०) अति उत्साह से (हिं०) उत्साहानें, प्रसन्नतेनें ।
ठठेरा—(ना० पु०) कसेरा (हिं०) मोडीचा तांबट; जुनी भांडीं विकणारा ।
(वि०) मस्करी खोर ।
ठठेरिन, ठठेरी—(ना० स्त्री०) जुनी भांडी विकणाराची स्त्री ।
ठठोर—
ठठोल— } (ना० पु०) मखौल (हिं०) मस्कऱ्या; विनोदी ।
ठठोली—(ना० स्त्री०) मज़ाक (हिं०) थट्टा, मस्करी, विनोद, परिहास ।
ठड्डा—(ना० पु०) मुड्डा (हिं०) वावडी किंवा पतंगाची मागची काडी, कणा, दांडा ।
ठण्ढक—(ना स्त्री०) थंडी; शांतता ।
ठण्ढा—(वि०) शीतल, सर्द ।
ठण्ढाई—(ना० स्त्री०) शीतलता, शैत्य, थंड औषध, बदाम वगैरे वाटून एक प्रकारचें केलेलें पेय ।
ठण्ढी—(ना० स्त्री०) "ठण्ढक" पहा ।
ठनकना—(अ० क्रि०) ठणकणें, ठणठण शब्द करणें ।
ठनगन—(ना० पु०) मानपान मिळण्या करितां केलेला हट्ट किंवा रुसणें, (लग्नाकार्यांतील) ।
ठनठन-गोपाल—(ना० पु०) निर्धन मनुष्य, रिती वस्तू ।
ठनठनाना—(अ० क्रि०) झण् झण् आवाज करणें ।
ठनाका—(ना० पु०) झंकार (हिं०) झणत्कार ।
ठन्ना—(अ० क्रि०) थांवणें; निश्चय होणें ।
ठपना—(स० क्रि०) छाप मारणें, डाग लावणें, खूण करणें, चिह्न करणें ।
ठप्पा—(ना० पु०) मुहर (हिं०) मोहर, मुद्रा, शिक्का, छाप; ठसा ।
ठमकना—(अ० क्रि०) थांबणें, ऐटींत चालणें, वाटपहात उभे रहाणें ।
ठरक—
ठरर— } (ना० पु०) घोरणें, घुरघुर ।
—परना (अ० क्रि०) घोरणें ।
ठरन—(ना० स्त्री०) विशेष थंडी; थंडीनें अंग कुडकुडणें ।
ठरना—(अ० क्रि०) शिथिल होणें, थंडीने आँखडणें, (ना० पु०) एक प्रकारची दारू ।
ठर्रा—(ना०स्त्री०)एकप्रकारचा जोड़ा, पादत्राण ।

ठरिया—(ना० पु०) हुक्का (हिं०) एक प्रकारचा माती चा हुक्का, चिलीम।

ठर्रा—(ना० स्त्री०) मोठें सूत, जाड जोड़ा, मादक वस्तु-विशेष।

ठलुआ—वा (वि०) निकम्मा (हिं०) निरुपयोगी।

ठवन, ठवनि—(ना० स्त्री०) चाल, गति, ऐटींत चालणें, स्थिति, आसन, मुद्रा, अन्दाज।

ठवर—(ना० पु०) ठौर (हिं०) जागा, अड्डा।

ठस—(वि०) ठोस (हिं०) भरीव, भरलेला; खोटा (रुपया), कृपण, हट्टी।

ठसक—(ना० स्त्री०) अकड़ (हिं०) दर्प, गर्व, अहंकार, निष्कारण महत्व, देखावा, प्रतिष्ठा, अहंकाराचें वर्तन।

ठसक, ठसका—(ना० पु०) खोकल्याच्या आवाज, ठसका, कोरड़ा खोकला।

ठसकदार—(वि०) घमेण्डखोर, छानदार।

ठसकना—(अ० क्रि०) एकावर एक आदळून फुटणें, आपटणें, तुटणें।

ठसनी—(ना० स्त्री०) ठासून भरण्याची वस्तु, बंदूकींत दारू धरण्याची नळी।

ठसाठस—(वि०) भरा हुआ (हिं०) ठासून भरलेला, ठेंचून भरलेला।

ठस्सा—(ना० पु०) गरूर (हिं०) अहंकार, अभिमान, साचा; आकृति, आकार, ठसा, छाप।

ठहरना—(अ० क्रि०) रुकना (हिं०) थांबणें, वाट पहाणें, निश्चय होणें; निर्णय होणें।

ठहराई—(ना० स्त्री०) थांबविणें; थांबविण्याची मजूरी।

ठहराना—(स० क्रि०) ('ठहरना' याचें प्रयोजक रूप) थांबविणें; निश्चत करणें, सिद्ध करणें, नेमणें।

ठहराव— न(० पु०) इक़रार (हिं०) करार, स्थिरता, मुक़ाम।

ठहरौनी—(ना० स्त्री०) विवाहांतील देण्या घेण्याची यादी।

ठहाका+—(ना० पु०) धडाका, स्फोट, खोखो हसणें।

ठाँ, ठाँव—(ना० पु०) बन्दूकीचा आवाज, स्थान, स्थल ठिकाण।

ठाँऊँ—(ना० पु०) स्थान; स्थल, भूमि।

ठाँसना—(स० क्रि०) ठूसना (हिं०) ठेंचून भरणें, गच्च भरणें।

ठाकुर—(ना० पु०) मालक, मूर्ति, स्वामी।

—नाऊ—(ना० पु०) न्हावी।

—द्वार (ना० पु०) मंदिर; देवालय।

—बाड़ी (ना० स्त्री०) देवालय, मंदिर।

ठाट, ठाठ—(ना० पु०) ठहर, शान, (हिं०) थाट, छप्पर; सौंदर्य।

ठाठा+—(ना० पु०) ककुद (हिं०) गुरांचें वशिंड।

ठाड़ा—(वि०) सीधा (हिं०) ताठ, खडा।

ठाढ़, ठाढ़ा+—(वि०) ताठ, खडा, उत्पन्न, उपस्थित।

ठान—(आ० स्त्री०) खटपट; आचरण।

ठानना—(अ० क्रि०) निश्चय करणें, ठरविणें, प्रतिज्ञा करणें, प्रारंभ करणें।

ठाम—(ना० पु०) ठिकाण. जागा, स्थान, स्थल, मुद्रा, अंदाज।

ठार—(ना० पु०) सर्दी, थंडी, तुपार वर्फ, धुकें।

ठाल, ठाला—(ना० स्त्री०) फुरसत (हिं०) फुरसत, मोकळावेळ।

ठाली—(वि०) खाली, निकम्मा (हिं०) रिकामा, काम नसलेला।

ठिक—(ना० स्त्री०) स्थान, चकती, ठिगळ।

ठिकड़ा, ठिकरा—(ना० पु०) खंड. तुकडा, गाडग्याचा तुकडा।

ठिकाना—(ना० पु०) वास, वासस्थान, जागा पत्ता, रहाण्याचें, स्थान।

ठिंगना—(वि०) ठेंगणा, गिड्डा, लांडा।

ठिंगनाई—(ना० स्त्री०) नाटापन (हिं०) ठेंगणेपणा।

ठिठक—(ना० स्त्री०) आश्चर्य चकित होणें।

ठिठकना—(अ० क्रि०) आचम्भे में आना (हिं०) विस्मित होणें, चकित होणें।

ठिठरना, ठिठुरना—(अ० क्रि०) सिकुड़ना (हिं०) थंडीनें आखडणें; अंगावर कांटा येणें ।

ठिठरा,— } (वि०) थंडीने आखडलेला ।
ठिठुरा— }

ठिठराना— } (स०क्रि०) "ठिठरनाचें" प्रयोजक रूप,
ठिठुराना— }

ठिठुर, ठिठुराहट—(ना० स्त्री०) सुस्ती, सुनेपणा, सरदी, मांद्य, जाडय ।

ठिनकना— } (अ० क्रि०) हुन्दके देणं, रडणें, सुस-
ठिनुकना— } कारा टाकणें ।
ठुनकना— }

ठिनक—(ना० स्त्री) हुन्दका; सुसकारा ।

ठिया—(ना० पु०) धूनी, (हिं०) हद्दीची खूण; खुंटी; जागा; ठिकाण; खांब ।

ठिर—(ना० स्त्री०) पाला (हिं०) अत्यन्त थंडी ।

ठिरना—(अ० क्रि०) गोठणें, घट्ट; होणें ।

ठिराना—(स० क्रि०) गोठविणें, घट्ट करणें ।

ठिलिया—(ना० स्त्री०) मातीची घावर ।

ठिलुआ—(वि०) सही; मुनासिब (हिं०) निरुपयोगी,

ठीक—(वि०) सही, मुनासिब (हिं०) उचित, योग्य, यथार्थ, पूरा, शुद्ध, सत्य, बरोबर, यथोचित, यथा, योग्य ।

—ठाक (वि०) शुद्ध, सत्य, निश्चित ।

—मठीक (अ०) यथार्थ, अगदीं ठीक ।

—ठीक (अ०) तंतोतंत, बरोबर ।

ठीकरा-ड़ा—(ना० पु०) "ठिकरा" पहा ।

ठीकरी—(ना० स्त्री०) कक्कड़ (हिं०) कपरी, चकती ।

ठीका—(ना० पु०) निश्चय, रोजमर्रा, इजारा, मक्ता ।

ठीकेदार—(ना० पु०) ठीका लेने या देने वाला (हिं०) ठीकेदार ।

ठीठी—(ना० स्त्री०) हँसी की आवाज (हिं०) हंसण्याचा आवाज ।

ठीवन॥—(ना० पु०) थूक (हिं०) थुंकणें खाकरा ।

ठीहा—(ना० पु०) गादी; हद्द, सीमा, जागा ।

ठुकना—(स० क्रि०) पिटना (हिं०) मारणें, पराजय होणें ।

ठुकराना—(स० क्रि०) लतियाना (हिं०) लाथडणें; ठोकर मारणें; लाथेनें मारणें ।

ठुड्डी—(ना० स्त्री०) दाढी, हनुवटी ।

ठुनकाना— } (अ० क्रि०) हळू हळू रडणें, हुंदके देणें;
ठुनुकना— } ठणकणें ।

ठुनकाना+—(स० क्रि०) ठोठावणें, ठोकविणें ।

ठुमकना—(अ० क्रि०) ऐटींत चालणें ।

ठुमका+ ठुम्का+—(वि०) लहान; गिड्डा; ठेंगणा ।

ठुमकी—(ना० स्त्री०) पतंगाच्या दोरीला दिलेला हिसड़ा; प्रतिबंध, एक लहानसें गीत ।

ठुमरी—(ना स्त्री०) एक लहान गीत, गप्प, अफवाह, खबर, उडतवातमी, गटार बातमी ।

ठुसकना—(अ० क्रि०) पादणें; एकएक आडवें लावत रहाणें ।

ठुसना—(अ० क्रि०) भरणें; ठासणें ।

ठुसाना—(स० क्रि०) "ठुसना" याचें प्रयोजक ।

ठुसकी—(ना० स्त्री०) पाद; फुसकुली ।

ठुस्सी +—(ना० स्त्री०) ठुशी; गळ्यांतील अलंकार ।

ठुंठ, ठुंठे—(ना० पु०) ठुंडा (पिं०) खोड, पानें नसलेली झाडाची डहाळी; थोटा मनुष्य ।

ठूँठिया—(वि०) थोटा; मुँडा ।

ठूँठी—(ना० स्त्री०) सड, धसकट, कडसूर ।

ठेउँना, ठेवना—(ना० पु०) घुटना (हिं०) गुडघा ।

ठेंगना—(वि०) नाटा (हिं०) गिड्डा, छोटा ।

ठेंगा—(ना० पु०) ठोस (हिं०) लहान सोटा ।

—ठेंगी (ना० स्त्री०) मारामारी ।

ठेठ—(वि०) शुद्ध, केवल; अमिश्रित, प्राकृतिक, स्वभाव सिद्ध ।

ठेंठी—(ना० स्त्री०) "ठेपी" पहा ।

ठेक—(ना० स्त्री०) टेकनी (हिं०) सहारा; आधार, धान्यानें भरलेलें पोतें ।

ठेका—(ना० पु०) ठीका (हिं०) ठेका, बुच; आडकाठी ।

देना—(स० क्रि०) मक्त्यानें काम घेणें।
लेना—(स० क्रि०) मक्त्यानें काम घेणें।
ठेकी—(ना० स्त्री०) विश्राम स्थान, डोक्यावरील ओझें उतरवितां येण्यासारखा केलेला कट्टा।
ठेठ—(वि०) निर्मळ; शुद्ध, स्वच्छ; अमिश्रित।
ठेपी—(ना० पु०) ढक्कन (हिं०) झांकण; बोळा; बुच; आवरण; गुडदी; खुंटी।
ठेलना—(स० क्रि०) ढकेलना; रेलना (हिं०) ढकलणें; सारणें; धक्का मारणें; झोंकून देणें; कोपरखळी मारणें।
ठेला—(ना० पु०) धक्का; ओझें लादण्याची एक हात-गाडी।
—ठेली (ना० स्त्री०) धक्का बुक्की।
ठेवक+—(ना० पु०) शेताच्या उपयोगाकरितां ज्या ठिकाणीं पाणी सांठविलें जातें ती जागा।
ठेवना—(ना० पु०) गेठुना (हिं०) गुडघा, जानु।
ठेस—(ना० पु०) चोट (हिं०) चपेटा; धक्का, ठोकर; ठोसा; बुक्की।
ठेसना—(स० क्रि०) भरणें; अधाशीपणानें खाणें; ठोसा मारणें; ठेंचणें।
ठेसरा+—(ना० पु०) नकचढ़ा (हिं०) टोमणा, टोला; उपरोध; टाकून बोलणें।
ठेहरी—(ना० स्त्री०) दरवाज्याचें कुसू।
ठैरना+—(अ० क्रि०) "ठहरना" पहा।
ठोंक—(ना० स्त्री०) प्रहार; ठोसा।
ठोंकना—(स० क्रि०) आंत सारणें, हातोडयानें मारणें।
ताला—(स० क्रि०) कुलुप लावणें।
बजाकर—(अ०) निरखून पारखून।
ठोंग—(ना० स्त्री०) चोंच मारणें।
ठोंगना—(स० क्रि०) चोंचियाना (हिं०) चोंच मारणें; चोंचीनें विखरणें।
ठोंट+—(ना० स्त्री०) चोंच; पक्ष्यांचा ओठ।
ठोंठी—(ना स्त्री०) हरभऱ्याचें फोलकट।
ठोंसना—, ठूसना— }(स० क्रि०) ठेंचून भरणें; तुडुंब भरणें।

ठो—(अ०) संख्यावोधक अव्यय।
ठोकना—(स० क्रि०) 'ठोंकना' पहा।
ठोकर—(ना० स्त्री०) ठेंच, ठोकर, धक्का।
ठोका—(ना० पु०) एड़ (हिं०) टांच मारणें।
ठोट—(वि०) जड़, मूर्ख, गांवठी।
ठोठरा+—(वि०) पोपला (हिं०) बोतरा।
ठोड़ी, ठोढ़ी + }(ना० स्त्री०) ठुड्डी (हिं०) हनुवटी, चुबुक।
ठोर, ठोल }(ना० स्त्री०) चोंच।
ठोला—(ना० पु०) कुल्हिया (हिं०) लहान भांडें, बोटाचें पेरें।
ठोस—(वि०) भरीव, कठोर, दृढ़, घट्ट।
ठोसना—(स० क्रि०) "ठोंसना" पहा।
ठोसाई—(ना० स्त्री०) भरींवपणा।
ठोहना—(अ० क्रि०) तलाश करना (हिं०) तपास करणें।
ठौर—(ना० स्त्री०) जगह (हिं०) जागा, स्थान।
—रहना—(अ० क्रि०) मारलें जाणें, खून होणें।

ड

डंक—(ना० पु०) दंश।
—मारना—(स० क्रि०) नांगी मारणें।
डंका—(ना० पु०) ढोल (हिं०) ढोल, ढोलकें।
डंकिनी—(ना० स्त्री०) 'डाकिनी' पहा।
डंकियाना—(स० क्रि०) 'डंक' पहा।
डंकीला—(वि०) डंकवाला (हिं०) नांगीदार, विषारी नांगीचा।
डंठल, डंठला }(ना० पु०) देंठ, पुष्पबंधन।

डंड—(ना० पु०) छड़ी, जोर, दंड, दंड कोपराच्या वरचा हात, हानि।

—पेल—(वि०) दंड किंवा जोर कढणारा।

डंडवत + } (ना० स्त्री०) प्रणाम (हिं०) नमस्कार करना,
डंडौत + } साष्टांग नमस्कार घालणें।

डंडा—(ना० पु०) लाठी (हिं०) काठी, दंड, झोटा, पताकेची दांडी, वडगा।

डंडाडोली—(ना० स्त्री०) मुलांचा एक खेळ।

डंडिया—(ना० पु०) बाजारांतील कर किंवा पट्टी वसूल करणारा, दुफेटा, पांघरूण, स्त्रियांचें एक वस्त्र।

डंडी—(ना० स्त्री०) कब्जा, दांडी, संन्यासी, तागडीची दांडी।

—पग—(ना० स्त्री०) पायवाट, आडवाट, खुबी, युक्ती, चोर गल्ली, गुप्त मार्ग।

डंडीर—(ना० स्त्री०) लकीर, धारी (हिं०) ओळ, रेखा रेघ।

डकई—(ना० स्त्री०) केळयाची एक जात।

डकरा—(ना० पु०) विष, एक औषधी, काळी माती, (वि०) तीक्ष्ण, तिखट, एक प्रकारचा दर्प असलेला।

डकडकाना—(अ० क्रि०) घटघटविणें, ढोंसणें, मोठमोठे घोट घेणें।

डकराना—(अ० क्रि०) म्हैस किंवा बैल यांचे ओरडणें, दुःखानें ओरडणें।

डकार—(ना० स्त्री०) ढेंकर।

—लेना—(अ० क्रि०) ढेंकर देणें।

डकारना—(अ० क्रि०) ढेंकर देणें, डरकाळी फोडणें, गिळणें, खाऊन टाकणें।

डकैत—(ना० पु०) डाँकू (हिं०) चोर, लुटारू।

डकैता—(ना० पु०) चोरांची टोळी किंवा समूह।

डकैती—(ना० स्त्री०) बटमारी (हिं०) लूट।

डकौत } (ना० पु०) एक संकर जात, भोंदू।
डकौतिया } ज्योतिषी, शब्दार्थ पारिजात कोशामध्यें याची एक आख्यायिका दिली आहे तिचा सारांश असाः—" एक ज्योतिषी ब्राह्मण प्रवासांत असतां, त्याला असें वाटलें कि दोन दिवसानंतर असा एक योग आहे कि त्या वेळीं त्याच्या स्त्रीला गर्भधारणा झाल्यास एक अत्यंत विद्वान मुलगा होणार आहे, परंतु तो योग साधण्यास तो ब्राह्मण घरीं जाऊं शकला नाहीं, वाटेंत एक स्त्री त्याला भेटली व योग फुकट जाऊं देऊं नये असें त्या दोघांच्या विचारें ठरलें, व त्यांच्या पासून जी संतति झाली, तोच हा 'डकौत' होय।

डग—(ना० स्त्री०) क़दम (हिं०) पाऊल।

डगडगाना—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हालणें, कांपत चालणें।

डगमग—(वि०) चंचल, अस्थिर, हालणारा।

डगमगाना—(अ० क्रि०) लड़खड़ाना (हिं०) चंचल, होणें, कांपणें।

डगर—(ना० स्त्री०) } रास्ता (हिं०) रस्ता, मार्ग,
डगरा—(ना० पु०) } राज मार्ग।

डगरना+—(अ० क्रि०) हलणें, फिरणें, चालणें, गडगडणें लवंडणें, कलंडणें, (ना० पु०) ठेप, टेका, तरफ।

डगरिया—(ना० स्त्री०) "डगर" पहा।

डग्गा—(ना० पु०) दुबला घोड़ा (हिं०) हाडकुळा व लांब टांगेचा घोड़ा।

डटना—(अ० क्रि०) जमे रहना (हिं०) उभे रहाणें, थांबणें; वाट पहाणें; तयार होऊन वाट पहाणें।

डटाना—(स० क्रि०) "डटना"चें प्रयोजक।

डटैया—(वि०) वाट पहाणारा; उद्यत।

डट्टा—(ना० पु०) ढक्कन (हिं०) झांकण; बुच; मोठी; मेख; दट्ट्या; पाचर गुडदी।

डढ़मुड़ा—(वि०) बे दाढी (हिं०) दाढी नसलेला। दाढीची हजामत करविलेला।

डढ़ीयल—(वि०) दाढ़ी वाला (हिं०) लांब दाढी असलेला।

डढुआ+ डढ़ोई—(वि०) बरें, गेहूं, चने का तेल जो मोट में मजबूती के लिए लगाया जाता है।

डपकना, डपटना+—(स० क्रि०) धमकाना (हिं०) धमकाविणें, भिवविणें।

डपोरसंख—(ना० पु०) बडबडया मनुष्य, मूर्ख, बे अकली ।

डप्पू—(वि०) ढब्बू, वातुल ।

डफ—
डफला— } (ना० पु०) डफ, हलगें; खंजीर ।

डफली—(ना० स्त्री०) खंजीर ।

डफाड़ना—
डफारना— } (अ० क्रि०) दहाड़ मारना (हिं०) किंकाळी फोडणें, ओकसा बोकसी रडणें ।

डफाली—(ना० पु०) डफ करणारा, डफ वाजवून भीक मागणारा, एक प्रकारचा मुसलमान फकीर ।

डब—(ना० पु०) बल, सामर्थ्य, पराक्रम, खिसा, थैली, तेलाचे बुंदले करण्याचें चामडें—करना, गडप करणें ।

डबकना—(अ० क्रि०) किसी धातु की चद्दर को कटोरी की आकार का गहरा करना, पीडा करना, टपकना, दर्द देना, संभारना ।

डबका+—(ना० पु०) विहिरीचें ताजे पाणी; भीति; भीतीचा संशय ।

डबगर+—(ना० पु०) मोची (हिं०) कातडें कम विणारा ।

डबडबाना—(स० क्रि०) (डोळे) भरून येणें ।

डबरा—(ना० पु०) तूरी (हिं०) ओल; दलदलीची; जागा; डबकें; म्हशी वगैरे धुण्याचें लहान डबकें ।

डबरी—(ना० स्त्री०) छोटा ताल (हिं०) मातीचें; लहान भांडें; लहानसा तलाव ।

डबस—(ना० पु०) रक्षण; चिन्ता; व्यवस्था; तैयारी समुद्र यात्रेच्या उपयोगी वस्तू ।

डबा, डब्बा—(ना० पु०) डबा; तेल वगैरे ठेवण्या करितां टिनचा किंवा दुसरा कशाचा ही डबा किंवा बुदला ।

डब्बू—(ना० पु०) लोखंडी किंवा पितळी पळी ।

डमरुआ—(ना० पु०) गुडघ्यांची वाटी, वात का एक रोग ।

डमरू—(ना० पु०) वाद्य विशेष; डंवरू; आश्चर्य ।

—मध्य (ना० पु०) खाडी; सामुद्र धुनी ।

डर—(ना० पु०) खौफ़ (हिं०) भय; त्रास; भीति; शंका; आतंक ।

डरना; डरपना—(अ० क्रि०) खौफ़ खाना (हिं०) भिणें, भीति येणें; भयभीत होणें; धीर सोडणें ।

डरपाना—(स० क्रि०) डराना (हिं०) भिवविणें ।

डरपोक+—
डरपोकना— } (अ० क्रि०) डरवैया; बुज़दिल; (हिं०) भित्रा, भीरु; भ्याड; नामर्द रणभीरु ।

डरवैया—(वि०) "डरपोक" पहा ।

डराऊ+—(वि०) भयंकर; भयानक ।

डराक+—(वि०) "डरपोक" पहा ।

डराना—(स० क्रि०) "डरपाना" पहा ।

डरालू—(वि०) "डराक" पहा ।

डरावना—(वि०) "डराऊ" पहा ।

डरी—(ना० स्त्री०) 'डली' पहा ।

डल—(ना० पु०) तुकड़ा (हिं०) तुकडा ।

डलक—(ना० स्त्री०) चमक ।

डलना—(अ० क्रि०) पड़ना (हिं०) पडणें ।

डलवा—(ना० पु०) बड़ी टोकरी (हिं०) मोठी दुरडी करंडी ।

डलवाना— } (स० क्रि०) घालविणें । भरविणें; फेंकविणें ।

डला—(ना० पु०) मोठा तुकडा; मोठी करंडी, टोकरा ।

डलाव+—(ना० पु०) घूर (हिं०) केर; उकिरडा ।

डलिया—(ना० स्त्री०) छोटी टोकरी (हिं०) लहान करंडी; बुट्टि ।

डली—(ना० स्त्री०) टुकड़ा (हिं०) तुकडा ।

डल्ला—(ना० पु०) 'डलवा' पहा ।

डवा+—(ना० पु०) लाकडाची मोठी पळी ।

डस—(ना० स्त्री०) तराजूची दोरी; कापडाच्या दशा, शराव, रम ।

डसना—(स० क्रि०) काटना (हिं०) दंश करणें, चावणें; ठार करणें ।

डसौना—(ना० पु०) बिछौना (हिं०) आंथरूण, बिछाना ।

डहक—(ना० पु०) खोह (हिं० गुफा; गुहा; लपण्याची जागा ।

डहकना—(स० क्रि०) बहकाना (हिं०) फसविणें, बिघडविणें; नासविणें ।

डहडहा—(वि०) लहलहा (हिं०) प्रफुल्ल; प्रफुल्लित; ताजा; हिरवा गार ।

डहडहाना—(स० क्रि०) खिलना (हिं०) उमलणें; तरतरीत होणें ।

डहन—(ना० पु०) पर; पंख, (ना० स्त्री) जलन; दाह, आग ।

डहर+—(ना० पु०) तलैय्या (हिं०) तलाव, (ना० स्त्री०) रस्ता; मार्ग; मातीचे मोठें भांडे ।

डहरिया—(ना० स्त्री०) 'डहर' पहा ।

डाँक—(ना० पु०) चांदी किंवा तांब्याचा जोड (ना०स्त्री०) उलटी, ओकारी ।

डाँकना+—(स० क्रि०) पार करना (हिं०) उल्लंघणें; उडी मारणें; ओकणें ।

डांग+—(ना० स्त्री०) सोटा; डोंगर पठार; शिखर, जंगल, (ना० पु०) उडी; ढोंग ।

डाँगर—(वि०) पतला (हिं०) पातळ; रोडका; क्षीण, (ना० पु०) पशु, दुर्बल पशु; मोहरीची पानें ।

डाँट—(ना० स्त्री०) धमकी; धाक; भीति ।
—डपट (ना० स्त्री०) तिरस्कार; धाक ।

डाँटना—(स० क्रि०) घुडकाना (हिं०) दबाविणें; धाक दाखविणें; मारणें; निर्भर्त्सना करणें ।

डाँठ+—(ना० पु०)
डाँठल— „ „
डाँठी—(ना० स्त्री०)+
} देंठ, मंजरी; गवत ।

डाँड़—(ना० पु०) दंड; शिक्षा; काठी; वल्हें पाठीचा कणा; दांडा; काठी; भूदंड, ।

डाँड़ना—(स०क्रि०) जुर्माना करना (हिं०) दंड करणें शिक्षा करणें; सूड घेणें ।

डाँडा—(ना० पु०) छड़, डण्डा, सिवाना (हिं०) सीमा, मर्यादा; हद्द; सरहद्द; गुरांची वाट ।

डाँडी—(ना० स्त्री) एक प्रकार की गाडी (ना० पु०) खेवैया (हिं०) नावाडी; अंबी ।

डाँढ़री+—(ना० स्त्री) फुटाणें ।

डामाडोल—(अ०) अनिश्चित, अव्यवस्थित ।

डाँवरा—(ना० पु०) पुत्र; मुलगा ।

डाँवरी—(ना० पु०) मुलगी ।

डाँवरू—
डाँवारू—
} (ना० पु०) वाघाचें पिल्लू ।

डाँवाडोल—(वि०) चंचल, अस्थिर; विचलित ।

डाँस—(ना० पु०) बड़ा मच्छड़ (हिं०) मोठा डांस मोठी माशी ।

डाइन—(ना० स्त्री०) चुड़ैल (हिं०) राक्षसीण; कुरूप कर्कश स्त्री ।

डाक—(ना० स्त्री०) पोस्ट; टपाल कचेरी, ओकारी ।
— नीलाम—(ना० पु०) लिलाव ।
—बंगला—(नापु०) प्रवासी लोकांकरितां विश्रान्ति घर, विश्रांति गृह ।
—खाना—किंवा घर (ना० पु०) पोस्ट ऑफिस ।

डाकना—(अ० क्रि०) क़ै करना (हिं०) ओकणें; वमन करणें; ओकारी काढणें ।

डाका—(ना० पु०) लूट; हल्ला दरोडा ।
—ज़नी—(ना० स्त्री०) दरोडा; लूटमार ।

डाकिन—
डाकिनी—
} (ना० स्त्री०) टोनहिन (हिं०) चेटकीण; कैदाशीण ।

डाकिया—(ना० पु०) दरोडा घालणारा, पोस्टमन; पत्रें वाटणारा ।

डाकू—(ना० पु०) डकैत (हिं०) दरोडेखोर, वाटमाऱ्या; साहसी मनुष्य; लुटारू ।

डाट—(ना० स्त्री०) घुड़की (हिं०) धाक; बुब, भीति; धमकी ।

डाटना—(स० क्रि०) "डाँटना" पहा ।

डाढ़—(ना० स्त्री०) दाढ, रवंथ करण्याचा दांत ।

डाढ़ी—(ना० स्त्री०) ठुड्ढी पर के बाल (हिं०) दाढ़ीचे केस ।

डाव—(ना० पु०) दर्भ, कुश; तरवारीचें म्यान; कोवळा नारळ ।

डावक—(ना० पु०) विहिरीचें ताजें पाणी ।

डावर—(ना० पु०) दलदल; तलाव; खड्डा ।

—नैनी (वि०) विशालाक्षी ।

डावी—(ना० स्त्री०) धान्य कापणारांला दिलेला धान्याचा दहावा हिस्सा ।

डाभ—(ना० पु०) "डाव" पहा ।

डामर—(ना० पु०) परचक्रभय; राळ ।

डामल—(ना० स्त्री०) जन्म कैद ।

डायन—(ना० स्त्री०) "डाकिन" पहा ।

डार-ल—(ना० स्त्री०) डहाळी, शाखा; पंक्ती; ओळ; डाल की डाल—टोळी; झुंड ।

डाल का पका—(वि०) झाडावर पिकलेला ।

एक—(वि०) एक राशीचा ।

डारना—(स० क्रि०) "डालना" पहा ।

डालना—(स० क्रि०) घालणें, ओतणें; मिसळणें, वापरणें; लावणें ।

डाला+—(ना० पु०) मोठी डहाळी; करंडी ।

डाली—(ना० स्त्री०) भेट, उपहार, नजराणा; फलाची; करंडी; फुलाची करंडी ।

डासन+—(ना० पु०) बिछौना (हिं०) आंथरूण ।

डासना—(स० क्रि०) आंथरणें; आंथरूण घालणें ।

डासनी—(ना० स्त्री०) खाट (हिं०) बाजलें ।

डाह—(ना० स्त्री०) हसद (हिं०) दाह; विद्वेष, द्रोह, ईर्षा ।

डाहना—(स० क्रि०) द्रोह करणें; द्वेष करणें ।

डाही—(वि०) हसदी (हिं०) द्वेषी; विद्वेषी ।

डिगना—(अ० क्रि०) हटना (हिं०) मागें पाऊल घेणें, डगमगणें; स्थान भ्रष्ट होणें; श्रद्धा हीन बनणें, मोह वश होणें ।

डिगाना—(स० क्रि०) हालविणें; कांपविणें; प्रतिज्ञा-भ्रष्ट करणें; विचलित करणें ।

डिङ्गल—(वि०) नीच; दूषित; राजपुतान्यांतील भाट चारणांच्या कवितेची भाषा ।

डिठना+—(अ० क्रि०) दिसणें; दृष्टि पडणें ।

डिठियारा+—(वि०) चांगल्या दृष्टिचा; निकोप दृष्टिचा ।

डिबरिया—(वि०) बंयहथा (हिं०) डावखोर ।

डिबिया, डिब्बा—(ना० पु०) डिब्बी (हिं०) लहान पेटी, डबी ।

डिम—(ना० पु०) संग्राम; प्रलय, नाटकों का एक भेद ।

डिम्ब—(ना० पु०) पाखंड, भय; लूट पाट, मारा मारी; लहान किडा ।

डिम्भ—(ना० पु०) मूर्ख; अनाड़ी, गर्व ।

डिम्भा—(ना० पु०) दुध मुँहा बचा (हिं०) थानें पोर ।

डींग—(ना० स्त्री०) शेखी (हिं०) बड़ाई; अहंकार, अभिमान; गर्व, दर्प ।

डींगिया—(ना० पु०) गर्व करणारा; बोलक्या ।

डीठ—(ना० स्त्री०) दृष्टि; दूरदृष्टी, रोख ।

—बन्द—(ना० पु०) गारुडी, नजरबन्दी करणारा ।

—बन्दी—(ना० स्त्री०) नजरबन्दी ।

डीठना—(अ० क्रि०) दिखाई देना (हिं०) दृष्टि पडणें, दिसणें ।

डीन—(ना० पु०) पक्ष्यांचें उडणें, आकाशांत गमन ।

डील—(ना० पु०) आकार, आकृति; शरीर; डौल ।

—डौल—(ना० पु०) आकार ।

डीला—(ना० पु०) ढेला (हिं०) ढिकळा, मातीचा ढलपा ।

डीह—(ना० पु०) जगह (हिं०) जाग, वास; वास्तु स्थान, खेडेगांव ।

डीहा—(ना० पु०) किनारा (हिं०) किनारा; टेकडी ।

डुक+—(ना० पु०) मुक्का (हिं०) ठोसा; बुक्की; मार ।

डुकर+ } (ना० पु०) पुराना आदमी (हिं०)
डुकरवा+ } म्हातारा मनुष्य; वृद्ध मनुष्य।

डुकरिया+ —(ना० स्त्री०) बुढिया (हिं०) म्हातारी।

डुगडुगाना—(स० क्रि०) डङ्का बजाना (हिं०) डङ्का वाजविणें।

डुगडुगी—ना० स्त्री०) लहान ढोल; ढोलगें।

डुबकी—(ना० स्त्री) गोता (हिं०) बुडी, गटकाळी; अवगाहन।

डुबाना— } (स० क्रि०) बुडविणें; गोता देणें।
डुबोना— } गटकाळी देणें; नष्ट करणें।

डुबाव—(ना० पु०) खोल पाणी बुडून मरण्या इतकें खोल पाणी।

डुमर- (ना० पु०) उदुम्बर; औदुंबर।

डुरियाना+— } (स० क्रि) फिरविणें; दोरीनें।
दुरियाना— } बांधून नाचविणें; चालविणें।

डुलना—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हाळणें, कांपणें, झोले खाणें।

डुलाना—(स० क्रि०) हलविणें; झोके देणें।

डूँगर—(ना० पु०) टीला (हिं०) हलन टेकडी।

डूब—(ना० पु०) 'डुबकी' पहा।

डूबना—(अ० क्रि०) डुबकी लगाना (हिं०) बुडणें, सूर्यास्त होणें, लपणें, नष्ट होणें; बिघडणें, लीन होणें, ध्यानमग्न होणें, लय लागणें, अत्यंत आसक्त होणें, मूर्छित होणें, दिल—(अ० क्रि०) मूर्छा येणें, धीर सोडणें, निराश होणें।

डेग—(ना० पु० घागर, कढई, पाऊल।

डेढ़—(वि०) दीड, १½

—पवा—(ना० पु०) दीड पाव शेराचें वजन।

डेना—(ना० पु०) लोडणा।

डेरा—(ना० पु०) खीमा (हिं०) तंबू, वास; निवास, मुक्काम, (वि०) तिरळ्या नजरेचा।

डेल— } (ना० पु०) ढेला (हिं०) मातीचा।
डेला— } ढिकळा।

डेवढ़ा—(वि० दिडपड।

डेवढ़ी— } (ना० स्त्री०) दरवाजा, द्वार।
डेऊढ़ी— } फाटक, —दार—(ना० पु०) रक्षक। पहारेकरी, रखवालदार।

डैन—(ना० पु०) पक्षांची पंखें।

डैना—(ना० पु०) पंख, पर, शाखा, डहाळी।

डोई—(ना० स्त्री०) लकड़ी का कर्छुल (हिं०) लाकडाची पळी।

डोंगर—(ना० पु०) 'डूँगर' पहा।

डोंगा—(ना० पु०) लहान नाव।

डोंगी—(ना० स्त्री०) अत्यंत लहान होडगें।

डोंजा×—(ना० पु०) तख्ता (हिं०) फळी- माचोळी, माळा।

डोंडी— }
डोंड़ी— } (ना० स्त्री०) दवंडी।

डोंर—रा (ना० पु०) दोन तोंडांचा सांप।

डोक×—(ना० स्त्री०) गुरांचा फुफुसाचा रोग, पकी हुई खजूर।

डोकना—(अ० क्रि०). ढोसणें; गटागट गिळणें।

डोकरा—(ना० पु०) 'डुकर' पहा।

डोकरी—(ना० स्त्री०) 'डुकरिया' पहा।

ढोब—(ना० पु०) डुबकी' पहा, रंग।

डोबा—(ना० पु०) गोता (हिं०) एकदा टाक किंवा लेखणी भरून घेणें।

डोम— } (ना० पु०) डोंब, एक अंत्यज
डोमड़ा— } जात।

डोमनी—(ना० स्त्री०) डोंबीण।

डोर—(ना० स्त्री०) रस्सी (हिं०) दोरी।

डोरा—(ना० पु०) धागा (हिं०) दोरा, तरवारीचे टोंक।

डोरिया—(ना० पु०) एक प्रकारची मलमल, एक नीच जात।
डोरी—(ना० स्त्री०) सुतळी, दोरी, दोर।
डोल—(ना० पु०) पाणी ओढाण्याचें भांडें।
डोलची—(ना० स्त्री०) छोटी डोल (हिं०) पाणी ओढण्याचें लहान भांडें।
डोलना—(अ०क्रि०) हिलना (हिं०) हलणें, झटकणें झोले खाणें, हेलकावणें।
डोला—(ना० पु०) स्त्रियांची पालखी, मेणा, डोली।
डोली—(ना० स्त्री०) स्त्रियांची लहान पालखी।
डौंड़ी—(ना० स्त्री०) 'डोंड़ी' पहा।
डौढ़ी—(ना० स्त्री० 'डेवढ़ी पहा, (वि०) डेवढ़ा पहा।
डौल—(ना० पु०) तरीका (हिं०) शिक्का प्रकार, ढंग, ढब, तऱ्हा।
बे—(वि०) बेढब, कुरूप।
ड्यौढ़ा—(वि०) डेढ़गुना (हिं०) दीडपट।
ड्यौढ़ी—(ना० स्त्री०) 'डेवढ़ी' पहा।

—०—

ढ

ढई देना—(स० क्रि०) धरणें देणें, प्रायोपवेशन करून एकादी गोष्ट मिळविणें।
ढंग—(ना० पु०) तरीका (हिं०) प्रकार रीत, वागणूक, तऱ्हा।
बे-(वि०) अव्यवस्थित, हेंगडा।
ढंढेल+—(ना० पु०) तेलकट, तळून उरलेलें तेल किंवा तूप।
ढंढोरा, ढिंढोरा—(ना० पु०) दवंडी; शोध।
ढंढोरना—(स० क्रि०) खोजना (हिं०) हुडकणें; शोध लावणें, पत्ता पाडणें।
ढंढोरिया—(ना० पु०) दवंडी मारणारा।
ढक—(ना० पु०) वजन, वजनाचा धोंडा किंवा गोळा।
ढकना—(स० क्रि०) छिपाना (हिं०) लपविणें, झांकणें।
(ना० पु०) झांकण, झांकणी।
ढकनी—(ना० स्त्री०) लहान झांकण, झांकणी।
ढकवाना—(स० क्रि०) झांकविणें।
ढकार—(ना० पु०) ढेकर।
ढकेल—(ना० पु०) धक्का, झोला, धडकी।
—देना—(स० क्रि०) ढकलून देणें।
ढकेलना—(स० क्रि०) ढकेलणें, पुढें ढकेलणें।
ढकेला ढकेली—(ना० स्त्री०) ठेलमठेली (हिं०) ढकला ढकली, धक्का बुक्कि।
ढकेलू—(वि०) धक्का देणारा, ढकलणारा।
ढकोसना—(स० क्रि०) अधाशीपणानें खाणें किंवा पिणें।
ढकोसला—(ना० पु०) आवडम्बर, पाखंड, मिथ्या-जाल, कपट।
ढक्कन—(ना० पु०) 'ढकनी' पहा।
ढक्का—(ना० पु०) मोठा ढोल, नगारा, भेरी, दुन्दुभि, डमरू।
ढटींगण—(ना० पु०) मोठा ऐटीचा मनुष्य। धटींगण।
ढटींगरा—(ना० पु०) ढोल पोट्या मनुष्य।
ढडकौआ—(ना० पु०) वनांतील एक कावळा।
ढडवा—(ना० पु०) एक पक्षि विशेष।
ढनमनाना—(अ० क्रि० लुढ़कना (हिं०) लुळा पडणें, फिसकणें, चुकणें।
ढप—(ना० पु०) 'डफ़' पहा।
ढपढपाना—(स० क्रि०) ढोल बजाना (हिं०) ढोल वाजविणें, ढोलकें वडविणें।
ढपना—(स० क्रि०) 'ढकना' पहा।
ढप्पू—(वि०) बहुत बड़ा (हिं०) फार लठ्ठ।
ढब—(ना० पु०) शक्ल (हिं०) आकार, डौल, आकृति, बनावट; बांधणी।
ढबरा—(वि०) गँदला (हिं०) घाण, गढूळ।

ढबीला—(वि०) खूबसूरत (हिं०) डौलदार; रूपवान; ढबदार।

ढबुआ—(ना० पु०) शेतांतील माळ्यावर घातलें जाणारें छप्पर; तांब्याचें नाणें; पैसा; विहार मध्यें खेडयातून हें नाणें चालू आहे; याच्यावर कसला च शिक्का असत नाहीं; वाटेल त्या आकाराचा लहान पण जाडसा एक तांब्याचा तुकड़ा म्हणजेच हें नाणें असून हीं पांच नाणीं म्हणजे एक आणा होय।

ढब्बूस—(वि०) मोटा (हिं०) लठ्ठ; बेढब।

ढमलाना—(स० क्रि०) पाडणें; फिसकटविणें।

ढरकना—(अ० क्रि०) ढळणें घसरणें।

ढलक—(ना० स्त्री०) ढरक (हिं०) ढाळ; उतरती; उतार; घसरण।

ढलकना—(अ० क्रि०) लुढ़कना (हिं०) सांडणें; ओतणें; लवंडणें; गडगडत जाणें।

ढलका+(ना० पु०) डोळ्याचा एक रोग।
(वि०) पिचक्या डोळ्याचा।

ढलकाना—(स० क्रि०) लौटाना (हिं०) परतविणें, पाडणें।

ढलना—(अ०क्रि०) ढळणें, वहाणें, कलणें, कमी होणें।

ढलमलाना—(अ० क्रि०) चंचल होणें; डगमगणें; कांपणें, कचखाणें।

ढलवा—(वि०) ढालू (हिं०) ढाळाचा, उतरता; तिरवा।

ढलवाना ढलाना—(स० क्रि०) साचांत घालून काढणें; ओतविणें, नासविणें।

ढलैत×—(ना० पु०) वीर, अस्त्रधारी योद्धा; खेडयांतील चौकीदार।

ढवाना—(स० क्रि०) ढहाना (हिं०) नष्ट करविणें।

ढहना, ढह पड़ना—(स० क्रि०) पडणें; नाश होणें; आच्छादित होणें।

ढहाना—(स० क्रि०) "ढहना" चें प्रयोजक रूप।

ढाई—(वि०) अढ़ाई (हिं०) अडीच।

ढांकना—(स० क्रि०) तोपना (हिं०) झाकणें, लपविणें; छपविणें।

ढाँचा, ढाँच—(ना० पु०) साँचा (हिं०) साचा, चौकट, थाट; डौल।

ढाँडा×—(ना० पु०) म्हातारा बैल।

ढाँपना—(स० क्रि०) 'ढाँकना' पहा।

ढाँस—(ना० स्त्री०) खाँसी (हिं०) खोकला।

ढाँसना—(स० क्रि०) दोष देणें; कलंक लावणें, दोषी ठरविणें, कोरडा खोकला येणें।

ढाँसा—(ना० पु०) दोष, कलंक, अपवाद, खोकला; ठसका; ढास।

ढाक—(ना० पु०) पळस,।

ढाका—(ना० पु०) पळसाचें, लाकूड, ढाक नावांच्या झाडाचें लाकूड, शहराचें नांव (डाक्का)।

ढाटा—(ना० पु०) दाढ़ीचे केस नीट बसावेत म्हणून त्यावरून बाँधलेलें एक फडकें, राजपुतान्यांतील क्षत्रियांची एक पगडी।

ढाटी×—(ना० स्त्री०) गव्हाणी; सुरगांठ, गवसणी।

ढाढ़स—(ना० पु० स्त्री०) साहस (हिं०) धाडस, धैर्य; भरंवसा; दृढ़ता।

ढाढ़िन—(ना० स्त्री०) गाणें बजावणें करणाऱ्या जाती ची एक स्त्री।

ढ़ाढ़ी—(ना० पु०) गायनावर पोट भरणारी एक जात।
—लीला—(ना० स्त्री०) कृष्णभगवानाच्या बाल लीलाचा अभिनय।

ढान×—(ना० पु०) घेरा (हिं०) कुंपण, वई।

ढ़ाना ढाहना—(स० क्रि०) तोड़ना (हिं०) तोड़णें; पाडणें; उध्वस्त करणें।

ढाबर—(वि०) गहरा (हिं०) खोल; मळका।

ढाबा—(ना० पु०) ओसरा (हिं०) ओसरी; पड़वी, सोपा, खानावळ।

ढार×—(ना० स्त्री०) प्रकार, तऱ्हा, भेद; कर्ण-भूषण।

ढाल—(ना० पु०) ढालू (हिं०) ढाळ, उतरती; उतार घसरण।
(ना० स्त्री०) ढाल, फलक।

ढालना—(स० क्रि०) धातू ओतविणें; पिणें, ओतणें; सांडणें, सांडणें; जिंकणें ।

ढालवा-
ढालू— } (वि०) उतरती; उतारचा, ढाळाचा ।

ढाहा×—(ना० पु०) नदीचा किनारा ।

ढिग—(वि०) निकट (हिं०) समीप, जवळ; जवळपास, आसपासचा ।

ढिठाई—(ना० स्त्री०) गुस्ताखी (हिं०)साहस; धिटाई; धीटपणा; निर्लज्जता, धृष्टता ।

ढिडिम—(ना० पु०) टिट्टिभ पक्षी ।

ढिंढोरा—(ना० पु०) "डुगडुगी" पहा ।

ढियका—(ना० पु०) गुमड़ा (हिं०) फोड़; पुटकुळी; चामखीळ ।

ढिबरी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची पेटी ।

ढिमढिमी—(ना० स्त्री०) तंबोरी; डमरू ।

ढिलाई—(ना० स्त्री०) सुस्ती (हिं०) आलस्य; शिथिलता; सुस्ती ।

ढिल्लड़—(वि०) आळशी; अकर्मण्य; सुस्त; शिथिल ।

ढीठ—(वि०) बेधड़क (हिं०) धीट; धृष्ट ।

ढील—(ना० स्त्री०) आळस; असावधानी; विलंब ।

ढीला—(वि०) झोलदार (हिं०) सैल; आळशी; सुस्त; शिथिल; पोकळ ।

ढीलाई—(ना० स्त्री०) 'ढिलाई' पहा ।

ढीहा—(ना० पु०) टीला (हिं०) टेकड़ी ।

ढुंढवाना—(स० क्रि०) हुडकविणें ।

ढुकना—(अ० क्रि०) घुसणें; प्रवेश करणें; सामील होणें झुकणें; वाकणें ।

ढुरना—(अ० क्रि०) गिरकर; बहना ।

ढुलना—(अ० क्रि०) लवंडणें; सांडणें ।

ढुलवाना
ढुलाना } (स० क्रि०) पाडणें; ओतविणें; सांडविणें, वाहविणें ।

ढुलाई—(ना० स्त्री०) मज़दूरी (हिं०) मजूरी; हमाली; हेलकऱ्याची मजूरी ।

ढुआ—(ना० पु०) मातीचा लहानसा बांध; आळ्याचा बांध ।

ढूढ़
ढूंढ़-ढांढ़ } (ना० स्त्री०) तलाश (हिं०) तपास; शोध; धुंडाळा ।

ढूंढन—(ना० पु०) खोज (हिं०) तपास ।

ढूंढ़ना—(स० क्रि०) खोजना (हिं०) हुडकणें, तपासणें; पत्ता लावणें ।

—ढांढना-(स० क्रि०) तपास लावणें ।

ढूंढिया—(ना० पु०) जैन संन्यासी; जैन भिक्षुक (वि०) हुड़कणारा; तपास करणारा; अनुसंधानी ।

ढूक—(ना० स्त्री०)'ढुक्की' पहा ।

ढूका+—(ना० पु०) स्पर्श; दृष्टी; टपून बसणें ।

ढूकना—(अ० क्रि०) घुसना (हिं०) घुसणें; जवळ येणें, दाखल होणें; हजर होणें ।

ढूसर—(ना० पु०) वाणी लोकां मधील एक जात ।

ढूह+—(ना० पु०) ढेर (हिं०) ढीग; टेकड़ी ।

ढेऊ—(ना० पु०) तरंग; लहर; लाट ।

ढेंक—(ना० पु०) सारस पक्षी ।

ढेंकली—(ना० स्त्री०) विहिरींतून पाणी वर काढण्याचें T ह्या आकृतीचें एक यंत्र; खांबाच्या वरील लाकडाच्या एका बाजूला बालटी बांधतात आणि दुसऱ्या बाजूला एक वजनदार दगड, दगडाचा वजनामुळें पाणी भरलेली बालटी आपोआप-वर येते ।

ढेंका—(ना० पु०)
ढेंकी—(ना० स्त्री०) } कुटण्याचा डग ।

ढेंडस—
ढेंड़स— } (ना० पु०) एक प्रकारची भाजी ।

ढेंड़ी—(ना० स्त्री०) कर्ण भूषण विशेष ।

ढेंढर—(ना० पु०) टेंट (हिं०) डोळ्यांतील जाळें; मोतिबिंदु ।

ढेंढ़ा
ढेंडा } (ना० पु०) बड़ा पेट (हिं०) मोठें पोट; ढेरपोट; पोटरी ।

ढेंढ़—(ना० पु०) एक जात, धेड, मूर्ख, कावळा ।

ढेंढ़ी—(ना० स्त्री०) कर्ण भूषण विशेष ।

ढेर
ढेरा } (ना० पु०) अंबार, गोला (हिं०) ढीग, (वि०) पुष्कळ; अधिक ।

ढेरा—(ना॰ पु॰) भैंगा (हिं॰) रीळ; दोरा गुंडाळ-ण्याचें रीळ।

ढेला—(ना॰ पु॰) ढेंकुळ।

—चौथ–(ना॰ स्त्री॰) भाद्रपद शुद्ध चतुर्थी (चंद्र दर्शन त्या दिवशीं झाल्यास त्याचा दोष घाल-विण्या करितां दुसऱ्याच्या घरावर ढेंकुल (ढेला) मारून शिव्या खाण्याची कित्येक ठिकाणीं रूढी आहे, म्हणूनच हिंदी मध्यें याला 'ढेला चौथ' असें नांव पडलें आहे, अर्थात् याची प्रतिक्रिया म्हणून किंवा यांतील मौज अथवा मर्म जाणून त्या दिवशीं उलट शिव्या देण्याचें कोणी ही शक्य तों टाळतच असतो।

ढेना+—(अ॰ क्रि॰) नष्ट होणें, नाहींसे होणें।

ढैया—(ना॰ पु॰) २½ शेराचें माप।

—ढेकर—(वि॰) जन शून्य, उजाड़।

ढोआ—(ना॰ पु॰) भेंट (हिं॰) उपहार, भेंट, नज-राणा।

ढोंग—(ना॰ पु॰) पाखंड (हिं॰) कपट; धूर्तता; आव-डम्बर; ढोंग।

—धत्तूर—(ना॰ पु॰) ढोंग।

—बाजी—(ना॰ स्त्री॰) लुच्चेगिरी।

ढोंगी—(वि॰) पाखण्डी (हिं॰) धूर्त, लुच्चा।

ढोंगिया—(वि॰) धोखेबाज़ (हिं॰) फसव्या।

ढोंचा—(ना॰ पु॰) साडेचारीचा पाढा।

ढोंड—(ना॰ पु॰) बीज कोश, पडकीं किंवा उध्वस्त घरें।

ढोक+—(ना॰ स्त्री॰) बन्दगी (हिं॰) प्रणाम; अभि-वादन; नमस्कार; दंडवत, (राजपुतान्यांत हा शब्द नमस्कार या अर्थीं प्रचारांत आहे)।

ढोकना—(स॰ क्रि॰) निकलना (हिं॰) गिळणें; पिणें; गट्ट करणें, ढोसणें।

ढोका—(ना॰ पु॰) दगडाचा मोठा तुकड़ा, फुटका दगड़।

ढोटा—(ना॰ पु॰) सन्तान (हिं॰) पुत्र; मुलगा, बालक, अपत्य, वंशज।

ढोना—(स॰ क्रि॰) उठा कर ले जाना (हिं॰) घेऊन जाणें, वाहणें, एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणीं नेणें।

ढोर—(ना॰ पु॰) गाय, भैंस वगैरे जनावरें, पशु, गुरें।

ढोरा—(ना॰ पु॰) एक प्रकारचा किडा।

ढोरी—(ना॰ स्त्री॰) ताप, लय, तंद्री, संवय, गुंगी, गुह्यपणा, निमग्नता, तत्परता, तल्लीनता, ग्रस्तता, सन्निवेश।

ढोल—(ना॰ पु॰) ढोलक (हिं॰) ढोलगें।

ढोलक—(ना॰ पु॰) लहान ढोलगें।

ढोलकिया—(ना॰ पु॰) ढोल वाजविणारा।

ढोलकी—(ना॰ स्त्री॰) लहान ढोलगें, स्त्रियांनीं वाज-विण्याचा डफ।

ढोलना—(ना॰ पु॰) जेवर (हिं॰) ढोलण्याच्या आकाराचें एक यन्त्र।

ढोलिया—(ना॰ पु॰) ढोल वजानेवाला।

ढोली—(ना॰ स्त्री॰) २०० पानाचा गुडा।

ढोलैत—(ना॰ पु॰) "ढोलकिया" पहा।

ढौंचा—(ना॰ पु॰) ढोंचा पहा।

ढौकन—(ना॰ पु॰) मोह, लालूच, दाखवून कांम करवून घेणें।

ढौरी—(ना॰ स्त्री॰) "ढोरी" पहा।

—०—

त

तअज्जुब —(ना॰ पु॰) अचरज (हिं॰) आश्चर्य।

तअल्लुक—(ना॰ पु॰) संबंध (हिं॰) संबंध, नातें; आस्था; अगत्य।

तअल्लुका—(ना॰ पु॰) इलाक़ा (हिं॰) प्रांत, प्रान्त-चा भाग।

दार—(ना॰ पु॰ तालुकदार।

तईं—(अ॰)—(तक) (हिं॰) पर्यन्त करितां, कडे पावेतों।

अपने—स्वतः।

तंग—(वि॰) चुस्त (हिं॰) घट्ट, आवळलेला, दुःखी, अपुरा, कोता।

—दिल—(वि०) कृपण; कद्रू ।

—दस्त—(वि०) दरिद्री, गरीब ।

- दस्ती—(ना० स्त्री०) दारिद्र्य, गरीबी ।

तंगी—(ना० स्त्री०) चुस्ती (हिं०) अडचण, गरीबी, ओढाताण; दारिद्र्य, कष्ट ।

तई—(ना० स्त्री०) लोखंडी लहान कढई ।

तऊ+—(अ०) तो भी (हिं०) तथापि, तदपि ।

तक—(अ०) पर्यन्त, पावेतों ।

(ना० पु०) पासंग, तागडीचें पारडें ।

तकना—(अ० क्रि०) ताक लगाना (हिं०) टक लावणें ।

तक़दीर—(ना० स्त्री०) भाग (हिं०) भाग्य; नशीब; भागधेय, भोक्तृत्व ।

तकमील, तकमिला—(ना० पु०) पूर्ती (हिं०) पूर्ती, पूर्णता ।

- —दस्तावेज़ या तमस्सुक—(ना०पु०) कराराप्रमाणें वागणें ।

तकरार—(ना० स्त्री०) झगड़ा (हिं०) भांडण ।

तकरारी—(वि०) झगड़ालू (हिं०) भांडखोर ।

तकरीर—(ना० स्त्री०) बहस (हिं०) व्याख्यान; विवेचन, संभाषण, संवाद ।

तकला—(ना० पु०) तकुआ, चरख्यांतील सूत कातणारी सुई ।

तक़लीफ़—(ना० स्त्री०) कष्ट (हिं०) दुःख, कष्ट, गैरसोय ।

तकल्लुफ—(ना० पु०) व्यवहार, वागण्याचा शिष्टाचार, बे—(वि०) परिचयाचा; साधा भोळा ।

तकवाहा+—(ना० पु०) पहरुआ (हिं०) पहारेकरी, रक्षक; चौकीदार, टक लावणारा ।

तकवाही—(ना० स्त्री०) पहाणें, निरीक्षण, देख-रेख चौकीदारीण ।

तक़सीम—(ना० स्त्री०) विभाग (हिं०) भाग, पोटभाग, वांटणी ।

तक़सीर—(ना० स्त्री०) कुसूर (हिं०) अपराध, चूक, दोष ।

—वार—(वि०) अपराधी, दोषी ।

तक़ाज़ा—(ना० पु०) हक्काची, मागणी ।

तकाना—(स० क्रि०) नेम धरणें; दृष्टी ठेवणें ।

तक़ावी—(ना० स्त्री०) शेतकऱ्यांना दिलेली आर्थिक मदत ।

तकार+—(ना० पु०) दही घुसळण्याची रवी ।

तकि+—(अ०) पाहून ।

तकिया—(ना० पु०) उसें, उशी, आधार, फकीरानें पुरलेली जागा ।

—कलाम—(ना० पु०) एकाद्याचा बोलण्या मध्यें वारंवार व निरर्थक येणारा शब्द, बोलण्याची लकब, पाद-पूरक, शब्द, पालुपद ।

तकीनी—(ना० स्त्री०) छोटा उसीसा (हिं०) लहान तक्या ।

तकुआ—(ना० पु०) चरखा, चाती ।

तखड़ी—, तखरी— (ना० स्त्री०) तराजू, तागडी ।

तख्त—(ना० पु०) राज्यासन ।

—नशीन—(वि०) राज्य करणारा ।

—नशीनी—(ना० स्त्री०) राज्यावर येणें ।

तख़्ता—(ना० पु०) फळी, बाक, पाटी, कागदाचा एक तुकड़ा ।

तख़्ती—(ना० स्त्री०) मुलांची लिहिण्याची पाटी ।

तख़्फ़ीफ—(ना० स्त्री०) कमी (हिं०) कमी करणें ।

तख़मीनन—(अ०) अंदाज़न (हिं०) अदमासें, जवळ जवळ, अंदाजानें ।

तख़मीना—(ना० पु०) अन्दाजा (हिं०) अंदाज ।

तर्खान+—(ना० पु०) बढई (हिं०) सुतार ।

तगना—(अ० क्रि०) सीना (हिं०) शिवणें; टाका घालणें, दंड घालणें ।

तगर—(ना० पु०) एक वृक्ष विशेष ।

तगाई—(ना० स्त्री०) सिलाई (हिं०) शिवणावळ ।

तगाना—(स० क्रि०) "तगना" चें प्रयोजक रूप ।

तग्गी—(ना० स्त्री०) तागा (हिं०) सूत ।

तचना+—(अ० क्रि०) संतप्त होणें, दु:खी होणें, तापणें, अडचणींत असणें ।

तचा—(ना० स्त्री०) चाम (हिं०) चामड़े, त्वचा ।

तचाना—(स० क्रि०) "तचना" चें प्रयोजक रूप ।

तज—(ना० पु०) एक वृक्ष विशेष ।

तजन्न—(ना० पु०) परित्याग, त्याग ।

तजना—(स० क्रि०) छोड़ना (हिं०) सोडणें, त्याग; करणें; संबन्ध, तोडणें ।

तजरुबा, तजरुबत—(ना० पु०) पारख, प्रयोग; अनुभव; संधी; अजमाव, कसोटी ।

—कार—(वि०) अनुभवी ।

—कारी—(ना० स्त्री०) अनुभव ।

तजवीज़—(ना० स्त्री०) राय, फैसला (हिं०) मत, निकाल; निवाडा ।

तट—(ना० पु०) किनारा ।

तड़—(ना० पु०) तरफ़ (हिं०) बाजू; माग ।

तड़कना—(अ० क्रि०) टूटना (हिं०) तुटणें; फुटणें; रागाला येणें ।

तड़का—(ना० पु०) बिहान; भिनसार (हिं०) सकाळ पहाट; प्रात: काल ।

तड़तड़ाना—(अ० क्रि०) रीसाना (हिं०) रागावणें, चिडणें ।

तड़प—(ना० स्त्री०) चमक, उडी, स्फुरण, विजेची, चकाकी ।

—दार—(वि०) चकचकीत, स्फूर्तीचा ।

तड़पना—(अ० क्रि०) परेशान होना (हिं०) दु:खाणें तडफडणें, इवळणें ।

तड़पाना—(स० क्रि०) दु:ख देणें ।

तड़पीला—(वि०) जल्द बाज़ (हिं०) स्फूर्तीचा प्रभावशाली; तड़फदार ।

तड़फ—(ना० स्त्री०) "तड़प" पहा ।

तड़फना—(अ० क्रि०) "तड़पना" पहा ।

तड़ा—(ना० पु०) द्वीप ।

तड़ाक—(वि०) चमत्कारी, दीप्तिमान ।

—पड़ाक—(अ०) अति शीघ्र, अत्यंत जलदीनें ।

तड़ाका—(ना० पु०) किनारा, नदीचा तीर ।

तड़ाग—(ना० पु०) हौज, तालाब, (हिं०) हौद, तलाव, तळें ।

तड़ाड़ा—(ना० पु०) जोरानें पाणी पडणें ।

तड़ावा—(ना० पु०) दर्प, अभिमान, डौल, कपट, दगा ।

तड़ित्—(ना० स्त्री०) विद्युत, वीज ।

—पति—(ना० पु०) ढग, मेघ ।

—वान्—(ना० पु०) मेघ, ढग ।

—समाचार—(ना० पु०) टेलिग्राफ ।

तड़िया—(ना० स्त्री०) समुद्र तटचा वारा ।

तड़ी—(ना० स्त्री०) दगा, कपट, चपेटा ।

ततबीर—(ना० स्त्री०) तदबीर (हिं०) उपाय ।

ततरी+—, तेतरी— (ना० स्त्री०) खिलाड़ी लड़की (हिं०) खेळकर मुलगी, एक वृक्ष विशेष ।

ततहरा—, ततैरा— (ना० पु०) पाणी तापविण्याचा हंडा ।

तताड़ी—(ना० स्त्री०) उष्णवाऱ्याची झळ ।

ततार—(ना० पु०) शेक, गरमपाण्यानें, शेकणें, धोळ्याचें औषध ।

ततारना—(स० क्रि०) शेकणें, शेक देणें ।

तताल+—(वि०) धोखे बाज (हिं०) कपटी, लुच्चा ।

तताली—(ना० स्त्री०) धोखा (हिं०) कपट, दगा ।

तत्ता+—(वि०) गर्म (हिं०) उष्ण, गरम ।

तत्तार्थंबो—(ना० पु०) दम-दिलासा, बहलाव, बीच बचाव (हिं०) ढवळा ढवळ, एकाद्या कामांत उगाच, हात घालणें ।

तदबीर—(ना० स्त्री०) उपाय, व्यवस्था, धोरण ।

तदारुक+—(ना० पु०) सज़ा (हिं०) शिक्षा; उपाय, इलाज ।

तन—(ना० पु०) जिस्म (हिं०) शरीर, तनु ।

—तनहा—(वि०) एकटा, एकांतवासी ।

मन से—(अ०) मनापासून ।

तनक—(वि०) थोड़ा (अ०) थोड़ा ।

तनकीह—(ना० स्त्री०) जांच, खोज (हिं०) शोध, चवकशी ।

तनख़्वाह—(ना० स्त्री०) वेतन; पगार ।

—दार—(ना० पु०) पगारदार ।

तनना—(स० क्रि०) "तन्ना" पहा ।

तनहा—(वि०) अकेला (हिं०) एकटा, एकाकी ।

तनहाई—(ना० स्त्री०) एकान्तता, एकटेपणा ।

तनाज़ा—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) भांडण ।

तनापा+—(ना० पु०) जवानी (हिं०) तारुण्य; तरुणपणा ।

तनिक—(वि०) "तनक" पहा ।

तनिया+—(ना० स्त्री०) लंगोटी, कौपीन, काछा ।

तनिष्ट—(वि०) क्षुद्र, क्षीण, अत्यल्प ।

तनी—(ना० स्त्री०) अंगरख्याचा बंद ।

तन्त—(ना० पु०) जरूरी; व्यवस्था, आणी बाणीची वेळ, प्रसंग ।

तन्तना+—(ना० पु०) गर्व, अभिमान; थाट, पोकळ राग, वांझ राग ।

तन्तनाना—(अ० क्रि०) तणतणणें, रागानें बडबडणें ।

तन्तनाहट—(ना० स्त्री०) ताण बसणें, दुखणें ।

तन्ति—(ना० पु०) जुलाहा (हिं०) विणकर, कोष्टी । गाय, गौ ।

तन्त्रि—(ना० स्त्री) निद्रा, झोंप, डुलकी ।

तन्बी—(ना० पु०) गायक (हिं०) गवई, बीन वगैरा; तंतु वाद्य ।

तन्दिही—(ना० स्त्री०) लगावट (हिं०) लक्ष, लय-परिश्रम; मेहनत ।

तन्दुरुस्त—(वि०) निरोगी, स्वस्थ, क्षेम

तन्दुरुस्ती—(ना० स्त्री०) स्वास्थ्य ।

तन्दूर—(ना० पु०) तवा; भट्टी ।

तन्द्रालु—(वि०) सुस्त, आळशी ।

तन्ना—(अ० क्रि०) फैलाना (हिं०) पसरणें ।

तन्नना—(अ० क्रि०) सीधा होना (हिं०) सरल होणें, कल येणें ।

तन्नाना—(अ० क्रि०) अडून बसणें, मन कठोर करणें, रागाला येणें ।

तप—(ना० स्त्री०) ज्वर, ताप; तपस्या ।

तपकना—(अ० क्रि०) धड़कना (हिं०) ठणकणें ।

तपन—(ना० पु०) सूर्य ।

तपना—(अ क्रि०) तेजस्वी होणें, रागाला येणें, प्रभावान होणें ।

तपरी—(ना० स्त्री०) टीला (हिं०) लहान वारुळ, लहान टेकडी ।

तपसाल—(ना० पु०) तपस्वी, तपी ।

तपाना—(स० क्रि०) उष्ण करणें, तापविणें ।

तपिश—(ना० स्त्री०) गर्मी (हिं०) उष्णता ।

तफ़सील—(ना० पु०) विवरण; बारीक सारीक सर्व गोष्टी ।

—वार—(अ०) समग्र, काना कोपरा सहित ।

तफ़ावत—(ना० पु०) फ़र्क़ (हिं०) अन्तर; फरक, भिन्नता ।

तब—(अ०) उस समय (हिं०) त्या वेळी तेव्हां ।

तक—(अ०) तो पर्यन्त ।

—भी—(अ०) तथापि, तरी ।

—से—(अ०) त्यावेळी पासून ।

—ही—(अ०) त्याच वेळी ।

तबदील—(ना० स्त्री०) परिवर्तन (हिं०) बदल, फाड, फेर ।

तबलची—(ना० पु०) तबला वाजविणारा ।

तबाख़ीर— } (ना० स्त्री०) तवकील ।
तबाशीर— } तवकीर ।

तबाह—(वि०) बरबाद (हिं०) नष्ट, वाईट, टाकाऊ, खराब ।

—हाल—(वि०) नष्ट किंवा उजाड ।

तबाही—(ना० स्त्री०) बरबादी (हिं०) नाश ।

तबीयत—(ना० स्त्री०) दिल (हिं०) मन, स्वभाव, वृत्ति, प्रकृति, चित्त ।

तबीब—(ना० पु०) हकीम (हिं०) वैद्य ।

तवेला—(ना० पु०) घोडे बांधण्याची जागा ।
तवै+—(अ०) तब (हिं०) तेव्हां ।
तभी—(अ०) त्याच वेळी ।
तमंचा—(ना० पु०) पिसतौल (हिं०) लहान बंदूक; पिस्तुल ।
तमक—(ना० स्त्री०) दर्प, जोर, उद्वेग, क्रोध ।
तमकना—(अ० क्रि०) रागावणें, रागानें लाल होणें ।
तमका+—(ना० पु०) अत्यंत उष्णता ।
तमग़ा—(ना० पु०) पदक, सनद ।
तमतमाना—(अ० क्रि०) चकाकणें लालबुंद होणें ।
तमन्ना—(ना० स्त्री०) अर्ज (हिं०) विनंति, इच्छा ।
तमस्सुक—(ना० पु०) कर्जरोखा, दस्तावेज ।
तमस्विनी—(ना० स्त्री०) रात (हिं०) रात्र ।
तमाखू—(ना० पु०) सुरती (हिं०) तंबाखू ।
तमा—(ना० स्त्री०) लालच (हिं०) लालूच, लोभ; मोह ।
तमाचा—(ना० पु०) चपत (हिं०) थप्पड ।
तमादी—(ना० स्त्री०) मियाद (हिं०) मर्यादा, काळ मर्यादा ।
तमाम—(वि०) सर्व, शेवट, शेवटचा ।
तमामी—(ना० स्त्री०) पूर्ति, समाप्ति ।
तमाशा—(ना० पु०) मेळा; नाटक, नाटक, नाच; तमाशा ।
—गाह—(ना० पु०) नाटक गृह ।
तमाशी—(ना० पु०) तमाशा पहाणारा ।
तमीज—(ना० स्त्री०) विवेक, ओळख, बुद्धि ।
—दार—(वि०) बुद्धिवान, शिष्ठ ।
तमूरा—(ना० पु०) तंबोरा, सतार ।
तमोलिन—(ना० स्त्री०) तांबोळीण ।
तमोला—(ना० पु०) तांबोळी ।
तम्बू—(ना० पु०) खीमा (हिं०) तंबू ।
तर—(वि०) नम (हिं०) ओल दलदल ।
—बतर—(अ०) अगदीं ओला ।
तरई—(ना० स्त्री०) तारा, चांदणी ।
तरक—(ना० स्त्री०) तुळी; फळी; (ना० पु०) तर्क विचार ;
तरकना—(अ० क्रि०) तर्क करणें; अनुमान करणें ।
तरकारी—(ना० स्त्री०) साग (हिं०) भाजी ।
तरकी—(ना० स्त्री०) कानांतील दागिना ।
तरकीब—(ना० स्त्री०) उपाय; योजना ।
तरक्की—(ना० स्त्री०) उन्नति; बाढ; बढती ।
तरग़ीब—(ना० स्त्री०) लालूच; उत्तेजन ।
तरखा—(ना० स्त्री०) पाण्याची ओढ; पाण्याचा जोराचा प्रवाह ।
तरण—(ना० पु०) नांव; उद्धार; बचाव; स्वर्ग; मुक्त होणारा ।
तरणी—(ना० स्त्री०) किश्ती (हिं०) नाव ।
तरजुई—(ना० स्त्री०) छोटी तराजू (हिं०) लहान ताजवा ।
तरजुमा—(ना० पु०) अनुवाद (हिं०) भाषांतर ।
तरतरा—(ना० पु०) एक प्रकारचें भोजन ।
तरन—(ना० पु०) "तरण" पहा ।
तरना—(अ० क्रि०) पार होणें; तरून जाणें; उद्धार होणें ।
तरतराना—(अ० क्रि०) शेखी हाँकना (हिं०) थापा मारणें; घमेंड करणें ।
तरन्ती—(ना० स्त्री०) नौका, नांव ।
तरपन—(ना० पु०) तर्पण; तृप्ति, मनाची प्रसन्नता ।
तरफ़—(ना० स्त्री०) ओर (हिं०) बाजू, पक्ष ।
—दारी—(ना० स्त्री०) पक्षपात; पक्षाभिनिवेश ।
तरफ़ैन—(ना० पु०) दोन्हीं पक्षकिंवाबाजू ।
तरबतर—(वि०) सराबोर (हिं०) भिजलेला ।
तरल—(वि०) अव्यवस्थित, अस्थिर ।
तरलाई—(ना० स्त्री०) चंचलता, द्रवत्व ।
तरवरिया—(ना० पु०) खड्गधारी; तलवार चालविणारा ।
तरवार+—(ना० स्त्री०) शमशेर (हिं०) तरवार; खड्ग ।
तरस—(ना० स्त्री०) तट, तीर, रोग, वेग, बल ।
तरस—(ना० पु०) रहम (हिं०) दया ।

तरसना—(अ० क्रि०) अत्यंत इच्छा करणें; उत्कंठित होणें; दया करण्याची इच्छा असतांही न करूं शकणें, निराशा सहन करणें ।

तरसाना—(स० क्रि०) "तरसना" चें प्रयोजक ।

तरसों—(अ०) तेरवां

तरह—(ना० स्त्री०) भांति (हिं०) प्रकार ।

तलहटी- } (ना० स्त्री०) डोंगराचा पायथा ।
तराई— } सखल भूमि ।

तराजू—(ना० स्त्री०) तागडी, तुला ।

तरान+—(ना० पु०) वसूल, वर्गणी, कर ।

तराना—(स० क्रि०) वाचविणें, पाठ करविणें, एक प्रकार का चलता गाना जैसे ताना दिर ताना दिर ताना ना ना आदि ।

तराबोर—(वि०) सराबोर (हिं०) भिजलेलें ।

तरार—(वि०) तेज़, जल्द (हिं०) जलदीचा ।

तरारा—(ना० पु०) जल्दी (हिं०) घाई, वेग, उछाळ, छलांग, कूद ।

तरावट—(ना० स्त्री०) ठंढक, नमी (हिं०) थंडी, ओल, दमटपणा ।

तरास—(ना० पु०) त्रास, भय, शंका, तृष्णा ।

तराशना—(स० क्रि०) कापणें, तासणें; आकार देणें ।

तरी—(ना० स्त्री०) तळ, नांव, ओल ।

तरीक़ा—(ना० पु०) प्रकार, रीत, चाल ।

तरुणाई— } (ना० स्त्री०) जवानी (हिं०) तारुण्य ।
तरुनाई— }

तरे+—(वि०) नीचे (हिं०) खाली ।

तरेड़ा+—(ना० पु०) पाणी पडत रहाणें ।

तरैया—(ना० स्त्री०) सितारा (हिं०) तारा ।

तर्कीब—(ना० स्त्री०) "तरकीब" पहा ।

तर्छट—(ना० स्त्री०) तलछट (हिं०) गाळ, गदळ ।

तर्ज़—(ना० स्त्री०) तरह (हिं०) तऱ्हा, रीति, ढव, शैली, ढंग ।

तर्जुमा—(ना० पु०) "तरजुमा" पहा ।

तर्तपता—(वि०) स्निग्ध, अति गुळगुळीत ।

तर्तराना—(अ० क्रि०) रागावणें; घमेंड करणें ।

तर्तराहट—(ना० स्त्री०) राग, क्रोध, घमेंड ।

तर्तीब—(ना० स्त्री०) सिलसिला (हिं०) व्यवस्था वर्गीकरण ।

तर्ब—(ना० स्त्री) वाद्याचा लय, स्वर, ध्वनि ।

तर्मीम (ना० स्त्री०) सुधारणा; पुस्ती; उपसूचना; कमी ज्यास्त ।

तर्राना—(अ० क्रि०) गुस्सा होना (हिं०) रागावणें, बड बडणें; चिडणें ।

तर्रारा—(ना० पु०) तेज़ी (हिं०) वेग; शीघ्रता ।

तर्स—(ना० पु०) "तरस" पहा ।

तर्वरिया—(ना० पु०) खड्गधारी ।

तल—(ना० पु०) नीचाई (हिं०) खोली; तक पायाचा तळवा ।

तलक—(अ०) तब तक (हिं०) तों पर्यन्त ।

तलछट—(ना० स्त्री०) घाण; गंदक ।

तलपट—(वि०) नष्ट भ्रष्ट, + हिशेब पत्रक ।

तलफना—(अ० क्रि०) परेशान होना (हिं०) बेचैन होणें; व्याकुल होणें ।

तलब—(ना० स्त्री०) तनख्वाह (हिं०) वेतन; पगार ।

तलबाना —(ना० पु०) समन वगैरे घेऊन जाण्याकरितां बेलिफाला दिली जाणारी फी किंवा वेतन ।

तलमाना—(अ० क्रि०) "तलफना" पहा ।

तलमली—(ना० स्त्री०) बेसबरी (हिं०) तळमळ ।

तलवरिया—(ना० पु०) 'तर्वरिया' पहा ।

तलवा—(ना० पु०) "तल" पहा ।

तला—(ना० पु०) पेंदा (हिं०) तळ; जोड्याचा तळ; पडदा ।

तलातल—(ना० पु०) चौथें पाताळ ।

तलाश—(ना० स्त्री०) खोज (हिं०) शोध; हुडकून काढणें, तपास ।

तलाशी—(ना० स्त्री०) खोजी (हिं०) झडती ।

तलुआ—(ना० पु०) "तलवा" पहा ।

तले—(वि०) नीचे (हिं०) खालीं ।

तलैया—(ना० स्त्री०) लहान तळें ।
तल्प—(ना० पु०) शय्या; पलंग; आंथरूण ।
कीट—(ना० पु०) ढेंकूण ।
तवा—(ना० पु०) तवा ।
तवाना (स० क्रि०) तापविणें किंवा वितळविणें ।
तवायफ़—(ना० स्त्री०) नाचणाऱ्या वेश्या ।
तवारिख़—(ना० स्त्री०) तारीख; इतिहास, बखर ।
तश्तरी—(ना० स्त्री०) } लहान थाळी,
तश्त—(ना० पु०) } लहान भांडें ।
तशरीफ़—(ना० स्त्री०) हजीरी; विद्यमानता,
तसदीक़—(ना० स्त्री०) सही (हिं०) समर्थन ।
तलफ़िया—(ना० पु०) निश्चय, फैसला (हिं०) निश्चय, निकाल, निर्णय ।
तसर—(ना० पु०) एक प्रकारचा रेशमी कपड़ा ।
तसल—(ना० पु०) तसराणें ।
तसलीम—(ना० स्त्री०) नमस्कार, स्वीकार, कबूली ।
तसल्ली—(ना० स्त्री०) आसूदगी (हिं०) समाधान, शांति, सुख, खुषी ।
तसमा—(ना० पु०) चामडया चा तुकडा, चमडयाची पट्टी ।
तसवीर—(ना० स्त्री०) चित्र; तसवीर ।
तह—(ना० स्त्री०) पृष्ठ भाग, तळ चुणी, पट्टी, निरी ।
—बतह—करना (स० क्रि०) एकावर एक रचणें ।
—खाना—(ना० पु०) तळघर ।
तहस नहस—(वि०) बरबाद (हिं०) नष्ट, नाश पावलेला, वाटोळें ।
तहसील—(ना० स्त्री०) वसूली, खजीना ।
—दार—(ना०पु०) कर वसूल करणारा ।
तहाँ—(अ०) तेथें, जहाँ—(अ०) चोहोंकडे ।
तहाना—(स० क्रि०) पर्त करना (हिं०) गुंडाळणें, झाकणें, मिटणें, लपेटणें, मढविणें ।
तहियां + (अ०) त्या दिवशी ।
तहीं—(अ०) वहीं (हिं०) तेथें, तेथेंच ।

ताईं—+ (अ०) नाईं (हिं०) प्रमाणें ।
तांगा—(ना० पु०) घोड्याची गाडी ।
ताँत—(ना० स्त्री०) तांत, चमडयाची दोरी ।
ताँती—(ना० पु०) जोलाहा (हिं०) विणकर ।
तांबा—(ना० पु०) तांबें, एक धातु ।
ताई—(ना० स्त्री०) चाची (हिं०) काकी ।
ताऊ—(ना० पु०) ताया (हिं०) बापाचा वडील भाऊ
ताक़—(ना० पु०) फली, कोनाडा, पुस्तकें ठेवण्याची फळी, तक्ता+विषम संख्या, अधिक संख्या ।
ताक—(ना० स्त्री०) नज़र (हिं०) दृष्टी, नजर अवलोकन ।
ताक़त—(ना० स्त्री) बल, शक्ति, योग्यता सामर्थ्यं,
—वर—(वि०) सामर्थ्यवान ।
ताकना—(अ० क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें, टक लावणें ।
ताकीद—(ना० स्त्री०) सूचना, कडकपणा, खरमरेपण, हुकूम, आज्ञा ।
ताकीदी—(वि०) जरूरीचे, आग्रहाचे ।
तागना—(स० क्रि०) शिवणें, दोरा घालणें, टांका घालणें सुई मध्यें दोरा घालणें ।
ताग } (ना० पु०) सूज; दोरा,
तागा }
ताज़गी—(ना० स्त्री०) नवीनता, सरळपणा, चांगुलपणा ।
ताज़ा—(वि०) नवा० ताजा, हिरवा, सुखी, नवीन ।
ताज़ी—(ना० स्त्री०) कुत्र्याची किंवा घोड्याची एक जात ।
ताज़िया—(ना० पु०) कागज़ की कब्र (हिं०) डोला, कागदाची कबर ।
ताज़ीम—(ना० स्त्री०) इज़्ज़त (हिं०) अब्रू, मान, आदर ।
ताड़ना—(स० क्रि०) समझना, सजा देना (हिं०) कल्पना करणें, दंड देणें, समजणें ।

तातार्थेई—(ना० स्त्री०) नाचाचा एक बोल।
तातील—(ना० स्त्री०) छुट्टी (हिं०) सुटी।
तादाद—(ना० स्त्री०) संख्या (हिं०) संख्या, गणति, मोजदाद।
तान—(ना० स्त्री०) तान, लकेर, आवाज।
तानना—(स० क्रि०) फैलना (हिं०) ताणणें, पसरविणें, विस्तार करणें।
तंबू—(स० क्रि०) तंबू उभारणें।
ताना—(ना० बू०) टोमणा, निंदा, दोष, सुताचा ताणा।
ताना—(स० क्रि०) गर्म करना (हिं०) तापविणें, वितळविणें, कसोटी पहाणें।
तानारीरी—(ना० स्त्री०) साधारण गाणें।
ताना—(ना० पु०) संताप, उष्णता, ज्वाल, मनाची पीड़ा, ज्वर।
ताप तिल्ली—(ना० स्त्री०) पाणथरी; प्लीहा।
तापना—(अ० क्रि०) उन्हानें तापणें, शेक घेणें।
ताफ़ता—(ना० पु०) धूपछाँह (हिं०) एक प्रकार चा रेशमी कपड़ा।
ताब—(ना० स्त्री०) गर्मी (हिं०) उष्णता, शक्ति।
ताबड़तोड़—(अ०) एका मागून एक, सतत।
ताबे—(ना० पु०) वश (हिं०) ताबा।
—दार—(वि०) आज्ञाधारक, राजनिष्ठ।
—दारी—(ना० स्त्री०) आज्ञा धारकता, परावलंबन, कबूली।
तामझाम—(ना० पु०) एक प्रकार ची पालखी।
तामस—(ना० पु०) क्रोध, अंधेर।
तामा—(ना० पु०) ताबा (हिं०) तांबें।
तामह—(अ०) त्यांत; तेथें।
तामील—(ना० पु०) पूर्ति (हिं०) पूर्णता करणें, कामाची सांगता, नोकरी, सेवा।
तामीली—(ना० स्त्री०) आज्ञा पालन, तामील देशाची भाषा, वेलिफाला दिलेली खुषी।
ताम्बूलिक—(ना० पु०) तमोली (हिं०) तांबोळी।
तायफ़ा—(ना० पु०) वेश्या समुदाय।
ताया—(ना० पु०) पिता के बड़े भाई (हिं०) चा वडील भाऊ।
तार—(ना० पु०) दोरा, तार, वाद्याची तार।
—घर (ना० पु०) टेलिग्राफ आफिस।
तारण—(ना० पु०) नाव, मुक्ति।
तारना—(स० क्रि०) पापातून मुक्त करणें, करणें।
तारपतार—(वि०) × तितर बितर (हिं०) छिन्न भिन्न
तारा—(ना० पु०) सितारा (हिं०) तारा, नक्षत्र।
—पथ—(ना० पु०) आकाश, नभ।
तारीफ़—(ना० स्त्री०) प्रशंसा, स्तुति, वर्णन, व्याख्या
तारीफी—(वि०) प्रशंसनीय।
ताल—(ना० पु०) तलाव, टाळी, ताल, ताडाचें झाड, छद्दू, टाळी देणें।
तालाब— } (ना० पु०) हौज़ (हिं०) हौद।
तलाव— } तडाग, तळें।
तालिब इल्म—(ना० पु०) विद्यार्थी।
तालिब इल्मी—(ना० स्त्री०) विद्योपार्जन।
ताली—(ना० स्त्री०) कुंजी (हिं०) किल्ली, टाळी।
तालीम—(ना० स्त्री०) शिक्षा (हिं०) शिक्षण।
तालीस—(ना० पु०) वृक्ष विशेष।
ताव—(ना० पु०) आँच, काग़ज़ (हिं०) आंच, ता कागद, पारख, परीक्षा; शीघ्रता, गडबड।
तावना—(स० क्रि०) तपाना (हिं०) तापवि परीक्षा करणें।
—भाव—(ना० पु०) प्रसंग, संधी।
तावान—(ना० पु०) नुकसान, हरकत।
तावीज—(ना० पु०) ताईत, ताडगा।
ताश— } (ना० पु०) इस्पिट; गंजिफा।
तास— } जर, किनेखाब।
तासा—(ना० पु०) एक बाजा; तंबोरा, डंका, चौघडा, भेरी, दुंदुभी।

तासु*—
तासुकों*— } (अ०) उसको, उसका (हिं०) त्याला, त्याचा ।
ताहिं*—

ताहिरी—(ना० स्त्री) खिचड़ी (हिं०) खिचडी, सोजी ।

तिकुरी (ना० स्त्री०) तिहाई (हिं०) तिसरा हिस्सा; सूत काढण्याची चकती ।

तिकोन—
तिकोनिया— } (वि०) त्रिकोण, तीन कोनाचा ।

तिक्का+—(ना० पु०) मांसाचा लहानसा तुकड़ा ।

तिखारना+—(स० क्रि०) पारखणें, सिद्ध करणें, खोद खोदून विचारणें, तिसऱ्यांदा नांगरणें ।

तिखूँट—(वि०) 'तिकोन' पहा ।

तिगुना—(वि०) तिप्पट ।

तिग्गी+—(ना० स्त्री०) मुलांचा एक खेल ।

तिजारत—(ना० स्त्री०) व्यापार, देवघेव ।

तिजारती—(वि०) व्यापारी, व्यापार विषयक ।

तिजारी—(ना०स्त्री०) तीन दिवसा आड येणारा ताप ।

तित*—(अ०) वहाँ (हिं०) तेथें ।

तितना×—(अ०) तितका ।

तितर वितर—(वि०) तिड़ी बीड़ी (हिं०) छिन्न भिन्न, वाकडा तिकडा ।

तितली—
तीतली—
तितिरी— } (ना० स्त्री०) पाकोळी, फुल पाखरू ।

तितिम्बा—(ना० पु०) ढकोसला रुकावट (हिं०) अडथळा ।

तिदरा—(ना० पु०) तीन दरवाज्याचें घर ।

तिदरी—(वि०) तीन दरवाज्याचें ।

तिधर+—(अ०) वहाँ; (हिं०) तेथें ।

तिनकना—(अ० क्रि०) नाराज होना (हिं०) नाखुष होणें, चिडणें, रागावणें ।

तिनका—(ना० पु०) खर (हिं०) बाळलेलें गवत तृण, तुकडा ।

तिन्नी—(ना० स्त्री०) चावल (हिं०) तांदूळ ।

तिपाई—[ना० स्त्री०) टिकटी (हिं०) तीन पायांची घडवंची ।

तिबारा—(ना० पु०) तिसरी खेप, तीन खेपा ।

तिबासी—(वि०) तीन दिवसाचा ।

तिबायत—(ना० स्त्री०) हिकमत (हिं०) वैद्यकी चा धंदा ।

तिव्व—(ना० स्त्री०) वैद्यक शास्त्र ।

तिय*—(ना० स्त्री०) औरत (हिं०) स्त्री ।

तिरखा—(ना० स्त्री०) प्यास (हिं०) तहान ।

तिरखूँटी—(ना० स्त्री०) तिफटी, तिवई ।

तिरछा—(वि०) टेढ़ा (हिं०) वांकडा, तिरवा ।

तिरछाना—(स० क्रि०) टेढ़ा करना (हिं०) वाकडें करणें, तिरवे करणें ।

तिरछियाना—(अ० क्रि०) टेढ़ा होना (हिं०) वाकडे होणें ।

तिरतिराना(अ० क्रि०) झिरपणें, थेंब थेंब टपकणें ।

तिरना—(अ० क्रि०) तैरना (हिं०) पोहोणें ।

तिरपद—
तिरपदी— } "तिपाई" पहा ।

तिरपन—(वि०) त्रेपन; ५३ ।

तिरपौलिया—(ना० पु०) तिदरी (हिं०) तीन दारे असलेला; सिंहद्वार ।

तिरमिरा—(ना० पु०) भोंवळ ।

—होना—(अ० क्रि०) रागाला येणें ।

तिरसठ—(वि०) त्रेसष्ट, ६३ ।

तिरान्नबे—(वि०) त्र्याण्णव, ९३ ।

तिराव—(ना० पु०) तैराकी (हिं०) पोहणें ।

तिरास—(ना० पु०) प्यास (हिं०) तहान ।

तिरासी—(वि०) त्र्याऐंशी ८३ ।

तिराहा—(ना० पु०) तिरमुहानी (हिं०) तीन रस्ते एका जागीं मिळालेली जागा ।

तिरिया+—(ना० स्त्री०) स्त्री, नारी ।

तिर्मिरा—(ना० पु०) चंचल; अस्थिर ।

तिर्मिराना—(अ० क्रि०) चुकणें, हात चोळणें; पाण्यावर तेलाचा थेंब पसरविणें ।

तिर्मिरी—(ना० स्त्री०) चक्कर, भोंवळ,

तिलङ्गा—(ना० पु०) तैलङ्ग देशांतील मनुष्य; शिपाई।
तिलवा—(ना० पु०) तिळाचा लाडू।
तिलहा—(वि०) चिकना (हिं०) मऊ, तेलकट।
तिलई—(ना० स्त्री०) छोटी कडाही (हिं०) एक लहान कढई।
तिलाक—(ना० स्त्री०) स्त्री-परित्याग; काडी-मोड।
तिलिया—(ना० पु०) विष विशेष; वेत।
तिल्ली—(ना० स्त्री०) तापतिल्ली (हिं०) पाणथरी।
तिलुवा—(ना० पु०) "तिलवा" पहा।
तिवारा—(वि०) "तिबारा" पहा।
तिवारी—(ना० पु०) त्रिवेदी, ब्राह्मणांतील एक उप नांव।
तिवासी—(वि०) तीन दिवसाचा शिळा किंवा जुना।
तिष—(ना० स्त्री०) प्यास (हिं०) तहान।
तिसका—(ना०) उसका (हिं०) त्याचा।
तिसराय—(अ०) तीसरी बार (हिं०) तिसऱ्या खेपेस, तिसऱ्यांदा।
तिसरायत—
तिसरैत— } (ना० पु०) तिऱ्हाइत।
तिसाला—(वि०) तीन वर्षांचा।
तिहत्तर—(वि०) त्र्याहत्तर, ७३।
तिहरा—(वि०) तिलड़ा (हिं०) त्रिगुणित।
तिहराना—(स० क्रि०) त्रिगुणित करना।
तिहरावट—(ना० स्त्री०) त्रिगुणित किंवा तिप्पट करण्याचें काम।
तिहाई—(ना० स्त्री०) तीसरा हिस्सा (हिं०) तिसरा भाग।
तिहायत—(ना० पु०) "तिसरायत" पहा।
तिहाई*—
तिहारे—
तिहारौ— } तुम्हारा (हिं०) तुमचा।
तिहु*—(वि०) तीन।
तिहैया—(ना० स्त्री०) "तिहाई" पहा।
तीकट+—(ना० पु०) नितंब, ढुंगण।

तीखा—(वि०) तेज़ (हिं०) तीक्ष्ण धारेचा, तिखट, रागीट, चिडखोर।
तीखुर—(ना० पु० स्त्री०) अरारूट, एका झाडाचें सत्व।
तीज—(ना० स्त्री०) तृतीया तिथि।
तीजा—(ना० पु०) मृत मनुष्याकरितां त्याच्या तिसऱ्या दिवशी केलेलें कर्म।
तीत—
तीता— } (वि०) कडु, तिखट; ऊन; गरम।
तीतर—(ना० पु०) एक पक्षि विशेष।
तीतरी—(ना० स्त्री०) पक्षी; पतङ्ग।
तीय—(ना० स्त्री०) स्त्री; अबला।
तीयल+—(ना० पु०) स्त्रियांचे कपडे।
तीयन—(ना० पु०) तरकारी (हिं०) एक प्रकारची भाजी।
तीर—(ना० पु०) नदीचा किनारा; बाण; शर समीप।
तीरथ—(ना० पु०) तीर्थ, देवयात्रा।
—राज—(ना० पु०) प्रयाग।
तीरन्दाज—(ना० पु०) बाण सोडणारा।
तीरन्दाजी—(ना० स्त्री०) बाणसोडण्याची कला, शर-सन्धान करणी।
तीर्थिक—(ना० पु०) पण्डा।
तीस—(वि०) तीस ३०।
तीसरा—(वि०) तिसरा, तृतीय।
तुअना—(अ० क्रि०) चूना (हिं०) गळणें, टपकणें।
तुई—(स० ना०) तूं।
तुक—(ना० स्त्री०) छंद, यमक, ध्रुवपद।
—बेतुकी—(वि०) निरयमक, सुटें।
तुकला—(ना० पु०)
तुकली—(ना० स्त्री०) } कीट विशेष।
तुका—(ना० पु०) मांसाचे तुकडे, बिन फळाचा बाण, पहाड, टेकडी।
तुट—(ना० पु०) संग्राम, रण, युद्ध।

तुड़वाना—
तुड़ाना— } (स० क्रि०) तोडविणें।
तुण्ड—(ना० पु०) मुख, तोंड।
तुतई—(ना० स्त्री०) तोटी असलेलें मातीचें भांडें।
तुतलाना—
तुतराना— } (अ० क्रि०) मुलांसारखें बोबडें बोलणें।
तुतरा—(वि०) बोबडा, चोचरा।
तुतुही—(ना० स्त्री०) 'तुतई' पहा।
तुन—(ना० पु०) वृक्ष विशेष।
तुनकी—(ना० स्त्री०) लहान पातळ पोळी।
तुनुक—(वि०) नाजुक।
—मिजाज़—(वि०) चिड़खोर।
तुन्तुनाना—(अ० क्रि०) गुणगुणणें।
तुन्तुनाहट—(ना० स्त्री०) गुणगुण।
तुन्तुनी—(ना० स्त्री०) तुणतुणें।
तुन्द—(ना० पु०) जठर, पोट।
तुन्न—(ना० पु०) वृक्ष विशेष।
—वाय—(ना० पु०) शिंपी, दर्जी फटे हुए कपडे का टुकड़ा।
तुपक—(ना० पु०) लहान बन्दूक, पिस्तूल।
तुपकिया-
तुपकची- } (ना० पु०) बन्दूक चालविणारा।
तुफान—(ना० पु०) आँधी (हिं०) वावटळ।
तुमड़ी—(ना० स्त्री०) पुङ्गी, गारुड्यांची पुङ्गी, साधूचें कमंडलू।
तुमाई—(ना० स्त्री०) धुनाई (हिं०) पिंजण्याची मजूरी।
तुमाना—(स० क्रि०) धुनवाना (हिं०) पिंजविणें।
तुमारा—
तुम्हारा— } (वि०) तुमचा।
तुम्बरी—(ना० स्त्री०) वीणा, बीन।
तुम्बा—(ना० पु०) वाळलेल्या, पोकळ भोपळ्याचें केलेलें जलपात्र।
तुम्बिया—(ना० पु०) लहान भोपळ्याचें कमंडलु।

तुरई—(ना० स्त्री) एक प्रकारची भाजी।
तुरक—(ना० पु०) तुर्की मनुष्य दोडकीं।
तुरत—
तुरन्त— } (वि०) जल्दी (हिं०) शीघ्र। लागलीच।
तुरपन—(ना० स्त्री०) सीवन (हिं०) शिवण।
तुरपना—(स० क्रि०) सीना (हिं०) शिवणें।
तुरही—
तुरी— } (ना० स्त्री०) एक बाजा, तुतारी। सनई, रणशिंग।
तुर्तफुर्ती—
तुर्त फुर्त—
तुर्त ताव— } (अ०) तुरत (हिं) लागलीच। एकदम।
तुर्तुरा—
तुरतुरा— } (वि०) जल्दबाज़ (हिं०) वेगवान, प्रखर, सावधान।
तुर्रा—(ना० पु०) तुरा, फुलांचा गुच्छ।
तुलना—(स० क्रि०) जोखना (हिं०) तुलना करणें, जोखणें।
तुलतुलाना—(अ० क्रि०) मऊ होणें, नरम होणें, पिळपिळीत होणें।
तुलवाना—(स० क्रि०) तोलविणें।
तुलसी—(ना० स्त्री०) तुळस।
तुली—(ना० स्त्री०) विणकरांचा ब्रश।
तुवार—
तुसार— } (ना० पु०) कुहरा, ओस (हिं०)। दंव, धुकें, बर्फ, थंडी।
तुवर—
तुअर— } (ना० पु०) अरहर (हिं०) तूर।
तुवरी—(ना० स्त्री०) फटकरी (हिं०) औषध विशेष।
तुहमत—(ना० स्त्री०) इलज़ाम (हिं०) आळ, आरोप, चुगली।
तुहमती—(ना० पु०) निन्दक।
तू—(स० ना०) तूं, कुत्र्याला बोलावण्याचा आवाज।
तूंतां—करना (अ० क्रि०) भांडणें, शिवी गाळ करणें।

तूकारना—(अ० क्रि०) बे अदवी करना (हिं०) अरे तुरे करणें, शिव्या देणें।

तूण—
तूणी—
तूणार— } (ना० पु०) तरकस, तीर रखने की खोल (हिं०) भाता।

तूती—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा पोपट राघू।

तून—(ना० पु०) "तूण" पहा, वृक्ष विशेष।

तूनना—(स० क्रि०) धुनना (हिं०) पिंजणें।

तूफ़ान—(ना० पु०) अंधड़ (हिं०) वावटळ।

तूफ़ानी—(वि०) भांडखोर, वादळाचा, कुभांडी।

तूमना—(स० क्रि० पिंजणें; कापूस वटणें।

तूमिया—(ना० पु०) कापूस पिंजणारा।

तूर्य—(ना० पु०) नगारा, भेरी, दुन्दुभी।

तूल—(ना० पु०) लंबाई (हिं०) लांबी।
—देना—(स० क्रि०) लांबविणें।

तूली—(ना० स्त्री०) लोखंडाचा गज, कोष्टी लोकांचा कुंचला, चितान्यांचा ब्रश, कलम।

तूस—(ना० पु०) उनी कपड़ा (हिं०) लोकरीचें कापड।

तृमुहानी—(ना० स्त्री०) तिवाटा, तीन मार्गांचें मिळणें किंवा योग।

तृय—(ना० स्त्री०) स्त्री, युवती, अबला।

तें—(अ०) से, लेकर।

तेंतालीस—(वि०) त्रेचाळीस ४३

तेंतीस—(वि०) तेत्तीस ३३।

तेंदुआ—(ना० पु०) वाघ, चित्ता।

तेंदु—(ना० पु०) फळविशेष।

ते+—(सर्वना०) वे (हिं०) ते।

तेईस—(वि०) तेवीस २३।

तेकाला—(ना०पु०) अस्त्र विशेष, मासे पकडण्याचा मळ।

तेग़—(ना० स्त्री०) तलवार।

तेग़ा—(ना० पु०) खञ्जर (हिं०) खंजीर।

तेज—(ना० पु०) प्रभाव, प्रताप, बल, प्रकाश, वीर्य, अग्नि।

तेज़—(वि०) तीक्ष्ण, चलाख, तिखट, ऊन; रागीट, महाग; मनोजव।

तेज़ाब—(ना० पु०) ॲसिड।

तेज़ी—(ना० स्त्री०) तीक्ष्णता, घाई।

तेता*—(वि०) उतना (हिं०) तितका।

तेताला+—(ना० पु०) तिमजली घर।

तेरस—(ना० स्त्री०) त्रयोदशी तिथि।

धन—(ना० स्त्री०) कार्तिक त्रयोदशी तेरसचा सण।

तेरह—(वि०) तेरा, १३।

तेरहवीं—
तेरहीं— } (ना० स्त्री०) तेरावा दिवस। मेलेल्याचा तेरावा दिवस।

तेरा—(सर्वनाम) तुम्हारा (हिं०) तुझा।

तेलिन—(ना० स्त्री०) तेलीण।

तेलिया—(वि०) तेलकट।

तेला—(ना० पु०) तेल काढणारा व विकणारा।

तेवर—(ना० पु०)कुपित दृष्टि (हिं०) क्रुद्ध दृष्टि।

तेवरस+—
तेरुस— } (ना० पु०) तिसरें वर्ष।

तेवराना—(अ० क्रि०) चक्कर आना (हिं०) घेरी येणें, चक्कर येणें।

तेवरी—
तेवड़ी— } घुड़की; धमकी (हिं०)। धमकी, डोळे वटारणें।

तेवहार—
त्योहार— } (ना० पु०) उत्सव, पर्व, उत्साह।

तेवहारी—
त्योहारी— } (ना० स्त्री०) उत्सवांतील नजराणा; भेट।

तेंहरा—(वि०) तिप्पट, तिहिरी।

तेह—
तेहा— } (ना० पु०) गुस्सा (हिं०) क्रोध। कोप; साहस; घमंड।

तै+—(अ०) इतना (हिं०) इतका।

तैं*—(सर्व ना०) तू (क्रि० वि०) पासून, पेक्षा, अन्, हून।

तैय्यार—(वि०) प्रस्तुत (हिं०) उद्यत।

तैय्यारी—(ना० स्त्री०) तयारी।
तैरना—(अ० क्रि०) पोहणें; पलीकडे जाणें।
तैराक—(ना० पु०) तैरनेवाला (हिं०) पोहणारा।
तैराकी—(ना० स्त्री०) पोहोण्याची कला।
तैलमाली—
तैलिनी— } (ना० स्त्री०) पलीता; बत्ती।
तैश—(ना० स्त्री०) गुस्सा (हिं०) राग, क्रोध।
तैष—(ना० पु०) चांद्र पौषमास।
तैषी—(ना० स्त्री०) पौषी पोर्णिमा।
तो—
तौ— } (अ०) तब (हिं०) तेव्हां।
तोंद—(ना० स्त्री०) पेट के आगे का बढ़ा हुआ भाग, (हिं०) मोठें पोट।
तोंदी—(ना० स्त्री०) नाभि (हिं०) बेंबी।
तोंदैल —
तोंदैला—
तोंदील— } (वि०) ढोलपोट्या, फोपसा।
तों ही—
त्यों ही— } (अ०) उसी क्षण में (हिं०) तत्क्षणीं; त्याच वेळीं।
तोक- (ना० पु०) संतति; सन्तान; पुत्र।
तोकहँ+—(सर्वना०) तुझको (हिं०) तुला।
तोटक—(ना० पु०) छन्द विशेष; त्याच्या प्रत्येक पादा मध्यें बारा अक्षरें असतात।
तोड़—(ना० पु०) तूट फूट; खंड; नदीचा वेग; प्रवाहाची प्रबलता; (अ०) पर्यन्त।
—जोड़ (ना० पु०) दाँव पेच (हिं०) युक्ति।
तोड़ना—(स० क्रि०) फोडणें; टुकडे करणें, रुपया मोड़णें, अशक्त करणें, किंमत कमी करणें, संस्था मोडणें, कारखाना बंद करणें, प्रतिज्ञा भंग करणें।
तोड़ा—(ना० पु०) थैली (हिं०) पैशाची पिशवी, सोन्याचा किंवा चांदीचा तोड़ा।
तोड़वाई, तुड़वाई—(ना० स्त्री०) बट्टा, दलाली, कसर रुपया मोडविल्याचा दाम।
तोतना—(स० क्रि०) नवार किंवा सतरंजी विणणें, विणणें।

तोतला, तुतला—(वि०) बोबडा, अस्पष्ट बोलणारा।
तोतलाना—
तुतलाना— } (अ० क्रि०) अस्पष्ट बोलणें, बोबडें बोलणें।
तोता—(ना० पु०) सुग्गा (हिं०) पोपट।
—चश्म—(ना० पु०) दुःशील।
—चश्मी—(ना० स्त्री०) दुःशीलता।
तोपड़ा—(ना० पु०) मक्खी (हिं०) माशी।
तोपना—(स० क्रि०) ढाकना (हिं०) झाकणें, आच्छादणें।
तोपाना—(स० क्रि०) झाकविणें।
तोबड़ा—(ना० पु०) घोड्याचा तोबरा।
तोमड़ी—(ना० स्त्री०) "तुम्बी" पहा।
तोरई—(ना० स्त्री०) "तुरई" पहा।
तोरण—(ना० पु०) बन्दनवार (हिं०) तोरण।
तोरही—(ना० स्त्री०) एक बाजा।
तोला—(ना० पु०) तोळा, १२ मासे।
तौर—(ना० पु०) तरीका (हिं०) चाल।
तौंस+—(ना० स्त्री०) बड़ी प्यास (हिं०) अत्यन्त तहान।
तौंसना—(अ० क्रि०) प्यासा होना (हिं०) तहान लागणें, कोमेजणें।
तौन+—(सर्व० ना०) तो, ती, तें।
तौल—(ना० पु०) वजन।
तौलना—(स० क्रि०) वजन करणें।
तौलवाई, तौलाई—(ना० स्त्री०) तौलने की मजदूरी (हिं०) वजन करण्याची मजूरी।
तौला—(ना० पु०) मातीचें भांडें।
तौलाना—(स० क्रि०) वजन करविणें।
तौलिया, तौली—(ना० स्त्री०) पात्र विशेष, अंग पुसणी।
तौही, तौहू+—(अ०) तोभी (हिं०) तरी सुद्धां तरी देखील; तथापि।
त्यों—(अ०) उस रीति से (हिं०) तसें, त्या प्रकारें।
त्राण—(ना० पु०) रिहाई, बचाव (हिं०) सुटका; रक्षण, मोक्ष, बचाव।

त्रास—(ना० पु०) डर (हिं०) भीति, भय।
त्रोह, त्राहि—(अ०) दया करा ! रक्षण करा।
—कार—(ना० पु०) धांवा।
त्रिगढ—(ना० पु०) त्रिवर्ग, धर्म, अर्थ, काम।
त्रिमुहानी—(ना० स्त्री०) तिवाटा।
त्रिया—(ना० स्त्री०) स्त्री, अबला।
त्रिलोहक—(ना० पु०) सोने, चांदी व तांबें हे तीन धातू।

—०—

थ

थई—(ना० स्त्री०) ढेर (हिं०) ढीग-रास।
थंब-भ-, थंबा— } (ना० पु०) स्तम्भ, खांब।
थंभना—(अ० क्रि०) ठहरना, रुकना (हिं०) थांबणें, आडखळणें, स्थिर होणें।
थकना—(अ० क्रि०) परेशान होना (हिं०) थकणें, दमणें, अशक्त होणें।
थकाना—(स० क्रि०) थकविणें, दमविणें।
थका—(वि०) श्रान्त, थकलेला।
थकावट—(ना० स्त्री०) थकान (हिं०) थकवा, दमणें।
थकित—, थकामांदा— } (वि०) "थका" पहा।
थगित—(वि०) थांबलेला; स्थगित।
थड़ा—(ना० पु०) दुकानदाराची बसण्याची जागा; दुकानदाराची गादी।
थन—(ना० पु०) स्तन; थान; कास।
—दार—(वि०) चांगल्या कासेचें; ओटीदार (जनावर।)
थनी—(ना० स्त्री०) घोडयांतील एक दोष किंवा गोम।
थनैला—(ना० पु०) स्तनाचा रोग विशेष।
थनैत—(ना० पु०) गांव का मुखिया (हिं०) गावाचा मुख्य; जमीदाराच्या तर्फेनें वसूली करणारा।
थपक—(ना० पु० स्त्री०) थाप; ठोक।
थपकी—(ना० स्त्री०) चोपणी; धुमस।
थपड़ा—(ना० पु०) चपत (हिं०) चपराक; थप्पड़।
थपड़ी—(ना० स्त्री०) करताली (हिं०) हातांनीं टाळी वाजविणें।
थपथपी—(ना० स्त्री०) "थपकी" पहा।
थपना—(स० क्रि०) स्थापणें; प्रतिष्ठापना करणें; स्थापना करणें।
थपा—(वि०) स्थापित; स्थापलेला।
थपाना—(स० क्रि०) स्थापना करविणें।
थपेड़ा—(ना० पु०) तमांचा (हिं०) थप्पड़; चपराक।
थमकारो—(ना० पु०) रोकने वाला (हिं०) आडविणारा; थांबविणारा।
थमड़ा+—(वि०) 'तोंदैल' पहा।
थमना—(अ० क्रि०) ठहराना (हिं०) थांबणें; टिकणें, आधार मिळणें।
थर—(ना० पु०) माँद (हिं०) गुहा।
थरथर—(ना० स्त्री०) कम्प; भीति; थरकांप।
थरथराना—(अ० क्रि०) काँपना (हिं०) कम्प सुटणें; थरकांप होणें।
थरथराहट, थरथरी } (ना० स्त्री०) कपकपी (हिं०) थरकांप।
थर्राना—(अ० क्रि०) "थरथराना" पहा।
थल—(ना० पु०) स्थान; स्थल।
—चर—(वि० जमिनीवर फिरणारे।
थलकना—(अ० क्रि०) फड़फड़ाना (हिं०) फडफडणें।
थलथलाना—(अ० क्रि०) हालणें; थलथल करणें।
थलबेड़ा+—(ना० पु०) नाव लागण्याचें स्थान; घाट।
थलिया—(ना० स्त्री०) थाली (हिं०) ताट जेवणाचें ताट।
थली—(ना० स्त्री०) स्थान; वाळूचें मैदान।
थवई—(ना० पु०) राजगीर (हिं०) गवण्डी; घर बांधणारा; बांध काम करणारा।
थहराना—(अ० क्रि०) काँपना (हिं०) कांपणें; शंकित होणें; भयभीत होणें।

थहाना—(स० क्रि०) थाह लेना (हिं०) ठाव घेणें; खोली मोजणें।
थांग—(ना० स्त्री०) चोराचें गुप्त घर; गुहा; शोध; पत्ता; ठाव; ठिकाण।
थांगी—(ना० पु०) साव, चोरांचा साथी; चोरीचा माल ठेवणारा।
थांभ—(ना० पु० स्तम्भ; खांब।
थांमना—(अ० क्रि०) आडणें; विलंब करणें; थांवणें; मदत करणें।
थांवला—(ना० पु०) थाल (हिं०) आळें।
था—(क्रि०) रहा (हिं०) होता।
थाक—(ना० पु०) ग्राम-सीमा; ढीग; राशी; थोक; ढेर; समूह।
थाकना—(अ० क्रि०) थकना (हिं०) श्रांत होणें; दमणें।
थाती, थाथी—(ना० स्त्री०) धरोहर (हिं०) ठेव; जमा; संचित धन।
थान—(ना० पु०) कापडाचें ठाण; गुरांचा तबेला; जागा।
थानक—(ना० पु०) जगह (हिं०) जागा।
थाना—(ना० पु०) चौकी (हिं०) पोलीस ठाणें।
थानेदार—(ना० पु०) कोतवाल (हिं०) एक पोलीस अम्मलदार।
थाप—(ना० पु०) चपत (हिं०) चपेटा।
थापना—(ना० पु०) स्थापना।
थापा—(ना० पु०) पंजों की निशानी (हिं०) हाताचा छाप।
थापी—(ना० स्त्री०) थाप मारल्याचा आवाज; कुम्भाराची थापी।
थार, थाल—(ना० पु०) बड़ी थाली (हिं०) मोठी परात।
थाली—(ना० स्त्री०) थलिया (हिं०) जेवणाचें ताट।
थाह—(ना० स्त्री०) तह (हिं०) थांग; तळ; शेवट।
थाहना—(स० क्रि०) ठाव घेणें; तळ काढणें; थांग लावणें।
थाहरा+—(वि०) छिछला (हिं०) उथळ।
थाहा+—(ना० पु०) नदीचें उथळ पात्र।
थाही+—(ना० स्त्री०) उथळ नदी।
थिगरी, थिगली—(ना० स्त्री०) चकती; ठिगळ।
थिर—(वि०) स्थिर; शांत।
थिरकना—(अ० क्रि०) नाचना (हिं०) नाच करणें।
थिरकाना—(स० क्रि०) नाचविणें।
थिरता—(ना० स्त्री०) स्थिरता; चैन।
थिरा*—(वि०) स्थिर, प्रशान्त।
थिराना—(अ० क्रि०) स्थिर होणें।
थुक थुकाना—(अ० क्रि०) थुकाना (हिं०) थुंकणें।
थुकाई—(ना० स्त्री०) थुंकणें।
थुकाना—(स० क्रि०) थुंकविणें, निन्दा, करविणें; अप्रतिष्ठा करविणें।
थुक्काफजीहत—(ना० स्त्री०) तिरस्कार, धिक्कार फजीती।
थुड़ी—(ना० स्त्री०) तिरस्कार सूचक शब्द।
थुतकारना—(स० क्रि०) तुच्छतेनें हकलून देणें, अपमान करून घालविणें।
थुथनी—(ना० स्त्री०) घोडा किंवा हत्तीचें तोंड।
थुथाना—(अ० क्रि०) भोहें चढ़ाना (हिं०) डोळे वटारणें, ओठ चावणें।
थूक—(ना० पु०) थुंकी।
थूकना—(अ० क्रि०) थुंकणें।
थूथना—(ना० पु०) "थुथनी" पहा।
थूनी—(ना० स्त्री०) खम्भा (हिं०) खांब।
थूथड़ा—(ना० पु०) "थुथनी" पहा।
थूथन—(वि०) खराब (हिं०) वाईट।
थूहर, थूहड़—(ना० पु०) औषधि विशेष।
थूही—(ना० स्त्री०) मिट्टी की ढेरी (हिं०) मातीचा ढीग।

थेई थेई—(ना० स्त्री०) नाच रंग (हिं०) नाच; थयथयाट।
थेगली—(ना० स्त्री०) 'थिगरी' पहा।
थेवा } (ना० पु०) हिरा, अंगठी वरील
थेवा } खड़ा, रत्न, माणिक।
थेंथर+—(वि०) थका हुआ (हिं०) थकलला।
थैया—(ना० पु०) शेतांतील माळ्यावरीलेल छप्पर।
थैला—(ना० पु०) बड़ा बोरा (हिं०) पोतें।
थैलिया | (ना० स्त्री०) बटुआ (हिं) कोथळी,
थैली | लहान पिशवी।
थोक—(ना० पु०) समुदाय; राशि; समूह, ढीग विक्रीचा माल, गड्डी।
—दार—(ना० पु०) घाऊक व्यापारी।
—बन्दी—(ना० स्त्री०) पक्षोपन्यास।
थोड़ा—(वि०) किंचित, अल्प।
थोंथर } (वि०) जीर्ण, कुंठित, मंद।
थोथरा }
थोथा—(वि०) छूंछा (हिं०) रिता—मोकळा (ना०पु०) बिनफळाचा बाण, बिनधारेचें अस्त्र।
थोथी बात—(ना० स्त्री०) अर्थहीन वचन।
थोप+—(ना० पु०) पालखीच्या दांड्याला लवलेला मुखडा, भूषण।
थोपड़ी—(ना० स्त्री०) चपत, धौल (हिं०) चपाटी, चपराक।
थोपना—(स० क्रि०) बटोरना (हिं०) गोळा करणें; ढीग करणें।
थोपी×—(ना० स्त्री०) "थोपड़ी" पहा।
थावड़ा—(ना० पु०) "थूथन" पहा।
थोर—(ना० पु०) केळ्याचा दाभा; केळीचें काल।
थोरा—(वि०) "थोड़ा" पहा।
थोहर—(ना० पु०) थूहर (हिं०) झाड; रोप।
थौना+—(ना० पु०) गर्भदानानंतर स्त्रीची केलेली पाठवणी।

द

दई—(ना० पु०) दैव, भाग्य; अदृष्ट; ईश्वर, देवता।
—मारा—(वि०) भाग्यहत, दुर्भाग्य अभागी।
दंग—(वि०) परेशान (हिं०) चकित; स्तब्ध। (ना० पु०) भय, डर, घबराहट।
दंगई—(वि०) लड़ाका (हिं०) उपद्रवी, दंगा करणारा, राजद्रोही; भांडखोर।
दंगल—(ना० पु०) अखाड़ा (हिं०) फड मैदान, कुस्त्या; समूह।
दंगा—(ना० पु०) फ़साद (हिं०) उपद्रव; तंटा, झगडा; बखेडा।
दंगैत—(वि०) बलवाई (हिं०) बंडखोर राजद्रोही।
दंतेला—(वि०) बड़े दांतोंवाला (हिं०) दंताळ्या; दांत पुढें आलेला।
दंदनाना×—(अ० क्रि०) हर्ष मनाना (हिं०) हर्ष मानणें; खुष होणें; आनंदित होणें।
दंदारू—(ना० पु०) फुंसी, फोड़ा (हिं०) पुरळ, फोड।
दक—(ना० पु०) उदक, पाणी; जल; रस।
दक्खिन } (ना० पु०) जनूब (हिं०) दक्षिण।
दक्खन }
दक्खिनी } (वि०) दखिनहा (हिं०) दक्षिणी, दक्षिणेचा।
दखिनी }
दच्छ—(वि०) योग्य, समर्थ; लायक।
दख़ल—(ना० पु०) प्रवेश, रिघाव; शिरकाव, ताबा, लुडबुड।
—करनेवाल—(ना० पु०) आक्रमणारा, व्यापणारा।
—बेजा—(ना० पु०) बेकायदेशीर ताबा।
—याबी—(ना० स्त्री०) ताबा घेणें।
दख़ील—(वि०) कब्जादार (हिं०) ताबा. वाळगणारा, प्रविष्ठ।
—कारी—(ना० स्त्री०) वडिलोपार्जित ताबा।

दगड़+—(ना० पु०) नगारा; दुंदुभी ।
दगड़ना—(स० क्रि०) अविश्वास करणें, खऱ्यावर देखील विश्वास न ठेवणें ।
दगड़ा-रा—(ना० पु०) रास्ता (हिं०) रस्ता; मार्ग हमरस्ता ।
दगदगा—(ना० पु०) डर, संदेह (हिं०) भीति; शंका; संशय, आशंका ।
दगदगा—(वि०) चमकीला (हिं०) चमकदार ।
दगदगाना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चकाकणें ।
दगदगाहट—(ना० स्त्री०) चमक ।
दगधना—(अ० क्रि०) जलना (हिं०) जळणें इजा होणें ।
दग़ना—(अ० क्रि०) दाग़ लगना (हिं०) डाग लागणें, बंदूक उडणें ।
दगरा+—(ना० पु०) विलंब, रस्ता ।
दगलफसल—(ना० पु०) फरेब (हिं०) धोका, फसवणूक; कपट ।
दगल—(ना० पु०) लबादा (हिं०) कापूस भरलेला आंगरखा ।
दगहा—(वि०) सुतकी, डाग लागलेला ।
दग़ा—(ना० स्त्री०) धोखा (हिं०) धोका, कपट ।
—बाज—(वि०) छली (हिं०) कपटी ।
—बाजी—(ना० स्त्री०) कपट ।
दग़ैल—(वि०) कपटी, लुच्चा ।
दग़ीला—(वि०) दाग़दार (हिं०) डागावलेला; डाग असलेला ।
दग्धा—(ना० स्त्री०) अमंगल तिथि ।
दग्धोदर—(वि०) क्षुधार्त; भुकेलेला ।
दघ+—(ना० पु०) त्याग, हिंसा; नाश ।
दचक—(ना० पु०) ठोकर, दबाव ।
दचना—(अ० क्रि०) गिरना (हिं०) पडणें ।
दच्छ—(वि०) दक्ष, निपुण ।
दच्छिन—(ना० स्त्री०) दक्षिण दिशा ।
दच्छिना—(ना० स्त्री०) दक्षिणा ।

दटना—
डटना— } (स० क्रि०) लड़ना (हिं०) तोंड देणें; विरोध करणें, लढणें, ताठ उभे हाणें; मागें पाय न घेणें ।
दट्ट—(ना० पु०) बुच, बोळा, दट्या ।
दड़कना—(अ० क्रि०) फटना (हिं०) चिरणें, टरकणें, फाटणें ।
दड़ेरा+—(ना० पु०) प्रचंड झड, अतिवृष्टि, धक्का, दरारा ।
दड़ोकना×—(अ० क्रि०) दहाडना (हिं०) गरजणें, गर्जना करणें ।
दढ़मुड़ा+—(वि०) बिन दाढीचा ।
दढ़ीयल—(वि०) लांब दाढीचा ।
दण्डदास—(वि०) दंडाची रक्कम नोकरी करून फेडणारा ।
दण्डादण्डी—(ना० स्त्री०) लकड़ी की मारपीट (हिं०) काठ्यांची मारामारी ,
दण्डप्रणाम—(ना० पु०) सादर अभिवादन ।
दण्डाजिन—(ना० पु०) दंड व मृगचर्म ।
दण्डाश्रम—(ना० पु०) संन्यासधर्म, सन्यासाचा आचार ।
दण्डाश्रमी—(ना० पु०) संन्यासी, दंडी ।
दतना—(स० क्रि०) "दटना" पहा ।
दतवन—
दतौन— } (ना० स्त्री०) दन्तधावन (हिं) दातवण, दांत घासण्याची लकडी ।
दतारा—दाँतों वाला (हिं०) दंताळ्या ।
दतिया—(ना० स्त्री०) छोटा दाँत (हिं०) लहान दाँत ।
दतुअन—
दतून— } (ना० स्त्री०) "दतवन" पहा ।
दतूली—(ना० स्त्री०) लहान मुलांचे दांत ।
दत्ता—(ना० स्त्री०) विवाहित कन्या ।
दत्रिम—(ना० पु०) दत्तक पुत्र, गृहीत पुत्र ।
ददन—(ना० पु०) त्याग, दान, वितरण ।

दद्दरी क्षेत्र—(ना० पु०) ऋगुमुनीचें स्थान ।
(हें स्थान बलिया जवळ आहे)

ददलना+—(स० क्रि०) डाँटना (हिं०) धमकावणें; निर्भर्त्सना करणें ।

ददा—(ना० पु०) दादा (हिं०) आजोबा ।

ददिऔरा—(ना० पु०) ददिहाल (हिं०) आजीचें माहेर ।

ददियाल—
ददिहाल— } (ना० पु०) कुळ, घराणें, वंश, आजीचें घर ।

ददिया-ससुर—(ना० पु०) सासऱ्याचा बाप ।

ददिया-सास—(ना० स्त्री०) सासऱ्याच्या बापाची बायको ।

ददोड़ा-रा—(ना० पु०) फोड़ा (हिं०) फोड, जखम, पुटकुळी, गांधी; चामखीळ; सूज ।

दद्रु—(ना० पु०) खजुली (हिं०) खरूज, खाज, दादड, गजकर्ण ।

दन्तधावन—(ना० पु०) "दतवन" पहा ।

दन्तमांस—(ना० पु०) मसूड़ा (हिं०) हिरडी ।

दन्तिनी—(ना० स्त्री०) हथिनी (हिं०) हत्तीण ।

दन्ती—(ना० पु०) हाथी (हिं०) हत्ती ।

दपट—(ना० स्त्री०) धाक, धावा, दौड़, दपटना

दपटना—(अ० क्रि०) घुड़कना (हिं०) धाक दाखविणें; दटावणें ।

दपटाना—(स० क्रि०) दामटणें ।

दपदपाना—
दपदप करना— } (अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चमकणें, चकाकणें ।

दमदमाहट—(ना० स्त्री०) रोशनी (हिं०) चमक, चकाकी ।

दफा—(ना० स्त्री०) बेर, वार (हिं०) खेप; बारी; पाळी; वेळ, कायद्याची रीत किंवा पद्धति ।

दफ्तर—(ना० पु०) कार्यालय ।

दफ्तरी—(ना० पु०) जिल्दसाज (हिं०) जिल्दगार, पुस्तिपत्र बांधणारा ।

दबक—(ना० स्त्री०) सिकुडन (हिं०) संकोच ।

दबकना—(अ० क्रि०) स्तब्ध होणें, लपणें, टपून बसणें ।

दबकाना—(स० क्रि०) पोशीदा करना (हिं०) लपविणें, छपविणें ।

दबकी—(ना० स्त्री०) घात (हिं०) टपून बसणें, दबा ।

दबकीला—
दबकैल— } (वि०) कामचुकार, चुकारतट्टू ।

दबंग—
दबंगा— } (वि०) प्रभाववान्, कुशील, बेढब ।

दबदबा—(ना० पु०) शान, दर्जा (हिं०) प्रताप; रोब; तेज, प्रभाव ।

दबना—(अ० क्रि०) नम्र होणें; लाजणें, भिणें, लपणें, शरण जाणें ।

दबवाना—(स० क्रि०) दुसऱ्याकडून दवविणे ।

दबाना—(स० क्रि०) दाबणें, मोडणें, दडपणें; नाहींसे करणें ।

दबाव—(ना० पु०) रोब (हिं०) मान; प्रभाव, वजन ।

दबीज़—(वि०) मोटा (हिं०) जाड, बळकट ।

दबीला—(वि०) रोबीला (हिं०) प्रभाववान, प्रभावशाली ।

दबेल—(वि०) ताबेदार; आज्ञांकित ।

दबोचना—(स० क्रि०) दाबणें; वजन घालणें; पाण्यांत बुडविणें ।

दबोस—(ना० पु०) चकमकीचा दगड ।

दबोसना—(अ० क्रि०) घोंट घोंट दारू पिणें ।

दबौनी—(ना० स्त्री०) पेपरवेट ।

दम—(ना० पु०) साँस (हिं०) श्वासोच्छ्वास ।
—बाज—(वि०) फसव्या, विश्वासघातकी ।
—बाजी—(ना० स्त्री०) फसवेगिरी; कपट ।
—गजरदम—(अ०) रोज सकाळीं ।

दमक—(ना० स्त्री०) चमक (हिं०) प्रकाश; चकाकी ।

दमकड़ा—(ना० पु०) दिंड; चातीवर असलेला लाकडीचा तुकडा ।
दमकना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चमकणें ।
दमकल—(ना० पु०) पंप ।
दमकला—(ना० पु०) एक प्रकारची पितकारी, कोळशाची शेगडी ।
दमका+—(ना० पु०) पहाड़ी (हिं०) टेकडी ।
दमड़ा—(ना० पु०) पैसे, धन दौलत ।
दमड़ी—(ना० स्त्री०) दमडी, पै ।
दमदमाना—(अ० क्रि०) अतिशय प्रकाशित होणें ।
दमदार—(वि०) दृढ़, मजबूत, तीव्र; चोख ।
दमन—(ना० पु०) आत्मसंयम, संयम ।
दमनक—(वि०) दमन शील ।
दमना—(अ० क्रि०) चकाकणें; लवचीकपणानें वाकणें ।
दमनी—(ना० स्त्री०) संकोच, लज्जा ।
दमबाज—(वि०) फुसलाने वाला (हिं०) कपटी ।
दमबाजी—(ना० स्त्री०) छल (हिं०) कपट ।
दमा—(ना० पु०) श्वास रोग ।
दमाद—(ना० पु०) जामात; जावई ।
दमादम—(अ०) लगातार (हिं०) एकसारखें ।
दमाना—(स० क्रि०) नवाना (हिं०) वाकविणें; लवविणें ।
दमामा—(ना० पु०) नगाड़ा (हिं०) नगारा, डंका, दुन्दुभी ।
दम्मालि, दम्माली } (ना० पु०) वज्र, अशनी ।
दयाल—(वि०) दयालु, कृपालु ।
दर—(ना० पु०) किंमत, दर, दरवाजा ।
—पर्दा—(अ०) दारोदार ।
—बदर—(अ०) दारोदर ।
दरकना—(अ० कि०) फटजाना (हिं०) फाटणें, चिरणें, टरकणें ।
दरका—(ना० पु०) चीर; फट; छेद; छिद्र ।
दरकाना—(स० क्रि०) फटाना (हिं०) फाडणें; चिरणें; टरकाविणें ।

दरकार—(वि०) आवश्यक; अपेक्षित; जरूरी ।
दरकिनार—(अ०) अलग (हिं०) वेगळा, पृथक; दूर ।
दरकी—(ना० स्त्री०) "दरका" पहा ।
दरख्वास्त—(ना० स्त्री०) अर्जी (हिं०) अर्ज; प्रार्थना-पत्र ।
दरख्त—(ना० पु०) वृक्ष; झाड ।
दरगाह—(ना० स्त्री०) दरबार (हिं०) कचेरी; कार्यालय; देवालय ।
दरज—(ना० स्त्री०) दरार (हिं०) छेद; फट ।
दरजिन—(ना० स्त्री०) शिंपीण ।
दरजी—(ना० पु०) सूचि-जीवी (हिं०) शिंपी ।
दरण—(ना० पु०) ध्वंस, विनाश ।
दरद—(ना० स्त्री०) व्यथा; पीड़ा; यातना; वेदना ।
दरदर—(अ०) द्वारद्वार (हिं०) दारोदार ।
दरदरा—(वि०) अधपिसा (हिं०) भरड दळलेला भरड ।
दरना—(स० क्रि०) पीसना (हिं०) दळणें; नष्ट करणें ।
दरप—(ना० पु०) दर्प ।
दरपन—(ना० पु०) आइना (हिं०) आरसा ।
दरपनी—(ना० स्त्री०) लहान आरसा ।
दरपरदा—(अ०) लपून; अडून; दडून ।
दरब—(ना० पु०) द्रव्य; दान, धातु ।
दरबहरा—(ना० पु०) मद्य विशेष ।
दरबा—(ना० पु०) कबूतर का कठघरा (हिं०) कबूतरांचें खानेदार घर ।
दरबान—(ना० पु०) द्वारपाल, देवडीवाला ।
दरबानी—(ना० स्त्री०) देवड़ी; पुढचा सोपा ।
दरबार—(ना० पु०) राजसभा; विचार-स्थान, धर्माधिकारण ।
दरबारी—(ना० पु०) सभासद; राजसभेंत बसणारा ।
दरभा—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची चटई ।
दरमाह—(ना० पु०) वेतन (हिं०) मजूरी ।
—दार—(वि०) पगारदार ।
दरवाजा—(ना० पु०) किवाड़ (हिं०) दार; फाटक; द्वार ।

दरवान—(ना० पु०) "दरबान" पहा ।
दरवेश—(ना० पु०) फ़क़ीर (हिं०) संन्यासी ।
दरस—, दश } (ना० पु०) देखादेखी (हिं०) दर्शन ।
दरसन—(ना० पु०) "दरस" पहा ।
दरसाना—(स० क्रि०) दिखलाना (हिं०) दाखविणें ।
दरही—(ना० स्त्री०) एक जातीचा मासा ।
दरांती—(ना० स्त्री०) हँसुआ (हिं०) विळी; विळा; पीक कापण्याचा विळा ।
दरार-रा—(ना० पु०) चीर; फट; छिद्र ।
दराज—(ना० स्त्री०) खाने; कप्पे ।
दरी—(ना० स्त्री०) कन्दरा (हिं०) पर्वताची गुहा; किंमत, भाव, दर ।
दरिद—(ना० पु०) कंगाली (हिं०) दारिद्र्य ।
दरिद्र—(वि०) कंगाल (हिं०) दरिद्री ।
दरिया—(ना० पु०) समुद्र; मोठी नदी ।
दरयाई—(वि०) नदी संबंधी ।
दरिया-दिल—(वि०) उदार; दानी ।
दरिया-दिली—(ना० स्त्री०) उदारता ।
दरी—(ना० स्त्री०) सतरंजी ।
दरीबा—(ना० पु०) पान तंबाखूचें दुकान ।
दरेंती—(ना० स्त्री०) लहान जातें ।
दरेग़—(ना० पु०) इनकार (हिं०) विरोध; प्रतिकूलता नाकबूली ।
दरेस—(ना० पु०) फूलदार छापाचा कपडा, ड्रेस, वर्दी ।
दरेसी—(ना० स्त्री०) मरम्मत (हिं०) दुरुस्ती ।
दरोग़—(ना० पु०) झूट (हिं०) असत्य ।
—हलफ़ी—(ना० स्त्री०) खोटा शपथ-विधी ।
दरोग़ा—(ना० पु०) फौज़दार ।
दर्जन—(ना० स्त्री०) बारह; डझन ।
दर्जा—(ना० पु०) खोली; मजला; भाग; दरजा; इयत्ता;
—ब—दर्जा (अ०) हळू-हळू ।
दर्द—(ना० पु०) पीडा; दुख; त्रास ।
—सर—(ना० पु०) डोकें दुखणें ।
—शरीक—(वि०) दयाळू; सहानुभूतिचा ।
—नाक—(वि०) दुःखद; दयाळू,
—दर्दमंदी—(ना० स्त्री०) सहानुभूती ।
दर्मियान—(ना० पु०) बीच (हिं०) मध्य ।
—इस-में—(अ०) इतक्यांत ।
दर्मियानी—(वि०) बीचका (हिं०) मध्यस्थ ।
दर्राना—(अ० क्रि०) बेधडक पुढें जाणें ।
दर्शन—(ना० पु०) मुलाकात (हिं०) भेंट ।
दल—(ना० पु०) समूह, पक्ष; पान ।
दलक—(ना० स्त्री०) दमक (हिं०) कांप; धक्का ।
दलकना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) दचकणें; हालणें; कांपणें ।
दलकपाट—(ना० पु०) न उमललेली कळी ।
दलना—(स० क्रि०) पीसना (हिं०) दळणें ।
दलबादला—(ना० पु०) बड़ा खीमा (हिं०) मोठा तंबू; मोठी फौज़; ढगांचा समूह ।
दलवाना—, दलाना— } (स० क्रि०) पीसना (हिं०) दळविणें ।
दलवैया—(ना० पु०) दळणारा; दळ्या ।
दलहारन—, दलहारी— } (ना० स्त्री०) दळवीण, धान्याचा व्यवहार करणारी स्त्री ।
दलहारा—(ना० पु०) धान्याचा व्यापारी ।
दलाना—(स० क्रि०) "दलवाना" पहा ।
दलाल—(ना० पु०) बिचवाई (हिं०) मध्यस्थ ।
दलाली—(ना० स्त्री०) बिचवानी (हिं०) मध्यस्थाची मजूरी ।
दलिद्र—(वि०) दरिद्री, दीन, दुःखी ।
दलिया—(ना० पु०) अधकुट्टा (हिं०) भरड ।
दलिहन—(ना० स्त्री०) ज्याची डाळ केली जाते असें धान्य, (हरभरा, मूग, उडीद वगैरे)
दलील—(ना० स्त्री०) सबूत (हिं०) कारण, सिद्धता, युक्ति, हेतु, सबब, प्रमाण, गमक ।
दलेती—(ना० स्त्री०) हातानें दळण्याचें जातें ।

दवा—
दवाई— } (ना० स्त्री०) ओषधि; औषध ।

—दारू—(ना० स्त्री०) औषधपाणी ।

—दाना—(ना० पु०) औषधालय ।

दवागि—(ना० स्त्री०) दावाग्नि; दावानल ।

दवात—(ना० स्त्री०) मसीपात्र (हिं०) दौत ।

दवारि—(ना० पु०) "दवागि" पहा ।

दशहरा—(ना० पु०) दसरा; विजयादशमी ।

दसौंधी-धी—(ना० पु०) वन्दी (हिं०) भाट, गायक, प्रशंसक; स्तुति पाठक ।

दस्त—(ना० पु०) हात; शौच; ढाळ; हागवण ।

—बरदारी—(ना० स्त्री०) त्याग, माघार ।

—बस्ता—(वि०) समित्पाणी; हातजोडून ।

—खत—(ना० पु०) सही; हस्ताक्षर ।

—कार—(ना० पु०) कलाभिज्ञ ।

—कारी—(ना० स्त्री०) हस्त कौशल्य ।

—गर्दा—(ना० पु०) अंगावर काढलेलें तोंडी

—गीरी—(ना० स्त्री०) मदत, कर्ज ।

दस्तन्दाजी—(ना० स्त्री०) ढवळाढवळ; लुडबुड ।

दस्तक—(ना० स्त्री०) दारावार थपकी मारणें ।

दस्ता—(ना० पु०) मुठिया (हिं०) दांडा; कागदाचा दस्ता ।

दस्तावेज—(ना० स्त्री०) तमस्सुक (हिं०) कर्ज-खत; ऋणपत्र ।

दस्ती—(वि०) हातचा; ।

दस्तूर—(ना० पु०) रसम (हिं०) रिवाज, तऱ्हा पद्धति; प्रकार ।

दस्तूरी—(ना० स्त्री०) दलाली; रस्त्यावर घेतला जाणारा टोल ।

दसा—(ना० पु०) वैश्यापैकीं एक जात ।

दह—(ना० पु०) खोलपाणी; पाण्यांतील भोंवरा ।

दहक—(ना० स्त्री०) दाह; चमक ।

दहकना—(अ० क्रि०) जलना (हिं०) जळणें, नाशपावणें; पश्चात्ताप पावणें ।

दहकाना—(स० क्रि०) जलना (हिं०) जाळणें, नष्ट करणें; पश्चात्ताप करविणें ।

दहना—
दहिना— } (वि०) दक्षिण; उजवा ।

दहर—(ना० पु०) लहान उंदीर; भाऊ; बालक; नरक; वरुण ।

दहल—(ना० स्त्री०) भयानें कंपित होणें ।

दहलना—(अ० क्रि०) कांपणें; हालणें; भयभीत होणें; भिणें ।

दहलाना—(स० क्रि०) परेशान करना (हिं०) भयभीत करणें; घाबरविणें ।

दहसेरा—(ना० पु०) दहाशेरी; दहा शेराचें वजन ।

दहाई—(वि०) दहम ।

दहाड़ना—(अ० क्रि०) डरकाना (हिं०) डरकाळी फोडणें; गरजणें ।

दहाना—(स० क्रि०) "दहकाना" पहा ।

दहिना—(वि०) "दहना" पहा ।

दहुँ*—(अ०) अथवा; किंवा ।

दहेड़ी—(ना० स्त्री०) दहिहंडी; दह्याचें भांडें ।

दहेज—(ना० पु०) दायज (हिं०) स्त्री-धन, अंदेण यौतुक ।

दहेंगर—(ना० पु०) "दहेंडी" पहा ।

दाइजा
दाइज } (ना० पु०) "दहेज" पहा ।

दाईं—(वि०) दहने ओर (हिं०) उजवी कडील ।

दाऊ—(ना० पु०) मोठा भाऊ, काका; बलदेव ।

दाऊद—(सर्वनाम) पैगंबर ।

दाएँ बाएँ—(अ०) उजवी-डावी-कडे ।

दाँड़—(ना० पु०) जुर्माना (हिं०) दंड, शिक्षा, अन्याय, इजा ।

दांडा तेडा—(ना० पु०) दोन जमिनींमधील हद्द किंवा खूण ।

दाँडी—(ना० पु०) खेवक (हिं०) वल्हविणारा ।
(ना० स्त्री०) तराजू, तागड़ी ।

दाँतन (ना० पु०) "दातुन" पहा ।

दाँता—(ना० पु०) फणीं किंवा करवताचा दांत, दातें ।
—किलकिल—(ना० स्त्री०) भांडण ।
दाँती—(ना० स्त्री०) "दांता" पहा ।
दांव—(ना० पु०) घात, मौका (हिं०) टपून बसणें; प्रसंग; संधी; कुस्तींतील डाव ।
दाँवरी—(ना० स्त्री०) रस्सी (हिं०) दोरी ।
दाख—(ना० पु०) अंगूर (हिं०) द्राक्ष ।
दाखिल—(वि०) प्रविष्ट; हजर ।
—खारिज—(ना० पु०) नावांची बदल ।
—दफ्तर—(वि०) फेरिस्तांत ठेवलेलें,
दाग—(ना० पु०) धब्बा (हिं०) डाग; ठिपका, कलंक दोष; चट्टा ।
दागना—(स० क्रि०) चिन्ह करणें; डाग दे ॅं, (बंदूक) डागणें ।
दागी—(वि०) दंडित; दोषी; कलंकित ।
दाघ—(वि०) जला हुआ (हिं०) दग्ध,
(ना० पु०) दाह; ताप; गरमी ।
दाटना—(स० क्रि०) "डाँटना" पहा ।
दाड़क—(ना० पु०) दांत; दाढ ।
दाड़िम—(ना० पु०) अनार (हिं०) डाळिंब ।
दाढ़—(ना० स्त्री०) "दाड़त" पहा ।
दाढ़िका—(ना० स्त्री०) दाढ़ी (हिं०) डाढी ।
दाद—(ना० स्त्री०) इन्साफ (हिं०) न्याय ।
दाघ—(वि०) जला हुआ (हिं०) दग्ध ।
—(ना० पु०) दाह; ताप, गरमी ।
दाटना—(स० क्रि०) "डाँटना" पहा ।
दाड़क—(ना०पु०) दांत, दाढ ।
दाड़िम—(ना० पु०) अनार (हिं०) डाळिंब ।
दाढ़—(ना० स्त्री०) "दाड़क" पहा ।
दाढ़िका—(ना० स्त्री०) दाढ़ी (हिं०) दाढी ।
दाद—(ना० स्त्री०) इन्साफ़ (हिं०) न्याय ।
—रसी—(ना० स्त्री०) न्याय-प्राप्ति ।
—मर्दन—(ना पु०) औषधि विशेष ।
दादरा—(ना० पु०) गाण्यांतील एक राग ।
दादा—(ना० पु०) आजोबा ।

दादी—(ना० स्त्री०) आजी ।
दादनी—(ना० स्त्री०) ऋण, उधार ।
दादुर—(ना० पु०) मेंढक (हिं०) बेडूक ।
दादू—(ना० पु०) एक विख्यात साधु होऊन गेला. 'दादूपंथ' म्हणून त्याचा एक पंथ आहे ।
दाना—(वि०) अक्लमन्द (हिं०) बुद्धिमान, अनुभ ज्ञाता ।
दानाई—(ना० स्त्री०) अक्लमन्दी (हिं०) बुद्धिमत्ता ।
दानिशमन्द—(वि०) "दाना" पहा ।
दानिस्त—(ना० स्त्री०) राय (हिं०) मत, विचार ।
दाप—(ना० पु०) प्रताप, दर्प, गर्व, अभिमान, अहं शक्ति, बल, जोर, उत्साह, क्रोध ।
दापक—(वि०) दबाने वाला (हिं०) प्रतापी, अभिमानी अहंकारी ।
दाब—(ना० पु०) दाब, ताबा, जबरी, चांप ।
दाबना—(स० क्रि०) दाबणें, दडपणें, पिळणें ।
दाम—(ना० पु०) रुपया-पैसा, भाव, मूल्य ।
दामन—(ना० पु०) वस्त्राचें टोंक ।
—गीर—(ना० पु०) पोष्य, आश्रित ।
दामाद—(ना० पु०) जामाता (हिं०) जांवई ।
दामासाह—(ना० पु०) दिवाळखोर ।
दामासाही—(ना० स्त्री०) दिवाळ-खोरी, विभागणी, वाटणी ।
दामी—(ना० पु० स्त्री०) लगान (हिं०) कर, फाळा ।
दायजा—(ना० पु०) दहेज (हिं०) "दहेज" पहा ।
दायभाग—(ना० पु०) वडिलोपार्जित धनाची वाटणी किंवा हिस्सा ।
दायम—मी—(वि०) हमेशा रहने वाला (हिं०) कायम टिकणारा ।
दायर—(वि०) चालू ।
दाया— अभियोग (हिं०) दावा ।
दारचीनी—(ना० स्त्री०) दालचीनी ।
दाराधीन—(वि०) ज़नमुरीद (हिं०) स्त्री-वश ।
दारी—(ना० स्त्री०] लढाइंत घेतलेली गुलाम स्त्री ।

दारु—(ना० स्त्री०) शराब, बारूद, (हिं०) पिण्याची दारू, बंदूकीची दारू ।
दारु—(ना० स्त्री०) औषधि ।
दारोगा—(ना० पु०) फौजदार; पोलीस इन्सपेक्टर; मुकादम ।
दारोगई—(ना० स्त्री) फौजदाराची कामें ।
दाल—(ना० स्त्री०) डाळ ।
दालान—(ना० पु०) उसारा (हिं०) पडवी ।
—दार—(ना० पु०) बाहेरची ओटी ।
दावत—(ना० स्त्री०) निमंत्रण, आमंत्रण ।
दावन—(ना० पु०) पीडण, मर्दन; पीडा ।
दावरी—(ना० स्त्री०) दावें; गुरें बांधण्याची दोरी ।
दावा—(ना० पु०) हक़ (हिं०) हक्क, मागणी; फ़िर्याद; मुद्दा, सिद्धांत ।
—दार—(ना० पु०) हक्कदार, वंशज ।
दावा—(ना० स्त्री०) नालिश (हिं०) फिर्याद; याचना; प्रार्थना ।
दाश्त—(ना० स्त्री०) परवरिश, हिफ़ाज़त (हिं०) पोषण, काळजी ।
दासा—(ना० पु०) लाकडाची ठेप, दीवार की कुरसी के ऊपर बैठाया हुआ पत्थर ।
दास्तान—(ना० स्त्री०) किस्सा (हिं०) गोष्ट, कहाणी, वर्णन ।
दाह—(ना० पु०) दावानल, चिंता, हेवा ।
दाहना—(स० क्रि०) जलाना (हिं०) जाळणें, आग लावणें ।
दाहिना—(वि०) उजवा, सरळ, थेट ।
दिक़+—(ना० स्त्री०) ताप, ज्वर, त्रास ।
(वि०) त्रस्त, तप्त ।
—दारी—(ना० स्त्री०) त्रास, चीड, पीडा ।
—दार—(वि०) रोगी; दुःखी, दीन ।
दिक़त—(ना० स्त्री०) संकट, कावा, गोंधळ ।
दिखलाना, दिखाना—(स० क्रि०) समझाना (हिं०) समजाविणें, दर्शविणें, प्रकट करणें, साक्षात्कार करणें, जाहिर करणें ।

दिखलावा—(ना० पु०) दिखावा, नुमाइश (हिं०) देखावा, भपका ।
दिखवैया—(ना० पु०) दर्शक; दाखविणारा ।
दिखाई—(ना० स्त्री०) लखाई (हिं०) पहाणें, दृष्टीस पडणें ।
मुँह—(ना० स्त्री०) सूनमुख पहाणें ।
दिखाऊ—(वि०) दिखावटी (हिं०) सुंदर, सतेज, गोंडस ।
दिखाना—(स० क्रि०) "दिखलाना" पहा ।
दिखाव—(ना० पु०), दिखावट—(ना० स्त्री०) "दिखलावा" पहा ।
दिग्शूल, दिकशूल—(ना० पु०) प्रवासास निघण्यास निषिद्ध दिवस ।
दिग्गी, दिघी—(ना० स्त्री०) तालाव (हिं०) तलाव, वापी, तडाग ।
दिठौना—(ना० पु०) गालबोट; दृष्टी लागूनये म्हणून लावलेलें गाल बोट ।
दिढ़ाना—(स० क्रि०) साबीत करना (हिं०) सिद्ध करणें, प्रमाणित करणें, दृढ करणें, मजबूत करणें ।
दिन—(ना० पु०) रोज़ (हिं०) दिवस, काळ ।
—भर—(अ०) दिवस भर, सर्व दिवस ।
—चढ़े—(अ०) सकाळीं, उशीरा ।
—धौले—(अ०) दिवसा ढवळ्या ।
—ढले—(अ०) सूर्यास्ता पूर्वी ।
—पूरे—होना (वि०) दिवस भरणें ।
दिनादि—(ना० पु०) सबेरा (हिं०) सकाळ; प्रभात सुप्रभात ।
दिनारा—, दिनी—, दिनैला— (वि०) पुराना (हिं०) जुना, म्हातारा; शिळा ।
दिनौंधा—(वि०) दिन का अन्धा (हिं०) दिवसान्ध ।
दिमाग़—(ना० पु०) मस्तिष्क (हिं०) मेंदू, डोकें, बुद्धि, गर्व अभिमान ।
दिमाग़ी—(वि०) सदर्प (हिं०) गर्विष्ट, मेंदू विषयक ।

दिया—(ना० पु०) चिराग (हिं०) दिवा, बत्ती ।
—सलाई—(ना० स्त्री०) काड्याची पेटी ।
दियानत—(ना० स्त्री०) ईमान, इन्साफ़ (हिं०) प्रामाणिकपणा, न्याय ।
—दार—(वि०) प्रामाणिक, न्याय्य ।
—दारी—(ना० स्त्री०) ईमान, प्रामाणिकपणा ।
—बद—(वि०) अप्रामाणिक ।
दिल—(ना० पु०) हृदय; मन, आत्मा, बुद्धि ।
—पसन्द—(वि०) आनन्ददायक, रुचकर ।
—जमई—(ना० स्त्री०) समाधान; खात्री, आत्मविश्वास ।
—चस्प—(वि०) मनोरंजक, सुखकर ।
—चस्पी—(ना० स्त्री०) आनन्द, सुख ।
—चोर—(वि०) भित्रा, गैरसावध ।
—दरिया—(अ०) रगड, रेल चेल ।
—ही में—(अ०) गुप्तपणें; चोरून ।
दिलवाना } दिलाना } (सि० क्रि०) देवविणें; दान करविणें ।
दिलवैया—(वि०) दान करविणारा; देवविणारा ।
दिलावाना—(स० क्रि०) वसूल करणें; परत मिळविणें ।
दिलबर—(वि०) बहादुर (हिं०) शूर ।
दिलासा—(ना० स्त्री० पु०) तसल्ली (हिं०) समाधान; सुख; आराम ।
दिली—(वि०) हार्दिक (हिं०) मनः पूर्वक ।
दिलेर—(वि०) बेखौफ़; बहादुर (हिं०) धाडसी; शूर; बेडर ।
दिलेरी—(ना० स्त्री०) बहादुरी (हिं०) शौर्य; वीर्य; धाडस ।
दिल्लगी—(ना० स्त्री०) मज़ाक; हंसी (हिं०) थट्टा, हंसे; विनोद ।
दिवाल—(ना० स्त्री०) भीत (हिं०) भिंत ।
—गीर—(ना० पु०) भिंतीला लावण्याचा दिवा ।
गीरी—(ना० स्त्री०) भिंतमढविण्याचें कापड; भिंतीचे पडदे, बुटीदार कापड ।
दिवाल—(ना० पु०) दिवाळें; दिवाळखोरी ।
दिवालिया—(ना० पु०) दिवाळखोर ।
दिवाली—(ना० स्त्री०) दिवाली; दीपावली ।
दिविज—(वि०) स्वर्गीय; दिव्य; अलौकिक ।
दिशा—(ना० स्त्री०) दिशा, बाजू; मार्ग; मलनिस्सर्जन ।
—वर—(ना० पु०) विदेश, परदेश ।
—वरी—(वि०) अन्य देशाचा ।
दिसना—(अ० क्रि०) दिखना (हिं०) दिसणें; दृष्टीस पडणें ।
दिसावर—(ना० पु०) विदेश; अन्य देश ।
दिसावरी—(ना० स्त्री०) विदेशी; परदेशी ।
दिहरा+—(ना० पु०) मन्दिर (हिं०) देवालय, देवस्थान ।
दिहली—(ना० स्त्री०) द्वार (हिं०) देवढी उंबरा, उबरठा ।
दीखना—(अ० क्रि० "दिसना" पहा ।
दीठ—(ना० स्त्री०) दृष्टी, नजर, कटाक्ष ।
दीठा—(वि०) देखा हुआ (हिं०) पाहिलेला ।
दीठी—(ना० स्त्री०) दृष्टी; नेत्र, नयन ।
दीदा—(ना० पु०) आँख (हिं०) डोळा; नयन ।
दीदार—(ना० स्त्री०) मुलाकात (हिं०) भेट; दर्शन; नजर, दृष्टी ।
दीदी—(ना० स्त्री०) वडील बहिण, वडील नणंद, नणंद; मोठी बहिण ।
दीन—(ना० पु०) मज़हब (हिं०) धर्म; पंथ, ईश्वरविषयक विशिष्ट निष्ठा ।
दीनताई—(ना० स्त्री०) गरीबी (हिं०) दारिद्र्य, नम्रता, विनय ।
दीनार—(ना० स्त्री०) फारसी सिक्का (हिं०) पारसी नाणें; ।
दीनी—(वि०) मज़हबी (हिं०) धार्मिक ।
दीपक—(ना० पु०) चिराग (हिं०) दिवा ।
दीपशिखा—(ना० स्त्री०) लौ (हिं०) दिव्याची ज्योति ।

दीप्ताद—(ना० पु०) बिल्ला (हिं०) बोका; मांजर।
दीमक—(ना० स्त्री०) सुफेद चींटे (हिं०) पांढऱ्या मुंग्या।
दीवट—(ना० स्त्री०) चिरागदान (हिं०) ठाणवई दिवा ठेवण्याची ठाणवी, समई।
दीवली—(ना० स्त्री०) छोटा दिया (हिं०) लहान दिवा; चिमणी।
दीवान—(ना० पु०) शाही दर्बार (हिं०) राज दरबार
—आम—(ना० पु०) सार्वजनिक दिवाणखाना।
—खास—(ना० पु०) मंडल, वरिष्ठ मंडळ।
दीवाना—(वि०) पागल (हिं०) मूर्ख; खुळा।
—पन—(ना० पु०) मूर्खता; खुळेपणा।
दीवार—(ना० स्त्री० "दिवाल" पहा।
दीवाली (ना० स्त्री०) कातड्याची पट्टी।
दीसना—(अ० क्रि०) दीख पड़ना (हिं०) दृष्टीं पडणें, दिसणें।
दीह*—(वि०) लंबा (हिं०) दीर्घ।
दुआ—(ना० स्त्री०) आशिष (हिं०) आशीर्वाद, प्रार्थना, धांवा।
दुख-दाई—(वि०) त्रासदायक।
दुःख-भागी—(व०) दुःखी कष्टी।
दुखड़ा—(ना० पु०) आपत्ति (हिं०) दुर्दैव, संकटें, संकट कहाणी।
दुखना—(अ० क्रि०) दर्द करना (हिं०) दुखणें, पीडा होणें।
दुखाना—(स० क्रि०) तकलीफ देना (हिं०) त्रास देणें, छळणें, इजा करणें।
दुःखिया, दुःखियारा—(वि०) मुसीबत-ज़दा (हिं०) दुःखी, दरिद्री, कंगाल।
दुखी—(वि०) पीडित; कष्टी।
दुःसाहस—(ना० पु०) अतिशय साहस, मनाची दृढ़ता, निर्भयता।
दुःसाहसी—(वि०) अत्यन्त उत्साही।
दुआर—(ना० पु०) द्वार (हिं०) फाटक, दरवाजा, देवडी।

दुई—(ना० स्त्री०) द्वैत, भेद-बुद्धि।
दुकड़ा—(ना० पु०) छदाम (हिं०) दमड़ी।
दुकड़ी—(ना० स्त्री०) दुकल, जोडी।
दुगुणा-ना—(वि०) दूना (हिं०) दुप्पट।
दुचित-ता—(वि०) चंचल, अस्थिर, अनिश्चयी, चंचल-मनाचा।
दुचिताई—(ना० स्त्री०) चिन्ता, सन्देह, व्याकुलता, उद्विग्नता, द्वैचित्त।
दुत—(अ०) हट, चालता हो।
—कार—(ना० पु०) झिडकारणें।
—कारी—(ना० स्त्री०) धमकी, धाक।
दुतकारना—(स० क्रि०) फटकारना (हिं०) रागे भरणें, कान पिळणें।
दुताना—(स० क्रि०) "दुतकारना" पहा।
दुति*—(ना० स्त्री०) शोभा (हिं०) द्युति, शोभा।
दुधा*—(अ०) द्विधा।
दुधार—, दुधैल— (वि०) पुष्कळ दूध देणारी।
दुनिया—(ना० स्त्री०) संसार (हिं०) जग, जगांतील लोक, मानवजात।
—दार—(वि०) ऐहिक, ऐहिक संसारांत गढून गेलेला।
—दारी—(ना० स्त्री०) सांसारिकता, प्रपंच, व्यवहार; सामान्य-नीति।
—वी—(वि०) सांसारिक, ऐहिक।
दुन्द—(ना० पु०) द्वन्द्व-युद्ध, मल्ल-युद्ध, कलह, विवाद, भांडण।
दुन्द—(ना० पु०) दुन्दुभी, आवाज, गडबड।
दुपट्टा—(ना० पु०) चदरा (हिं०) पांघरण्याची चादर; दुपेटा; शाल, पगडी।
दुपद—(ना० पु०) द्विपद, मनुष्य।
दुपहरिया—(ना० स्त्री०) दोन प्रहरीं उमलणारें फूल, मध्याह्न।

दुबधा—(ना० स्त्री०) शक, संदेह (हिं०) संशय, शंका, अनिश्चय, वानवा।

दुबला—(वि०) पतला (हिं०) क्षीण, निर्बल, दुर्बल, किडकिडीत।

दुबलाई— (ना० स्त्री०) पतलापन (हिं०) दुर्बळ-
दुबलापन— } (ना० पु०) पणा, किडकिडीतपणा।
दुबलापा—

दुबिधा—(ना० स्त्री०) दुभाव (हिं०) शंका, भ्रम, अनिश्चित ज्ञान।

दुभाषिया—(ना० पु०) दुभाष्य; दोन भाषा जाणणारा, दुभाषी।

दुबे -(ना० पु०) द्विवेदी, एक ब्राह्मण जात।

दुम—(ना० स्त्री०) पूँछ (हिं०) शेपूट, अंत, शेवट, अनुयायी।

—दार—(वि०) शेपूट असलेला।

—दार सितारा—(ना० पु०) शेंडे नक्षत्र।

दुमट+—(ना० स्त्री०) माती व वाळूची मिसळ।

दुर—(अ०) अलग हो (हिं०) हट्।

दुरना+*—(अ० क्रि०) छिपना (हिं०) लपणें, अदृश्य होणें।

दुरात्मा—(ना० पु०) बदमाश (हिं०) हलकट, नीच मनुष्य; उडाणटप्पू।

दुदुराना—(स० क्रि०) छिपाना (हिं०) लपविणें; छपविणें, अदृश्य करणें।

दुराप—
दुरलभ— } (वि०) दुष्प्राप्य; दुर्लभ, कष्टसाध्य।

दुराव—(ना० पु०) लुकाव (हिं०) लपणें; कपट, लुच्चेगिरी।

दुरिष्ट—(वि०) अतिमंद, महापापी, पापिष्ट, दुष्ट।

दुरी—(ना० स्त्री०) दुरीं, इस्पिटांच्या खेळांतील दुरीं।

दुरुक्त—(ना० पु०) गाली (हिं०) शिवी।

दुरुखा—(ना० पु०) दुमुहाँ (हिं०) दोमुखी।

दुरुस्त—(वि०) ठीक (हिं०) चांगला, नीट; व्यवस्थित; धड।

दुरुस्ती—(ना० स्त्री०) सही (हिं०) धडपणा, व्यवस्थित पणा; नीटपणा, सुधारणा।

दुरेफ—(ना० पु०) भ्रमर; भौंरा; द्विरेफ।

दुर्गम—(वि०) कठीण, असाध्य, कल्ला।

दुर्गंधा—(ना० पु०) प्याज (हिं०) कांदा; पलांडु।

दुर्घटना—(ना० स्त्री०) आपत्ति, संकट।

दुर्जनताई—(ना० स्त्री०) बुराई (हिं०) वाईटपणा, हलकटपणा, दुष्टता, दुष्टपणा।

दुर्दिन—(ना० पु०) कुदिन (हिं०) वाईट दिवस, कुंद हवेचा दिवस, मेघाच्छादित दिवस।

दुर्द्धर्ष—(वि०) उग्र, दुर्दमनीय, प्रबल, प्रचंड उग्र।

दुर्नाम—(ना० पु०) बदनामी (हिं०) अकीर्ति, दुर्लौकिक; निन्दा।

दुर्भगा(ना० स्त्री०) अप्रिय भार्या; नावडती बायको।

दुर्भाग—(ना० पु०) बदक़िस्मती (हिं०) दुर्दैव, दुर्भाग्य, कुदैव।

दुर्मद—(वि०) मस्त; अहंकारी; मत्त; घमंडखोर।

दुर्मना—(वि०) उद्विग्न; चिंतित, उदास।

दुर्मेधा—(वि०) मेधाहीन; दुर्बुद्धि; अज्ञानी।

दुर्वचन—
दुर्वाच्य— } (ना० पु०) निन्दा, शिवी, कटुवचन।

दुर्वाद—(ना० पु०) अकीर्ती; निन्दा; बदनामी, अपवाद।

दुर्वार—(वि०) अनिवार्य।

दुर्विषह—(वि०) असह्य; दुसह, कठिण, कठोर।

दुलकी—(ना० स्त्री०) दुड़की, घोड्याची एक चाल।

दुलड़ा—(वि०) दो लरों का (हिं०) दुहेरी।

दुलड़ी—(ना० स्त्री०) दोन लड्याची माळ।

दुलत्ती—(ना० स्त्री०) लाथ, लत्ता।

दुलहन—
दुलहिन— } (ना० स्त्री०) नववधू; सून।

दुलहा—
दुल्हा— } (ना० पु०) नवरा मुलगा; वर।

दुलाई—(ना० स्त्री०) दुलई, पांघरूण, कापूस घालून तयार केलेली दुलई ।
दुलार—(ना० पु०) प्यार (हिं०) प्रेम, लाड, प्रीति; स्नेह ।
दुलारा—(वि०) प्यारा (हिं०) लडका ।
दुवार—(ना० पु०) "दुआर" पहा ।
दुवे—(ना० पु०) "दुबे" पहा ।
दुशमन—(ना० पु०) बैरी (हिं०) शत्रु; वैरी ।
दुशाला—(ना० पु०) शालीची जोडी ।
दुष्कृत—(ना० पु०) पाप, अपराध ।
दुसाध—(ना० पु०) एक अस्पृश्य जात ।
दुसूती—(ना०स्त्री०) पलंग पोसाचें कापड, एक कापड।
दुहना—(स० क्रि०) दोहना (हिं०) धार काढणें ।
दुहरा—(वि०) द्विगुणं (हिं०) दुगुणित ।
दुहराना (स० क्रि०) दूना करना (हिं०) दुहेरी करणें ।
दुहाई—(ना० स्त्री०) सहायता की पुकार (हिं०) धावा, शरण जाणें, रड, आरड, बोंब, बोभाटा, आकांत आक्रोश, घोर ।
दुहाना—(स० क्रि०) धार काढविणें।
दुहार—(ना० पु०) दुहने वाला (हिं०) धार काढणारा ।
दुहेला—(वि०) बोझैल (हिं०) बोजड, भारी, कठीण ।
दुआ—(ना० पु०) "दूरी" पहा ।
दूकान—(ना० स्त्री०) दुकान, पेढी ।
दूज—(ना० स्त्री०) द्वितिया तिथि ।
दूजवर, दूजावर—(ना० पु०) दुसरा विवाह करून घेणारा ।
दूजा—(वि०) दूसरा ।
दूधाधारी—(वि०) दुग्धाहारी, फक्त दुधावर रहाणारा ।
दूधाभाती—(ना० स्त्री०) विवाहाच्या चौथ्या दिवशीं वधूवरांचें भोजन ।
दूधांड़ी—(ना० स्त्री०) दुहाँडी (हिं०) दुधाचें, भांडें ।
दूधार—(वि०) दुभती, दूध देणारी ।
दूधिया—(वि०) सफेद (हिं०) पांढरा (ना० पु०) दुधांतील भाग; एक प्रकारचा पांढरा दगड ।
दूधी—(वि०) दुधेला (हिं०) दुधाचा ।
दूना—(वि०) दुप्पट, दुगुणा ।
दूब—(ना० स्त्री०) दुर्वा, एक प्रकारचें गवत ।
दूबदू (अ०) तोंडावर; समक्ष ।
दूबर+—(वि०) "दुबला" पहा ।
दूर—(ना० स्त्री०) अंतर, लांबी ।
—दराज़—(वि०) फार दूरचें ।
दूरंदेश—(वि०) दीर्घदर्शी (हिं०) दूरवर, पहाणारा दूरदृष्टीचा ।
दूरंदेशी—(ना० स्त्री०) दूरदृष्टी, हुषार, सावध ।
दूरबीन—(ना० स्त्री०) दुर्बीण ।
दूरी—, दूरता— (ना० स्त्री०) फ़ासला (हिं०) दूरपणा, अंतर, फरक ।
दूल्हा—(ना० पु०) "दुलहा" पहा ।
दूसर—(वि०) दुसरा; द्वितीय ।
दृढ़ांग—(ना० पु०) हीरक (हिं०) हिरा, (वि०) धष्टपुष्ट, बकळट, धट्टाकट्टा, दणकट, ताठर, भक्कम, रांकट, धटिंगण, दांडगेश्वर ।
दृढ़ाना—, दिढ़ना— (स० क्रि०) साबित करना (हिं०) प्रमाणित करणें, सिद्ध करणें ।
देखना—(स० क्रि०) लखना (हिं०) पहाणें, लक्ष देणें, हुडकणें, पहाणी करणें, काळजी घेणें, आशा करणें प्रतीक्षा करणें ।
—भालना—(स० क्रि०) लक्ष पूर्वक पहाणें, निहाळणें, टक लावणें ।
देखव्या—, दिखवैया— (ना० पु०) द्रष्टा, पहाणारा ।
देखादेखी—(ना० स्त्री०) दृष्टादृष्ट, अनुकरण ।
देखाभाली—(ना० स्त्री०) हुडकणें, शोध ।
देखा सुना—(वि०) पाहिला सवरलेला ।

देग—(ना० स्त्री) बटलोई (हिं०) अधणाचें, भांडें, कढई ।
देगचा—(ना० पु०) अधणाचें लहान भांडें ।
देजा—(ना० पु०) "दहेज" पहा ।
देढ़—(वि०) दीड़, १½
देन—(ना० पु०) ऋण, उधार ।
—लेन—(ना० पु०) देणें घेणें, व्यवहार ।
देना—(स०क्रि०) देणें; देऊन टाकणें सोंपविणें, त्यागणें; अर्पण करणें ।
—पाना—(स० क्रि०) दिलेलें कर्ज परत मिळणें ।
दे मारना—(स० क्रि०) पटकना (हिं०) हापटणें; उचलून आदळणें ।
देर—(ना० पु०) विलंब; अवेळ ।
—तक—(अ०) उशीर पर्यंत ।
—से—(अ०) उशीरानें ।
देरा—(ना० पु०) पंजावी मंदिर; तंबू; वस्ती ।
देरी—(ना० स्त्री०) विलंब; उशीर ।
देवर—(ना० पु०) पतिका छोटा भाई (हिं०) दीर; पतीचा लहान भाऊ ।
देवरानी—(ना० स्त्री०) दीराची बायको ।
देवल—(ना० पु०) मंदिर (हिं०) देऊळ ।
देवला—(ना० पु०) दिया (हिं०) दिवा ।
देवली—(ना० स्त्री०) देवीचा वण; दिव्य ।
देवा—(ना० पु०) पद्मचारिणी लता; देणारा ।
देवान—(ना० पु०) राजाचाप्रधान मंत्री दिवाण ।
देवाल—(ना० पु०) देनेवाला (हिं०) दाता दानी, दानशील मनुष्य ।
देवाला—(ना० पु०) दिवाळें ।
देवालिया—(ना० पु०) दिवाळखोर ।
देवालेई—(ना० स्त्री०)देणेंघेणें; व्यवहार ।
देश—(ना० पु०) मुल्क (हिं०) मुलुख ।
—निकाला—(ना० पु०) हद्दपारी ।
देशान्त—(ना० पु०) देशाची मर्यादा ।
देशावर—(ना०पु०)विदेश परदेश ।

देस—(ना० पु०) "देश" पहा ।
देसा—(ना० पु०) श्राद्ध ।
देशावरी—(ना० पु०) एक प्रकारचें विड्याचें पान ।
देह—(ना० स्त्री०) शरीर ।
देहरा—(ना० पु०) जैन मंदिर ।
देहली – (ना० स्त्री०) डेवढ़ी (हिं०) देवढी; उंबरठा, चौकट, दिल्ली ।
देहात+—(ना० पु०) गांव (हिं०) खेडें; खेडें गांव ।
देहाती—(वि०) गँवार (हिं०) खेडवळ; अशिक्षित; रानवट ।
देहिर—(ना० पु०) पावसाळ्यांत पाण्याखाली सांपडलेली जमीन ।
देही—(वि०) शरीरयुक्त; जीव; आत्मा ।
दैजा—(ना० पु०) "दहेज" पहा ।
दैनंदिन—(अ०) प्रात्याहिक (हिं०) रोजचा ।
दैया—(ना० स्त्री०) माँ (हिं०) आई; माता, (प्रौढ हिंदी भाषेंत या शब्दाचा उपयोग फारसा केला जात नाहीं)
दैवात्—(अ०) चुकून; कर्मधर्म संयोगाने ।
दो—(वि०) दोन ।
—अन्नी—(ना० स्त्री०) चवली ।
—बारा—(अ०) दोन वेळां
—बरसी—(वि०) दोन वर्षांचा ।
—भाषिया—(ना० पु०) दुभाषी; दुभाष्या ।
—पारा—(वि०) दोन भाग केलेला ।
—पहर—(ना० स्त्री०) दोन प्रहर ।
—जिया किंवा जिवा—(वि०) गरोदर ।
—चित्ता—(वि०) चंचल; अस्थिर अनिश्चित ।
—बोचा—(वि०) दुखांबी (तंबू०)
—तर्फा—(वि०) दोन्ही बाजूचा ।
—नाली—(वि०) दोनबारी (बंदूक)
दोकना—(अ० क्रि०) घूरना (हिं०) गुरगुरणें, गर्जना करणें ।
दोऊ—(वि०) दोनों (हिं०) दोन्ही ।

दोक—(ना० पु०) बछेड़ा (हिं०) पोर।
दोगला—(वि०) वर्णसंकर जनित।
दोगाड़ा—(ना० पु०) दोनबारी बंदूक।
दोज़ख—(ना० पु०) नरक।
दोज़खी—(ना० स्त्री०) नरकी (हिं०) नरक-विषयक।
दोजा, दोभा—(वि०) दुसरा विवाह केलेला मनुष्य।
दोधक—(ना० पु०) छन्द विशेष।
दोना—(ना० पु०) दौना (हिं०) द्रोण।
दोनाली—(ना० स्त्री०) "दोगाड़ा" पहा।
दोवर—(वि०) दुहरा (हिं०) दुहेरी, दुप्पट।
दोवे—(ना० पु०) "दुबे" पहा।
दोपस्ता—(वि०) हामिला (हिं०) गरोदर।
दोमना—(अ० क्रि०) इनकार करना (हिं०) नाकबूल करणें, अमान्य करणें।
दोमुँहा—(वि०) "दुरुखा" पहा।
दोख—(ना० पु०) ऐब (हिं०) दोष।
दोपना— } (स० क्रि०) इलज़ाम लगाना (हिं०)
दोखना— } दोष देणें, दोष लावणें।
दोसरा—(वि०) "दूसर" पहा।
दोस्त—(ना० पु०) मित्र, बन्धु, सुहृद।
दोस्ती—(ना० स्त्री०) मित्रता, मैत्री।
दोहड़िका—(ना० स्त्री०) हिंदी भाषेंतील एक छन्द।
दोहत्तड़—(ना० स्त्री०) टाळी।
दोहता—(ना० पु०) दौहित्र, मुलीचा पुत्र।
दोहती—(ना० स्त्री०) दौहित्री, मुलीची मुलगी।
दोहद—(ना० पु०) डोहळे, गरोदर स्त्रीची इच्छा।
दोहना—(स० क्रि०) "दुहना" पहा।
दोहनी—(ना० स्त्री०) "दुधाँड़ी" पहा।
दोहर—(ना० स्त्री०) दोपर्ता चादर (हिं०) दुहेरी चादर, पांघरूण।
दोहरा—(वि०) दुगुना (हिं०) द्विगुणित।
दोहरा—(ना० पु०) छन्द विशेष।
दोहराना—(स० क्रि०) "दुहरना" पहा।
दोहराव—(ना० पु०) मुताला (हिं०) आवृत्ति।
दोहा—(ना० पु०) हिंदीं तील एक छन्द।
दोहाई—(ना० स्त्री०) "दुहाई" पहा।
दोहाना—(ना० पु०) नौजवान बैल, बछवा।
दोहिया—(ना० पु०) धार काढणारा।
दौं*—(ना० स्त्री०) आग (हिं०) आग, उष्णता, झळ, तहानेनें झालेला कंठ-शोष या, अथवा।
दौंगड़ा+—(ना० पु०) भारी वर्षा (हिं०) अतिवृष्टी।
दौज—(ना० स्त्री०) "दूज" पहा।
दौड़—(ना० स्त्री०) शीघ्र गमन।
—धूप—(ना० स्त्री०) यत्न, कष्ट, उद्योग।
दौड़ना—(अ० क्रि०) पळणें, धावणें।
—धूपना—(अ० क्रि०) परिश्रम करणें।
दौड़ा+—(ना० पु०) घुड़चढ़ा (हिं०) घोड्यावर बसलेला वाटमाऱ्या।
दौड़ाक—(ना० पु०) दौड़ाहा (हिं०) पळणारा।
दौड़ादौड़ी—(ना० स्त्री०) धावाधाव।
दौड़ाना—(स० क्रि०) पळविणें।
दौना—(ना० पु०) "दोना" पहा।
दौरा+—(ना० पु०) टोकरा (हिं०) टोपली।
दौरी+—(ना० स्त्री०) टोकरी (हिं०) लहान टोपली।
दौलत—(ना० स्त्री०) धन, संपत्ति, साम्राज्य।
—ख़ाना—(ना० पु०) हवेली, वाडा।
—मन्द—(वि०) धनिक, धनवान।
—मन्दी—(ना० स्त्री०) श्रीमंती, संपत्ति।
द्रोहिवा— } (वि०) डाही (हिं०) द्वेषी, द्रोही,
द्रोहिया— } मत्सरी, वात्रट, खोडसाळ।
द्वारा—(अ०) ज़रिया (हिं०) द्वारे, मार्फत।
द्वेष—(ना० पु०) बैर (हिं०) वैर, शत्रुत्व।
द्वैत—(ना० पु०) शत्रु, द्वैतवाद (वेदांतामध्यें)

ध

धंधला—(ना० पु०) चाल (हिं०) कपट, धोका; प्रतारणा।

धंधलाना—(स० क्रि०) चकमा देना (हिं०) चकविणें; प्रतारणा करणें फसविणें।

धंधक—(वि०) उद्यमी; परिश्रमी; व्यापारी, धंधेवाला; व्यवसायी।

धंधा—(ना० पु०) काम, उद्यम, व्यवसाय, व्यापार।

धंसना—(अ० क्रि०) घुसना (हिं०) घुसणें; शिरणें; अडकणें।

धक—(ना० स्त्री०) दिल के धडकने का शब्द, उमंग, अचानक।

धकधक—(ना० पु०) } धड़धड़।
धकधकी—(ना० स्त्री०) } भीति, भय।

धकधकाना—(अ० क्रि०) धड़कना (हिं०) उर धडधडणें।

धकेल—(ना० पु०) धक्का।

—देना—(स० क्रि०) ढकलून देणें।

धकेलना—(अ० क्रि०) धक्का देना (हिं०) ढकलून देणें, धक्का देणें।

धक्कम धक्का—(ना० पु०) रेलपेल (हिं०) धक्का-बुकी, दडपा-दडपी।

धक्काधक्की—(ना० स्त्री०) ठेलाठेली (हिं०) धक्का मुक्की, ढकला-ढकली।

धगड़ा—(ना० पु०) जार, विट, भडवा, उपपति, धगड़।

धगधगाना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चकाकणें, चमकणें, जोरानें जळणें।

धचकना+—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हलणें तुटणें, दल दलींत फसणें।

धचका—(ना० पु०) धक्का, हिसका, तोडा, दचका; धसका, धडकी।

धज—(ना० पु०) शकल (हिं०) डौल, स्वरूप, आकार आकृति, अवस्था, दशा।

—पलटना—(स० क्रि०) पोषाखबदलणें।

—भङ्ग—(ना० पु०) ध्वजभंग एक रोग, एक प्रकारचा नपुंसकपणा।

धजा—(ना० स्त्री०) पताका (हिं०) ध्वजा।

धजील—(वि०) सजीला (हिं०) सुंदर, सुरूप, रूपवान सुडोल।

धज्जी—(ना० स्त्री०) कतरन (हिं०) कापडा किंवा कागदाचा तुकडा।

धड़—(ना० पु०) देह, शरीर, कवंध।

धड़क—(ना० स्त्री०) "धकधक" पहा।

धड़कना—(अ० क्रि०) "धकधकना" पहा।

धड़का—(ना० पु०) शक (हिं०) भय, भीति।

धड़काना—(स० क्रि०) डरवाना (हिं०) भिवविणें।

धड़धड़—(ना० स्त्री०) दार ठोठावणें।

धड़धड़ाना—
धड़धड़करना— } (अ० क्रि०) "धकधकाना" पहा।

धड़ल्ला—(ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी, समूह।

धड़वा—(ना० पु०) पक्षी विशेष एक प्रकारची मैंना।

धड़ा—(ना० पु०) वजन करणें, जोख, जथा, समूह, पक्ष, दल।

धड़ाका—(ना० पु०) बंदूकीचा किंवा कांहीं पडण्याचा आवाज, स्फोट।

धड़ाम—(ना० स्त्री०) जडवस्तूच्या पडण्याचा आवाज।

धड़ी—(ना० स्त्री०) पंचसेरा वजन (हिं०) पांच शेराचें वजन पावशेर।

धडुआ—(ना० स्त्री०) एका जातीची मैंना।

धत—(ना० स्त्री०) लत, बुरी आदत (हिं०) हट्ट, वाईट सवय, हत्ती हांकण्याचा शब्द।

धतकारना—(स० क्रि०) भगाना (हिं०) पळवून लावणें, हाकलून देणें।

धता—(ना० पु०) हकाल पट्टी, धता बताना—घालवणें, सोडून देणें।

धतूरा—(ना० पु०) नशीला पेड़ (हिं०) धोतरा, धत्तूरा।

धतूरिया—(वि०) धोखेबाज़ (हिं०) फसव्या, ठक, पाखंडी, भोंदू।

धधकना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चमकणें, चकाकणें।

धन—(ना० पु०) गुरे ढोरें संपत्ति, द्रव्य।

धनक—(ना० स्त्री०) जर, जराचें काम।

धनकटी—(ना० स्त्री०) धान्याच्या कापणीचे दिवस किंवा हंगाम।

धनकर—(ना० स्त्री०) भात पेरण्याची जमीन, भाताची गादी।

धनत्तर—(वि०) ताक़तवर (हिं०) धनिक; प्रतापी; धनी; धनवान।

धनद—(वि०) फैय्याज़ (हिं०) दानी, उदार, कुबेर।

धनन्तर—(ना० पु०) धन्वन्तरी।

धनाश्री—
धनासरी— } (ना० स्त्री०) एक रागिणी।

धनिया—(ना० पु०) धणें।

धनी—(वि०) अमीर, दौलतमन्द (हिं०) श्रीमंत, चैनी, सुदैवी।

धनु
धनुक
धनुष
धनुही } (ना० पु०) कमान (हिं०) धनुष्य, धनुषी।

धनुकी—(ना० स्त्री०) कापूस पिंजण्याचा धनुष्य।

धनेसा—(ना० पु०) धनेश्वर, कुबेर।

धन्नासेठ—(वि०) धन श्रेष्ठ, कृतार्थ।

धन्नी—(ना० स्त्री०) शहतीर (हिं०) तुळवट, तुळई।

धन्नोटा—(ना० पु०) धरणा, खाली घातले जाणारें, लांकूड।

धन्य—(वि०) खुश, सुभागी (हिं०) आनंदित, भाग्यवान, सुदैवी, कृतार्थ, (अ०) बहुत अच्छा (हिं०) शाबास, वाहवा।

धप—(ना० पु०) तमाचा (हिं०) थप्पड़, चपराक, धमाटा।

धपाड़—(ना० पु०) दौड़ (हिं०) पळण्याची शर्यंत, पळणें, दौड़ मारणें।

धप्पा—(ना० पु०) धोखा (हिं०) धोका, तोटा, कलंक अपवाद, चपेटा।

धब्बा—(ना० पु०) दाग (हिं०) डाग, दोष।

धम—(ना० स्त्री०) धक्का।

—से—(अ०) जोरानें, एकदम, अचानक।

धमक—(ना० स्त्री०) भयप्रद शब्द, पायाची चाहूल, लवणें, स्फुरणें।

धमका—(ना० पु०) बोजड वस्तूच्या पडण्याचा आवाज़।

धमकाना—(स० क्रि०) डांटना (हिं०) दरडावणें, धमकावणें, भिवविणें।

धमकाहट—(ना० स्त्री०) डाँट (हिं०) धमकी दरडावणें।

धमकी—(ना० स्त्री०) धमकी, भय, भीति।

धमधमाना—(अ० क्रि०) पादाघातानें आवाज करणें।

धमधूसर-ड़—(वि०) मोटा (हिं०) लठ्ठ, गवदुल वातुल।

धमाका—(ना० पु०) "धमका" पहा।

धमाचौकड़ी—(ना० स्त्री०) आवाज, कोलाहल, दंगा, गडबड।

धमाधम—(ना० पु०) पायाचा आवाज।

धमार-ल—(ना० पु०) ताल विशेष।

धमोका—(ना० पु०) धक्का, एक प्रकारचा डफ किंवा हलकी।

धम्माल—(ना० पु०) अग्नि-प्रवेश, एक प्रकारचें संगीत।

धम्मिल—(ना० पु०) संयत, केश, बांधलेले केस।

धरती—(ना० स्त्री) ज़मीन (हिं०) भूमि।

—का फूल—(ना० पु०) कुत्र्याच्या मूत, धत्री, कुत्र्याच्या मुताची छत्री।

धड़धमकना- (अ० क्रि०) वेगाने पळणें, मुसुंडी मारणें, आवेशानें थर थरणें।

धरना—(स० क्रि०) रखना (हिं०) ठेवणें, खाली ठेवणें, वचन देणें, ताबा घेणें, राखणें।

धरवाना—(स० क्रि०) रखाना (हिं०) ठेवविणें राखविणें।

धरहरा—(ना० स्त्री०) सहाय, अवलंब, आश्रय।

धरीचा--(ना० पु०)
धरेचा धरेला— } पाटाचा नवरा।

धरोड़+-- } (ना० पु० स्त्री०) अमानत (हिं०)
धरोहर— } गहाण, ठेव, हवाला।

धरोना—
धरौना-- } (ना० पु०) एकाद्या मुलीचा पुनर्विवाह।

धव—(ना० पु०) पति, स्वामी, भर्ता।

धसकना—(अ० क्रि०) हटना, डूबना (हिं०) पडणें, तुटणें, बुडणें, घसरणें, नाहींसे होणें।

धसन—(ना० स्त्री०) कीचड़ (हिं०) चिखल, दलदल, पाणथळ जागा।

धसना—(अ० क्रि०) डूबना (हिं०) "धसकना" पहा।

धसान—व—(ना० पु०) "धसन" पहा।

धसाना—(स० क्रि०) गड़ाना (हिं०) रुतविणें, घुसविणें।

धाँगर—(ना० पु०) एक जात; वड्डर, विहिरी वगैरे खणण्याचें काम करणारी जात।

धाँधना—(स० क्रि०) रगडून जेवणें, अधाशीपणानें खाणें।

धाँधला—(ना० पु०)
धाँधली—(ना० स्त्री०) } कपट, लुच्चेगिरी; बदमाशी।

धाँधलबाजी—(ना० स्त्री०) अत्याचार; अंदाधुंदी।

धाँसना—(अ० क्रि०) खांसना (हिं०) खोकणें, ढास, लागणें।

धाँशी, धाँस—(ना० स्त्री०) खांसी (हिं०) खोकला ढांस।

धाई—(ना० स्त्री०) धात्री; उपमाता, दाई, दूध पाजणारी।

धाक—(ना० स्त्री०) डर (हिं०) भय, भीति, प्रभाव, प्रताप, रोब।

धाकर—(ना० पु०) वर्ण-संकर जाति, नीच जाति।

धाखा+--(ना० पु०) पळसाचें झाड।

धागा+--(ना० पु०) डोरा (हिं०) सूत, दोरी।

धाड़+--(ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी; समूह, डकैती।

धात—(ना० स्त्री०) धातु, तरवारीची मूठ।

धान—(ना० पु०) अनाज (हिं०) धान्य, न कुटलेला भात।

—पान—(वि०) सडपातळ।

धाना—(अ० क्रि०) दौड़ना (हिं०) पळणें, धाई करणें, परिश्रम करणें।

धानी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें धान्य, रंग विशेष।

धानुक—(ना० पु०) तीरन्दाज (हिं०) धनुर्धारी, एक नीच जात।

धाप—(ना० स्त्री०) धाप, श्वास, दम।

धापना—(अ० क्रि०) आसूदा होना (हिं०) थकणें, दमणें, समाधान पावणें।

धाबा—(ना० पु०) मिट्टी की छत (हिं०) धाबें, माळें, माळा।

धाभाई—(ना० पु०) सौतेला भाई (हिं०) सावत्र भाऊ, दूध भाई।

धामा+—(ना० पु०) बेंत की टोकरी (हिं०) वेताची बुट्टी।

धामिन—(ना० पु०) एक प्रकारचा बांबू, सांपाची एक जात।

धाय—(ना० स्त्री०) उपमाता; दाई।

धार—(ना० स्त्री०) देणें, ऋण, जलधारा, तीर, तट, किनारा, (शस्त्राची) धार, प्रखरता, तीक्ष्णता।

धारक—(ना० पु०) कर्जदार (हिं०) ऋणी।

धारना—(स० क्रि०) रखना (हिं०) ठेवणें, संभाळणें, स्मरण करणें, आधार देणें-करणें।

धाडस—(ना० पु०) ढाढस (हिं०) धाडस, धैर्य, धीरता।

धारा—(ना० स्त्री०) प्रणाली (हिं०) रीति, व्यवहार; आचरण, जल-प्रवाह, मुसळधार पाऊस।

—सभा—(ना० स्त्री०) कायदे-मंडळ।

धारी—(ना० स्त्री०) लकीर (हिं०) रेघ, ओळ, लुटारूंचा संघ। (वि०) ऋणी, देणेदार।

धावन—(ना० पु०) दौड़ (हिं०) धावा; पळणें; दूत; निरोप्या।

धावना—(अ० क्रि०) दौड़ना (हिं०) पळणें; इकडे तिकडे फिरणें।

धावनी—(ना० स्त्री०) दूती; परिचारिका।

धावा—(ना० पु०) दौड़; चढ़ाई; आक्रमण; छापा।

धाह—(ना० स्त्री०) चीख (हिं०) किंकाळी; ओरड; दंगा।

धिक्—(अ०) छिः (हिं०) धिक्कार सूचक अव्यय।

धिक्कार—(ना० पु०) हिकारत (हिं०) तिरस्कार।

धिक्कारना—(स० क्रि०) लानत करना (हिं०) तिरस्कारणें; शापणें।

धिक्कारी—(वि०) तिरस्कृत; निंदित,।

धिंगड़ा-रा—(ना० पु०) जार; उपपति।

धिंगाना—(ना० पु०) पुकार; जुल्म; (हिं०) हाक; आरोळी; ओरड; जुलुम; छळ; त्रास; दुःख।

धिया—(ना० स्त्री०) बेटी (हिं०) कन्या; पुत्री।

धिराना—(स० क्रि०) धमकाना (हिं०) धमकावणें; धमकी देणें; भिवविणें।

धी— / धारिया— / धीय— } (ना० स्त्री०) पुत्री, मुलगी; कन्या, बुद्धि; समज।

धींग—(वि०) मज़बूत (हिं०) बळकट; दांडगा; सशक्त; पुष्ट।

—मुष्टी—(ना० स्त्री०) मुष्टि युद्ध।

धींगाधांगी—(ना० स्त्री०) हूड़ाहूड़ी (हिं०) धांगडधिंगा; दंगामस्ती।

धीम + / धीमाई— } (ना० स्त्री०) आहिस्तगी (हिं०) सुस्तपणा; सावकाशपणा; आळस।

धीमत—(पु०) / धीमती—(स्त्री०) } (वि०) अक़लमन्द (हिं०) हुषार; शहाणा; विद्वान।

धीमर—(ना० पु०) मच्छीमार (हिं०) धीवर; कोळी; मासे धरणारा।

धीमा—(वि०) आहिस्ता (हिं०) सुस्त; आळशी; मऊ; नरम; गरीब।

धीरे, धीरा—(वि०) नेक (हिं०) प्रामाणिक; शांत; गंभीर; विनीत; स्थिर।

धीरज—(ना० पु०) सब्र (हिं०) स्थिरता; धैर्य; गंभीरपणा, विनय।

धीरी—(ना० स्त्री०) पुतली (हिं०) डोळ्यांतील बुबुळ किंवा बाहुली।

धी सचिव +—(ना० पु०) मंत्री; राजकीय कार्यांत सल्ला देणारा मनुष्य।

धुँआ—(ना० पु०) धूम; धूर।

धुँगार—(ना० पु०) छौंकन (हिं०) झटापट, झोंबाझोंबी मसाला घालून तळणें।

धुँगारना—(स० क्रि०) छौंकना (हिं०) मसाला लावून तळणें।

धुंध—(ना० स्त्री०) अँधियारी (हिं०) अंधारी, डोळ्याला कमी दिसणें।

धुंधकार—(ना० पु०) अंधेरापन (हिं०) अंधारी, अंधकार, काळोख।

धुंधराना—(अ० क्रि०) धुंधला होना (हिं०) अंधुक होणें।

धुंधला—(वि०) कम रोशन (हिं०) अंधुक।

—पन—(ना० पु०) अंधुकपणा।

धुंधलाई—(ना० स्त्री०) अंधुकपणा, अन्धार।

धुआँ— / धूआँ— } (ना० पु०) धूम, धूर, धूम्र।

—धार—(वि०) धुराचें, धुरकट।

—धार-घटा—(ना० स्त्री०) अभ्र, ढगांनीं व्यास।

धुआँसा—(ना० पु०) कालेख (हिं०) धुरट, धुरकट घरोसा।

धुआँला—
धूआंरा— } (ना० पु०) धुराडें, साणें, झरोका।
धूवारा—

धुकड़ पुकड़—(ना० स्त्री०) परेशानी (हिं०) कासावीस, धापा टाकणें।

धुकधुकी—(न-० स्त्री०) गळ्यांतील एक दागिना, व्याकुलता, काळजी; चिंता, घाबरेपणा।

धुत्ता+—(ना० पु०) छल (हिं०) कपट, धोका, दगा, धूर्तता।

धुन—(ना० स्त्री०) लौ, चसका, (हिं०) लय, मनोरथ अभिलाषा, लक्ष; ध्यान तंद्री, गुंगी।

धुनकना—
धुनना— } (स० क्रि०) तूमना (हिं०) कापूस पिंजणें।

धुनवी—(ना० स्त्री०) "धनुही" पहा।

धुनियाँ—(ना० पु०) पिंजारी।

धुनिहा—
धुनेहा— } (ना० पु०) बेहना (हिं०) पिंजारीं।

धुनिहा—(ना० पु०) हाडांची पीडा।

धुवला—(ना० पु०) कुर्ती (हिं०) चोली।

धुमला—
धुमैला— } (वि०) "धुंधला" पहा, घुराचा।

धुमलाई—(ना० स्त्री०) अंधियारी (हिं०) अंधुकपणा, अस्वच्छता।

धुर—(ना० पु०) आरंभ, अंत; मर्यादा।

—से धुर तक—(अ०) अथ पासून इति पर्यंत।

—पद—(ना० पु०) ध्रुवपद।

—सांझ—(ना० स्त्री०) संध्या; अंधार।

धुरवा+—(ना० पु०) बादल (हिं०) मेघ।

धुरा—(ना० स्त्री०) भार, बोझा, चिंता, रथाची धुरा, जूं।

धुरियाना—(स० क्रि०) धूल फेंकना (हिं०) धूळ उडविणें, माती, उडविणें।

धुरी—(ना० स्त्री०) गाडीचा कणा।

धुर्रा—(ना० पु०) कापडाचा तुकडा।

धुलना—(अ० क्रि०) साफ़ होणें, निर्मल होणें, स्वच्छ होणें, धुतले जाणें।

धुलवाना—
धुलाना— } स्वच्छ करणें, धुणें।

धुलाई—(ना० स्त्री०) धुणावळ, कपडे, धुण्याची मजूरी।

धुस+—(ना० पु०) दुर्ग, प्राकार।

धुस्सा—(ना० पु०) लोई (हिं०) लोकर।

धूति—(ना० स्त्री०) ठगई (हिं०) धूर्तता; कपट।

धूना—(ना० पु०) राळ।

धूनी—(ना० स्त्री०) धुणी; सन्याशाची धुणी।

धूपना—(स० क्रि०) धूप देणें।

धूम—(ना० पु०) "धुआँ" पहा।

(ना० स्त्री०) दंगल; दंगा, गडबड।

—धाम—(ना० स्त्री०) गडबड; थाट।

धुमरा—ला—(वि०) धुरकट।

धूरसंझा—(ना० स्त्री०) सायंकाळ।

धूल—
धूली— } (ना० स्त्री०) ख़ाक (हिं०) राख, धूळ।

धूसना—(स० क्रि०) ठोंस कर भरना (हिं०) ठासून भरणें, अपमान करणें।

धूसर—(ना० पु०) पिवळट, किंवा मळकट रंग।

धूहा—(ना० पु०) धोखा (हिं०) धोका।

धेंगामुष्टी—(ना० स्त्री०) मुक्कामुक्की (हिं०) धक्का-बुक्की, लठ्ठा लठ्ठी।

धेला—(ना० पु०) आधा पैसा (हिं०) अधेला।

धेली—(ना० स्त्री०) अठन्नी (हिं०) अधेली।

धोंटी—(ना० स्त्री०) गड़रिये की काँटी (हिं०) धनगराचा आकडा, किंवा काठी।

धोइता—(ना० पु०) मुलीचा मुलगा, नातू।

धोइती—(ना० स्त्री०) मुलीची मुलगी, नात।
धोक—(ना० पु०) गुरु किंवा मूर्ती पुढें नमस्कार घालणें।
धोकड़+—(वि०) मज़बूत (हिं०) बळकट, राकट; महाप्रतापी, बलशाली।
धोखा—(ना० पु०) धोका; दगा, कपट, भ्रम, दिशाभूल, चूकभूल।
—बाज़ी—(ना० स्त्री०) लुच्चेगिरी।
—की टट्टी—(ना० स्त्री०) मायावी पड़दा।
धोतर+—(ना० स्त्री०) मोटा कपड़ा (हिं०) जाड राठ कापड़।
धोती—(ना० स्त्री०) धोतर।
धोना—(स० क्रि०) साफ़ करना (हिं०) धुणें, साफ करणें।
धोव—(ना० पु०) धुणें, धुण्याचे कपड़े।
धोबिन—(ना० स्त्री०) परटीण।
धोबी—(ना० पु०) परीट।
—पाट—(ना० पु०) धुण्याचा धोंडा।
धोवा—(वि०) धूत, धुतलेला।
धौंकना—(अ० क्रि०) फुंकणें; भाता चालविणें।
धौंका—(ना० पु०) } धौंकनी (हिं०) भाता।
धौंकनी—(ना० स्त्री०) }
धौंताली—(ना० स्त्री०) खोड़साळपणा, दुष्टपणा, श्रीमंती, व्यसनीपणा, धैर्य।
धौंस—(ना० पु०) धमकी, चढ़ाई, आक्रमण, धावा।
धौंसा—(ना० पु०) नगारा (हिं०) दुन्दुभी, नगारा।
धौंसिया—(ना०पु०) अगुआ (हिं०) पुढारी, नेता, सेनापति, प्रधान।
धौत—(वि०) धोया हुआ (हिं० (धूत, स्वच्छ, प्रक्षालित, श्वेत।
धौताली+—(ना० स्त्री०) धन, बल, सामर्थ्य।
धौरा-ला—(वि०) सुफ़ेद (वि०) धवल, श्वेत, शुक्ल, शुभ्र।
—पन—(ना० पु०) पांढरेपणा।
धौल—(ना० स्त्री०) चपत (हिं०) थप्पड़; चपाटी।
—धप्पा—(ना० पु०) मारपीट, मारामारी।
धौलाना, धौलियाना—(स० क्रि०) थप्पड़ मारणें, चपराक लगावणें।
ध्यान—(ना० पु०) ख्याल (हिं०) ध्यान, लक्ष, विचार, निरीक्षण।
ध्याना, ध्यावना—(स० क्रि०) ध्यान करणें, चिन्तन करणें, चिन्ता करणें।
ध्वजा—(ना० स्त्री०) पताका (हिं०) निशाण।
ध्वजी—(ना० पु०) पताकाधारी, निशाणवाला।

—*—

न

न—(अ०) नहीं (हिं०) नाहीं, नकार।
नंग, नंगा—(वि०) नग्न; निर्लज्ज, निलाजरा, निर्धन, दरिद्री।
नंगिया लेना—(स० क्रि०) हिरावून घेणें, नागड़ा करणें।
नंदोला—(ना० पु०) मातीचें भांडें।
नंधना+—(अ० क्रि०) आरम्भ होना (हिं०) आरम्भ होणें, आरम्भणें।
नक—(ना० स्त्री०) नासा (हिं०) नाक।
—घिसनी—(ना० स्त्री०) नाक घासणें।
—चढ़ा—(वि०) चिड़चिड़ा (हिं०) क्रोधी। चिढ़खोर; उग्र, तामसी।
—टा—(वि०) निर्लज्ज, ठक।
—तोड़ा—(वि०) हंसोड़ (हिं०) विनोदी, थट्टेखोर, रसिक, धूर्त।
नकटा—(वि०) नाक कटा (हिं०) नकटा। (ना० पु०) लुच्चा मनुष्य।
नकपुड़ी—(ना० स्त्री०) नथना (हिं०) नाकपुड़ी।
नकब—(ना० स्त्री०) सेंध (हिं०) पहार, भिंतीस भोंके पाडण्याची चोराची पहार।
नक सीर—(ना० स्त्री०) नाकाची शीर।

नक़ाव—(ना० स्त्री०) पड़दा, बुरखा ।
नक़ार—(ना० पु०) इनकार (हिं०) नाकबूली, अस्वीकार ।
नकारना—(स० क्रि०) इनकार करना (हिं०) अस्वीकार करणें, नाकबूल करणें ।
नकारा—(वि०) नाचीज़ (हिं०) तुच्छ, निरुपयोगी, पोकळ, अयोग्य ।
नकुआ—(ना० पु०) "नकपुड़ी" पहा ।
नकुट—(ना० पु०) नाक ।
नकूआ—, नकूवा— (ना० पु०) नोक (हिं०) टोक ।
नकेल—(ना० स्त्री०) वेसण, लगाना, उंटाची लगाम ।
नक्का—(ना० पु०) इक्का (हिं०) इस्पिटांच्या खेळांतील एक्का ।
नक्कारख़ाना—(ना० पु०) नगारखाना ।
नक्कारची, नक्कारी—(ना० पु०) नगारा बाजविणारा, चौघड़ा बाजविणारा ।
नक्कारा—(ना० पु०) दुंदुभी, नगारा ।
—की चोट—(अ०) उघड़पणें, जाहीर रीत्या ।
नक्काल—(वि०) नक्कल करणारा, मस्कऱ्या, हंडीवाग ।
नक्की—(ना० स्त्री०) "नक्का" पहा ।
नक्कू—(वि०) बदनाम (हिं०) दुर्लौकिक झालेला, बदनामीचा, दुष्कीर्त ।
नक़द—(ना० पु०) रोख, रोख रुपये ।
नक़दी—(वि०) रोखी, रोखीचा ।
नक़ल—(ना० स्त्री०) नक्कल ।
—नवीसी—(ना० स्त्री०) नक्कल करणें ।
नक़ली—वि०) बनावटी (हिं०) खोटा, बनावटी ।
नक़्शा—० पु०) चित्र, नकाशा ।
नख—पु०) नाखून (हिं०) नख ।
नख—(ना० पु०) पतंगाचा रेशमी दोरा ।
नखत—(ना० पु०) नक्षत्र ।
नखर—(ना० पु०) "नख" पहा ।
नख़रा—(ना० पु०) चोचला (हिं०) हावभाव ।
नख़ास—(ना० पु० स्त्री०) गुलाम लोक किंवा गुरें विकण्याची जागा, गुरांचा बाजार ।
नखियाना—(स० क्रि०) खखोरना, छीलना (हिं०) ओरखडणें, सोलणें; ओचकरणें ।
नखी—(वि०) नखैल (हिं०) नखें असलेला ।
नगचाई, नगचाहट—(ना० स्त्री०) जवळपणा, सामीप्य ।
नगचाना—(अ० क्रि०) पहुँचना (हिं०) पोहोंचणें, जवळ येणें ।
नगन—(वि०) नंगा (हिं०) नग्न ।
नगरी—(ना० स्त्री०) वस्ती, गाँव, लहान गाव ।
नगरोपाना—(ना० पु०) नगर का विकास (हिं०) शहराजवळील भाग, उपनगर, वाडी ।
नगीना—(ना० पु०) अंगठीमध्यें बसविण्याचा नग, खड़ा, रत्न, मणि पांच ।
—सा—(वि०) सुन्दर, सुबक ।
—साज़—(ना० पु०) पैलूपाडणारा ।
नचवाना, नचाना—(स० क्रि०) एकाद्यास नाचविणें ।
नचवैय्या—(ना० पु०) नाच्या, नाचणारा ।
नछत्र—(ना० पु०) नक्षत्र ।
नज़दीक—(वि०) करीब (हिं०) जवळ ।
नज़दीकी—(ना० स्त्री०) कुर्बत (हिं०) जवळपणा, समीपता ।
नज़र—(ना० स्त्री०) दृष्टी; डोळा ।
बाज़—(ना० पु०) गाडी; हातचलाखीचीं कामें करणारा ।
—बन्द—(अ०) डोळ्यांत तेल घालून बसलेला, आडकवून ठेवलेला ।
—सानी—(ना० स्त्री०) फेरतपासणी ।
नज़राना—(ना० पु०) भेंट (हिं०) नजराणा; भेंट, एक प्रकारची खंडणी ।
नज़ल—(ना० पु०) सारा, पडसें, शेंबूड, श्लेष्मा, लाळ ।
नज़ीर—(ना० स्त्री०) मिसाल (हिं०) उदाहरण; मागील दाखला, पूर्व दृष्टांत ।
नटखट—(वि०) शरारती (हिं०) हट्टी, धूर्त ।

नटखटी—(ना०) शरारत (हिं०) धूर्तता; हट्टी। पणा, कौशल्य; कसब।

नटन+—(ना० स्त्री०) इनकार (हिं०) नकारा, अस्वीकार, ना म्हणणें।

नटना—(स० क्रि०) इनकार करना (हिं०) नकार दर्शविणें, ना म्हणणें।

नटवर, नटवा—(ना० पु०) डोंबारी, नट, शंकर।

नटिन, नटिनी—(ना० स्त्री०) नटी; डोंबारीण, गणिका।

नटी—(ना० स्त्री०) कलावंतीण, नाचणारी।

नतिनी—(ना० स्त्री०) पोती (हिं०) नात।

नतीजा—(ना० पु०) परिणाम; शेवट, फल।

नतैत—(ना० पु०) संबंधी (हिं०) नाते वाईक।

नत्थी—(ना० स्त्री०) पुराव्याचे कागद, दफ्तर, पत्रें आडकविण्याची तार।

नथना—(ना० पु०) नथेचें भोंक, नथ घालण्या करितां नाकाला पाडलेलें भोंक।

नथनी—(ना० स्त्री०) नथ, बैलाच्या नाकाला भोंक पाडण्याचें दाभण।

नथुआ—(ना० पु०) छिदुआ (हिं०) नाक टोंचणारा, सोनार।

नथुना—(ना० पु०) नाकाचा शेंडा।

नदिया—(ना० स्त्री०) लहान नदी।

नदोला—(ना० पु०) बड़ी नाँद (हिं०) मोठा रांजण, माठ।

ननका—(ना० पु०) लाड़ला (हिं०) लहान मूल।

ननद—, नन्द—, ननदिया—, ननदी— (ना० स्त्री०) पतिकी भगिनी (हिं०) नणन्द।

नन्हिल—, ननिहाल— (ना० स्त्री०) नाना का घर (हिं०) आजोळ।

नन्दोई, नन्दोसी—(ना० पु०) ननद का पति (हिं०) नणदेचा नवरा।

नन्हा—(वि०) छोटा (हिं०) लहान, चिमुकला।

नबी—(ना० पु०) पैगम्बर (हिं०) भविष्यवादी, त्रिकालज्ञ।

नम—(वि०) तर (हिं०) ओलसर, दलदलीचा।

नब्ज़—(ना० स्त्री०) नाडी; शीर।

नमक—(ना० पु०) निमक (हिं०) लवण; मीठ।

—हराम—(वि०) दुष्ट; कृतघ्न।

—हलाल—(वि०) कृतज्ञ।

ख़्वार—(ना०) सेवक; चाकर।

—दान—(ना० पु०) मिठारी।

नमकीन—(वि०) नमकदार (हिं०) खारट।

नमाज़—(ना० स्त्री०) मुसलमानाची प्रार्थना।

नमाज़ी—(वि०) प्रार्थना करणारा।

नमी—(ना० स्त्री०) तरी (हिं०) ओलावा; दलदल; ओल।

नमूना—(ना० पु०) उदाहरण; दृष्टांत; मासला; प्रत।

नयना—(ना० स्त्री०) आँख की पुतली (हिं०) डोळ्यांतील बाहुली।

नया—(वि०) नवां, नवीन।

नरकट; नरकुल—(ना० पु०) एक प्रकारचें गवत; गवताची पात।

नरखरा—(ना० पु०), नरखड़ी—(ना० स्त्री०) घसा, फुँकणी नरडें।

नरम—(वि०) मृदु; कोमल, शीतल,

नरमाना—(स० क्रि०) मृदु करणें।

नरसिंगा—(ना० पु०) तुरही (हिं०) शिंग; बिगुल; ब्यूगल।

नरसिंगिया—(ना० पु०) शिंग वाजविणारा।

नरसों—(वि०) गेलेला किंवा येणारा चौथा दिवस।

नरिया—(ना० पु०) औंधा, खपड़ा (हिं०) कौलें, खापऱ्या।

नरी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें चामड़े, धोटा, स्त्री।

नरूख—(ना० पु०) पुरुष, मनुष्य।

नरेट
नरेटा } (ना० पु०) गळ, घसा ।
नरेटी (ना० स्त्री०) "नरखड़ी" पहा ।
नर्म—(वि०) मुलायम (हिं०) "नरम" पहा ।
नर्माना—(स० क्रि०) "नरमाना" पहा ।
नर्मी
नर्मीयत } (ना० स्त्री०) मुलायमियत (हिं०) मऊपणा, नाजुकपणा, गरीबपणा ।
नल—(ना० पु०) नळी, फुंकणी, पन्हाळ ।
रोशनी का—(ना० पु०) गॅस पाइप, गॅसचीनली ।
नलवा—(ना० पु०) नळी, पन्हाळ ।
नलिया—(ना० पु०) चीड़ीमार (हिं०) व्याध, निषाध ।
नवनीत—(ना० स्त्री०) माखन (हिं० लोणी ।
नवल—(वि० खूबसूरत (हिं०) सुंदर, मनोहर, मनोज्ञ ।
नवाड़ा—(ना० पु०) डोंगी (हिं०) लहान नाव, होडगें ।
नवाना—(स० क्रि०) झुकाना (हिं०) वाकविणें, घडी घालविणें ।
नवाव—(ना० पु०) हाकिम (हिं०) राजा; नवाव ।
नवाबी—(ना० स्त्री०) प्रतिनिधिपणा, बेबंदशाही, एक प्रकारचें कापड़ ।
नवारना—(अ० क्रि०) घूमना (हिं०) फिरणें ।
नवासा—(ना० पु०) पोता (हिं०) नातू ।
नवासी—(ना० स्त्री०) पोती (हिं०) नात ।
नवासी—(वि०) एकुणणवद ८९
नवी—(ना० स्त्री०) गायीचें दावें, दूध काढतांना मारक्या गायीचे पाय बांधण्याची दोरी ।
नव्वे—(वि०) नव्वद ९०
नशा—(ना० पु०) मद; निशा ।
—खोर—(ना० पु०) दारुड्या ।
नशीला—(वि०) मादक ।
नसल—(ना० स्त्री०) कुल; वंश, घराणें
नसा—(ना० स्त्री०) नाक ।
नसाना—(स० क्रि०) नाश करणें; नासणें; उधळणें, । बिघडविणें ।
नसी—(ना० स्त्री०) नांगराचा फाळ ।
नसीठ—(वि०) अशुभ; अपशकुनी ।
नसीब—(ना० पु०) किस्मत (हिं०) भाग्य; दैव, संधी;
नसीवा—(ना० पु०) "नसीब" पहा ।
—वर—(वि०) सुदैवी ।
नसीहत—(ना० स्त्री०) सलाह शिक्षा । (हिं०) उपदेश, सल्ला; कान-मंत्र ।
नसूर—(ना० पु०) पुराना घाव (हिं०) जुनी जखम ।
नसैनी—(ना० स्त्री०) सीढ़ी (हिं०) जिना, सोपान, शिडी ।
नस्तस्ता+—(ना० पु०) "नथना" पहा ।
नह—(ना० पु०) नाखून (हिं०) नख ।
नहक—(वि०) दुबला (हिं०) दुर्बल, अशक्त, सड़पातळ ।
नहरनी
नहन्ती } (ना० स्त्री०) नखकटनी (हिं०) नखें काढण्याचे अस्त्र ।
नहलवाना
नहलाना } (स० क्रि०) नहाविणें; स्नान करविणें ।
नहान—(ना० पु०) स्नान ।
नहाना—(अ० क्रि०) स्नान करणें ।
नहारभुँह—(वि०) अनोशापोटीं ।
नहारुआ—(ना० पु०) एक कृमी, नारू ।
नहीं—(अ०) नाहीं; अंहं ।
नहियर—(ना० पु०) पीहर, मैका (हिं०) स्त्रीचें माहेर ।
ना—(अ०) "नहीं" पहा ।
—इत्तिफ़ाकी—(ना० स्त्री०) बेकी ।
उम्मेद—(वि०) निराश; बेहिम्मत ।
—उम्मेदी—(ना० स्त्री०) निराशा ।
—पाक—(वि०) अशुद्ध, अपवित्र ।
—पायदार—(वि०) अनिश्चित; चंचल ।
—चीज—(ना० पु०) क्षुल्लक गोष्ट ।
—काबिल—(वि०) असमर्थ; अयोग्य ।
—कारा—(वि०) निरुपयोगी, नीच ।

—मुमकिन—(वि०) अशक्य ।
—मालूम—(वि०) अप्रसिद्ध ।
—मुनासिब—(विं०) अयोग्य; नशोमण्यासारखें,
—वाकिफ़—(वि०) अज्ञानी; अजाण ।
नाइन—(ना० स्त्री०) न्हाविण ।
नाईं—(अ०) सदृश, समान, तुल्य; प्रकार ।
नाई—(ना० पु०) नाऊ (हिं०) हजाम, न्हावी
नाँद—(ना० स्त्री०) मोठा रांजण, माठ ।
नाँदिया—(ना० पु०) नंदी, महादेवाचें वाहन ।
नांधना—(स० क्रि०) आरंभ करणें; एकादें काम हातीं घेणें ।
नाहीं—(अ०) "नहीं" पहा ।
नाकड़ा—(ना० पु०) नाकाची सूज किंवा मोठें नाक ।
नाका—(ना० पु०) रस्त्याचा शेवट, पोलीस चौकी पोलीसाचें स्टेशन ।
सायर नाका—जकात घेण्याचें नाके ।
नाकिन—(ना० स्त्री०) नाकांतून बोलणारी स्त्री ।
नाक़िस—(वि०) दोषयुक्त, कमी, विनम्री, तुच्छ ।
नाखून—(ना० पु०) नख ।
नागर—(ना० पु०) ब्राह्मणाची एक जात ।
नागरी—(ना० स्त्री०) देवनागरी लिपी ।
नागल—(ना० पु०) हल (हिं०) नांगर ।
नागहानी +—(वि०) चुकून झालेला; दैवयोगानें घडून आलेला ।
नागा—(ना० पु०) नग्न, हिंदू साधू ।
नागा—(वि०) खाली (हिं०) रिता, मोकळा । गैरहजर; कोरा, पोकळ ।
नागिन, नागिनी—(ना० स्त्री०) मादा सांप (हिं०) सर्पिण, नागिण ।
नागेशरी—(वि०) पीला (हिं०) पिवळा ।
नागोद—(ना० पु०) उरस्त्राण ।
नागौर—(ना० पु०) मारवाड़ जवळील एक टापू ।
नांघना—(स० क्रि०) डाकना (हिं०) ओलंडणें; उडी मारणें, पलीकडे जाणें ।
नाच—(ना० पु०) नृत्य; नाच ।
नाचना—(अ० क्रि०) नाचणें ।
नाज—(ना० पु०) अनाज (हिं०) अन्न; धान्य ।
नाज—(ना० पु०) नखरा (हिं०) घमेंड; मान; ऐट; गर्व; लहर ।
—बरदार—(ना० पु०) खुशामत्या ।
—नख़रा—(ना० पु०) घमेंड, ऐट ।
नाज़िर—(ना० पु०) देखनेवाला (हिं०) पहाणारा; नाझर, देखरेख करणारा ।
नाज़ुक—(वि०) पतला, कमजोर (हिं०) अशक्त; दुर्बल; दुबळा ।
—बदन—(वि०) नाजुक कोमल ।
—दिमाग़—(वि०) नाजुक मनाचा ।
नाट—(ना० पु०) वासा (हिं०) स्थान; नृत्य, नाच ।
नाटन—(ना० पु०) नर्तन; नाच ।
नाटा—(वि०) बौना (हिं०) ठेंगणा; वामन; गिड्डा; खुजा; खुरट ।
नाटापन—(ना० पु०) बौनापन (हिं०) ठेंगणेंपणा, गिड्डेपणा ।
नाठ—(ना० पु०) अभाव, शून्य, वर्जित ।
नाड़—(ना० स्त्री०) नाडी, गर्दन, मान ।
नाड़ा—(ना० पु०) इज़ारबन्दा (हिं०) विजारीची नाडी ।
नाड़ी—(ना० स्त्री०) नस, शीर ।
नात-ता—(ना० पु०) बिरादरी, रिश्ता (हिं०) नातें; संबंध; स्नेह ।
नातिन—(ना० स्त्री०) नात; मुलाची मुलगी ।
नाती—(ना० पु०) नातू; मुलाचा मुलगा ।
नाथना—(स० क्रि०) नाक टोचणें, वेसण घालणें, वश करणें, ताबा घेणें ।
नांद—(ना० पु०) "नाँद" पहा ।
नादान—(वि०) बेवकूफ़ (हिं०) मूर्ख, अज्ञानी ।
नादाहा—(ना० पु०) पनाला (हिं०) पन्हाळी; नाली; नाला ।

नादिहन्द—(वि०) नदेणारा; कंजूष ।
नाधना+—(स० क्रि०) जोतना (हिं०) जुंपणें; जू खांद्यावर ठेवणें; जोडणें ।
नाधा—(ना० पु०) पन्हाळ, सापती, बैलास जुवाला जुंपण्याची कातडी पट्टी ।
नानक—(सर्व ना०) शिखांचा आदि गुरू ।
नानकार—(ना० पु०) नोकरानां पोटासाठीं दिलेली जमीन ।
नाना—(ना० पु०) आजोबा, आईचे वडील ।
नानी—(ना० स्त्री०) आजी, मातामही ।
—हाल—(ना० पु०) आजोळ ।
नानीगर—(ना० पु०) हळ (हिं०) नांगर ।
नन्दिया—(ना० पु०) नंदी, वृषभ, शिववाहन ।
नान्दीमुख—(ना० पु०) श्राद्ध-विशेष, आभ्युदयिक श्राद्ध ।
नाप—(ना० पु०) माप, तोल, वजन, जोख ।
नापना—(स० क्रि०) मापणें, वजन करणें ।
नापैद+—(वि०) असत्; अभावयुक्त ।
नावदान—(ना० पु०) गठार; मोरी; म्होरी ।
नाभि—(ना० स्त्री०) नाफ़ (हिं०) बेंबी ।
—वर्ष+—(ना० पु०) भारतवर्ष; हिंदुस्थान ।
नाम—(ना० पु०) नाव; कीर्ती; मान ।
—वर—(वि०) प्रख्यात; विख्यात ।
नामी—(वि०) मशहूर (हिं०) विख्यात ।
नायन—(ना० स्त्री०) नाइन (हिं०) न्हावीण ।
नायब—(ना० पु०) सहकारी; सहायक ।
नार—(ना० पुं०) नर संमूह; मनुष्यें (ना० स्त्री०) स्त्री; बायको ।
—विवार—(ना० पु०) गर्भाशय; वार; खोळ ।
नारा—(ना० पु०) "नाड़ा" पहा ।
नाराज़—(वि०) अप्रसन्न, असन्तुष्ट ।
नारीयल— }
नारियल— } (ना० पु०) नारळ ।
नारु—(ना० पु०) "नहारुआ" पहा ।

नालकी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची पालखी ।
नाला—(ना० पु०) मोरी; पन्हाळ; ओढा ।
नालायक—(वि०) अयोग्य; पाजी; दुष्ट भोंदू ।
नालिश—(ना० स्त्री०) तक्रार, फिर्याद ।
नाव—(ना० पु०) किश्ती (हिं०) डोंगें ।
नावना—(स० क्रि०) वाकविणें ।
नास— }
नाशन— } (ना० पु०) तबाही (हिं०) नाश ।
नास्ता—(ना० पु०) कलेवा (हिं०) न्हारी; सकाळचे फराळ ।
नास—(ना० स्त्री०) सुंघनी (हिं०) तपकीर ।
—दान—(ना० पु०) तपकिरदाणी ।
नासना—(स० क्रि०) नाश करणें, (अ० क्रि०) पळून जाणें ।
नासमझ—(वि०) बे-समझ (हिं०) मूर्ख, अज्ञान, मूढ ।
नासमझी—(ना० स्त्री०) अज्ञानीपणा ।
नासा—(ना० पु०) नाक; नकाचा एक रोग ।
नासाज़—(वि०) बीमार (हिं०) अजारी ।
नासूर—(ना० पु०) घाव (हिं०) जखम; व्रण ।
नाह*—(ना० पु०) पति; स्वामी; मालक; नाथ ।
नाहक़—(ना० पु०) अन्याय्य; असत्य; खोटें; (अ०) अन्यायानें; उगीच अकारण ।
नाहर—(ना० पु०) चीता (हिं०) चित्ता वाघ ।
निकन्द—(वि०) स्कन्ध रहित ।
निकन्दन—(ना० पु०) निर्मूलन; निर्मूळ ।
निकपट—(वि०) निष्कपट; शुद्ध मनाचा ।
निकम्मा—(वि०) ख़राब (हिं०) निरुपयोगी; वाईट; निर्गुणी; आळशी ।
निकरना— }
निकलना— } (अ० क्रि०) निघणें; निसटणें; बाहेर; परिणाम होणें; वरयेणें ।
निकलवाना—(स० क्रि०) काढणें; हाकालणें ।
निकसना—(अ० क्रि०) "निकालना" पहा ।

निकाई—(ना॰ स्त्री॰) पेरणीची मजूरी, भांगलण्याची मजूरी।
निकाना—(स॰ क्रि॰) निराना (हिं॰) भांगलणें।
निकाम—(वि॰) "निकम्मा" पहा।
निकाल—(ना॰ पु॰) तदबीर (हिं॰) उपाय; युक्ति; तोड।
निकालन—(ना॰ स्त्री॰) निकासना (हिं॰) काढून घेणें; वजावाकी।
निकालना—(स॰ क्रि॰) काढणें; प्रगट करणें।
निकास—(ना॰ पु॰) सरहद्दी (हिं॰) सरहद्द, बाहेर; निघण्याची वाट।
निकासना—(स॰ क्रि॰) "निकालना" पहा।
निकासी—(ना॰ स्त्री॰) कर, बाहेर जागा वा मालवरील जकात, परवाना।
निकासू—(वि॰) बहिष्कृत।
निकाह—(ना॰ पु॰) ब्याह (हिं॰) विवाह।
निकुंज (ना॰ पु॰) गहन लता-मंडप।
निकुटी—(ना॰ स्त्री॰) लहान वेलदोडा।
निक्ती—(ना॰ स्त्री॰) लोखंडाचा कांटा, लहान तराजू।
निकेसना—(अ॰ क्रि॰) खिसियाना, रागावणें, अपमान करणें, अंगावर जाणें।
निखट्टू—(वि॰) काहिल (हिं॰) सुस्त, आळसो, निर्दय।
निखरना—(अ॰ क्रि॰) साफ़ होना (हिं॰) स्वच्छ होणें, मिटणें।
निखराना—(स॰ क्रि॰) साफ़ करना (हिं॰) स्वच्छ करणें, स्थिर करणें, मिटविणें, (तंटा) संपविणें।
निखरी—(ना॰ स्त्री॰) भाजून केलेली, जी ओवळ्यानें ही खाता येईल अशी वस्तू।
निखर्व—(वि॰) बौना (हिं॰) ठेंगणा।
निखारना—(स॰ क्रि॰) धोना (हिं॰) धुणें, स्वच्छ करणें।
निखोट—(ना॰ पु॰) निर्दोष वस्तु, नेकीचा व्यवहार करणारा; (वि॰) निर्दोष।

निखोरना —(स॰ क्रि॰) छीलना (हिं॰) सोलणें, साल काढणें।
निखोसना— (अ॰ क्रि॰) दांत विचकणें।
निगड़—(ना॰ पु॰) वेडी, शृङ्खला।
—घट्ट—(वि॰) रागीट, उद्धट।
निगत—(वि॰) नंगा, निर्लज्ज (हिं॰) नागडा।
निगद—(ना॰ पु॰) कथन, भाषण, औषधि-विशेष।
निगदित— (वि॰) कथित, भाषित, सांगीतलेलें।
निगन्दना(स॰ क्रि॰) तागना (हिं॰) शिवणें, टांका घालणें।
निगन्दा—(ना॰ पु॰)
निगन्दाई —(ना॰ स्त्री॰) } शिवण्याचें काम, शिवणें, शिलाई।
निगर (ना॰ पु॰) खाणें, गिळणें (वि॰) भरीव, घट्ट।
निगलना—(स॰ क्रि॰) घूँटना (हिं॰) गिळणें; गट्ट करणें, खाउन टाकणें।
निगाली—(ना॰ स्त्री॰) हुक्का पिण्याची नळी।
निगाह—(ना॰ स्त्री॰) नज़र (हिं॰) दृष्टी; काळजी, चिंता; निरीक्षण।
—वान—(ना॰ पु॰) संरक्षण, रक्षण।
—वानी—(ना॰ स्त्री॰) पालन कर्त्याचें काम।
निगूढ़—(वि॰) गूढ; गुप्त।
निगोड़ा—(ना॰ पु॰) शरारती (हिं॰) अकर्मी, दुराचारी, दुष्कर्मी, चांडाळ।
(शब्दशः—पाय नसलेला।)
—नाथा—(ना॰ पु॰) अविवाहित मनुष्य।
निग्गर—(वि॰) ठोंस (हिं॰) भरीव; स्थूल।
निघटना (अ॰ क्रि॰) घटना (हिं॰) कमी होणें।
निघटाना—(स॰ क्रि॰) घटाना (हिं॰) कमी करणें।
निघटी—(वि॰) कमी झालेली।
निचान—(ना॰ पु॰) ढाल (हिं॰) उतरती, उतार, ढाळ।
निचिंताई—(ना॰ स्त्री॰) लापरवाही (हिं॰) निश्चितपणा, अविचार, बे-फिकीरी।

निचोड़—(ना० पु०) सार, अन्त, निष्कर्ष, निष्पत्ति।
निचोड़ना—(स० क्रि०) पिळणें, दाऊणें, पिळून कापडांतील पाणी काढणें।
निचोंड़—
निचोड़वा— } (वि०) घाऊघप (हिं०) लुटारू। उचल्या, लोभी।
निछावर—(ना० पु०) स्वार्थ-त्याग, ओवाळणी।
निज—(वि०) अपना (हिं०) स्वीय।
—का—तिज (अ०) योग्यरीतीनें।
निझःतिझ—(ना० स्त्री०) पवित्रता, शुद्धता, योग्यता।
निझाना—(स० क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें; निरीक्षण करणें।
निझोटना—(स० क्रि०) खसोटना (हिं०) खरडणें, हिसकणें, झाडणें; साफ करणें; केर काढणें।
निझोल—(वि०) स्थिर; झोलारहित, सुंदर; सुरेख।
निटारा—(ना० पु०) निबटेरा (हिं०) निश्चय; निकाल; परिणाम।
निठल्ला—(वि०) काहिल (हिं०) सुस्त, आळशी; बेकार।
निठुर—(वि०) बेरहम (हिं०) निष्ठुर, कठोर; निर्दय, क्रूर; हट्टी।
निठुरता—
निठुराई— } (ना० स्त्री०) बेरहमी (हिं०) क्रूरता; निर्दयता, निष्ठुरता।
निडर—(वि०) बेख़ौफ़ (हिं०) निर्भय, (अ०) निर्भयतेने, धाडसानें।
निढाल—
निढोल— } (वि०) खामोश (हिं०) शांत। स्तब्ध, जड, ज्ञानशून्य।
नित—(अ०) नित्य, सदा।
नितान्त—(वि०) बहुत (हिं०) पुष्कळ।
निथरा—(वि०) साफ़ (हिं०) स्वच्छ।
निथारना—(स० क्रि०) ढारना (हिं०) ओतणें, स्वच्छ करणें, गाळणें।
निदरना—(स० क्रि०) निन्दा करणें; अपमान करणें।
निदान—(अ०) आख़िर में (हिं) शेवटीं; सरते, शेवटी।
निधड़क—(वि०) बेडर (हिं०) निर्भय, साहसी, उद्योगी; उत्साही।
(अ०) अचानक, सहसा, अकस्मात्।
निनाया—(ना० पु०) खटमल (हिं०) ढेकूण।
निनायी—(ना० पु०) तोंडाला होणारा एक रोग।
निन्दकाई—(ना० स्त्री०) निंदा करण्याचा स्वभाव।
निन्दना—(स० क्रि) निंदा करणें, दोष लावणें।
निन्दास—(ना० स्त्री०) ऊँघास (हिं०) झोपाळूपणा।
निन्दासा—(वि०) ऊँघासा (हिं०) झोपाळू।
निन्नानबे—(वि०) नव्याण्णव, ९९।
निपट—(वि०) बहुत (हिं०) पुष्कळ; अगदीं।
निपटना—(अ० क्रि०) संपणें, समाप्त होणें।
निपटाना—(स० क्रि०) तै करना (हिं०) संपविणें; मिटविणें, समाप्त करणें।
निपटारा—(ना० पु०) निबेरा (हिं०) निर्णय, फैसला।
निपटारू—(ना० पु०) निबेरू (हिं०) निर्णायक।
निपात—(ना० पु०) मौत (हिं०) मृत्यु; पतन।
निपान—(ना० पु०) कठडा, हौद, गुरांचा हौद।
निपूत—(वि०) बेऔलाद (हिं०) निपुत्रिक।
निबटेरा—(ना० पु०) निश्चय; निर्णय।
निबड़ना—(अ० क्रि०) ख़तम होना (हिं०) संपणें, खर्च होणें।
निबल—(वि०) कमज़ोर (हिं०) निर्बल।
निबलाई—(ना० स्त्री०) कमजोरी (हिं०) दुर्बलता।
निबाड़न—(ना० पु०) पूर्ती, समाप्ति।
निबाड़ना—(स० क्रि०) पूर्ण किंवा समाप्त करणें, खर्च करणें।
निबाह—(ना० पु०) निर्वाहः पूर्ति; गुजारा; योगक्षेम।
निबाहना—(स० क्रि०) अंजाम देना (हिं०) पूर्ण करणें: काळजी घेणें।
निबाहू—(वि०) टिकाऊ; स्थायी; कामापुरते।
निबुआ—(ना० पु०) नीबू (हिं०) लिंबू।

निवेड़ना—(स० क्रि०) "निपटाना" पहा।
निवेड़ा—(ना० पु०) "निबटेरा" पहा।
निवेड़ी—(वि०) "निबाड़ू" पहा।
निबेरू—(वि०) निर्णय करणारा।
निभ—(वि०) तुल्य; सदृश समान (ना० पु०) प्रकाश।
निभना—(अ० क्रि०) टिकणें, कामाला येणें; पारपडणें।
निभागी—(वि०) बदकिस्मत (हिं०) दुर्दैवी।
निभाना—(स० क्रि०) "निबाहना" पहा।
निमक—(ना० पु०) नोन (हिं०) मीठ।
निमकी—(ना० स्त्री०) लिंबाचें; लोणचें।
निमकौडी—(ना० स्त्री०) निबौरी (हिं०) लिंबाच्या झाडांचें फळ।
निमन—(वि०) सुन्दर, मनोहर; रमणीय।
निमनाई*—(ना० स्त्री०) पोढाई (हिं०) सुन्दरता; सौंदर्य।
निमनाना+—(स० क्रि०) सुन्दर करणें; चांगलें करणें; सुधारणें; संभाळणें।
नियर+—(अ०) समीप; निकट; जवळ।
नियराई*—(ना० स्त्री०) समीपता; निकटता।
नियराना*—(अ० क्रि०) पास आना (हिं०) जवळ येणें, जवळ पोहोंचणें।
नियरे+—(अ०) समीप; जवळ।
नियामक—(ना० पु०) नियमन करणारा, नावाडी, नाविक।
नियामत—(ना० स्त्री०) दया, बरकत (हिं०) दया; मिळकत; आनन्द, सुख; धन; आराम।
नियार—(ना० पु०) सुनेला आणण्या करितां दिवस निश्चित ठरविणें।
नियारिया (ना० पु०) सुनार (हिं०) सोनार।
नियोग—(ना० पु०) हुकुम; अधिकार।
निरखना—(स० क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें; निरीक्षण करणें।
निरपराध—(वि०) बे कुसूर (हिं०) निरपराधी।
निरा—(वि०) खालिस (हिं०) केवळ; शुद्ध; एकाकी; निर्भेळ।
निरापद—(वि०) निर्विघ्न।
निराला—(वि०) एकान्त; अलग; स्वतंत्र।
निरावना—(अ० क्रि०) निराना (हिं०) भांगळणें।
निरास-श—(वि०) नाउम्मेद (हिं०) उदास।
निरासा-शा—(ना० स्त्री०) नाउम्मेदी (हिं०) उदासपणा; निराशा।
निरीह—(वि०) निरिच्छ; निरभिलाप, वासना-रहित, धीराचा।
निरेखना—(स० क्रि०) "निरखना" पहा।
निरेठ—(वि०) ठोस (हिं०) भरीव।
निरोग } (वि०) तन्दुरुस्त (हिं०) निरोगी चांगला;
निरोगी } रोगरहित।
निर्ख—(ना० पु०) ठरलेला; भाव दर।
—नामा—(ना० पु०) चालू दरांचीयादी; चालू बाजार भाव।
निर्खी—(ना० पु०) भाव निश्चित करणारा।
निर्छल—(वि०) सादा; साधु, (हिं०) साधा, निष्कपटी; सरल।
निर्झर—(ना० पु०) झरा, पाण्याचा ओघ।
निर्झरिणि—(ना० स्त्री०) लहान नदी।
निर्त—(ना० पु०) नृत्य; नाच।
निर्तक—(ना० पु०) नाचणारा।
निर्पछ—(वि०) असहाय; निःपक्षपाती।
निर्बस—(वि०) अशक्त, दुर्बल, लाचार।
निर्वासन—(ना० पु० पु०) हद्दपारी।
निर्वाह—(ना० पु०) निर्वाह, योग-क्षेम।
निर्बूझ—(वि०) अबूझ (हिं०) मूर्ख; मूढ; अज्ञान।
निर्बोध—(वि०) बे-होश (हिं०) बे-शुद्ध।
निर्बाध—(वि०) बाधा रहित; सुगम।
निलाम—(ना० पु०) लिलाव, लिलावानें विकणें।
निवरा—(ना० स्त्री०) कुमारी, अविवाहिता।

निवान—(ना० पु०) नीचान; (हिं०) खोली; गंभीर-पणा ।

निवाना—(स० क्रि०) निहुराना (हिं०) वाकविणें, झुकविणें ।

निवार—
निवाड़— } (ना० स्त्री०) नवार, पलंग विणण्याची, नवार; फीत; आडकाठी, निवारण ।

निवारना—(स० क्रि०) रोकना (हिं०) अडकाठी; करणें, निवारणें ।

निवृत्ति—(ना० स्त्री०) आराम (हिं०) विश्रांति, श्रमपरिहार ।

निशान—(ना० पु०) चिन्ह, खूण; पत्ता, माग, खरचोटा, पताका, निशाण, कंकण, चंग ।

—बर्दार—(ना० पु०) निशाण वाला ।

—दार—(वि०) चिन्हांकित ।

निशाना—(ना० पु०) लक्ष्य (हिं०) नेम, वेध्य ।

निशानी—(ना० स्त्री०) "निशान" पहा ।

निशीथ—(ना० पु०) अर्धीरात्र; मध्यरात्र ।

निशीथिनी—(ना० स्त्री०) रजनी; रात्र ।

निषङ्ग—(ना० पु०) तूण (हिं०) भाता ।

निसंक—(वि०) निःशंक ।

निसंकट—(वि०) संकट-रहित ।

निसंकोच—(अ०) अनमान नकरितां; निर्लज्जपणें; खुल्या अंतःकरणानें ।

निसचर—(ना० पु०) निशाचर ।

निसरना—(अ० क्रि०) "निकलना" पहा ।

निसान—(ना० पु०) नगारा, दुन्दुभी ।

निसाँस—(ना० पु०) निःश्वास ।

निसाँसी—(वि०) दुःखी, उद्विग्न, उदास ।

निसार—(ना० पु०) "निकास" पहा ।

निसि—(ना० स्त्री०) रात (हिं०) रात्र ।

निसित—(वि०) पैनी (हिं०) धारदार, तीक्ष्ण ।

निसेनी—(ना० स्त्री०) सीढ़ी (हिं०) जिना; सोपान ।

निस्तार—(ना० पु०) छुटकारा (हिं०) सुटका ।

निस्तारना—(स० क्रि०) छोड़ना (हिं०) सोडणें, सुटका करणें; मुक्त करणें ।

निस्त्रप—(वि०) लज्जा-रहित, निर्लज्ज ।

निस्व—(वि०) निर्धन; दरिद्र ।

निहंग—(वि०) नंगा (हिं०) नग्न, निष्काळजी ।

—लाडला—(ना० पु०) बेफिकिर मुलगा ।

निहचै—(ना० पु०) निश्चय, खात्री ।

निहत्था—(वि०) बेहथियार (हिं०) निःशस्त्र ।

निहाई—(ना० स्त्री०) ऐरण ।

निहायत—(ना० स्त्री०) मर्यादा, अन्त, शेवट (वि०) पुष्कळ, लक्षांत ठेवण्या जोगा (अ०) सरतेशेवटी, खात्रीनें ।

निहारना—(स० क्रि०) "निरखना" पहा ।

निहार—(ना० पु०) कुहर, शिशिर; हिम ।

निहाल—(वि०) प्रसन्न, सुखी, आनन्दित, तृप्त हर्षित ।

निहाली—(ना० स्त्री०) "निहाई" पहा ।

निहुरना—(अ० क्रि०) नमना (हिं०) नमणें; नमस्कार करणें ।

निहुराना—(स० क्रि०) नवाना (हिं०) नमविणें, झुकविणें ।

निहोरा—(ना० पु०) मेहरबानी (हिं०) कृपा, विनंति, विनय, नमस्कार, नम्रता ।

नींद—(ना० स्त्री०) निद्रा, झोंप ।

नींदू—(ना० पु०) सोने वाला ।

नींबू—(ना० पु०) लिंबू ।

नीक—
नीका— } (वि०) नेक (हिं०) चांगला; सुंदर, भला, प्रामाणिक ।

नीच—(वि०) हलका, कमीप्रतीचा, हलकट ।

नीचाई—(ना० स्त्री०) हलकटपणा; नीचता; कमीपणा ।

नीचे—(अ०) खाली, तळाला ।

—ऊपर—(अ०) एकावर एक ।

नीम—(ना० पु०) लिंबू, लिंबाचें झाड ।

नीरथ—(वि०) निरर्थक, व्यर्थ, वृथा ।

नीलवड़ी— }
नीलवरी— } (ना० स्त्री०) नील का टुकड़ा (हिं०) निळाचा तुकडा ।

नीलम—(ना० पु०) नीलमणि, नीळ ।

नीलाई—(ना० स्त्री०) नीलापन (हिं०) निळेपणा, निळारंग, श्यामलता ।

नीलाम—(ना० स्त्री०) लिलाव ।

नीव—(ना० स्त्री०) बुनियाद (हिं०) पाया, स्थापना ।

नीवा—(ना० स्त्री०) मन्दाई (हिं०) मंदपणा, शांतपणा, स्तब्धता ।

नीवी—(ना०स्त्री०) वाण्याचें भांडवल, नाडा, विजारीची फीत ।

नीसारना—(स० क्रि०) 'निकालना" पहा ।

नीहार—(ना० पु०) कुहर (हिं०) ओस, हिम; दव, तुषार ।

नुति—(ना० स्त्री०) बड़ाई (हिं०) स्तुति ।

नूया—(ना० पु०) एक प्रकारची तंबाखू ।

नून—(ना० पु०) नोन (हिं०) मीठ, लवण ।

नूर—(ना० पु०) रोशनी (हिं०) तेज प्रकाश, थाट, सौंदर्य ।

नेऊन—(ना० पु०) मक्खन (हिं०) लोणी, नवनीत ।

नेक-कु—(वि०) कांहीं, थोडा, अल्प, चांगला, उत्तम, भला, प्रामाणिक, मनोहर, रमणीय ।

नेकनाम—(वि०) नामी (हिं०) प्रसिद्ध, विख्यात ।

नेकी—(ना० स्त्री०) अच्छाई (हिं०) चांगुलपणा ।

नेग—(ना० पु०) रसम (हिं०) अहेर ।

नेगीजोगी—(ना० पु०) नोकरचाकर ।

नेटा—(ना० पु०) शेंबूड; (वि०) डावखोर ।

नेती—(ना० स्त्री०) घुसळखांबाची दोरी ।

नेरूआ—(ना० पु०) खर (हिं०) गवत ।

नेरे—(अ०) नज़दीक (हिं०) जवळ ।

नेव—(ना० स्त्री०) "नीव" पहा ।

नेवतना—(स० क्रि०) बोलावणें, निमंत्रण पाठविणें ।

नेवता—(ना० पु०) न्यौता (हिं०) आमंत्रण ।

नेवाना—(स० क्रि०) "नवाना" पहा ।

नेवार—(ना० स्त्री०) स्नेह, प्रीति, प्रेम, मैत्री ।

नेही—(ना० पु०) मित्र, स्नेही ।

नैन— }
नैना— } (ना० पु०) आँख (हिं०) डोळा ।

नैया—(ना० स्त्री०) किश्ती (हिं०) नाव ।

नैहर—(ना० पु०) पीहर, मायका (हिं०) आजोल ।

नोक—(ना० स्त्री०) सिरा (हिं०) चोच ।

—दार—(वि०) टोकदार ।

नोकीला— }
नुकीला— } (वि०) निमुळता, टोकाचा, अणकुचीदार ।

नोचना—(स० क्रि०) खसोटना (हिं०) खरचटणें, टोचणें ।

नोन—(ना० पु०) मीठ, लवण ।

नोना—(स० क्रि०) धार काढतानां गायीचे पाय बांधणें ।

—पानी—(ना० पु०) खारें पाणी ।

नोनिया—(ना० पु०) मिठाचा व्यापारी ।

नौ—(वि०) नया (हिं०) नवा ।

नौकर—(ना० पु०) भृत्य, चाकर ।

नौकरी—(ना० स्त्री०) नोकरी, चाकरी ।

नौगरी—(ना० स्त्री०) स्त्रियांचा एक दागिना, आभूषण ।

नौछावर—(ना० स्त्री०) "निछावर" पहा ।

नौची—(ना० स्त्री०) लहान वयाची वेश्या ।

नौतना—(स० क्रि०) निमंत्रण देना ।

नौता—(ना० पु०) "नेवता" पहा ।

नौनी—(ना० स्त्री०) नैनू (हिं०) लोणी ।

नौमासा—(ना० पु०) नवव्या महिन्यांत स्त्रीला केलेली ओटभरणी ।

नौसाली—(वि०) मुलायम (हिं०) मऊ; गुळगुळीत ।

नौसादर—(ना० पु०) नवसागर ।

नौसिख—(ना० पु०) नवशिक्या ।

न्याव—(ना० पु०) न्याय ।

न्योंतना—(स० क्रि०) दावत देना (हिं०) निमंत्रण देणें ।

न्योंता—(ना० पु०) निमंत्रण ।

न्योला—
नेवला—
नेवल— } (ना० पु०) नकुल, मुंगुस ।

प

पंपाना—(स० क्रि०) आजेतवानें करणें; तेज चढविणें; भरभराटीस आणणें ।

पंवारा—(ना० पु०) दंतकथा, कहाणी, कथा ।

पंवरिया—(ना० पु०) भाट, पुराणीक, गोष्टी सांगणारा बंदी, चारण ।

पकड़—(ना० स्त्री०) पकडणें, धरणें, ग्रहण, पकड ।

पकड़ना—(स० क्रि०) रोकना (हिं०) आडविणें, धरणें ।

पकड़वाना—
पकड़ाना— } (स० क्रि०) धरविणें; पकडाविणें ।

पकना—(अ० क्रि०) रँधना (हिं०) शिजणें ।

पकला—(ना० पु०) घाव, क्षत, फोड, पुटकुळी ।

पकली—(ना० स्त्री०) मूस किंवा चारा ठेवण्याचें जाळें ।

पकवाई—(ना० स्त्री०) स्वयंपाक करण्याची मजूरी ।

पकवान—(ना० पु०) मिठाई (हिं०) मिठाई ।

पकवाना—(स० क्रि०) रँधाना (हिं०) शिजविणें ।

पका—(वि०) पुख्ता (हिं०) पक्व, पिकलेला, झालेला ।

पकाई—(ना० स्त्री०) पक्वपणा, स्वयंपाक ।

पकाना—(स० क्रि०) "पकवाना" पहा ।

पकाव—(ना० पु०) पाक ।

पकोड़ा—(ना० पु०)
पकोड़ी—
पकौड़ी— } (ना० स्त्री) } फुलौड़ी (हिं०) भजी ।

पक्का—(वि०) राँधा हुआ (हिं०) शिजविलेला, निपुण, चतुर; दृढ; दक्ष; सावधान ।

पक्की—(वि०) निखरी (हिं०) सोजी भाजून केलेलें ।

पक्षक—(ना० पु०) मित्र, सहायक ।

पख—(ना० पु०) पखवारा (हिं०) पक्ष, पंधरवाड़ा ।

पखड़ी—(ना० स्त्री०) फुलाची पाकळी ।

पखरौटा—(ना० पु०) तबक (हिं०) सोन्याचा, चांदीचा वर्ख ।

पखवाड़ा—(ना० पु०) "पख" पहा ।

पखान—(ना० पु०) पाषाण, दगड ।

पखारना—(स० क्रि०) धोना (हिं०) धुणें, स्वच्छ करणें ।

पखाल—(ना० स्त्री०) पाण्याची पिशवी रेडा किंवा बैल यांच्या पाठी वरून पाणी नेण्या करितां केलेली, चामड्यांची पिशवी ।

पखालना—(स० क्रि०) "पखारना" पहा ।

पखावज—(ना० पु० स्त्री०) मृदङ्ग ।

पखावजी—(ना० पु०) मृदंग वाजविणारा, तबलची ।

पखुआ—(ना० पु०) बग़ल, तरफ़ (हिं०) बाजू, हात, बाहू ।

पखेरू—(ना० पु०) चिड़िया (हिं०) पांखरू ।

पखेस—(ना० पु०) छाया, चिन्ह, मुद्रा, अंक, छाप ।

पखोर—(ना० पु०) लाथ, ठोकर (बहुवचन—पखोरन) ।

पखोरना—(स० क्रि०) लाथ मारणें; ठोकर मारणें ।

पखौड़ा—(ना० पु०) खांद्याचीं हाडें ।

पग—(ना० पु०) पाँय (हिं०) पाय, पद ।
—डण्डी—(ना० स्त्री०) पायवाट ।

पगड़ी—(ना० स्त्री०) पगड़ी, पागोटें ।

पगना—(अ० क्रि०) बुडणें; मग्न होणें, लीन होणें । बुडून जाणें ।

पगला—(वि०) उन्मत्त, मूढ, मूर्ख, खुळा ।

पगलाना—(अ० क्रि०) पागल होना (हिं०) खूळ लागणें, खुळा होणें ।

पगा—
पगहा— } (ना० पु०) गाय किंवा बैलयांच्या गळयाला बांधण्याची दोरी, कंडा, दावें ।

पगहिया— } (ना० स्त्री०) छोटा पगहा (हिं०)
पगही— } लहान दावें ।

पदार+—(ना० पु०) भिंतीचा चिखल, गारा, शेता-भोंवतीचें, कुंपण ।

पगिया—(ना० स्त्री०) "पगड़ी" पहा ।

पगु—(ना० पु०) "पग" पहा ।

पगुराना—(स० क्रि०) जुगाली करना (हिं०) रवथ करणें ।

पखंड़ी—(ना० स्त्री०) "पखड़ी" पहा ।

पंगत—(ना० स्त्री०) जमाअत (हिं०) जात, ओळ, पंक्ती, पंगत ।

पङ्ग— } (वि०) लङ्गड़ा (हिं०) लंगड़ा, पांगळा ।
पङ्गुल— }

पच—(वि०) पांच—मेल (ना० स्त्री०) पंच पक्वान्न —महला (वि०) पांच मजली ।

पचकना—(अ० क्रि०) सूखना (हिं०) वाळणें, शुष्क होणें, वाळून कोळ होणें ।

पचखना—(वि०) पांच खणांचा ।

पचधरा—(वि०) पांच खोल्यांचें घर ।

पचतोलिया—(ना० स्त्री०) साडी, वस्त्र विशेष ।

पचना—(अ० क्रि०) गलना (हिं०) झिजणें, यत्न करणें, उद्योग करणें; पचणें ।

पचपचाना—(अ० क्रि०) पसीजना (हिं०) घामानें, थबथबणें, सडून विलविलीत होणें ।

पचपन—(वि०) पंचावन ।

पचमान—(ना० पु०) आचारी, स्वयंपाक्या ।

पचलड़ा—(ना० पु०) } पांच पदरांची कंठी किंवा
पचलड़ी—(ना० स्त्री०) } माळ ।

पचलोना—(ना० पु०) पांच क्षारांचें वनविलेलें औषध ।

पचाना—(स० क्रि०) पचविणें, शिजविणे ।

पचाव—(ना० पु०) पचन ।

पचास—(वि०) पन्नास ५० ।

पचासा—(ना० पु०) पन्नास तोळ्याचें वजन ।

पचासी—(वि०) पंच्याऐंशी ८५ ।

पचीस—(वि०) पंचविस २५ ।

पचीसी—(ना० स्त्री०) सोंगट्याच्या खेळांतील कवड्या टाकून पडलेला पंचवीसचा डाव ।

पचूका—(ना० पु०) दमकला (हिं०) पिचकारी ।

पचोतरा—(ना० पु०) मालावरील पांच टक्के कर ।

पचौनी—(ना० स्त्री०) पेट (हिं०) पोट ।

पच्चर—(ना० स्त्री) पाचर, खेट ।

पच्चानवें—(वि०) पंचाण्णव ९५ ।

पच्ची—(वि) संलग्न; संयुक्त, जोडलेला; आसक्त । —कारी— (ना० स्त्री०) खोद काम, कोरी व काम ।

पछड़ना –(अ० क्रि०) पीछे हटना (हिं०) मागें पडणें, अयशस्वी होणें ।

पछताना– (अ० क्रि०) अफसोस करना (हिं०) पश्चात्ताप करणें, दुःख करणें ।

पछतावा—(ना० पु०) अफ़सोस (हिं०) पश्चात्ताप, दुःख, तळमळ ।

पछत्तर—(वि०) पंचाहत्तर ७५ ।

पछनी—(ना० स्त्री०) फासें; फांसा ।

पछवा—(ना० पु०) पछाहीं हवा (हिं०) पश्चिमेकडील हवा ।

पछाड़—(ना० स्त्री०) हपटी, उचलून हपटणें, आदळहापट ।

पछाड़ना– (स० क्रि०) फेकणें; जिंकणें ।

पछाड़ी—(ना० स्त्री०) घोड्याचे पायबंद ।

पछाँह—(ना० पु०) पश्चिम ।

पछियाव– (ना० स्त्री०) "पछवा" पहा ।

पछोड़ना— } (स० क्रि०) साफ करणें, पाखडणें ।
पछोरना— }

पजरना—(अ० क्रि०) आग लागणें, पुष्कल ताण भरणें ।

पजावा—(ना० पु०) विटांची भट्टी ।

पजेब—(ना० स्त्री०) पाजेब (हिं०) घुंगरू; नुपुर ।

पजोड़ा— } (वि०) नीच, निकामी, दुष्ट,
पजौड़ा— } अधम, दुश्चरित्र ।

पञ्च—(वि०) पांच; ५।

—फ़ैसला—(ना० पु०) पंचाती दिलेला निकाल;

— सर—(ना० पु०) अध्यक्ष।

—पिरिया—(ना० पु०) पांच पिरानां पुजणारा।

—शाखा—(ना० पु०) हात, हस्त।

पञ्चत्व—(ना० पु०) मौत (हिं०) मृत्यु।

पञ्चायत—(ना० स्त्री०) जातीची सभा।

पञ्चायती—(वि०) एकाद्या विशिष्ट जातीचा।

पञ्चावन—(वि०) पंचावन; ५५।

पञ्चों—(ना० पु०) दोस्त (हिं०) मित्र।

पंछाला—(ना० पु०) पतंगाची शेपूट; अनुयायी।

पंछी—(ना० पु०) पक्षी।

पंजर—(ना० पु०) पिंजड़ा (हिं०) पिंजरा; हाडांचा सांपळा।

पंजीरी—(ना० स्त्री०) बाळंतकाढा; शिरा।

पंजेरा—(ना० पु०) तांबट।

पट—(ना० पु०) दरवाज़ा (हिं०) दार; पडदा।

पटकन—(ना० स्त्री०) ठोसा, धक्का; चपेटा।

पटकना—(स० क्रि०) आपटणें; आदळणें।

पटकना—(ना० पु०) } हापळ, आपट; ठोसा।
पटकनी—(ना० स्त्री०) }

पटका— } (ना० पु०) पट्टा, कमरेला बांधण्याचा धोतर।
पटुका— }

पटड़ा—(ना० पु०) तख़्ता (हिं०) फळी; कच्चे अन्न।

पटतर—(ना० पु०) उपमा, सादृश्य, (वि०) तुल्य; सदृश; समान।

पटन—(ना० पु०) छत (हिं०) छप्पर।

पटना—(अ० क्रि०) छाया जाना (हिं०) छप्पर घालणें; आच्छादणें; पटणें (हुंडी,) (पाणी) शिंपडणें।

पटनी— } (ना० पु०) मल्लाह (हिं०) नावाडी; कर्णधार; अंबी।
पटौनी— }

पटपट—(ना० स्त्री०) कांहीतरी पडल्याचा आवाज।

पटपड़-र—(वि०) ऊसर (हिं०) पड, नापीक (जमीन)।

पटरा—(ना० पु०) पीढ़ा (हिं०) फळी; बसण्याचा पाट; धोब्याची कपडे धुण्याची फळी।

पटरानी—(ना० स्त्री०) पट्टराणी।

पटरी—(ना० स्त्री०) लहान फळी, लिहिण्याची पाटी; धुळपाटी, रस्त्याचा किनारा।

पटवा—(ना० पु०) पटवेगार।

पटवाना—(स० क्रि०) रुपये वसूल करणें, देणें देऊन टाकणें; पटविणें।

पटवारी—(ना० पु०) गांवचा हिशेब ठेवणारा; पाटील।

पटसन—(ना० स्त्री०) रोपटें; झाड।

पटसाल—(ना० स्त्री०) मदरसा (हिं०) पाठशाला।

पटह—(ना० पु०) भेरी; दुन्दुभी; नगारा।

पटा—(ना० पु०) पीढ़ा (हिं०) पट्टा, तरवार।

पटाक—(ना० पु०) मोठा आवाज।

पटाका— } (ना० पु०) फटाकडी, फटाका, हातनळा।
पटाखा— }

पटाना—(स० क्रि०) "पटवाना" पहा, छप्पर घालणें, आच्छादणें।

पटाव—(ना० पु०) छवाई (हिं०) छप्पराचें सामान।

पटिया—(ना० स्त्री०) पाटी, धुळपाटी।

पटीना—(ना० पु०) एक प्रकारचा पक्षी।

पटीभा—(ना० पु०) छापण्याच्या फळीवर घातलेलें कापड।

पटीर*—(ना० पु०) मेघ, शेत, वातरोग, चंदन, खैर, जठर, पोट।

पटीलना—(स० क्रि०) निचोड़ना (हिं०) पिळणें, सार काढणें, चोपणें, मारणें, फसविणें।

पटुवा—(ना० पु०) "पटवा" पहा।

पटूका—(ना० पु०) "पटका" पहा।

पटेर—(ना० पु०) एक प्रकारचें झाड।

पटेरा—(ना० पु०) एक प्रकारची बेलबुट्टी।

पटेल—(ना० पु०) गांव का मुखिया (हिं) पुढारी, पाटील, जति विशेष।

पटेला—(ना० पु०) बज़रा (हिं०) नाव, होडी।

पटेली—(ना० स्त्री०) लहान होडी।

पटैत—(वि०) पठाईत, लठी खेळणार।

पटोतन—(ना० पु०) कडीपाट।

पटोहिया—(ना॰ पु॰) उल्लू (हिं॰) घुबड़ ।
पटौनी—(ना॰ पु॰) नावाडी, अंबी ।
पठवाना—
पठाना— } (स॰ क्रि॰) भेजना (हिं॰) पाठविणें ।
पठोना—
पठिया—(ना॰ स्त्री॰) जवान स्त्री (हिं॰) तरुणी; लहान बकरी ।
पड़ना—(अ॰ क्रि॰) गिरना (हिं॰) पडणें, कमी होणें, थांबणें; मुक्काम करणें ।
पड़पड़ाना—(स॰ क्रि॰) बकना (हिं॰) बडबडणें, मारणें, चोपणें ।
पड़वाया+—(ना॰ पु॰) पलंगाच्या खुराखालीं ठेवलेले लाकडी ठोकळें ।
पड़ा—(ना॰ पु॰) शेताची सरहद्द; म्हशीचें रेडकू ।
पड़ाव—(ना॰ पु॰) शिविर, छावणी, मुक्काम, डेरा, कंपू ।
पड़िया—(ना॰ स्त्री॰) म्हशीची पाडी ।
पड़ोस—(ना॰ पु॰) शेजार, निकटता ।
पड़ोसी—(ना॰ पु॰) शेजारी ।
पढ़न—(ना॰ पु॰) अभ्यास, वाचन ।
पढ़ना—(स॰ क्रि॰) शिकणें, वाचणें, पुनः म्हणणें ।
पढ़न्त—(ना॰ स्त्री॰) वाचन, म्हण ।
पढ़वाना—(स॰ क्रि॰) वाचविणें, शिकविणें ।
पढ़ाई—(ना॰ स्त्री) शिकवणी, शिकविणीचें, वेतन, पगार ।
पढ़ा—(वि॰) विद्वान्, पंडित ।
पढ़ाना—(स॰ क्रि॰) शिक्षा देना (हिं॰) "पढ़वाना" पहा ।
पण्डा—(ना॰ पु॰) पुजारी, पुरोहित ।
पण्डिताई—(ना॰ स्त्री॰) इल्म (हिं॰) विद्वत्ता, शहाणपणा ।
पण्डितायन—(ना॰ स्त्री॰) पण्डितची बायको ।
पत—(ना॰ पु॰ स्त्री॰) यश, नाव, कीर्ती, प्रतिष्ठा, मोठेपणा, प्रसिद्धी ।

पतंगा—(ना॰ पु॰) चिनगारी (हिं॰) ठिणगी ।
पतंगिका—(ना॰ स्त्री॰) लहान पक्षी, एक प्रकारची मधमाशी ।
पतझड़—(वि॰) खिज़ाँ (हिं॰) वठलेलें (झाड)।
पतला—(वि॰) झीना (हिं॰) बारीक, पातळ, अरुंद, तीक्ष्ण ।
पतलाई—(ना॰ स्त्री॰) } बारीक पणा ।
पतलापन—(ना॰ पु॰) } पातळपणा ।
पतलो+—(ना॰ पु॰) गळलेलीं पानें ।
पतवार-ल—(ना॰ पु॰) नावेचें सुकाणू ।
पता—(ना॰ पु॰) ठिकाना (हिं॰) पत्ता, शोध, संधान ।
पताल—(ना॰ पु॰) पाताळ ।
पतिमा—(ना॰ स्त्री॰) प्रतिमा ।
पतिया—(ना॰ स्त्री॰) लहान पान, पत्र, चिठी, आज्ञापत्र ।
पतियाना—(स॰ क्रि॰) भरोसा करना (हिं॰) विश्वास ठेवणें; भरँवसा करणें ।
पतियारा—(ना॰ पु॰) भरोसा (हिं॰) विश्वास, भरँवसा, श्रद्धा, प्रचीति ।
पर्ताल—(वि॰) "पतला" पहा ।
पतीला—(ना॰ पु॰) बरतन (हिं॰) भांडें ।
पतोह—
पतोहू— } (ना॰ स्त्री॰) बहू (हिं॰) सून ।
पत्तल—पतौवा—(ना॰ पु॰) पत्ता (हिं॰) पान, पात; पल्लव ।
पत्तल—(ना॰ स्त्री॰) पत्रावळ, पत्रावळी ।
पत्ताल—(ना॰ स्त्री॰) "पतला" पहा ।
पत्ती—(ना॰ स्त्री॰) झाडाचें पान, भाग ।
पत्थर—(ना॰ पु॰) दगड; पाषाण ।
—फ़र्श—(ना॰ पु॰) फरशी ।
पथना—(स॰ क्रि॰) शेणी घालणें, शेणी थापटणें ।
पथराना—(अ॰ क्रि॰) दगडासारखें घट्ट होणें, दगडा फेंकणें, दगडानें चोळणें ।

पथरी—(ना० स्त्री०) मुलखडा, खपरी, दगडी ।

पथरीला—(वि०) पत्थरका (हिं०) दगडी, दगडाचा, पाषाणमय ।

पथवारी—(ना० स्त्री०) शेणी थापण्याची किंवा घालण्याची जागा ।

पथरौटी—(ना० स्त्री०) "पथरी" पहा ।

पदना—(वि०) डरपोंक (हिं०) भित्रा, पाद्रा ।

पदनी—(ना० स्त्री०) व्यभिचारिणी, दुराचारिणी ।

पदात— } (ना० पु०) प्यादा (हिं०) पायदळा ।
पदाती— } पैकी शिपाई; पायदळ ।

पदाना—(स० क्रि०) तंग करना (हिं०) त्रास देणें, छळणें, भिववीणें ।

पधारना—(अ० क्रि०) येणें, जाणें, बसणें ।

पन—(ना० पु०) पण; ठराव, प्रतिज्ञा, शर्त ।

पनकपड़ा—(ना० पु०) जखमेवर लाविण्याची पाण्याची पट्टी ।

पनघट—(ना० पु०) नदीला जाण्याचा, रस्सा ।

पनपना—(अ० क्रि०) पुनः उमटणें, भरभराट होणें ।

पनपाना—(अ० क्रि०) ताजा करणें ।

पनवारा—(ना० पु०) पत्रावळ; पत्रावळी ।

पनवारी-ड़ी—(ना० स्त्री०) पान बाग, खाण्याचा पानाची बाग, पानमळा ।

पनसा +—(ना० स्त्री०) पुळी, पुटकुळी ।
(वि०) वेचव, पाणचट, समक, अळणी, नीरस, फिक्का ।

पनसारहट्टा—(ना० पु०) वाण्याचें दुकान ।

पनसारी—(ना० पु०) वाणी, बनिया ।

पनसाल-ला— } (ना० स्त्री०) पौंसला (हिं०)
पनसल्ला+— } पाणपोई ।

पनोई—(ना० स्त्री०) लहान नाव, होडगें ।

पनहा—(वि०) मोठा, रुंद, आडवा ।

पनहाना—(स० क्रि०) पान्हविणें, पान्हा घालविणें ।

पनहार—(ना० पु०) पाणक्या ।

पनहारिन— } (ना० स्त्री०) पाणकीण, पाणी धालणारी
पनहारी— } बाई ।

पनही—(ना० स्त्री०) जूता (हिं०) जोड़ा, पादत्राण ।

पनारा—ला—(ना० पु०) } मोरी, नाली ।
पनारी—ली—(ना० स्त्री०) } पन्हाल, पन्हाळी ।

पनाह—(ना० स्त्री०) आश्रय, रक्षण, आसरा, पाठराखा ।

पनिया—(ना० पु०) पाणी, पाण साप ।
—क़ाल—(ना०पु०) अतिवृष्टीनें पडलेला दुष्काळ ।

पनियाना—(स० क्रि०) सींचना (हिं०) पाणीं देणें, पाणी भरणें ।

पनीर—(ना० पु०) चक्का, खवा, मट्ठा ।

पनीहा—(ना० पु०) पाण्यांतील प्राणी ।

पनेरी—(ना० पु०) तमोली (हिं०) तांबोळी ।

पनैरिन—(ना० स्त्री०) तमोलिन (हिं०) तांबोलीण ।

पन्ती—(ना० पु०) परपोता (हिं०) खापरपणतू ।

पन्ना—(ना० पु०) पत्ता (हिं०) पान; पत्र, पांच, रत्न, जाडयाचा वरचा भाग ।

पन्सेरी—(ना० स्त्री०) "पंचसेरा" पहा ।

पपड़ा—(ना० पु०) छाल (हिं०) साळ, पापड़, तुकड़ा, सालपट ।

पपड़िया—(ना० स्त्री०) लहान तुकड़ा, साल ।

पपड़ीला(वि०) छिलकेदार (हिं०) कोंड्याचा, कोंडा असलेला ।

पपनी—(ना० स्त्री०) बरौनी (हिं०) पापणीचेकेस ।

पपीहा—(ना० पु०) एक प्रकारची चिमणी ।

पपैया— } (ना० पु०) मुलांची शीट ।
पपीता— } पपईचें झाड किंवा फळ ।

पपोटा+(ना० पु०) पलक (हिं०) पापणी ।

पपोलना—(स० क्रि०) चर्वण करणें, चावणें चोळणें ।

पयान—(ना० पु०) प्रयाण, यात्रा, गमन, विदा ।

पयाल—(ना० पु०) पुआर (हिं०) वाललेलें गवन ।

पर—(ना० पु०) पीस, पिसारा, पर, पंख ।
—की—क़लम (ना० स्त्री०) पीसाराची लेखणी ।

परकना—(अ०क्रि०) सधना (हिं०) थाटणें, अभ्यासी होणें, संवळ होणें ।

परकाना+—(स० क्रि०) सधाना (हिं०) थाटविणें, संवय पाडणें, अभ्यस्त करणें ।

परख—(ना० स्त्री०) जाँच (हिं०) परीक्षा, शोध, कस, पारख ।

परखना—(स० क्रि०) परीक्षा करणें ।

परखाई—(ना० स्त्री०) परीक्षेची मजूरी ।

परखाना—(स० क्रि०) परीक्षा करविणें ।

परखैया—(ना० पु०) जाँचनेवाला (हिं०) परीक्षक ।

परघटी—(ना० स्त्री०) सोने किंवा चांदी आटविण्याची मूस ।

परघनी—(ना० स्त्री०) सोनाराची मूस ।

परचना—(अ० क्रि०) पहिचान होना (हिं०) ओळख होणें, परिचय होणें ।

परचा } परचा } (ना० पु०) चिठी, परीक्षेची प्रश्न पत्रिको चिटोरा ।

परचाना—(स० क्रि०) परिचय करून देणें, ओळख करून देणें, माळ सालविणें ।

परचून—(ना० पु०) पीठमीठ वगैरे सामान ।

परचूनिया—(ना० पु०) बनिया (हिं०) वाणी, व्यापारी; मसाला वगैर विकणारा ।

परचौ—(ना० पु०) "परख" पहा ।

परछती—(ना० स्त्री०) भिंतीच्या वरच्या भागापुरनें घातळेलें छप्पर ।

परछना—(स० क्रि०) वरवधूंची आरती करणें, किंवा दृष्ट काढणें ।

परछाई—(ना० स्त्री०) साया (हिं०) छाया पड-छाया ।

परत—(ना० पु० स्त्री०) तह (हिं०) वलकटो, पापुद्रा, साल ।

परतल—(ना० स्त्री०) बाजार बुणगें; सामान सुमान ।

परतला—(ना० पु०) तरवार अडकविण्याचा पट्टा ।

परता—(ना० पु०) खर्च व नफा मिलवून ठरविलेला भाव, सूत काढण्याचा रहाट ।

परती—(ना० स्त्री०) वीरान ज़मीन (हिं०) पड जमीन; माळरान ।

परतीत— } परतीति— } (ना० स्त्री०) ईमान (हिं०) श्रद्धा, विश्वास; भरँवसा ।

परन+—(ना० पु०) प्रण, प्रतिज्ञा; पण ।

परदादा—(ना० पु०) पणजोबा; वडिलाचे आजोबा ।

परनाना—(ना० पु०) पणजोबा, आईचे आजोबा ।

परनानी—(ना० स्त्री०) आईची आज्जी ।

परनाला—(ना० पु०) } परनाली—(ना० स्त्री०) } नाली; मोरी; गटार ।

परपंच—(ना० पु०) माया (हिं०) माया; फसवणूक, दिशा भूल, विश्वास घात ।

परपंची—(वि०) मायावी; फसव्या; लुच्चा ।

परपैठ—(ना० पु०) हुन्डीची तिसरी नक्कल; दुसऱ्या, नकलेला "पैठ" असें म्हणतात ।

परब—(ना० पु०) त्योहार (हिं०) पर्व; उत्सव ।

परबस—(वि०) पराधीन; अन्यवश; परतंत्र, परवश ।

परला—(वि०) दुसऱ्या बाजूचा; दुसरा ।

परलेपार—(अ०) दुसऱ्या बाजूला ।

परवरिश—(ना० स्त्री०) पोषण; रक्षण योग क्षेम; भरण; पोषण ।

परवल—(ना० पु०) पडवळ ।

परस—(ना० पु०) छूत (हिं०) स्पर्श ।

परसना—(स० क्रि०) छूना (हिं०) स्पर्शणें ।

परसिया—(ना० पु०) हँसुवा (हिं०) विळा ।

परसूत—(ना० पु०) प्रसूतीनंतर होणारा स्त्रियांचा रोग ।

परसैया—(ना० पु०) वाढपी, वाढण्या ।

परसों—(अ०) परवाचे दिवशी ।

परहेज—(ना० पु०) पथ्य; अल्पाहार ।

पराँठा— } पराठा— } (ना० पु०) एक प्रकारची रोटी ।

परात— } पराती— } (ना० स्त्री०) परात ।

पराना—(अ० क्रि०) भागना (हिं०) पळणें, पळन जाणें ।

परानी—(ना० पु०) प्राणी, जीवधारी ।

पराया—(वि०) दूसरे का (हिं०) दुसऱ्याचा, बाहेर चा, परदेशचा ।

परारी—(वि०) गेलेले किंवा येणारे तिसरें (वर्ष) ।

पराल—(ना० पु०) घास (हिं०) गवत ।

परास्त—(वि०) शिकस्त, हारा (हिं०) पराजित; पराभूत ।

पराह—(ना० पु०) पळ, देश त्याग ।

परिधन
परिधान } (ना० पु०) परिधेय वसन, अंगावर घेण्याचें वस्त्र ।

परिपाटी—(ना० स्त्री०) तरतीब (हिं०) क्रम ।

परिपूरन—(वि०) परिपूर्ण, भरलेला ।

परिभाषा—(ना० स्त्री०) तारीफ़ (हिं०) स्तुति, व्याख्या, परिभाषा ।

परिवार + —(ना० स्त्री०) प्रतिपदा ।

परी—(ना० स्त्री०) अप्सरा, देवांगना, भांड्यांतून तेल काढण्याची एक प्रकारची पळी ।

परे—(अ०) दूरी पर (हिं०) पलीकड़े, दूरवर, दुसऱ्या बाजूला ।

परेखा—(ना० पु०) पछतावा (हिं०) पश्चात्ताप, अनुताप, दिलगिरी ।

परेत—(ना० पु०) प्रेत, शव ।

परेतना—(स० क्रि०) गुंडाळणें, सूत कांतणें ।

परेता—(ना० पु०) चर्खा (हिं०) रहाट ।

परेवा + —(ना० पु०) कबूतर (हिं०) कबूतर, पारवळ, कपोत, प्रतिपदा ।

परेशान—(वि०) हैरान (हिं०) व्याकुळ, त्रस्त गोंधळलेला; भांभावलेली ।

परेशानी—(ना० स्त्री०) हैरानी (हिं०) व्याकुळता, त्रास, गोंधळ, घाबरगुण्डी ।

परेह—(ना० पु०) कढी; रस्सा ।

परोस—
पड़ोस— } (ना० पु०) शेजार ।

परोसना—(स० क्रि०) परसना (हिं०) वाढणें, (जेवण) वाढणें; घालणें ।

परोसा—(ना० पु०) वाढलेलें ताट ।

परोसी—
पड़ोसी— } (ना० पु०) शेजारी ।

परोसैया—(ना० पु०) वाढपी, वाढण्या ।

परोहन—(ना० पु०) प्ररोहण, रथ, गाडी ।

परोहा + (ना० पु०) मोट, पाणी काढण्याची मोट ।

पर्चा—(ना० पु०) "परचा" पहा ।

पर्त—(ना० पु०) तह (हिं०) "परत" पहा ।

पर्दा—(ना० पु०) पडदा ।

पर्ला—(वि०) "परला" पहा ।

पर्वतिया—(ना० पु०) लौकी (हिं०) भोपळा, दूध भोंपळा ।

—(वि०) पहाड़ी (हिं०) डोंगराळ ।

पलई—(ना० पु०) शाखा, उहाळी, अंकुर, पालवी ।

पलङ्गड़ी—(ना० स्त्री०) चारपाई (हिं०) लहान पलंग ।

पलक—(ना० पु०) पल, पापणी ।

पलटन—(ना० पु०) फ़ौज (हिं०) सेना ।

पलटना—(अ० क्रि०) लौटना (हिं०) परतणें, बदलणें, परतघेणें, अदल बदल करणें ।

पलटा—(ना० पु०) परिवर्तन, बदल, प्रतिकार, सूड, प्रतिक्रिया ।

पलटाना—(स० क्रि०) लौटाना (हिं०) परतविणें, प्रतिकार करविणें ।

पलटाव—(ना० पु०) प्रतिकार, प्रतिक्रिया ।

पलड़ा—(ना० पु०) तराजूचें पारडें ।

पलथी—(ना० स्त्री०) मांडी, मांडी घाळून बसणें ।

पलना—(अ० क्रि०) प्रतिपाल होणें ।

पलवाना—(स० क्रि०) पालन करविणें ।

पलवा+—(वि०) पालतू (हिं०) पाळीव ।

पलवार—(ना० पु०) मोठी नाव ।

पलवारी—(ना० पु०) मल्लाह (हिं०) नावाड़ी ।

पला+—(ना० पु०) कलकुळ (हिं०) पळी ।

पलान—(ना० पु०) घोडयाचें जीन ।

पलाना—(अ० क्रि०) भागना (हिं०) पळणें, सुटका करून घेणें।

पलानी (ना० स्त्री०)
पलाव (ना० पु०) छावनी (हिं०) छप्पर।

पलीता—(ना० पु०) मोठी वत्ती।

पलेथन—(ना० पु०) सूखा आटा (हिं०) पोळीलाटतांना लावाव्याचें कोरडें पीठ।

पलेना—(स० क्रि०) पेरणीच्या पूर्वी जमीनीला पाणी देणें।

पलेव—(ना० पु०) कढ़ी, रस्सा, पेरणानंतर पाणी दिलेली जमीन।

पलौंठा+
पहलौंठ+ (वि०) प्रथम जन्मास आलेला, प्रथमज।

पल्ला—(ना० पु०) तराजूची तागड़ी, तीन मणाचा वजनाचा घोंडा, दरवाज्याची एक फळी।

पल्ली—(ना० स्त्री०) लहान गाँव, खेडें।

पल्लू—(ना० पु०) वस्त्राचा कांठ।

पवाई—(ना० स्त्री०) पायांतील बेड़ी, जुना जोडा, जीर्ण पादत्राण।

पवाना—(स० क्रि०) (भाकरी) भाजणें।

पषान—(ना० पु०) पत्थर (हिं०) पाषाण।

पसङ्गा—(ना० पु०) "पासङ्ग" पहा।

पसन्द—(ना० स्त्री०) पसंती, आवड़।

पसरना—(अ० क्रि०) फैलना (हिं०) पसरणें।

पसराव—(ना० पु०) फैलाव (हिं०) प्रसार।

पसली—(ना० स्त्री०) बरखड़ी, पासळी।

पसही—
पसाई— (ना० स्त्री०) एक प्रकारचें तांदूळ।

पसाना—(स० क्रि०) मांड निकालना (हिं०) तांदूळ शिजल्यानंतर त्यांतीलपाणी काढणें, कट काढणें, निसटणें।

पसारी—(ना० पु०) वाणी, बनिया।

पसीजना—(अ० क्रि०) घाम येणें किंवा फुटणें।

पसीना—
पसेव—
पसीव— (ना० पु०) घाम, धर्म, स्वेद।

पसूजना—(स० क्रि०) शिवणें, दोराघालणें, टांका घालणें।

पसेरी—(ना० स्त्री०) "पंचसेरा" पहा।

पस्ताना—(अ० क्रि०) पछताना० (हिं०) पश्चात्ताप पावणें, पस्तावणें।

पहचान—(ना० स्त्री०) परिचय, ओळख।

पहचानना—(स० क्रि०) चीन्हना (हिं०) ओळखणें, जाणणें।

पहनना—(स० क्रि०) पहिरना (हिं०) परिधान करणें, वा परणें, घालणें।

पहनावा—(ना० पु०) उढावा (हिं०) पेहराव, पोषाख।

पहरना—(स० क्रि०) "पहनना" पहा।

पहरा—(ना० पु०) पहारा, पहारेकरी; चौकीदार।

पहराना—(स० क्रि०) कपड़े घालविणें, पोषाख करविणें।

पहरावनी—(ना० स्त्री०) अहेर।

पहरुआ—(ना० पु०) पहारेवाल, चौकीदार।

पहल—(ना० पु०) आरंभ, रू, पिंजलेला कापूस।

पहला
पहिला (वि०) पहिला, प्रथमचा।

पहले—(अ०) अव्वल (हिं०) प्रथमतः।

पहाड़ा—(ना० पु०) पाढा।

पहाड़िया—(वि०) पहाड़ी, डोंगराळ।

पहाड़ी—(ना० स्त्री०) लहानशी टेकडी।

पहिनना—(स० क्रि०) "पहनना" पहा।

पहिया—(ना० स्त्री०) चाक; रथचक्र; चक्र।

पहिरावन—(ना० स्त्री०) पोशाक (हिं०) पोशाख; वस्त्र।

पहिलौटा—(वि०) "पलौठ" पहा।

पहुँच—(ना० स्त्री०) आगमन, प्रवेश, पोंच, शक्ति; सामर्थ्य; पावती; रिसीद।

पहुँचना—(अ० क्रि०) पोहोंचणें, प्राप्त होणें; वाढणें, जवळयेणें।

पहुँचा—(ना० पु०) मनगट, मणिबंध ।
पहुँचाना—(स० क्रि०) पोहोंचविणें; वाढविणें ।
पहुँची—(ना० स्त्री०) पोंची, मनगटावर घालण्याचा एक दागिना ।
पहुडना—(अ० क्रि०) लेटना (हिं०) पडणें, अंगटेकणें, लवंडणें ।
पहुनई—(ना० स्त्री०) मेहमानी (हिं०) पांहुणचार; आदर, सत्कार ।
पहेली—(ना० स्त्री०) कोडें ।
पन्हेडा—(ना० पु०) पाणपोई ।
पन्हेडी—(ना० स्त्री०) लहान पाणपोई ।
पाई—(ना० स्त्री०) पे ।
पाँक—(ना० पु०) कीचड़ (हिं०) चिखल ।
पाँगा—(ना० पु०) एक प्रकारचें मीठ ।
पाँच—(वि०) पांच ।
पाँजर+—(ना० पु०) पंसुली (हिं०) बरखडी, बाजू ।
पाँडे—(ना० पु०) अध्यापक; गुरूजी ।
पाँत } पाँती } (ना० स्त्री०) कतार (हिं०) पंक्ति, ओळ ।
पाँतर—(ना० पु०) वीरान (हिं०) उजाड; निर्जन, स्थान ।
पाँव—(ना० पु०) पैर (हिं०) पाय ।
—पाँव—(अ०) पैदल (हिं०) पायी ।
पाँवड़ा—(ना० पु०) पाँ पोश (हिं०) पाय पुसण्या करिता दरवाज्यांत टाकलेला काथ्याचा तुकडा ।
पाँवड़ी—(ना० स्त्री०) खड़ाऊ (हिं०) खडाव ।
पाँस+—(ना० पु०) खाद (हिं०) खत ।
पाँसना—(स० क्रि०) खत घालणें ।
पाक—(वि०) साफ (हिं०) स्वच्छ, पवित्र ।
पाकड़—(ना० पु०) उंबराचें झाड ।
पाकना—(स० क्रि०) उबालना (हिं०) उकलविणें ।
पाका—(ना० पु०) फोड़ा (हिं०) फोड ।
पाखर—(ना० स्त्री०) घोडा किंवा हत्तीयांची लोखंडी झूल ।
पाखा—(ना० पु०) उतारा (हिं०) झोंपड़ी; छप्पर छप्परी; मिवारा ।
पाग—(ना० स्त्री०) पगडी (हिं०) पागोटें ।
पागल—(ना० पु०) मूर्ख मनुष्य; मूढ (वि०) मूर्ख, मूढ; खुळा ।
—खाना—(ना० पु०) खुळयाची चावडी; वेडयांचें इस्पितल ।
पागुर—(ना० पु०) जुगावली (हिं०) रवंथ ।
पागुराना—(अ० क्रि०) रवंथ करणें ।
पाछ—(ना० पु०) देवी काढणें ।
पाछना—(स० क्रि०) देवी काढविणें ।
पाछें—(अ०) पाठी मागे; नंतर ।
पाजामा—(ना० पु०) विजार; पायजमा ।
पाट—(ना० पु०) नदीचें पात्र; रुंदी; एक प्रकारचें उंची कापड, सिंहासन; फळी ।
—कृमि—(ना० पु०) रेशमाचा कीडा ।
पाटन—(ना० स्त्री०) छावनी (हिं०) छप्पर; शहर ।
पाटरानी—(ना० स्त्री०) "पटरानी" पहा ।
पाटल—(ना० पु०) गुलाबी; रंग ।
पाटीर—(ना० पु०) चंदन; मलयद्रुम ।
पाटूनी—(ना० पु०) घाटिया (हिं०) उतान्या ।
पाठा—(ना० पु०) मल्ल; पैलवान; योद्धा चांगलें भरलेलें; जनावर ।
पाड़—(ना० स्त्री०) तख्ता (हिं०) फळी ।
पाड़ना—(स० क्रि०) गिराना (हिं०) पाडणें, पाडविणें, संपाविणें, ठार करणें ।
पात—(ना० पु०) पत्ता (हिं०) पान; पत्र ।
पातकवा—(ना० पु०) दूत; निरोप्या ।
पातर—(ना० स्त्री०) वेश्या; गणिका ।
पाथना—(स० क्रि०) शेणीथापटणें ।
पाथर—(ना० पु०) "पत्थर" पहा ।
पादानोन—(ना० पु०) काळें मीठ ।
पाधा+—(ना० पु०) गुरु; उपाध्याय;
पान—(ना० पु०) पान, तांबूल ।
—दान—(ना० पु०) विड्याच्या पानचा डबा ।

पाना—(स० क्रि०) हासिल करना (हिं०) मिळविणें, प्राप्त करणें, सहन करणें, सौसणें ।
पानी—(ना० पु०) जळ, पाणी, उदक ।
पापोस—(ना० स्त्री०) जूता (हिं०) जोड़ा, पाय पोस, वहाणा ।
पामरी—(ना० स्त्री०) नीच स्त्री ।
पायखाना—(ना० पु०) शौचकूप ।
पायजामा—(ना० पु०) "पाजामा" पहा ।
पायज़ेब—(ना० स्त्री०) पायांतील भूषण ।
पायदार—(वि०) मज़बूत (हिं०) बळकेट ।
पायदारी—(ना० स्त्री०) मज़बूती (हिं०) बळकटी ।
पायँचा—(ना० पु०) पायजाम्याचा पाय ।
पायँता-त—(ना० स्त्री०) पांयसें ।
पायल—(ना० स्त्री०) "पायजेब" पहा । वांबूची शिड़ी ।
पार—(ना०पु०) तीर, तट, नदीची दुसरी बाजू, समाप्ति, शेषा पूर्णता; मोचन, उद्धरण ।
—क—(वि०) समर्थ, पालक ।
पारखी—(ना० पु०) जाँच करनेवाला (हिं०) पारखणारा, परीक्षक ।
पारन—(ना० पु०) पारणें ।
पारल—(ना० पु०) वृक्ष विशेष ।
पारसाल—(ना० पु०) गतवर्ष, पुढचें वर्ष ।
पारावार—(ना० पु०) समुद्र, दोन्हीबाजूँचा तट ।
पारी—(ना० स्त्री०) बारी (हिं०) पाळी, क्रम ।
पार्क—(ना० स्त्री० पु०) (अंब्वयाची) अढी, लहान तंबू, तट, धरण, बाँधारा ।
पालकरी—(ना० स्त्री०) पळंगाच्या खुराखाली ठेवलेलें लकड़ी ठोकळें ।
पालकी—(ना० स्त्री०) डोली (हिं०) शिबिका ।
—गाड़ी—(ना० स्त्री० मैप्य ।
पालती—(ना० स्त्री०) मांडी ।
पालना—(स० क्रि०) पालन करणें ।
पाला—(ना० पु०) ठण्ढक (हिं०) थंडी, हिम ।
पालागन—(ना० पु०) अभिवादन, प्रणाम, पायीं लागणें ।
पालिक—(ना० पु०) पालक, रक्षक ।
पाली—(ना० स्त्री०) क्षांकण, कोंबड्याची झुंझ, गुडध्याची वाटी, पंक्ति, श्रेणी ।
पाले—(अ०) अधीन, ताब्यांत, आश्रयांन ।
पावती—(ना० स्त्री०) आमदनी (हिं०) उत्पन्न, मिळकत, फायदा ।
पावना—(स० क्रि०) "पाना" पहा ।
पावस—(ना० पु०) पाऊस, पावसाळ ।
पाशक+—(ना० पु०) जुगार ।
पास—(वि०) समीप, निकट ।
पासी—(ना० पु०) फांसेपारधी चाम्भार ।
पाहरु—(ना० पु०) चौकीदार (हिं०) पहारेकरी ।
पाही—(ना० स्त्री०) दुसऱ्या गावची शेती अथवा इतर व्यवहार करणें ।
पाहुन —, पाहुना— } (ना०पु०) मेहमान (हिं०) पाहुणा, अतिथि ।
पाहुनी—(ना० स्त्री०) पाहुणी ।
पाहुर—(ना० पु०) उपहार ।
पिऊ—(वि०) प्रिय, लडका, प्यारा, (ना० पु०) पति, स्वामी, भर्ता ।
पिकदान—(ना० पु०) उगालदान (हिं०) दस्त, पिकदाणी ।
पिघलना—(अ० क्रि०) पातळहोणें, वितळविणें ।
पिघलाना—(स० क्रि०) वितळविणें ।
पिघलाव—(ना० पु०) गलावट (हिं०) वितळणें ।
पिचकना—(अ० क्रि०) सिकुड़ना (हिं०) आखडणें, आटणें ।
पिचकाना—(स० क्रि०) सिकोड़ना (हिं०) आखडविणें, दबविणें, दाबविणें, आटविणें (कापड)
पिचपिचा—(वि०) सडलेला; कुजलेला, लबळबीत, पाणी|सुटलेला ।
पिचुक्का—(ना० पु०) पिचकारी ।
पिच्चट—(ना० पु०) डोळयाची सूज ।
पिछड़ना—(अ० क्रि०) मागें पडणें, अयशस्वी होणें ।

पिछलना—(अ० क्रि०) फिसलना (हिं०) निसटणें; घसरणें।
पिछलपाई—(ना० स्त्री०) डाकिन (हिं०) भुलीण।
पिछला—(वि०) मागचा, मागील।
पिछवाडा—(ना० पु०) घराच्या मागचा भाग (वि०) मागचा।
पिछाडी—(ना० स्त्री०) घोडयाचे मागचे पाय बांधण्याचे पायबंद, मागची बाजू।
पिछान—(ना० स्त्री०) "पहचान" पहा।
पिछाने—(वि०) परिचित, ओळखीचा।
पिछूत—(ना० पु०) "पिछवाड़ा" पहा, (अ०) नंतर, मागून।
पिछेल+— } (ना० पु०) "पिछवाड़ा" पहा।
पिछेळ— }
पिछौरा—(ना० पु०) दोहर (हिं०) चादर, पिछौरी उपरणें, मलवस्त्र।
पिञ्जर—(वि०) पीला (हिं०) पिवळा, (ना० पु०) पिंजरा।
पिञ्जिका—(ना० स्त्री०) कापसाचा गठ्ठा।
पिञ्जियारा—(ना० पु०) पिंजारा (हिं०) पिंजारी।
पिञ्जूल—(ना० पु०) बत्ती, मशाल।
पिटक—(ना० पु०) पेटारा, पेटी।
पिटना—(अ० क्रि०) मार खाना (हिं०) चोपखाणें, (ना० पु०) सोटा, दंडा।
पिटारा—(ना० पु०) पेटारा, पेटी, मोटया झाकणाची टोपली।
पिटवाना—(स० क्रि०) मारविणें, चोपविणें।
पिण्डली—(ना० स्त्री०) पायाची पिंढरी।
पिण्डा—(ना० पु०) देह, मातीचा ढीग, पिंड।
पिण्डारा—(ना० पु०) लुटेरा (हिं०) लुटारू, पेंढारी, ठक, दरवडे खोर।
पिण्डालू—(ना० पु०) एक प्रकारची भाजी, खाण्याजोगे कंदमूल।
पिण्डुक—(ना० पु०) कबूतराच्या जातीचा एक पक्षी।
पिण्डुली—(ना० स्त्री०) "पिण्डली" पहा।
पिण्डोल—(ना० पु० स्त्री०) चुन्याचे खडे।
पिण्डयाक+—(ना० पु०) पेंड, तेल काढल्यानंतर उरलेली पेंड।
पितराई—(ना० स्त्री०) संबधी (हिं०) नातेवाईक।
पितरौला—(ना० पु०) पितरांची पूजा करण्याचें सामान ठेवलेले ताम्हन।
पितराना— } (अ० क्रि०) कळकणें।
पितलाना— } कळंक लागणें।
पितिया—(ना० पु०) चचा (हिं०) काका।
पित्तल—(ना० पु०) पितळ, (वि०) पित्ताचा।
पित्ता—(ना० पु०) क्रोध, आवेग, शरीराचा आंतील भाग।
पिदड़ी+—(ना० स्त्री०) गव्हाची ओंबी, अशक्त मनुष्य, सुदाम्या।
पिनकी—(ना० स्त्री०) अफूचा अम्मल, झोंपेची गुंगी, सुरसुरी; तंद्रा।
पिनपिनाना—(अ० क्रि०) टणत्कार होणें।
पिनपिनाहट—(ना० स्त्री०) टणत्कार, हणें, वाणाचा सणणण आवाज।
पिनवाना—(स० क्रि०) पिंजविणें।
पिन्ना—(ना० पु०) पेंड, खली (हिं०)
पिन्नी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची मिठाई।
पिन्हाना—(अ० क्रि०) "पहनना" पहा।
पिय—(वि०) प्रिया, लडका।
पियाना—(स० क्रि०) पाजणें, पिवविणें।
पियादा—(ना० पु०) पायींचाळणारा, पायदळ, बुद्धिबळांच्या डावांतील प्यादें।
पियाला—(ना० पु०) कटोरा (हिं०) वाटगा।
पियास—(ना० स्त्री०) प्यास (हिं०) तहान।
पियासा—(वि०) प्यासा (हिं०) तहानेळेला, तृपित।
पिराना—(अ० क्रि०) दर्दकरना (हिं०) दुखणें, पीडा होणें; ठणकणें।
पिरोजा—(ना० पु०) मणि विशेष।

पिरोना—(स० क्रि०) सीना (हिं०) शिवणें, टांका घालणें, गुंतविणें ।
पिलई—(ना० स्त्री०) तिल्ली (हिं०) प्लीहा, पाणथरी ।
पिलचना—(अ० क्रि०) लिपटना (हिं०) चिकटणें, लपटणें ।
पिलना—(अ० क्रि०) हल्ला करणें, अत्यंत परिश्रम करणें, खरचटणें ।
पिलपिल—(वि०) मुलायम (हिं०) पिळपिळीत; मऊ; लवळवीत ।
पिलपिलाहट—(ना० स्त्री०)पिळपिळीतपणा ।
पिलाना—(स० क्रि०) पियाना (हिं०) पाजणें, पिवविणें, पानकरविणें ।
पिलुआ-वा—(ना० पु०) कीट; कृपि; किडा ।
पिल्ला—(ना० पु०) कुत्र्याचें पिल्लू ।
—हरामी—(ना० पु०) रांडलेक; दासीपुत्र ।
पिल्लू—(ना० पु०) एक किडा ।
पिशवाज़—(ना० स्त्री०) नाचणाऱ्या मुलीचा झगा ।
पिशाव—
पिसाव— (ना० पु०) मूत्र, लघवी; पेशाब ।
पिसना—(अ० क्रि०) दळणें; पीठहोणें ।
पिसाई—(ना० स्त्री०) दळप; दळण ।
पिसान—(ना० पु०) आँटा (हिं०) पीठ ।
पिसाना—(स० क्रि०) दळविणें; पीठ करविणें ।
पिस्सू—(ना० पु०) मच्छड़ (हिं०) पिसू; डांस ।
पी—(वि०) प्रिय; प्रियतम ।
पीक—(ना० स्त्री०) थुंकी; पान खाऊन टाकलेली थुंकी -मारलेली पिचकारी ।
पीचना—(स० क्रि०) ठेंचणें; तुडविणें; कुचलणें; लाथ मारणें ।
पीछ—(ना० स्त्री०) "पीच" पहा ।
पीछा—(ना० पु०) पाठलाग मागचा भाग ।
पीछे—(अ०) माघारी, परोक्ष ।
पीजना—(स० क्रि०) पिंजणें ।
पीटना—(स० क्रि०) चोपणें; बडविणें; शिक्षा करणे, देणें ।

पीठ—(ना० स्त्री०) पृष्ठ, पाठ ।
—पीछे—(अ०) माघारी ।
पीठा—
पेठा— (ना० पु०) एक मिठाई, पेढा ।
पीड़—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) दुःख; ठणक ।
पीढ़ा—(ना० पु०) तिपाई (हिं०) मेज ।
कुर्सी—(ना० स्त्री०) खुर्ची; मेज ।
पीतम—(ना० पु०) नवरा; पति; स्वामी ।
पीनस—(ना० पु०) थंडी; पडसें; नाकाचा एक रोग ।
पीनसी—(वि०) पडसें झालेला ।
पीना—(स० क्रि०) पिणें ।
पीन्ना—(स० क्रि०) कंघी करना (हिं०) विंचरणें ।
पीपला—(ना० पु०) तळवारीचें टोंक ।
पीपा—(ना० पु०) पीप ।
पीब—(ना० स्त्री०) पूय (हिं०) पू, फोडांतील बिघडलेले रक्त ।
पीबियाना—(अ० क्रि०) पूहोणें येणें ।
पीबियाहट—(ना० स्त्री०) पू, घाण ।
पीर—(ना० स्त्री०) "पीड़" पहा ।
पीराई—(ना० स्त्री०) पीडा, पिवळे पणा ।
पीलपाया—(ना० पु०) खम्भा (हिं०) खंब ।
पीला—(वि०) जर्द (हिं०) पिवळा; निसोज; पिवळट ।
पीलाई—(ना० स्त्री०)
पीलापना—(ना० पु०) जर्दी (हिं०) पिवळेपणा ।
पीली—(ना० स्त्री०) सोन्याची मोहर ।
पीसना—(स० क्रि०) पूड करणें; दळणें ।
—दाँत—(स० क्रि०) दांत खाणें ।
पीहर—(ना० पु०) नैहर, माहेर ।
पुंज—(ना० पु०) ढेर (हिं०) ढीग, सांठा ।
पुकार—(ना० पु०) हाँक (हिं०) हाक, आरोली; दुःख निवेदन ।
पुकारना—(स० क्रि०) चिल्लाना (हिं०)हाक मारणें, ओरडणें; आरडणें ।

पुखराज—(ना० पु०) पुष्कराज, एक रत्न।

पुंगनिया—(ना० स्त्री०) नाकांतील एक भूषण।

पुचकार-रा— } (ना० पु०) चुचकार उत्तेजन, धैर्यदेणें।

पुछवैया—(ना० पु०) दरियापत करने वाला (हिं०) चौकशी करणारा; पृच्छक।

पुजवाना— } (स० क्रि०) पुजविणें; संपविणें, भरविणें।
पुजाना—

पूजापा—(ना० पु०) पूजेचे सामान, सामग्री।

पुट्ठा—(ना० पु०) पशूचा मागचा भाग।

पुड़ा—(ना० पु०) पुलन्दा (हिं०) गट्ठा।

पुड़िया—(ना० स्त्री०) पुडी; पूड; कागदाचीपुडी।

पुड़ी—(ना० स्त्री०) खाल (हिं०) ढोलाचें कातडें।

पुतला—(ना० पु०) पुतळा, मूर्ति।

अकल का—(वि०) हुषार, खुबीदार।

खाक का—(ना० पु०) मानव शरीर, देह।

पुतली—(ना० स्त्री०) ढोळयांतील बाहुली, लाकडाची बाहुली।

पुताई—(ना० स्त्री०) पोतने का काम या मजूरी (हिं०) माखणें; चुनालावणें; लिंपणें;लेप, गिलाव्या;गिलाव्याची मजूरी।

पुत्तलिका— } (ना० स्त्री०) "पुतली" पहा।
पुत्तिका—

पुद्गल—(ना० पु०) आत्मा, देह, शरीर।

पुनि—(अ०)फिर (हिं०) पुनः।

पुरनिया+—(ना० पु०) बुजुर्ग (हिं०) म्हातारा मनुष्य, वडील माणूस, पूर्व पुरुष।

पुरस्कार—(ना० पु०) पारितोषिक; पूजा, भेंट, धन्यवाद; मान।

पुरा—(ना० पु०) बड़ा गाँव (हिं०) मोठेंखेडें, शहर।

पुराना—(वि०) प्राचीन; पुरातन, पूर्वकालचा।

पुरी—(ना० स्त्री०) नगरी, शहर।

पुरखा—(ना० पु०) पूर्व पुरुष, पूर्वज।

पुरैन—(ना० स्त्री०) कमळ; कमल पत्र।

पुरोहितानी—(ना० स्त्री०) उपाध्यायाची स्त्री।

पुर्खा—(ना० पु०) "पुरखा" पहा।

पुर्वी— } (ना० स्त्री०) पूर्व की हवा (हिं०) पूर्वे कडील वारा।
पुर्वाई—

पुर्वाना—(स० क्रि०) भरवाना (हिं०) पूर्णकरविणें।

पुर्वैया—(ना० स्त्री०) "पुर्वा" पहा।

पुर्सा—(वि०) पुरुषाइतक्या लंबीचा।

पुल—(ना० पु०) सेतु; बांध मर्यादा।

पुलकित—(वि०) हर्षित, रोमांचित; प्रसन्न।

पुलपुला—(वि०) "पिलपिला" पहा।

पुलपुलाना—(अ० क्रि०) डरना (हिं०) भिणें, पुळपुळणें, शिथिल होणें, ढिला पडणें।

पुलपुलाहट—(ना० स्त्री०) भय; दांतनसल्यामुळें भाकरीचा तुकडा तोंडांत उगाच घोळविणें।

पुलहाना—(स० क्रि०) खुश करना (हिं०) प्रसन्न करणें; संतोषित करणें।

पुलाक—(ना० पु०) तुच्छधान्य तुटवडा, थोडेपणा, कमतरता।

पुलाव—(ना० पु०) मांसोदन, मासभात।

पुलिन—(ना० पु०) तट, तीर, क्रिनारा; द्वीप।

पुलिन्दा—(ना० पु०) पोटरी (हिं०) गाठोडें, गाठोडें बोचकें, गठडें।

पुवाल—(ना० पु०) "पयाल" पहा।

पुष्टई—(ना० स्त्री०) पुष्टी कारक औषधि।

पुहुप+—(ना० पु०) फूल, पुष्प, कुसुम।

पुहुमी+—(ना० स्त्री०) धरती (हिं०) पृथ्वी; धरित्री।

पूआ—(ना०पु०) मीठी पूड़ी (हिं०) गुळाची पोळी, भरण घातलेली पुरी।

पूंगी—(ना० स्त्री०) बाँसुरी (हिं०) मुरली।

पूंछ—(ना० स्त्री०) पुच्छ, शेपूट, शेपटी।

पूंछना— } (स० क्रि०) विचारणें, प्रश्न करणें, पुसणें, झाडणें, स्वच्छ करणें।
पूछना—

पूंछार—(वि०) बड़ी पूँछ वाला (हिं०) मोठ्या शेपटीचा।

पूंजी—(ना० स्त्री०) धन, भांडवल, संपत्ति ।
पूजना—(स० क्रि०) पूजा करणें; पुजणें ।
पूछ—(ना० पु०) गाईच्या शेपटींतील हाड ।
पूठ—(ना० पु०) ढुंगम, कुल्ला ।
पूठा—(ना० पु०) पुस्तका वरील पुट्ठा ।
पकौड़ा—(ना० पु०) पकौड़ी (हिं०) भजी; वड़ा ।
पूड़ी—(ना० स्त्री०) पुरी, कळ्लेली लहान रोटी ।
पूणी—(ना० स्त्री०) रुई की पहल (हिं०) पिंजलेला कापूस; वेळू; कापसाचें पेलू ।
पूत—(ना० पु०) लड़का (हिं०) पुत्र; मुलगा ।
पूतला—(ना० पु०) पुतला, मुर्ती ।
पूतली-री—(ना० स्त्री०) "पुतली" पहा ।
पूनी—(ना० स्त्री०) "पूणी" पहा ।
पूनों—(ना० स्त्री०) पूर्णिमा (हिं०) पौर्णिमा ।
पूप—(ना० पु०) "पूआ" पहा ।
पूरण—(वि०) पूरा (हिं०) पूर्ण ।
पूरना—(स० क्रि०) बुनना (हिं०) विणणें, बनविणें ।
पूरब—(ना० पु०) पूर्व, पूर्वदिशा ।
पूरा—(वि०) पूर्ण, भरलेला; समस्त, संपूर्ण ।
पूराई—(ना० स्त्री०) पूर्णता; संपूर्णता ।
पूल—(ना० स्त्री०) गवताची पेंडी ।
पूली—(ना० स्त्री०) गवताची जुडी ।
पेई—(ना० स्त्री०) पितारी (हिं०) लहान टोपली, लहान पेटी ।
पेंग—(ना० स्त्री०) झोल, झोका ।
पेंठ—(ना० स्त्री०) बाज़ार (हिं०) बाजार; गुजरी; हाट ।
पेंदा—(ना० पु०) तला (हिं०) तळ, तळवा ।
पेखना—(स० क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें, इच्छा करणें, निरीक्षण करणें, क्रीडा करणें, खेळणें ।
पेखनिया—(ना० पु०) बहुरूपिया (हिं०) बहुरूपी, सोंग्या ।
पेखवैया—(ना० पु०) "देखवैयर" पहा ।
पेखित—(वि०) भेजा हुआ (हिं०) प्रेषित, पाठविलेला ।

पेच—(ना० पु०) मरोर (हिं०) पेच; पिरकी; खुबी, वळण; कोडें, संशय, पंचाईत, तिढा, तेढ ।
पेचक (ना० पु०) दोयाची गुंडी घुवड़ ।
पेचिश—(ना० स्त्री०) बदहजमी (हिं०) अजीर्ण, अपचनाचा रोग ।
पेचीदगी—(ना० स्त्री०) भानगड, तेढ वळण, गुंतागुंत गोंधळ ।
पेट—(ना० पु०) पोट, उदर ।
—पोंछन—(ना० पु०) थानचें किंवा कडेचें मूल ।
—कीवात—(ना० स्त्री०) गुप्त गोष्ट ।
पेट—(ना० पु०) पुस्तकें, कपडे वगैर ठेवण्यची परडी किंवा टोपली ।
पेटल—(वि०) ढेल पोटया भरदोंद्या ।
पेटा—, पेटारा— (नां० पु०) मोठी पेटी ।
पेटार्थी—, पेटार्थू—, पेटू— (वि०) पेट पोसू (हिं०) पोट भरू; पोटार्थी ।
पेटी+—(ना० स्त्री०) कमरकस (हिं०) कंबर पट्टा; पट्टा ।
पेटौखा—(ना० पु०) अतिसार; हागवण; आंव ।
पेठा—(ना० पु०) कोहड़ा (हिं०) कोहळा ।
पेड़—(ना० पु०) वृक्ष, झाड ।
पेड़ना—(स० क्रि) दबाना (हिं०) दाबणें, चिरडणें ।
पेड़ा—(ना० पु०) पेढ, एक मिठाई ।
पेड़ी+—(ना० स्त्री०) नीळीची सड; झाडाचाबुंधा; किंवा बुडखा, सुपारी ।
पेड़ू—(ना० पु०) तळपोट; बेंबीच्या खालचा भाग ।
पेम*—(ना० पु०) प्रेम; ममता, ममत्व ।
पेनी—(वि०) तेज़ (हिं०) तीक्ष्ण; अणकुचीदार ।
पेरू+—(ना० पु०) विलायती कोंबडें ।
पेळ—(ना० पु०) धक्का, रेंटा; ठोसा ।
पेलना—(स० क्रि०) ठेलना (हिं०) ढकलणें; ठासणें; तेल काढणें; रेटणें ।

पेलू—(ना० पु०) ढकेलणे वाला (हिं०) ढकलणारा; ढकल्या।

पेल्म+—(ना० पु०) अपराध; दोष; गुन्हा।

पेशकरना—(स० क्रि०) हजर करणें; मांडणें; पुढें ठेवणें।

पेशकार—(ना० पु०) व्यवस्थापक; मदतगार; मुनीम; मुतालीक, पुढें ठेवणारा।

पेशकारी—(ना० स्त्री०) व्यवस्था, मुतालिकी।

पेशगी—(ना० स्त्री०) संचकार (वि०) अगाऊ।

पेशवा—(ना० पु०) पुढारी; उपाध्याय।

पेशवाज़—(ना० पु०) बायकांचे कपडे।

पेशा—(ना० पु०) काम, धंदा; व्यापार; रोजगार।

पेशाब—(ना० पु०) मूत्र, प्रश्राव; मूत; मल।

पै*—(अ०) पर (हिं०) वर; मध्यें, पण, परंतु।

पैकड़ी—(ना० स्त्री०) } पैरकी जंजीर (हिं०) पाय
पैकड़ा—(ना० पु०) } बेडया, रकावी।

पैकार+—(ना० पु०) फेरीवाल (हिं०) फेरीवाला।

पैकी—(ना० पु०) हुक्क्याचें भाडें देणारा।

पैग़ाम—(ना० पु०) संदेशा (हिं०) निरोप संदेशा।

पैंचना+—(स० क्रि०) छानना (हिं०) गाळणें; चाळणें पाखडणें; वारावणें, सूप देणें।

पैंचा—(ना० पु०) हात उसने; उधार।

पैंड़—(ना० पु०) क़दम (हिं०) पाऊल।

पैंड़ा—(ना० पु०) रास्ता (हिं०) मार्ग; वाट।

पैंताना—(ना० पु०) पायसें; पळंगाचें पायसें।

पैंतालीस—(वि०) पंचेचाळीस, ४५।

पैंतीस—(वि०) पस्तीस ३५।

पैंसठ—(वि०) पासष्ट, ६५।

पैठ—(ना० पु०) पहुँच (हिं०) प्रवेश।

पैठना—(अ० क्रि०) प्रवेशणें, हजर, होणें।

पैठालना—(स० क्रि०) प्रवेश करविणें फिरविणें; घुसविणें।

पैड़ी—(ना० स्त्री०) शिढी; जिना; पायऱ्या।

पैतरा—(ना० पु०) पवित्रा; कुस्तींतील पवित्रा किंवा सुरुवातीस उभे रहाण्याची पद्धत।

पैतला—(वि०) उथल; उत्ताणा।

पैदल—(अ०) पाँव पाँव (हिं०) पायीं, (ना० पु०) पायदळ शिपाई।

पैदा—(वि०) उत्पन्न; प्रकट।

पैदायश—(ना० स्त्री०) जन्म; उत्पत्ति।

पैदायशी—(वि०) स्वाभाविक; मुळचा।

पैदावार—(ना० पु०) } उपज (हिं०) उत्पन्न; पैदास;
पैदावरी—(ना० स्त्री) } फायदा।

पैन—(ना० पु०) मोरी, नाली, नहरपाट; पाण्याचा पाट।

पैना—(वि०) तेज़ (हिं०) तीक्ष्ण (ना० पु०) अंकुश।

पैनाना—(स० क्रि०) तेज़ करना (हिं०) तीक्ष्ण करणें।

पैनाली—(ना० स्त्री०) पन्हाली; मोरी।

पैया—(ना० पु०) "पहिया" पहा।

पैर—(ना० पु०) पाँव (हिं०) पाय।

पैरना—(अ० क्रि०) तैरना (हिं०) पोहोणें।

पैराई—(ना० स्त्री०) पोहणें।

पैराक—(ना० पु०) पोहोणारा।

पैराकी—(ना० स्त्री०) तैराकी (हिं०) "पैराई" पहा।

पैराव—(वि०) पोहण्यास योग्य, पोहण्या जोगे।

पैवन्द—(ना० पु०) जोड़ (हिं०) ठिगळ।

पैसार—(ना० पु०) "पैठ" पहा।

पोआ—(ना० पु०) सांपाचें पिल्लू; लहान पोर।

पोआना+(स० क्रि०) ऊन खाणें; भाकरी भाजणें।

पोंकना—(अ० क्रि०) पोट झाडणें; रेच होणें।

पोंका+—(ना० पु०) कीट; कृमि, किडा।

पोंगा—(वि०) छूछा (हिं०) पोकळ; मोकळा, शून्य, (मा० पु०) मूर्ख, मूढ, नेभळा।

पोछन—(ना० पु०) झाड़ना (हिं०) साफ करणें।

पोंछना—(स० क्रि०) झाडणें, साफ करणें।

पोखर—(मा० पु०) तालाब (हिं०) तळाव, तळें।

पोट—(ना० स्त्री०) गठरी (हिं०) बोचकें, गाठोडें।

पोंटा—(ना० पु०) शेंबूड, नाकांतील मळ।

पोटला—(ना० पु०) मोठें गाठोडें, गट्ठा।

पोढ़ा—(वि०) पुष्ट, मज़बूत, प्रौढ, साहसी, उत्साही।
पोढ़ाई—(ना० स्त्री०) पुष्टता, काठिण्य, बलवान पणा, पुष्टी, पुष्टता।
पोत—(ना० पु०) शिशु, वत्स, बच्चा, जहाज; नाव, नौका; दहावर्षांचा हत्ती, जनावराचा बच्चा।
पोतना—(स० क्रि०) सुफेदी करना (हिं०) चुनादेणें।
पोतरा—(ना० पु०) फडकें, चिरगूट, पोतेरें, पुसणें।
पोता—(ना० पु०) पौत्र, नातू।
पोती—(ना० स्त्री०) नात, मुलाची मुलगी।
पोथ—(ना० पु०) काचेचे लहान मणी।
पोथा—(ना० पु०) मोठी पोथी, ग्रन्थ।
पोद्दार—(ना० पु०) खजांची (हिं०) खजीनदार।
पोना—(स० क्रि०) ओवणें (मोती) सुईमध्ये दोरा घालणें, भाकरी वडविणें, स्वयंपाक करणें।
पोमचा—(ना० पु०) रंगीत वस्त्र, रंगीत कापड।
पोर—(ना० पु०) } गांठ (हिं०) पेरें, कांडें
पोरी—(ना० स्त्री०) } (उसाचें) कांडें।
पोला—(वि०) "पोंगा" पहा (वि०) मऊ।
पोली—(ना० स्त्री०) अडाणी, अज्ञानी स्त्री।
पोरुआ—(ना० पु०) हाताच्या बोटाचें पेरें; चिंचेचें, बुटुक।
पोशाक—(ना० स्त्री०) कपड़े, वस्त्रें।
पोशिश—(ना० स्त्री०) वस्त्र; कपडा।
पोशीदगी—(ना० स्त्री०) गुप्तता; खाजगीपणा।
पोशीदा—(वि०) छिपा हुआ (हिं०) गुप्त।
पोसना—(स० क्रि०) पालना (हिं०) रक्षण करणें; पाळण करणें।
पोस्ता—(ना० पु०) अफूचें झाड।
पोस्ती—(ना० पु०) अफूबाज मनुष्य।
पोह—(ना० स्त्री०) तड़का (हिं०) पहाट; उषा; ब्राह्म मुहूर्त।
पोहना—(स० क्रि०) (भाकरी) थापटणें किंवा (दोरा) ओवणें।
पौ—(ना० स्त्री०) पाय; पोई; एका।
पौंचा—(ना० पु०) साडे पांचाचा पाढ़ा किंवा साडेपांची (अडचें औटें प्रमाणें)
पौंडा—(ना० पु०) एक जातीचा ऊस।
पौगण्ड—(ना० पु०) पांचते साला पर्यंतचें वय; बाल्यावस्था।
पौढ़ना—(अ० क्रि०) लेटना (हिं०) निजणें; विश्रांति घेणें; आराम करणें।
पौधा—(ना० पु०) झुडुप; झाड, रोप; तरु।
पौन—(वि०) पाऊण ¾
पौना—(ना० पु०) झारा।
पौर-री-ला—(ना० स्त्री०) दरवाजा, फाटक।
पौरिया—(ना० पु०) द्वारपाल, देवढीवाला।
पौवा—(ना० पु०) पावशेर; पावशेरी।
पौह } (ना० पु०) पाणपोई; जल सत्र।
पौसरा }
प्याज़—(ना० स्त्री०) पलण्डु कांदा।
प्याना— } (स० क्रि०) "पिलाना" पहा।
प्यावना— }
प्यार—(ना० पु०) प्रेम, प्रीति, स्नेह।
प्यास—(ना० स्त्री०) तहान, तृष्णा, इच्छा।
प्यासा—(वि०) तृषातुर, तहानेळेला।
प्रण—(ना० पु०) पण, प्रतिज्ञा, करार निश्चय।
प्रतिछाँह—(ना० स्त्री०) पर्छाहीं (हिं०) पड छाया प्रतिबिंब, छाया।
प्रतिवास—(ना० पु०) पड़ोस (हिं०) शेजार।
प्रतिवासी—(ना० पु०) पड़ोसी (हिं०) शेजारी।
प्रतिहार—(ना० पु०) डयौढ़ी (हिं०) देवढ़ी, द्वार।
प्रतिहारी—(ना० पु०) "पौरिया" पहा।
प्रतीचीन—(वि०) पश्चिमेचा, पश्चिमी।
प्रतीत—(वि०) ज्ञात, विदित, प्रसिद्ध।
प्रतीति—(ना० स्त्री०) शुहरत, (हिं०) ज्ञान, विश्वास खात्री; श्रद्धा, प्रचीती।
प्रमीला—(ना० स्त्री०) तन्द्रा।
प्रीतम—(ना० पु०) आशिक (हिं०) पति, नवरा।
प्रेतनी—(ना० स्त्री०) भूतनी (हिं०) भुतीण।

प्रोहित--(ना० पु०) पुरोहित, उपाध्याय ।

प्रौढ़--(वि०) जवान (हिं०) प्रगल्भ; निपुण, तरुण, विवाहित ।

प्लीहा--(ना० पु०) तिलीं पाणथरी ।

फ

फंका—(ना० पु०) घास, फक्की ।

फँदाना—(अ० क्रि०) फंद में पड़ना (हिं०) अडकणें, अटकाव होणें, गुंतणें ।

फंदलाना—(स० क्रि०) फँसाना (हिं०) अडकविणें, गुंतविणें ।

फंदा—(ना० पु०) जाल (हिं०) जाळें, गोंधळ ।

फंदाना--(स० क्रि०) "फंदलाना" पहा ।

फंसना—(अ० क्रि०) उलझना (हिं०) गुंतणें,अडकणें, चिकटणें ।

फँसवाना—(स० क्रि०) गुंतवविणें, अडकविणें ।

फँसा--(ना० पु०) गवत्या, टोळ, नाकतोडा, टोळ ।

फँसाना—(स० क्रि०) जाळ्यांत पकडणें, गुंतविणें, अडकविणे ।

फँसाव—(ना० पु०) "फंदा" पहा ।

फँसियारा—(ना पु०) बटमार (हिं०) बाटमाऱ्या ।

फकड़ी+—(ना० स्त्री०) भद्दापन (हिं०) बोजडपणा अपमान, अडदांडपणा ।

फ़क़त—(अ०) सिर्फ़ (हिं०) फक्त ।

फकंनी—(ना० स्त्री०) "फंका" पहा ।

फकिया- (ना० स्त्री०) फाक, खंड, अंश, भाग ।

फ़क़ीर—(ना० पु०) मंगत (हिं०) भिकारी (वि०) गरीब, दरिद्री, कंगाल ।

फ़क़ीरी—(ना० स्त्री०) दरिद्रता, साधुपणा ।

फ़क़ोड़िया—(ना० पु०) वतक्कड, (हिं०) बात्या, गप्पीदास, वडवड्या, बकवादी ।

फ़क़ोड़ियत—(ना० स्त्री०) ऊटपटांग बात (हिं०) वाता, गप्पा, चाळल्या गोष्टी ।

फ़क़—(ना० पु०) दुराचार, दुराचारी ।

फ़क्कड़—(वि०) लड़ाकू (हिं०) भांडखोर, वितंडवादी (ना० पु०) शिवीगाळ, गैर भापण ।

—वाज़—(वि०) वडवड्या, हुंब ।

फक्कीका—(ना० स्त्री०) असद् व्यवहार, धोका, फसवणूक; न्याय-सम्बन्धी व्याख्या ।

फख़—(ना० पु०) शान (हिं०) डौल; गर्व, अभिमान ।

फगुआ—(ना० पु०) होळी त्योहार (हिं०) होळी; होळीचा सण ।

फङ्की—(ना० स्त्री०) "फंका" पहा ।

फ़ज़ीहत—(ना० स्त्री०) बेइज्जती (हिं०) अपमान दुष्कीर्ति, फजीत भांडण; तंटा ।

फ़ज़र—(ना० पु०) सुवह (हिं०) सकाळ ।

—बड़े—(अ०) मोठ्या पहाटें ।

फ़ज़ल—(ना० पु०) कृपा; दया; मेहरबानी ।

फट—(ना० पु०) दरार (हिं०) चीर; फट; भेग; थप्पड़ दिल्याचा आवाज ।

फटक—(ना० पु०) स्फटिक ।

फटकन—(ना० पु०) भूसी (हिं०) कोंडा, भूस, पाकड ।

फटकना—(स० क्रि०) पछोरना (हिं०) पाखडणें, साफ करणें; फिरकणें; धूळभेट देणें ।

फटकार—(ना० पु०) पाखडण्याचा किंवा धुण्याचा आवाज, शाप ।

फटकारना—(स० क्रि०) कपड़े, धुणें; शापणें; मुक्त होणें ।

फटकी—(ना० स्त्री०) जाळें; मोठा पिंजरा ।

फटना—(अ० क्रि०) फाटणें; फुटणें; फाटाफूट होणें, बिनसणें ।

फटफटाना—(अ० क्रि०) फट-फट आवाज होणें ।

फटा—(वि०) टूटा (हिं०) फाटलेला; जीर्ण ।

—पुराना—(ना० पु०) फाटकी तुटकीं कापडें ।

फटिक—(ना० पु०) "फटक" पहा ।

फड़—(ना० स्त्री०) बाजार, जुवा खेलण्याचा अड्डा, गाडीच्या दांड्या ।

—बाज—(ना० पु०) जुव्याच्या अड्याचा मालक, बोलक्या मनुष्य ।

फड़क—(ना० स्त्री०) "धड़की" पहा ।

फड़काना—(अ० क्रि०) 'फड़फड़ाना' पहा (स० क्रि०) फडपढ़विणें ।

फड़फड़ाना—(अ० क्रि०) फड़फड़ करणें; तड़फड़णें । इच्छा करणें ।

फड़फड़ाहट—(ना० स्त्री०) फडफड; तड़फड ।

फड़फड़िया—(ना० पु०) तडफडणारा; फडफडणारा ।

फड़ाफड़ा—(ना० स्त्री०) झगडा (हिं०) भांडण, तंटा ।

फडिया—(ना० पु०) द्यूत-स्थानाचा रक्षक; व्यापारी ।

फण—(ना० पु०) सांपाची फणी; फडी ।

फ़तह—(ना० स्त्री०) विजय; जय, यश ।

—मन्द—
—याब— } (वि०) विजयी ।

फतिंगा—(ना० पु०) पतंग; कीड़ा ।

फदफदाना—(अ० क्रि०) उबलना (हिं०) उकळणें ।

फ़न—(ना० पु०) हुनर (हिं०) कौशल्य; कला; शास्त्र; धदा ।

फफदना—(अ० क्रि०) "फदफदाना" पहा ।

फफसा—(वि०) फप्फसा (हिं०) फोपसा; पोकळ; लट्ठ; वातूळ ।

फफूँदना—(अ० क्रि०) सड़ना (हिं०) कुजणें ।

फफून्दा—(ना० पु०) बुरसा ।

फफून्दी—(ना० स्त्री०) बुरसा; सडलेपणा ।

फफोला—(ना० पु०) फोड, पुटकुळी ।

फबकना—(अ०क्रि०) अंकुर फुटणें; टवटवीत होणें (झाडें)

फबता—(वि०) शोभायुक्त; रमणीय ।

फबती—(ना० स्त्री०) आभरण; भूषण ।

फबन—(ना० स्त्री०) शोभा; भूषण; मनोहारित्व ।

फबीला—(वि०) योग्य, उचित ।

फर—(ना० पु०) फल ।

फरकना—(अ० क्रि०) फरफरणें; लवणें ।

फरक—(ना० पु०) ढाल ।

फरचा—(ना० पु०) परिष्कार (हिं०) निष्पत्ति; निकाल; शेवट; निश्चय ।

फरचाना—(स०क्रि०) फैसला करना (हिं०) निकाल देणें—लावणें; स्वच्छ करणें ।

फरछा—(वि०) साफ़ (हिं०) स्वच्छ; पवित्र; प्रामाणिक; निरभ्र ।

फरफंद—(ना०पु०) चाल (हिं०) युक्ति, खुबी; कपट ।

फरफंदी—(वि०) चालाक (हिं०) खुबीदार; कपटी; धूर्त; विश्वासघातकी ।

फरफ़र—(अ०) तेज़ (हिं०) वेगानें; जल्दीनें ।

फरफराना—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हलणें; काँपणें; झोकें घेणें ।

फरमाना—(स०क्रि०) हुक्म देना (हिं०) हुकुमकरणें; सांगणें; जाहिर करणें; आज्ञा करणें ।

फ़रमायश—(ना० स्त्री०) हुक्म (हिं०) आज्ञा; हुकुम ।

फरसा—(ना० पु०) कुल्हाड़ा (हिं०) कुऱ्हाड; फावडें ।

फरहरा—
फरैरा— } (ना०पु०)झंडा; (हिं०) झेंडा; पताका; ध्वजा; निशाण ।

फरहरी—(ना० स्त्री०) पताकेचें कापड; निशाणाचें कापड; (वि०) ओलसर; अर्धवट वाळलेला ।

फ़राग़त—(ना० स्त्री०) फ़ुर्सत (हिं०) सुट्टी; सवड; रिकामा वेळ ।

फ़रासीस—(वि०) फ्रेंच ।

फ़रासीसी—(वि०) फ्रेंचाचा (ना०पु०) फ्रेंच मनुष्य; फ्रेंच भाषा ।

फ़रिया—(ना० स्त्री०) छोटा लहँगा (हिं०) लहान परकर किंवा झगा ।

फ़रिश्ता—(ना० पु०) आस्मानी दूत (हिं०) देवदूत ।

फरी—(ना० स्त्री०) "फरक" पहा ।

फ़रीक़—(ना० पु०) दळ, पक्ष, भाग; प्रतिपक्ष ।

फ़रीकैन—(ना० पु०) दोन्हीं पक्षाचे लोक ।

फरुवक—(ना० पु०) "पानदान" पहा ।

फरुआ—(ना० पु०) एक प्रकारचें लाकडी भांडें ।

फरुहा—(ना० पु०) फावडें, खोरें ।
फ़रेब—(ना० पु०) जाल (हिं०) कपट; लुच्चेगिरी ।
फ़रेबी—(वि०) बेईमानी (हिं०) अप्रामाणिकता; फसव्या; लुच्चा ।
फरोख़्त—(ना० स्त्री०) विक्रय; विक्री ।
फरंगी—(न०) यूरोपियन मनुष्य ।
फ़र्क़—(ना० पु०) भेद; अंतर; अपयश ।
फ़र्ज़—(ना० पु०) कर्तव्य, जबाबदारी ।
फ़र्ज़ी—(वि०) लाजिमी (हिं०) आवश्यक ।
फ़र्द—(ना० स्त्री०) फिहरिस्त (हिं०) यादी, सूची ।
फ़र्याद—(ना० स्त्री०) शिकायत (हिं०) फिर्याद; तक्रार; दाद मागणें ।
फ़र्यादी—(ना० पु०) शिकायती (हिं०) फिर्यादी; तक्रारी ।
फर्राट—(ना०पु०) वेळू, बांबूचा तुकड़ा, घुरघुर, श्वास, घोर ।
फर्राना—(अ० क्रि०) "फड़फड़ाना" पहा ।
फ़र्राश—(ना० पु०) लोट झाड करणारा, सतरंजी आंथरणारा ।
फ़र्श—(ना० पु०) फरशी, जमीन, दरी ।
फ़र्शी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा हुक्का ।
फलाँग—(ना० पु०) उच्छाल (हिं०) उडी, उड्डाण ।
फलाँगना—(अ० क्रि०) उच्छलना (हिं०) उड़ी मारणें; उड्डान करणें ।
फलना—(अ० क्रि०) फलणें, फलयेणें, फलदार होणें ।
फलालैन—(ना० स्त्री०) फ्लॅनेल, एक ऊँची वस्त्र ।
फलियार—(ना० पु०) } फलाहार, शाकाहार ।
फलियारी—(ना० स्त्री०) } उपवास ।
फलिया— }
फली— } (ना० स्त्री०) कली (हिं०) कळी, शेंग ।
फलियाना—(अ० क्रि०) फळें होणें-येणें ।
फव्वारा—(ना०पु०) फुहारा (हिं०) फवारा, पाण्याचा तुषार ।

फसकड़ा—(ना० पु०) पाय पसरून वसणें ।
फसकना—(अ० क्रि०) डूबना (हिं०) बुडणें ।
फसकाना—(स० क्रि०) फोडणें, सैल करणें, ढिले करणें ।
फसकी—(ना० स्त्री०) बाजारास जाणाऱ्या; धान्यांतून अधिकाऱ्यांनीं काढून घेतलेलें मूठमूठ धान्य ।
फसड्डी—(वि०) रेंगाळणारा, मागें पडणारा ।
फसना—(अ० क्रि०) आडकणें; गुंतणें ।
फसफसा—(वि०) पोकळ, ढिला, वातूळ ।
फ़सल—(ना० स्त्री०) मौसिम (हिं०) मोसम, धान्य, पीक ।
फ़सादी—(वि०) झगड़ालू (हिं०) भांडखोर ।
फसाना—(स० क्रि०) आडकविणें, पकडणें ।
फसाव—(ना० पु०) } "पेंच" पहा ।
फसावट—(ना० स्त्री०) } गुंतागुंत, गोंधळ ।
फ़स्त—(ना० स्त्री०) नाड़ी तोडणें ।
फहरना—(अ० क्रि०) उडणें (निशाणासारखें)
फहराना—(स० क्रि०) फड़फडविणें; उडविणें ।
फाँक—(ना० स्त्री०) क़तरा (हिं०) तुकडा; फाक ।
फाँकड़-ड़ा—(ना० पु०) नखरेवाज मनुष्य, (वि०) कुरेंबाज, दांडगा, धीट, उद्धट ।
फाँकना—(स० क्रि०) खाणें, तोंडाला टाकणें, तुकडेफांका करणें ।
फाँकी—(ना० स्त्री०) तुकडा (फलांचा)
फाँद— }
फाँदा— } (ना० पु०) जाल (हिं०) जाळें, फासें फंद, गोंधळ; संकट; आपत्ति ।
फाँद—(ना० स्त्री०) उछाल (हिं०) उडी, उड्डाण ।
फाँदना—(अ० क्रि०) उछलना (हिं०) उडी मारणें, बागडणें ।
फाँदी—(ना० स्त्री०) ओझें, भार, मोळी (उसाची) ।
फाँसना, फाँपना—(अ० क्रि०) फूलना (हिं०) सुजणें ।
फाँस—(ना० पु०) लाकडाचा तुकडा, पाचर, अडथळा ।
फाँसना—(स० क्रि०) जाळयांत पकडणें; घेरणें; अडकविणें ।
फाँसा—(ना० पु०) "फंदा" पहा ।

फाँसी—(ना० स्त्री०) जाल (हिं०) जाळें, फाशी; वध।
फाग—(ना० पु०) होळीचा सण।
फागुन-ण—(ना० पु०) फाल्गुण महिना।
फाट—(ना० स्त्री० पु०) भाग, रुंदी।
फाटना—(स० क्रि०) फाटणें, दोनतुकडे होणें।
फाड़—(ना० पु०) दर्रा (हिं०) फट; भेग, चीर।
फाड़खाऊ—(वि०) खाखा सुटलेला, वखवखलेला।
फाड़ना—(स० क्रि०) चीरना (हिं०) चिरणें, फाडणें, नाश करणें।
फाल—(ना० स्त्री०) खाड (सुपारीचें) फाळ (नागराचें)
फाव—(ना० पु०) घेलवा (हिं०) धान्याचें सर्वमाप घातल्यानंतर, पुनःतसेंच वर जें टाकिलें किंवा दिलें जातें तें।
फावड़ा—(ना० पु०) कुदळ, खोरें।
फावड़ी—(ना० स्त्री०) जोर काढण्याचे हत्ती किंवा ठोकळे, कुबडी, लहान कुदळ।
फाया—
फाहा— } (ना०पु०) अत्तराचा बोळा; कापसाचा गोळा फाया।
फ़ाक़ा—(ना० पु०) निराहार, उपवास।
—मस्त—(वि०) दारिद्र्या मध्यें आनन्दी असलेला प्राणी।
फ़ाज़िल—(वि०) विद्वान; निपुण, अधिक।
फ़ानूस—(ना० स्त्री०) लालटेन (हिं०) कंदील; आरशाचें भिंग।
फ़ायदा—(ना० पु०) नफा, लाभ, मिलकत।
फ़ारस—(ना० पु०) ईरान (हिं०) इराण।
फ़ारसी—(ना० स्त्री०) इराणी भाषा।
फ़ारिग़—(वि०) मुक्त; मोकळा।
फ़ालतू—(वि०) फाजिल, अधिक अनावश्यक।
फ़ालसा—(ना० पु०) फल विशेष।
फ़ालिज—(ना० पु०) लक़वा (हिं०) अर्धांग रोग।
फ़ासिला—(ना० पु०) दूरी (हिं०) अंतर।
फिंकना—(अ०क्रि०) फेकला जाणें।
फिंकाना—(स० क्रि०) फेकवविणें।

फिकारना—(स० क्रि०) डोकें उघडणें, बोडका, करणें।
फिकैत—(ना० पु०) भाला फेकणारा।
फिट—(ना० पु०) दुत्कार (हिं०) तिरस्कार।
फिटकरी—
फिटकीरी— } (ना० स्त्री०) क्षार विशेष, तुरटी।
फिटकार—(ना० पु०) बद दुआ (हिं०) शाप; "फिट" पहा।
फिटकारना—(स० क्रि०) कोसना (हिं०) तिरस्कारणें; शाप देणें।
फिटाना—(स० क्रि०) मिलाना (हिं०) सांधविणें, बसविणें; जोडविणें।
फिद्वी—(ना० पु०) आपला अनन्य सेवक।
फिर—(अ०) पुनः, मग, नंतर।
—भी—(अ०) तथापि; तरीही।
फिरकी—(ना० स्त्री०) सुताचे रीळ; भोंवरा, पंखा किंवा पाणी ओढण्या करितां लाकडाचा अथवा लोखंडाचें गोल यंत्र।
फिरत—(ना० पु०) नाकारलेल्या—परत पाठविलेल्या वस्तु।
फिरना—(अ० क्रि०) लौटना; घूमना (हिं०) परतणें, फिरणें, वळणें।
फिराना—(स० क्रि०) परतविणें, फिरविणें, वळविणें।
फिराव—(ना० पु०) वापिसी (हिं०) चक्कर, फिरती, फेरा।
फिरनी—(ना० स्त्री०) "फिरकी" पहा।
फिल्ली—(ना० स्त्री०) टांग (हिं०) तंगडी।
फ़िश—(अ०) छी (हिं०) छे! थू! उः।
फिसफिसाना—(अ० क्रि०) कांकूं करणें, हेलकावे खाणें; मंद होणें किंवा पडणें।
फिसलन—(ना० स्त्री०) घसरण; चूक; प्रमाद।
फिसलना—(अ० क्रि०) हिलना (हिं०) जाग्यावरून हलणें; हटणें; मागेसरणें।

फ़िसलहा—(वि०) चिक्कन (हिं०) निसरडा; गुळगुळीत ।

फिसलाव—(ना० पु०) } "फिसलन" पहा ।
फिसलाहट—(ना० स्त्री०) }

फ़िक्र—(ना० पु०) सोच, ख़बर (हिं०) चिंता, विचार कल्पना; काळजी ।

—मंद—(वि०) विचारी; काळजीचा ।

—मंदी—(ना० स्त्री०) कालजीपणा; विचारीपणा ।

फ़िज़ूल—(अ०) व्यर्थ; निष्कारण ।

फ़िरक़ा—(ना० पु०) क़ौम (हिं०) जात, पंथ, वर्ग, समाज, संघ ।

फ़िहरिस्त—(ना० स्त्री०) खातें, यादी, सूची, सूचिपत्र, अनुक्रमणिका ।

फीका—(वि०) नीरस; बेचव; सपक; फिक्का ।

फ़ीता—(ना० पु०) कपड्यांची पट्टी, नाडा ।

फुंकार—(ना० पु०) फुस्कारा (सापाचा) ।

फुंकारना—(अ० क्रि०) फुस्कारणें (साप)

फुंकारी—(ना० स्त्री०) फुंक; फुस्कारा; सुस्कारा ।

फुंगी—(ना० स्त्री०) कळी; कोंब; रोप ।

फुंहार—(ना० स्त्री०) "फव्वारा" पहा ।

फुहारा—(ना० पु०) फौआरा (हिं०) झरा ।

फुकना—(ना० पु०) मूत्राशय ।

फुकनी—(ना० स्त्री०) फुंकणी; बंदूक ।

फुट—(वि०) अलग, बे-जोड़; वेगळे ।

फुटकार—(वि०) तुच्छ; उद्धट ।

फुटकी—(ना० स्त्री०) धब्बा, (हिं०) डाग, ठिपका वितळणाऱ्या पदार्थांचें न वितळलेले कण ।

फुडिया—(ना० स्त्री०) फुन्सी (हिं०) फोड़, पुटकुळी ।

फुत्कार—(ना० पु०) दुत्कार (हिं०) तिरस्कार ।

फुदकना—(अ० क्रि०) उछलना (हिं०) उडीमारणें; बागडणें ।

फुदकी—(ना० स्त्री०) उडी, लंगड़ी ।

फुनगी—(ना० स्त्री०) "फुंगी" पहा ।

फुनङ्ग—(ना० स्त्री०) शिखर; पल्लवाग्र, वरचा भाग ।

फुनसी—(ना० स्त्री०) छोटी फुड़िया (हिं०) लहान, फोड़; पुटकुळी ।

फुन्दना—(ना० पु०) झब्बा (हिं०) गोंडा; झुबका, झुमका; फुन्ना ।

फुप्फी—(ना० स्त्री०) आत्या, आत्याबाई ।

फुफिया सास—(ना० स्त्री०) सासऱ्याची बहीण ।

फुफेरा—(पु०) } (वि०) फूफा सम्बन्धि ।
फुफेरी—(स्त्री०) }

फुर+—(वि०) सच्चा (हिं०) खरा; बरोबर ।

फुरफुरी—(ना० स्त्री०) कपकपी (हिं०) थरकांप ।

फुरहारी—(ना० स्त्री०) लोमांच; रोमांच ।

फुर्त—(अ०) जल्दी से (हिं०) लागलीच ।

फुर्ती—(ना० स्त्री०) तेज़ी (हिं०) स्फूर्ती; जलदपणा, चपळपणा, तत्परता ।

फुर्तीला—(वि०) तेज़ (हिं०) स्फूर्तीचा, चपळ, चलाख, कुशल ।

फुलका—(ना० पु०) } पुरी; फुगलेली पातळ पोळी,
फुलकी—(ना० स्त्री०) }

फुलकारी—(ना० स्त्री०) फूलदार कपड़ा (हिं०) फुलें ज्यावर काढलेलीं आहेत असें कापड़, बेल बुट्टींचें कापड़ ।

फुलझड़ी—(ना० स्त्री०) फुलें ठेवण्याचा पेला, चैन ।

फुलवाड़ी-री—(ना० स्त्री०) फूलों का बाग (हिं०) फुलांची बाग ।

फुलाना—(स० क्रि०) सुजाना (हिं०) सुजविणें, फुगविणें, मोठा करणें ।

फुलासरा—(ना० पु०) चाटु बचन (हिं०) फुसलावणें, स्तुति, तोंडपुजेपणा ।

फुलेल—(ना० पु०) सुगंधित तेल ।

फुलौरी—(ना० स्त्री०) भजी; वडे; घारगे ।

फुल्ल—(वि०) खिला हुआ (हिं०) विकसित; उमललेला, फुललेला ।

—लोचन—(वि०) मोठ्या डोळ्याचा ।

फुल्ला—(ना० पु०) फूला हुआ (हिं०) सुजलेला भाग; नेत्र बिंदू।

फुल्ली—(ना० स्त्री०) डोक्याचा एक रोग।

फुसफुसाना—(अ० क्रि०) कान में कहना (हिं०) कानांत सांगणें; पुटपुटणें; कुजबजणें।

फुसफुसावट—
फुसफुसाहट— } (ना० स्त्री०) कुजबुज।

फुसलाऊ—
फुसलौनिया— } (वि०) बहकाने वाला (हिं०) फुसलविणारा; कान फुंकणारा।

फुसलाना—(स० क्रि०) बहकना (हिं०) भकविणें। मोहविणें, फुसलावणें, घुलविणें।

फुसलाव-वा—(ना० पु०) बहकी (हिं०) मोह, फुसलावणें; घुलविणें; घुलवा घुलवी।

फुजूल— (अ०) "फिजूल" पहा।

फिजूल——खर्ची—(ना० स्त्री०) उधळेपणा।

फुरसत—(ना० स्त्री०) अवकाश, मोकळीक; सवड।

फूंक—(ना० स्त्री०) फुंक।

फूंकना—(स० क्रि०) फुंकणें, वाजविणें (शिंग) आग लावणें, उधळणें, खर्च करणें।

फूंकारना—(अ० क्रि०) फुफकारना (हिं०) फुस्कारणें फुस् करणें।

फुंही—
फोहार—
फुहार— } (ना० स्त्री०) थोड़ी बारिश (हिं०) थोड़ा पाऊस पावसाचें शिंतोडे।

फूकर—(ना० पु०) चांगला, होतकरू, हुपार तरुण।

फूट—(ना० स्त्री०) टूट (हिं०) खंड; तडा, फुटणें, ताटातूट, बेबनाव।

फूटन—(ना० स्त्री०) झगड़ा (हिं०) भांडण, तंटा, मत भेद, बेबनाव।

फूटना—(अ० क्रि०) टूटना (हिं०) तुटणें, अलग होणें, स्फोट होणें, चिरणें, अंकुर फुटणें, जाहिर होणें।

फूटा—(वि०) टूटा (हिं०) फुटलेला, तुटलेला, फाटलेला, चिरलेला।

फूफा—(ना० पु०) आत्याचा नवरा।

फूफी—
फूआ—
फूफ— } (ना० स्त्री०) आत्या, आत्याबाई।

फूल—(ना० पु०) पुष्प, गुलाब, ठिणगी, अस्थि, हलकी वस्तु।

—कोबी—(ना० स्त्री०) कॉली फ्लावर।

फूलना—(अ० क्रि०) सुजणें, गर्वानें फुगणें, मोहोर येणें, फुलणें, आनंदित होणें, तरतरीत होणें।

फूला—(वि०) सुजलेला, फुलें असलेला।

फूली—(ना० स्त्री०) "फुल्ली" पहा।

फूस—(ना० पु०) वाळलेलें गवत, गवल।

फूसड़ा—(ना० पु०) चिंधी, केर, घाण।

फूहड़—(वि०) बेढंगा (हिं०) बेढब, ओबड़-धोबड़, मूर्ख; मूढ, बीभत्स।
(ना० स्त्री०) भांडकुदळ स्त्री।

फूहड़पन—(ना० पु०) भद्दापन (हिं०) बोजडपणा, मूर्खपणा, बीभत्सपणा।

फूहड़ा—(वि०) बीभत्स बोलणारा।

फूहा—(ना० पु०) दूध पाजण्याचा कापसाचा बोळा।

फूहार—
फूही—
फूई— } (ना० स्त्री०) बारीक पाऊस।

फेंक—(ना० स्त्री०) फेक, फेंकाव (हिं०)।

फेंकना—(स० क्रि०) फेकणें, भिरकाविणें।

फेंटना—(अ० क्रि०) मिलाना (हिं०) मिसळणें, वाटणें उगाळणें।

फेंटा—
फैटा— } (ना० स्त्री०) कमर पट्टा, लहान पगडी।

फेंफना—(ना० पु०) शेंबूड, मेकूड; नाकांतील मळ।

फेनाना—(अ० क्रि०) झाग निकालना (हिं०) फेंस येणें;

फेनिल—
फेनदार— } (वि०) फेंसाळ, फेसाचा।

फेनुस—(ना० पु०) वासराला पाजल्या नंतर गाईनें दिलेलें दूध।

फेफड़ा—(ना० पु०) फुप्फुसें ।
फेफडी—(ना० स्त्री०) ओठाची कोरड, हालण्याचें सामर्थ्य ।
फेर—(ना० पु०) लौट (हिं०) चक्कर, हेलपाटा ।
फेरना—(स० क्रि०) घुमाना (हिं०) फिरविणें, फिरणें; परत करणें; पुनः सांगणें ।
—हाथ—(स० क्रि०) गोंजारणें ।
फेरा—(ना० पु०) घेर (हिं०) चक्कर; गिरकी ।
फेरी—(ना० स्त्री०) "फेर" पहा ।
फ़ेल—(ना० पु०) काम, कृत्य, आचार ।
—जामिनी—(ना० स्त्री०) जातमुचलका, चांगल्यावर्तणुकी बद्दल जामिनी ।
फैलना—(अ० क्रि०) पसरणें, विस्तार पावणें ।
फैलाना—(स०क्रि०) पसरविणें, विस्तारविणें, लांबविणें, जाहीर करविणें ।
—हाथ—(अ० क्रि०) भिक्षा मागणें ।
फ़ैलावा—(ना०पु०) विस्तार, पसारा ।
फ़ैज़—(ना० पु०) फायदा, कृपा; दया; मेहेरबानी ।
फ़ैयाज़—(वि०) दानी, उदार, थोर ।
(ना० पु०) उदार—थोर–पुरुष ।
फ़ैयाज़ी—(ना० स्त्री०) दानीपणा, उदारता थोरपणा ।
फैसला—(ना० पु०) निकाल, निश्चय, निवाडा ।
फोंक—(ना० पु०) खांच, खाप; खळगा, तीराचा ।
फोंफी—(ना० स्त्री०) पोंकळ दांडी, नळी, नळ ।
फोक—(ना० पु०) तलछट (हिं०) पोकळपणा, गाळ, गवदळ, सांको ।
फोकट—(ना० पु०) फुकट मिळालेली वस्तु ।
फोकड़—(ना० पु०) "फोक" पहा ।
फोड़ना—(स० क्रि०) तोड़ना (हिं०) फोडणें; तोडणें, उघड करणें, उघडणें ।
फोड़ा—(ना० पु०) फुन्सी (हिं०) फोड, पुरळ ।
फोला—(ना० पु०) फोड, फुगारा, फुगा, पोपडा, स्फोट ।
फ़ौज—(ना० स्त्री०) सेना, सैन्य, दळ ।
फ़ौजी—(वि०) सैनिक (हिं०) सैन्य-विषयक ।
फ़ौत—(ना० स्त्री०) मृत्यु, मरण ।
फ़ौती—(वि०) मरा हुआ (हिं०) मेलेला ।
—मयत—नामा (ना० पु०) मरणाची नोंद ।
फ़ौरन—(अ०) जल्दी (हिं०) शीघ्र, लवकर ।
फ़ौलाद—(ना० पु०) पक्का लोहा (हिं०) पोलाद ।
फ़ौलादी—(वि०) पोलादी पोलादाचा ।

ब

बँक—(ना० पु०) झुकावट (हिं०) झोंक, कल, बांक, वाकडेपणा ।
बँकाई—(ना० स्त्री०) झुकाव (हिं०) झोंक, कल ।
बँगडी—(ना० स्त्री०) कांकण; बांगडी ।
बँगा—(ना० पु०) वांवूचा तुकडा, भोंक ।
बँचना—(अ० क्रि०) पढ़ाजाना (हिं०) वाचले जाणें ।
बँचाना—(स० क्रि०) "पढ़वाना" पहा ।
बँजर—(ना० पु०) वीरान जगह (हिं०) ओसाड जमीन, नापीक जमीन ।
बँझोटी—(ना० स्त्री०) औषधि विशेष, गर्भ-नाशक औषधि ।
बँटवाना—(स० क्रि०) विभाग कराना (हिं०) वाटविणें, विभाग करविणें, पीठ करविणें ।
बँटवैया, बंटैत—(ना० पु०) बांटने वाला (हिं०) विभाग करून देणारा, वाटणारा ।
बंटाना—(स० क्रि०) बंटवाना (हिं०) पहा ।
बंडी—(ना० स्त्री०) फ़तुही (हिं०) आंगरखा; लांडा आंगरखा ।
बंडेरी—(ना० स्त्री०) घराचें अढें ।
बंसी—(ना० स्त्री०) वेणू; मुरली; माशाचा गळ ।
बकलगनी—(ना० स्त्री०) वाचाळपणा; वटवटेवणा ।
बकबकिया—(वि०) बातूनी (हिं०) गप्पीदास; थाप्या ।

बक—(ना० पु०) बगला ।
बकवास—(ना० पु०) बकवाद; वाचाळता ।
बकवाहा—(ना० पु०) बडबड्या; बकवादी ।
बकला—(ना० पु०) छिलका (हिं०) साल; बल्कल; त्वक्; पापुद्रा; कोंडा ।
बकसा—(वि०) कटु; तिखट ।
बकसुआ / बकसूवा } तस्मा (हिं०) कचक; कांट्याची कडी; बकल ।
बकसैल—(वि०) "बकसा" पहा ।
बकायन—(ना० पु०) वृक्ष विशेष ।
बक़ाया / बक़ीया } (ना० पु०) शेष; बाकी; बाकीयेणें ।
बकारा—(ना० पु०) मुसाफिर (हिं०) प्रवासी ।
बकिया—(ना० स्त्री०) चाकू; सुरी ।
बकोटना—(स० क्रि०) नोचना (हिं०) ओच करणें; चिमोटे घेणें; ओरखडणें ।
बक्कल—(ना० पु०) "बकला" पहा ।
बक्काल+—(ना० पु०) बनिया (हिं०) वाणी; दुकानदार ।
बक्की—(ना०) वकवादी; बडबड्या ।
बखरी—(ना० स्त्री०)झोपड़ा (हिं०) झोपड़ी; घर ।
बखान—(ना० पु०) बयान (हिं०) वर्णन; स्तुति; स्तोत्र; प्रशंसा ।
बखानना—(स० क्रि०) वर्णन करणें; प्रशंसा करणें ।
बखार—(ना० पु०) / बखारी—(ना० स्त्री०) } कोठी; धान्याची कोठी ।
बखिया—(ना० पु०) एक प्रकारची शिवण ।
बखियाना—(स०क्रि०) तुरपना (हिं०) शिवणें; टाका घालणें ।
बखी—(ना० पु० स्त्री०) बग़ल (हिं०) बाजू; कूस; दिशा; कांख ।
बखुबी—(अ०) चांगल्या प्रकारें ।
बखेड़ा—(ना० पु०) फ़िसाद (हिं०) भांडण, झगड़ा ।
बखेड़िया—(वि०) झगड़ालू (हिं०) भांडखोर ।
बखेरना—(स० क्रि०) (हिं०) पसरविणें, शिंपडणें, विकीर्ण करणें ।
बखोर+—(ना० पु०) अपशकुन, अशुभ-सूचक चिन्ह ।
बखोरना—(स० क्रि०) डिवचणें, विचारणें ।
बखौरा—(ना० पु०) कन्धा (हिं०) खांदा, स्कंध ।
बख़्त—(ना०पु०) भाग (हिं०) भाग्य, नशीब, प्रारब्ध, अदृष्ट ।
—नेक—(वि०) सुदैवी; भाग्यवान ।
—वद—(वि०) दुर्दैवी; अभागी ।
बख़्श—(वि०) देणारा; दानशील ।
बख़्शना—(स० क्रि०) देणें; क्षमा करणें; माफ करणें ।
बख़्शिश—(ना० स्त्री०) दान; देणगी; बक्षीस; पारितोषिक; क्षमा; औदार्य ।
—नामा—(ना० पु०) बक्षीस-पत्र ।
बग—(ना० पु०) घाड़ेमाशी, कीट-विशेष ।
बगड़—(ना० पु०) एक प्रकारचा तांदूळ ।
बगड़ा×—(ना० पु०) धोखा (हिं०) धोका, त्रास, फसवणूक, धूर्तता ।
बगड़िया—(वि०) धोकादेणारा; फसव्या ।
बगदना—(अ० क्रि०) भूलना; लौटना (हिं०) चुकणें; फिरणें; परतणें ।
बगदाना—(स० क्रि०) लौटाना (हिं०) परतविणें, चुकविणें; भुलविणें ।
बग़ल—(ना० स्त्री०) बगपाती (हिं०) बगल, बाजू, कांख; कूस ।
बगला / बगुला } (ना० पु०) बगळा, करकोंचा, सारस, क्रौंच ।
बग़लाना—(अ० क्रि०) रस्ता सोडून बाजूला जाणें ।
बग़ली—(ना० स्त्री०) पिशवी, एक प्रकारचा पोशाख ।
—तकिया—(ना०पु०) बाजूच्या उशा; किंवा गिर्दा ।
बगहंस—(ना० पु०) पक्षि-विशेष ।
बगारना—(स० क्रि०) फैलाना (हिं०) पसरविणें, फेकून देणें ।

बग़ावत—(ना० स्त्री०) बलवा (हिं०) बंड, कट, बंडाळी।

बगिचा
बग़ीचा } (ना० पु०) छोटा बाग (हिं०) बाग।

बगूला—(ना० पु०) तूफ़ान (हिं०) वावटळ, चक्र-वात, तुफान।

बग़ैर—(अ०) विना (हिं०) शिवाय, वांचून।

बग्घी—(ना० स्त्री०) गाडी, टांगा।

बघना—(ना० पु०) वाघाचें नख किंवा दांत।

बघार—(ना० पु०) छौंकना ;(हिं०) मसाला, तोंडी लावणें।

बघारन—(स० क्रि०) छौक लगाना (हिं०) मसाला लावणें।

बघी—(ना० स्त्री०) डांस, मधमाशी, गोचीड।

बघेल—(ना० पु०) रजपूता पैकी एक जात।

बघेला—(ना० पु०) बघेल नावाच्या रजपूत जातींतील मनुष्य, वाघाचें पिल्लू–पेटा।

बचकाना—(वि०) लहान, लहान मुलांचा।

बचती—(ना० स्त्री०) शेष, बचत, बाकी, उरले सवर-लेलें।

बचना—(अ० क्रि०) वाचणें, सुरक्षित रहाणें, वेगळें रहाणें; टळणें।

बचपन—(ना० पु०) लड़कपन (हिं०) बाळपण।

बचाना—(स० क्रि०) वाचविणें; राखणें, रक्षण करणें, बचाव करणें, टाळणें।

बचाव—(ना० पु०) छुटकारा (हिं०) सुटका, मुक्ति, समर्थन, उपाय।

बच्चा—(ना० पु०) बालक, मूल, बाळ।

बछरा-ड़ा-(ना० पु०) गाईचा पाडा।

बछिया—(ना० स्त्री०) गाईचें वासरू, कालवड।

बछेरा-ड़ा—(ना० पु०) जनावरांचे पिल्लू।

बजना—(अ० क्रि०) आवाज होणें, वाजणें, प्रसिद्ध होणें।

बजरबट्टू—(ना० पु०) एक प्रकारची बारीक फळें, (ही फळें मुलांच्या गळ्यांत घातल्यानें मुलांना दृष्ट लागत नाहीं असें म्हणतात)

बजरंग—(ना० पु०) महावीर जी (हिं०) हनुमान, (आखाड्यांतून "बोल, बजरङ्ग बली की जय" असा जयध्वनी करीत असतात)

बजरंगी—(ना० स्त्री०) हनुमानाचें गंध।

बजरा—(ना० पु०) नौका, नाव, आनन्द, बाजरी।

बजाज—(ना० पु०) कापड़ाचा व्यापारी।

बजा—(वि०) मुनासिब (हिं०) योग्य उचित।

बजाना—(स० क्रि०) वाजविणें, बजाविणें, (काम) करून टाकणें, वाघ वाजविणें।

बजाय—(अ०) एवज़ में (हिं०) बद्दल, त्या जागी।

बझना—(अ० क्रि०) फँसना (हिं०) अडकणें।

बझाना—(स० क्रि०) फँसाना (हिं०) अडकविणें।

बट—(ना०) अंजिराचें झाड, आंतड़े, पोटांतील भाग, रस्ता, मार्ग।

बटई—(ना० स्त्री०) एक पक्षी, सोन्याची तार करण्याची विद्या।

बटख़रा—(ना० स्त्री०) वजन; वजन करण्याची वस्तु।

बटना—(स० क्रि०) विभक्त होणें, पैसे करणें।

बटपार, बटमार—(ना० पु०) डकैत (हिं०) लुटारू चोर, ठग, धूर्त, लुच्चे।

बटमारी—(ना० स्त्री०) ठगई (हिं०) धूर्तता, लुटारू-पणा, चोरी।

बटरी—(ना० स्त्री०) पियाली (हिं०) लहान वाटी।

बटलोई—(ना० स्त्री०) डेगची (हिं०) पातेली; भांडे।

बटवाना—(स० क्रि०) मुड़वाना (हिं०) पीळ देव-विणें, वाटविणें, विभक्त करविणें।

बटवार—(ना० पु०) कर जमा करणारा।

बटवारा—(ना० पु०) विभाग, हिस्सा, वांटणी।

बटाई+-(ना० स्त्री०) दोरवळ्याबद्दलची मजूरी।

बटाऊ—(ना० पु०) राहज़न, मुसाफ़िर (हिं०) प्रवासी, वाटसरू, वाटमाऱ्या।

बटिया—(स्त्री०) वजनाचा लहान धोंडा।

बटुआ—(ना० पु०) थैली (हिं०) पिशवी, पैसे ठेवण्याचा बटवा ।
बटेर—(ना० स्त्री०) लावा, लाहूर ।
बटोर—(ना० पु०) ढेर (हिं०) ढीग; रास ।
बटोरना—(स० क्रि०) एकत्रित करणें, गोळा करणें; ढीग करणें ।
बटोही—(ना० पु०) मुसाफ़िर (हिं०) पथिक; प्रवासी, वाटसरू ।
बट्टा—(ना० पु०) घटी (हिं०) कमताई, तोटा, दोष,
ढार,—ढाल (वि०) एका पातळीचें, सम; सपाट ।
—बाज़—(ना० पु०) गारुडी, ऐन्द्रजालिक ।
बड़ना—(अ० क्रि०) प्रवेश करणें ।
बड़पना—(ना० पु०) बड़ाई (हिं०) मोठेपणा ।
बड़बड़िया—(ना० पु०) बकवादी; वडबड्या ।
बड़हल—(ना० पु०) फल विशेष ।
बड़हला—(ना० पु०) जंगली डुक्कर, रान डुक्कर ।
बड़ा—(वि०) मोठा; महान; विशाल, मुख्य ।
बड़ाई—(ना० स्त्री०) मोठेपणा; गर्व, अभिमान ।
बड़ाना—(अ० क्रि०) झोपेंत बरळणें, झोपेंत बोलणें ।
बड़ापन—, बड़ापा— (ना० पु०) "बड़ाई" पहा ।
बड़ी—(ना० स्त्री०) डाळीचा बनाविलेला एक खाद्य पदार्थ ।
बड़ेमियाँ—(ना० पु०) बुजुर्ग आदमी (हिं०) वडील मनुष्य, म्हातारा मनुष्य ।
बढ़ई—(ना० पु०) सुतार (बढ़इन=सुतारीण ।
बढ़ती—(ना० स्त्री०) वृद्धी, प्राप्ती; लाभ; अधिकता ।
बढ़न—(ना० स्त्री०) वृद्धि, बढ़ती ।
बढ़ना—(अ० क्रि०) मोठा किंवा अधिक होणें, उन्नत होणें, उगवणें, पुढें चालणें ।
बढ़नी—(ना० स्त्री०) झाडू (हिं०) झाडणी; केरसुणी ।
बढ़ाना—(स० क्रि०) अधिक करणें, वृद्धी करणें, लांबविणे, उंच करणें ।
बढ़ाव—(ना० स्त्री०) "बढ़ती" पहा ।
बढ़ावा—(ना० पु०) आबादी (हिं०) जनसंख्या, आर्जव, खुशामद ।
बढ़िया—(वि०) उम्दा (हिं०) बहुमूल्य ।
बढ़ेला—(ना० पु०) बड़हेला (हिं०) रान डुक्कर ।
बढ़ोतर—(ना० पु०), बढ़ोतरी—(ना० स्त्री०) नफा, लाभ, व्याज; वाढावा ।
बतक—(ना० पु०) बदक ।
बतकहा—(वि०) बातूनी (हिं०) वाचाळ, गप्पीदास ।
बतकहाव—(ना० पु०), बतकही— (ना० स्त्री०) कहासुनी, बातचीत (हिं०) बोलणें चाळणें, कथोपकथन ।
बतकड़—(वि०) "बतकहा" पहा ।
बतराना—(स० क्रि०) बतियाना (हिं०) बोलणें चालणें करणें, संभाषण करणें ।
बतलाना, बताना—(स० क्रि०) समझाना (हिं०) समजविणें, दाखविणें, शिकविणें, सांगणें ।
बतास—(ना० स्त्री० पु०) बात, पवन, हवा, वा ; बत्तासे ।
बतीयाना—(स० क्रि०) "बतराना" पहा ।
बतूनी—, बातूनी— (वि०) बकवादी, बाचाळ, गप्पीदास ।
बतोली—(ना० स्त्री०) मस्करी, थट्टा मस्करी ।
बतौरी—(ना० स्त्री०) बलतोड़ (हिं०) केसतुड़, केस तुटण्यानें होणारा फोड़ ।
बत्ती—(ना० स्त्री०) चिराग (हिं०) वात, दिवा; पलीता, जखमेंत घालण्याची बात, योगामधील एक क्रिया, मेणबत्ती ।
बत्तीस—(वि०) बत्तीस ३२
बत्तीसा—(ना० पु०) जनावरांना देण्या करितां बतीस औषधींचें मिळून तयार केलेलें औषध ।
बत्तीसी—(ना० स्त्री०) दंतपक्ती; दातांची ओळ ।
बत्सा—(ना० पु०) एक प्रचारचें तांदूळ ।
बभुआ—(ना० पु०) एक प्रकारची भाजी ।
बद—(वि०) ख़राब (हिं०) वाईट, नीच ।
—बख़्त—(वि०) दुर्दैवी, नीच ।

—बू—(ना० स्त्री०) हीक, वाईट वास।
—चाल—(वि०) अविनयशील, वाईट।
—चालीचा—हवास (वि०) निश्चेष्ठ।
—ख़त—(ना० पु०) दुर्बोध हस्ताक्षर।
—ख़्वाह—(वि०) दुष्ट, हेवे खोर।
—ख़ाही—(ना० स्त्री०) दुष्टपणा, हेवा, मत्सर।
—दुआ—(ना० स्त्री०) शाप, कुवच।
—दियानत—(वि०) श्रद्धा-हीन, अप्रामाणिक।
—डौल—(वि०) बेढब; ओवडधोवड।
—जात—(वि०) दुष्ट, कुढया मनाचा, वाईट कुळांतील, हलकट।
—जाती—(ना० स्त्री०) दुष्टपणा, हलकटपणा।
—शकल—(वि०) कुरूप, बेढब।
—शुगुनी—(ना० स्त्री०) अशुभ शकुन।
—सूरत—सूर (वि०) कुरूप बेढब।
—मिज़ाज—(वि०) कुस्वभावी, दुष्ट।
—नाम—(वि०) कुप्रसिद्ध, अपकीर्तित।
—नसीब—(वि०) कुदैवी, अभागी, दुर्दैवी।
—नसल—(वि०) वाईट जातीचा किंवा रक्ताचा।
—नियत—(वि०) दुष्ट, दुर्नीत, दुराचारी।
—नियती—(ना० स्त्री०) दुराचार, कुढाभाव। द्वेषभाव, कौटिल्य, कुटिलपणा।
—हज़मी—(ना० स्त्री०) अपचन, अजीर्ण।
बदन—(ना० पु०) मुँह (हिं०) तोंड, चेहरा। (ना० पु०) जिस्म (हिं०) शरीर देह।
बदना—(स० क्रि०) शर्त करना (हिं०) पैज लावणें, पण लावणें, पूर्वयोजना करणें।
बदलना—(स० क्रि०) बदलणें, बदल करणें।
बदला—(ना० पु०) बदल, जागीं, भरपाई, प्रतिकार। सूड।
बदलाई—(ना० स्त्री०) तुडवाई (हिं०) आदलबदली करण्याची मजूरी।
बदलाना—(स० क्रि०) बदलविणें, पालटविणें।
बदली—(ना० स्त्री०) बादल (हिं०) मेघ, स्थान परिवर्तन, बदली (वि०) मेघाच्छादित।
बदस्तूर—(अ०) पूर्ववत, नेहमीं प्रमाणें, रोजच्या सारखें।
बदा—(वि०) भविष्य, भावी, होणारें, भाललिखित।
बदाबदी—(अ०) चढ़ाओढीनें, ईर्षेनें।
बदी—(ना० स्त्री०) बुराई (हिं०) वाईटपणा, नीचपणा, कृष्णपक्ष।
बदौलत—(अ०) मदतीनें, भाग्यानें, योगानें।
बद्दल—(ना० पु०) मेघ, ढग।
बधना—(स० क्रि०) मारणें, वध करणें, खून करणें। (ना० पु०) मातीचा लोटा; मोघा।
बधाई—(ना० स्त्री०) आनन्दोत्सव, हर्षोत्सव।
बधावा—(ना पु०) पुत्रोत्सव।
बधीया—(वि०) अंड वडविलेला बैल किंवा जनावर।
बधूटी—(ना० स्त्री०) छोटी बहू (हिं०) लहान सून।
बन—(ना० पु०) जंगल (हिं०) अरण्य, वन।
—आना—(अ० क्रि०) यशस्वी होणें, आनन्दित होणें, भरभराट होणें।
बनज—(ना० स्त्री०) व्यापार, वाणिज्य।
बनजर—(ना० पु०) ऊसर भूमि (हिं०) पड जमीन।
बनजारा—(ना० पु०) व्यापारी; वाणी।
बनठन—(अ०) थाटून, सजून।
बनपड़ना—(अ० क्रि०) सुधरणें, निभणें; ठिकणें।
बनरा—(ना० पु०) दुलहा (हिं०) वर नवरा।
बनरी—(ना० स्त्री०) दुलहिन (हिं०) नवरी।
बनवाई—(ना० स्त्री०) मजूरी; करणावळ; घडणावळ।
बनवाना—(स० क्रि०) बनविणें, करविणें।
बनवैया—(ना० पु०) बनविणारा; करणारा।
बना—(ना० पु०) "बनरा" पहा।
बनात—(ना० स्त्री०) लोकरीचें कापड़।
बनाती—(वि०) लोकरीच्या कापडाचें बनविलेलें।
बनाना—(स० क्रि०) "बनवाना" पहा।
बनाव—(ना० पु०) तयारी, आरास; मेळ; समजूत; समज।
बनावट—(ना० स्त्री०) रचना; आकार; ठेवण; घडण; घाट; घाट।

बनावटी—(वि०) काल्पनिक; मिथ्या; मायिक ।
बनिज़—(ना० पु०) "बनज" पहा ।
बनिया—(ना०पु०) व्यापारी; वाणी; धान्याचा व्यापारी ।
बनियापन—(ना० स्त्री०) व्यापाऱ्याची स्त्री, बनियानी ।
बनी—(ना० स्त्री०) वधू; स्त्री; नवरी ।
बनैला—(वि०) जंगली (हिं०) वनांतील; जंगली ।
बनेटी—
बनैटी— } (ना० स्त्री०) दोन्ही टोकाला चिंध्या बांधून त्या पेटवून मग त्यानें खेळण्याची लाठी ।
बनैती—(ना० स्त्री०) "बनियायन" पहा ।
बनैयाकंडा—(ना० पु०) रानशेणी ।
बनैला—(वि०) "बनेला" पहा ।
बन्दगी—(ना० स्त्री०) सलाम (हि०) नमस्काराचा एक प्रकार, गुलामी, पूजा; सेवा; भक्ति; विनय।
बन्दनवार—(ना० पु०) तोरण ।
बन्दरिया—
बन्दरी— } (ना० स्त्री०) वानरीण; माकडीण ।
बन्दा—(ना० पु०) नौकर (हिं०) नौकर; चाकर, गुलाम ।
बन्दिश—(ना० स्त्री०) बन्धन; रचना; खोटा आरोप ।
बन्दी—(ना०) यशोगायक; स्तुतिपाठक; भांड, कैदी; स्त्रियांचा एक दागिना ।
बन्दूकची—(ना० स्त्री०) लहान बन्दूक ।
बन्दूहा—(ना० पु०) तूफान (हिं०) तुफान; वावटळ ।
बन्दोड़—(ना० स्त्री०) बांदी (हिं०) गुलाम स्त्री ।
बन्दोबस्त—(ना० पु०) प्रबंध (हिं०) व्यवस्था; तयारी; ठराव, तजवीज ।
इस्तिमरारी—(ना० पु०) कायमची व्यवस्था ।
बंधवाना—(अ० क्रि०) बांधविणें; जडविणें ।
बन्धाई—(ना० स्त्री०) बांधणावळ; बन्धन ।
बन्धान—(ना० पु०) भत्ता; नेमणूक; पेन्शन ।
बन्धाना—(स० क्रि०) बांधणें; बांधविणें ।
बन्धुआ—(ना० पु०) कैदी; बंदी; बद्ध ।
बन्धुल—(ना० पु०) भडुवा (हिं०) वेश्यापुत्र; रंडीपुत्र; रांडलेक ।

बन्धेज—(ना० पु०) "बन्धान" पहा ।
बन्ना—(अ० क्रि०) "बनना" पहा ।
बन्नी—(ना० स्त्री०) वधु; नवरी मुलगी ।
बन्हा—(ना० पु०) टोणा, मंत्र; जादूगिरी ।
बन्हाई—(ना० स्त्री०) जादूगरीन (हिं०) जादूगरीण ।
बपुरा—(वि०) बेचारा (हिं०) बिचारा, असहाय ।
बपौती—(ना० स्त्री०) पैत्रक जायदाद (हिं०) बापाचें द्रव्य, वडिलोपार्जित द्रव्य ।
बफारा—(ना० पु०) भाफ (हिं०) वाफ; वाफारा ।
बबुआ-वा—(ना० पु०) लड़का (हिं०) मूल; मुलगा ।
बबूर-ल—(ना० पु०) बाभळ; बाभळीचें झाड ।
बबेसिया—(वि०) गपोड़िया (हिं०) गप्पीदास; मुळव्याधीचा रोग असलेला (मनुष्य)
बबेसा—(ना० स्त्री०) बवासीर (हिं०) मुळव्याधि ।
बब्बी—(ना० स्त्री०) चुम्मा (हिं०) चुंबन, मुका ।
बमकना—(अ० क्रि०) शेखी करना (हिं०) फुशारकी मारणें, ओरडणें, गर्वानें फुगणें ।
बमन—(ना० पु०) कै (हिं०) ओकारी; उल्टी ।
बमनी—(ना० स्त्री०) सरड; गणपत, पाल; घोरपड ।
बमूजब—(अ०) इस कारण से (हिं०) यामुळें या प्रमाणें ।
बया—(ना० पु०) लावी पक्षी ।
बयान—(ना० पु०) विवरण; विवेचन, विधान ।
—तहरीरी—(ना० पु०) लेखी-जवाब ।
बयार—(ना० पु० स्त्री०) हवा, वायु, वात ।
बयालीस—(वि०) बेचाळीस ४२ ।
बयासी—(वि०) ब्याऐंशी ८२ ।
बरई—(ना० पु०) तमोली (हिं०) तांबोळी ।
बरखना—(अ० क्रि०) बरसना (हिं०) पाऊस पडणें, वर्षा होणें ।
बरगद—(ना० पु०) वड, वडाचें झाड ।
बरगा—(ना०पु०) धन्नी (हिं०) तुळई, वासा ।
बरजना—(स० क्रि०) मना करना (हिं०) वर्जणें; वर्ज करणें; आडकाठी करणें, आडविणें ।

बरटा—(ना० स्त्री०) राजहंसी; हंसी ।

बरत—(ना० स्त्री०) दोरी, चामड्याची वादी; व्रत; उपवास ।

बरतन—
बर्तन— } (ना० पु०) बासन (हिं०) भांडें, पात्र ।

बरतना—(स० क्रि०) काम में लाना (हिं०) उपयोगांत आणणें; व्यवहारांत घेणें वापरणें ।

बरतनी +—(ना० स्त्री०) वर्णमाला ।

बरताना—(स० क्रि०) वांटणें, विभाग करणें ।

बरदार—(वि०) चौड़ा (हिं०) रुंद; रुंदट ।

बरदी—(ना० स्त्री०) लादलेले बैल ।

बरदैत+—(ना० पु०) गवैया (हिं०) गवई, शाहीर ।

बरध-धा—(ना० पु०) साँड (हिं०) धुळी; अंडिल बैल ।

बरधना—(स० क्रि०) बढ़ाना (हिं०) वाढविणें; पालणें; गाभ होणें (गाय) ।

बरन—
वरन— } (ना० पु०) वर्ण; रंग, जात, वर्ग (अ०) बल्कि (हिं०) परंतु ।

बरना—(स० क्रि०) स्वीकारणें; वरणें; लग्न करणें ।

बरनी—
बरवनी— } (ना० स्त्री०) बरौनी (हिं०) पापणीचे केस ।

बरबस—(ना० पु०) प्रावल्य; ज़बरदस्ती; बल ।

बरबाद—(वि०) सत्यानास; नाश; ओसाड ।

बरबादी—(ना० स्त्री०) नाश; विनाश ।

बरभसिया— ना० पु०) बहुरूपिया (हिं०) बहुरूपी; सोंग घेणारा ।

बरमा—(ना० पु०) सामता; चौरशी; वेधन ।

बरमाना—(स० क्रि०) सूराख करना (हिं०) भोंक पाडणें; वेंधणें ।

बरयार-रा—(वि०) ताक़तवर (हिं०) सशक्त, दांडगा धिप्पाड ।

बरराना—(अ० क्रि०) बरळणें; बडबडणें ।

बरवट—(ना० पु०) तिल्ली (हिं०) पाणथरी ।

बरस—(ना० पु०) वर्ष; संवत्सर ।

—गाँठ—(ना० पु०) वाढ दिवसाचा उत्सव ।

बरसौड़ी—(ना० स्त्री०) वार्षिक कर ।

बरहा—(ना० पु०) चरागाह (हिं०) चराईचें रान, गुर-चराई ।

बरहेला—
बड़हेला— } (ना० पु०) जंगली सूअर (हिं०) रान डुकर ।

बरा—(ना० पु०) वडा; वडे ।

बरात—(ना० स्त्री०) बरयात्रा (हिं०) वरात ।

बराती—(ना० पु०) विवाहा करितां वरा बरोबर आलेले लोक ।

बराना—(अ० क्रि०) वाचणें; अलग रहाणें, आवरणें, बाजूला बसणें ।

बराबर—(वि०) साथ (हिं०) बरोबर (अ०) सारखें, नेहमीं, सतत ।

बराबरी—(ना० स्त्री०) मुक़ाबिला (हिं०) बरोबरी ।

बरामद—(ना० स्त्री०) बरयेणें; सूज; सांपडणें; आरोप ।

बरामदा—(ना० पु०) बरोठा (हिं०) बोहेरील पडवी ।

बराह—(ना० पु०) सुअर (हिं०) वराह, डुकर ।

बरियाई—(ना० स्त्री०) शेखी (हिं०) गर्व; ऐंठ; फुशारकी; अभिमान; मोठेपणा ।

बरी—(ना० स्त्री०) चुन्याची कळी; चुना; लग्नाचा वेळचे कपडे ।

बरीस—(ना० पु०) "बरस" पहा ।

बरेज-जा—(ना० पु०) पनवाड़ी (हिं०) पानमळा ।

बरेठन—(ना० स्त्री०) धोबिन (हिं०) परटीण ।

बरेठा—(ना० पु०) धोबी (हिं०) परीट ।

बरेरा—(ना० पु०) एक प्रकारचा किडा ।

बरै—(ना० पु०) तमोली (हिं०) तांबोळी ।

बरैन—(ना० स्त्री०) तमोलिन (हिं०) तांबोळीण ।

बरोठा—(ना० पु०) डेवढ़ी (हिं०) देवढी, ओटी ।

बरौठा—(ना० पु०) "बरेठा" पहा, "बरोठा" पहा ।

बर्क़न्दाज—(ना० पु०) सन्तरी (हिं०) शिपाई; पहारेकरी; देवढीवाला ।

बर्ख़ास्त—(अ०) मौकूफ़ (हिं०) खलास ।

वर्छा—(ना० पु०) } भाला; वर्ची।
वर्छी—(ना० स्त्री०) }

वर्छैत—(ना० पु०) भाला चालविणारा।

वर्त—(ना० पु०) इस्तेमाल (हिं०) उपयोग, काम, अभ्यास; साधन, व्यवहार, वापर।

वर्तन—(ना० पु०) "बरतन" पहा।

वर्तना—(स० क्रि०) इस्तेमाल करना (हिं०) उपयोगांत आणणें, वापरणें।

वर्तमान—(वि०) मौजूद (हिं०) उपस्थित, हजर।

वर्मा—(ना० पु०) "बरमा" पहा।

वर्पना—(स० क्रि०) 'बरमाना' पहा।

वर्राना—(अ० क्रि०) "बरराना" पहा।

वर्पहठ—(ना० स्त्री०) बकवाद (हिं०) बडबड, वटवट, वचवच; कटकट।

वर्षाऊ—(वि०) बरसाता (हिं०) वर्षणारा।

वर्षौंड़ी—(ना० स्त्री०) सालाना कर (हिं०) वार्षिक कर, वार्षिक भांडें।

वर्सना—(अ० क्रि०) "बरसाना" पहा।

वर्सवां—(वि०) सालाना (हिं०) वार्षिक।

वर्सात—(ना० स्त्री०) पावसाळा, पाऊस।

वर्साती—(ना० स्त्री०) पावसाळ्याची; रोग विशेष, रेनकोट।

वर्साना—(स० क्रि०) वर्षाव करणें।

वर्सी—(ना० स्त्री०) वार्षिक श्राद्ध।

वर्ही—(ना० पु०) मोर, मयूर।

वलकना—(अ० क्रि०) उवड़णें, बोबडें बोलणें, निशंत वरळणें।

वलग़म—(ना० पु०) कफ़, बडका, शेंबूड।

वलग़मी—(वि०) कफमय, बडक्याचा।

वलतोड़—(ना० पु०) चामखीळ, केसतूड।

वलना—(अ० क्रि०) जलना (हिं०) जळणें।

वलवलाना—(अ० क्रि०) उकळी येणें, रागानें लाल होणें; कामातुर होणें, उंटासारखें ओरडणें।

वलम-मा—(ना० पु०) वल्लभ, स्वामी, पति।

वलवा—(ना० पु०) उपद्रव, तंटा, बंड, मारामारी, दंगा।

वलही—(ना० स्त्री०) मोळी, बोझा, भार।

वलाई—(ना० स्त्री०) वलैयाँ (हिं०) आशीर्वाद।

वलिहार—(ना० पु०) } कुर्बानी (हिं०) धन्य, होम, ओवाळणी, त्याग, आत्मयज्ञ।
वलिहारी—(ना० स्त्री०) }

वलुआ-वा—(वि०) रेतीला (हिं०) वाळूचा, वाळूमय, रेताळ।

वलूरना—(स० क्रि०) नाखून से छीलना (हिं०) खरचटणें, नखानें खरडणें।

वलूला—(ना०) बुदबुदा (हिं०) बुडबुडा।

वल्लभ—(ना० पु०) "वलम" पहा।

वल्ला—(ना० पु०) डण्डा (हिं०) दांडू, फळी।

वल्ली—(ना० स्त्री०) नांवेची डोल काठी।

ववंडर—(ना० पु०) तूफ़ान (हिं०) वावटळ, भूत, सैतान।

ववाई—(ना० स्त्री०) बिवाई (हिं०) थंडीनें पाय फाटणें, कातरा, चीर, तडा, विपादिका।

ववासीर—(ना० स्त्री०) मुळव्याधी।

—ख़ूनी—(ना० स्त्री०) रक्त पाडणारी मुळव्याधि

—वादी—(ना० स्त्री०) साधी मुळव्याधि।

वस—(ना० पु०) शक्ति, इच्छा, अधिकार।

वसगित+—(ना० स्त्री०) रहन (हिं०) वस्ती।

वसना—(अ०) ठहरना (हिं०) रहाणें, थांबणें; मुक्काम करणें।

वसनी—(ना० स्त्री०) थैली (हिं०) पिशवी।

वसन्ती—(ना० स्त्री०) पिवळा रंग।
(वि०) पिवळ्या रंगाचा।

वसराना—(स० क्रि०) संपविणें, पूर्ण करणें।

वसाना—(स० क्रि०) वस्ती करविणें, वसाहत करविणें।

वसूला—(ना० पु०) वांकस, तासगी।

वसूली—(ना० स्त्री०) विटां फोडण्याची तासणी।

वसेंधा+—(वि०) बदबूदार (हिं०) दुर्गंधी-युक्त।

बसेरा—(ना० पु०) सायंकाळचा मुक्काम चिमण्यांचें घर, घरटें ।

बसोबास+—(ना०पु०) मकान (हिं०) घर, रहाण्याचें ठिकाण, मुलुख ।

बस्ता—(ना० पु०) बन्धना (हि०) दप्तर, रुमाल ।

बस्ती—(ना० स्त्री०) वस्ती, खेडें, मुक्काम, वसाहत ।

बहकना—(अ० क्रि०) धोखा खाना (हिं०) निराश, होणें, चकणें; भकणें, भलतीकडे जाणें ।

बहकाना—(स० क्रि०) गुमराह करना (हिं०) चकविणें, भकविणें, भलतीकडे नेणें ।

बहकाव—(ना० पु०) धोखा (हिं०) धोका, कपट, चलाखी, भ्रम ।

बहंगी—(ना० स्त्री०) कावड ।

बहता—(वि०) वाहणारा, तरंगणारा ।

बहत्तर—(वि०) बाहत्तर ७२ ।

बहन—, बहिन— (ना० स्त्री०) बहिण, भगिनी ।

बहना—(अ० क्रि०) वाहणें (पाणी) तरंगणें ।

बहनेऊ—, बहनोई— (ना० पु०) बहिणीचा नवरा ।

बहनेली—(ना० स्त्री०) मानलेली बहीण ।

बहर—(ना० स्त्री०) नौका समूह ।

बहरा—(वि०)किंवडा; बेफिकीर ।

बहरिया—(ना० पु०) अजनवी (हिं०) परका, अशुद्ध बर्तन, पाहुणा (वि०) बाहेरचा ।

बहरी—(ना० स्त्री०) करकोची, गिधाड ।

बहल—(अ० क्रि०) दोन चाकी बेल गाडी ।

बहलना—(अ० क्रि०) प्रसन्न होणें, खुष करणें ।

बहलाना—(स० क्रि०) प्रसन्न करणें; मनरंजन करणें, मौज़ करणें ।

बहलिया—(ना० पु०) गाडीवान, गाडी हाकणारा, शिकारी, पारधी ।

बहली—(ना० स्त्री०) "बदल" पहा । बसण्याची गाडी, माल लादण्याची तऱ्हे ।

बहस—(ना० स्त्री०) वाद-विवाद; भाषण, पुरावा; वक्तृत्व; तर्क ।

बहादुर—(वि०) शूर; वीर; धीट; पुढारू ।

बहादुरी—(ना० स्त्री०) शूरता; धीटपणा; वीर्य; शौर्य, पराक्रम ।

बहादेना—(स० क्रि०) नष्ट करणें, घालविणें, वाहविणें, तरंगविणें ।

बहाना—(स० क्रि०) वाहविणें; तरंगविणें, स्वस्त विकणें खर्च करणें ।

बहाना—(ना० पु०) हीला (हिं०) बहाणा; सबब, मिष; निमित्त; हुजत ।

बहार—(ना० स्त्री०) सौंदर्य; वसंत; शोभा, चैन; सुख, उपभोग ।

बहाल—(वि०) भरभराटलेला, उन्नत; धन्य; मंजूर ।

बहाली—(ना० स्त्री०) सरसब्जी (हिं०) भरभराट, धन्यता; उन्नति ।

बहाव—(ना० पु०) ओघ; पूर, डरगल ।

बहिजाना—(स० क्रि०) बहजाना (हिं०) नाहींसे होणें, खर्च होणें ।

बहिनापा—(ना० पु०) भागनीत्व; बहिणपणा ।

बहिरा—(वि०) "बहरा" पहा ।

बही—(ना० स्त्री०) बही-खाते पुस्तक; जमा खर्चाची बही ।

बहुत—(वि०) ढेर (हिं०) पुष्कळ; विपुल ।

बहुतात—(ना० स्त्री०) अधिकाई (हिं०) अधिकपणा ।

बहुतायत—(ना० स्त्री०) "बहुतात" पहा ।

बहुतेरा—(वि०) "बहुत" पहा ।

बहुर+—(अ०) फिर (हिं०) पुनः; पुनरपि ।

बहुरना—(अ० क्रि०) लौटना (हिं०) परतयेणें; परतणें मागें येणें ।

बहुराना—(अ० क्रि०) लौटाना (हिं०) परतविणें; परतआणणें; वाचविणें, शिल्लक पाडणें ।

बहुरि—(अ०) "बहुर" पहा ।

बहुरिया—(ना० स्त्री०) बहू (हिं०) सून; सूनबाई ।

बहुरुपिया—(ना० पु०) बहुरूपी।
बहुल—(वि०) "बहुत" पहा।
बहू—(ना० स्त्री०) सून, पत्नी।
बहेड़ा—(ना० पु०) बेहड़ा।
बहेतू—(ना० पु०) आवारा (हिं०) उडाण-टप्पू, भटक्या।
बहेलिया—(ना० पु०) चिड़ीमार (हिं०) व्याध, पारधी, पक्षी मारणारा।
बह्मनेटा—(ना० पु०) ब्राह्मणाचें कारटें, (तिरस्कार सूचक शब्द)
बंचना—(स० क्रि०) बांचना (हिं०) वाचणें।
बंडा—(वि०) विन शेपटी-लांडा; कुरूप; एकटा; एकल, कोंडा; नापोर ना वाळ।
बांक—(ना० पु०) झुकाव (हिं०) झोंक, वक्रता, वलण, वाकडेपणा।
बांका—(वि०) टेढ़ा (हिं०) वाकडा, तिरवा, लुचा, तरबेज, (ना० पु०) शोहदा (हिं०) सुरी, वेळू कापण्याचा सुरा।
बांग—(ना० स्त्री०) आवाज, ओरडणें, आवरणें।
बांगा+—(ना० पु०) कापूस।
बांचना—(अ० क्रि०) पढ़ना (हिं०) वाचणें।
बांजर—(ना० स्त्री०) ऊसर (हिं०) पड जमीन।
बांझ—(वि०) वंध्या।
बांट—(ना० पु०) हिस्सा, भाग।
बांटना—(स० क्रि०) तक़सीम करना (हिं०) वाटणें, विभागणें, वांव्याला येणें।
बांडा—(वि०) "बंडा" पहा।
बांडी—(ना० स्त्री०) सोटा; बडगा; काठी।
बांदर—(ना० पु०) वानर, माकड।
बांदी—(ना० स्त्री०) गुलाम स्त्री, दासी।
बांधना—(स० क्रि०) बांधणे, तयार करणें; योजना करणें।
बांबी—(ना० स्त्री०) सांपाचें, बिल।
बांस—(ना० पु०) वेळू, बांबू।
बांसा—(ना० पु०) नाकाचें, हाड।

बांसी—
बांसुरी-ली— } (ना० स्त्री०) वंसी (हिं०) वेणू, पावा, मुरली।
बांह—(ना० स्त्री०) बाहु, हात, अस्तनी।
—गहे की लाज—(ना० स्त्री०) हातीं धरलेल्याचें, सहाय्य करण्याची प्रतिज्ञा।
बाई—(ना० स्त्री०) बीबी (हिं०) स्त्री, बाई; संधिवात।
बाईस—(वि०) बावीस, २२।
बाईहा—(वि०) वातरोगी, संधिवाताचा।
बाकला—(ना० पु०) घेवडा, घेवडयाची भाजी।
बाकस—(ना० पु०) पोकळ-हलकें लाकूड, पेटी।
बाकियात—(ना० पु०) बाकी, तुम्बलेला पगार।
बाक़ी—(वि०) अवशिष्ट, शिलकी।
बाखर—(ना० पु०) अंगनाई (हिं०) आंगण, कुंपण।
बाग—(ना० स्त्री०) लगाम (हिं०) लगाम।
—डार—(ना० स्त्री०) मोठी लगाम (ना० पु०) फूलवाड़ी (हिं०) बाग।
बागा—(ना० पु०) कपड़ा (हिं०) वस्त्र, मानाचें, वस्त्र।
बागी—(ना० पु०) उपद्रवी, दंगेखोर, बंडखोर।
बागीचा—(ना०पु०) लहान बाग।
बाघ—(ना० पु०) चीता (हिं०) वाघ।
बाघनी—
बाघिन— } (ना० स्त्री०) वाघीण।
बाघम्बर—(ना० पु०) वाघाचें कातडें।
बाज—
बाज़ें— } (वि०) कुछ (हिं०) कांहीं, कित्येक।
बाज़—(ना० पु०) पक्षि विशेष, ससाणा।
बाजना—(अ० क्रि०) आवाज होणें, वाजणें।
बाजरा—(ना० पु०) बाजरी।
बाजागाजा—(ना० पु०) गाजाबाजा, गवगवा।
बाजार—(ना० पु०) हाट (हिं०) बाजार।
बाजारी—(वि०) बाजारचा; बाजारा विषयी।
बाजारू—(वि०) मामूली (हिं०) साधारण।
बाजी—(ना० स्त्री०) खेल, पैज, पण, होड प्रतिज्ञा।

बाजीगर—(ना० पु०) गारुडी, डोंबारी, जादूगार ।

बाजीगरन—
बाजीगरनी— } (ना० स्त्री०) डोंबारी, जादूगारीण, गारुडीण ।

बाजू—(ना० पु०) दागिना, हातांतील दागिना बाहु, हात, मित्र, साथीदार ।

बांट—(ना० स्त्री०) वाट; रस्ता; मार्ग (ना० पु०) वजनें; वजनाचा दगड ।

बाड़—(ना० स्त्री०) कडा; कड; हद्द; कुंपण; शिपायांची रांग ।

बाड़ा—(ना० पु०) हाता (हिं०) मर्यादा; हद्द ।

बाड़िया—(ना० पु०) शान चढ़ाने वाला (हिं०) धार लावणारा; उत्तेजन देणारा; शिकलगार ।

बाड़ी—(ना० पु०) "बाग़ीचा" पहा । घर ।

बाढ़—(ना० स्त्री०) वाढ; वाढावा, पूर ।

बाढ़ना—(अ० क्रि०) "बढ़ना" पहा ।

बात—(ना० स्त्री०) शब्द; गोष्ट; कथन ।

बाती—(ना० स्त्री०) चिराग़ की बत्ती (हिं०) दिव्याची वात ।

बातूनी
बातूनिया } (वि०) वडवड्या; बोलका ।

बाद—(अ०) पीछे (हिं०) नंतर पश्चात् ।

बादवान—(ना० पु०) पाल (हिं०) अवजार; शीड ।

बादर-ल—(ना० पु०) मेघ; ढंग ।

बादला+—(ना० पु०) लप्पा (हिं०) सोन्याची किंवा चांदीची तार ।

बादशाह—(ना० पु०) राजाधिराज ।

बादशाही—(वि०) राजकीय; राजाचा ।

बादाम—(ना० पु०) वदाम ।

बादी—(ना० पु०) वक्ता; बोलणारा; वादी ।

बाध—(ना० पु०) रोक (हिं०) अटकाव; विरोध ।

बान—(ना० स्त्री०) टेव (हिं०) संवय; प्रथा; तीर, बाण; मौंजी ।

बानगी—(ना० स्त्री०) नमूना (हिं०) दृष्टांत, आदर्श, उदाहरण ।

बानवे—(वि०) ब्याण्णव ९२ ।

बाना—(ना० पु०) आदत (हिं०) बाणा; संचय; धंदा एकरूपता; समरूपता ।

बाना—(स० क्रि०) खोलना (हिं०) उघडणें ।

बानात—(ना० स्त्री०) बनात ।

बानी—(ना० स्त्री०) वाणी, भाषण ।

बापरा
बापरो } (वि०) हाजतमन्द (हिं०) असहाय; गरजू, रागावलेला ।

बाब—(ना० पु०) अध्याय (हिं०) गोष्ट, भाग, मुद्दा, प्रकरण ।

बाबत—(ना स्त्री०) गोष्ट, विषय, कारण ।

बाबू—(ना० पु०) मुलगा, कुमार, मालक, स्वामी, एक पदवी, आदरार्थी सम्बोधन, जसें :—राव साहब ।

बाबनी—(ना० स्त्री०) "बाँबी" पहा ।

बाया—(ना० स्त्री०) स्त्री ।

बायन
बायना } (ना०पु०) उपहार, भेट, नजर, डाली ।

बायाव—(वि०) स्पष्ट, अलग, वेगळा, विलक्षण, दुसरी, निराळी ।

बांयाँ—(वि०) डावा (ना० पु०) बारीक, कोमल स्वर ।

बायो—(क्रि०) फैलाया (हिं०) पसरविलें ।

बार—(ना० स्त्री०) समय, वाळी, संधी, कुमारी, कड, कांठ ।

बार—(ना० पु०) दरवाजा, पाणी, लहान मूल, केस, अडथळा ।

बारण—(ना० पु०) बारण, अडथळा; हत्ती, गज ।

बारना—(स० क्रि०) रोकना (हिं०) आणेंविणें, अडथळा करणें, निषेध करणें, वेगवेगळें करणें ।

बारनारी—(ना० स्त्री०) वेश्या, गणिका, वाराङ्गना ।

बारह—(हि०) बारा १२ ।

बारहदरी—(ना० स्त्री०) बारा दरवाजांचें घर, बंगला, हवशीर घर ।

बारहखरी—(ना० स्त्री०) बाराखड़ी ।

बारहसिंगा—(ना० पु०) सांबर, काळवीट ।

वाराह—(ना° पु०) बराह (हिं०) वराह, डुकर ।
वारिद—(ना° पु०) बादल (हिं०) ढग, मेघ ।
वारिश—(ना° स्त्री°) वर्षा, पाऊस ।
वारी—(ना° स्त्री°) खिडकी, बाग, घर; पाळी ।
वारीक—(वि०) महीन; झीना (हिं°) वारीक, पातळ ।
वारीकी—(ना° स्त्री°) सुंदरता, छानदारपणा ।
वारूत-द—(ना° स्त्री°) दारू, बंदूकीची दारू ।
वाल—(ना° पु०) मुलगा, केस ।
वालका—(ना° पु०) संन्याशाचा चेला ।
वालतोड़—(ना० पु०) फुड़िया (हिं०) केसतुड ।
वालना— } (स० क्रि०) लावणें (दिवा) पेट-
वारना— } विणें ।
वाला—(ना० पु०) वाळी, कर्ण-भूषण ।
वालापोश—(ना० पु०) रू भरलेलें, रूई ।
वालवर—(ना० पु०) दामन (हिं०) घोल ।
वालावाला—(अ०) खानगीरीतीनें, गुप्तपणें ।
वालिग—(वि०) जवान, तरुण, प्रौढ ।
—ग—(ना० पु०) अज्ञान, अज्ञ ।
वालिश्त—(ना० स्त्री०) वित्ता (हिं०) वीत, सीच ।
वाली—(ना० स्त्री०) कर्णभूषण ।
वालू—(ना० स्त्री०) वाळू, वालुका, रेती ।
वाव—(ना० पु०) वयार (हिं०) वायु; पवन ।
—गोला—(ना० पु०) वायगोळा, रोग विशेष ।
—वतास—(ना०पु०) दैवी, आपत्ति भूतवाधा ।
वावग—(ना० पु०) वोआई (हिं०) पेरणी ।
वावक्रक—(वि०) गप्पीदास, वाचाळ, बकवादी ।
वावड़ी—(ना० स्त्री०) तडाग, लहान तलाव ।
वावन—(वि०) बावन्न ५२ ।
वावन— } (वि०) बौना (हिं०) ठेंगणा, गिड्डा ।
वावना— }
वावरी-ली—(ना० स्त्री०) उतरण्या, पायऱ्या असलेली विहीर ।
वावला—(वि०) विक्षिप्त, उन्मत्त, मूर्ख, शिडी ।
वास—(ना० पु०) "वसेरा" पहा (ना० स्त्री०) महक सुगंध, गन्ध ।

वासन—(ना० पु०) बरतन (हिं०) भांडें, पात्र ।
वासना—(ना० स्त्री०) वासना; इच्छा मनोरथ (अ० क्रि०) वासयेणें; वास मारणें ।
वासर—(ना० पु०) दिन, दिवस ।
वासा—(ना० पु०) निवास स्थान ।
वासी—(वि०) शिळी, बुरसलेली ।
वाहर— } (अ०) वेरु (हिं०) बाहेर, अन्यत्र ।
वाहिरी— }
वाहिरी—(वि०) वाहेरचा परदेशचा ।
विकना—(अ० क्रि०) विक्री होणें, विकलें जाणें ।
विकसना—(अ० क्रि०) खिलना (हिं०) उमलणें, विकसित होणें, प्रसन्न होणें ।
विकाऊ—(वि०) विकण्या सारखी ।
विकाना—(स० क्रि०) बेचना (हिं०) विकणें ।
विकाल—(ना० पु०) तिसरा प्रहर ।
विकाव—(ना० पु०) विक्री, व्यापार ।
विखरना—(अ० क्रि०) छीतरना (हिं०) पसरविणें, उधळविणें ।
विखेरना—(स० क्रि०) छींटना (हिं०) पसरणें, उधळणें, शिंपडणें; वेगवेगळे करणें ।
विगड़ना—(अ० क्रि०) ख़राब होना (हिं०) बिघडणें भांडणें, रागाविणें, क्षुब्ध होणें ।
विगड़ी— } (ना० स्त्री०) खराबी (हिं०) नुकसान
विगति— } तोटा, गैरसमज; तंटा ।
विगहा—(ना० पु०) विघा, एक विघा जमीन ।
विगाड़—(ना० पु०) तंटा, हानि नुकसान, उल्लंघन ।
विगाड़ना—(स० क्रि०) खराब करना (हिं०) बिघडविणें, नासणें, नुकसान करणें ।
विगाना— } (वि०) विदेशी, अप्रसिद्ध बाहेरचा, पर-
बेगाना— } देशचा ।
विघन—(ना० पु०) रुकावट (हिं०) विघ्न, अडथळा ।
विच— } (अ०) में, दर्मियान (हिं०) मध्यें ।
वीच— }

बिचकना—(अ० क्रि०) भयभीत होना (हिं०) बिचकणें; भिणें; निराश होणें ।
बिचकाना—(स० क्रि०) निराश करणें, भिवविणें ।
बिचलना—(अ० क्रि०) घूमना (हिं०) फिरणें, सैर करणें, निसटणें, वचन मोडणें ।
बिचली—(ना० स्त्री०) बीचवाली (हिं०) मध्यस्थ ।
बिचई—, बिचवानी— (ना० पु०) दर्मियानी (हिं०) मध्यस्थ, पंच ।
बिचारक—(ना० पु०) न्यायकर्त्ता, निरीक्षक ।
बिचारना—(स० क्रि०) सोचना (हिं०) विचार, करणें ।
बिचारा—, बेचारा— (वि०) असहाय, गरीब, पोरका ।
बिचाली—(ना० स्त्री०) पुआल (हिं०) गवत ।
बिचौनिया—(ना० पु०) बिचवाई (हिं०) "बिचवई" पहा ।
बिचौनिया—(ना० स्त्री०) पापडाचाचूर-तुकडे ।
बिछाव—(ना० पु०) फैलाव (हिं०) प्रसार ।
बिच्छू—(ना० पु०) विंचू , वृश्चिक ।
बिछड़ना, बिछुड़ना (अ० क्रि०) वेगवेगळें होणें ।
बिछड़ाना—(स० क्रि०) अलग करना (हिं०) सोडविणें, वेगळें करणें ।
बिछड़ाव—(ना० पु०) जुदाई (हिं०) वेगळेपणा; वियोग, सुटेपणा ।
बिछना—(अ० क्रि०) फैलना (हिं०) पसरणें ।
बिछपहट—(ना० स्त्री०) "बिछड़ाव" पहा ।
बिछरना, बिछलना (स० क्रि०) घसरणें, वेगळें होणें ।
बिछवाना, बिछाना (स० क्रि०) पसरविणें आंथरविणें ।
बिछुआ—(ना० पु०) खंजीर, कट्यार, पायांतील एक दागिना ।
बिछोड़ना—(स० क्रि०) "बिछड़ाना" पहा ।
बिछोह—(ना० पु०) "बिछुड़ाव" पहा ।
बिछौना—(ना० पु०) बिस्तरा (हिं०) आंथरूण ।
बिजना—(ना० पु०) पंखा, व्यजन ।
बिजली—(ना० स्त्री०) विद्युत, वीज ।
बिजया—(ना० स्त्री०) भङ्ग (हिं०) भांग ।
बिज्ञान—(नि०) अज्ञान, मूर्ख, अजाण ।
बिजायठ×—(ना० पु०) बजुल्ला (हिं०) बाकी, ताळेबंदी ।
बिजारा—(ना० पु०) साँड (हिं०) धुळी, बैल ।
बिजाला—(वि०) बीजयुक्त, बिजेचा ।
बिज्ज—(ना० स्त्री०) "बिजली" पहा ।
बिझकना—(अ० क्रि०) चौंकना (हिं०) दचकणें, भिणें, भयघेणें ।
बिझकाना—(स० क्रि०) डराना (हिं०) दचकविणें, भिवविणें, चमकाविणें, धमकाविणें ।
बिझाना—(स० क्रि०) जाल में फंसाना (हिं०) जाळ्यांत आडकविणें, कात्रींत पकडणें ।
बिटवा—(ना० पु०) पुत्र, मुलगा, पोर ।
बिटाना+—(स० क्रि०) छितराना (हिं०) पसरविणें, उधळून लावणें, फेंकणें ।
बिटिया—(ना० स्त्री०) लड़की (हिं०) मुलगी ।
बिटोना—(स० क्रि०) छिटकना (हिं०) शिंपडणें ।
बिटौरा—(ना० पु०) शेणींचा ढीग, शेणीचा ढुडवा ।
बिठाना, बिठलाना (स० क्रि०) बसविणें, स्थापणें ।
बिताना—(स० क्रि०) गुज़ारना (हिं०) घालविणें, खर्च करणें ।
बित्ता—(ना० पु०) "बालिश्त" पहा ।
बिथरना—(अ० क्रि०) छितरना (हिं०) पसरणें ।
बिथा—(ना० स्त्री०) व्यथा, पीडा, दुख, आपत्ती ।
बिथुरना—(अ० क्रि०) "बिथरना" पहा ।
बिदा—(ना० स्त्री०) रुखसती (हिं०) जाण्यास परवानगी घेणें, वियोग ।

विदारना—(स० क्रि०) फाड़ डालना (हिं०) फाडणें, विदारण करणें।
विदाहना—(स० क्रि०) नांगरणें, कुळवणें।
विदोरना—(स० क्रि०) चिढ़ाना (हिं०) चिडविणें, हंसणें, थट्टा करणें।
विध*—(ना० स्त्री०) विधी, रीति, व्यवहार, पद्धति।
विधना—(अ० क्रि०) भोंकें पडणें, भोकें पाडलेलें असणें।
—(ना० पु०) ब्रह्मा, विधाता, प्रजापति।
विधावट—(ना० स्त्री०) छेद, छिद्र, भोंक।
विधि—(ना० स्त्री०) "विध" पहा।
विन } (अ०) विना, रहित, शिवाय।
विना }
विनना—(स० क्रि०) बटोरना (हिं०) गोळा करणें।
विनवाई—(ना० स्त्री०) विणणावळ।
विनवाना—(स० क्रि०) गोळा करविणें, कापड विणविणें।
विनसना—(अ० क्रि०) नष्ट, होना (हिं०) नासणें, बिघडणें, खराब होणें।
विनाई } (ना० स्त्री०) विणकाम, वीण।
विनावट }
विनौना—(स० क्रि०) विनविणें, अर्चणें, पूजा करणें, ध्यान करणें।
विनौला—(ना० पु०) कापसाचें बीं, सरकी।
विन्ती—(ना० स्त्री०) अर्ज (हिं०) विनति।
विन्द—(ना० स्त्री०) दाग, ठिपका।
विन्दी—(ना० स्त्री०) नुक्ता (हिं०) बिन्दू।
विन्ना—(स० क्रि०) विणणें, जाळीदार कापड विणणें, कापडावर वेल-बुट्टी काढणें।
विपरीत—(वि०) वर ख़िलाफ (हिं०) उलटा, उलट; विरुद्ध।
विफरना—(अ० क्रि०) धीट होणें, उद्धत होणें, चिडणें।
विहफै—(ना० पु०) बृहस्पतिवार, गुरुवार।
विया—(ना० पु०) बी, बीज, गुठली, कोय।

विया— } (ना० स्त्री०) ब्यालू (हिं०) रात्रीचें, भोजन।
वियालू— }
वियाह—(ना० पु०) ब्याह (हिं०) विवाह, लग्न।
विचरन—(ना० पु०) बोराचें पीठ।
विरता—(ना० पु०) बल, शक्ति, सामर्थ्य।
विरद—(ना० पु०) यश, ख्याति, प्रसिद्धि, सुकीर्ति, ब्रीद।
विरमना—(अ० क्रि०) विश्रामणें, थांबणें, विलंब, करणें।
विरमाना—(अ० क्रि०) थांबविणें, विलंब करविणें।
विरवा—(ना० पु०) पौधा (हिं०) रोप, रोपटें।
विरवाही—(ना० स्त्री०) बाग, वाटिका।
विरहा—(ना० पु०) विरह, वियोग, गवळ्याचें, गाणें।
विरहिया—(वि०) विरही, वियोग-पीडित।
विराना—(वि०) पराया (हिं०) दुसऱ्याचा परक्याचा विलक्षण (स० क्रि०) चिढ़ाना (हिं०) चिडविणें, वेडावणें।
विरावना—(स० क्रि०) चिडविणें, वेडावणें।
विरिया—(ना० स्त्री०) अवसर, वारी, पाळी समय।
विरोग—(ना० पु०) वियोग; विरह।
विरोगन—(ना० स्त्री०) वियोगिनी, विरहिनी।
विर्नी—(ना० स्त्री०) बरणी, हण्डा।
विल— } (ना० पु०) सूराख़ (हिं०) विळ, भोंक।
विला— }
विलकना—(अ० क्रि०) रोना (हिं०) रडणें, आक्रोश करणें, अगदीं मनापासून इच्छिणें।
विलखना—(स० क्रि०) पहाणें; निरीक्षण करणें उदास होणें।
विलग—(वि०) अलग, भिन्न, जुदा; वेगळा।
विलगना—(अ० क्रि०) भिन्न भिन्न होणें, फाटणें।
विलगाव—(ना० पु०) भिन्नता; भेद।
विलगाना—(स० क्रि०) अलग करणें, तोडणें।

बिलटना—(अ० क्रि०) खराब होना (हिं०) वाईट- होणें, नासणें ।
बिलनी—(ना० स्त्री०) चिलट, डोळयावरचा फोड ।
बिलबन्द—(ना० पु०) निर्णय, निकाल ।
बिलबिलाना—(अ० क्रि०) परेशान होना (हिं०) अस्वस्थ होणें, त्रासणें, इवलणें ।
बिललाना—(अ० क्रि०) विलाप करणें, रडणें ।
बिलल्ला—(वि०) मूर्ख, मूढ; खुळचट ।
बिलसना—(अ० क्रि०) खुश होणें, आनन्दित होणें ।
बिलस्त—, बिलाँद— (ना० स्त्री०) "वित्ता" पहा ।
बिलहरा—(ना० पु०) पनबट्टा (हिं०) पानाचा डबा विडयाचा डबा ।
बिलहरी—(ना० स्त्री०) पळी, पानाचा, लहानसा- डबा ।
बिलाई—(ना० स्त्री०) मांजरीण, खिडकीची चिमणी; बिळी ।
बिलाना—(अ० क्रि०) गायब होना (हिं०) नष्ट होणें गडप होणें, विध्वंस होणें ।
बिलाँद—(ना० स्त्री०) "वित्ता" पहा ।
बिलार—, बिलाव— (ना० पु०) मांजर बोका ।
बिलावल—(ना० पु० स्त्री०) रागिणी विशेष ।
बिलोना—, बिलोवना— (ना० क्रि०) घुसणें, मंथन करणें; लोणी काढणें ।
बिल्ला—(ना० पु०) बिलाव (हिं०) बोका ।
बिल्लाना—(अ० क्रि०) रडणें, इवलणें; दुखणें ।
बिल्ली—(ना० स्त्री०) भाटी, मांजरीण ।
बिवाई—(ना० स्त्री०) विपादिवा, पाय फुटणें ।
बिषखोपरा—(ना० पु०) गोह (हिं०) पाल, गोधा ।
बिषहा—, बिषैला— (वि०) ज़हरीला (हिं०) विषारी विषाचा ।

बिसबिसाना—(अ० क्रि०) सड़ना (हिं०) कुजणें, दुर्गंध येणें ।
बिसरना—(अ० क्रि०) भूल जाना (हिं०) विसरणें ।
बिसराना—(स० क्रि०) भुलाना (हिं०) विसर विणें ।
बिसाँत—(ना० स्त्री०) पूँजी (हिं०) भांडवल ।
बिसाती—(ना० पु०) कागद वगैरे स्टेशनरी माल विकणारा ।
बिसाँध—, बिसायंध—, बिसाहिंद— (ना० पु०) बदबू (हिं०) दुर्गंध वाईटवास ।
बिसाहिंदा—(वि०) बदबूदार (हिं०) दुर्गंधित ।
बिसारना—(स० क्रि०) "बिसराना" पहा ।
बिशाल—(वि०) विशाल, मोठा ।
बिसाह—(ना० स्त्री०) खरीदी, खरीदलेली वस्तु ।
बिसाहना—, बिसाना— (स० क्रि०) मोल लेना (हिं०) विकत घेणें खरीद करणें ।
बिसुरना—(अ० क्रि०) हुन्दके देणें, मुळूमुळू रडणें ।
बिस्तार—(ना० पु०) आंथरूण, आंथरणें ।
बिस्तारना—(स० क्रि०) फैलाना (हिं०) पसरविणें ।
बिस्तुइया—(ना० स्त्री०) छिपकली (हिं०) पाल ।
बिहतर—(वि०) अधिक चांगलें, उत्तम ।
बिहतरी—(ना० स्त्री०) खैरीयत (हिं०) कल्याण, कुशलता, सुधारणा, फायदा ।
बिहन—(ना० पु०) बियाण, बी; बीज ।
बिहनौर—(ना० स्त्री०) बी पेरण्याचें आळें ।
बिहरना—(अ० क्रि०) आनन्द करणें, विहार करणें; फिरणें, टहलणें ।
बिहसना—(अ० क्रि० मुसकाना (हिं०) हंसणें ।
बिहाई—(ना० स्त्री०) चेटूक, लहान; मुलास झा- लेली दृष्ट ।
बिहान—(ना० पु०) सुबह (हिं०) प्रातः काल पहाट ।
बिहाना—(स० क्रि०) सोडणें, त्यागणें, वेळ घालविणें काल कंठणें ।

विहाने—(अ०) तड़के (हिं०) पहाटे, जल्दीनें ।
विहार—(ना० पु०) दिल बहलाव (हिं०) मनरंजन बिहारप्रांत ।
विहारी—(ना० पु०) विहारचा मनुष्य ।
वी—(ना० स्त्री०) स्त्री, ("बीवी" शब्दाचें संक्षिप्त रूप ।
वींड—(ना० स्त्री०) ढेर (हिं०) ढीग, गाठोडें ।
वींडा—(ना० पु०) कागदाचा किंवा गवताचा भारा किंवा विंडा ।
वींधना—(स० क्रि०) छेदना (हिं०) भोंक पाडणें ।
वीअड़—(ना० स्त्री०) बियाचीं रोपें ।
वीघा—(ना० पु०) बिघा, एक बिघा जमीन ।
वीच—(ना० पु०) मध्य, अन्तर, भेद (अ०) मध्यें; आंत, मधील ।
—की उंगली—(ना० स्त्री०) मधलें बोट ।
—विचाव—(ना० पु०) मध्यस्थी ।
—वीच—(अ०) अगदीं मधोमध ।
वीछू—(ना० पु०) वृश्चिक, विंचू ।
वीजक—(ना० पु०) पाठविलेल्या मालाची याद ।
वीजना—(ना० पु०) पंखा ।
वीजावर खण्ड—(ना० पु०) जंगल, वन, रान ।
वीजी—(ना० स्त्री०) नेवला (हिं०) मुंगुस; नकुल ।
वीझना—(स० क्रि०) शिंगानें, उकरणें, ढकलणें, कोपर खली मारणें ।
वींट—(ना० स्त्री०) चिमण्याची विष्टा, मल ।
वीटना—(अ० क्रि०) छीतरना (हिं०) अस्ताव्यस्त होणें, पसरणें ।
वीठा—(ना० पु०) गोंडरी (हिं०) जुम्बल ।
वीड़ा—(ना० पु०) विडा; तरवारीची मूठ ।
वीतना—(अ० क्रि०) गुजरना (हिं०) संपणें, पुरा होणें, जाणें (गमावणें)
वीता—(ना० पु०) "वालिस्त" पहा ।
वीनना—(स० क्रि०) बुनना (हिं०) विणणें, बनविणें निर्माण करणें ।
वीनाई—(ना० स्त्री०) दृष्टि, नजर, दूरदृष्टि ।

वीवी—(ना० स्त्री०) स्त्री, बायको, भार्या ।
वीमा—(ना० पु०) विमा ।
वीमार—(वि०) अजारी, अस्वस्थ, दुखणेकरी ।
—खाना—(ना० पु०) दवा खाना ।
—दारी—(ना० स्त्री०) रोग्याची शुश्रूषा ।
वीमारी—(ना० स्त्री०) रोग, दुखणें, आजार ।
वीरन—(ना० पु०) भाई (हिं०) भाऊ, बन्धू ।
वीरा—(ना० पु०) "बीड़ा" पहा ।
वीरी—(ना० स्त्री०) विडा खाल्यानें तोंडाला आलेला, रंग ।
वीस—(वि०) वीस २० ।
वीसा—(ना० पु०) वीस नखाचा कुत्रा ।
वीसी—(ना० स्त्री०) एक माप, धान्य मोजण्याचें माप ।
वुन्दा—(ना० पु०) नुक्ता (हिं०) टिंब; शून्य ।
वुन्दिया—(ना० स्त्री०) बुन्दी, एक मिठाई ।
वुन्देला—(ना० पु०) बुन्देलखंड का रहिवासी ।
वुकनी—(ना० स्त्री०) चूर्ण; पूड; पीठ ।
वुक्का—(ना० पु०) वस्त्रगाळ चूर्ण, पूड ।
वुक्की—(ना० स्त्री०) खांद्यावर घेण्याचें वस्त्र ।
वुझना—(अ० क्रि०) गुल होना (हिं०) विझणें मालविणें, सैल पडणें, ।
वुझाना—(स० क्रि०) विझविणें, मालविणें, समजाविणें समजून सांगणें शिकविणें ।
वुझौवल—(ना० स्त्री०) पहेली (हिं०) कोडें ।
वुड्ढा—(वि०) बूढा, पुराना, (हिं०) जुना, म्हातारा ।
वुड़भस—(वि०) स्वतःला तरुण मानणारा म्हातारा ।
वुढ़वा—(वि०) डोकरा (हिं०) म्हातारा, वृद्ध, जुना ।
वुढ़ापा—(ना० पु०) बुढाई (हिं०) म्हातारपण ।
वुढ़िया—(ना० स्त्री०) बूढ़ी (हिं०) वृद्ध स्त्री ।
वुण्डा—(ना० पु०) कर्ण भूषण विशेष ।
वुत—मूर्ति ।
वुत-त्त—(ना० पु०) जुवा खेलण्याची जागा, ठोसा, बुक्की ।

बुताना—(स० क्रि०) गुल करना (हिं०) घालविणें, मालविणें; विझविणें ।
बुत्ता—(ना० पु०) ठगहाई (हिं०) धोका, कपट, धूर्तता, लुच्चेगिरी ।
बुद्‌बुद्—(ना० पु०) बुलबुला (हिं०) बुडबुडा ।
बुदबुदाना—(अ० क्रि०) पुटपुटणें, बडबडणें ।
बुनना—(स० क्रि०) विणणें ।
बुरा—(वि०) वाईट, दुष्ट, नीच, अधम निरुपयोगी ।
बुराई—(ना० स्त्री०) बुरापन (हिं०) दुष्टता, अधमता; खोटेपण, नीचता ।
बुलबुला—
बुलका— } (ना० पु०) "बुदबुदा" पहा ।
बुलवाना—(स० क्रि०) बुला भेजना (हिं०) बोलाविणें, बोलावणें पाठाविणें ।
बुलाक—(ना० पु०) स्त्रियांच्या नाकांतील एक दागिना ।
बुलाना—(स० क्रि०) "बुलवाना" पहा ।
बुलवा भेजना—(स० क्रि०) "बुलवाना" पहा ।
बुलालाना—(स० क्रि०) बोलावून घेऊन येणें ।
बुलाहट—(ना० स्त्री०) पुकार (हिं०) हाक, बोलावणें आमन्त्रण ।
बुल्ला—(ना० पु०) "बुदबुदा" पहा ।
बुहनी—(ना० स्त्री०) पहिली विक्री बोणी ।
बुहरी—(ना० स्त्री०) भाजलेलें धान्य ।
बुहारन—(ना० स्त्री०) कूड़ा (हिं०) केर, कचरा ।
बुहारना—(स० क्रि०) बटोरना (हिं०) झाडणें, केर काढणें, साफ करणें ।
बुहारी—(ना० स्त्री०) बढ़नी (हिं०) झाड़नी !
बुहावू—(ना० पु०) फ़राश (हिं०) झाडू, भंगी ।
बूआ—(ना० स्त्री०) फूफू (हिं०) आत्या ।
बूँद—(ना० स्त्री०) थेंब, पावसाची झड, शिंतोडा, ठिपका ।
बूँदी—(ना० स्त्री०) पावसाची झड ।
बूकना—(स० क्रि०) पीसना (हिं०) पूड करणें, दळणें चूर्ण करणें, कुसकरणें ।
बूका—(ना० पु०) "बुकनी" पहा ।
बूचना—(अ० क्रि०) दबणें; दबून बसणें ।
बूचा—(वि०) कनकटा (हिं०) कर्ण हीन, कान, नसलेला ।
बूझ—(ना० स्त्री०) समज, ज्ञान, बुद्धि, ।
बूझना—(ना० स्त्री०) समजणें, जाणणें, विचार करणें ।
बुझाई—(ना० स्त्री०) शिक्षा (हिं०) शिकवण, पाठ, समज, ज्ञान, परिचय ।
बूट—(ना० पु०) चना (हिं०) हरबरा ।
बूटा—(ना० पु०) कशीदाचें काम, झुडुप ।
बूटी—(ना० स्त्री०) जड़ी (हिं०) औषधि ।
बूड़ना +—(अ० क्रि०) डूबना (हिं०) बुडणें, बुडूणें, मरणें ।
बूड़ी—(ना० स्त्री०) भाल्याचें फळ, बर्चीची धार, भाल्याचें टोंक ।
बूढ़ा—(वि०) पुराना (हिं०) म्हातारा, जुना ।
बूढ़ी —(ना० स्त्री०) पुरानी (हिं०) म्हातारी, जुनी ।
बूता—(ना० पु०) बल, सामर्थ्य, शक्ति, योग्यता ।
बूबू—(ना० स्त्री०) बहिण; लहान बहिण, लाडकी बहिण ।
बूरा—(ना० पु०) स्वच्छ केलेली खड़ी साखर लाकडाचा भुस्सा; लाकडाचा चुरा ।
बे—(अ०) अबे (हिं०) अरे, तुच्छता-बोधक संबोधन ।
—हया—(वि०) निर्लज्ज ।
बेंग—(ना० पु०) मेंढक (हिं०) बेटकुळी; दर्दुर ।
बेंट—(ना० पु०) कब्जा (हिं०) मूठ, दांडा ।
बेंडा—(वि०) टेढ़ा (हिं०) वाकडा, तिरवा ।
बेंधना—(स० क्रि०) चुभाना (हिं०) भोसकणें, विंधणें ।
बेईमान—(वि०) काफ़िर (हिं०) अप्रामाणिक; अश्रद्ध, बेईमान, कृतघ्न ।
बेईमानी—(ना० स्त्री०) कृतघ्नता, बेईमानी; अधर्म, अश्रद्धा ।

बेफायदा—(वि०) बेतरतीब (हिं०) अव्यवस्थित, अनियमित ।
बेकार—(वि०) फ़िज़ूल (हिं०) व्यर्थ; उगाच; निष्कारण, फाजिल, निरुपयोगी; निरुद्योगी, रिकामा ।
बेग—(ना० पु०) तेज़ी (हिं०) घाई; शीघ्रता ।
—से—(अ०) घाईनें, जल्दीनें ।
बेगार—(ना० पु०) विन मजूरीचें सरकारी काम, जबरदस्तीनें करविलेलें काम ।
बेचना—(स० क्रि०) विकविणें. विक्री करणें ।
बेचारा—(वि०) लाइलाज (हिं०) विचारा, दुःखी, असहाय, गरीब, दुर्दैवी ।
बेचू—(ना० पु०) विकणारा ।
बेजू+—(ना० पु०) नेउला (हिं०) मुंगूस ।
बेझी+—(ना० पु०) लक्ष्य, चिन्ह, निशान ।
बेटवा+—(ना० पु०) लड़का (हिं०) मुलगा, पुत्र ।
बेटा—(ना० पु०) पुत्र, मुलगा ।
बेटी—(ना० स्त्री०) लड़की (हिं०) मुलगी ।
बेठन—(ना० पु०) लपेटन (हिं०) वेष्टण ।
बेड़—(ना० पु०) वाड़ा (हिं०) कोंडवाडा, फाटक ।
बेड़ा—(ना० पु०) गावांचा किंवा जहाजांचा समूह ।
बेडौल—(वि०) बदशक्ल (हिं०) कुरूप ।
बेढ़ना—(स० क्रि०) घेरना (हिं०) घेरणें, वेढा घालणें ।
बेढब—(वि०) भद्दा (हिं०) कुरूप, विक्षिप्त ।
बेढ़ा—(वि०) टेढ़ा (हिं०) वाकडा, तिरपा ।
बेताल—(ना० पु०) भूत, सैतान ।
बेदख़ल—(वि०) बहिष्कृत, उधळविलेलें, वगळलेला; गाळलेला ।
बेदख़ली—(ना० स्त्री०) कब्जा घेणें, ताबा हिसकावून घेणें ।
बेदना—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) वेदना, दुःख ।
बेदम—(वि०) बिना साँस (हिं०) बेदम, दमलेला ।
बेधड़क—(वि०) बेख़ौफ (हिं०) निर्भय ।
बेन—(ना० स्त्री०) बाँसुरी (हिं०) मुरली, अलगुजा ।
बेना+—(ना० पु०) पंखा ।
बेनी—(ना० स्त्री०) वेणी ।
बेबस—(वि०) बेचारा (हिं०) असहाय, निराश्रित ।
बेबसी—(ना० स्त्री०) बेचारगी (हिं०) असहायता ।
बेमज़ा—(वि०) बेज़ायका (हिं०) अरुचकर ।
बेमानी—(वि०) निरर्थक, मूर्खपणाचें ।
बेलदार—(ना० पु०) फावडा चालविणारा, उकरणारा ।
बेलन—(ना० पु०) रूळ, लाटणें ।
बेलना—(स० क्रि०) पोळ्या लाटणें, चपाती लाटणें ।
बेलनी—(ना० स्त्री०) टहनी (हिं०) शाखा, लता ।
बेलौ—(वि०) उदासीन, म्लान, निराश, हताश ।
बेलौस+—(ना० पु०) स्पष्टवक्ता, कोणाची भीड़ न बाळगणारा ।
बेवकूफ़—(वि०) मूढ, मूर्ख, अजाण, अज्ञान ।
बेवकूफ़ी—(ना० स्त्री०) मूढ़ता, मूर्खता, अजाणता ।
बेवरा—(ना० पु०) ब्योरा (पिं०) हकीकत, इत्थंभूत हकीकत ।
बेवरेवार—(अ०) स्पष्ट, खुलासेवार, क्रमश ।
बेवहरिया—(ना० पु०) कर्ज देणारा ।
बेवहार—(ना० पु०) चाळ, व्यवहार, रीति, पद्धत ।
बेवान+—(ना० पु०) विमान ।
बेसन—(ना० पु०) हरबर्याचें पीठ ।
बेसनौटी—(ना० स्त्री) हरभऱ्याची भाकरी ।
बेसर+—(ना० पु०) नाकांतील एक भूषण ।
बेपड़—(ना० पु०) ऊसर (हिं०) नापीक जमीन ।
बेहिना+—(ना० पु०) धुनिया (हिं०) पिंजारी ।
बेहोश—(ना० स्त्री०) अचेतनता, बेशुद्धी ।
बैंगन—(ना० पु०) वांगी, वांग्याची भाजी ।
बैंगनी— } (वि०) निळा, वांग्याच्या रंगाचा ।
बैंजनी— }
बैंटा—(ना० पु०) कुदळ किंवा कुऱ्हाडीचा दांडा ।
बैंदा—(ना० पु०) टिकुली (हिं०) टिकली, टिळा, गन्ध, कुंकु ।
बैंदी—(ना० स्त्री०) बिंदू, कुंकु ।
बैकाल—(ना० पु०) तिसरा प्रहर ।
बैगन—(ना० पु०) बैगन, मालगाडीचा डबा ।

बैठक—(ना० स्त्री०) } बसण्याची खोली ।
बैठका—(ना० पु०) } बाक, दिवाणखाना ।
बैठक—(ना० स्त्री०) आसन, बैठक व्यायाम ।
बैठना—(अ० क्रि०) बसणें, रिकामा असणें ।
बैठवा—(वि०) चिपटा (हिं०) सपाट; चापट ।
बैठाना— } बैठारना— } बैठालना— } (स०क्रि०) बसविणें, ठेवणें; स्थापणें !
बैतरा+—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची सुंठ ।
बैद—(ना० पु०) हकीम (हिं०) वैद्य ।
बैदक—(ना० पु०) वैद्यक ।
बैन—(ना०स्त्री०) अलगूज, मुरली, वाणी ।
बैना—(ना० पु०) शिरोभूषण, स्त्रियांचा एक दागिना ।
बैमात्र—(ना० पु० सौतेला भाई (हिं०) सावत्रबंधू ।
बैयान — } बियान— } (ना० पु०) प्रसव, जन्म, उत्पत्ति ।
बैयाना—(स० क्रि०) उत्पत्ति करविणें, प्रसवविणें ।
बैर—(ना० पु०) शत्रुता, शत्रुत्व ।
बैरंग—(वि०) महसूल तलब (हिं०) अदत्तमूल्य ।
बैराग—(ना० पु०) वैराग्य, त्याग ।
बैरागिन—(ना० स्त्री०) तपस्विनी, बैरागीण ।
बैरन—(ना० स्त्री०) वैरीण ।
बैस—(ना० पु०) वैश्य ।
बैसंदर+—(ना० पु०) अग्नि, वैश्वानर ।
बैसवाड़ा—(ना० पु०) वैश्यांची वस्ती, पेठ ।
बैसाख—(ना० पु०) वैशाख ।
बैसाखा—(ना० पु०) मुसळ ।
बैसाखी—(ना० स्त्री०) थूनी (हिं०) सोटा, मुसळ, वैशाखी पीक (दुसरें पीक) ।
बैसाँडू—(वि०) आळशी, सुस्त, जड ।
बोआई—(ना० स्त्री०) पेरणी, पेरणीचा घात, पेरणीची योग्य वेळ ।
बोआना—(स० क्रि०) पेरविणें ।
—(अ० क्रि०) सुजणें, घाणमारणें-येणें ।
बोआरा—(ना० पु०) पेरण्यांची वेळ-घात ।
बोइया—(ना० स्त्री०) छोटी टोकरी (हिं०) लहान बुट्टी ।
बोच+—(ना० पु०) मगर, सुसर ।
बोचा+—(ना० पु०) एक प्रकारची पालकी ।
बोझ—(ना० पु०) ओझें, भार ।
बोझना—(स० क्रि०) लादना (हिं०) लादणें, ओझें घालणें ।
बोझल } बोझेल } (वि०) भारी, जड, वजनदार, जाडा ।
बोटा—(ना० पु०) लाकडाचा ओंडका ।
बोटी—(ना० स्त्री०) माँसाचा तुकड़ा ।
बोरना—(स० क्रि०) डुबाना (हिं०) बवविणें ।
बोएडी—(ना० स्त्री०) वनस्पति बीज ।
बोताम+—(ना० पु०) बटन, बटण ।
बोतू+—(ना० पु०) बकरा, बोकड ।
बोदली—(ना० स्त्री०) भोळी स्त्री० ।
बोदा —(वि०) कमज़ोर (हिं०) दुर्बळ, दुबळा ।
बोना—(स० क्रि०) पेरणें; बी लावणें ।
बोनी—(ना० स्त्री०) पेरणीचा हंगाम ।
बोर—(ना० पु०) घुंघरू; घागऱ्या; पैंजण ।
बोरा—(ना० पु०) पोतें, कोथळा ।
बोल—(ना० पु०) वचन, शब्द, संभाषण ।
—चाल—(ना० स्त्री०) संभाषण ।
—बाला—(ना० पु०) यश, भरभराट ।
बोलना—(अ० स० क्रि०) बोलणें, उच्चारणें ।
बोली—(ना० स्त्री०) वाणी, भाषा, टोमणा ।
—ठोली—(ना० स्त्री०) टोमणा ।
—लगाना —(ना० ला०) लिलावांत मागणें ।
बौंड—(ना० पु०) लता, वेल ।
बौंडना+—(अ० क्रि०) लिपटाना (हिं०) गुंडाळणें ।
बौंडयाना—(अ० क्रि०) घूमना (हिं०) फिरणें, चक्कर खाणा ।
बौछार—(ना० स्त्री०) झड़, पावसाची सर, बंदूकीची फेर ।

बौना—(वि०) वामन, ठेंगणा।

बौरहा—
बौरा—
बौराहा— } (वि०) पागल (हिं०) मूर्ख, खुळा; खुळचट।

बौराना—(अ० क्रि०) पागल होना (हिं०) खुळे होणें, खूळ लागणें।

बौहड़ना+—(अ० क्रि०) लौटना (हिं०) परत येणें, परतणें, माघारी येणें।

बौहा—(वि०) पथरीला (हिं०) दगडाळ।

बौहाई—(ना० स्त्री०) उपदंश, रोगिणी स्त्री।

ब्यान—
बियान— } (ना० पु०) पैदाइश (हिं०) उत्पत्ति, जन्म, वेत, वीण।

ब्याह—(ना० पु०) विवाह, लग्न।

ब्याहता—(ना० स्त्री०) विवाहिता, सौभाग्यवती।

ब्याहना—(स० क्रि०) विवाह करणें।

ब्यारी—
ब्यालू-रू— } (ना० स्त्री०) रात्रीचें भोजन।

ब्यौंगा—(ना० पु०) सुरी, सुरा।

ब्योतना—(स० क्रि०) वेतणें, माप घेऊन कापड फाडणें।

ब्यौपार—(ना०पु०) तिजारत (हिं०) व्यापार, धंदा।

ब्यौपारी—(ना० पु०) व्यापारी; धंदेवाईक।

ब्यौरा—
ब्यौरा— } (ना० पु०) "बेवरा" पहा विवरण।

भ

भंवेरी—
भंभेरी— } (ना० स्त्री०) पतंग, फुल पाखरूं।

भंसुआ+—(ना० पु०) साधू; फकीर, गोसावी।

भंभोरना—(स० क्रि०) काटना (हिं०) चावणें, फाडून खाणें।

भंवर—(ना० पु०) चक्र, भोंरा।

भंवर—
भंवरा— } (ना० पु०) भोंवरा, भोंगा।

भंवरकली—(ना० स्त्री०) कुत्र्याच्या गळ्यांतील पट्टा, गळोटी।

भंसार—(ना० पु०) अंगीठी (हिं०) शेगडी धुमी, आगटी।

भई—(क्रि०) झाली।

भकसा—(वि०) कडुआ (हिं०) कडू, तुरट।

भकसी—(ना० स्त्री०) कालकोठरी (हिं०) अंधार-कोठरी, गुहा; गुफा।

भकुआ वा—(वि०) मूर्ख; मूढ; वेडा।

भकुआना—(अ० क्रि०) कर्तव्यमूढ होणें।

भकोसना—(स० क्रि०) खाणें; अधाशीपणानें खाणें।

भक्ताई—(ना० स्त्री०) भक्ती, प्रेम, लाड।

भगत—(ना० पु०) प्रेमी उपासक।

भगताई—(ना० स्त्री०) प्रेम, लाड।

भगतानी—(ना०स्त्री०) भक्तीण, भक्त स्त्री।

भगतिया—(ना० पु०) नाच्या, नाचणारा मुलगा।

भगन—(ना० पु०) छंदो नियम; प्रास।

भगना—(अ० क्रि०) भागना (हिं०) पळणें; निसटणें, पोबारा करणें।

भगल—(ना० पु०) छल (हिं०) कपट धोका।

भगलिया—(ना० पु०) छली (हिं०) कपटी, ठक।

भगली—(वि०) मिथ्या; खोटा, दिखाऊ; लुटीपुटीचा, लटका।

भगवा—(ना० पु०) गेरुआ (हिं०) भगवा।

भगाना—(स० क्रि०) पळविणें; पराजय करणें।

भगेल—(ना० स्त्री०) हार (हिं०) पराजय; अपयश; दाणादाण।

भगौंहा—(ना० पु०) "भगवा" पहा।

भगोड़—(वि०) भग्गू (हिं०) पळपुटा।

भग्गुल—(वि०) "भगोड़" पहा। (ना० पु०) दूत।

भङ्ग—(ना० स्त्री०) भांग–ड़ (ना० पु०) भांग ओढणारा मनुष्य।

भङ्गन—(ना० स्त्री०) मेहेतरानी (हिं०) भंगीण ।
भङ्गार—(ना० पु०) भांग ओढणारा ।
भङ्गी—(ना० पु०) मेहेतर (हिं०) भंगी ।
भंगेरन—(ना० स्त्री०) भांग विकणारी स्त्री ।
भगोरा—(ना० पु०) भांग फ़रोख्त (हिं०) भांग विकणारा ।
भचक—(वि०) विस्मित; आश्चर्यचकित; अचम्भित ।
भचकना—(अ० क्रि०) आश्चर्यचकित होणें ।
भजिजाना—(अ० क्रि०) भागना (हिं०) पळून जाणें; लपणें ।
भंजाना—(स० क्रि०) रुपया मोडणें ।
भटई—(ना० स्त्री०) बखान (हिं०) स्तुति; गुणगान; खोटी प्रशंसा, भाटाचें काम ।
भटकना—(अ० क्रि०) भूलना (हिं०) भ्रमांत पडणें; भ्रान्त होणें; भकणें ।
भटका—(वि०) भूल (हिं०) भ्रांत; भटकलेला ।
भटकाना—(स० क्रि०) बहकाना (हिं०) भ्रम पाडणें; भकविणें; चुकविणें ।
भटकीला—(वि०) भययुक्त; भटका; उंडगा ।
भटभेरे—(ना० पु०) धक्कमधक्का (हिं०) धक्काबुक्की; आघात-प्रत्याघात ।
भटियारा—(ना० पु०) खानावळ वाला; भाजणारा; स्वयंपाकी; एक जात ।
भटियाना+—(अ० क्रि०) नदीच्या पुरांत वाहून जाणें ।
भठियाला—(वि०) ओघाबरोबर जाणारा; प्रवाहांत वाहून जाणारा ।
भड़क—(ना० स्त्री०) चमक; झळक; शोभा घाबरेपणा; दचकणें, भय ।
भड़कना—(स० क्रि०) चमकणें; झळकणें; दचकणें ।
भड़काना—(स० क्रि०) चमकविणें; झळकविणें दचकविणें; घाबरविणें ।
भड़की—(ना० स्त्री०) घुड़की (हिं०) धमकी; भीति; धाक, भय, झळक ।
भड़कीला—(वि०) चमकदार; शोभागार; दिखाऊ; रानटी ।
भड़केल—(वि०) जंगली; रानवट; रानटी ।

भड़ङ्ग—(वि०) सरळ, निष्कपटी; भोळा ।
भड़भड़िया—(वि०) जल्दबाज़ (हिं०) उतावळा ।
भड़भूँजा—(ना० पु०) भडभुंजा ।
भड़रिया—(ना० पु०) गारुडी; मंत्री; मायावी; कपटी; लोकांना देवदर्शनें करविणारे ब्राह्मण; निषिद्ध दान घेणारे ब्राह्मण ।
भड़साई—(ना० स्त्री०) भट्टी; मोठीचूल, भडभुंजाचीचूल ।
भड़िहा—(ना० पु०) चटोर (हिं०) चोर, चोरीकरून उपजीविका करणारा ।
भड़िहाई—(ना० स्त्री०) चोरी, दगा, धोका, कपट, ठगेगिरी, लूट ।
भडुआ-वा—(ना० पु०) वेश्यापुत्र, भडवा ।
भड़ैत— } (ना०पु०) किरायादार (हिं०) भाडेकरी,
भड़ैती— } भाडेदार ।
भणक—(ना० पु०) नीची आवाज़ (हिं०) बारीक आवाज़, गुणगुण ।
भणटा—(ना० पु०) वांगीं, वांग्याची भाजी ।
भणड+—(ना० पु०) भ्रष्ट, नीच, निर्लज्ज ।
भणडन—(ना० पु०) प्रतारणा; कपट, ठगेगिरी ।
भणडा—(ना० पु०) बर्तन (हिं०) भांडें; मोठें भांडें ।
भणडार—(ना० पु०) कोठी, वखार ।
भणडारा—(ना० पु०) साधूंची पंगत ।
भणडारी—(ना० पु०) कोठी वाला, वखारवाला, स्वयंपाकी ।
भणडेरिया— } (ना० पु०) नक्काल (हिं०) नकल्या
भणडेला— } थट्टेखोर मनुष्य, नट ।
भणडेलन—(ना० स्त्री०) नकली, नटी ।
भण्डोली—(ना० स्त्री०) उतरण्ड ।
भणडौवा—(ना० पु०) फक्कड़ (हिं०) चुटका, औपरोधिक भाषण, दुरुक्ति, पाचकळ बोलणें ।
भतार—(ना० पु०) भर्तार, पति ।
भतीजा—(ना० पु०) पुतण्या ।
भतीजी—(ना० स्त्री०) पुतणी ।
भत्ता—(ना० पु०) पुरवणी पगार; प्रवास खर्च ।

भदाक—
भदका— } (ना० पु०) आवाज; भदभद; आवाज।

भदेसल—(वि०) कुढङ्गा (हिं०) कुरूप; बेडौल ओबड; धोबड।

भद्दा—(वि०) बदशक्ल (हिं०) "भदेसल" पहा, अज्ञानी; मूर्ख; निर्दोष।

भद्री—(ना० पु०) सामुद्रिक शास्त्रवेत्ता; डाकू।

भनक—(ना० पु०) आहट (हिं०) शब्द, ध्वनी।

भबक—(ना० स्त्री०) वासाचा किंवा आगीचा भपका।

भबकना—(अ० क्रि०) रागावणें, चिडणें आग लागणें; दौड जाणें।

भबका—(ना० पु०) चुलीचा जाळ, एक भांडें।

भबकाना—(स० क्रि०) पेटविणें, दिवालागणें, चिडविणें घोडयाला टाचभारणें।

भबकी—(ना० स्त्री०) घुड़की (हिं०) धमकी, धमका; विणी, दहावणी।

भब्बड़—(ना० पु०) शोर (हिं०) दंगा, गड़बड; दाणदाण, अव्यवस्था।

भभक—(ना० स्त्री०) "भबक" पहा।

भभकना—(अ० क्रि०) भकभक करणें, बुडबुडणें, वाफ बाहेर सोडणें।

भभर—(ना० पु०) संकट, भय, भीती, घाबरेपणा, उद्वेग; व्याकुलता।

भभराना—(अ० क्रि०) तोंड सुजणें।

भभूका—(ना० पु०) शोला (हिं०) आग, विस्तव; निखारा इंगल।

भभूत—(ना० स्त्री०) भस्म, राख, विभूति।

भभोरना—(स० क्रि०) फाड़खाना (हिं०) फाडून खाणें, त्रास देणें।

भम्भाका—(ना० पु०) बड़ा सूराख (हिं०) मोठें, भोंक, भगदोड।

भम्भीरी—(ना० स्त्री०) फुल पाखरूं।

भम्मो—(ना० स्त्री०) लठ्ठ स्त्री।

भयापा—
भयापत— } (ना० पु०) भ्रातृत्व, बन्धुभाव, मित्रत्व।

भयावना—(वि०) खौफ़नाक (हिं०) भयंकर, भयानक।

भयाहू+—(ना० स्त्री०) लहान भावाची, वायको; वहिनी।

भर—(वि०) पूर्ण भरलेला, भर तितकें।

भरका—(ना० पु०) चुन्याची कळी।

भरकाना—(स० क्रि०) चुना भाजणें।

भरन—(ना० स्त्री० पु०) पावसाची सर, पूर्ति।

भरना—(अ० क्रि०) पूरना (हिं०) भरणें, पूर्ण करणें, लादणें, करणें, देणें, फेडणें।
(ना० पु०) कर्ज, ऋण।

भरनी—(ना० स्त्री०) वाणा विणतांना कापडाच्या, पोटांत घातलेलेलें, सूत।

भरभराना—(अ० क्रि०) सुजणें, फुगणें, सुशोभित, होणें।

भरभरी—(ना० स्त्री०) सूजन (हिं०) सूज; फूग; गळू; व्रण।

भरम—(ना० पु०) भ्रम, भ्रांति; संशय; संदेह, भेद, रहस्य; तत्त्व।

भरमाना—(स० क्रि०) गुमराह करना (हिं०) फसविणें, आडवाटेला, लावणें।

भरमी—(वि०) शक्की (हिं०) संशयी, अश्रद्धाळू।

भरमीला—(वि०) जूमानी (हिं०) भ्रमिष्ट; गोंधळलेला; भ्रांतिबद्ध, दुटप्पी।

भरवाना—(स० क्रि०) भरविणें; लादविणें; फेडविणें; देवविणें।

भरा—(वि०) पूर्ण भरलेला, भरपूर।

भराई—(ना० स्त्री०) भरणें, भरण्याची क्रिया।

भराना—(ना० स्त्री०) भरविणें; पूर्ण करविणें।

भरावट—(ना० स्त्री०) पूर्ती, पूर्णता; भर्ती।

भरैत—
भरैती— } (ना० पु०) किरायादार (हिं०) भाडेकरी।

भरोसा—(ना० पु०) आशा; आसरा; भरवंसा।

भर्त—
भरत— } (ना०पु०) शिसें व तांबें, याचा मिसळ।

भर्ता—(ना० पु०) भुर्ता (हिं०) भरीत।

भर्रा—(ना० पु०) डर (हिं०) भय; भीति।

भल*—(वि०) नेक (हिं०) चांगला; प्रमाणिक।

भलका×—(ना० पु०) तड़का (हिं०) पहाट।

भलमनसाहत—
भलमन्सी— } (ना० स्त्री०) इनसानियत (हिं०) मनुष्यत्व, माणुसकी।

भलाई—(ना० स्त्री०) अच्छाई (हिं०) चांगुलपणा।

भल्लुक*—(ना० पु०) भालू (हिं०) अस्वल।

भवैया—(ना० पु०) नर्तक, नाचणारा।

भस+—(ना० पु०) "भभूत" पहा।

भसकना—(अ० क्रि०) गिरना (हिं०) पडणें।

भसभसा—(वि०) थलथला (हिं०) पोकळ, लिबलिबीत; ढिसाळ।

भसाना—(स० क्रि०) वहाविणें, पाडणें।

भहराना—(अ० क्रि०) कांपणें; अंगावर कांटायेणें; अडखळणें।

भांज—(ना० पु०) बटाव (हिं०) वळ; पील।

भांजना—(स० क्रि०) पीळ देणें; वळणें; तोडणें।

भांजा—(ना० पु०) भाचा; बहिणीचा मुलगा।

भांजी—(ना० स्त्री०) बहिणीची मुलगी; भाची।

भांटा—(ना० पु०) बैंगन (हिं०) वांगें।

भांड—(ना० पु०) नकलची (हिं०) नकल्या; बहुरूपी, निर्लज्ज मनुष्य।

भांडना—(स० क्रि०) गाली देना (हिं०) शिवीदेणें।

भांडिन—(ना० स्त्री०) नक्क़ाल (हिं०) नकलीण।

भांडैती—(ना० स्त्री०) नकले गिरी।

भांति—(ना० स्त्री०) तऱ्हा; प्रकार; रीति।

भांपना—(स० क्रि०) पहाणें; ओळखणें; जाणणें।

भांवर—
भांवरी— } (ना० स्त्री०) लग्नाच्या वेळची वधूवराची सप्तपदी।

भाकसी+—(ना० स्त्री०) हवालात (हिं०) कोठरी।

भाखना—(स० क्रि०) बोलणें; म्हणणें।

भाखा—(ना० स्त्री०) ज़बान (हिं०) भाषा।

भाग—(ना० पु०) अंश; विभाग; भाग्य; प्रारब्ध।

भागड़—(ना० स्त्री०) भग्गल (हिं०) पळ; पालायन; देशत्याग।

भागना—(अ० क्रि०) पळून जाणें; निसटणें।

भागमान—(वि०) किस्मतवर (हिं०) भाग्यशाली।

भागमानी—(ना० स्त्री०) सुदैव; भरभराट।

भागदार—(ना० पु०) भागीदार; हिस्सेदार।

भाटन—(ना० पु०) भाटाची बायको।

भाठा—(ना० पु०) समुद्राची ओहटी।

भाठियाल—(ना० स्त्री०) उतार।

भाड़—(ना० पु०) मोठी चूल, भट्टी।

भाड़ा—(ना० पु०) किराया (हिं०) भाडें; दाम।

भाड़ैती—(ना० पु०) "भड़ैती" पहा।

भाता—(वि०) सुन्दर; गोंडस, मनमोहन।

भादों—(ना० पु०) भाद्रपद।

भानमती—(ना० स्त्री०) नटी, चेटकीण।

भानना—(स० क्रि०) "भांजना" पहा।

भाना—(अ० क्रि०) खुश होना (हिं०) आनंदित, होणें, चित्त प्रसन्न होणें।

भांपना—(स० क्रि०) ख्याल करना (हिं०) अंदाज; बांधणें, कल्पना करणें।

भाफ—(ना० स्त्री०) वाफ, धूर।

भाभी—(ना० स्त्री०) भावज (हिं०) भावजय।

भारा—(ना० पु०) "भाड़ा" पहा।

भालुक—
भालू— } (ना० पु०) "भल्लुक" पहा।

भालत—(ना० पु०) भाला चालविणारा।

भावई—(वि०) भावी, भविष्यकाळचा।

भावज—(ना० स्त्री०) "भाभी" पहा।

भावता—(वि०) चाहीता (हिं०) प्रिय, मनोहर, इष्ट।

भाचना—(अ० क्रि०) "भाना" पहा।
भासना—(अ० क्रि०) जाहिर होना (हिं०) माहीत होणें; ज्ञात होणें; प्रकाशित होणें।
भिगाना— भिगोना— भिजाना— }(स० क्रि०) गीला करना (हिं०) ओला करणें; भिजविणें।
भिजवाना—(स० क्रि०) पाठविणें।
भिनी—(ना० स्त्री०) बोंडी, बोंडूक; स्तनमुख; स्तनाग्र; कुचाग्र।
भिड़ा—(ना० पु०) भेड़िया (हिं०) लांडगा।
भिनकना— भिनभिनाना— }(अ० क्रि०) माशांनीं भरणें, बुजबुजणें; आवाज होणें।
भिनभिनाहट—(ना० स्त्री०) भिणभिण आवाज।
भिन्नाना—(अ० क्रि०) नाखुष होणें, डोकें दुखणें।
भिन्सार—(ना० पु०) विहान (हिं०) प्रातःकाल पहाट, सकाळ।
भिलावाँ—(ना० पु०) बिब्बा।
भिलौनी—(ना० स्त्री०) बिब्याचें बी।
भी—(अ०) देखील; सुद्धा; शिवाय।
भीख—(ना० स्त्री०) भिक्षा, दान।
भीगना—(अ० क्रि०) गीला होना (हिं०) ओलें होणें;
भींचना—(स० क्रि०) निचोड़ना (हिं०) पिळणें, दाबणें; पिळून काढणें।
भींजना—(अ० क्रि०) "भीगना" पहा।
भीजा—(वि०) गीला (हिं०) ओला।
भीटा—(ना० पु०) खिंडार; जुनी भिंत; पडकी भिंत; जुने पडकें घर।
भीड़—(ना० स्त्री०) जमावड़ा (हिं०) समुदाय, संघ; गर्दी; दुःख; कष्ट, विपत्ति।
भीत—(ना० स्त्री०) दीवार (हिं०) भिंत।
भीतर—(अ०) बीच (हिं०) मध्यें; आंत।
भीतरिया—(ना० पु०) आंत असणारा; स्वयंपाकी; भेद्या; घरभेद्या।

भीना—(वि०) नम (हिं०) ओला; घट्ट, (ना० पु०) बहिणीचा नवरा।
भुआल*—(ना० पु०) भूपाल; राजा; नरपति।
भुगतना—(स० क्रि०) भोगणें, उपभोगणें।
भुगतान—(ना० पु०) चुकान (हिं०) बाकी चुक्ती।
भुगताना—(स० क्रि०) दंड करविणें, भोगविणें; उपभोगविणें।
भुग्गा—(वि०) सादा (हिं०) साधा; भोळा; मूर्ख।
भुच—(वि०) उजड्ड (हिं०) रानटी; आडदांड; अज्ञानी।
भुचकना—(अ० क्रि०) आश्चर्य चकित होणें।
भुचकाना—(स० क्रि०) आश्चर्य चकित करणें।
भुजबन्द—(ना० पु०) बाजूबन्द।
भुजा—(ना० पु०) भुज; बाहू।
भुजिया—(वि०) भाजलेलें; शिजविलेलें।
भुट्टा—(ना० पु०) मक्याचें कणीस; केस।
भुएडली—(ना० स्त्री०) एक केसाळ किडा।
भुतना—(ना० पु०) लहान भूत।
भुतनी—(ना० स्त्री०) भुतीण।
भुतहा—(वि०) भुताट लेलें, भूत असलेलें।
भुतयाना—(अ० क्रि०) भुताचें सोंग घेणें।
भुनना—(अ० क्रि०) भाजणें; तळणें (नाण्याची) मोड घेणें।
भुनवाना—(स० क्रि०) भाजविणें, तळविणें (नाण्याची) मोड घेवविणें।
भुनाई—(ना० स्त्री०) भाजनावळ।
भुनाना—(स० क्रि०) "भुनवाना" पहा।
भुरभुरा—(वि०) वाळलेला व पूड झालेला।
भुरभुराना—(स० क्रि०) छींटना (हिं०) शिंपडणें।
भुराना—(स० क्रि०) फुसलावणें, भुलविणें।
भुलक्कड़—(वि०) विसराळू; निष्काळजी; अविचारी।
भुलसना—(अ० क्रि०) भाजले किंवा तळलें; जाणें।
भुलाना—(स० क्रि०) विसरविणें; भलत्या मार्गी लावणें; फसविणें, गोंधळविणें।

भुलावा—(ना० पु०) धोखा (हिं०) दंगा; फसवणूक गोंधळ।

भुसेरा-ला / भुसौंड़ा } (ना० पु०) भुस्सा किंवा धान्य ठेविण्याची जागा।

भूंसना—(अ० क्रि०) भूकना (हिं०) भुंकणें।

भूख—(ना० स्त्री०) क्षुधा; भूक।

भूखा—(वि०) भुकेलेला; भुकी उपवासी।

भूड़—(ना० स्त्री०) वाळूची जमीन।

भूडोल—(ना० पु०) भूंइडोल (हिं०) भूकम्प।

भूतनी—(ना० स्त्री०) भुतीण, चेटकीण।

भूभल—(ना० पु०) गर्म राख (हिं०) ऊन राख।

भूमिया—(ना० स्त्री०) भूदेवतेचा वास; बस्ती।

भूर—(ना० स्त्री०) दान; भिक्षा; झरा।

भूल—(ना० स्त्री०) विस्मरण. प्रमाद; चूक।

भूसा—(ना० पु०) छिलका (हिं०) भुसा; टरफळ कोंडा, भुस्सा।

भूलना—(अ० क्रि०) विस्मरण होणें, चुकणें।

भूसी—(ना० स्त्री०) "भूसा" पहा।

भेंगा—(वि०) तिरवें पहाणारा; टरका।

भेंट—(ना० स्त्री०) मुलाकात (हिं०) भेंट, भेट, नजर।

भेंटना—(अ० क्रि०) भेटणें, एकमेकांना भेटणें।

भेख—(ना० पु०) भेष (हिं०) वेष, बेषांतर।

भेजना—(स० क्रि०) पाठविणें; स्थित्यन्तर करणें।

भेजा—(ना० पु०) मगज़ (हिं०) मेंदू; डोकं।

भेट—(ना० स्त्री०) "भेंट" पहा।

भेटी—(ना० स्त्री०) / भेटू—(ना० पु०) } डंठल (हिं०) चिपाड; देंठ।

भेड़—(ना० पु०) कोकरूं; वतीचें पोर।

भेड़ना—(स० क्रि०) बंद करणें, झांकणें।

भेड़ा—(ना० पु०) "भेड़" पहा।

भेड़िया—(ना० पु०) लांडगा।

भेड़ी—(ना० स्त्री०) गाडर (हिं०) मेंढी; मेषी।

भेदकिया— / भेदिया— } (ना० पु०) जासूस (हिं०) शिपाई; गुप्त पोलीस।

भेदी—(ना० पु०) भेद जाणणारा।

भेदू—(ना० पु०) भेद्या, गुप्त गोष्ट फोडणारे।

भेली—(ना० स्त्री०) गुळाचा लाडू।

भेष—(ना० पु०) लिवास (हिं०) रूप; सारखेपणा, पोषाख।

भैंस— / भैंसा— } (ना० स्त्री०) म्हैस।

भैंसादाद— / भैंसियादाद— } (ना० स्त्री०) दादर नावाचा किडा।

भैया—(ना० पु०) भाई (हिं०) भाऊ; बंधू।

भैयापा—(ना० पु०) दोस्ती (हिं०) मित्रत्व; बंधुत्व।

भैहु— / भैयाहु— } (ना०) लहान भावाची बायको।

भौं—(ना० स्त्री०) आँखकी वरौनी (हिं०) भुवई।

भौंकड़ा—(वि०) मोठा; जाड; स्थूल; विशाल।

भोंकना—(स० क्रि०) गड़ोना (हिं०) खुपसणें टोचणें, रेटणें।

भोंडा—(हिं०) भद्दा (हिं०) कुरूप; बेडौल।

भोंथरा—(वि०) मोंड; बिनधारेचा; कुंठित।

भोंदू—(वि०) सादा (हिं०) भोळा; मूर्ख; अज्ञ।

भोंपू—(ना० पु०) शिंग; तोंडाने वाजविण्याचें शिंग।

भोई—(ना० पु०) भुईलोक; पालखी वहाणारे।

भोकस—(ना० पु०) टोनहा (हिं०) जादूगार; मंत्र-तंत्र करणारा।

भोग—(ना० पु०) नैवेद्य; उपभोग; सुख; शिवी; अपमान।

भोगना—(स० क्रि०) बरदाश्त करना (हिं०) भोगणें; उपभोगणें; सहन करणें।

भोगा—(ना० पु०) धोखा (हिं०) धोका; दगा; फसवणूक; विश्वासघात।

भोगी—(वि०) संसारी; चैनी मनुष्य।

भोटिया—(ना० पु०) भूतानचा रहिवासी।

भोडल—(ना० पु०) गोष्ट; अभ्रक।

भोटा—(वि०) गोंठला (हिं०) मंद; मोंड।

भोपा—(ना० पु०) फकीर; जादूगार; मंत्री।
भोभीरा—(ना० पु०) मणिविशेष; प्रवाळ।
भोर—(ना० स्त्री०) पहाट, प्रातःकाल।
भौं—(ना० स्त्री०) "भों" पहा।
भौंकना—(अ० क्रि०) भुंकणें; नसता वादघालणें।
भौंचाल—(ना० पु०) भूडोल (हिं०) भूकम्प।
भौंर—(ना० पु०) पाण्यांतील भोंवरा; आवर्त, चक्कर।
भौंरा—(ना० पु०) भ्रमर; अलि; मधुप।
भौंरियाना—(स० क्रि०) चकराना (हिं०) फिरविणें; चाकाला गति देणें।
भौंसना—(अ० क्रि०) "भूकना" पहा।
भौंचक—, भौंचका— (वि०) विस्मित; भयभीत; गोंधळलेला।
भौजाई—, भौजी— (ना० स्त्री०)भावजय; वडील भावाची बायको।
भौना—(अ० क्रि०) फिरणें; चक्कर खाणें।
भौनास—(ना० पु०) हत्ती बांधण्याचा खुंटा।
भौमी—(वि०) ऐहिक; यालोकींचें।

म

मंगता—(ना० पु०) भिखारी (हिं०) भिक्षेकरी; याचक।
मंगनी—(ना० स्त्री०) उधार, कर्ज, वाग्निश्चय।
मंगरा—(ना० पु०) मेंड (हिं०) घराचें आढें।
—खपड़ा—(ना० पु०) आढ्याची कौलें।
मंगवाना—(स० क्रि०) मागविणें।
मंगाना—, मंगा भेजना— (स० क्रि०) मागविणें, विचारणें, बोलाविणें।
मंगुला—(ना०पु०) छोटा झब्बा (हिं०) लहान झुबका, झुमका।
मंगौड़ी—(अ० क्रि०) मुंगची (हिं०) मुगाची डाळ।
मंजना—(अ० क्रि०) स्वच्छ होणें; गुळगुळीत होणें।
मंजीरा—(ना० स्त्री०) झांज।
मंझ—(ना० पु०) बीच (हिं०) मध्य।
मंझना—(अ० क्रि०) "मंजना" पहा।
मंझला—(वि०) दर्मियानी (हिं०) मधला; मधील।
मंझोला—(वि०) मधील, मध्यस्थ।
मंझोली—(ना० स्त्री०) उतारूकरितां हलकी गाडी।
मंड़ना—(स० क्रि०) गंदना (हिं०) कमावला जाणें।
मंडुआ—(ना० पु०) धान्य विशेष।
मकई—(ना० स्त्री०) मक्का।
मकड़ा—(ना० पु०) कोष्टी (किडा) माशांचा वाघ।
मकड़ी—(ना० स्त्री०) कोष्टी, कोळी (किडें)
मकतब—, मकतबखाना— (ना० पु०) मदरसा (हिं०) शाला, पाठशाला।
मक़दूर—(ना० पु०) ताक़त (हिं०) बल, सामर्थ्य।
मक़रूज़—(वि०) ऋणी, आभारी।
मक़सद—(ना० पु०) ग़रज (हिं०) हेतु; जरूरी, इच्छा, कारण।
मक़सूम—(ना० पु०) हिस्सा, भाग, दैव, नशीब।
मकान—(ना० पु०) घर, रहातें घर, खोली, स्थान।
मकोड़ा—(ना० पु०) चींटा (हिं०) मोठी मुंगी।
मकोम—(ना० स्त्री०) औषधि विशेष।
मक्कारी—(ना० स्त्री०) चालाकी (हिं०) लबाडी, फसवणूक।
मक्खन—(ना० पु०) नैनू, माखन (हिं०) लोणी।
मक्खी—(ना० स्त्री०) माशी।
मक्र—(ना० पु०) दग़ा (हिं०) धोका, कपट, ढोंग, सोंग, फसवेगिरी।
मखनिया—(ना० पु०) लोणी विकणारा।
मख़मल—(ना० पु०) मखमली कापड; मऊ कापड, (वि०) मऊ, नरम।
मग—(ना० पु०) रास्ता (हिं०) रस्ता, मार्ग।
मग़ज़—(ना० पु०) मेंदू, बुद्धी, गर्व, अभिमान।
मग़ज़ी—(ना० स्त्री०) कड; किनारा।

मगर—(अ०) शिवाय, कदाचित, वाचून, फक्त; परन्तु ।
मगर—(ना० पु०) सुसर ।
मग़रब—(ना० पु०) पच्छिम; सूर्यास्त ।
मग़रबी—(वि०) पच्छिमी, पाश्चात्य ।
मगरा—(वि०) मगरूर; गर्विष्ट; उद्धट, निर्लज्ज; धीट; घमण्डी ।
मगराई—(ना० स्त्री०) ढिठाई (हिं०) धीटपणा ।
मगरी—(ना० स्त्री०) आडें; अडोळा ।
मग़रूर—(वि०) "मगरा" पहा ।
मग़रूरी—(ना० स्त्री०) घमण्ड (हिं०) घमेंड; गर्व ।
मगरेला—(ना० पु०) बीज विशेष; एक प्रकारचें बीं ।
मगसिर—(ना० पु०) मार्ग-शीर्ष ।
मचक—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) ठणक; दुखणें; ठुसठुस; राहून राहून कळयेणें ।
मचकना—(अ० क्रि०) व्यथा होणें; पीडा होणें ।
मचकाना—(स० क्रि०) हलविणें; डोळे मिचकाविणें ।
मचना—(अ० क्रि०) पसरणें; केलें जाणें; उठून दिसणें ।
मचलना—(अ० क्रि०) ज़िद्द करना (हिं०) हट करणें दुराग्रह; धरणें; चिडणें; जमीनीवर गडबडा लोळणें ।
मचलाई—(ना० स्त्री०) दुराग्रह ।
मचला—(वि०) ज़िद्दी (हिं०) हट्टी; दुराग्रही ।
मचालाना—(अ० क्रि०) अज्ञान, पांघरणें ।
मचलाहट—(ना० स्त्री०) "मचलाई" पहा ।
मचान—(ना० पु०) चबूतरा (हिं०) रंगभूमि, माला मंच ।
मचाना—(स० क्रि०) माजविणें, पसरविणें, करणें ।
मचिया—(ना० स्त्री०) तिपाई (हिं०) मेज, स्टूल ।
मच्छड़—(ना० पु०) मशक, डास ।
मच्छी—(ना० स्त्री०) मासा, चुंबन, मुका ।
मछ—(ना० पु०) मोठा मासा ।
मछन्दर—(ना० पु०) माकड, उंदीर, ठोंब्या, गुड्डी, फकीर ।

मछली—(ना० स्त्री०) मासा, मासळी ।
मछुआ— } (ना० पु०) मल्लाह (हिं०) धीवर,
मछुआ— } कोळी कैवर्त ।
मज—(वि०) पका (हिं०) पिकलेला, परिपक, सुरलेला, पिकून मउ झालेला ।
मज़कूर—(ना० पु०) सांगितलेली गोष्ट, विधान ।
मज़कूरी—(ना० पु०) हुकुमनामा घेऊन जाणारा ।
मज़दूर—(ना० पु०) मजूर, कामकरी, ओझें, वहाणारा,
मज़दूरी—(ना० स्त्री०) काम, मजूरी, कष्ट ।
मज़नून—(ना० पु०) पागल (हिं०) खुळा, वेडा, प्रेम वश झालेला ।
मजबूत—(वि०) पुष्ट, बळकट, टिकाऊ, भरीव ।
मजबूती—(ना० स्त्री०) पुष्टी, बळकटी, भरीवपणा ।
मजबूर—(वि०) आवश्यक, जरूरीचें, जुलमाचें ।
मज़बूरन—(अ० क्रि०) विवश (हिं०) अवश्य, जलनाइलाजानें ।
मज़बूरी—(ना० स्त्री०) आवश्यकता, जरूरी, नाइलाज ।
मजमा—(ना० पु०) भीड़ (हिं०) गर्दी, जमाव, मंडली, सभा ।
—आम—(ना० पु०) सार्वजनिक सभा ।
—खिलाफ क़ानून या नाजायज़—(ना० पु०) बेकायदेशीर सभा ।
मजमून—(ना० पु०) विषय, लेख, अर्थ, आशय ।
मज़रुआ—(वि०) जोता (हिं०) नागरलेलें ।
मज़लिस—(ना० स्त्री०) समाज, सभा ।
—मीर—(ना० पु०) सभापति, अध्यक्ष ।
मज़लीसी—(वि०) सामाजिक, समाज विषयक ।
मज़हब—(ना० पु०) धर्म, पंथ, जात, ब्रीद ।
मज़हबी—(वि०) धार्मिक, धर्म विषयक ।
मज़ा—(ना० पु०) चव, स्वाद, आनन्द, गम्मत ।
मज़ाक—(ना० पु०) हंसी, ठट्ठा (हिं०) हंसे, थट्टा, विनोद ।
मज़ाज—(वि०) अधिकृत, कायदेशीर (ना० पु०) अधिकार, ताबा, रूपक ।

मज़ाजी—(वि०) असत्य खोटें, मोह उत्पन्न करणारें, मायावी, औपचारिक, लाक्षणिक।
मज़ाल—(ना० स्त्री०) बल, अधिकार, योग्यता, कुवत; सामर्थ्य।
मजीट—(ना० पु०) लालरंग।
मज़ीत—(वि०) सस्ता (हिं०) स्वस्त, जुना, वापरलेला।
मजीरा— / मंजीरा —(ना० पु०) वाद्य विशेष, झांझ।
मझला—(वि०) बीचका (हिं०) मधील, मधला।
मझार—(ना० पु०) मध्य, मध्यबिन्दू।
मझारी—(अ०) मध्यें, आंत।
मझेली— / मझोली—(ना० स्त्री०) दोन चाकाची गाडी।
मञ्च— / मञ्चा—(ना० पु०) मचान (हिं०) उच्चासन, पलंग सिंहासन, बाजलें।
मञ्जन—(ना० पु०) दंत मंजन, दांत घासण्याची पूड।
मञ्जार—(ना० स्त्री०) झाडाचा, मोहोर।
मञ्जूर—(वि०) स्वीकृत, क़बूल मान्य।
मञ्जूरी—(ना० स्त्री०) स्वीकृती, कबूली, मान्यता।
मटक— / मटकन—(ना० स्त्री०) नखरा, हाव भाव, विलास, गमजा।
मटकना—(अ० क्रि०) डोले मिचकावणें, डोला घालणें, टक लावणें, (ना० पु०) माठ।
मटका—(ना० पु०) माठ डेरा; मातीचें; मोठें भांडे।
मटकाना—(स० क्रि०) डोले मिचकाविणें; डोळे घालणें।
मटकी—(ना० स्त्री०) मातीचें लहान भांडें, लहान मुलाचें चोखणें।
मटकोठा—(ना० पु०) मातीचें घर।
मटर—(ना० पु०) वाटाणा गश्त (ना० पु०) शत पावली, पाय मोकळे करणें।
मटरीला—(वि०) वाटाणें, घातलेला।
मटियाना—(स० क्रि०) माखणें, माती लावणें, काना डोला करणें, सहणें।

मटियाफूँस—(वि०) कमज़ोर, व्यर्थ (हिं०) अशक्त, निरर्थक, नादान।
मटियारा—(ना० पु०) चांगली उपजाऊ जमीन।
मटियाला—(वि०) मातकठ; मातीचा, मातट।
मटियाव—(ना० पु०) उपेक्षा, उदासीनता, आपमान, कांकू।
मट्टी—(ना० स्त्री०) माती; मृत्तिका।
मट्ठा— / मट्ठर—(ना० पु०) कुन्द, सुस्त, (हिं०) ढ, आळशी किंवा सुस्त मनुष्य।
—पन—(ना० पु०) आलशीपणा, सुस्तपणा।
मठड़ी—(ना० स्त्री०) एक मिठाई विशेष।
मड़वा—(ना० पु०) यज्ञस्तम्भ, मुहूर्तमेढ।
मड़ियाना—(स० क्रि०) चिपकाना (हिं०) चिकटाविणें।
मडुआ—(ना० पु०) अन्न विशेष।
मडैया—(ना० स्त्री०) झोंपडी; कुटी; छप्पर।
मड़ोड़ा—(ना० पु०) पोटशूल; पीळ।
मढ़न—(ना० स्त्री०) आवरण, अस्तर, झांकण।
मढ़ना—(स० क्रि०) मढविणें; झाकणें।
मढ़ी—(ना० स्त्री०) "मडैया" पहा।
मणियार—(ना० पु०) मण्यार, काकणें विकणारा।
मण्डलिया—(ना० पु०) कपोत विशेष।
मण्डली—(ना० स्त्री०) ज़मायत (हिं०) सभा, लोक समूह, कंपनी, मंडळ।
मण्डवा—(ना० पु०) मांडव; बगीच्या; लतामंडप।
मण्डा—(ना० पु०) पेढा, दुधाची मिठाई।
मत—(ना० पु०) राय (हिं०) मत, विचार, (अ०) नहीं (हिं०) नकार, प्रतिबन्ध।
मतना—(ना० पु०) एक प्रकारचा ऊस।
मतराना—(स० क्रि०) समजविणें; मनवळविणें।
मतलब—(ना० पु०) प्रयोजन, अर्थ हेतु।
—का यार—(वि०) स्वार्थी।
मतलाना—(अ० क्रि०) मळमळणें।
मता—(ना० पु०) मत, अभिप्राय।

मतीरा—(ना० पु०) तरबूजा (हिं०) टरबूज।
मथनिया—
मथनी— } (ना० स्त्री०) रवि, घुसळणी, लोणी, काढण्याची रवि।
मथानी—(ना० स्त्री०) ताक घुसळण्याचें भांडें।
मथौट—(ना० पु०) चंदा (हिं०) वर्गणी, पट्टी।
मथौरा—(ना० पु०) छाता (हिं०) छत्री।
मदद—(ना० स्त्री०) सहायता, मदत; कुमक।
—गार—(ना० पु०) मदतदेणारा।
मदमाता—(वि०) मत्त; झिंगलेला।
मदरसा—(ना० स्त्री०) पाठशाला; शाला।
मदार—(ना० पु०) एक प्रकारचें रोप।
मदारी—(ना० पु०) जादूचा खेल करणारा, दरवेशी।
मदूकड़ी—(ना० स्त्री०) रोटी, भाकरी।
मधुमल—(ना० पु०) मोम (हिं०) मेण।
मनई—(ना० पु०) आदमी (हिं०) मनुष्य।
मनगढ़ा—(वि०) बली; पराक्रमी; समर्थ।
मनघटा—(ना० पु०) विहिरीच्या भोंवतालच्या, चौथरा।
मनचला—(वि०) उत्साही; साहसी; रसिक।
मनत—(ना० स्त्री०) स्वीकृती (हिं०) स्वीकार।
मनभावन—(वि०) सुहावना (हिं०) मनोहर, सुंदर।
मनवाना—(स० क्रि०) मानविणें।
मनसा—(ना० स्त्री०) इच्छा; अभिलाषा; मनोरथ।
मनसेधू*—रू—(ना० पु०) मनुष्य।
मनहारी*—(वि०) चितचोर (हिं०) मनोहरी।
मनहुँ*—(अ०) मानौ, गोया (हिं०) जणूं, जणूकाय समजा।
मनहूँस—(वि०) अशुभ, वाईट; दुर्दैवी; (ना० पु०) दुर्दैवी मनुष्य।
मना—(ना० पु०) मनाई; मज्जाव; नकार, प्रतिरोध; अडथळा।
मनादी+—(ना० स्त्री०) जाहीर नामा मुनादी।
मनाना—(स० क्रि०) राजी करना (हिं०) मनवळविणें, समजविणें, राजी करणें।
मनाही—(ना० स्त्री०) मुमानियत (हिं०) प्रतिबन्ध, मनाई।

मनिहार—(ना० पु०) बांगडी बनविणारा, मण्यार, कासार।
मनिहारी—(ना० स्त्री०) जव्हेरी, रत्नाचा, व्यापारी।
मनुहार—(वि०) मनोहर, सुन्दर (ना० पु०) आदर, सत्कार।
मनो*—(अ०) मानो (हिं०) जणूं, समजा।
मनौतिया—(ना० पु०) जामिनदार।
मनौती—(ना० स्त्री०) ज़मानन (हिं०) तारण, जामनी; हामी; निशा।
मन्त्रणा—(ना० स्त्री०) सलाह (हिं०) सल्ला; विचार; मत; अभिप्राय।
मन्दील—(ना० स्त्री०) पागोटें, रूमाल।
मन्नत—(ना० स्त्री०) मनन स्वीकार हामी, व्रत।
मन्शा—(ना० पु०) इरादा (हिं०) हेतु; इच्छा; अभिलाषा, प्रयोजन।
मन्सूख—(वि०) रद्द (हिं०) नष्ट; रद्द; काढून टाकलेला; उच्छिन्न लुप्त।
मनसूखी—(ना० स्त्री०) तरदीद (हिं०) उच्छेद; भंग, लोप; अवरोध; निवृत्ति।
मन्सूबा—(ना० पु०) "मन्शा" पहा।
मपता-खपत—(ना० स्त्री०) नापजोख (हिं०) वजन माप।
मपना—(अ० क्रि०) नापाजाना (हिं०) मापलें, जाणें।
मपवाना—
मपाना— } (स० क्रि०) मापविणें।
मपान—(ना० पु०) नाप (हिं०) माप।
ममियाससुर—(ना० पु०) पति का या पत्नी का मामा (हिं०) मामेसासरा।
ममियासास—(ना० स्त्री०) मामेसासु।
ममीरा—(ना० पु०) डोळ्याचा अंधुकपणा नाहींसें करणारें औषध।
ममेरा—(वि०) मामा संबंधी, मामाचा।
ममोड़ा—(ना० पु०) मड़ौरा, ऐंठन (हिं०) पीळ, मुरड।

ममोला—(ना० पु०) एक पक्षी विशेष।
मया*—(ना० स्त्री०) रहम (हिं०) मेहेरबानी, दया, सहानुभूति, माया; प्रेम!
मयी—(ना०स्त्री०) दंताळें, कुळव, फणा, इंगा, फांसाठी-उंटीण।
मरक—(ना० पु०) ववाई (हिं०) महामारी, सांथ।
मरकचा—(ना० पु०) मेंड (हिं०) आढ़ें।
मरकत—(ना० पु०) पन्ना (हिं०) हिरवी।
मरकहा— } मरखना— } मरखहा— } (वि०)मरवैया (हिं०) मारका; मारणारा,
मरगजी—(वि०) मूर्च्छित, कोमेजलेला।
मरघट—(ना० पु०) मुर्दाघाट (हिं०) स्मशान।
मरजिया+—(ना० पु०) पनडूबा, गोताखोर (हिं०) पाणबुड्या, विहीर किंवा नदीमध्यें बुडून जिन्नस काढणारा।
मरना—(अ० क्रि०) मरणें, अतिशय काम करणें।
मरपच—(वि०) सड़ा (हिं०) सडलेला, घाण।
मरपचना—(अ० क्रि०) मर-मरेतों काम करणें।
मरभुखा—(वि०) भुकेनें मेलेला, खादाड।
मरम्मत—(ना० स्त्री०) दुरुस्तगी (हिं०) दुरुस्ती, टीपटाप।
मरवाना—(स० क्रि०) मारविणें, ठारकरविणें।
मरसा—(ना० पु०) एक प्रकारची भाजी।
मरहटा—(ना० पु०) महाराष्ट्राचा रहिवासी, मराठा।
मरहटी—(ना० स्त्री०) मराठी भाषा।
—घिस-घिस—(ना० स्त्री०) गोंधळ, बेबंदशाही।
मरहम—(ना० पु०) मलम।
मराना—(स० क्रि०) मारविणें, ठोकविणें।
मराल—(ना० पु०) हंस, राजहंस; मेघ।
मरिच—(ना० स्त्री०) मिर्ची, काळी मिर्ची।
मरियल—(वि०) दुबला, कमज़ोर (हिं०) नादान, दुर्बळ, अशक्त, किडकिडीत।
मरी—(ना० स्त्री०) प्लेग; मरणसंख्या मरण।
मरीज़—(वि०) अजारी, अजार।

मरुवा—(ना० पु०) एक सुगंधित औषध।
मरोड़— } मरोर— } (ना० स्त्री०) "मड़ोड़" पहा, पीळ, हट्ट।
मरोड़ना— } मरोरना— } (स० क्रि०) बटना (हिं०) पीळ-देणें, घालणें।
मरोड़ा— } मरोरा— } (ना० पु०) पेचिश (हिं०) पेच, पीळ, हट्ट।
मर्ज़—(ना० पु०) रोग, दुखणें, किस मर्ज़ की दवा हो तू कोणत्या उपयोगाचा? अर्थात् निरुपयोगी।
मर्ज़ी—(ना० स्त्री०) इच्छा, मत, अनुमोदन।
मर्द—(ना० पु०) पुंस (हिं०) मनुष्य, पुरुष, वीर।
—की जात—(ना० स्त्री०) पुरुष जात।
मर्दानगी—(ना० स्त्री०) बहादुरी (हिं०) शौर्य, वीर्य पुरुषार्थ, पुरुषत्व।
मर्दाना—(वि०) बहादुराना (हिं०) शूर, वीर पुल्लिंगी धीट, धाडसी।
मर्दी—(ना० स्त्री०) पुंसत्व, पुरुषपणा।
ना—(ना० स्त्री०) भ्याडपणा, भित्रेपणा।
मर्दुम—(ना० स्त्री०) जन, मनुष्य, माणूस।
—शुमारी—(ना० स्त्री०) खाने सुमारी।
मर्दुमी—(ना० स्त्री०) वीर्य, मर्दपणा।
मलकना—(अ० क्रि०) ऐटींत चालणें, डुडक्या चालीनें, चालणें।
मलङ्ग—(ना० पु०) उंच सशक्त मनुष्य, फकीर, एक पक्षी।
मलङ्गी—(ना० पु०) मिठाच्या खाणींतील मजूर, (ना० स्त्री०) खोडकर स्त्री।
मलना—(स० क्रि०) रगड़ना (हिं०) घासणें, चाळणें घासून स्वच्छ करणें।
मलबा—(ना० पु०) घाण, केर, पडक्या घराचें, सामान मल।
मलमला—(वि०) दुर्मुखलेला, खारट, मचूल।
मलमास—(ना० पु०) अधिक महिना, धोंडा महिना।

मलमेंट—(ना० पु०) सत्यानाश, नाश, विध्वंस।
मलवाई—(ना० स्त्री०) मलने की मजूरी (हिं०) मालिश केल्याची मजूरी, आग रगडल्याची मजूरी।
मलवाना—(स० क्रि०) चोळविणें, रगडविणें, घासविणें,
मलहम—(ना० पु०) "मरहम" पहा।
मलाई—(ना० स्त्री०) साय, दुधाचेंसार।
मलाना—(स० क्रि०) "मलवाना" पहा।
मलामत—(स० स्त्री०) निन्दा, धाक, रागे भरणें, शब्द लावणें, आरोप।
मलाल—(ना० पु०) गम, रन्ज (हिं०) उदासीनता, विषणता, खिन्नता।
मलिया+—(ना० स्त्री०) तेलाची लहान वाटी।
—मेट—(वि०) नष्ट, विनष्ट।
मलिष्ट—(वि०) गन्दा (हिं०) अत्यंत, घाण, दुष्ट, अस्वच्छ।
मलीदा—(ना० पु०) पोलीचा, चुर्मा।
मलेपञ्ज—(वि०) दहा वर्षापेक्षा अधिक वयाचा (घोड़ा)।
मल—(ना० पु०) पैलवान, कुस्तीबाज।
मल्लाह—(ना० पु०) अंबिया, नावाडी।
मल्लाही—(ना० स्त्री०) नावाड्याचें, काम नावेचें, भाडें, किंवा नोर।
मशक—(ना०स्त्री०) पाणी ठेवण्याची चामडयाची पिशवी, पखाल।
मशक्कत—(ना० स्त्री०) मेहनत, त्रास, खटपट, दगदग वणवण, वखवख।
मशगूल—(वि०) कार्यरत, तत्पर, उद्यमी, कामांत चूर, कामांत दंग गुंग।
मशवरा—(ना० पु०) सलाह (हिं०) सल्ला, मत, अभिप्राय, मसलत, बुद्धिवाद
मशहूर—(वि०) नामवर (हिं०) विख्यात, प्रख्यात।
मशाल—(ना० स्त्री०) काकडा, पोत।
मशालची—(ना० पु०) मशाल जलाने वाला (हिं०) मशाल धरणारा मशालजी।

मश्क—(ना० स्त्री०) अभ्यास, संवय।
मष्ट—(ना० स्त्री०) स्तब्धता, शांति।
मसकना—(अ० क्रि०) फटना (हिं०) फाटणें, तडकें थोडें, चिरकणें।
मसकाना—(स० क्रि०) फड़वाना (हिं०) फाडणें, टरकाविणें, चिरविणें, दुभंगविणें।
मसखरा—(ना० पु०) थट्टे खोर मनुष्य, गुड्डी, विनोदी, मनुष्य।
मसनद—(ना० स्त्री०) तकिया (हिं०) तक्या, मोठी उशी, तख्त, राज्य, गादी।
मसमसाना—(अ० क्रि०) दांत खाणें, कुढणें, भीतिनें, आपले विचार मनांतल्या मनांत दाबणें।
मसलना—(स० क्रि०) ढेंचणें, कुलचणें, पिलणें, चिंध्या, करणें।
मसला—(ना० पु०) कहावत (हिं०) म्हण, संप्रदाय, वाक्‌प्रचार, सूत्र।
मसहरी—(ना० स्त्री०) मच्छरदाणी।
मसा—(ना० पु०) मांसवृद्धि, चामखीळ।
मसान—(ना० पु०) मरघट (हिं०) स्मशान, मसण।
मसानिया—(ना० पु०) डोम, स्मशान रक्षक।
मसि—(ना० स्त्री०) स्याही, शाई।
मसिधान—(ना० पु०)
मसिधानी—(ना० स्त्री०) } दवात (हिं०) दऊत।
मसीन—(ना० पु०) कुळीत, हुलगा।
मसीना—(ना० स्त्री०) जवस; मका।
मसीह—
मसीहा— } (ना० पु०) त्राता, वाचविणारा, प्रभु खिस्त।
मसीहाई—
मसीही— } (वि०) ईसाई (हिं०) खिश्चन।
मसूड़ा—(ना० पु०) हिरड्या।
मसूर—(ना० स्त्री०) मसूरी।
मसूरियां
मसूरी— } (ना० स्त्री०) चेचक (हिं०) फोड्यां।
मसें—(ना० स्त्री०) मिशा, मिशाची लव।

मसोसाना—(स० क्रि०) मरोड़ना, निचोड़ना (हिं०) पीळघालणें, पिळणें, दुःख करणें।
मसोसा—(ना० पु०) दुःख, पश्चात्ताप।
मसौदा—(ना० पु०) योजना, कायदे विल्ल।
मस्त—(वि०) मस्त, निष्काळजी, गर्विष्ट, आनन्दीत, खुला।
मस्तगी—(ना० स्त्री०) राळ।
मस्ताना—(अ० क्रि०) झिंगणें, लष्ट व बळकट होणें।
मस्ताना—(वि०) नशीली (हिं०) मादक (अ०) कामभावानें कामदृष्टिनें।
मस्तूल—(ना० पु०) शीडाची काठी।
मस्याधार—(ना० पु०) दवात (हिं०) दऊत।
मस्सा—(ना० पु०) मांस-वृद्धी, चामखीळ, डांस, मच्छर।
महंगा—(वि०) महाग, खर्चाचा।
महंगी—(ना० स्त्री०) कहत (हिं०) दुष्काळ, दुर्भिक्ष, महागाई।
महक—(ना० स्त्री०) गन्ध (हिं०) वास; सुगन्ध।
—दार—(वि०) सुवासिक।
महकना—(अ० क्रि०) खुशबू करना (हिं०) सुवास येणें।
महकाना—(स० क्रि०) सुवासित करणें, परिमलणें।
महकीला—(वि०) खुशबूदार (हिं०) सुगन्धित।
महता—(ना० पु०) मुखिया (हिं०) गावचा मुख्य पुढारी।
महताव—(ना० पु०) चाँद (हिं०) चंद्र; चांदणें।
महतावी—(ना० स्त्री०) निळसर प्रकाश।
महतारी—(ना० स्त्री०) माँ (हिं०) माता, आई।
महतिया+—(ना० पु०) चौधरी (हिं०) खेडयांतील लोकांचें एक आदरार्थी नाव।
महतो—(ना० पु०) एक जाति विशेष।
महना—(स० क्रि०) मथना (हिं०) मंथन करणें।
महन्ताई—(ना० स्त्री०) महन्त ही पदवी।
महर—(ना० पु०) प्रधान, मुख्य, नेता।
महरा—(ना० पु०) कहार (हिं०) नंदाचें एक नांव; भोई पालकी वहाणारे।
महल—(ना० पु०) राजवाड़ा, जनानखाना, रंग महल खाशे महाल।
महल्ला—(ना० पु०) गल्ली, नगराचा भाग।
—दार—(ना० पु०) भंगी।
महसूल—(ना० पु०) कर, दस्तूर, धारा।
—सायर—(ना० पु०) किरकोळ कर।
महसूली—(वि०) कर, किंवा दस्तूरी बसविण्या सारखें।
महाजन—(ना० पु०) सेठ (हिं०) व्यापारी चांगला किंवा विश्वसनीय माणूस।
महानी+—(ना० स्त्री०) मथनी (हिं०) रवी; घुसळखांब।
महाल—(ना० पु०) जिल्हा, तालुका।
महालोह—(ना० पु०) लोह-चुम्बक।
महावट—(ना० पु०) माघमासांतील पाऊस।
महावत—(ना० पु०) माहुत; हत्तीचा रक्षक, हस्तिप।
महावरा—(ना० पु०) व्यवहार, अभ्यास, वाक्प्रचार, वाक् प्रणाली।
महीन—(वि०) बारीक, पातळ, सुरेख।
महीना—(ना० पु०) महिन्याचा पगार-मजूरी।
—दार—(ना० पु०) पगारी नोकर।
महुआ—(ना० पु०) वृक्ष विशेष।
महूरत—(ना० पु०) मुहूर्त, समय, काल।
महेला—(ना० पु०) घोडयाला देण्याचें एक अन्न, शिजविलेले वाटाणें।
महेश्री—(ना० पु०) मारवाड़ी बनियांची जात।
महोख—(ना० पु०) माठा बैल, सांड, घुळी।
महोखा—(ना० पु०) कोकिळेची एक जात।
महोसा—(ना० पु०) तिल।
मा, माँ, माई—(ना० स्त्री०) दूध (हिं०) माता, आई।
माईं—(ना० स्त्री०) मावशी, माई।
मांग—(ना० स्त्री०) भांग, भाग, मागणा।

मांगना—(स० क्रि०) मागणें, याचना करणें।
मांगी—(ना० स्त्री०) उधार, कर्ज, काडी मोडलेली स्त्री।
मांज—(ना० स्त्री०) लस, चर्मसार, पू, उतार जमीन, कुमरी।
मांजना—(स० कि०) साफ़ करना (हिं०) साफ़ करणें, घासणें।
मांझ+*—(ना० स्त्री०) मध्य।
—धार-(ना० स्त्री०) पाण्याची मध्य धार, धार।
मांझत+—(ना० स्त्री०) मोठेपणा, थोरपणा, प्रौढी, मान्यता, गौरव।
मांझा—(ना० पु०) वावडीचा दोरा, पावसाळयाचें नवें पाणी, झाडाचा बुंधा, विछाना।
मांझी—(ना० पु०) मल्लाह (हिं०) नावाडी, अंबी, नाविक।
मांडै—(ना० पु०) पेज, शिजलेल्या तादुळाचें पाणी।
मांडना—(स० क्रि०) गूंदना (हिं०) मळणें, कुसकरणें, मर्दणें, कमावणें, तुडविणें, लिहिणें, निश्चय करणें।
मांडल—(ना० स्त्री०) मोटेचें कडें, मोटेची लोखंडीसरी।
मांडा—(ना० पु०) गव्हाची पातळ रोटी।
मांडी—(ना० स्त्री०) खळ, पेज, चीक।
मांढा—(ना० पु०) मांडव, मंडप, छप्पर।
मांद—(वि०) अंधुक, फुसकट, कोमेजलेलें। (ना० स्त्री०) गुहा, गुफा, उकिरडा।
मांदगी—(ना० स्त्री०) थकावट (हिं०) थकवा, कंटाळा, शीण, आयास।
मांदा—(वि०) थका (हिं०) थकलेला, शिणलेला।
माही+—(अ०) बीच (हिं०) मध्यें, आंत।
माकन्द+—(ना० पु०) आम (हिं०) आम, अंबा।
माकूल—(वि०) विचारपूर्ण, तर्क शुद्ध, योग्य।
माखड़ा+—(वि०) वेवक़ूफ़ (हिं०) मूर्ख, अज्ञान।
माखता+—(ना० पु०) पछतावा (हिं०) पश्चात्ताप।
माखन—(ना० पु०) मक्खन (हिं०) लोणी।
माखो+—(ना० स्त्री०) अफ़वाह (हिं०) गप्प, कंडी, खोटी बातमी।
माचा—(ना० पु०) मचान (हिं०) पलंग, बाजलें।
—तोड़-(ना० पु०) आळशी मनुष्य।
माची—(ना० स्त्री०) खटोला (हिं०) लहानसें, बाजलें।
माछर—(ना० पु०) मच्छड़ (हिं०) डाँस।
माछी—(ना० स्त्री०) मक्खी (हिं०) माशी।
माजरा—(ना० पु०) घडलेली गोष्ट, स्थिति।
माजाई—(स्त्री०) } (वि०) सहोदर; एकाच आईची।
माजाया—(पु०) }
माजूम—(ना० स्त्री०) मादक पदार्थ घालून बनविलेली बर्फी।
माझधार—(ना० स्त्री०) पाण्याची मध्यधार, पुरांतील मध्यधार।
माट—(ना० पु०) मातीचें भांडें।
माटी—(ना० स्त्री०) मिट्टी (हिं०) माती।
माठा—(ना० पु०) ताक, मट्ठा।
माठू—(ना० पु०) "मसख़रा" पहा।
माड़ली—(ना० स्त्री०) लेई (हिं०) "मांडी" पहा।
माड़िया (वि०) पतला (हिं०) दुर्बळ, किडकिडीत।
मात—(ना० स्त्री०) हार (हिं०) पराजय, मात।
मातना—(अ० क्रि०) माजणें; मस्तीला येणें।
मातम—(ना० पु०) रंज (हिं०) शोक, दुःख।
—पुर्सी (ना० स्त्री०) सहदुःख।
मातमी—(वि०) शोक सूचक।
माती—(लि०) पागल (हिं०) मस्त, मदमस्त।
मातुलानी— } (ना० स्त्री०) मामी।
मातुली— }
माथा—(ना० पु०) कपाळ।
माथुर—(ना० पु०) मथुरेंत रहाणारा, एक उपनांव।
मादा—(ना० स्त्री०) मादी; स्त्री।
माद्दा—(ना० पु०) सामर्थ्य, योग्यता, बल।
माधवा—(ना० स्त्री०) एक मोठी लता।
मान—(ना० पु०) इज़्ज़त (हिं०) अब्रू, मान।
—गुमान—(ना० पु०) आदर, सत्कार।

मानता—(ना० स्त्री०) मान, पूजा, मान्यता।
मानहुँ—(अ०) मानो (हिं०) जणुं, समजा।
मानिक—(ना० पु०) रत्न, माणिक।
मानिन्द—(वि०) सदृश, सारखे, समान।
मानों—(अ०) कल्पना करो (हिं०) समजा।
मावाप—(ना० पु०) माता पिता, आई-बाप।
मामू—(ना० पु०) मामा।
मामूल—(ना० पु०) आदत (हिं०) संवय, रिवाज।
मामूली—(वि०) साधारण, नियत, सर्वसाधारण।
मार—(ना०पु०) कामदेव, मदन, मन्मथ। (ना० स्त्री०) प्रहार, भांडण, चोप, कुटाई (ना० स्त्री०) चोप,मार।
—पीट—((ना० स्त्री०) आरामारी, हातघाई।
मारना—(स०क्रि०) पीटना (हिं०) मारणें, चोप देणें।
मारी—(ना० स्त्री०) वबा (हिं०) प्लेग; साथ।
मारू—(ना० पु०) मालिक (हिं०) मालक, पति।
मारे—(अ०) कारण, करितां, मुळें, कारणानें।
मार्फत—(अ०) द्वारा, कडून।
माल—(ना० पु०) धन, द्रव्य, गाठोडें।
मनकूला—(ना० पु०) जंगम मिळकत।
—गैरमनकूला—(ना० पु०) स्थावर मिळकत।
मालकियत—(ना० स्त्री०) स्वत्व, स्वामित्व।
मालगुज़ार—(ना० पु०) कर देणारा, रमळ।
मालगुज़ारी—(ना० स्त्री०) फाळ, कर।
मालपुवा-आ—(ना० पु०) एक प्रकारची गोड पुरी, भरण घातलेली पुरी।
मालवर—(वि०) धनाढय, श्रीमन्त धनवान।
मालामाल—(क्रि०) पूर्ण, भरलेला, श्रीमंत।
मालिक—(ना० पु०) स्वामी, ईश्वर-पति, धनी।
मालिकाना—(वि०) सत्ताधारी, खाविन्द, मालका सारखा (ना० पु०) पोटगी; तनखा।
मालियत—(ना० स्त्री०) किंमत, मोल।
मालूम—(वि०) ज्ञात, माहित, स्पष्ट।
मावस—(ना० स्त्री०) अमावास्या।
मावा—(ना० पु०) सत्व, दुधाची खरवड।
माशूक—(ना० पु०) प्रियतम, स्त्री, बायको।
मासान्त—(ना० पु०) महिन्याचा शेवटाचा दिवस-पूर्णिमा।
मासी—(ना० स्त्री०) मावशी।
मासीन—(वि०) माहवारी (हिं०) महिन्याचा।
माह—(ना० पु०) मास, महिना, चांद।
—बमाह—(अ०) महिन्याचे महिन्याला।
—ताब—(ना० पु०) चांदणें।
—वारी—(अ०) प्रत्येक महिन्याला।
माहीं+—(अ०) में (हिं०) मध्ये, आंत।
माहुर*—(ना० पु०) जहर (हिं०) विष, हलाहल।
मिंगनी—(ना० स्त्री०) शेळी-बकरीच्या लेंड्या।
मिचकारना—(स० क्रि०) निचोड़ना (हिं०) गाळणें, पिळणें।
मिचकाना—(स० क्रि) मिचकावणें (डोळे)
मिचना—(अ० क्रि०) मूंदना (हिं०) मिटणें, बन्द करणें।
मिचराना—(स० क्रि०) अनिच्छेनें खाणें, धीरे धीरे खाणें, अरुचीनें खाणें।
मिचलाना—(अ० क्रि०) "मिचना" पहा।
मिटना—(अ० क्रि०) नाहींसे होणें, नष्ट होणें।
मिटाना—(स० क्रि०) नाहीं से करणें, नष्ट करणें।
मिटिया—(ना० स्त्री०) हांडी (हिं०) मातीचें भांडें।
मिट्टी—(ना० स्त्री०) माती, जमीन; मढें; मृत देह।
—का तेल—(ना० पु०) राकेल।
—का पिंजर—(ना० पु०) मनुष्य देह।
मिट्ठा—(ना० पु०) चुम्मा (हिं०) मुका, चुम्बन, (वि०) आहिस्ता (हिं०) सावकाश, गोड।
मिट्ठी—(ना० स्त्री०) मुका, चुम्बन।
मिठास—(ना० स्त्री०) गोडी, मधुरता, मिष्टता।
मियां—(ना० पु०) साहब (हिं०) पति, स्वामी, धनी, मालक।
मियान—(ना० पु०) म्यान, कंवर।
मियाना—(ना० पु०) पालकी (हिं०) पालखी, वाहन।

मियानी—(ना० स्त्री०) विजारीच्या दोन्ही पायांच्या, मध्यें लावलेला चौकोनी तुकडा ।

मिर्गी—(ना० स्त्री०) एक रोग फेंपरे ।

—हा—(ना० पु०) अपस्मार, फेंपरे झालेला, मनुष्य ।

मिर्च— / मिर्चा— } (ना० स्त्री०) मिर्चौं (वि०) तिखट ।

मिर्ज़ई—(ना० स्त्री०) आंगरखा, सदरा ।

मिलन—(ना० पु०) मेळ; संघटन; एकी ।

मिलनसार—(वि०) सख्यभावाचा, स्नेहबुद्धि ।

मिलनसारी—(ना० स्त्री०) इख़लाक़ (हिं०) मित्रत्व, स्नेह भाव, सख्यभाव ।

मिलना—(अ० क्रि) मिळणें, आलिंगणें ।

मिलवाना—(स० क्रि०) मिळविणें, मिसळणें ।

मिलान—(ना० पु०) मुक़ाबिला (हिं०) तुलना ।

मिलाना—(स० क्रि०) "मिलवाना" पहा ।

मिलाप—(ना० पु०) मेल (हिं०) मेल, एकी ।

मिलापी—(वि०) मेली (हिं०) सलगीचा, सोबतीचा संगतीचा ।

मिलाव—(ना० पु०) मिसळ, मिश्रण ।

मिस—(ना० पु०) बहाना (हिं०) मिष, बहाणा ।

मिसना—(अ० क्रि०) पीसना (हिं०) चूर्ण होणें ।

मिस्सा—(ना० पु०) भांजणी मूंगमोठ आदि का भुस्सा ।

मिस्सी— / मिसी— } (ना० स्त्री०) दंत मंजन ।

—दान—(पु० ना०) दंतमंजनाची डबी ।

मिहदी— / मेंहदी— } (ना० स्त्री०) मेंदी, मेंदीचें, झाड ।

मिहनत—(ना० स्त्री०) उद्योग परिश्रम, कष्ट ।

मिहनताना—(ना० पु०) मजूरी, पगार, देणगी ।

मिहनती—(हि०) उद्योगी, कष्टी, कष्टाळू ।

मिहमान—(ना० पु०) परका, पाहुणा ।

—दार—(ना० पु०) आदरातिथ्य सत्कार करणारा ।

—दारी—(ना० स्त्री०] आदरातिथ्य, सत्कार ।

मिहमानी—(ना० स्त्री०) आदरातिथ्य सत्कार, मेजवानी ।

मिहरारू— / मिहरिया— / मिहरी— } (ना० स्त्री०) औरत (हिं) बायको माणूस, पत्नी ।

मिहर्बान—(वि०) रहमदिल (हिं०) दयाळू, कृपाळू स्नेहाळू; ममताळू; (ना० पु०) मित्र; स्नेही ।

मिहर्बानगी— / मिहर्बानी— } (ना० स्त्री०) दया, कृपा, स्नेह, ममता मेहेरबानी ।

मिहाना—(अ० क्रि०) गीला होना (हिं०) भिजणें ।

मिहिर—(ना० पु०) रवि, दिवाकर, सूर्य (ना० स्त्री०) कृपा, दया, मेहेरबानी ।

मींगी—(ना० स्त्री०) गर, गीर, मगज ।

मीजना—(स० क्रि०) मलना, रगड़ना (हिं०) चोळणें, घासणें; ओरखडणें ।

मीच—(ना० स्त्री०) मृत्यु; मरण ।

मीचना—(स० क्रि०) मिटणें (डोळे) पापणी, हालविणें, मिचकावणें ।

मीजना—(स० क्रि०) हातानें चोळणें, घासणें ।

मीज़ान—(ना० पु०) बेरीज ।

—कुल—(ना० पु०) वट्ट बेरीज ।

मीजू—(ना० पु०) मसूर, मसूरी ।

मीठा—(वि०) गोड; मधुर; धीमा; लबाड ।

मीत—(ना० पु०) मित्र, स्नेही, यार ।

मीता—(ना० पु०) मित्र; पेला; मडकें; घागर ।

मीना—(ना० पु०) आब (हिं०) निळारंग, बेगड; पाणी देणें, राजपुतान्यांतील एक दरवडेखोरांची जात ।

मीनार—(ना० पु०) खम्भा (हिं०) खांब मनोरा, शिखर ।

मीमियान—(अ० क्रि०) बें बें आवाज करणें ।

मीर—(ना० पु०) प्रधान, मुख्य, नेता, पुढारी ।

—मजलिस—(ना० पु०) अध्यक्ष ।

—मुंशी—(ना० पु०) अव्वल कारकून ।

मीरास—(ना० स्त्री०) जायदाद (हिं०) वडिलार्जित उत्पन्न किंवा पुंजी ।
मील—(ना० पु०) मैल, अर्धा कोस ।
मीशी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें कातडें ।
मीसना—(स० क्रि०) पीसना (हिं०) चूर करणें, पीठ करणें, पूड फरणें ।
मुंह—(ना० पु०) मुख, चेहरा, तोंडी ।
—आखरी—(वि०) तोंडी ।
—अन्धेरी—(ना० पु०) संधिप्रकाश ।
मुंहनाल—(ना० स्त्री०) हुक्याची नळी ।
मुआफ—
माफ़— } (वि०) क्षमित, फुकट, दया केलेला ।
मुआफ़ी—
माफ़ी— } (ना० स्त्री०) क्षमा, दया ।
—नामा—(ना०पु०) सूटचिठो ।
मुआमिला—(ना० पु०) काम, विषय, दावा-मक्ता, करार ।
मुकटा—(ना० पु०) सोवळें, रेशमी वस्त्र ।
मुक़द्दर—(ना० पु०) क़िस्मत (हिं०) देव, प्रारब्ध ।
मुक़द्दम—(वि०) प्रथमचा, आधीचा, श्रेष्ट ।
मुकद्दमा—(ना० पु०) कायद्याचा दावा, खटला ।
मुकराना—(स० क्रि०) इनकार करना (हिं०) नाकबूल करणें; अस्वीकार करणें ।
मुकराना—(स० क्रि०) रद्द करना (हिं०) निराकरण करणें, खोटा करून दारवविणें ।
मुक़र्रर—(वि०) नियत, निश्चित, खास ।
मुक़ाबिला—(ना० पु०) विरोध; झुंझ, शर्यत, तुलना ।
मुक़ाम—(ना० पु०) स्थान, जागा, रहाण्याचें ठिकाण, वस्ती ।
मुकीम—(वि०) मुक्काम-वस्ती करणारा ।
मुकुर—(ना० पु०) शीशा (हिं०) आरसा ।
मुक्का—(ना० पु०) घूसा (हिं०) ठोसा, टोला ।
मुखड़ा—(ना० पु०) चेहरा, चेहरे पट्टी ।
मुख़ालिफ़—(ना० पु०) विरोधी, शत्रु प्रतिस्पर्धी, प्रति पक्षी ।
मुख़्तलिफ़—(वि०) भिन्न, असमान, वेगळें ।
मुख़्तसर—(वि०) संक्षिप्त, थोडक्यांत ।
—में—(अ०) थोडक्यांत ।
मुख़्तार—(ना० पु०) मालक, वकील, मुखतार ।
—नामा—(ना० पु०) मुखत्यार पत्र ।
मुख़्तारी—(ना० स्त्री०) स्वतंत्रता, मुखत्यारी ।
मुखिया—(वि०) खास, मुख्य, प्रधान ।
मुगद्दर—(ना० पु०) ठोकणी टापरणें, मुगदल ।
मुग़ल—(ना० पु०) मुसलमानांची एक जात ।
मुग़लानी—(ना० स्त्री०) मुगलजातीची स्त्री ।
मुचलका—(ना० पु०) ज़मानत (हिं०) दंड, भूदंड, जमीन ।
मुछन्दर—(ना० पु०) वानर, उंदीर, मूढ, फकीर ।
मुजरा—(ना० पु०) भत्ता (हिं०) भत्ता; आदर, नमस्कार, प्रणाम ।
मुजरिम—(ना० पु०) अपराधी ।
मुटरी—(ना० स्त्री०) गठरी (हिं०) गाठोडें ।
मुटाई—(वा० स्त्री०)
मुटापा—(ना० पु०) } लठ्ठपणा, स्थूलपणा । बोजडपणा ।
मुट्ठा—(ना० पु०) गट्ठर (हिं०) जुडी, बंडल, जुडगें ।
मुट्ठी—(ना० स्त्री०) मूठ, बुक्की ।
मुठभेड़—(ना० स्त्री०) धक्का बुक्की, मारामारी, भांडण ।
मुठमर्द—(ना० पु०) मजबूत, शरारती (हिं०) दांडगा, अडदांड मनुष्य ।
मुठमर्दी—(ना० स्त्री०) जोर, बल, सामर्थ्य ।
मुठिया—(ना० पु०) हातांत धरण्याची मूठ ।
मुठियाना—(स० क्रि०) पकड़ना (हिं०) धरणें ।
मुड़ना—(अ० क्रि०) वाकडा होणें; वळणें, पीळ पडणें, वाकणें ।
मुड्ढा—(ना० पु०) कन्धा (हिं०) खांदा ।
मुड्ढी—(ना० स्त्री०) लाकडाचा ओंडका ।
मुढ़ियाना—(अ० क्रि०) "मुड़ना" पहा ।
मुण्ड—(ना० पु०) कपाळ, शिर, मस्तक ।
मुण्डना—(अ० क्रि०) बाल बनवाना (हिं०) मुण्डन करणें, हजामत करविणें ।

मुण्डला—(वि०) सिर घुटा (हिं०) मुंडित, भादरलेला।

मुण्डवाना—
मुड़वाना— } (स० क्रि०) मुंडन करविणें भादरविणें।

मुण्डा—(वि०) बिन टोकाचा जोडा।

मुण्डाई—(ना० स्त्री०) हजामतीचे पैसे।

मुण्डाना—(स० क्रि०) हजामत करविणें, भादरविणें, केस काढविणें।

मुण्डिया—
मुडिया— } (ना० पु०) सिर, डोकें, मस्तक।

मुण्डु—(ना० पु०) संन्यासी, यति।

मुण्डेर-री—(ना० स्त्री०) लहान भिंत।

मुतअल्लिक—(वि०) संबंधी, संगत, विषयी।

मुतना—(वि०) मुत्रा, अंथरुणावर, मुतणारा।

मुतफन्नी—(वि०) फ़रेबी, चालाक (हिं०) लुचा, धूर्त, फसव्या।

मुतलक़—(वि०) सर्व, अगदीं, स्वतंत्र (अ०) सर्व; सर्वस्वी, कधींही न।

मुताना—(स० क्रि०) मुतविणें।

मुताबिक—(वि०) योग्य, सारखा, सदृश, जोगता; मायाचा।

मुतास—(ना० स्त्री०) मुतण्यांची किंवा, लघु शंका करण्याची इच्छा।

मुतासा—(वि०) लघ्वी लागलेला।

मुथरा—(वि०) ढ, मूढ, मूर्ख, मुंडा, मोडें; बिनकोचीचा।

मुदरिस—(ना० पु०) अध्यापक, गुरूजी।

मुद्दई—(ना० पु०) वादी; शत्रु, वैरी।

मुद्दत—(ना० स्त्री०) समय, काल, मुदत।

—का—(वि०) जुना, फार, दिवसाचा।

—हुई—(अ०) फार पूर्वी, प्राचीन काळीं।

मुनक्का—(ना० पु०) मनुका।

मुनमुन—(ना० पु०) मांजराला बोलावण्याचा शब्द।

मुनाफ़ा—(ना० पु०) लाभ, फायदा, हित, कल्याण।

मुनासिब—(वि०) उचित, योग्य, शोभणारे, सोयीचें, लायक।

मुनिया—(ना० स्त्री०) पक्षि विशेष।

मुनीम—(ना० पु०) खज़ानची (हिं०) खजीनदार, अव्वल कारकून, हिशेबनीस।

मुनीमी—(ना० स्त्री०) हिशेबनीसाची कचेरी।

मुन्तकिल—(वि०) तबदील (हिं०) बदललेला; वगळलेला, बहिष्कृत।

मुन्तजिम—(ना० पु०) प्रबन्धकर्ता (हिं०) व्यवस्थापक।

मुन्या—(ना० पु०) जन्मकुण्डली।

मुन्दना—(अ० क्रि०) बन्द होणें, झाकणें; मिटणें।

—आँखें—(अ० क्रि०) मरणें।

मुन्दरी—(ना० स्त्री०) अंगूठी (हिं०) आंगठी।

मुन्ना—(वि०) प्यारा (हिं०) लाडका।

मुन्सरिम—(ना० पु०) "मुन्तजिम" पहा, एक अधिकारी।

मुन्सिफ—(ना० पु०) न्यायी (हिं०) न्यायाधीश।

मुन्सिफ़ी—(ना० स्त्री०) इन्साफ़ (हिं०) न्याय, न्याय-कचेरी।

मुफ़लिस—(वि०) गरीब, दरिद्र, अकिंचन।

मुफ़लिसी—(ना० स्त्री०) गरीबी; दारिद्र।

मुफ़सिद—(वि०) फसादी, लड़ाका (हिं०) भांडखोर दंगे खोर, बंडखोर।

मुफ़स्सल—(वि०) पूरा (हिं०) पूर्ण, संपूर्ण (अ०) पूर्णपणें; सविस्तर।

मुफ़ीद—(वि०) उपकारी (हिं०) फायदेशीर, उपयोगी, लाभदायक।

मुफ़्त—(वि०) फुकट, उगाच, व्यर्थ।

मुबहम—(वि०) गुप्त, अंधुक- दुटप्पी, गूढ।

मुबारक—(वि०) शुभ, कुशल, सुखी, (अ०) स्वस्ति।

—बाद—(ना० स्त्री०) आशीर्वाद, अभिनंदन।

मुबाहिसा—(ना० पु०) तर्क, भांडण, बुद्धिवाद।

मुमकिन—(वि०) शक्य, व्यवहार्य, साध्य, सुकर, सुगम।

मुमानियत—(ना० क्रि०) निषेध, आडकाठी, मनाई, निर्बंध ।
मुमानी—(ना० स्त्री०) मामी ।
मुम्तहिन—(ना० पु०) परीक्षक ।
मुमाखी—(ना० स्त्री०) मधुमाखी (हिं०) मधमाशी ।
मुरई—(ना० स्त्री०) एक मुळी; मूल ।
मुरकना—(अ० क्रि०) "मुड़ना" पहा ।
मुरकी+—(ना० स्त्री०) कानांतील वाळी; कर्ण-भूषण
मुरचंग—(ना० पु०) एक प्रकारचा बाजा ।
मुरझाना—(अ० क्रि०) सूखना (हिं०) कोमेजणें, वाळणें, उदास होणें; निष्प्रभ होणें ।
मुरएडा—(ना० पु०) अंडयांतच मेलेलें पोर, (वि०) वाळलेला, कोमेजलेला ।
मुरब्बा—(ना० पु०) मुरंबा; मिठाई ।
मुरब्बी—(ना० पु०) संरक्षक; पालक; मुख्य । मदतगार ।
मुरमुरा—(ना० पु०) चुरमुरा ।
मुरमुराना—(अ० क्रि०) चरचरणें, फुरफुरणें, कुरकुरणें ।
मुरला—(वि०) बे दांत (हिं०) बोतरा (ना० पु०) मोर, मयूर ।
मुरली—(ना० स्त्री०) बांसुरी (हिं०) वेणू, मुरली ।
मुरव्वत—(ना० स्त्री०) रहम (हिं०) दया, कृपा ।
—वाला—(वि०) दयाळू, उदार ।
मुरहा—(ना० पु०) पोरका, मोर, पेटका; मुरड मुरडा, (वि०) मुरडलेला ।
मुरही—(ना० स्त्री०) मुरोड़ (हिं०) पीळ, वळ ।
मुराई—(ना० पु०) कुँजड़ा (हिं०) भाजी विक्या ।
मुराद—(ना० स्त्री०) ख्वाहिश (हिं०) इच्छा, हेतु, अर्थ, कल मुदत ।
दिली—(ना० स्त्री०) अंतः करणांची इच्छा ।
है—असा हेतू आहे कीं ।
मुरादों के दिन—(ना० पु०)उमेदीचे दिवस ।
मुरेला—(ना० पु०) मोर; मयूर ।

मुर्ग—(ना० पु०) कोंबडा पक्षी ।
मुर्गा—(ना० पु०) कोंबडा ।
मुर्गाबी—(ना० स्त्री०) पाण कोंबडी ।
मुर्गी—(ना० स्त्री०) कोंबडी ।
—वाला—(ना० पु०) कोंबडी पाळणारा ।
मुर्तहीन—(ना० पु०) गहाणघेणारा, न्यास धारी ।
मुर्दनी—(ना० स्त्री०) रंज (हिं०) उदासीनता; खिन्नता; विषाद, अवसाद, मरण; निस्तब्धता ।
मुर्दा—(वि०) मृत; मेलेला; निःशक्त (ना० पु०) मृत देह, मढें; प्रेत ।
—दिल—(वि०) दुःखी; उदास; विषण्ण ।
मुर्दार—(वि०) खराब (हिं०) वाईट, अपवित्र; मृत; भ्रष्ट, अनादृत ।
मुर्रा—(ना० पु०) फटाका; फटकडी, हातनळा ।
मुलतानी—(ना० स्त्री०) गाण्यांतील एक राग ।
मुलम्मा—(वि०) कल्हई केलेला पाणी दिलेला ।
मुलहटी—(ना० स्त्री०) औषधि विशेष ।
मुलाई—(ना० स्त्री०) निरख (हिं०) दर; भाव ।
मुलाक़ात—(ना० स्त्री०) दर्शन; भेट; गांठ ।
मुलाक़ाती—(ना० पु०) भेट देणारा, पाहुणा; परिचित; मनुष्य ।
मुलाज़िम—(ना० पु०) नौकर (हिं०) चाकर, नोकर ।
मुलाज़िमत—(ना० स्त्री०) नौकरी (हिं०) चाकरी; नोकरी ।
मुलाना ×—(स० क्रि०) किंमत ठरविणें; भाव पाडणें ।
मुलायम—(वि०) नरम (हिं०) मऊ; गुळगुळीत ।
मुलायमियत—(ना० स्त्री०) नरमी (हिं०) मऊपणा, सभ्यपणा, नरमपणा ।
मुलाहिज़ा—(ना०पु०) जांच (हिं०) तपास, चौकशी; आदर ।
—का आदमी—(ना० पु०) सभ्य मनुष्य ।
मुल्क़—(ना० पु०) देश; प्रांत; टापू; राज्य ।
मुल्क़ी—(वि०) देशी, राष्ट्रीय; दिवाणी ।

मुल्ज़िम—(वि०) आरोपित; शिक्षा झालेला।
मुल्तवी—(वि०) तहकूब; लांबणीवर टाकलेली।
मुल्ला—(ना० पु०) फ़ाज़िल (हिं०) शिक्षक; विद्वान मनुष्य।
मुवा—(वि०) मृत; निर्जीव; नीच।
मुवाफ़िक—, मुआफ़िक— (वि०) योग्य, उचित शुभ, सारखा, समर्थ; जुळण्या सारखें।
मुवाफ़िकत—(ना० स्त्री०) मेल (हिं०) मेळ; सादृश्य सारखेपणा, एकमत।
मुश्क—(ना० स्त्री०) कस्तूरी।
मुश्किल—(वि०) कठीण, क्लिष्ट; दुस्साध्य, (ना० स्त्री०) काठिण्य, कष्ट।
मुश्की—(वि०) कस्तूरी चा; काळा, कालाकुट्ट (ना० पु०) काळा घोडा।
मुषित—(वि०) चुराया (हिं०) चोरलेला; हिसकावून घेतलेला।
मुष्टंड—(वि०) मज़बूत (हिं०) बळकट, दणकट।
मुष्टमार—(ना० पु०) चोर; वाटमाऱ्या; उचल्या।
मुसकान—(ना० स्त्री०) हँसी (हिं०) हशा, स्मित।
मुसकाना—, मुसकुराना— (अ० क्रि०) हँसना (हिं०) हसणें, स्मितकरणें; गालांतल्या गालांत हसणें।
मुसकुराहट—, मुसकुराई— (ना० स्त्री०) "मुसकाना" पहा।
मुसम्मात—(ना० स्त्री०) स्त्री वाचक शब्द।
मुसमसाना—(अ० क्रि०) भयानें आपले विचार दाबणें, किंवा आवरून धरणें।
मुसल—(ना० पु०) मुसळ।
मुसव्विर—(ना० पु०) चित्रकार; चितारी।
मुसाना—(स० क्रि०) चोरविणें।
मुसाफ़िर—(ना० पु०) प्रवासी।
—खाना—(ना० पु०) खानावळ; धर्मशाळा; सराय।
मुसाफ़िरी—(ना० स्त्री०) प्रवास; यात्रा।
—का असबाब—(ना० पु०) प्रवासाचें सामान।
मुसीबत—(ना० स्त्री०) दुर्दैव; कष्ट त्रास।
—का मारा—(वि०) दुर्दैवी; अभागी।
मुहताज—(वि०) गरीब; गरजू; भिकारी।
मुहताजगी—, मुहताजी— (ना० स्त्री०) गरीबी; दरिद्र।
मुहब्बत—(ना० स्त्री०) प्रेम; मैत्री; स्नेह।
—मतलब की—(ना० स्त्री०) स्वार्थी प्रेम।
मुहर—(ना० स्त्री०) मोहर; छाप मोहोर।
मुहरा—(ना० पु०) विनी; विनीवाला; अघाडीचा।
मुहरी—(ना० स्त्री०) बन्दूकीचें तोंड; कोप; हातोड्याचा पुढचा भाग।
मुहर्रिर—(ना० पु०) लेखक; कारकून।
मुहल्ला—(ना० पु०) गली, आळी; गावाचा भाग।
मुहाना—(ना० पु०) नदींचा संगम; नदीचें मुख।
मुहाफ़िज—(ना० पु०) रक्षक; पालक; रक्षण।
—खाना—(ना० पु०) रिकार्ड आफिस।
मुहासा—, मुहाँसा— (ना० पु०) तारुण्य सूचक तोंडावरील फोड-मोड्या।
मूआ—(वि०) "मुवा" पहा।
मूँकी—(ना० स्त्री०) घूंसा (हिं०) ठोसा; बुक्की।
मूँग—(ना० स्त्री०) मूग।
—फली—(ना० स्त्री०) शेंगा, भुई मूग।
मूंगची—, मूंगरी— (ना० स्त्री०) मुगाचा स्वयंपाक।
मूछ—(ना० स्त्री०) मिशा।
मूछैल—(वि०) लांब मिशावाला।
मूठा—(ना० पु०) खुंटी; दांडी; हात दांडा।
मूरख—(वि०) बेवकूफ़ (हिं०) मूढ; मूर्ख।
मूरत—(ना० स्त्री०) मूर्ति; शरीर; साधु।
—मान—(वि०) मूर्तिमंत; प्रत्यक्ष।
मूलिया—(वि०) मूळ नक्षत्रावर जन्मलेला।

मूसना—(स० क्रि०) चुराना (हिं०) चोरणें; फसविणें; भामटेपणा करणें ।
मूसा—(ना० पु०) बड़ा चूहा (हिं०) मोठा उंदीर ।
मैं—(अ०) मध्यें आंत ।
—में—(ना० स्त्री०) बकऱ्याचा आवाज़ ।
मेंगनी—(ना० स्त्री०) शेळीची किंवा बकऱ्याची लेंडी; ऊंटाची लीद ।
मेंड—(ना० स्त्री०) खाई (हिं०) मर्यादा, हद्द, शीव, मेरेची खूण; शीवेची खूण ।
—बन्दी—(ना० स्त्री०) हद्द मर्यादा ।
मेंडा—(ना० पु०) विहीरीचा काठ ।
मेंडियाना—(स० क्रि०) घाट बांधणें ।
मेंहदी—(ना० स्त्री०) मेंदी, मेंदीचें झाड़ ।
मेख—(ना० स्त्री०) खूंटा (हि०) खुंटा, मेख ।
मेटना—(स० क्रि०) धुणें, विघडविणें, नासणें; नाहींसें करणें ।
मेदस्वी—(वि०) मजबूत (हि०) बळकट; लठ्ठ, फोपसा, वातूळ ।
मेदा—(ना० पु०) पेट (हिं०) पोट; उदर ।
मेम—(ना० स्त्री०) स्त्री० (मॅडम या इंग्रजी शब्दाचा अपभ्रंश ।
मेमना—(ना० पु०) बकरीचें कोकरूं ।
मेल—(ना० पु०) मैत्री; एका, संबन्ध, नातें, दोस्ती, प्रकार तऱ्हा ।
मेलना—(स० क्रि०) घुसविणें, दडपणें, ढकलणें ।
मेला—(ना० पु०) सभा; यात्रा, जत्रा ।
तमाशा—(ना० पु०) } यात्रा, जत्रा ।
ठेला—(ना० पु०) } संन्याशांची सभा ।
मेली—(वि०) साथी (हिं०) मित्रत्वाचा, सोबतीचा, मिळताऊ ।
मेवाती— } (ना० स्त्री०) पहाड़ी लोकांची लुटारूंची
मेव— } एक जात ।
मेह—(ना० पु०) पाऊस, वर्षा ।
मेहतर—(ना० पु०) भंगी ।
मेहतरानी—(ना० स्त्री०) भंगीण ।
मेहमान—(ना० पु०) अतिथि, पाहुणा ।
मेहरा—(ना० पु०) नपुंसक; हिजड़ा ।
मेहरारू—(ना० स्त्री) बायको ।
मैं—(पुरुषवाचक सर्वनाम) मीं ।
मैका—(ना० पु०) वधू गृह, माहेर ।
मैमा—(ना० स्त्री०) सावत्र आई ।
मैया—(ना० स्त्री०) मां (हिं०) आई, माता ।
मैल—(ना० पु०) गन्दगी (हिं०) घाण, दुर्गन्धी, मैल ।
खोरा—(ना० पु०) मल-वस्त्र ।
मैला—(वि०) गंदला (हिं०) घाण; दुर्गंध ।
मों*—(स० ना०) मुझ (हिं०) मली ।
मोइया—(ना० पु०) सुताचें कुकडें, ढाळकाचें औषध ।
मोखा—(ना० पु०) सूराख़ (हिं०) छिद्र, भोंक ।
मोगरा—(ना० पु०) मेखसू, ठोकणी, ठांकणें ।
मोगरी—(ना० स्त्री०) कपड़े धुण्याचा दांडू ।
मोचन—(ना० स्त्री०) चांभारीण, छुडानेवाला ।
मोचना—(स० क्रि०) छोड़ना (हिं०) सोडणें, मोंकळें करणें; मुक्त करणें ।
मोचा—(ना० पु०) केळीचें झाड, केळी ।
मोची—(ना० पु०) चांभार, जोडे बनविणारा ।
मोछ—(ना० स्त्री०) मिशी ।
मोज़ा—(ना० पु०) जुराब (हिं०) मोजा ।
मोट, मोटरा—(ना० पु०) गट्ठर (हिं०) गाठोडें ।
मोटरी—(ना० स्त्री०) गठरी (हिं०) बोचकें ।
मोटा—(वि०) लठ्ठ, फोपसा, वातूल ।
मोटाई— (ना० स्त्री०) } लठ्ठपणा; फोपसेपणा, वातूळ
मोटापन— (ना० पु०) } पणा, स्थूलता ।
मोटास—
मोटिया—(ना० पु०) देवड़ीवाला, द्वारपाल ।
मोड़—(ना० पु०) वळ, पीळ ।
मोड़ना—(स० क्रि०) पीळ घालणें, वाकविणें, वळविणें; दुहेरी करणें, बदलणें, फिरविणें, विपरीत करणें ।
मोढ़ा—(ना० पु०) बैठने की तिपाई (हिं०) टेबल, मेज़ ।
मोथरा—(ना० पु०) घोडयाचा एक रोग, डल्पा, कपचा, कपची, (वि०) बोथट ।

मोदी—(ना० पु०) बनिया (हिं०) वाणी, धान्याचा व्यापारी ।

—ख़ाना—(ना० पु०) कोठार, सोवळ्याची खोली; फराळाची खोली ।

मोधू—(वि०) मुग्ध, मूर्ख, भोळा ।

मोम—(ना०पु०) मेण की नाक चंचल स्वभावाचा मनुष्य ।

दिल—(वि०) कोमल मनाचा ।

मोमिया—(ना० पु०) मेणाची बाहुली ।

मोमी—(वि०) मेणाचा, मेणासारखा ।

मोरनी—(ना० स्त्री०) मयूरी; लांडोर ।

मोरी—(ना० स्त्री०) नाली, नाला, गटार ।

मोर्चा—(ना० पु०) जंग; गंज, हल्ला ।

माल—(ना० पु०) किंमत, विक्री ।

—तोल—(ना० पु०) वजन; माप, किंमत करणें ।

मोषक—(ना० पु०) चोर; चोरटा ।

मोसना—(स० क्रि०) चुराना (हिं०) चोरणें ।

मोहि—(स० ना०) मुझको (हिं०) मला ।

मौर—(न० स्त्री०) इच्छा शक्ति, भार; बहार, ऐन जवानी ।

मौक़ा—(ना० पु०) समय, वेळ, संधी ।

—से—(अ०) वेळेवर ।

मौक़ूफ़—(वि०) बरख़ास्त (हिं०) संपूर्ण, खलास, समाप्त ।

मौक़ूफ़ी—(ना०स्त्री०) बरख़ास्तगी (हिं०) रजा; निरोप, विदाई, रवानगी ।

मौज़—(ना० स्त्री०) ख्याल (हिं०) विचार, लाट, लहर, भावना, भाव ।

मौज़ा—(ना० पु०) गांव, खेडें ।

मौज़ूद—(वि०) उपस्थित (हिं०) हजर ।

मौजूदगी—(ना० स्त्री०) हजेरी ।

—में—(अ०) समक्ष ।

मौड़—(ना० पु०) लग्नाचे वेळीं, नवऱ्यानें, घातलेल्या मंडोळ्या ।

मौत—(ना० स्त्री०) मरण, मृत्यु ।

—अपनी—मरना (अ०,स०) आपोआप मरणें ।

मौना—(ना० पु०) मोठीघागर, टोकरी ।

मौनी—(ना० स्त्री०) गोल टोकरी ।

मोमाखी—(ना०स्त्री०) शहद की मक्खी (हिं०) मधमाशी।

मौर—(ना० पु०) "मौड़" पहा, आंब्याचा मोहोर ।

मौराना—(स० क्रि०) खिलना (हिं०) उमलणें, टवटवीत होणें ।

मौरी—(ना० स्त्री०) वधूच्या मंडोळ्या ।

मौलना—(अ० क्रि०) खिलना (हिं०) उमलणें ।

मौलवी—(ना० पु०) आलिम (हिं०) विद्वान मनुष्य।

मौला—(ना० पु०) मालिक (हिं०) परमेश्वर ।

मौली—(ना० स्त्री०) मुकुट, मस्तक ।

मौलूद—(ना० पु०) मुहम्मद साहेबचा जन्म उत्सव ।

मौसा—(ना० पु०) मावसा ।

मौसिम—(ना० पु०) ऋतु, मोसम ।

मौसी—(ना० स्त्री०) मावशी ।

मौसेरा—(वि०) मावस ।

म्याद—, मीयाद— } (ना० पु०) हद्द, अवधी, अवसर; अवकाश, मुदत ।

म्यादी—, मीयादी— } (वि०) मुदतीचा मर्यादेचा ।

य

यक़ीन—(ना० पु०) निश्चय, विश्वास, ।

यक़ीनन—(अ०) खरोखर, खात्रीनें; खास ।

यगाना—(ना० पु०) संबंधी, नातलग, नातेवाईक ।

—बेगाना—(ना० पु०) नात्यागोत्याचा ।

यतन—(ना० पु०) चेष्टा (हिं०) उपाय, यत्न, उद्योग।

यतनी—(वि०) उद्योगी, परिश्रमी ।

यन्त्रणा—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) पीडा, दुःख, संकट, कपट ।

यमन—(ना० पु०) यवन, मुसलमान, राग विशेष ।

यमल—(ना० पु०) जोड़ा (हिं०) जोडी, युगुल ।

यलाफला—(वि०) बिथरा (हिं०) पसरलेला, फैलवलेला ।

यह—(स० ना०) हा (निश्चयवाचक सर्वनाम)
यहाँ—(अ०) येथें; या ठिकाणीं ।
—तक, तलक—(अ०) येथपर्यंत ।
—का यहीं—(अ०) याच ठिकाणीं ।
यहीं—(अ०) येथें, येथेंच ।
या—(अ०) अथवा, किंवा ।
यां—(अ०) "यहाँ" पहा ।
याचना—(स० क्रि०) मांगना (हिं०) मागणें, भिक्षा मागणें ।
—(ना० स्त्री०) भिक्षा ।
यात्री—(ना० पु०) मुसाफ़िर (हिं०) प्रवासी, यात्रेकरू ।
याद—(ना० स्त्री०) हाफ़िज़ा (हिं०) स्मरण, आठवण ।
—गारी—(ना० स्त्री०) आठवण म्हणून दिलेली वस्तू ।
यान—(ना० पु०) सवारी (हिं०) वाहन, बहान ।
यापन—(ना० पु०) काल काटना (हिं०) कालक्षेप, वेळ घालविणें ।
याबू—, याब्बू— (ना० पु०) टट्टू (हिं०) तट्टू । आड घोडा ।
यार—(ना० पु०) दोस्त (हिं०) मित्र, स्नेही ।
यारनी—(ना० स्त्री०) मैत्रीण, सखी, दासी ।
याराना—(अ०) दोस्ताना (हिं०) स्नेह भावानें, मैत्रीनें, अनुकूल ।
यारी—(ना० स्त्री०) दोस्ती (हिं०) मैत्री, स्नेह ।
याही—(स० ना०) हा, हाच, यालाच ।
युवा—(ना० पु०) जवान (हिं०) तरुण ।
यूँ, यों (अ०) इस तरह (हिं०) असें, अशा प्रकारें ।
यूक—(ना० स्त्री०) खटमल (हिं०) ढेंकूण, ऊ, लीक ।
ये—(स० ना०) हे, हे (लोक).
यों—(अ०) "यूँ" पहा ।
—तो-(अ०) सर्व साधारणपणें, असेंतसें ।
—ही-(अ०) असेंच, उगाच, फुकट ।
—ही सही-(अ०) ठीक, असेंच का असेना ।
योधन—(ना० पु०) लढाई, युद्ध ।
योद्धापन—(ना० पु०) वीरता, शूरता ।
योषिता—(ना० स्त्री०) औरत (हिं०) स्त्री, नारी, अबला ।
यौं—(अ०) "यूँ" पहा ।
यौतुक, यौतक, युतुक (ना० पु०) दहेज, दायज (हिं०) हुंडा, अहेर ।

—*—

र

रई—(ना० स्त्री०) मथनी, बिलोनी (हिं०) घुसळणी, रवी ।
रंक—(ना० पु०) गरीब मनुष्य, भिकारी ।
रँहट—(ना० पु०) रहाट ।
रङ्ग—(ना० पु०) वर्ण, रूप, तऱ्हा, प्रकार ।
—रलियाँ-(ना० स्त्री०) विहार, क्रीडा, मौज, तमाशा, नाच तमाशा ।
—रस-(ना० पु०) आनंद, सुख ।
रङ्गत—(ना० स्त्री०) वर्ण, रंग, प्रकार ।
रङ्गाना—(स० क्रि०) रंग देणें, रंगविणें, चित्र काढणें ।
रङ्गवाई—(ना० स्त्री०) रंग विण्याची मजूरी ।
रङ्गवाना—(स० क्रि०) रंगविणें ।
रङ्गवैया—(ना० पु०) रङ्गसाज (हिं०) रंगारी ।
रङ्गाई—(ना० स्त्री०) रंगणावळ, रंगविणें ।
रङ्गाना—(स० वि०) रंगविणें ।
रङ्गावट—(ना० स्त्री०) रंगविणें ।
रङ्गीन—(वि०) रंगीन, रंगदार ।
—इबारत—(ना० स्त्री०) अलंकारिक ढब ।
रङ्गीला—(वि०) चैनी, ऐटी, ऐटबाज ।
रञ्ज—(ना० पु०) दुःख, शोक, राग ।
रञ्जिश—(ना० स्त्री०) शोक, दुःख, बेचैन ।

रंजीदगी—(ना० स्त्री०) नाखुशी (हिं०) त्रास, चीड, दुःख ।

रंजीदा—(वि०) ग़मगीन (हिं०) दुःखी, दुर्मुखलेला ।

रंडसाला—(ना० स्त्री०) वैधव्याची वस्त्रें ।

रंडापा—(ना० पु०) वैधव्य ।

रंडिया—(ना० स्त्री०) विधवा, नीच स्त्री ।

रंडुआ—(ना० पु०) विधुर ।

रंदा—(ना० पु०) सुताराचा रंधा ।

रंधना—(अ० क्रि०) शिजणें, कढणें ।

रंस—(ना० स्त्री०) किरण, सूर्य किरण ।

रक़बा—(ना० पु०) क्षेत्रफळ ।

रक़म—(ना० स्त्री०) धन, प्रकार, ।

—वार-(अ०) प्रकरणशः, क्रमशः ।

रकाब—(ना० स्त्री०) घोडयांवर चढण्याच्या वेळीं पाय-ठेऊन चढण्याची रिकिबी ।

रकाबी
रकेबी } (ना० स्त्री०) ताट, भोजनाचें वाढलेलें ताट ।

रक्तपा—(ना० स्त्री०) जोंक (हिं०) जळू ।

रक्षा—(ना० स्त्री०) हिफ़ाज़त (हिं०) रक्षण, काळजी, पालन ।

रखना—(स० क्रि०) राखणें, ठेवणें, असणें, वाचविणें, बाजूला ठेविणें, लावणें, कामावर ठेविणें ।

रखवाई—(ना० स्त्री०) रक्षण केल्याची मजूरी ।

रखवाना—(स० क्रि०) राखविणें ।

रखवाल-र
रखवाला } (ना० पु०) रक्षक, पहारेकरी ।

रखवाली—(ना० स्त्री०) "रक्षा" पहा ।

रखाना—(स० क्रि०) सुपुर्द करना (हिं०) राखविणें, ताब्यात देणें ।

रखिया—(ना० स्त्री०) रक्षण, पालन ।

रखैया—(ना० पु०) रक्षक, पालनकर्ता ।

रग—(ना० स्त्री०) नस (हिं०) नाडी, शीर ।

रगड़—(ना० स्त्री०) घस, घासणें, झीज ।

रगड़ना—(स० क्रि०) मलना (हिं०) घासणें, पीठ करणें, झिजणें, चिरडणें ।

रगड़ा—(ना० पु०) घासणें, भांडण, नुकसान ।

—झगड़ा-(ना० पु०) भांडण, तंटा ।

रगड़ी—(वि०) झगड़ालू (हिं०) भांडखोर ।

रगना—(अ० क्रि०) प्रेम करना, भाळणें ।

रगेद—(ना० पु०) पीछा (हिं०) पाठलाग ।

रगेदना—(स० क्रि०) पीछा करना (हिं०) पाठलाग करणें, शिकार करणें ।

रचना—(स० क्रि०) करणें, रचणें, बनविणें ।

रचनी—(वि०) तावडतोब रंग पालटणारी ।

रचाना—(स० क्रि०) रचविणें, बनविणें ।

रचावट—(ना० स्त्री०) बनावट (हिं०) घाट, साज, ठेवण, घडण ।

रजना
रंज जाना } (अ० क्रि०) संतुष्ट होणें, समाधान पावणें ।

रजवाड़ा—(ना० पु०) देशी संस्थान ।

रज़ा—(ना० स्त्री०) संमति, अनुज्ञा, परवानगी ।

—मन्द-(वि०) संमती देणारा, खुशीनें काम करणारा ।

—मंदी-(ना० स्त्री०) खुशी, संमति ।

रजाई—(ना० स्त्री०) पांघरूण, लेप, दुलाई ।

रज़ील—(ना० स्त्री०) नीच मनुष्य, चांडाळ, हलकट मनुष्य ।

रटना—(स० क्रि०) दोहराना (हिं०) पुनः म्हणणें, घोकणें, पुनरुक्ति करणें ।

रएडक—(ना० पु०) थूहड़ (हिं०) वांझ वृक्ष ।

रतजगा—(ना० पु०) ललित, उत्सवामध्यें रात्रभर जागून भजन वगैरे करणें ।

रतनार—(ना० पु०) लालरंग, तांबडा रंग ।

रतनियाँ—(ना० पु०) एक प्रकारचे तांदूळ ।

रतवा—(ना० पु०) गव्हाच्या पिकावरील तांबडा किडा ।

रतवाही—(ना० स्त्री०) सुरतैन (हिं०) रखेली ।

(अ०) रात ही रात (हिं०) रातोरात ।

रताना—(अ० क्रि०) कामातुर होणें ।

रतालू—(ना० पु०) कोनफळ।
रतीवन्त—(वि०) सुदैवी, खाता-पिता, श्रीमंत, क्षेम।
रतौंधा—(वि०) रातांध, रात्रीं न दिसणारा।
रतौंधी—(ना० स्त्री०) ज्या रोगामुळें रात्रीं दिसत नाहीं तो रोग।
रदच्छद—(ना० पु०) होंठ (हिं०) ओंठ।
रद्दा—(ना० पु०) भीत की परत (हिं०) भिंतीचा थर, मातीची वीट।
रन—(ना० पु०) रण, युद्ध, संग्राम, समर।
—गढ–(ना० पु०) छावणी, शिबिर।
—बन–(ना० पु०) जंगल, निबिड अरण्य।
—वास–(ना० पु०) राणीचें निवास-स्थान, अंतःपुर।
रन्ध्रा—(ना० पु०) सूराख़ (हिं०) भोंक, छिद्र, बिळ।
रन्धना—(अ० क्रि०) पकना (हिं०) शिजणें, पीठ-होणें।
रपट—(ना० स्त्री०) थकावट (हिं०) थकवा, सक्तमजूरी, निसरडेपणा, रिपोर्ट।
रपटन—(ना० स्त्री०) फिसलाहट (हिं०) निसरडेपणा, घसरगुंडी।
रपटना—(अ० क्रि०) घसरणें, निसरणें।
रपरपाना—(स० क्रि०) घोडा दुडक्या चालीवर सोडणें।
रफ़ू—(ना० पु०) रफू करणें, तुणणें।
रवड़ना—(अ० क्रि०) त्रास करून घेणें, व्यर्थ धावपळ करणें।
रवड़ा—(वि०) थका (हिं०) थकलेला।
रवड़ाना—(स० क्रि०) थकाना (हिं०) थकविणें; धावपळ व्यर्थ करविणें।
रवड़ी—(ना० स्त्री०) बासुंदी, खूप कढविलेलें दूध।
रब्त—(ना० पु०) अभ्यास, संवय, संबंध, दळणवळण।
रमचेरा—(ना० पु०) नोकर, चाकर, दास।
रमज़ान—(ना० पु०) मुसलमानांचा नववा महिना।
रमझोला—(ना० पु०) पैंजण, वाळे।
रमत—(ना० पु०) खेलं (हिं०) खेळ, क्रीडा, कौतुक, विहार।
रमना—(अ० क्रि०) घूमना (हिं०) फिरणें, भटकणें।
रमाना—(स० क्रि०) लुभाना (हिं०) मोहविणें, रमविणें, फसविणें, फुसलाविणें।
रय—(ना० पु०) वेग, प्रवाह, धार।
रलना—(अ० क्रि०) मिल जाना (हिं०) मिसळणें।
रला—(ना० पु०) मिसळणें, एकी।
रलाना—(स० क्रि०) मिलाना (हिं०) मिसळविणें।
रवन्ना—(ना० पु०) द्वारपाल, परवाना, रस्त्याची चिठ्ठी, दस्तक, स्त्रियांच्या अतःपुरावर ठेवलेला पहारेकरी।
रवा—(ना० पु०) बारीक कण, वाळू, धूळ।
रवानगी—(ना० स्त्री०) रुख़सती (हिं) पाठवणी, बिदाई, निघणें।
—चिठी–(ना० स्त्री०) परवाना।
रवैया—(ना० पु०) रिवाज (हिं०) रीति, पद्धत, तऱ्हा, प्रकार, नियम।
रशना—(ना० स्त्री०) स्त्रियांचा कमरपट्टा, माजपट्टा।
रसद—(ना० स्त्री०) सैन्याकरितां केलेला धान्याचा साठा, तजवीज, तरतूद।
रसना, रसज्ञा—(ना० स्त्री०) जीभ।
—वली–(ना० स्त्री०) भाषा।
रसम, रस्म—(ना० स्त्री०) रिवाज (हिं०) पद्धत, रीति, नियम।
रसमसा—(वि०) तर (हिं०) भिजलेला, ओला।
रसमसाना—(अ० क्रि०) भिजणें, ओला होणें।
रसमी—(वि०) आम (हिं०) सामान्य, सर्वसाधारण।
रसरा—(ना० पु०), रसरी—(ना० स्त्री) रहाटाचा दोर, मोठी दोरी।
रसवत—(ना० स्त्री०) रसौत (हिं०) अंजन विशेष।
रसा—(ना० स्त्री०) पृथ्वी, भूमि, धरणी।
रसाना—(स० क्रि०) डांक लावणें, जोडणें।
रसाल—(ना० पु०) ऊस, अंबा।

रसावल—(ना० पु०) खीर, शिजविलेला गूळभात।
रसिकाई—(ना० स्त्री०) रसिकता।
रसियाना—(अ० क्रि०) गीला होना (हिं०) भिजणें, रसयुक्त होणें।
रसी—(वि०) विनोदी, रागी, अनुरागी।
रसीला—(वि०) रसदार।
रसे—(अ०) हळूहळू।
रसोइया—(ना० पु०) रिंधैया (हिं०) आचारी, स्वयंपाक्या।
रसोई—(ना० स्त्री०) स्वयंपाक, पाक-सिद्धि।
रसौत—(ना० स्त्री०) "रसवत" पहा।
रस्ता—(ना० पु०) राह (हिं०) मार्ग, वाट।
रस्सा—(ना० पु०) डोरी (हिं०) दोर, दोरखंड।
रस्सी—(ना० स्त्री०) दोरी, काढणी।
रहकल, रहकला—(ना० पु०) लहान बंदूक, गाडा, सामान किंवा माल वहाण्याची गाडी।
रहगीर—(ना० पु०) पथिक, प्रवासी।
रहचोला—(ना० पु०) चापलूसी मीठी बातें (हिं०) खुशामत, लुब्रेगिरीची भाषा।
रह जाना—(अ० क्रि०) थांबणें, वाट पहाणें, मार्गे रहाणें, विलंब करणें, वगळले जाणें।
रहट—(ना० पु०) रहाट, पाणी ओढण्याचा रहाट।
रहटा—(ना० पु०) सूत काढण्याचा चरखा रहाट।
रहटी+—(ना० स्त्री०) कर्जाऊ पैसे देण्याची पद्धत।
रहडू—(ना० पु०) छकड़ा (हिं०) बैलगाडी।
रहते—(अ०) उपस्थिति में (हिं०) समक्ष।
रहन—(ना० पु०) तरीक़ा (हिं०) प्रकार, रीत, पद्धत, चलन।
रहन—(ना० पु०) गिरुई (हिं०) गहाण ठेविलेली जमीन।
—बिल क़ब्ज़-(ना० पु०) कब्जे, गहाण।
—नामा-(ना० पु०) गहाणखत।
रहना—(अ० क्रि०) राहणें, असणें, टिकणें, थांबणें, वगळलें जाणें।
—रह के-(अ०) पुनः पुनः।
—रहा सहा-(ना० पु०) उरलें सवरलेलें।
रहम—(ना० पु०) करुणा, दया।
—दिल-(वि०) कनवाळू, दयावान।
रहमत—(ना० स्त्री०) ईश्वरी कृपा।
रहमार—(ना० पु०) डाकू (हिं०) चोर, लुटारू।
रहला—(ना० पु०) हरबऱ्याची डाळ।
रहवा—(ना० पु०) नौकर (हिं०) नोकर, दास।
रहवाई—(ना० स्त्री०) मकान का किराया (हिं०) घर भाडें, पिकाची राखणावळ।
रहवैया—(ना० पु०) बाशिन्दा (हिं०) रहाणारा, वासी, रहिवासी।
रहस—(ना० पु०) आमोद, विलास, विनोद।
रहसना—(अ० क्रि०) आनंद होणें, चैन करणें।
रहायस, रहाइस—(ना० स्त्री०), रहाव—(ना० पु०) स्थिति, वास, टिकाव।
रहाऊ—(वि०) टिकाऊ, टिकणारा।
रक्षा—(ना० पु०) हिफ़ाज़त (हिं०) रक्षण, बचाव, सुरक्षितता।
राई—(ना० स्त्री०) बारीक कण।
—काई-(वि०) तुकडे तुकडे झालेलें।
—भर-(अ०) अगदीं थोडें।
राईया—(ना० स्त्री०) गव्हाची कणी।
राउ—(ना० पु०) राजा।
राए—(ना० पु०) राजा, राजपुत्र।
—रायन+-(ना० पु०) महाराज, राजाधिराज।
रांग, रांगा—(ना० पु०) सीसा (हिं०) शिसें, धातु विशेष।
रांड—(ना० स्त्री०) विधवा, गतधवा।
—का सांड-(ना० पु०) विधवा पुत्र।
रांझा—(वि०) प्यारा (हिं०) प्रिय, प्रियतम।
रांदना—(स० क्रि०) हाकलणें, कुटणें।
रांधना—(स० क्रि०) पकाना (हिं०) शिजविणें, उकळविणें।

रांपी—(ना० स्त्री०) मोची का चाकू (हिं०) चांभाराचा चाकू ।
रांभना—(अ० क्रि०) चिल्लाना (हिं०) ओरडणें, उरकणें ।
रांकड़—(ना० स्त्री०) खडकाळ किंवा दगडाळ जमीन ।
राका—(ना० स्त्री०) पौर्णिमा ।
—पति-(ना० पु०) चंद्र, चंद्रमा ।
राख—(ना० स्त्री०) धूल (हिं०) धूळ, राख ।
राखना—(स० क्रि०) "रखना" पहा ।
राखी—(ना० स्त्री०) रक्षासूत्र ।
—पूनो-(ना० स्त्री०) श्रावणी पौर्णिमा ।
रागना—(स० क्रि०) गाणें सुरूं करणें ।
रागी—(ना० पु०) गवई, विषयी ।
राचना—(अ० क्रि०) प्रेम-विवश होणें, आलिंगणें, लीन होणें ।
राछ—(ना० पु०) सुताराचें हत्यार, करागिरांचें हत्यार ।
राज—(ना० पु०) हुकूमत (हिं०) अधिकार, राज्य, गवंडी, कारागीर ।
—कुंवर-(ना० पु०) राजकुमार, राजपुत्र ।
—दुलारी-(ना० स्त्री०) राजपुत्री ।
—फोड़ा-(ना० पु०) गरमीचा फोड, उष्णतेचा फोड ।
राजना—(अ० क्रि०) चमकणें, अलंकृत होणें ।
राजस्व—(ना० पु०) राजकर, सरकारी फाळा ।
राजी—(ना० स्त्री०) क़तार (हिं०) पंक्ति, ओळ ।
राज़ी—(वि०) संतुष्ट, प्रसन्न, खुषी ।
—राजी—(अ०) स्वेच्छेनें ।
राजीव—(ना० पु०) मोठा मासा ।
राड़—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) भांडण, तंटा ।
राड़िया—(ना० पु०) झगड़ालू (हिं०) भांडखोर मनुष्य, भांड कुदळ मनुष्य ।
रात—(ना० स्त्री०) रात्र ।
—थोड़ी स्वांग बहुत—वेळ थोडा व कामपुष्कळ ।
रातना—(अ० क्रि०) लाल होणें, रंगणें ।

राता—(वि०) लाल, लालरंगात रंग विलेला ।
रातिब—(ना० पु०) ख़ूराक, रोजाना (हिं०) रतीब, खुराक, रोजमुरा, नेमणूक ।
राद—(ना० स्त्री०) पीव (हिं०) पू, नासकें रक्त ।
रापड़—(ना० पु०) उसर (हिं०) पड़ जमीन, नापीक जमीन ।
रापी—(ना० स्त्री०) "राँपी" पहा ।
राब—(ना० स्त्री०) छोआ (हिं०) गुळाचा रस, काकवी,
राबड़ी—(ना० स्त्री०) "रबड़ी" (हिं०) लापशी ।
राम कहानी—(ना० स्त्री०) लांब लचक गोष्ट, दुःखद गोष्ट, रडगाणें ।
राम तुरई—(ना० स्त्री०) एक भाजी ।
राम रस—(ना० पु०) मीठ ।
रामावत—(ना० पु०) साधूंचा एक संप्रदाय, ई० सन् १३०० में श्रीसम्प्रदाय के परम प्रवर्तक और श्रीराम मन्त्र के परम प्रचारक श्रीस्वामी रामानन्दाचार्य का प्रादुर्भाव हुआ था । उन्हीं के सम्प्रदाय को बंगाली में तथा गुजरात के कुछ भागों में रामावत सम्प्रदाय कहते हैं ।
राय—(ना० पु०) राजा, गवई, पदवी विशेष ।
राय—(ना० स्त्री०) मति, मत, उपदेश, निर्णय ।
रायता—(ना० पु०) रायतें ।
रायबाँस—(ना० पु०) एक प्रकारचा भाला ।
रार—(ना० स्त्री०) झगड़ा (हिं०) भांडण, तंटा ।
रारी—(वि०) झगड़ालू (हिं०) भांडखोर, भांडकुदळ ।
राल—(ना० पु०) लाळ, राळ ।
राव चाव—(ना० पु०) रावरंग, भोग विलास ।
रावटी—(ना० स्त्री०) गोल खीमा (हिं०) लहान तंबू ।
रावत—(ना० पु०) बहादुर (हिं०) शूर, वीर; झाडू । झाडणारा ।
रावरा+—(सर्व० ना०) आपका (हिं०) तुमचा, आपला ।
रावल—(ना० पु०) सरदार, शिपाई, योद्धा ।
रावला—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) भांडण ।

रास—(ना० पु०) कृष्णलीलेची नक्कल ।
रास—(ना० स्त्री०) लगामाचीदोरी, दत्तक ।
रासन—(ना० पु०) जिभेचा स्वाद ।
रासा—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) भांडण, तक्रार ।
रास्ता—(ना० पु०) राह (हिं०) मार्ग, रस्ता ।
रास्ती—(ना० स्त्री०) सच्चाई (हिं०) खरेपणा, प्रामाणिकपणा, सरळपणा ।
राह—(ना० स्त्री०) मार्ग रस्ता, रीत ।
राहगार—(ना० पु०) प्रवासी ।
राहज़न—(ना० पु०) चोर, लुटारू, उचल्या ।
राहज़ना—(ना० स्त्री०) चोरी, डाका, लूटपाट ।
राहरसम—(ना० पु०) दळणवळण ।
राहना—(स० क्रि०) जात्याला टाकी लवणें ।
रिंगरिंगाना—(अ० क्रि०) किरकिरणें, पोरासारखें रडणें ।
रिझवैया—(ना० पु०) खुश करनेवाला (हिं०) खुष करणारा, मनरंजन करणारा ।
रिझाना—(स० क्रि०) खुश करना (हिं०) संतुष्ट करणें ।
रितना—(स० क्रि०) खाली करना (हिं०) मोकळें करणें, रिकामा करणें ।
रिताना—(स० क्रि०) मोकळा-रिकामा करविणें ।
रियासत—(ना० स्त्री०) हुकूमत (हिं०) सत्ता, राज्य, राज्य विस्तार ।
रिरियाना—(अ० क्रि०) "रिंगरिंगाना" पहा ।
रिवाज—(ना० पु०) रसम (हिं०) रीत, प्रकार, तऱ्हा पद्धत ।
रिवाजी—(वि०) नेहमींचा, सर्वसाधारण, प्रचारांतला ।
रिशवत—(ना० स्त्री०) घूंस (हिं) लांच ।
—ख़ोर—(वि०) लांच घेणारा ।
रिश्ता—(ना० पु०) संबंध, नातें ।
रिश्तेदार—(ना० पु०) संबंधी, नाते वाईक ।
रिश्तेदारी—(ना० स्त्री०) नातें, नातें गोतें ।
रिस—(ना० स्त्री०) खिसियाहट (हिं०) राग, क्रोध, चीड ।
रिसना—(अ० क्रि०) रागावणें, गळणें, टपकणें ।
रिसहा—(वि०) क्रोधी, कोपी, चिडखोर ।

रिसाना— } रिसियाना— } (अ० क्रि०) रागावणें, चिडणें, नाखूष होणें, संतापणें ।
रिसाला—(ना० पु०) सवारों की फौज़ (हिं०) घोड़दळ ।
रिहाई—(ना० स्त्री०) सुटका मोकळीक ।
री—(अ०) अरी (हिं०) अग, नीच संबोधन ।
रींगना—(अ० क्रि०) रांगणें, खपणें, कष्ट करणें ।
रींधना—(स० क्रि०) पकाना (हिं०) शिजविणें, उकळविणें ।
रीछ—(ना० पु०) भालू (हिं०) अस्वल ।
रीझ—(ना० स्त्री०) पसंती, समाधान, आनन्द ।
रीझना—(अ० क्रि०) संतुष्ट होणें, समाधान पावणें ।
रीठा—(ना० पु०) रिठा ।
रीड़ी—(ना० पु०) कोयरी, कोवळा, अंबा ।
रीढ़—(ना० स्त्री०) पीठ की हड्डी (हिं०) पाठीचा कणा ।
रीता—(वि०) छूछा, खाली (हिं०) शून्य, मोकळा ।
रीस—(ना० स्त्री०) बराबरी (हिं०) बरोबरी ।
रुंदना—(अ० क्रि०) कुचलना (हिं०) कुचलणें, तुडविणें, ठेचणें ।
रुंध जाना—(अ० क्रि०) त्रस्त होणें, दुःखी होणें ।
रुकना—(अ० क्रि०) थांबणें, मार्गे पडणें, रखडणें ।
रुकवैया—(ना० पु०) अडथळा करणारा ।
रुकाना—(स० क्रि०) थांबविणें, मागें पाडणें, आडथळा करविणें ।
रुकाव—(ना० पु) } रुकावट—(ना० स्त्री०) } प्रतिरोध, आडथळा, विरोध, प्रतिबंध ।
रुख़—(ना० पु०) मुँह (हिं०) तोंड, चेहरा ।
रुख़सत—(ना० स्त्री०) रजा, परवानगी, निरोप ।
रुखा—(वि०) रुक्ष, कोरडा ।
रुखाई—(ना० स्त्री०) कठोरता, रुक्षपणा ।
रुचि—(ना० स्त्री०) ख्वाहिश (हिं०) इच्छा ।
रुचना—(अ० क्रि०) रुचणें, इच्छा करणें ।
रुजा—(ना० पु०) बिमारी (हिं०) रोग ।

रुकना—(अ० क्रि०) "रुकना" पहा ।
रुठाना—(स० क्रि०) नाखुश करना (हिं०) नाखुष करणें, अप्रसन्न करणें रागावविणें, चिडविणें ।
रुतवा—(ना० पु०) दर्जा (हिं०) श्रेणी, योग्यता, ओळ ।
रुपना—(अ० क्रि०) डटना (हिं०) अडूनबसणें, थांवणें, अडणें ।
रुपहरा—
रुपहला—
रुपैहला— } (वि०) चाँदीचा, रुपेली, चांदी सारखा ।
रुपया—(ना० पु०) रुपाया, धन, नाणें ।
रुपैया—वाला—(वि०) धनवान ।
रुलना—(स० क्रि०) चूर्ण करणें, पूड करणें ।
रुलाना—(स० क्रि०) चूर्ण करविणें, दुःखदेणें, पीडा करणें ।
रुसना—(अ० क्रि०) रुसणें; रागावणें, अप्रसन्न होणें ।
रुई—(ना० स्त्री०) कापूस ।
—दार—(वि०) कापूस भरलेला ।
—का गाला—(ना० पु०) कापसाचा पोळा ।
रुईहा—
रुईया— } (ना० पु०) कापसाचा व्यापारी ।
रूँगटा—(ना० पु०) रोंआं (हिं०) अंगावरील केस, रोमांच ।
रूँघट—(ना० स्त्री०) मैल (हिं०) मल, मलिनता ।
रूँधना—(स० क्रि०) घेरना (हिं०) घेरणें, आवरण घालणें ।
(अ० क्रि०) आश्चर्यचकित होणें, संयम करणें ।
रूँ रूँ—(ना० स्त्री०) लहान पोराचें रडणें ।
रूक—
रूकन— } (ना० स्त्री०) लाभ, फल ।
रूख—(ना० पु०) वृक्ष, झाड ।
—चढ़ा—(ना० पु०) माकड वानर ।
रूखड़+—(ना० पु०) योगी विशेष ।
रूखड़ा—(ना० पु०) पौधा (हिं०) रोप, लहान झाड, रोपटें ।
रूखा—(वि०) सूखा (हिं०) वाळलेला, रूक्ष, कठीण, कठोर ।
—सूखा—(ना० पु०) गरीवीचें जेवणें, भाजी-भाकरी ।
रूखाई—(ना० स्त्री०)
रूखापन—(ना० पु०) } सूखापन (हिं०) कोरडे-पणा, कठोरता, कठिणपणा ।
रूखानी—
रुखानी— } (ना० स्त्री०) सुताराचें किंकरें ।
रूखी+—(ना० स्त्री०) गिलहरी, चिखुरी (हिं०) खार, गिलोरी, (वि०) वाळलेली ।
रूज—(ना० पु०) कीट विशेष-पक्ष्यांना त्रास देणारा एक किडा ।
रूग्ण—(वि०) रोगपीडित, रोगी ।
रूठना—(अ० क्रि०) रागावणें, चिडणें, अप्रसन्न होणें, नाखुष होणें ।
रूठना—(वि०) झगड़ालू, (हिं०) भांडखोर, भांडकुदळ, चिडखोर, हिरवट, रूसका ।
रूठारूठी—(ना० स्त्री०) परस्परांमधील गैर समज,राग ।
रूढ़—
रूढ़ा— } (वि०) सख्त, भद्दा (हिं०) कठीण, बोजड, ओबड धोबड ।
रूपा—(ना० पु०) चांदी (हिं०) रूपें, चांदी ।
रूबकार—(ना० पु०) हुक्म (हिं०) हुकुम, आज्ञा ।
रूबकारी—(ना० स्त्री०) सुनावणी ।
रूबरू—
रोबरू— } (अ०) मुँह के सामने (हिं०) प्रत्यक्ष तोंडासमोर, तोंडावर ।
रूमटी—(ना० स्त्री०) मिष, बहाणा, युक्ति, लुच्चेगिरी, खुबी ।
रूमाल—(ना० पु०) अंगोछा (हिं०) आंगपुसणें, (चा हातरुमाल, मळवस्त्र ।
रूसना—(अ० क्रि० "रुठना" पहा ।

रूसी—(ना० स्त्री०) चाँई, सिर का मैल (हिं०) कोंडा, भुस्सा, डोक्यांतील मळ ।
रूह—(ना० स्त्री०) आत्मा, मन, अंतःकरण ।
रूहा—(वि०) पुराना (हिं०) जुना, पुराणा ।
रेंक—(ना० स्त्री०) गाढवाचे ओरडणें ।
रेंकना—(अ० क्रि०) गाढवा सारखें ओरडणें ओडरणें (गाढव)
रेंगटा—(ना० पु०) गाढवाचें पिल्लूं ।
रेंगना—(अ० क्रि०) रांगणें, पोटावर फरपटणें ।
रेंगनी—(ना० स्त्री०) औषधि विशेष ।
रेंट—(ना० स्त्री०) रहाट, पाणी ओढण्याचा रहाट किंवा चक्र; शेंबूड ।
रेंटा—(ना० पु०) शेंबूड, जळमट ।
रेंड—(ना०पु०) } एरंड का तेल (ना०पु०) एरंडेल ।
रेंड़ी—(ना०स्त्री) }
रेंदी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा खरबज ।
रेंरें—(ना० स्त्री०) लहान मुलाचें रडणें ।
रेंहट—(ना० स्त्री०) शेंबूड ।
रेंहटा—(ना० पु०) चरखा (हिं०) रहाट ।
रेकान—(ना० स्त्री०) नदीच्या पाण्याच्या टप्याच्या बाहेरची जमीन, नदीबूड नसलेली जमीन ।
रेख— } (ना० स्त्री०) लकीर (हिं०) ओळ,
रेखा— } रेघ, चिन्ह, बिन्दु, भाग्य, प्रारब्ध, ।
रेगिस्तान—(ना० पु०) वालुकामय प्रदेश वाळवंट ।
रेघारी—(ना० स्त्री०) लहान रेखा, चिन्ह, खाचणी, कोरणी ।
रेज़गी—(ना० स्त्री०) तुकड़ा, लहान नाणें ।
रेज़ा—(ना० पु०) लहान तुकडा, कण ।
रेतना—(स० क्रि०) छीलना (हिं०) सोलणें, गुळगुळीत करणें, झील आणणें, ओप देणें, उजळणें ।
रेतल—(वि०) रेतीला (हिं०) वाळूचा, रेताळ ।
रेता—(ना० पु०) बालू (हिं०) वाळू ।
रेताई—(ना० स्त्री०) उजळणावळ, उजळा देण्याची मजूरी ।
रेतियाना—(स० क्रि०) साफ़ करना (हिं०) गुळगुळीत करणें, उजाळा देणें ।
रेती—(ना० स्त्री०) वाळूची जमीन ।
रेतीला—(वि०) "रेतल" पहा ।
रेतुआ—(ना० पु०) उजाळा देणारा ।
रेफ—(ना० पु०) रकार, र अक्षर ।
रेल—(ना० स्त्री०) रेल्वे ट्रेन किंवा डवा ।
रेलना—(स०क्रि०) ढकेलना (हिं०) ढकलणें, दडपणें, धक्का देणें ।
रेलपेल—(ना० स्त्री०) रेलचेल, गर्दी ।
रेला—(ना० पु०) बाढ़ (हिं०) नदीचा पूर, धक्का, झोंका, हल्ला, पशूंची रांग ।
रेवड़—(ना० पु०) कळप, खिल्लार, झुंड, थवा ।
रेवड़ी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची मिठाई ।
रेशम—(ना० पु०) रेशीम ।
रेशमी—(वि०) रेशमाचें, रेशमी ।
रेशा—(ना० पु०) तंतू, अंब्यातील केशर ।
रेह—(ना० स्त्री०) मातींतील एक क्षार विशेष ।
रेहड़ (ना० स्त्री०) नापीक किंवा खारी जमीन ।
रेहडू—(ना० पु०) बिनचाकाची गाडी, घण ।
रेहला—(ना० पु०) कुळीथ, हुलगा ।
रेही—(ना० स्त्री०) पृथ्वीतून खणून काढलेला क्षार ।
रेहू—(ना० स्त्री०) एक जातीचा मासा ।
—पेहू—(ना० स्त्री०) "रेल पेल" पहा ।
रैदास—(ना० पु०) रोहिदास, चामारांची एक जात ।
रैन—(ना० स्त्री०) रात (हिं०) रात्र ।
रोआं—(ना० पु०) रोंगटा (हिं०) रोमांच ।
रोआई—(ना० स्त्री०) विलाप, रोदन, हाहाकार ।
रोआना—(स० क्रि०) रडविणें, चिडविणें ।
रोआस—(ना० स्त्री०) रुलाई (हिं०) रडें, रडण्याची इच्छा ।
रोआसा—(वि०) नाखुष, रडकुंडीला आलेला ।
रोएँ—(ना० स्त्री०) रोमांच, अंगावरील केस ।
रोंगटा—(ना० पु०) "रोआं" पहा ।

रोंगटी—(ना० स्त्री०) युक्ति, खुबी, भांडण, धूर्तता, ठकबाजी।

रौंट— } (ना० स्त्री०) छल (हिं०) कपट; प्रतारणा, मिष।
रौंटी— }

रौंटना—(अ० क्रि०) इनकार करना (हिं०) नाकारणें, छक्के पंजे करणें।

रौंपना—(स० क्रि०) लगाना, गाड़ना (हिं०) लावणें किंवा पुरणें (झाड़)।

रोंक—(ना० पु०) प्रतिरोध, आडकाठी।

—टोक—(ना० स्त्री०) विरोध, आडकाठी।

रोक— } (ना० पु०) रोख, रोख पैसे।
रोकड़— }

रोकड़िया—(ना० पु०) खजाञ्ची (हिं०) खजीनदार।

रोकन—(ना० स्त्री०) "रोंक" पहा,

रोकना—(स० क्रि०) आडकाठी करणें, आडविणें, विरोध करणें।

रोकू—(ना० पु०) रोकनेवाला (हिं०) विरोधी, आडविणारा, बाधा आणणारा।

रोग—(ना० पु०) बीमारी (हिं०) रोग, दुःखणें।

रोगभू—(ना० पु०) देह; शरीर।

रोगिया—(वि०) रोगी, अजारी।

रोचक—(वि०) रुचकर-सुंदर, मनोहर।

रोचना—(ना० स्त्री०) पिवळा रंग।

रोज—(ना० पु०) विलाप, रोदन।

रोज़—(ना० पु०) दिवस।

—बरोज़,—मर्रा—(अ०) दररोज।

—नामचा—(ना० पु०) दिनचर्या लेख।

रोज़गार—(ना० पु०) नौकरी पेशा (हिं०) नोकरी, चाकरी, उद्योगधंदा।

रोज़ा—(ना० पु०) व्रत, उपवास।

रोज़ाना—(अ०) दैनिक, आह्निक।

(ना० पु०) भत्ता।

रोज़ी—(ना०स्त्री०) रोजची मजूरी, रोजचा भत्ता, वृत्ती।

रोज़ीना—(ना०स्त्री०) नेमणूक, रोजचें, वेतन, मुशारा, मजूरी।

रोझ—(ना० पु०) एक प्रकारचें काळवीट, हरणाची एक जात।

रोट— } (ना० पु०) बड़ी रोटी (हिं०) भाकरी, जाड भाकरी।
रोटा— }

रोटी—(ना० स्त्री०) भाकरी।

—कपड़ा—(ना० पु०) अन्न वस्त्र।

रोड़ा—(ना० पु०) बड़ा कंकर (हिं०) दगडाजी कपरी किंवा तुकड़ा, पंजाबांतील एक वाण्याची जात।

रोध—(ना० पु०) किनारा (हिं०) कांठ, तट।

रोधन—(ना० पु०) रोकाव (हिं०) अटकाव, प्रतिबंध।

रोना—(अ० क्रि०) रडणें, विलाप करणें।

—पीटना—(अ० क्रि०) रडून आकांत करणें।

रोपर—(ना० पु०) लावलेलें भाताचें रोप।

रोर—(ना० स्त्री०) शोर (हिं०) दंगा, गडबड, हुल्लड़।

रो रोकर—(अ०) अत्यन्त कष्टानें।

रोलना—(स० क्रि०) गुळगुळीत करणें, साफ करणें

रोली—(ना० स्त्री०) कुंकुम, गंध, रवा।

रोशन—(वि०) चमकदार, स्वच्छ।

—दान—(ना० पु०) झुरूकें, साणें।

रोशनाई—(ना० स्त्री०) स्याही (हिं०) शाई।

रोशनी—(ना० स्त्री०) चमक, दृष्टि, आरास।

रोसना—(अ० क्रि०) गुस्से होना (हिं०) रागावणें। रुशणें, नाखुष होणें।

रोहट—(ना० स्त्री०) चिल्लाहट (हिं०) ओरड; रडें; रोदन।

रौंदना— } (स० क्रि०) कुचलना (हिं०) पायाखाली तुडविणें, कुचलणें।
रौंधना— }

रौ—(ना० स्त्री०) बहाव (हिं०) ओघ, ओढ।

रौग़न—(ना० पु०) चरबी; माखण, ओशट, स्नेह।

—ज़र्द—(ना० पु०) तूप।

रौना+—(ना० पु०) गौना, द्विरागमन।

रौर—
रौला— } (ना° पु०) शोर (हिं°) "रोर" पहा। बखेड़ा, धूमधाम, तंटा।

—::०::—

ल

लकड़ फोड़—(ना° पु०) लाकुडफोड्या।

लड़कहारा—(ना° पु०) लाकड़ें फोडणारा किंवा विकणारा।

लकड़ा—(ना° पु०) सोटा, तरस।

लकड़ी—(ना° स्त्री०) लाकूड, जळण, काठी, (वि०) रोड, रोडका।

लक़ब—(ना° पु०) पदवी, आडनाव, नांवचा।

लक़वा—(ना° पु०) रोग-विशेष—अर्धांग।

लकीर—(ना° स्त्री०) पंक्ति, ओळ, कापडाचें कांठ।

लक्कड़—(ना° पु०) डंडा (हिं°) लाठी, काठी, छड़ी, दंडुका।

लक्का—(ना° पु०) पंख्या सारख्या शेपटीचें कबूतर।

लखना—(स° क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें, समजणें, समजून घेणें।

लखलखा—(ना° पु०) मूर्छेची औषधी।

लखलखाना—(अ० क्रि०) हाँफना (हिं०) धापा टाकणें।

लखलूट—(वि०) खर्चीला (हिं०) खर्चीक, अपव्ययी।

लखाऊ—(वि०) लखने योग्य (हिं०) पहाण्या सारखा, महत्वाचा।

लखाव—(ना° पु०) पहाणें, दृष्टी।

लखिया—(ना° पु०) लखनहार (हिं०) पहाणारा, जाणणारा, समजणारा।

लखेरा—(ना° पु०) लाख चढ़ैया (हिं०) लाखेचें काम करणारा, लाखेच्या वस्तू विकणारा।

लखोटा—(वि०) लाख लावलेला।

लखौरा—(वि०) लाखी (हिं०) लाखेचा केलेला।

लक्खी—(वि०) बहुमूल्य, लाखरूपयाचां।

लग—(अ०) तक (हिं०) पर्यंत।

—भग—(अ०) जवळ जवळ, आदमासें।

—चलना—(अ० क्रि०) मिळून मिसळून वागणें, मैत्री संपादन करणें।

लगड़—(ना° पु०) बाज़ (हिं०) बहिरी ससाणा, श्येन।

लकड़ा—(ना° पु०) तरस।

लगन—(ना° पु०) लगाव (हिं०) सम्बन्ध, प्रेम, इच्छा, मुहुर्त निश्चय, वाग निश्चय।

लगना—(अ० क्रि०) लागणें, सम्बन्ध येणें, वाटणें, चिकटणें, शिवणें, जुळणें, लक्ष देणें, किंमत पडणें, पोहोचणें, मार लागणें, गुँग होणें।

लगवाना—(स० क्रि०) लाविणें।

लगातार—(अ०) एक सारखें, सतत; निरंतर।

लगान—(ना° पु०) महसूल (हिं०) फाळा, कर।

लगाना—(स० क्रि०) लाविणें; बन्द करणें; कामावर घेणें; पेरणें, उपयोग करून घेणें।

लगाम—(ना° स्त्री०) लगाम; वेसण।

—बे—(वि०) उद्धट; मस्तीखोर।

लगाव—(ना° पु०) सम्बन्ध, नातें, प्रेम, मदत।

लगावट—(ना° स्त्री०) संबंध, नातें; लक्ष, प्रेम।

लगुड़—
लगुर— } (ना°पु०) काठी; सोटा; लोखंडी सळी।

लगुंहा—(वि०) मनभावन (हिं०) मनोहर; सुन्दर।

लगुआ—
लगुवा— } (ना°पु०) यार (हिं०) मित्र, जार; उपपति।

लग्गा—(ना° पु०) प्रेम, प्रीती, नांवव्ल्हविण्याचा बांबू।

लग्गी—(ना° स्त्री०) नाव चालविण्याची लहान काठी, वेळूचा तुकडा।

लग्नक—(ना° पु०) जामिन

लग्ना—(का° पु०) गायक, भाट।

लङ्क—(ना° पु०) ढीक; लगामाची दोरी; कंबर; लंका।

लङ्का—(ना° पु०) लंका।

लङ्ग—(ना० स्त्री०) ओर (हिं०) बाजू, दिशा ।
लङ्ग—(वि०) लंगडा ।
(ना० पु०) लंगडेपणा, कमीपणा ।
लङ्गड़ाई—(ना० स्त्री०) "लङ्ग" पहा ।
लङ्गड़ाना—(अ० क्रि०) लंगडत चालणें ।
लङ्गवाड़ा—(ना० पु०) शंभर, एकशे ।
लङ्गर—(ना० पु०) दांताळें, फण, नांव बांधण्याची दोरी, नांगर, स्वयंपाक घर, भिक्षा, स्त्रियांचा पायांतील एक प्रकारचा दागिना ।
—खाना—(ना० ०) भिक्षा-गृह ।
—गाह—(ना०) बन्दर, जहाजें लागण्याचें ठिकाण ।
लङ्गरी—(ना० स्त्री०) थाली, थरिया (हिं०) पितळी, परात, ताट ।
लङ्गी—(ना० स्त्री०) लध्वी, लघुशंका ।
लङ्गूचा—(ना० पु०) खाण्याचा एक पदार्थ ।
लङ्गूर—(ना० पु०) वानर, मोठ्या शेपटीचा वानर ।
लंगोट—(ना० पु०) लंगोटा, लंगोटी ।
—का सच्चा—(ना० पु०) खरा ब्रह्मचारी, साधू ।
लंघना—(अ० क्रि०) नांघा जाना (हिं०) ओलाडणे उल्लंघन करणें ।
लंघनी—(ना० स्त्री०) व्रत, उपवास, फाक्या ।
लचक—(ना० स्त्री०) झुकाव (हिं०) झोंक, लवचीकपणा, वाकणें ।
लचकना—(अ० क्रि०) वाकणें, उडणें ।
लचका—(ना० पु०) धक्का, नाळ, झोंक, एक प्रकारचा मोसा ।
लचकाना—(स० क्रि०) हिलाना (हिं०) हलविणें वाकविणें, हिसका बसविणें ।
लचना—(अ० क्रि०) वाकडा होणें, वाकणें, झुकणें, तिरवा होणें ।
लचलचाना—(अ० क्रि०) लवचीक होणें, मऊ आसणें किंवा होणें ।
लचर—(वि०) कमज़ोर (हिं०) ढिला, अशक्त ।
(ना० पु०) अडाणी, मूर्ख, मूढ, अबोध ।

लचाना—(स० क्रि०) झुकाना (हिं०) झुकविणें, वाकविणें, तिरवा करणें ।
लच्छा—(ना० पु०) गुच्छा, झुबका, हार विशेष ।
लजकारिका—(ना० स्त्री०) लजवन्ती (हिं०) लाजाळूचें झाड ।
लजलजा—(वि०) गोंददार (हिं०) चिकाचा, चिकट, चिकण ।
लजलजाना—(अ० क्रि०) मुलायम होना (हिं०) मऊ किंवा गुळगुळीत होणें ।
लजवन्ती—(ना० स्त्री०) "लज-कारिका" पहा ।
लजवाना—(स० क्रि०) शर्माना (हिं०) लाजविणें ।
लजाऊ—(वि०) शर्मनाक (हिं०) लाजिरवाणां, अपयशस्कर, यशोहर ।
लजाना—(स० क्रि०) लाजविणें; लज्जित होणें ।
लजालू—(वि०) शर्मीला (हिं०) लजाळू; संकोची; विनयशील ।
लजियाना—(स० क्रि०) लाजविणें ।
लज़ीला—(वि०) "लाजाऊ" पहा ।
लट—(ना०स्त्री०) केस, कल्ला, दोरा, जटा ।
—धारी—(ना० पु०) फकीर, साधू ।
लटक—(ना० स्त्री०) ढंग, रीति प्रकार, नखरा, हावभाव ।
लटकन—(ना० पु०) लोंबणारा दागिना ।
लटका—(ना० पु०) टोना (हिं०) मंत्र, जादू ।
लटकाना—(स० क्रि०) झूलना (हिं०) टांगणें ।
लटकाव—(ना० पु०) टंगाव (हिं०) टांगणें ।
लठना—(अ० क्रि०) पतला होना (हिं०) रोडणें, अवनती होणें, गरीब होणें ।
लटपट—(वि०) फंसा (हिं०) अडकलेला, गुंतलेला ।
लटपटा—(वि०) खिलाड़ी (हिं०) खेळकर, विनोदी, ढिला, दाट ।
लटपटाना—(अ० क्रि०) धडपड़णें, थरथरणें, ठमकणें, नटणें, विचलित होणें; मागें हटणें ।
लटा—(वि०) दुबला (हिं०) दुर्बल ।
लटाई—(ना० स्त्री०) दोरा गुंडाळण्याचें रीळ, कुंकडें ।

लटी—(ना० स्त्री०) वेटाळा; वेटाळें, कुकडें ।
लटूरी—(ना०स्त्री०) बाल (हिं०) केस, लहान मुलाची शेंडी, झुलणें ।
लटूरियाँ—(ना० स्त्री०) लांडी शेंडी ।
लटोरा—(ना० पु०) एक प्रकारचा पक्षी ।
लट्टू—(ना० पु०) भौंरा (हिं०) भोंवरा, एक प्रकारचें खेळणें ।
लट्ठर—(वि०) शिथिल, ढिला, थंड, आळशी, सैल, सुस्त ।
लट्ठा—(ना० पु०) डण्डा (हिं०) सोट, सोंटा ।
लठ—(न ० पु०) काठी, सोटा, कापड मोजण्याचा गज, मूर्ख मनुष्य, अशिक्षित मनुष्य ।
—बाज़ी—(ना० स्त्री०) झोडपट्टी, चोपणें, चोप ।
लठालंठी—(ना० स्त्री०) आपस की लठमार (हिं०) आपापसांतील मारामारी ।
लठियाना—(स० क्रि०) लाठीनें मारणें, छडी मारणें ।
लठैत—(ना० पु०) लाठी खेळण्यांत कुशल असा मनुष्य, लाठीवाला ।
लड़—(ना० स्त्री०) लरी (हिं०) ओळ, पंक्ति, माला, रात्र।
लड़कपन—(ना० पु०) लड़काई (हिं०) बाळकपण ।
लड़का—(ना० पु०) छोरा, छोकरा (हिं०) बालक शिशु ।
लड़कों का खेल—(ना० पु०) अत्यन्त सोपी गोष्ट ।
लड़काई—(ना० स्त्री०) "लड़कपन" पहा ।
लड़की—(ना० स्त्री०) पुत्री, कन्या, कुमारी ।
लड़कोरी—(ना० स्त्री०) आई; लेकुरवाळी ।
लड़खड़ाना—(अ० क्रि०) डगमगाना (हिं०) डगमगणें, धडपडणें, अस्थिर होणें झोके जाणें ।
लड़ना—(अ० क्रि०) झगड़ना (हिं०) भांडणें, तंटा करणें, मत्सर करणें ।
लड़न्त—(ना० स्त्री०) भांडण, कुस्ती ।
लड़बड़ा—(वि०) तुतला (हिं०) चोचरा, थोतरा ।
लड़बड़ाना—(अ० क्रि०) तुतलाना (हिं०) चोचरें बोलणें, अस्पष्ट उच्चार करणें ।

लड़बावला—(हिं०) बेवकूफ (हिं०) मूर्ख, वेडा, खुळा, मूढ, पागल ।
लड़वैया—(ना० पु०) लड़नेवाला (हिं०) योद्धा,वीर, लढाऊ मनुष्य, पैलवान, (वि०) लढणारा, कुस्ती, खेळणारा ।
लड़ाई—(ना० स्त्री०) युद्ध, संग्राम; संग ।
—का घर—(ना० पु०) आगलाव्या, भांडणलावणारा, कळीचा नारद, कज्जेदलाल, कळलाव्या, घरभेद्या, लावालावी करणारा, खजाळ ।
लड़ाका— लड़ाका— } (वि०) झगडालू (हिं०) भांडखोर, भांडकुदळ, दंगेखोर ।
लड़ाना—(स० क्रि०) भांडण लावणें, भांडणें ।
लड़ियाना—(स० क्रि०) गूथना (हिं०) गुँडाळणें, लड बनविणें ।
लड़ी—(ना० स्त्री०) "लड़" पहा ।
लड्डू—(ना० पु०) लाडू, मोदक, मिठाई ।
लढ़ा— लढ़िया— } (ना० पु०) गाडी; भाड्याची गाडी ।
लढ़ियाना—(स० क्रि०) दुहेरी करणें, वस्त्राला कांठ लावणें ।
लढ़ी—(ना० स्त्री०) छोटी गाड़ी (हिं०) लहान गाडी।
लंठ—(वि०) गँवार (हिं०) निर्बोध, अबोध, अज्ञानी।
लंडूरा—(वि०) अनाथ, असहाय, एकाकी ।
लत—(ना० स्त्री०) बुरी आदत (हिं०) वाईट चाल, सवय, खोड, लतामंडप, लाथ ।
—खोर—(वि०) लाथखाऊ, हलकट ।
—खोरा—(ना० पु०) उंबरा, गुलाम ।
लतरी—(ना० स्त्री०) पुरानी जूती (हिं०) फाटका जोडा, जुना जोड़ा ।
लताड़—(ना० स्त्री०) फटकार (हिं०) अपमान, आळ, निन्दा ।
लताड़ना—(स० क्रि०) अपमान करणें, निन्दा करणें, शिव्या देणें ।

लतिया—
लती— } (वि०) वाईट खोडीचा, वाईट सवयीचा।

लतियाना—(स० क्रि०) लात मारना (हिं०) लाथ मारणें।

लत्ता—(ना० पु०) चीथड़ा (हिं०) चिंधी, चिरकुट, फाटका कपड़ा।

—कपड़ा—(ना० पु०) कापडें।

लथड़ना—(अ० क्रि०) चिखलांत भिजणें।

लथड़पथड़—(वि०) लबालब (हिं०) भिजलेला, ओथंबलेला।

लथेड़ना—(स० क्रि०) चिखलांत भिजविणें, मिसळणें, एक करणें।

लदना—(अ० क्रि०) ओझें लादणें, ओझ्याखालीं मरणें।

लदफन्दा—(ना० पु०) गट्ठे बांधणें व चढविणें।

लदवाना
लदाना } (स० क्रि०) लादविणें, ओझें घालविणें किंवा चढविणें।

लदा—(ना० पु०) बोझ (हिं०) ओझें, भरताड, बारदाने।

लद्दू—(ना० पु०) ओझें लादण्याचें जनावर, भारवाही जनावर।

लद्धड़—(वि०) कसेंतरी बांधलेलें, ओबड़धोबड़, बांधलेलें।

लप—(ना० स्त्री०) पसर (हिं०) पसा, ओंझल, मूळभर।

लपक—(ना० स्त्री०) चमक, उडी, झडप।

लपकना—(अ० क्रि०) झडप मारणें, उडी घेणें, झडप घालणें, हल्ला करणें।

लपका—(ना० पु०) झपाटा, आक्रमण, स्फूर्ती, शीघ्रता घाई।

लपकाना—(स० क्रि०) हात पसरणें, अभिलाषा करणें।

लपकी—(ना० स्त्री०) टांका, शिवण।

लपची—(ना० स्त्री०) मछली (हिं०) मासा।

लपझप—(वि०) तरतरीत, हुषार।

(अ०) झटकन, जल्दीनें।

लपट—(ना० स्त्री०) महक (हिं०) सुगन्ध।

लपटना—(अ० क्रि०) चिटकणें, लागणें।

लपटा—(ना० पु०) तृण विशेष, संबंध, नातें।

लपसी—(ना० स्त्री०) शिरा, सांजा, रस्सा।

लपड़शपड़—(ना० स्त्री०) बकवाद (हिं०) धरसोड, वितंडवाद, हेंगाडी भाषा।

लपलप—(अ०) झटपट, झपझप।

लपाटिया
लपाटी } (ना० पु०) झूंठा (हिं०) खोटें बोलणारा, ·ात्या, लबाड, सात लबाड।

लपेट—(ना० स्त्री०) ढक्कन (हिं०) झांकण, वेष्टण।

—झपेट—(ना० स्त्री०) टालमटूल (हिं०) बहाणा, चालढकल, हयगय।

लपेटन—(ना० स्त्री०) वेष्टन, रुमाल, ठूण (मागावर कापड विणतानां तें ज्याच्यावर गुंडाळलें जातें तें लाकूड।)

लपेटना—(स० क्रि०) गुंडाळणें, वेष्टणें।

लपेटवाँ—(वि०) ऐंठवाँ (हिं०) पीळ दिलेला, गुंडाळलेला।

लप्पड़—(ना० पु०) चपत (हिं०) थप्पड़, चपाती।

लप्पा—(ना० पु०) जर, जरीची वेलबुट्टी।

—डुक्की-(ना० स्त्री०) मुष्टियुद्ध।

लफंग—(ना० पु०) उडाणटप्पू, हलकट मनुष्य।

लफ़्ज़—(ना० पु०) शब्द, म्हणणें।

—ब लफ़्ज-(अ०) शब्दशः।

लफ़्ज़ी—(वि०) अक्षरशः।

—तर्जुमा-(ना० पु०) अक्षरशः भाषांतर।

—बहस-(ना० स्त्री०) शाब्दिक वादविवाद।

लब—(ना० पु०) ओंट, किनारा, कांठ, थुंकी।

लबड़खन्दा—(वि०) नटखट (हिं०) वात्रण, खोटें बोलणारा, लबाड।

लबड़गट्टा—(वि०) नीच, चिडखोर; हलकट।

लबड़ चटाई—(ना० स्त्री०) सूखी चूंची (हिं०) बिनदुधाचें स्तन पान, निःसत्व स्तनाग्र।

लवड्घोंघों—(ना० स्त्री०) अंधाधुन्ध (हिं०) घोंटाळा गोंधळ, खोटा व्यवहार ।

लबड़सबड़—(ना० पु०) बकवाद (हिं०) मूर्खपणा, बाष्कळ गप्पा ।

लबनी—(ना० स्त्री०) झाडावरून ताडी साठविण्याचें भांडें ।

लबरघट्टा+—(वि०) चिडखोर, मिजासखोर, सोंगळ ।

लबरा+—(ना० पु०) झूंठा (हिं०) खोटा, लबाड ।

लबलबा—(ना० पु०) तालीम बाज मनुष्य ।

(वि०) चिकाचा, चिकट, चिकण ।

लबलेस—(ना० स्त्री०) चापलूसी (हिं०) लुच्चेगिरी ।

लबलोस—(वि०) नंगा (हिं०) नागडा, दिगंबर ।

लबादा—(ना० पु०) लम्बा अंगरखा (हिं०) लांब आंगरखा, दसराचा रुमाल ।

लबार—(ना० पु०) "लबरा" पहा ।

लबालब—(वि०) लबरेज़ (हिं०) कांठोकांठ, टंकोटंक ।

लबी—(ना० स्त्री०) चीनी की चासनी (हिं०) साखरेचा पाक, काकवी, गूळकरण्या करितां काहिलींत ओतलेला उसाचा रस ।

लबेरा—(ना० पु०) फळ ।

लमकना—(अ० क्रि०) लांब टांगा टाकणें, जोरानें चालणें, घाईनें चालणें ।

लमकाना—(स० क्रि०) हाथ बढ़ाना (हिं०) हात पुढें करणें, कांहीं तरी घेण्याकारी हात लांब करणें ।

(ना० पु०) ससा ।

लमछड़—(ना० पु०) लंबी छड़ी (हिं०) लांब काठा ।

लमछड़ा—(वि०) लंबा (हिं०) उँच, लंब टांग्या ।

लमतड़ंगा—(वि०) उंच व दांडगा; धिप्पाड ।

लमतंगड़—(ना० पु०) करकोचा, सारस, घोड़ा किंवा घोड़े काठी ।

लमहा—(ना० पु०) खरहा (हिं०) ससा ।

लम्बूर—(ना० स्त्री०) लोमड़ी (हिं०) खोंकड ।

लम्बर—(ना० पु०) नंबर; परीक्षेंतील गुण, दर्जा, योग्यता ।

वार—(अ०) पाळी पाळीनें, एकामागून एक ।

लम्बा—(वि०) लांब; उंच, मोठा ।

--चौड़ा—(वि०) चौरस; लांब लचक ।

लम्बाई—(ना० स्त्री०)
लम्बान—(ना० पु०) } आयत (हिं०) लंबी ।

चौड़ाई—(ना० स्त्री०) लांबी रुंदी, आकार ।

लम्बाना—(स० क्रि०) लांब करणें, लांबविणें ।

लम्बियां—(ना० स्त्री०) उडी, नाचणें वागडणें ।

लम्बू—(ना० पु०) लांबटांग्या, उंच मनुष्य ।

लम्भा—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची साखळी ।

(ना० पु०) ससा ।

लय—(ना० स्त्री०) गुञ्जी, संगीत शास्त्रांतील कालविशेष ।

लयारी—(ना० पु०) भेड़िया (हिं०) लांडगा ।

लर—(ना० पु०) मोजण्याची काठी ।

लर्छा—(ना० पु०) कुकड़ें, कोंपरी ।

ललक—(ना० स्त्री०) इच्छा, अभिलाषा, लहर, तरंग, उत्सुकता ।

ललकना—(स० क्रि०) अभिलाषा करणें; हल्ला करणें ।

ललकाना—(स० क्रि०) झगड़ा उठाना (हिं०) भांडण लावणें ।

ललकार—(ना० स्त्री०) पुकार (हिं०) हाक, प्रोत्साहन, धमकी)

ललकारना—(स० क्रि०) पुकारना (हिं०) हाक मारणें धमकी देणें, भिवविणें ।

ललगड़ा—(ना० पु०) वानर, कपि, मर्कट ।

ललचाना—(स० क्रि०) लुभाना (हिं०) मोहविणें, मोह पाडणें ।

ललन—(ना० पु०) खुशी (हिं०) आनंद, खेळ, क्रीड़ा, कौतुक ।

लला—
लल्ला— } (ना०) लड़का (हिं०) बालक, पोर, मुलगा ।

(वि०) प्रिय, लाड़का, बाब्या ।

ललाम—(वि०) सुन्दर, मनोहर, श्रेष्ठ ।

ललियाना—(स० क्रि०) फुसलाना (हिं०) फुसलावून नेणें, आशा करणें, गोंजारणें, आळविणें, लाडी गोडी करणें।

लली— } (ना० स्त्री०) मुलीला प्रेमानें हाक मारण्याचें
लल्ला— } नांव।

लल्लो—(ना० स्त्री०) जबान (हिं०) जीभ, अभिलाषा।
—पत्तो—(ना० स्त्री०) लडी गोडी, खुशामत।

लवन—(ना० पु०) कटनी; कटाई (हिं०) कापणी।

लवा—(ना० पु०) पक्षि विशेष।

लवाक— } (ना० पु०) हँसवा, वाटिया (हिं०)
लवाखक— } कोयती, विळा, खराळी।

लश्कर—(ना० पु०) फ़ौज (हिं०) सेना, सैन्य।

लस—(ना० पु०) चिकटा, ओल, सार, चिचळ।

लसकना—(अ० क्रि०) ओला होणें; चिघळणें।

लसना—(अ० क्रि०) सुशोभित होणें, सजणें।

लसलसा—(वि०) चिपकीला (हिं०) चिकट; लसदार, चिकचिकीत।

लसलसाना—(अ० क्रि०) चिकचिकीत होणें।

लसियाना—(अ०) गिळगिळीत होणें।

लस्सी—(ना० स्त्री०) पाणी घातलेलें दूध।

लहंगा—(ना० पु०) घाघरा।

लहंडा—(ना० पु०) म्हशींची झुण्ड।

लहक—(ना० स्त्री०) चमक, चकाकी।

लहकना—(अ० क्रि०) चमकना (हिं०) चकाकणें, प्रकाशित होणें।

लहकाना—(स० क्रि०) धौंकना (हिं०) जाळ करणें, चिडविणें; क्षुब्ध करणें।

लहकारना—(स० क्रि०) घोडयाला थाप मारणें।

लहकावट—(ना० स्त्री०) चमक; चकाकी।

लहकीला—(वि०) चमकीला (हिं०) चकचकीत।

लहकौर— } (ना० पु०) वराला दही व साखर खाऊ
लहकौवर— } घालणें; विवाहांतील एक विधि।

लहड़x—(ना० पु०) लहान बैलगाड़ी।

लहना—(स० क्रि०) मिळणें; प्राप्त होणें (अ० क्रि०) साधणें; कामीं येणें (ना० पु०) भाग (हिं०) भाग्य, दैव।

लहबर—(ना० पु०) तोता (हिं०) पोपट।

लहर—(ना० स्त्री०) ऊर्मी; तरंग; लाट; शौक।

लहरना— } (अ० क्रि०) हिलना (हिं०) हलणें;
लहराना— } आंदोलन खाणें; तरंग उठणें।

लहर-बहर—(ना० स्त्री०) अभ्युदय; चलती।

लहरा—(ना० पु०) कंप, गाण्यांतील तान पहाडी आवाज किंवा सूर।

लहरिया—(ना० पु०) एक प्रकारचा कपड़ा; रंगीत कपडा।

लहर्रा—(ना० पु०) बाज़ड़ा (हिं०) बाजरी।

लहलहा—(वि०) खिलता (हिं०) हालणारा; उमलणारा।

लहलहाना—(अ० क्रि०) हिरवागार होणें; फडफडणें; भरभराट होणें; हालणें।

लहलोट—(वि०) लेल्हह (हिं०) कर्ज कधींच चुक्ते न करणारा।

लहसन—(ना० पु०) महोसा (हिं०) अंगावरील तिल; अंगावरील चिन्ह विशेष।

लहसनिया—(ना० पु०) एक प्रकारचा हिरा मांजराचा डोळा।

लहुरा—(वि०) छोटा (हिं०) लहान; धाकटा।

लहू—(ना० पु०) लोहू; खून (हिं०) रक्त; रुधिर।
—लुहान—(वि०) रक्तानें डागलेला।

लाइलाज—(वि०) निरुपाय; ना इलाज।

लाइल्म—(वि०) मूर्ख; अज्ञानी, अशिक्षित।

लाई—(ना० स्त्री०) लाधा।

लांक—(ना० स्त्री०) कमर (हिं०) कंबर; कटि।

लांग—(ना० स्त्री०) कांछ (हिं०) काचा।

लांगटेर—(ना० स्त्री०) कतार (हिं०) ओळ; क्रम, पंक्ति।

लांघना—(स० क्रि०) पार होना (हिं०) ओलांडणें; उल्लंघणें।

लाँप—(ना० स्त्री०) फलांग (हिं०) उडी; झांप, उसली ।

लाकलाम—(अ०) निस्सन्देह (हिं०) निः संशय; निरुत्तर ।

लाखना—(स० क्रि०) लाह लगाना (हिं०) लाख लावणें; बन्द करणें ।

लाग—(ना० पु० स्त्री०) सम्बन्ध; बरोबरी, द्वेष, विरोध शत्रुता, वैर ।

—ड़पेट—(ना० स्त्री०) कृतघ्नता; गैर समज ।

लागत—(ना० स्त्री०) मोल (हिं०) किंमत, खर्च ।

लाचार—(वि०) असहाय (हिं०) निरुपायी; असमर्थ

लाचारी—(ना० स्त्री०) नाउम्मेदी (हिं०) निरुत्साह, असामर्थ्य, कार्याक्षमता; अक्षमता ।

लाजवाब—(नि०) निरुत्तर, निरुपम ।

लाज़िम—(वि०) आवश्यक, महत्त्वाचा ।

लाझा—(ना० पु०) लवचीकपणा, धातू; वीर्य, शुक्र; वितेवेलीं होणारा स्राव ।

लाट—(ना० पु०) मालिक (हिं०) धनी (हा शब्द, इंग्रजी लॉर्ड शब्दाचा अपभ्रंशआहे) ।

लाट—(ना० पु०) खंभा (हिं०) खांब; स्तंभ ।

लाठ—(ना० पु०) मोठा खांब, लोखंडी खांब ।

लाठी—(ना० स्त्री०) सोटा, काठी, दंडुका ।

लाड़— } (ना० पु०) प्रेम; लाड; क्रीडा; लाड़ी गोडी ।
लाड़—

लाड़ला— } (वि०) प्यारा (हिं०) लाडका, प्रेमाचा; प्रिय ।
लाडला—

लाडो—(वि०) प्रिय; लाडका ।

लात—(ना० स्त्री०) लाथ ।

लाद—(ना० स्त्री०) बोझ (हिं०) ओझें ।

लादना—(स० क्रि०) बोझ धरना (हिं०) ओझें, लादणें; ओझें चढविणें ।

लादिया—(ना० पु०) बोझा लादनेवाला (हिं०) ओझें लादणारा ।

लादी—(ना० स्त्री०) गट्ठर (हिं०) गाठोडें लहानसें गाठोडें, बोचकें ।

लादू—(वि०) ओझें लादण्या जोगा ।

लानत—(ना० स्त्री०) निंदा, शाप ।

—का मारा—(वि०) निंदित, शापित ।

लानती—(वि०) निंदित, अतिदुष्ट, कुत्सित ।

लाना—(स० क्रि०) ले आना (हिं०) आणणें ।

लाफना+—(अ० क्रि०) कूदना (हिं०) उडीमारणें ।

लाम—(ना० स्त्री०) रिंगण, रणक्षेत्र, सैन्यभाग ।

लामज़हब—(वि०) अधर्मी, नास्तिक ।

लायक़—(वि०) योग्य, समर्थ, थोर, विद्वान, विनीत ।

—ऐतबार—(वि०) विश्वासार्ह ।

लार—(ना० पु०) थुंकी, लाळ ।

लाल—(ना० पु०) माणिक ।

लाल—(वि०) तांबडा, जळता, रागावलेला, प्रिय, लाडका आवडता ।

—बुझक्कड़—(वि०) गाजर पारखी, दीड शहाणा, अक्कलेचा खंदक ।

लालच—(ना० पु०) लोभ, आकांक्षा, तृष्णा ।

लालची—(वि०) लोभी, वखवख्या, खादाड ।

लालड़ी—(ना० स्त्री०) चुन्नी (हिं०) माणिक ।

लालन—(ना० स्त्री०) अर्धांगी, बाई साहेब ।

लाला—(ना० पु०) हिंदू व्यापारी, महाराज ।

—जी—(ना० पु०) बाबा, व्यापारी ।

लाव—(ना० पु०) रस्सी (हिं०) दोरी, दोर ।

लावड़—(ना० पु०) काकवी, मळी, शर्कराक्षार ।

लावन—(ना० स्त्री०) ज़ायक़ा (हिं०) चव, स्वाद, वस्त्राचा पदर-झोळ-घोळ-घेर ।

लावनी—(ना० स्त्री०) लावणी ।

लाव लश्कर—(ना० पु०) फ़ौज और उसका सामान (हिं०) फ़ौज फाटा ।

लावारिस—(वि०) बिन वारसी ।

लावालुतरा—(ना० पु०) चुगलीखोर, चहाडखोर ।

लाश—(ना० स्त्री०) शव, मृतदेह, मढें ।

लासा—(ना० पु०) डिंक, चिकटा, खळ ।

लाह—(ना० पु०) लाख, लाथ, एक प्रकारचें कापड ।

लाहा—(ना° पु°) लाभ, फायदा, नफा ।
लाही—(ना° स्त्री°) लाख; पातळकापड ।
लिखतंग—(ना° पु°) लेख, नियमपत्र, चिट्ठी ।
लिखना—(स° क्रि°) लिहिणें ।
लिखनी—(ना° स्त्री°) लेखनी, कलम, लिहिण्याचें साधन ।
लिखन्त—(ना° पु°) प्रारब्ध, भाग्य, ललाट ।
लिखवाना—(स° क्रि°) लिहविणें ।
लिखा—(ना° पु°) प्रारब्ध, भवितव्य, दैव ।
—पढ़ा–(वि°) सुशिक्षित ।
—क़िस्मत का–(ना° पु°) दैव, नशीब ।
लिखाई—(ना° स्त्री°) लेख, लिहिणें, अक्षर, हस्ताक्षर, लिहिणावळ ।
लिखाना—(स° क्रि°) लिहविणें ।
लिखाव—(ना° पु°) } लेख, लिहिणें, लिपी ।
लिखावट—(ना° स्त्री) } लेख, लिहिणें, लिपी ।
लिफ़ड़ी—(ना° स्त्री°) वार, गर्भवेष्टन, गर्भाशय ।
लिटाना—(स° क्रि°) सुलाना (हिं°) निजविणें, पाडणें ।
लिथड़ना—(स° क्रि°) लथड़ना (हिं°) लथडणें, अपमानित करणें, तिरस्कार करणें ।
लिथाड़ना—(स° क्रि°) लोळणें, मळणें ।
लिपटना—(अ° क्रि°) चिपकना (हिं°) चिकटणें, भिडणें; भांडणें, चिकटून रहाणें ।
लिपटन्त—(ना° पु°) आलिंगन, भांडण तंटा ।
लिपटाना—(स° क्रि°) चिकटविणें. जोडविणें, शोपून-घेणें, एकमकांत, घुसडणें ।
लिपटाव—(ना° पु°) लसलसापन (हिं°) लगट, चिकटपणा, चिटकून असणें ।
लिपड़ी—(ना° स्त्री°) पुरानी पगड़ी (हिं°) जुनी । फाटकी पगडी ।
लिपना—(अ° क्रि°) पुतना (हिं°) लिंपणें; सारवून किंवा धुवून काढणें ।
लिपवाना—(स° क्रि°) पुताना (हिं°) पोतेरे घालविणें, सारवून काढविणें ।
लिपाई—(ना° स्त्री°) पोताई (हिं°) पोतेरें सारवण, लिंपणें ।
लिफ़ाफ़ा—(ना° पु°) पाकीट, मळपृष्ठ ।
—टिकटदार—(ना° पु°) तिकिट लावलेलें, पाकीट ।
लिफ़ाफ़िया—(वि°) दिखाऊ, भपकेदार ।
लिबलिबा—(वि°) चिकट, चिकण (ना° पु°) तालिम बाज मनुष्य ।
लिबास—(ना° पु°) पोशाक (हिं°) वस्त्र, वेष, कपडे, पोषाख ।
लिबासी—(वि°) झूंठा (हिं°) बनावटी, असत्य, कपटानें बनविलेला ।
लिम—(ना° स्त्री°) निंदा, कलंक, दोष, अपराध, चिन्ह ।
लियाक़त—(ना° स्त्री°) योग्यता, सामर्थ्य ।
लिए—(अ°) वास्ते (हिं°) निमित्त, करितां ।
लिलार—(ना° पु°) नशीव; प्रारब्ध, कपाळ ।
लिलाना—(स° क्रि°) चाहना (हिं°) इच्छा करणें, लोभ करणें, अभिलाषा धरणें ।
लिवाना—(स° क्रि°) वेववणें, बोलाविणें ।
लिवालाना—(स° क्रि°) बोलावून घेउन येणें ।
लिहाड़ा—(वि°) लुचा, नीच, अधम, तुच्छ दुराचारी ।
लिहाफ़—(ना° पु°) पलंग पोस ।
लीक—(ना° स्त्री°) लकीर (हिं°) ओळ, रेखा, चिन्ह, पायवाट ।
लीख—(ना° स्त्री°) ऊचीं अंडीं ।
लीचड़—(वि°) कृपण, कंजूष, सुस्त, ढिला, धनदास ।
—पन—(ना° पु°) सुस्तपणा, कंजूषपणा ।
लीची—(ना° स्त्री°) एक प्रकारचें फल (हीं फळें बिहार मध्यें पुष्कल होतता) ।
लीझी—(ना° स्त्री°) तलछट, मल (हिं°) गाळ, मळ; केर ।

लीतरा--(ना० पु०) "लतर" पहा।

लीद--(ना०स्त्री०) घोड़ा, गाढव, हत्तीसारख्या जनावरांचा, मल।

लीपड़ी--(ना० स्त्री०) "लिपड़ी" पहा, चिंधी, चिंधोटी।

लिवड़+--(ना० पु०) कीचड़ (हिं०) चिखल, पंक-श्लेष्मा।

लीमू--(ना० पु०) नीबू (हिं०) लिंबू।

लीर--(ना० स्त्री०) कापडाचा तुकड़ा; चिंधी।

लील--(ना० स्त्री०) नील (हिं०) नीळ।

लीलना--(स० क्रि०) निगलना (हिं०) गिळणें।

लीला--(वि०) नीला (हिं०) निळा।

लुक--(ना० पु०) आकाशांतून पडणारा तारा जाळ, रोगण, लुकण।

लुकना--(अ० क्रि०) छिपना (हिं०) लपणें।

लुकन्द्रा--(वि०) दुराचारी, दुष्ट, लंपट।

लुकमा--(ना०पु०) कौर (हिं०) तुकड़ा; ग्रास; घास।

लुक़मान--(ना० पु०) शहाणा मनुष्य।

लुका--(वि०) छिपा (हिं०) लपलेला।

लुकाना--(स० क्रि०) छिपाना (हिं०) लपविणें।

लुगदी--(ना० स्त्री०) ढिखळ, ढिखूळ।

लुगड़ा--(ना० पु०) कपडा, जुनेंकापड; वेष्टण।

लगाई--(ना० स्त्री०) स्त्री; नारी, बायको।

लुग्गा--(ना० पु०) कापडाचा तुकडा; नेण्याचें वस्त्र, वेष्टण।

लुङ्गी--(ना० स्त्री०) जरीकाठी पागोटें; रंगीत लांडें; धोतर।

लुच+--(वि०) नंगा; उघाडा (हिं०) नागड़ा; केवळ शुद्ध।

लुचई--(ना० स्त्री०) तुपांत तळलेली पुरी लुच्चेगिरी; दुष्टपणा।

लुचपन--(ना० पु०) बदमाशी (हिं०) दुष्टपणा।

लुचरा--(ना० पु०) मकड़ी (हिं०) कातीण; कोळी; कोष्टी।

लुच्चा--(वि०) कुकर्मी अन्यायी, दुष्ट; दुराचारी।

लुञ्ज--(वि०) लुण्डा (हिं०) थोटा।

लुटना --(अ० क्रि०) लूटा जाना (हिं०) धन हरण, होणें; लुटला जाणें।

लुटवाना--(स० क्रि०) लुटविणें।

लुटवैया--(ना० पु०) डाकू (हिं०) लुटारू, उधळ्या, चोर।

लुटाऊ--(ना० पु०) उधळया, उडाऊ।

लुटाना--(स० क्रि०) लुटविणें, उधळणें, गिळविणें, लोळविणें।

लुटिया--(ना० स्त्री०) छोटा लोटा (हिं०) लहान तांब्या, लोटी।

लुटेरा--(ना० पु०) डाकू (हिं०) लुटारू।

लुड़खना--(अ० क्रि०) घसरणें, पडणें, निसटणें, गड-गडत जाणें।

लुड़खुड़ी--(ना० स्त्री०) लुढ़कन (हिं०) खुशामत, खोटी स्तुति।

लुढ़कना, लुढ़ना--(अ०क्रि०) गडगडत जाणें, सांडणें, लवडणें।

लुढ़काना, लुढ़ाना--(स० क्रि०) पाडणें, सांडविणें, गडगडत सोडणें।

लुढ़िया--(ना० स्त्री०) ज्यानें मसाला वगैरे ठेचला जातो तो दगड, वरवंटा।

लुढ़ियाना --(स० क्रि०) कपडे शिवणें, टाके घालणें।

लुएडमुएड, लुएडा--(वि०) लांडा, मुंढा, उघडा बोडका।

लुंढ़ाना--(स० क्रि०) सांडणें, लवंडणें।

लुतरा--(वि०) गप्पीदास, बडबड्या, निंदक, पाठी-मागें निंदा करणारा, खोडसाळ।

--पन-(ना० पु०) खोडसाळ पणा।

लुत्फ़--(ना० पु०) मजा, कृपा, मौज।

बे--(वि०) बेचव, रुक्ष।

बेलुत्फी-(ना० स्त्री) बेचवपणा।

लुपरी—(ना० स्त्री०) "लपसी" पहा ।
लुपलुप करना—(अ० क्रि०) डर से कांपना (हिं०) भीतीनें कापणें, थरथर कांपणें ।
लुबदी—(ना० स्त्री०) पोल्टीस ।
लुभाना—(स० क्रि०) मोहविणें, चाळविणें, झुलाविणें, आशेस लावणें ।
लुहंडा—(ना० पु०) लोखंडी भांडें ।
लुहरा+—(वि०) छोटा (हिं०) वयानें लहान, धाकटा ।
लुहांगी—(ना० स्त्री०) लोखंडी विढी बसविलेली काठी ।
लुहान—(वि०) खूनी (हिं०) रक्ताचा, रक्तानें डागलेला।
लुहार—(ना० पु०) लोहार ।
लुहारिन—(ना० स्त्री०) लोहारीण ।
लू—(ना० स्त्री०) गर्म हवा (हिं०) उष्ण हवा, उष्णवारा, जाळ ।
लूआट—(ना० पु०) जळकें लाकूड, कोलीत ।
लूक—(ना० स्त्री०) "लूक" पहा ।
लूकट—(वि०) अर्धवट जळलेलें ।
लूकटी—(ना० स्त्री०) कोलीत; कोल्हीण ।
लूका—(ना० पु०) ज्वाला; आग, ठिणगी ।
लूख—(ना० स्त्री० "लूक" पहा ।
लूगा—(ना० पु०) "लुग्गा" पहा ।
लूटना—(स० क्रि०) लुटणें; हिरावून घेणें ।
लूता—(ना० पु०) मकड़ी (हिं०) कोळी; कोष्टी; एक प्रकारचा किडा; कोळी चिरडल्या मुळें अंगावर येणारी पुळी ।
लून—(ना० पु०) नोन (हिं०) मीठ ।
लूनिया—(ना० पु०) मीठ बनविणारे वाणी ।
लूनी—(ना० स्त्री०)"लोना" पहा ।
लूला—(वि०) हथकटा (हिं०) थोटा; हात तुटलेला ।
लूलू—(ना० पु०) उल्लू; मूठ ।
लूह—(ना० स्त्री०) "लू" पहा ।
लेंड़ा—(ना० पु०) कळप; लेंढार ।
लेकिन—(अ०) परंतु; पण ।
—अगर (अ०) पणजर ।

लेखा—(ना० पु०) हिशोब ।
—वही—(ना० स्त्री०) हिशोबाची वही ।
लेखे—(अ०) लिए (हिं०) करितां; बाबत ।
लेज—(ना० स्त्री०) रस्सी (हिं०) दोर; दोरी ।
लेट—(ना० पु०) गारा (हिं०) गश; चिखल ।
लेटना—(अ० क्रि०) डुलकी घेणें; वामकुक्षी करणें; विश्रांति घेणें ।
लेदा—(ना० पु०) पेट (हिं०) पोट; खरबूज ।
लेन—(ना० पु०) ग्रहण घेणें ।
—देन (ना० पु०) व्यापार; व्यवहार ।
लेना—(स० क्रि०) घेणें, ताब्यांत घेणें ।
लेप—(ना० पु०) मलम ।
लेपना—(स० क्रि०) माखणें; फासणें; लावणें ।
लेरू—, लेरुआ— } (ना० पु०) बछड़ा (हिं०) वासरू; वत्स; पाडूक ।
लेला—(ना० पु०) कोकरूँ ।
लेलूट—(अ०) लहलूट (हिं०) कर्ज काढणें व कधीच न देणें ।
लेव+—(ना० पु०) भिंतीची पापडी ।
लेवा—(ना० पु०) लेप; गिलावा; मलम ।
देवा—(ना० पु०) व्यापार ।
नाम—(ना० पु०) वारस; पुत्र ।
लेवार—(ना० पु०) गिलाव्याचा चिखल ।
लेवास—(ना० पु०) "लेवा" पहा ।
लेवैया—(ना० पु०) ग्रहण करणारा; घेणारा ।
लेश—(ना० पु०) चिन्ह; खूण; परिणाम ।
(वि०) लहान; चिमुकलें ।
लेसना—(स० क्रि०) पोतना (हिं०) गिलावा करणें; सारविणें ।
लैस—(वि०) तैयार (हिं०) तयार; उद्युक्त ।
लो—(अ०) पहा; दया ।
लोई—(ना० स्त्री०) महीन चद्दर (हिं०) उत्तम बारीक चादर; पांघरुण ।
लौं—(अ०) तक; तलक (हिं०) पर्यंत ।
लौंकियाँ—(ना० स्त्री०) कद्दू (हिं०) दूध भोंपळा ।

लोंग—(ना० स्त्री०) लवंग।
लोंद—(ना० पु०) अधिक मास; धोंडा महिना।
लोंदा—(ना० पु०) धोंधा (हिं०) मातीचा ढेला।
लोकना—(स० क्रि०) पकडणें, झेलणें; पहाणें।
लोकरा—(ना० पु०) चिथड़ा (हिं०) फाटलेलें कापड़।
लोखर—(ना० पु०) हथियार (हिं०) यंत्र; हत्यार, औजार।
लोग—(ना० पु०) लोक; जन।
लोगाई—(ना० स्त्री०) स्त्री; नारी; बायको।
लोच—(ना० पु०) मऊपणा; नरमपणा।
लोट—(ना० पु०) लोळणें।
लोट—(ना०) लोट (इंग्रजी नोट Note शब्दा वरून हा आला आहे)।
लोटना—(अ० क्रि०) आंथरुणावर लवंडणे।
—पोटना—(अ० क्रि०) गड़बड़ लोळणें।
लोटा—(ना० पु०) तांब्या; तपेली।
लोड़ना—(स० क्रि०) इच्छिणें; अभिलाषा करणें।
लोढ़ा—(ना० पु०) वरवंटा।
लोथ—(ना० स्त्री०) लाश (हिं०) प्रेत।
लोथरा—(ना० पु०) मांसाचा गोळा।
लोथा—(ना० पु०) पोतें; कोथळा।
लोथी—(ना० स्त्री०) सोटा; काठी।
लोदी—(ना० पु०) पठाणांची एक जात।
लोध्र—(ना० पु०) औषध; झाडाची साल; झाड़।
लोधा—(ना० पु०) शेतकरी; कुणबी।
लोध्रिया—(ना० पु०) जाति विशेष।
लोन—(ना० पु०) नमक (हिं०) मीठ।
लोना—(वि०) खारट; मचूळ; सौळ।
(ना० पु०) लोणा; बुरा।
लोनार—(ना० पु०) मिठागर।
लोप—(वि०) गुप्त; लपलेला।
लोपड़ी—(ना० स्त्री०) पोटीस; ओलसर पदार्थांचा गोळा।

लोबान—(ना० पु०) सुगंधी द्रव्य; धूप।
—दानी—(ना० स्त्री०) धुपाटणें; धुपारती।
लोबिया+—(ना० पु०) घेवडण्याची भाजी।
लोमड़ी—(ना० स्त्री०) कोल्हा।
लोमसार—पाच; राजनील; पन्नग।
लोयन—(ना० पु०) लोचन; नेत्र; नयन।
लोर—(ना० पु०) आँसु (हिं०) अश्रु, थेंब।
लोहण्डा—(ना० पु०) लोखंडी भांडें।
लोहा—(ना० पु०) लोखंड।
लठ—(वि०) सशक्त; वळकट।
लोहे के चने—(ना० पु०) दुःसाध्य काम।
लोहार—(ना० पु०) लोहारी।
लोहारिन—(ना० स्त्री०) लोहारीण।
लोहिया—(वि०) लोखंडाचा; लोखंडाचें काम करणारा; लोहार।
लोही—(ना० स्त्री०) घास; ग्रास; कवल; मुखपूरण; एक प्रकारचें रेशमी कापड़; पहाट।
लोहू—(ना० पु०) खून (हिं०) रक्त; रुधिर।
लौं—(अ०) तक (हिं०) पर्यंत; पावेतों।
लौंग—(ना० स्त्री०) लवंग; नाकांत घालण्यांचा एक दागिना।
लौंगरा—(ना० पु०) औषध।
लौंजी—(ना० स्त्री०) आंब्याचें लोणचें।
लौंड़ा—(ना० पु०) पोर; नाच्या; चाकर।
लौंड़िया, लौंड़ी—(ना० स्त्री०) मुलगी, दासी; मोलकरीण।
लौंदा—(ना० पु०) तेरावा महिना; धोंडा महिना; अधिक मास, गोळा।
लौ—(ना० स्त्री०) ज्वाळा; आसक्ति; कानाचें चापें।
लौकना—(अ० क्रि०) चकाकणें; लकाकणें; पहाणें; दिसणें।
लौकी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा भोपळा।
लौट—(अ०) वापिस (हिं०) परत।
लौटना—(अ० क्रि०) वापिस आना (हिं०) परतणें; परत येणें।

लौटाना—(स॰ क्रि॰) परतविणें; परत करणें; परत पाठविणें; उलटें करणें ।
लौंडा—(ना॰ पु॰) तरुण मनुष्य; लोब्या ।
लौंद—(ना॰ पु॰) छड़ी; कमची; चमकी; फोक; फोकाटी ।
लौना—(ना॰ पु॰)
लौनी—(ना॰स्त्री॰) } कापणीच्या वेळीं मजूरांना दिलेली मजूरी ।
लौहार—(ना॰ पु॰) ग़शो (हिं॰) समाधी, देहातीत वृत्ती; तन्मयावस्था ।
ल्यारी—(ना॰ स्त्री॰) भेड़िया (हिं॰) लांडगा ।

—❀—

व

वक—(ना॰ पु॰) बगुला (हिं॰) क्रौंचपक्षी ।
वकालत—(ना॰ स्त्री॰) वकीली; शिष्टाई ।
वकील—(ना॰ पु॰) मुख्तार (हिं॰) वकील ।
वकुल—(ना॰ पु॰) वृक्ष विशेष ।
वक्त—(ना॰ पु॰) समय; वेळ; संधी; संकट; आपत्काल ।
—वेवक्त-(अ॰) वेळीं अवेळीं ।
—पर-(अ॰) वेळेवर ।
—नाज़ुक-(ना॰ पु॰) आणीबाणीची वेळ ।
—ना वक्त-(अ॰] मधून मधून; केव्हां केव्हां ।
वक्तव्य—(वि॰) कहने लायक (हिं॰) सांगण्या जोगें । (ना॰ पु॰) म्हणणें; मुद्दा; व्याख्यान ।
वक़्फ़—(ना॰ पु॰ दानधर्म; धर्मार्थ ।
वक्री—(वि॰) बेईमान (हिं॰) अप्रामाणिक ।
वग़ैरः—(अ॰) वगैरे; आदि ।
वङ्क—(ना॰ पु॰) नदीचें वळण ।
वङ्की—(ना॰ स्त्री॰) चाकू; विळा ।
वजह—(ना॰ स्त्री॰) कारण; प्रयोजन; हेतू ।
वज़न—(ना॰ पु॰) भार (हिं॰) वजन; माप ।
वज़नी—(वि॰) भारी (हिं॰) जड; वजनाचा ।
वज़ा—(ना॰ स्त्री॰) स्थिति; दशा; तऱ्हा ।
वज़ीफ़ा—(ना॰ पु॰) वेतन; छात्रवृत्ति; तैनात; नेमणूक; मुशारा ।

वज़ीर—(ना॰ पु॰) मंत्री (हिं॰) प्रधान ।
वज़ीरी—(ना॰ स्त्री॰) प्रधानकी; कारभार ।
वट—(ना॰ पु॰) बरगद (हिं॰) वटवृक्ष ।
वटवटना
वटवटाना } (अ॰ क्रि॰) शोर करना (हिं॰) बडबड्या दंगाणें माजविणें ।
वटवटी—(वि॰) वटवट्या; बोलका; बडबड्या ।
वट्टर—(ना॰ पु॰) मुर्गा (हिं॰) कोंबडा ।
वटु—(ना॰ पु॰) बालक, ब्रह्मचारी ।
वटुक—(ना॰ पु॰) बालक; पोर; तरुण ।
वड़िश
वड़िशी } (ना॰ स्त्री॰ पु॰) मासे पकडण्याचा गळ ।
वतन—(ना॰ पु॰) जन्म-स्थान; जन्म-भूमि ।
वदान्य—(ना॰ स्त्री॰) तारीफ; सलाम (हिं॰) स्तुति; नमस्कार उदार ।
वन्दना—(ना॰ पु॰) बीजारोपण, मुंडण ।
वप्ता—(ना॰ पु॰) बोनेवाला (हिं॰) बीजारोपण करणारा ।
वबा—(ना॰ स्त्री॰) मरी (हिं॰) प्लेग, सांथ ।
वबाल—(ना॰ पु॰ स्त्री॰) प्लेग, वाईट हवा; दुर्दैव; नाश।
वरक़—(ना॰ पु॰) पत्र; पान, तुकडा ।
वरटा—(ना॰ स्त्री॰) हंसिनी; हंसी ।
वरल—(ना॰ पु॰) कुम्भारीण; भ्रमकीट; भ्रमरी ।
वराटक—(ना॰ पु॰) कवडी ।
वरु*—(अ॰) भले ही (हिं॰) ठीक आहे ।
वरे—(अ॰) इस पार (हिं॰) या बाजूला; इकडे; जवळ; करितां ।
वरेषी+—(ना॰ स्त्री॰) भूषण विशेष ।
वर्णना—(ना॰ स्त्री॰) प्रशंसा, स्तुति; स्तव ।
वर्तन—(ना॰ पु॰) जीविका; वृत्ति, योग-क्षेम ।
वर्मा—(ना॰ पु॰) क्षत्रियांची एक पदवी ।
वर्य—(वि॰) श्रेष्ठ; उत्तम, वर, शिरोमणि ।
वर्ला—(अ॰) नदीच्या अलीकडे ।
वर्वर—(वि॰) असभ्य, जंगली; रानटी ।
वर्ही—(ना॰ पु॰) मोर, मयूर ।

वल्द, वल्द—(ना० पु०) सन्तान; पुत्र ।
वला—(अ०) जवळ; इकडे (ना० स्त्री०) सेना, लक्ष्मी धरणी ।
वलाका—(ना० पु०) बगुला (हिं०) बक ।
वलाहक—(ना० पु०) बादल (हिं०) मेघ, ढग ।
वली—(ना० पु०) संरक्षक; रक्षक ।
वसती—(ना० स्त्री०) मुक़ाम, घर, रहाण्याचें, ठिकाण, ठिकाणा ।
वसा—(ना० स्त्री०) मज्जा, चर्बी ।
बसीठ—(ना० पु०) हरकारा (हिं०) दूत ।
बसीठी—(ना० स्त्री०) दूताचें काम ।
वसीयत—(ना० स्त्री०) मृत्युपत्र, मृत लेखदान ।
वसीला—(ना० पु०) साधन; मदत, दुजोरा, सोयरीक, आसपणा, पदर ।
वसूल—(ना० पु०) प्राप्ति, मिळकत, वसूली ।
वस्तुत:—(अ०) हकीकत में (हिं०) वास्तविक, खरोखर ।
वह—(पु० वा० स० ना०) तो ।
वहम—(ना० पु०) कल्पना; काळजी, चिंता, भीति,संदेह।
वहमी—(वि०) काल्पनिक; काळजीचा, लहरी ।
वह्‌ला—(ना० पु०) हमला (हिं०) हल्ला ।
वहशी—(वि०) जंगली (हिं०) रानटी, क्रूर, (ना० पु०) रानटी जनावर क्रूर जनावर ।
वहाँ—(अ०) तेथें ।
—का वहाँ—(अ०) तेथल्या, तेथें ।
—पर—(अ०) तेथें ।
—से—(अ०) तेथून ।
वही—(स० ना०) तोच; तो स्वतः ।
वहीं—(अ०) त्याच ठिकाणी, तेथेंच ।
वां—(अ०) "वहां" पहा ।
वंशी—(ना० स्त्री०) वंशी (हिं०) मुरली ।
वाकई—(अ०) वास्तव में (हिं०) वास्तविक ।
वाक़फ़ियत—(ना० स्त्री०) इल्म (हिं०) ज्ञान, अनुभव, ओळख ।
वाक़िफ़—(वि०) परिचित, ओळखीचा ।
वागुरा—(ना० पु०) } फन्दा (हिं०) पशु धरण्याचें
वागुरा—(ना० स्त्री०) } जाळें, मृग-बन्धन ।
वाचाट—(वि०) बकवादी (हिं०) बडबड्या, वाचाळ।
वाच्य—(ना० पु०) "वक्तव्य" पहा ।
वाज़िब—(वि०) आवश्यक, उचित, योग्य ।
वाज़िबी—(वि०) आवश्यकीय, जरूरीचें ।
वाटी—(ना० स्त्री०) घर, बाग वाटिका ।
वाड़ी—(ना० स्त्री०) आंगण, उद्यान, बगीचा ।
वादा—(ना० पु०) वायदा, वचन, खात्री ।
—ख़िलाफ़—(ना० पु०) खोटें वचन, वचन न पाळणारा ।
वादानुवाद—(ना० पु०) बहस (हिं०) वाद-विवाद उत्तर-प्रत्युत्तर ।
वापस—(अ०) मागें, पुनः, नंतरः, परत ।
वार—(ना० पु०) मार, धक्का, हल्ला, ठोकर ।
वारन—(ना० पु०) न्योछावर (हिं०) अर्पण, बली देणें, ओवाळून टाकणें ।
वारना—(स० क्रि०) घेरणें, वेष्टणें, गरका घालणें, अर्पण करणें ।
वारा—(ना० स्त्री०) स्वस्ताई, फायदा, नफा ।
वारापार— } (अ०) आरपार, या बाजू पासून त्या
वारपार— } बाजू पर्यंत ।
वारिस—(ना० पु०) वंशज, वारीस, वारसदार ।
वाल—(ना० पु०) पलटा, बदला (हिं०) सूड प्रतिकार, प्रतिफल ।
वाल— } (ना० पु०) सम्बन्ध बोधक अव्यय जसें
वाला— } आगरवाल, खंडेलवाल इत्यादि ।
वालिद—(ना० पु०) पिता, बाप ।
वास्तव—(वि०) यथार्थ, ठीक, सत्य ।
वाह—(अ०) अच्छा (हिं०) वाहवा ।
विगोये—(वि०) लुका (हिं०) गुप्त ।
विचलना—(अ० क्रि०) विचलित होणें, अधीर, होणें ।

विचला—(वि०) बीच का (हिं०) मध्यम ।
विज्ञता—(ना० स्त्री०) चतुराई, चातुर्य ।
वितर्क (ना० पु०) दलील (हिं०) वादविवाद, भांडण, वाद ।
विथकना—(अ० क्रि०) अधूरा पड़ा रहना (हिं०) अर्धवट पडून रहाणें ।
विदा—(ना० स्त्री०) रुख़सती (हिं०) राम राम, स्वस्ति कल्याण असो ।
विदाई—(ना० स्त्री०) जुदाई (हिं०) वियोग ।
विदारना—(स० क्रि०) फाड़ना (हिं०) फाडणें ।
विधुन्तुद—(ना० पु०) राहु ।
विनति—(ना० स्त्री०) प्रार्थना, नम्रता, विनंति ।
विना—(अ०) अतिरिक्त (हिं०) शिवाय, सोडून ।
विपत्—(ना० स्त्री०) मुसीवत (हिं०) नशीब, आपत्ति, संकट, वाईट दिवस ।
विमाता—(ना० स्त्री०) सौतेली मां (हिं०) सावत्र आई ।
विरद—(ना० पु०) बखान (हिं०) गुणगान, प्रशंसा, स्तुति ।
विरदैत—(ना० पु०) भाट; स्तुति पाठक ।
विरल—(वि०) अनूठा (हिं०) विरळा ।
विरासत—(ना० स्त्री०) वतन, वारसा, वारिस ।
विलम्बना— } (अ० क्रि०) देर करना (हिं०)
विलमना— } विलंब करणें, थांबणें ।
विलाप—(ना० पु०) अफ़सोस (हिं०) दुःख, शोक ।
विलोकन—(ना० पु०) नजर, दृष्टी ।
विलोकना—(स० क्रि०) देखना (हिं०) पहाणें ।
विलोड़ना—(स० क्रि०) हिलाना (हिं०) हलविणें ।
विलोम—(वि०) विपरीत, उलटा ।
विलावना—(स० क्रि०) मथना (हिं०) घुसळणें ।
विवश—(अ०) मजबूरन (हिं०) बलानें, बळ जबरीनें ।
विवेचना—(स० क्रि०) विचार करणें, तारतम्य पहाणें ।
विषाण—(ना० पु०) शिंग, हत्तीचा दांत ।

विष्टर—(ना० पु०) कुशासन, आसन ।
विसे+—(स०ना०) उसको (हिं०)(त्याला) तिल ।
विस्तर—(ना० पु०) बिछौना (हिं०) आंथरूण ।
वुंही—(अ०) त्याच जागीं किंवा त्याच काळीं, त्याच प्रकारें ।
वे—(स० ना०) ते त्या ।
वेध—(ना० पु०) सूराख (हिं०) छिद्र, छेद ।
वेंधना—(स० क्रि०) सूराख करना (हिं०) छेदणें, भोकें पाडणें ।
वेशर+— } (ना० पु०) खेंचर ।
वेसर+— }
वेंछना—(स० क्रि०) छीलना (हिं०) सोलणें, सोलून, काढणें ।
वैश्यानी—(ना० स्त्री०) वैश्याची बायको; वैश्यीण ।
वैसा—(अ०) तसाच, त्याच प्रकारें ।
—का वैसा—(अ०) जशाच्या तसा ।
—ही—(अ०) त्याच रीतीनें ।
वैसें—(अ०) मुफ्त (हिं०) तसाच, फुकट ।
व्यतीत—(वि०) बीता हुआ, गुज़रा (हिं०) गत निघून, गेलेला ।
व्यस्त—(वि०) घाबरलेला, गोंधळलेला, पसरलेला ।
व्यापना—(स० क्रि०) पसरणें, आक्रमणें, ग्रासणें ।
व्याल—(ना० पु०) सांप, अहि, भुजंग ।
व्रीड़ा—(ना० स्त्री०) शर्म (हिं०) लज्जा, लाज ।

श

शऊर—(ना० पु०) होश (हिं०) ज्ञान, समजूत, तारतम्य, चतुराई ।
शक—(ना० पु०) संदेह, संशय, शंका ।
शकर— } (ना० पु०) साखर ।
शक्कर— }
—खोरा—(ना० पु०) गोडखाऊ, मिजासखोर ।

—पारा—(ना० पु०) एक प्रकारची मिठाई ।
शकल—(ना० स्त्री०) आकार, चेहरा, प्रकार ।
शकील—(वि०) शकलदार (हिं०) सुंदर, मनोहर ।
शकुल—(ना० पु०) एक जातीचा मासा ।
शक्की—(वि०) शंके खोर ।
—मिज़ाज(वि०) संशयात्मा ।
शक्त—(वि०) समर्थ, लायख, सशक्त ।
शख़्स—(ना० पु०) माणूस, व्यक्ति ।
शग़ल—(ना० पु०) काम, धंदा, नोकरी, मनोरंजन ।
शगुन—(ना० पु०) सगुन (हिं०) शकुन ।
शगुनिया—(ना० पु०) भविष्यवादी, ज्योतिषी ।
शंखिनी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची स्त्री ।
शठता—(ना० स्त्री०) बदमाशी (हिं०) दुष्टता, नीच-पणा, लुच्चेगिरी ।
शड़प्पा—(ना० पु०) सुरका, भुकी ।
शण—(ना० पु०) सन (हिं०) वाक ।
शण्ड—(ना० पु०) सांड (हिं०) वळू ।
शतपदी—
शतपाद—
} (ना० स्त्री) कन खजूरा (हिं०) गोम; घोण ।
शतरञ्ज—(ना० स्त्री०) बुद्धिबळें ।
शतरञ्जी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची सतरंजी ।
शनाख्त—(ना० स्त्री०) पहचान (हिं०) ओळख; परिचय; एकरूपता ।
शपथ—(ना० पु०) किरिया (हिं०) शपथ ।
शफ़ा—(ना० स्त्री०) इलाज; उपाय; सुधारणा ।
शब—(ना० स्त्री०) रात (हिं०) रात्र ।
शमशेर—(ना० स्त्री०) तलवार; तरवार ।
—बहादुर—(ना० पु०) तलवार, बहादूर ।
शमा—(ना० स्त्री०) चिराग (हिं०) दिवा, मेणवत्ती ।
—दान—(ना० पु०) बत्तीचें घर, शामदान ।
शमी—(वि०) शांत ।
(ना० पु०) शमीचें झाड ।
शरह—(ना० स्त्री०) वयान (हिं०) टीका, भाष्य दर ।
—वन्दी—(ना० स्त्री०) दरांची सूची ।

—करना—(स० क्रि०) व्याख्या करणें, भाव ठरविणें ।
वार—(अ०) स्पष्ट पणें, तपशीलतः ।
शराकत—(ना० पु०) भागीदारी; समभागित्व ।
शराटा—
शर्राटा—
} (ना० पु०) शोर (हिं०) आवाज, दंगल, दगा, गड़बड़ ।
शराफ़त—(ना० स्त्री०) सज्जनता; सौजन्य ।
शरारत—(ना० स्त्री०) दुष्टता, नीच पणा ।
—से—(अ०) दुष्टपणानें ।
शराब—(ना० स्त्री०) मद्य; दारू ।
खाना—(ना० पु०) कलालाचें दुकान, दारूचा गुत्ता; मद्यशाला ।
—खोर—(वि०) दारूबाज; दारुडा ।
—खोरी—(ना० स्त्री०) दारूबाजी ।
शराबी—(ना० पु०) मद्यपी; दारू पिणारा ।
शराबोर—(वि०) ओला, भिजलेला ।
शराव+—(ना०पु०) ढकना (हिं०) झांकण, झाकणी ।
शरीक—(ना० पु०) हिस्सेदार (हिं०) भागीदार ।
शरीफ़—(वि०) नेक (हिं०) कुलीन, थोर, उच्च ।
शरीफ़ा—(ना० पु०) सीताफल; शिताफळ ।
शरीर—(ना० पु०) देह ।
(वि०) खराब (हिं०)+ वाईट; दुर्गुणी ।
शर्त—(ना० स्त्री०) अट, खूण, चिन्ह ।
शर्ती—(वि०) सापेक्ष, अटीचा, सप्रतिज्ञ ।
(अ०) खात्रीनें; निःसंशय ।
शर्बत—(ना० पु०) सरबत ।
शर्म—(ना० स्त्री०) हया (हिं०) लाज, विनय ।
शर्मा—(वि०) खुश (हिं०) प्रसन्न, आनंदी ।
(ना० पु०) ब्रह्मचारी, एक पदवी ।
शर्माऊ—(वि०) लजाळू, लाजरा, लाजट, भिडस्त ।
शर्माना—(अ० क्रि०) शर्म खाना (हिं०) लाजणें, लाजविणें ।
शर्मालू—(वि०) शर्मदार (हिं०) "शर्माऊ" पहा ।
शर्मा शर्मी—(अ०) लाजून, विनयानें ।
शर्मिन्दगी—(ना० स्त्री०) लाज, भीड ।

शर्मन्दा—(वि०) लाजाळू ।
शर्मीला—(वि०) "शर्माऊ" पहा ।
शलीता—(ना० पु०) बोरा (हिं०) पोतें ।
शलूका—(ना० पु०) लहान मुलाचा कापडा ।
शाहंशाह—(ना० पु०) महाराजा, राजाधिराज ।
शहतूत—(ना० पु०) तुती, तूत, शहातूत ।
शहद—(ना० पु०) मध ।
—की मक्खी–(ना० स्त्री०) मधमाशी ।
शहनाई—(ना० स्त्री०) सनई, बासरी, मुरळी, पांवा ।
शहर—(ना० पु०) मोठे गांव ।
—पनाह–(ना० स्त्री०) शहराची तटबंदी ।
शहरी—(ना० पु०) नागरिक ।
शहादत—(ना० स्त्री०) गवाही (हिं०) साक्षीदार, पुरावा ।
शहीद—(ना० पु०) युद्धांत मेलेला मुसलमान, स्व-धर्मार्थ किंवा स्वमतार्थ मेलेला वीर ।
शाख़—(ना० स्त्री०) शाखा (हिं०) डहाळी ।
शाखी—(ना० पु०) वृक्ष, झाड ।
शागिर्द—(ना० पु०) चेला (हिं०) शिष्य ।
—पेशा–(ना० पु०) झाड लोट्या, घर चाकर ।
शाण—(ना० पु०) कसौटी (हिं०) सहाण ।
शादी—(ना० स्त्री०) खुशी, विवाह (हिं०) आनंद, लग्न, विवाह ।
शान—(ना० स्त्री०) तेज; थाट, भरभराट, प्रौढी, मान्यता, गौरव ।
—दार–(वि०) सुंदर, थाटाचा ।
—शौकत–(ना० स्त्री०) थाटमाट ।
शाबाश—((अ०) वाहवा; ठीक ।
शाबाशी—(ना० स्त्री०) शाबासकी, धन्यता ।
शाम—(ना० स्त्री०) काठी किंवा छत्रीला बसविलेली विटी, संध्या, संध्या काळ ।
शामत—(ना० स्त्री०) खराबी (हिं०) संकट, दुर्दैव, दुर्भाग्य ।
—से मारा–(वि०) दुर्दैवी, अभागी ।
शामती—(वि०) बदकिस्मत (हिं०) दुर्दैवी ।
शामा—(ना० स्त्री०) पक्षी ।
शामियाना—(ना० पु०) लहान तंबू, राहुटी ।
शामिल—(वि०) समाविष्ट; मिळालेली ।
(अ०) मिळून, एकत्रितपणें ।
शामिलात—(ना० पु०) अविभक्त मिळकत ।
शामिलाती—(वि०) मिश्रित; मिश्र ।
शायक़—(वि०) वत्सल, प्रेमळ, आकांक्षी, इच्छुक, भुकेला, हव्यासी ।
शायद—(अ०) कदाचित्, बहुत करून ।
शायर—(ना० पु०) कवि ।
शायरी—(ना० स्त्री०) कविता ।
शायस्ता—(वि०) सभ्य, शिक्षित; सुधारलेला ।
शाल—(ना० पु०) एक प्रकारचा मासा, वृक्ष ।
(ना० स्त्री०) शाल जोडी; पांघरण्याचें वस्त्र ।
शाली—(ना० पु०) एक प्रकारचे तांदूळ ।
शाहंशाह—(ना० पु०) "शाहंशाह" पहा ।
शाहंशाही—(वि०) साम्राज्याचा ।
(ना० स्त्री०) साम्राज्य, अधिराज्य ।
शाह—(ना० पु०) राजा, राजपुत्र, बुद्धिबळाच्या खेळांतील राजा, फकीरांची एक पदवी ।
—जादा–(ना० पु०) राजपुत्र ।
—जादी–(ना० स्त्री०) राजपुत्री ।
शाही—(ना० स्त्री०) राज्य, राज्य कारभार ।
(वि०) राजकीय; राज विषयक, सरकारी ।
शिकंजा—(ना० पु०) पाय मोजे, बुकबाइंडरचा प्रेस, जिल्दगाराचा प्रेस, छळ ।
शिकन—(ना० स्त्री०) सिकुड़न, बल (हिं०) वळ, सुरकुती, पीळ ।
शिकस्त—(ना० स्त्री०) हार (हिं०) पराजय, तोटा; तडा ।
शिकायत—(ना० स्त्री०) तक्रार, अजार, फिर्याद ।
शिकार—(ना० पु०) मृगया, शिकार ।
—गाह–(ना० स्त्री०) शिकारीची जागा ।

शिखावल—(वि०) नोकदार (हिं०) टोकदार, शिखाधर ।
शिखी—(ना० पु०) मोर, मयूर ।
शिद्दत—(ना० स्त्री०) सख़्त (हिं०) कडकपणा, अत्याचार, आवेश, संकट, आडचण ।
शिया—(ना० पु०) मुसलमानी धर्मांतील एक पंथ ।
शिरकत—(ना० स्त्री०) "शराकत" पहा ।
शिविर—(ना० पु०) छावणी (हिं०) छावणी सेनेचा तळ ।
शिक्षा—(ना० स्त्री०) तालीम (हिं०) शिक्षण अभ्यास ।
शीकर—(ना० पु०) झींगा (हिं०) भुरकट, बारीक पाऊस, झिमझिम—पाऊस ।
शीरा—(ना० पु०) सरबत फळाचा रस; ताजी दारू ।
शीशम—(ना० स्त्री०) शिरवीचें लाकूड ।
शीशमहल—(ना० पु०) काचेचा महाल ।
शीशा—(ना० पु०) आरसा ।
—वाशा—(वि०) नाजुक, कोमल ।
शीशी—(ना० स्त्री०) बाटली; कुप्पी ।
शुक्र—, शुक्रिया— } (ना० पु०) धन्यवाद (हिं०) आभार, वाहवा ।
—गुज़ार—(वि०) आभारी, ऋणी, कृतज्ञ ।
—गुज़ारी—(ना० स्त्री०) कृतज्ञता ।
शुण्ठी—(ना० स्त्री०) सोंठ (हिं०) सुंठ ।
शुदनी—(ना० स्त्री०) घटना, घडूना आलेली गोष्ट ।
शुभाचार—(वि०) गुणी, सद्गुणी ।
शुमार—(ना० पु०) अंदाज; हिशोब, गणती, मोजणी, आकारणी, आजमावणें ।
शुमारी—(ना० स्त्री०) मोजणी, मोजदाद ।
—मर्दुम—(ना० स्त्री०) खानेसुमारी ।
शुमाल—(ना० पु०) उत्तर दिशा ।
शुरु—(ना० पु०) आरंभ, उपक्रम ।
शुशकारना—(स० क्रि०) कुत्र्याला छू घालणें ।
शुशकारी—(ना० स्त्री०) कुत्र्याला शिकारीवर झडप घालण्याची सूचना, छू घालणें ।
शुहदा—(ना० पु०) उडाणटप्पू, हरामी, लुच्चा, शठ, नटखट ।
शुहरत—(ना० स्त्री०) कीर्ती, यश, अहवाल, बातमी ।
शूरण—(ना० पु०) एक मुळी, सूरण ।
शेख़—(ना० पु०) पूजनीय वृद्ध मनुष्य, मुसलमानांतील मुख्य वर्ण ।
शेख़ी—(ना० स्त्री०) फुशारकी, आत्मश्लाघा; स्तोम, वल्गना ।
शेर—(ना० पु०) वाघ ।
—बबर—(ना० पु०) सिंह ।
—मर्द—(ना० पु०) शूर पुरुष ।
—मर्दी—(ना० स्त्री०) शौर्य, शूरता ।
शेरनी—(ना० स्त्री०) वाघीण, सिंहीण ।
शेषावस्था—(ना० स्त्री०) आयुष्याचा शेवटचा काळ ।
—वृद्धावस्था—म्हातारपणा ।
शैतान—(ना० पु०) सैतान, भूत ।
शोख़—(वि०) ढीठ (हिं०) दांडगा, टाकून बोलणारा ।
शोख़ी—(ना० स्त्री०) गुस्ताख़ी (हिं०) उद्धटपणा, वात्रटपणा ।
शोचित—(वि०) गमगीन (हिं०) व्याकुल, दुःखी ।
शोथ—(ना० पु०) सूजन (हिं०) सूज ।
शोर—(ना० पु०) चिल्लाहट (हिं०) दंगा, गड़बड़, गोंगाट, गलबला, धांदल, दंगल ।
शोरबा—(ना० पु०) रसा (हिं०) सागुतीचा रसा ।
शोरा—(ना० पु०) सोरमीठ, सोरा ।
—की कोठी—(ना० स्त्री०) सोरमीठाचें आगर ।
शोरापुश्त—(वि०) ज़िद्दी (हिं०) हट्टी, शिरजोर, उरमट ।
शोरापुश्ती—(ना० स्त्री०) जिद (हिं०) हट्ट, शिरजोरपण-, उरमटपणा ।
शौक़—(ना०पु०) चाह (हिं०) इच्छा, वासना, आवड, जिज्ञासा ।
शौकिया—(अ०) लाडानें, लाड करून ।
शौक़ीन—(वि०) चाहनेवाला (हिं०) आवडीचा, हौशी, शौकी ।

शौहर—(ना० पु०) ख़ाविन्द (हिं०) पति ।
शौहरी —(वि०) पति का (हिं०) नवऱ्याचा ।
श्यामा—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची गाणारी लहान चिमणी ।
श्रीचक्र—(ना० पु०) तान्त्रिक चक्र (हिं०) जादूचें चक्र ।
श्रीरस—(ना० पु०) ताड़पीन (हिं०) सरलद्रव, टरपेंटाइन ।
श्रेणी—(ना० स्त्री०) क़तार (हिं०) ओळ, रांग ।
श्वानी—(ना० स्त्री०) कुतिया (हिं०) कुत्री ।

ष

षड्ङ्ग—(ना० पु०) छः अङ्ग (हिं०) सहा शास्त्रे, शरीराचें सहा भाग ।
षड्गुण—(वि०) छः गुना (हिं०) सहापट ।
षड्विध—(वि०) सहा प्रकारचा ।
षष्टि—(वि०) साठ ६० ।
षष्ठ—(वि०) छटवाँ (हिं०) सहावा ।
षष्ठी—(ना० स्त्री०) षष्ठी विभक्ति ।
षोड़ष—(वि०) सोलह (हिं०) सोळा १६ ।

स

संकल—(ना० स्त्री०) जंजीर (हिं०) सांखळी ।
संका—(ना० स्त्री०) डर (हिं०) भय शंका ।
संकार—(ना० स्त्री०) इशार (हिं०) खूण, सूचना, डोळ्याची खूण ।
संकारना—(स० क्रि०) इशारत करना (हिं०) खूण, करणें, सूचना देणें, डोळा, मिचकावणें ।
संख—(ना० पु०) शंख, मूर्ख, भोळा ।
—ढपोल—(वि०) बडबडया, बात्या ।
संखाहुली—(ना० स्त्री०) औषधी विशेष ।
संखिनी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारची स्त्री ।
संखिया—(ना० पु०) विष, एक मादक पदार्थ ।
संग—(अ०) साथ (हिं०) बरोबर, संगतिने (ना० पु०) संगत, एकी, मेळा ।
संग—(ना० पु०) पत्थर (हिं०) दगड ।
—तराश—(ना० पु०) धोंड फोड्या ।
—तराशी—(ना० स्त्री०) खोद काम ।
—दिल—(वि०) क्रूर, कठोर, अंतःकरणाचा ।
—दिली—(ना० स्त्री०) क्रूरता, कठोरता ।
—मरमर—(ना० पु०) संगमरवर ।
—मूसा—(ना० पु०) काळा दगड ।
संगति—, संगत— (ना० स्त्री०) जमात (हिं०) समाज, संगत, संग, सहवास ।
संगती—(ना० पु०) साथी (हिं०) सोबती ।
संगसी—(ना० स्त्री०) संडसी (हिं०) सांडसी, चिमटा; अंबूर, सांडस, गावी ।
संगा+—(ना० पु०) तुरही (हिं०) तुतारी ।
संगा—(ना० पु०) दोस्त, मित्र, सोबती ।
संगीनी—(ना० स्त्री०) भरीवपणा, कणखरपणा ।
संघात—(ना० पु०) "संगति" पहा ।
संघाति—, संघिया— (ना० पु०) साथी (हिं०) "संगी" पहा ।
संज़ाफ़—(ना० स्त्री०) किनारा (हिं०) कांठ, गोट, लोट, मुरड ।
संज़ाफ़ी—(वि०) गोटदार, मुरडदार ।
संजीदा—(वि०) शांत, गंभीर, वजनदार ।
संजोना—(स० क्रि०) सजाना (हिं०) व्यवस्थिति, रचणें, नीट लावणें ।
संझला—(वि०) तिसऱ्या प्रतीचा ।
संडसी—, संड़सी— (ना० स्त्री०) "संगसी" पहा ।
संझा—(ना० स्त्री०) संध्या, सायंकाल ।
संडा—(वि०) मजबूत (हिं०) बलकट, दांडगा ।

—मुष्टंडा—(वि०) पूरा वाढलेला, धिप्पाड, थोराड ।

संडास—(ना० पु० स्त्री०) पायखाना, शौचकूप ।

संतरा—(ना० पु०) एक प्रकारचें, नारिंग ।

संयोग—(ना० पु०) घटना, संधी, दैव, वृत्त, गोष्ट ।

संयोगी—(ना० पु०) गृहस्थी साधू, पोरेंबाळें असलेला साधू ।

संवरना—(अ० क्रि०) सावरणें, भरभराट होणें, चांगले दिवस येणें, सुधारणें ।

संवार—(ना० स्त्री०) तर्मीम, दुरुस्तगी (हिं०) सुधारणा, दुरुस्ती, उपसूचना ।

संवारना—(स० क्रि०) तरतीब देना (हिं०) दुरुस्त करणें, सुधारणें, नीट लावणें ।

संशयान—(वि०) साशंक, शंकाग्रस्त ।

सनसनाना—(अ० क्रि०) सण सण आवाज करणें ।

सनसनाहट } सनसनी } (ना०स्त्री०) मुंग्या येणें, सणण आवाज ।

संसय—(ना० पु०) संशय; शंका ।

संसर्गी—(वि०) मेळी (हिं०) ओळखीचा परिचित ।

संसार—(ना० पु०) दुनिया (हिं०) जग ।

संसारी—(वि०) दुनियावी (हिं०) ऐहिक ।

संहार } संघार } (ना० पु०) नाश, संहारण, तबाही ।

संहारना } संघारना } (स ०क्रि०) मारना (हिं०) ठार मारणें, संहार करणें ।

सइयाँ+—(ना० पु०) प्राणनाथ, प्राणपति (हा शब्द अगदींच ग्राम्य भाषेंत वापरला जातो) ।

सकट—(ना० पु०) गाडी, बैलगाडी ।
(वि०) वाईट ।

सकड़ा—(वि०) तंग (हिं०) अरुंद, चिंचोळा, करकचून बांधलेला ।

सकना—(अ० क्रि०) शकणें, समर्थ असणें ।

सकरा—(वि०) "सकड़ा" पहा ।

सकराई—(ना० स्त्री०) तंगी (हिं०) जागेची टंचाई, अरुंदपणा, संकीर्ण ।

सकराना—(स० क्रि०) आखूड करणें ।

सकाना—(अ० क्रि०) रंजीदा होना (हिं०) दुःखी होणें, कंटाळणें, भिणें, त्रासणें, शंकित होणें ।

सकार+—(ना०पु०) स्वीकृति (हिं०) बिलाची पावती यादीची पावती ।

सकारना+—(स० क्रि०) स्वीकार करना (हिं०) स्वीकारणें, यादी स्वीकारणें ।

सकाळ—(अ०) सुबह (हिं०) सकाळीं ।

सकुच*—(ना० स्त्री०) शर्म (हिं०) लाज, शंका, संकोच, भीड ।

सकुचाना—(अ० क्रि०) शर्म करना (हिं०) संकोच करणें, भीड करणें ।

सकेतना—(अ० क्रि०) घट्ट—मजबूत करणें ।

सकेलना—(अ० क्रि०) आवरूनघेणें, संकोचणें, जमा करणें, आखडणें ।

सकेला—(ना० पु०) एक प्रकारचें लोखंड, तरवार, तलवार ।

सकोच*—(ना० पु०) संकोच, चाह, मान ।

सकोड़—(ना० स्त्री०) आकुञ्चन, आवर, संकोचन ।

सकोड़ना—(अ० क्रि०) आखडणें, संकोचन करणें ।

सकोरा—(ना० पु०) मातीचा लहान प्याला ।

सकरा } सखरा } (ना० पु०) सोजी, भाजून केलेला स्वयंपाक, परतून केलेला स्वयंपाक ।

सख़ावत—(ना० स्त्री०) उदारता, औदार्य, दान ।

सख़ी—(वि०) दानी, उदार । (ना० पु०) उदार मनुष्य ।

सख़्त—(वि०) कड़ा (हिं०) कठीण, क्रूर, पाषाणहृदयी ।

सख्ती—(ना० स्त्री०) कड़ाई (हिं०) काठिण्य, निश्चळता, क्रूरता, कठोरता ।
—से-(अ०) खरमरीतपणें, रागानें ।

सगढ़+—(ना० पु०) गाड़ी, बैलगाड़ी ।

सगपहता+—(ना० पु०) भाजी घालून केलेलें वरण ।

सगर+—(वि०) विषारी, विषाचा ।

सगरा—(वि०) सगळा, सर्व संपूर्ण ।

सगा—(वि०) आपला, नात्याचा ।
(ना० पु०) नातेवाईक, संबंधी ।
—भाई-(ना० पु०) सख्खा भाऊ ।
सगाई—(ना० स्त्री०) नातें, पाट ।
सगुन—(ना० पु०) "शगुन" पहा ।
सगोती—(ना० स्त्री०) मांस ।
(वि०) सगोत्री, भाऊबंध ।
सच—(वि०) खरें, सत्य ।
(अ०) खरोखर, खात्रीनें ।
—मुच-(अ०) खरोखर, वास्तविक ।
सच्चा—(वि०) खरा, प्रामाणिक, विश्वासू ।
सचाई / सचाई—(ना०स्त्री०) खरेपणा, प्रामाणिकपणा, शुद्धता, सत्यता ।
सज—(ना० स्त्री०) डौल, ढब, शृंगार, शोभा ।
—दार-(वि०) डौलदार, शोभायमान ।
—धज-(ना० स्त्री०) शोभा, डौल ।
सजन—(ना० पु०) सज्जन, पति ।
(ना० स्त्री०) स्त्री, धनीण, यजमानीण ।
सजना—(अ० क्रि०) तयार होणें, सजणें ।
सजनी—(ना० स्त्री०) सखी, मैत्रीण ।
सजला—(वि०) चौघा भावांपैकी तिसरा भाऊ ।
सजवाना— / सजाना—(स० क्रि०) सजवविणें ।
सज़ा—(ना० स्त्री०) दंड, शिक्षा, भूदंण्ड ।
—याब—(वि०) शिक्षा झालेला ।
—याफ़्ता—(ना० पु०) अट्टल चोर ।
सजाई—(ना० स्त्री०) आराईस (हिं०) थाट, श्रृंगार, शोभा, थाटमाट ।
सजाना—(अ० क्रि०) श्रृंगारणें, थाट करणें ।
सजाव—(ना० पु०) / सजावट—(ना० स्त्री०) "सजाई" पहा ।
सजीला—(वि०) खूबसूरत (हिं०) सुंदर, डौलदार, गोजिरवाणा, साजरा ।

सजीवन—(वि०) सदाबहार (हिं०) सदार्द्रपर्ण ।
—बूटी—(ना० स्त्री०) अमृतवल्ली ।
सज्जा+—(ना० स्त्री०) वेश, कवच ।
सज्जी—(ना० स्त्री०) पापड खार ।
सकट—(ना० स्त्री०) लवचीक काठी; हुक्क्याची नळी ।
सकटना—(अ० क्रि०) भाग जाना (हिं०) पळून जाणें, धूम ठोकणें ।
सकटाई—(ना० स्त्री०) लुकाव (हिं०) लपणें, नाहींसे होणें, पळ काढणें ।
सकटाना+—(स० क्रि०) पळवून लावणें, पळविणें ।
सटना—(अ० क्रि०) लगना (हिं०) लागणें, चिकटणें; चिकटून रहाणें ।
सटपटाना—(अ०क्रि०) परेशान होना (हिं०) गोंधळणें, बेचैन होणें ।
सटरपटर—(ना० स्त्री०) लहान सहान कामें ।
सटल—(ना०स्त्री०) मूर्खपणा, बाष्कळ बोलणें, असत्य ।
सटल्ली—(ना० स्त्री०) झूठ, बक (हिं०) बाष्कळ बोलणें, असत्य ।
सटल्लो—(ना० स्त्री०) मूर्ख स्त्री, स्त्री भावडी ।
सटाना—(स० क्रि०) जडविणें, चिकटविणें ।
सटासट—(अ०) जल्दीनें, शीघ्र ।
सटिया—(ना०स्त्री०) काठी, छड़ी, वेळूची बारीक छड़ी ।
सट्टा—(ना० पु०) सट्टा, कंत्राट, मक्ता ।
—बट्टा—(ना० पु०) अदला बदला ।
सठ—(ना० पु०) मूर्ख, शठ ।
सठियाना—(अ० क्रि०) म्हातारा होणें, साठ पेक्षां अधिक वय होणें, बुद्धि भ्रष्ट होणें, साठी बुद्धिनाठी होणें ।
सड़क—(ना० स्त्री०) राह (हिं०) रस्ता ।
सड़न—(ना० स्त्री०) सडणें, कुजणें ।
सड़ना—(अ० क्रि०) सडणें, कुजणें ।
सड़ा—(वि०) कुजलेला, सडलेला ।
सड़ांद—(ना० स्त्री०) दुर्गंध, कुजट घाण ।
सड़ाना—(स० क्रि०) कुजविणें; सडविणें ।
सड़ाहट—(ना० स्त्री०) "सड़ांद" पहा ।

सड़ियल—(वि०) कुजलेला, घाण, कौडीमोल ।

सढ़ोढा—(ना० पु०) एक प्रकारचा लड्डू, पौष्टिक पदार्थ, खुराक ।

सत—(वि०) सात, ७ ।
(ना० पु०) सार, निष्कर्ष, गाभा ।
—मासा—(ना०पु०) गर्भाच्या सातव्या महिन्यांत करावयाचा संस्कार ।
—लड़ी—(ना०स्त्री०) सात सरांची माळ सातसरी ।
—नजा—(ना० पु०) सात धान्यांची मिसळ ।

सतर—(ना० स्त्री०) लकीर (हिं०) ओळ, रेख ।

सतर्क—(वि०) होशियार, खबरदार (हिं०) सावधान हुषार, धूर्त ।

सतवन्ता—(वि०) गुणी, प्रामाणिक, निष्कळंक ।

सतसई, सतसैया—(ना० स्त्री०) एक हिंदी ग्रंथ विशेष ।

सतहत्तर—(वि०) सत्याहत्तर, ७७ ।

सताऊ—(ना० पु०) त्रास देणारा, छळणारा ।

सताना—(स० क्रि०) छेड़ना (हिं०) त्रास देणें, छळणें, चिडविणें, नास धूस करणें, जुलूम करणें ।

सतासी—(वि०) सत्याऐंशी ८७ ।

सतिया+, सथिया—(ना० पु०) डोळ्याचा वैद्य, नेत्र-वैद्य ।

सतीला—(वि०) मजबूत (हिं०) बळकट, सामर्थ्यवान, पराक्रमी; सत्ताधारी ।

सतीवाड़—(ना० पु०) कब्र (हिं०) स्मशान, सती जाण्याचें स्थान ।

सतुआ—(ना० पु०) सत्तू, सातू ।

सतोगुण—(ना० पु०) सत्त्वगुण, सत्व ।

सत्तर—(वि०) सत्तर, ७० ।

सत्रह—(वि०) सत्रा, १७ ।

सत्रहवां—(वि०) सत्रावा ।

सत्रहवीं—(ना० स्त्री०) मृताच्या सत्राव्या दिवशीं केला जाणारा विधि ।

सत्ता—(ना०पु०) ताश का एक पत्ता (हिं०) इस्पिटां तील सत्या ! शक्ति, अधिकार ।

सत्ताईस—(वि०) सत्तावीस, २७ ।

सत्तानबे—(वि०) सत्याण्णव, ९७ ।

सत्तावन—(वि०) सत्तावन, ५७ ।

सत्तासी—(वि०) सत्याऐंशी, ८७ ।

सत्तू—(ना० पु०) "सतुआ" पहा ।

सत्यानाश—(ना०) तबाही (हिं०) नाश; संहार, नासधूस, उत्पात ।

सत्यानाशी—(वि०) ख़राब (हिं०) वाईट, नष्ट, (ना० पु०) सत्यानाश करणारा ।

सत्यानृत—(ना०) व्यापार, उलाढाल ।

सथराव—(ना० पु०) मुडद्यांचा ढीग ।

सथिया—(ना० पु०) डॉक्टर; नेत्रवैद्य, शस्त्रवैद्य, स्वस्तिक ।

सद+—(वि०) शंभर, शत ।

सदहा+—(अ०) शेकड़ों ।

सदमा—(ना० पु०) रंज; चोट (हिं०) दुःख; चपाटा, धक्का, संकट, थप्पट ।

सदर—(वि०) ख़ास (हिं०) मुख्य, प्रधान ।
—अदालत—(ना० स्त्री०) मुख्य न्यायालय ।
—मुक़ाम—(ना० पु०) मुख्य ठाणें ।

सदरी—(ना०स्त्री०) आंगरखा, ज़ाकीट; लांडा आंगरखा ।

सदस्य—(ना० पु०) सभासद; पंच ।

सधना—(अ० क्रि०) परचय होणें, माणसाळणें; होणें, बनणें, हलणें ।

सधाना—(स० क्रि०) माणसाळविणें, परिचय करविणें, साधणें, निर्वाहणें ।

सन—(अ०) जल्दी (हिं०) झटकन, शीघ्र ।

सन—(ना० पु०) वनस्पति विशेष, वर्ष, शक ।

सनक—(ना० स्त्री०) झक (हिं०) लहर, खूळ ।

सनकना—(अ० क्रि०) झक चढ़ना (हिं०) लहरयेणें। खूळ लागणें, झोकें, बिघडणें ।

सनकार—(ना० स्त्री०) इशारा (हिं०) सूचना, मान्यता, मान डोलावणें ।
सनकारना—(स० क्रि०) इशारा करना (हिं०) सूचना देणें, डोळा मिचकावणें ।
सनद—(ना०स्त्री०) प्रमाणपत्र, प्रमाणलेख, दस्ताऐवज।
--कारगुजारी—(ना० स्त्री०) कामगिरी बद्दल प्रमाणपत्र ।
सनना—(अ० क्रि०) गर्भधारण करणें, गर्भिणी होणें, विणणें, वेणी घालणें ।
सनम—(ना० पु०) माशूक (हिं०) स्त्री, अर्धांगी, प्रेमपात्र ।
सनिया—(ना० पु०) एक प्रकारचें कापड ।
सनीचर—(ना० पु०) शनैश्चर, शनी, शनिवार ।
सनीचरा—(वि०) बदक़िस्मत (हिं०) दुर्दैवी; अभागी, एका डोंगराचें नांव ।
सनोबर—(ना० पु०) अननस, कोणतेंही सुळकेदार झाड ।
सनौत—(ना० पु०) अननसाचें झाड ।
सन्ता—(वि०) बिगड़ा (हिं०) नष्टभ्रष्ट, कृपण ।
सन्ती—(ना० पु०) ऐवज़, प्रतिनिधि (हिं०) बदली, बदल्या, प्रतिनिधि, वांटचा मनुष्य ।
सन्ते+—(अ०) बद्दल, जागीं, स्थानीं ।
सन्दल—(ना० पु०) चंदनाचें लाकूड ।
सन्दली—(वि०) चंदनी, चंदनाचें ।
सन्दूक—(ना० पु०) पेटी, डबी ।
सन्दूकचा—(ना० पु०), सन्दूकची—(ना०स्त्री०) } लहान पेटी ।
सन्देशी-सी—(ना० पु०) दूत, हरकारा, जासूस ।
सन्देस-सा—(ना० पु०) संदेश, वार्ता ।
सन्धाना—(ना० पु०), सन्धानी—(ना०स्त्री०) } लोणचें, खार ।
सन्न—(ना० पु० पु०) सन्निपात, वायु ।
सन्नाटा—(ना० पु०) खामोशी (हिं०) स्तब्धता, शांतता; लाटांचा आवाज, दूरच्या गाडीचा किंवा वाऱ्याचा आवाज ।
सन्मानी—(वि०) सभ्य, स्वाभिमानी ।
सपड़ना—(अ० क्रि०) समाप्त होना (हिं०) संपणें, स्नान करणें ।
सपड़ सपड़ करना+—(अ० क्रि०) कुत्र्यासारखं चाटणें ।
सपथ—(ना० स्त्री०) क़सम (हिं०) शपथ ।
सपना—(ना० पु०) स्वप्न ।
सपाट—(वि०) सपाट, समान, सारखा ।
सपाटा—(ना० पु०) लंबी दौड़ (हिं०) लांबची, शर्यत ।
सपूत—(ना० पु०) अच्छा लड़का (हिं०) सत्पुत्र ।
सपेरा—(ना० पु०) साँप पकड़नेवाला (हिं०) सांप धरणारा, गारुडी ।
संपोला—, संपोलिया— } (ना० पु०) नुकेच व्यालेलें सापाचें पिल्लू।
सफ़र—(ना० पु०) प्रवास, यात्रा ।
सफ़रदाई—, सपरदाई— } (ना०पु०) समाजी (हिं०) वेश्येच्या पाठीमागें वाजविणारे तबलची वगैरे लोक ।
सफरी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा मासा, प्रवासा सम्बन्धी ।
सफ़हा—(ना० पु०) पृष्ठ, पृष्ठभाग ।
सफ़ा—(वि०) शुद्ध; स्वच्छ ।
सफाई—(ना० स्त्री०) स्वच्छता, शुद्धता, गुळगुळीतपणा, उघडपणा, मोकळेपणा, नाश ठराव ।
सफ़िना+—(ना० पु०) सरकारी बोलावणें, तलब ।
सफ़ेद—(वि०) श्वेत, पांढरा ।
—पोश—(ना० पु०) सभ्य गृहस्थ, सुखवस्तू मनुष्य ।
सफ़ेदा—(ना०पु०) सफेती, एक प्रकारचा अंबा, सफेता।
सफ़ेदी—(ना० स्त्री०) पांढरेपणा, सफेती ।
सब—(वि०) कुल, तमाम (हिं०) सकल, सर्व ।
--हाल (ना० पु०) वित्तं बातमी ।
—कहीं (अ०) चोहोंकडे ।
सबक़—(ना० पु०) पाठ, धडा, अभ्यास ।

सबरी—(ना॰ स्त्री॰) घर फोडण्याचें यंत्र ।
सबूरी—(ना॰ स्त्री॰) समाधान, शांति; सोशीकपणा, सहिष्णुता ।
सबेरे—
सबेरा— } (अ॰) सकाळी; पहा शीघ्र ।
सवेरा—(ना॰ पु॰) प्रातःकाल; सकाळ ।
सब्ज़—(वि॰) हरा (हिं॰) हिरवा, कच्चा, कळकळीचा ।
—कदम (वि॰) दुर्दैवी, अभागी ।
सब्ज़ा—(वि॰) हरा (हिं॰) हिरवा, रान तुळस, हिरवा चारा ।
—ज़र (ना॰ पु॰) कुरण, गुरचरण, गायरान ।
सब्ज़ी—(ना॰ स्त्री॰) हरियाली (हिं॰) हिरवा चारा । हिरदळ ।
—फ़रोश (ना॰ पु॰) भाजीविक्या; काछी, कुञ्जरा ।
—मंडी (ना॰ पु॰) भाजी बाजार ।
सब्बल—(ना॰ पु॰) टेका, टेकावं, तरफ ।
सब्र—(ना॰ स्त्री॰) "सबूर" पहा ।
बे—(वि॰) अधीर; अशांत ।
बे सब्री—(ना॰ स्त्री॰) अधीरता, अशांति ।
समझ—(ना॰ स्त्री॰) बुद्धि, समज; मत; ज्ञान ।
कर—(अ॰) समजून; जाणून ।
वार—दार—(वि॰) शहाणा; हुषार ।
समझाना—(स॰ क्रि॰) समजविणें; विशद करणें; शिकविणें, उपदेश करणें; ताकीद देणें; खात्री करणें ।
—बुझाना (स॰ क्रि॰) उपदेश करणें ।
समझावा—(ना॰ पु॰)
समझौती—(ना॰स्त्री॰) } समजूत; समजावणी ।
समंजस—(वि॰) मुनासिब (हिं॰) युक्त; योग्य ठीक ।
समधन—
समधिन— } (ना॰ स्त्री॰) मुलगा किंवा मुलीची सासू
समधी—(ना॰ पु॰) मुलगा किंवा मुळाची सासरा ।
समधियाना—(ना॰ पु॰) सासुरवाडी ।
समध-मिलाप—(ना॰ पु॰) व्याह्यांची भेट ।

समर्थ—
समर्थी— } (वि॰) ताक़तवर (हिं॰) सशक्त, योग्य तेचा, सत्ताधारी (ना॰ पु॰) बळ, सत्ता ।
समा—
समाँ— } (ना॰ पु॰) वक्त (हिं॰) वेळ, घात, दशा; संधी, मेल ।
समाई—(ना॰ स्त्री॰) जागा, योग्यता, धीर, सोशीकपणा ।
समाचार—(ना॰ पु॰) खबर (हिं॰) वर्तमान, बातमी ।
—पत्र (ना॰ पु॰) वर्तमान-पत्र ।
समाज—(ना॰ पु॰) सभा, संस्था ।
समाजी—(ना॰ पु॰) "सफ़रदाई" पहा ।
समाना—(अ॰ क्रि॰) मावणें, बसणें, रहाणें ।
समाव—(ना॰ पु॰) जगह, कमरा (हिं॰) जागा, खोली ।
समीचीन—(वि॰) खरा, उत्तम, प्रामाणिक ।
समीहा—(ना॰ स्त्री॰) इच्छा, अभिलाषा ।
समुद्रान्त—(ना॰ पु॰) समुद्राचा किनारा ।
समूचा—(वि॰) सर्व, संबंध, सगळा, न फुटलेला ।
समेट—(ना॰ स्त्री॰) सिमटन (हिं॰) आखडणें, संकोच, संकोचन ।
समेटना—(स॰ क्रि॰) बटोरना, लपेटना (हिं॰) गोळा करणें, गुंडाळणें, आंखडणें ।
समेत—(अ॰) साथ (हिं॰) बरोबर, सहित ।
समोना—(स॰ क्रि॰) सामवणें, ऊन पाण्यांत, थंड पाणी घालून बरोबर करणें ।
समोसा—(ना॰ पु॰) बटाटयाची किंवा मसालेदार मांसाची त्रिकोणी वडी ।
सम्भालना—(स॰ क्रि॰) रक्षण करणें, संभाळणें, मदत करणें, काळजी घेणें ।
सम्भालने वाला—(ना॰ पु॰) पालन कर्ता ।
सम्भालू—(ना॰ पु॰) वृक्ष-विशेष ।
सम्मान—(ना॰ पु॰) आदर, मान-सम्मान ।
सयान, सयाना—(वि॰) चालाक (हिं॰) हुषार, शहाणा, धूर्त, प्रौढ, वयांत, आलेला ।

सयानपन—(ना० पु०) धूर्तता, हुषारी, चलाखी ।
सर—(ना० पु०) शिर; डोकें, मुख्य, सरदार, इच्छा ।
सरे बाजार—(अ०) जाहीरपणें ।
—वराहकार—(ना० पु०) व्यवस्थापक, मुनीम ।
—वराही—(ना० स्त्री०) व्यवस्था ।
—परस्त—(ना० पु०) पालनकर्ता, रक्षणकर्ता ।
—परस्ती—(ना० स्त्री०) पालन पोषण, आश्रय, आधार ।
—पंच—(ना० पु०) मध्यस्थ ।
—ताज—(ना० पु०) मुख्य, प्रमुख ।
—दफ़्तर—(ना० पु०) अव्वल कारकून ।
—कश—(वि०) दंगे खोर, बंडखोर ।
सरकडा—, सरकएडा— (ना० पु०) वेत, बोरू ।
सरकना—(अ० क्रि०) घसरणें, सुटणें; सरकणें ।
सरकाना—(स० क्रि०) सरकविणें, पुढें, ढकलणें ।
सरख़त—(ना० पु०) कौलनामा ।
सरगम—(ना० पु०) सप्तस्वर, सारीगम ।
सरगना—(ना० पु०) मुखिया (हिं०) प्रमुख ।
सरद—(वि०) ठण्ढक (हिं०) थंड, गार ।
सर्द—(वि०) थंड; ओलसर ।
—मिजाज—(वि०) अरसिक, निर्दय ।
सरदल—(ना० स्त्री०) उंबरठा, दारबंठा ।
सरदी—, सर्दी— (ना० स्त्री०) थंडी; पडसें ।
सरन—(ना० स्त्री०) शरण; आश्रय; रक्षण ।
—में—(अ०) आश्रयाखाली ।
सरनागत—(ना० पु०) शरणागत ।
सरनाम—(वि०) विख्यात; प्रसिद्ध ।
सरनामा—(ना० पु०) पत्ता; पत्रावरील पत्ता ।
सरपट—(ना० पु०) दवडणें; पिटणें; पिटाळणें ।
सरपत+—, सरपता+— (ना० पु०) वेत; वेताचा पाला; वेताची पानें ।

सरमाया+—(ना० पु०) पूंजी (हि०) भांडवल; फंड; सामान; साधन ।
सरल—(वि०) सरळ; उदार; खरा, इमानी, निष्कपट ।
सरलाई—(ना० स्त्री०) वृद्धि, अधिकता ।
सरसाम —(ना० पु०) सन्निपात, वायु ।
सरसों—(ना० स्त्री०) मोहरी, राई ।
सरा—(ना० पु०) ढक्कन (हिं०) झाकण ।
सराई—(ना० स्त्री०) लहान झाकणी ।
सराप—(ना० पु०) श्राप, तळतळाट, शाप ।
सरापना—(स० क्रि०) शाप देणें ।
सर्राफ़—(ना० पु०) सराफ़, सोन्या चांदीचा व्यापारी ।
सराफ़ा—, सर्राफ़ा— (ना० पु०) साहूकारी (हिं०) सावकारी ।
सराफी—, सर्राफ़ी— (ना० स्त्री०) "सराफ़ा" पहा ।
सराय—(ना० स्त्री०) उतारवाडा, जेवणावळीचें घर, खानावळ ।
सरावक—, सरावगी— (ना० पु०) जैन धर्मी, जैन श्रावक ।
सरावन—(ना० पु०) हेंगा, जमीन सपाट करण्याचें; लाकूड ।
सरासर—(अ०) नखशिखांत, सर्वस्वी ।
सराह—(ना० स्त्री०) तारीफ़ (हिं०) स्तुति, प्रशंसा ।
सराहन—(ना० पु०) "सराह" पहा ।
सराहना—(स० क्रि०) तारीफ़ करना (हिं०) स्तुति प्रशंसा करणें ।
सरियाना—(स० क्रि०) तरतीब देना (हिं०) व्यवस्था लावणें, नीट बसविणें ।
सरिश्ता—(ना० पु०) रिवाज, पद्धत, वहिवाट ।
सरी—(ना० स्त्री०) वाण ।
सरीखा—(वि०) समान, सारखा ।
सरूप—(ना० पु०) स्वरूप ।
सरेश—(ना० पु०) सरस; चिकटवण, डकवण ।

सरेहा—(ना० पु०) लांब चंचोळी जमीन।
सरोकार—(ना० पु०) काम, संबंध, नातें।
सरोता—(ना० पु०) आडकित्ता, सुपारीचा आडकित्ता।
सरोधा—(ना० पु०) नाकाच्या श्वासोछ्वासावरून शकुन पहाणें।
सरोही—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा भाला।
सरौज—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें बीज।
सर्जि—(ना० स्त्री०) सज्जी (हिं०) सब्जाखार।
सर्फ़ा—(ना० स्त्री०) ख़र्च।
सलग—(वि०) लगातार (हिं०) एक सारखें।
सलना—(अ० क्रि०) छेदना (हिं०) छेदणें, भोंक, पाडणें।
सलवाई—(ना० स्त्री०) भोंकें पाडण्याची मजूरी।
सलसलाना—(अ०क्रि०) खाजविणें, सळसळणें, सांपा सारखें सरपटणें।
सलसलाहट—(ना० स्त्री०) खाज, सळसळणें।
सलहंज—(ना० स्त्री०) मेहुण्याची बायको, बायकोची भावजय।
सलाई—(ना० स्त्री०) सूई (हिं०) सुई।
सलाख़—(ना० पु०) लोखंडाची सळी।
सलाजीत—(ना० स्त्री०) शिलाकुसुम, शिलापुष्प।
सलाम—(ना० पु०) नमस्कार, राम राम।
सलामत—(वि०) रक्षित, क्षेम, सुरक्षित।
सलामती—(ना० स्त्री०) सुखरूपता, शांतता, आरोग्य, क्षेम।
सलामी—(ना० स्त्री०) स्वागतार्थ तोफ दागणें।
सलाह—(ना० स्त्री०) उपदेश, पसंती, सल्ला।
सलीक़ा—(ना० पु०) व्यवहार, शिष्टाचार, सुस्वभाव, खुबी, विनय।
—दार—(वि०) सुस्वभावी, विनयशील।
सलूना—(ना० स्त्री०) हिंदूंचा एक सण; श्रावणांतील एक सण।
सलूप—(वि०) स्वल्प, अत्यल्प, थोडा।
सलोन—(वि०) नमकीन (हिं०) खारट।
सलोना—(वि०) नमकीन, निमकीन (हिं०) खारी, खारट, रुचकर, तिखटा-मिठाचा।
सल्तनत—(ना० स्त्री०) राज्य, सत्ता।
सल्लम—(ना० पु०) एक प्रकारचें जाडें भरडें कापड़।
सल्लू—(ना० पु०) जोडा शिवण्याचें, चामडें, वादी।
सल्लो—(ना० स्त्री०) सटल्लो (हिं०) मूर्ख स्त्री; कजाग बायको।
सवा—(वि०) सव्वा।
सवाँग—(ना० पु०) सोंग; नक्कल।
सवाब—(ना० पु०) पुण्य।
सवाया—(वि०) "सवा" पहा।
सवार—(ना० पु०) अश्वारोही; स्वार।
सवारी—(ना० स्त्री०) वाहन; स्वारी।
सवाल—(ना० पु०) प्रश्न; चौकशी।
जिरह के—(ना० पु०) उलट तपासणी।
जवाब—(ना० पु०) प्रश्नोत्तर।
सवैया—(ना० पु०) सवाई का पहाड़ा (हिं०) सव्वें, सवाय की।
सस्ता—(वि०) कम दामका (हिं०) स्वस्त।
—मोला (वि०) स्वस्त; कवडी मोल।
सस्ताना—(अ० क्रि०) स्वस्त होणें।
ससुर—(ना० पु०) सासरा।
सहज—(वि०) आसान (हिं०) सुलभ; बिन कष्टाचें, सुबोध।
सहजन—(ना० पु०) मुळया सारखा एक कंद।
सहन—(ना० पु०) एक प्रकारचा कपडा; अंगण; सहन करणें।
हार—(वि०) सह्य; सहण्या जोगें।
सहना—(अ० क्रि०) बरदाश्त करना (हिं०) सहन करणें; सहणें।
सहनाई—(ना० स्त्री०) सनई; तुतारी।
सहम—(ना० पु०) खौफ (हिं०) भय, भीति।
सहमना—(अ०क्रि०) डरना (हिं०) भिणें, त्रस्त होणें, कोमेजणें; लाजणें; शरमणें।

सहमाना—(स० क्रि०) डरवाना (हिं०) भिवविणें।
सहराना—(अ० क्रि०) रोमांच उभे रहाणें। गुदगुल्या करणें।
सहरावन—(ना० स्त्री०) रोमांच; गुदगुल्या।
सहल—(वि०) "सहज" पहा।
सहलाना—(स० क्रि०) मारणें, गुदगुल्याकरणें।
सहलाहट—(ना० स्त्री०) गुदगुल्या; बुक्की; चपाटा।
सहाई—(ना० पु०) मदतगार (हिं०) मदत करणारा।
सहाऊ—(वि०) सहनीय; सहण्याजोगा।
सहार—(ना० स्त्री०) धीर; सबूर।
सहारा—(ना० पु०) पुष्टी; ठेप; आधार, मदत।
सहारना—(अ० क्रि०) सहन करणें; फरपटणें।
सहार्थ—(वि०) त्याच अर्थाचें; समानार्थी।
सहिराना—(अ० क्रि०) रोमांचित होणें। (स० क्रि०) गुदगुल्या करणें।
सही—(अ०) ठीक; असूं दे; खरें।
सहीह—(वि०) दुरुस्त (हिं०) बरोबर; ठीक; पूर्ण; मूळचें।
सालिम—(वि०) सुरक्षित।
सहेजना—(स० क्रि०) सौंपना (हिं०) सोपविणें।
सहेलना—(स० क्रि०) सोंपविणें; स्वाधीन करणें।
सहेली—(ना० स्त्री०) दासी; मैत्रीण; सैरंध्री।
सहौटी—(ना० स्त्री०) चौकट; दरवाजा।
सा—(वि०) सारखें; जुळतें।
साइत—(ना० स्त्री०) सुमुहूर्त; चांगलीवेळ।
साईस—(ना० पु०) मोतद्दार; घोडेवाला।
साईसी—(ना० स्त्री०) मोतद्दाराचें काम।
साऊ—(ना० पु०) संबंध, नातें।
साईं—(ना० पु०) स्वामी; मालक; देवता; साधू।
साँक—(ना० स्त्री०) शंका; भय; दमा।
साँकर—, साकरी— } (ना० स्त्री०) जंजीर (हिं०) सांखळी; कोडें; गूढ; अडचण। (वि०) अडचणीचा; निकट।
साँकल—(ना० स्त्री०) सांखळी।

साँग—(ना० पु०) सोंग; नक्कल। (ना० स्त्री०) बर्छी, भाला।
साँधर—(ना० पु०) पहिल्या पति पासून झालेला मुलगा।
साँच—(वि०) सच (हिं०) खरें, योग्य; उचित; बरोबर।
साँझ—(ना० स्त्री०) शाम; संध्याकाळ।
साँझी—(ना० स्त्री०) मुलींनीं घातलेले पांडव; गोमय मूर्ति, रांगोळी अतठी रंग भरलेली चित्रें।
साँट—(ना० स्त्री०) गांठ; कट; झोडण्याची काठी; झोडपणी।
साँटना—(स० क्रि०) जोडना (हिं०) जोडणें; एकांत दूसरें बसविणें।
साँटा—(ना० पु०) बैल हाकण्याची काठी, पजारी, आर; टोचणी।
साँढ़—, साँड़— } (ना० पु०) बैल; धुळी; स्वैर मनुष्य।
साँडना—, साँड़नी— } (ना० स्त्री०) सांडीण; सांढण।
सांडा—(ना० पु०) पाली सारख्या एक किड़ा।
साँडिया—(ना० पु०) ऊँट का बच्चा (हिं०) उंटाचें पिलू; करभ।
साँप—(ना० पु०) साप; सर्प।
साँपिन—(ना० स्त्री०) सापिण।
साँभर—(ना० पु०) एक प्रकारचें मीठ।
साँय-साँय—(ना० स्त्री०) एक आवाज, रानांतील किर्र-किर्र।
साँवठा—(वि०) एकत्रित; तयार।
साँवला—(वि०) श्यामवर्ण; सावळा।
साँवा—(ना० पु०) धान्याचा कण।
साँस—(ना० स्त्री०) सुस्कार; श्वास; उसासा।
साँसना—(स० क्रि०) धमकाना (हिं०) धमकाविणें; त्रास देणें; भिवविणें।
साँसारिक—(वि०) दुनियावी (हिं०) ऐहिक

साका—(ना० पु०) संवत, शक ।

साकिन—(ना० पु०) निवासी; रहाणार ।

साखा—(ना० स्त्री०) शाखा, (ना० पु०) सक; युग ।

साखी—(ना० पु०) गवाही (हिं०) साक्षी ।

सांग—(ना० पु०) गवत; हिरवें गवत ।

पात—(ना० पु०) हिरवळ; भाजी; भाजीपाला ।

सागौन—(ना० स्त्री०) सागवान, साग ।

साज़—(ना० पु०) सामान; जीन ।

साज़—(वि०) करणारा; कर्ता ।

जिल्द—(ना० पु०) पुस्तक बांधणारा ।

सामान—(ना० पु०) सामान सुमान ।

बे साज़ो सामान—(वि०) निराधार; नंगा; दिगंबर ।

साजना—(स० क्रि०) आरास करणें; सुशोभित करणें ।

साज़िश—(ना० स्त्री०) कट; मसलत ।

साज़िशी—(वि०) कपटी; धूर्त, कावेबाज ।

साझा—(ना० पु०) भागीदारी; हिस्सा; भाग ।

साझी—(ना० पु०) भागीदार; हिस्सेदार ।

साझेमें—(अ०) साथ में (हिं०) भागीदारीनें ।

साटवाट—(ना० स्त्री०) एकत्रित होणें; मसलत ।

साटा—(ना० पु०) परत; प्रतिदान; विनिमय ।

साठ—(वि०) साठ, ६० ।

साड़ी—(ना० स्त्री०) साड़ी, लहान लुगडें ।

साढ़—(ना० पु०) बायकोच्या बहिणीचा पति, साढू ।

सातवां—(वि०) सप्तम; सातवा ।

साथ—(अ०) सहित; बरोबर ।

वाला—(ना० पु०) सोबती; मित्र ।

साथ—(अ०) मिळून ।

साथिन—(ना० स्त्री०) सहेली (हिं०) दासी, मैत्रीण, सखी ।

साथी—(ना० पु०) दोस्त (हिं०) सरळपणा, साधेपणा, मनाचा मोकळेपणा ।

सादगी—(वि०) साधेपणा ।

साध—(ना० पु०) साधु; भिक्षुक ।

साधना—(स०) पूरा करना (हिंप) संपविणें; साधणें; संपादणें ।

सानना—(ना० स्त्री०) मिसळणें; गुंतविणें; माखणें; डाग लावणें ।

सान—(ना० स्त्री०) सहाण, धारेचा दगड ।

सानी—(ना० स्त्री०) गुरांचें खाणें; गुराना दिलेलादाणा, भुसा व पेंड यांची मिसळ; कळण; कळणा; अंबोण ।

साप—(ना० पु०) शाप, श्राप ।

सापन—(ना० पु०) केस गळण्याचा रोग ।

सापना—(स० क्रि०) शाप देणें ।

सापिन—(ना० स्त्री०) सर्पिण, सापीण ।

साफ़—(वि०) स्वच्छ, शुद्ध, गुळगुळीत, मोकळया मनाचा ।

—दिल—(वि०) शुद्ध अंतःकरणाचा ।

साफ़ा—(ना० पु०) पगड़ी (हिं०) रुमाल, फेटा ।

साफ़ी—(ना० स्त्री०) छन्ना (हिं०) गाळणारा, गळती ।

साबर—(ना० पु०) सांबर, सांबराचें कातडें ।

साबिक—(वि०) पुराना (हिं०) जुना, पूर्वीचा ।

—दस्तूर (अ०) नेहमीं प्रमाणें ।

—में (अ०) पूर्वी, प्राचीन काळी ।

साबित—(वि०) दृढ; संपूर्ण, सिद्ध ।

साबुन—(ना० पु०) साबण ।

साबूत—(वि०) कुल (हिं०) संपूर्ण, सगळे ।

साबूदाना—(ना० पु०) शाबुदाणा ।

सामक—(ना० पु०) धान्याचा एक कण ।

सामना—(ना० पु०) विरोध, प्रतिरोध, युद्ध, द्वंद्व युद्ध ।

सामने—(अ०) मुहोमुंह (हिं०) प्रत्यक्ष, समोर, तोंडावर ।

—आमने—(अ०) समोरासमोर ।

सामर्थ—(ना० स्त्री० पु०) सामर्थ्य, योग्यता, शक्ति बल ।

सामा—(ना० स्त्री०) उप करणें, सामान ।

सामान—(ना० पु०) असबाब (हिं०) सामान, सामग्री

--बे—(वि०) कंगाल ।

सामी—(ना० स्त्री०) लागवड जमीन, विकाऊ, जमीन, काठी भोंवती बसविलेली पिंडी।
सायबान—(ना० पु०) सोपा, पडवी, छप्पर।
साया—(ना० पु०) छाया, छप्पर, भूत-बाधा।
सारङ्गिया—(ना० पु०) सारंगी वाजविणारा।
सारना—(स० क्रि०) साधणें, संपविणें, काजळ, घालणें।
सारलोह—(ना० पु०) फ़ोलाद (हिं०) पोलाद।
सारा—(वि०) सब (हिं०) सर्व, संपूर्ण।
सारार्थ—(ना० पु०) संक्षेप।
साल—(ना० पु०) एक वृक्ष, सागवान, वर्ष।
—बसाल—(अ०) प्रतिवर्षी।
—भर—(अ०) वर्षभर।
—तमाम(ना० पु०) वार्षिक अहवाल।
—गिरह(ना० स्त्री०) वाढदिवस, जन्मदिन।
सालन—(ना० पु०) मांस, मासांची कढी।
सालना—(स० क्रि०) सूराख़ करना (हिं०) भोंक पाडणें छेदणें।
सालसा—(ना० पु०) औषध विशेष, अर्क।
सालिम—(वि०) सहीह (हिं०) दुरुस्त, क्षेम, सुदृढ, संपूर्ण।
सालियाना—(ना० पु०) वार्षिक वेतन, तैनात नेमणूक।
—दार(वि०) तैनातदार।
सालिस—(ना० पु०) पंच, मध्यस्थ।
सालिसी—(ना० स्त्री०) पंचाईत, मध्यस्थी।
साली—(ना० स्त्री०) पत्नीची बहिण।
सालू—(ना० पु०) शालू, एकलाल कपडा।
सालोत्री—(ना० पु०) घोडे डॉक्टर, जनावराचा वैद्य।
सावक—(ना० पु०) पोर, पिलू, शिशु।
सावन—(ना० पु०) श्रावण, श्रावण महिना
—की झड़ी—(ना० स्त्री०) श्रावणांतील पावसाची झड।
सावनी—(ना० स्त्री०) श्रावणांतील पीक।
सावन्त—(वि०) बहादुर (हिं०) वीर, धीट।

सावन्ती—(ना० स्त्री०) बहादुरी (हिं०) शौर्य, वीर्य।
सास—(ना० स्त्री०) सासु।
सासन—(ना० पु०) शासन, हुकुम।
सासना—(स० क्रि०) शासन करणें, दंड करणें।
सासरा—(ना० पु०) ससुराल (हिं०) सासर।
साह—(ना० पु०) सौदागर (हिं०) व्यापारी।
साहभोला—निरपराधी मनुष्य।
साहब(ना० पु०) मालिक (हिं०) मालक, धनी।
—ज़ादा—(ना० पु०) मुलगा पुत्र।
—सलामत—(ना० स्त्री०) ओळख, परिचय।
साहिबा—(ना० स्त्री०) मालकीण, धनीण, देवी।
साहिवान—(ना० पु०) सभ्यगृहस्थ।
साही—(ना० स्त्री०) साळू, साळ, साळी।
साहू—(ना० पु०) कल्याणेच्छु, पोशिंदा, कैवारी।
साहूकार—(ना० पु०) महाजन (हिं०) शेठ, सावकार।
साहूकारा—(ना० पु०) सराफांचा बाजार, सराफकट्टा।
साहूकारी—(ना० स्त्री०) महाजनी (हिं०) सावकारी।
साहूल—(ना० पु०) ओळंबा, लंब, लंबक।
सिंगिया—(ना० पु०) एक प्रकारचें विष।
सिंगौटी—(ना० स्त्री०) शेव्या, गुरांच्या शिंगातील वेढणें।
सिंघाड़ा—(ना० पु०) शिंगाडें।
सिंहनी—(ना० स्त्री०) सिंहीण।
सिकंजबीन—(ना० स्त्री०) आंबटगोडपेय।
सिकत्तर—(ना० पु०) मंत्री, (सेक्रेटरीचा अपभ्रंश)
सिकना—(अ० क्रि०) भाजणें, शेकणें।
सिकरी—
सिकली— } (ना० स्त्री०) आभूषण विशेष।
सिक्ख—(ना० पु०) शिष्य, नानकपंथी।
सिखर—(ना० पु०) चोटी (हिं०) शिखर।
सिखरन—(ना० पु०) शिखरन, (उ० केळीची शिखरण वगैरे)
सिखलाना—(स० क्रि०) शिकविणें, शिक्षक देना।
सिखाई—(ना० स्त्री०) शिक्षा (हिं०) शिक्षण।

सिखाना—(स० क्रि०) शिकविणें, उपदेश करणें, समजूत घालणें।
सिगरौ—(वि०) समग्र, संपूर्ण, सारा पूर्ण।
सिङ्गा—(ना० पु०) तुरही (हिं०) शिंग, तुतारी।
सिङ्गार—(ना० पु०) सजावट (हिं०) शृंगार, थाट।
सिङ्गारना—(स० क्रि०) सजाना (हिं०) शृंगारणें थाट करणें।
सिङ्गारिया—(ना० पु०) शृंगार करणारा, थाट करणारा।
सिजल—(वि०) सुंदर, सुरेख, छान।
सिझाना—(स० क्रि०) रींधना (हिं०) शिजविणें।
सिट्टा—(ना० पु०) धान्याचें कणीस।
सिठाई—(ना० स्त्री०) अरुची, पाणचटपणा।
सिड़—(ना० स्त्री०) पागलपन (हिं०) खूळ, वेड।
सिड़न—(वि०) पगली (हिं०) खुळी, वेडी।
सिड़विल्ला—(ना० पु०) वेडगळ मनुष्य।
सिड़ा—, सिड़ी— (वि०) पागल (हिं०) वेडसर, मूर्ख, वेडगळ।
सित—(वि०) सफ़ेद (हिं०) श्वेत, पांढरा
सितरी—(ना० स्त्री०) पसीना (हिं०) घांम स्वेद।
सितला—(ना० स्त्री०) चेचक (हिं०)
सितार—(ना० पु०) सतार।
—बाज़—(ना० पु०) सतार वाजविणारा।
सितारा—(ना० पु०) सतार, तारा, नशीब।
सिदौस—(ना० पु०) प्रातःकाट पहाट।
सिदौसी—(वि०) सुबह, तड़के (हिं०) लवकर, प्रातःकाली, पहाटें।
सिधारना—(अ० क्रि०) जाणें, विधणें, मरणें।
सिधावट—(ना० स्त्री०) सादगी (हिं०) साधेपणा।
सिनक—(ना० स्त्री०) शेंबूड, नाकांतीलघाण, मेकूड।
सिनकना—(अ० क्रि०) शिंकरणें, शेंबूड काढणें।
सिंदूर—(ना० पु०) हिंगुळ, सेंदूर।
सिपाह—(ना० स्त्री०) शिपाई, सेना।
सिपाहसालार—(ना० पु०) सेनापति।
—गरी—(ना० स्त्री०) शिपाईगिरी।
सिपाही—(ना० पु०) योद्धा, शिपाई, नौकर।
सिप्रा—(ना० पु०) अवकाश, जागा, आटोका, नेम।
सिफ़त—(ना० स्त्री०) तारीफ़ (हिं०) प्रशंसा, गुण, योग्यता।
सिफ़र—(ना० पु०) शून्य।
सिफ़ारिश—(ना० स्त्री०) प्रशंसा, शिफारस।
सिफ़ारिशी—(वि०) प्रशंसित-वशील्याचा।
—टट्टू—(ना० पु०) वशील्याचें तट्टू।
सिमट—(ना० स्त्री०) सिकुड़ (हिं०) थिजणें, आकुञ्चन, संकोच।
सिमटना—(अ० क्रि०) थिजणें, आकुंचन होणें।
सिमटन—(ना० स्त्री०) शिकन (हिं०) मोड, दुमड।
सिमटी—(ना० स्त्री०) ट्वील कापड।
सियान—(वि०) स्याना (हिं०) चतुर, धूर्त, ज्ञानी, प्रौढ़।
(ना० पु०) कदर्यु, गारुडी।
सियार—(ना० पु०) शृगाल, कोल्हा।
सिर—(ना० पु०) सर (हिं०) डोंके, शिर।
—गुथी—(ना० स्त्री०) सुन मुखाच्या वेळचें वेणी घालणें।
सिरका—(ना० पु०) एक प्रकारचें आसव, शुक्त।
सिरकी—(ना० स्त्री०) बेतचा पड़दा, चिकाचा, पड़दा,
सिरजनहार—(ना० पु०) कर्ता, जन्मदाता।
सिरजना—(स० क्रि०) बनविणें, उत्पन्न करणें।
सिरसींग—(वि०) बंडखोर, दंगेखोर।
सिरहाना—(ना० पु०) उसे, उसी।
सिरा—(ना० पु०) आरंभ, अन्त, किनारा।
सिरात—(वि०) ठण्डक (हिं०) थंड, गार।
सिराना—(स० क्रि०) ठण्ढा करना (हिं०) थंड करणें।
सिर्फ़—(अ०) केवल, मात्र, फक्त।
सिर्री—(वि०) पागल (हिं०) खुळा, वेडा।
सिल, सिला—(ना० स्त्री०) पत्थर (हिं०) दगड, खडक शिला।
सिलना—(अ० क्रि०) शिवलेजाणें।
सिलपट—(वि०) चिकना (हिं०) मऊ, नरम, सम।

सिलवट्टा—(ना० पु०) पाटा-वरवटा ।
सिलवाई—(ना० स्त्री०) सिलाई (हिं०) शिवणावळ ।
सिलवाना—
सिलना— } (स० क्रि०) शिवविणें, टांका, घालवून घेणें ।
सिलसिला—(ना० पु०) क्रम, माला ।
सिलसिलेवार—(अ०) क्रमानें, ओळीनें ।
सिलाई—(ना० स्त्री०) "सिलाई" पहा ।
सिली—(ना० स्त्री०) सहाण ।
सिल्ली—(ना० स्त्री०) सहाण, लाकडाचा ओंडका ।
सिवार—(ना० पु०) सेवार (हिं०) शेवाळें ।
सिसकना—(अ० क्रि०) हुन्दके देणें ।
सिसकी—(ना० स्त्री०) हुन्दका
सिहरना—(अ० क्रि०) सरदी से सिकुड़ना (हिं०) थंडीनें कुडकुडणें ।
सिहरन—(ना० पु०) घबराहट (हिं०) भीति, घाबरेपणा, थरकांप ।
सिहरा—(ना० पु०) मुंडावळ, मंडोळया ।
सींक—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें गवत ।
सींका—(ना० पु०) खाचणी, कोरणी, खोबण ।
सींकहर—(ना० पु०) शिंकें ।
सींखिया—(ना० पु०) जराची अरुंद पट्टी ।
सींग—(ना० पु०) शिंग ।
सींगड़ा—
सींगा— } (ना० पु०) वाजविण्याचें शिंग ।
सींगिया—(ना० पु०) एक प्रकारचें विष ।
सींगी—(ना० स्त्री०) एक जातीचा मासा, तुंबड़ी ।
सींचना—
सीचना— } जल छिड़कना (हिं०) पाणी शिंपडणें ।
सींचाई—(ना० स्त्री०) सींचने की मज़दूरी (हिं०) पाजण्याची मजूरी ।
सींची—(ना० स्त्री०) शेतांना पाणी देण्याची वेळ ।
सीख—(ना० स्त्री०) शिक्षा (हिं०) पाठ, शिक्षण ।
सीखना—(स० क्रि०) पढ़ना (हिं०) शिकणें ।

सीजना—(अ० क्रि०) पसीजना (हिं०) घाम येणें, शिजणें, (कर्ज) फिटणें ।
सीटी—(ना० स्त्री०) शोळ ।
सीठ, सीठी—(ना० स्त्री०) तलछट (हिं०) विड़ा वगैर चघळल्याचा चोथा ।
सीड़—(ना० स्त्री०) तरी (हिं०) ओल, ओलसर, जमीन ।
सीड़—
सीड़ा— } (ना० पु०) शेतांतील पाण्याचे पाट ।
सीड़ी—(ना० स्त्री०) जीना (हिं०) जिना, सोपान ।
सीतरस—(ना० पु०) हगावण, कॉलरा ।
सीतला—(ना० स्त्री०) फोडया ।
—मुंह दाग (वि०) तोंडावर फोडयाचें वण असलेला ।
सीतांग—(ना० पु०) मुक्ति, अयष्टंभ ।
सीध—(ना० स्त्री०) सरळपणा, नेम ।
सीधा—(वि०) सरल नेकी, सभ्य ।
सीधाई—
सिधाई— } (ना० स्त्री०) सरळपणा, नीटपणा, साधेपणा, प्रामाणिकपणा ।
सीना—(स० क्रि०) शिवणें, टांका घालणें ।
सीना—(ना० पु०) छाती, अन्तःकरण, ऊर, वक्ष, स्थल ।
सीप—(ना० स्त्री०) शिंप एक जातीचा अंबा ।
सीपी—(ना० स्त्री०) शिंप ।
सील—(ना० स्त्री०) ठण्ढक (हिं०) थंडी, ओलावा, ओल ।
सील—(ना० पु०) स्वभाव, शील, सदाचार, माणुसकी ।
सीला—(वि०) थंड, ओलसर, ओलट, दमट ।
सीवन—(ना० स्त्री०) शिवण, शिवणें ।
सीस—(ना० पु०) सिर (हिं०) शिर, डोकें ।
सीसक—
सीसा— } (ना० पु०) शिसें ।
सीसों—
सीसम— } (ना० पु०) शिसाचें, लाकूड, शिसव्याचें, झाड ।

सुंघाना—(स० क्रि०) वास घेववीणें।
सुकटा—(वि०) पतला (हिं०) बारीक, किडकोळा, सडपातल।
सुकड़ना—(अ० क्रि०) आंखडणें, संकोचणें, कचरणें।
सुकड़—(वि०) आकुंचित, संकुचित।
सुकवार—(वि०) कमजोर (हिं०) अशक्त, कोमल, नाजुक।
सुखलाना— } (स० क्रि०) सूखा करना (हिं०)
सुखाना— } वाळविणें, रोडविणें।
सुखिया—(वि०) सुखी, समाधानी, शांत।
सुघड़—(वि०) कुशल, सुन्दर, गुणी, तयार।
सुघड़ाई—(ना० स्त्री०) शोभा, सौंदर्य।
सुच*—(वि०) शुद्ध, स्वच्छ, पवित्र, निर्मल।
सुचिताई—(ना० स्त्री०) सावधानी, सुचित्तता।
सुचेत—(वि०) सावधान, चौकस, काळजीवान।
सुजान—(वि०) सुजाण, जाणता, चतुर।
सुजाना—(स० क्रि०) फुलाना (हिं०) सुजविणें, फुगविणें।
सुझाना—(स० क्रि०) सुचविणें, दर्शविणें, समजाविणें,
सुटुकना—(स० क्रि०) गटकन गिळणें।
सुठी—(वि०) सुंदर, मनोहर, उत्तम।
सुड़प—(ना० स्त्री०) कौर (हिं०) कवल, ग्रास, घांस।
सुड़ना—(स० क्रि०) चोखणें, चोखूनपिणें।
सुड़कना—(स० क्रि०) गटूदिशी गिळणें।
सुढव— } (वि०) सुडौल, चांगल्या, आकाराचा।
सुढाल— }
सुतली—(ना० स्त्री०) सुतली, दोरी।
सुतारी—(ना० स्त्री०) अरी, धार, टोपण।
सुथना—(ना० स्त्री०) पायजामा (हिं०) विजार, पायजामा तुमान।
सुथनी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें कोनफल, स्त्रियांची तुमान।
सुथरा—(वि०) साफ़ (हिं०) स्वच्छ, नीट, सुन्दर।

सुथराई—(ना० स्त्री०) सफ़ाई (हिं०) स्वच्छता, नीटपणा, सौंदर्य।
सुथरासाही—(ना० पु०) नानकसाही साधू (हिं०) नानक पंथी साधू—भिक्षुक।
सुदी—(ना० स्त्री०) शुक्लपक्ष।
सुध—(ना० स्त्री०) स्मरण, लक्ष्य, काळजी, खबर।
—बुध—(ना० स्त्री०) व्यवहार ज्ञान, समय सूचकता, काळजी।
—बे—(वि०) निष्काळजी, मूर्ख, अक्कलशून्य।
सुधना—(अ० क्रि०) शुद्ध केले जाणें।
सुधरना—(अ० क्रि०) दुरुस्त होना (हिं०) सुधरणें।
सुधवाना—(स० क्रि०) शुद्ध करवाना (हिं०) शुद्ध करविणें, शोधविणें।
सुधाँ—(अ०) सहित, समेत, युक्त।
सुधाना—(स० क्रि०) सुध दिलाना (हिं०) स्मरण देवविणें।
सुधारना—(स० क्रि०) दुरुस्त करना (हिं०) सुधार,
सुन—(वि०) निश्चेष्ट, शांत, खुडा, पक्षघाती।
—सान—(वि०) सामसूम, एकान्त।
—कातर—(ना० पु०) एक जातीचा सांप।
सुनना—(स० क्रि०) ऐकणें, लक्ष देणें।
सुनसुनाना—(अ० क्रि०) सुरसुरणें, सूं वाजणें।
सुनहरा—(वि०) सोनेरी, सोन्याचा।
सुनाई—(ना० स्त्री०) ऐकणें (हिं०) सुनाई होना, दाद लागणें।
सुनाना—(स० क्रि०) ऐकविणें, सांगणें, खाडकन बोलणें।
सुनापट—(ना० स्त्री०) "सुनाहट" पहा।
सुनार—(ना० पु०) सोनार, सुवर्णकार।
सुनारनी } (ना० स्त्री०) सोनारीण, सोनाराची बायको।
सुनारिन }
सुनारी—(ना० स्त्री०) सोनारी, सोनारांचा धंदा।
सुनावनी—(ना० स्त्री०) मृत्युवार्ता।
सुनाहट—(ना० स्त्री०) मौन, गप्प बसणें।
सुनीसुनाई—(वि०) ऐकलेली, ऐकीव।

सुन्धावट—(ना० स्त्री०) पृथ्वीचा गन्ध।
सुन्नी—(ना० पु०) मुसलमानां पैकी एक पंथ।
सुपुर्द—(ना० स्त्री० ताबा, हवाला।
सुपुर्दगी—(ना० स्त्री०) मोकळीक, मुक्तता, हवाली करणें, ताब्यांत देणें।
सुबकना—(अ० क्रि०) सुसकना (हिं०) हुंदके देणें।
सुबकी—(ना० स्त्री०) सुसकी (हिं०) हुंदका।
सुबह—(ना० स्त्री०) प्रातःकाल, पहाट।
सुबास—(ना० स्त्री०) सुगंध, गोडवास।
सुबूत—(ना० पु०) प्रमाण,साक्ष, सिद्धता।
सुभ—(वि०) शुभ; चांगलें; सुखी; सुदैवी।
सुभागी—(वि०) किस्मतवर (हिं०) सुदैवी।
सुभाव—(ना० पु०) स्वभाव।
सुभासुभ—(वि०) बरें वाईट।
सुभीता—(ना० स्त्री०) सुविधा (हिं०) अवसर; अवकाश।
सुम—(ना० पु०) खुर; घोड़ा वगैरे जनावराचें खूर।
सुमरन—(ना० पु०) स्मरण; आठवण।
सुमेल—(वि०) जमण्या सारखा; योग्य, जुळता।
सुम्बा—(ना० पु०) बंदूकीची नळी, गज।
सुरंग—(ना० स्त्री०) खाण; भुयारें; भुयारांतीलवाट।
सुरंगिया—(ना० पु०) सुरंग्या।
सुरत—(ना० स्त्री०) ख्याल (हिं०) स्मरण; आत्मा; —से–(अ०) काळजी पूर्वक।
सुरती—(ना० स्त्री०) खाण्याची तंबाखू।
सुरधूप—(ना० पु०) राल; यक्षधूप।
सुरमई—(वि०) सुरम्याच्या रंगाचा।
सुरमा—(ना० पु०) अंजन।
सुरसुराना—(अ० क्रि०) थंडी वाजणें; सापासारखें फरपटणें।
सुरसुरी—(ना० स्त्री०) गुदगुल्या; पोरक्रीडा।
सुरगाय—(ना० स्त्री०) वनगाय।
सुरागी—(ना० पु०) भेदिया (हिं०) गुप्त पोलीस, हेर; भेद्या।

सुराही—(ना० स्त्री०) जांब; जाम; झारी; पंचपात्र।
—दार–(वि०) जांब्याच्या आकाराचें।
सुरीला—(वि०) सुस्वर, मनोहर।
सुरुकना—(स० क्रि०) निगलना (हिं०) गिळणें; भुरकणें।
सुरेतना—(स० क्रि०) चांगलादाणा बेचणें।
सुरैत } सुरैतिन } (ना० स्त्री०) वेश्या; रखेली।
सुर्ख—(वि०) लाल; लाल भडक।
सुर्खाब—(ना० पु०) एक बहुमूल्य पक्षी।
सुर्खी—(ना० स्त्री०) लालिमा।
सुलगना—(अ० क्रि०) जलना (हिं०) जळणें, पेटणें।
सुलगाना—(स० क्रि०) जलना (हिं०) जाळणें, पेटविणें।
सुलच्छन—(वि०) सुलक्षण, चांगला।
सुलझना—(अ० क्रि०) मोकळाहोणें, गुंता सुटणें, उकलणें।
सुलझाना—(स० क्रि०) गुंता सोडविणें, उकलणें, उलगडा करणें।
सुलझाव—(ना० पु०) उलगडा, उकल, उगवणी, गुंता काढणें।
सुलफ़ा—(ना० पु०) हुक्यांत घालण्याच्या तम्बाखूच्या लहान गोल्या।
सुलवाना—(स० क्रि०) निजविणें, झोपविणें।
सुलह—(ना० स्त्री०) शांति, तह, मुदतीचा किंवा तात्पुरता तह।
—नामा(ना० पु०) तहनामा।
सुलाना—(स० क्रि०) "सुलवाना" पहा।
सुलूक—(ना० पु०) बर्ताव (हिं०) बागणूक।
सुलमान—(ना० पु०) पैग़म्बर (हिं०) शहा मनुष्य, ज्ञाता।
सुल्तान—(ना० पु०) बादशाह (हिं०) बादशहा राजा।
सुल्ताना—(ना० स्त्री०) बेगम (हिं०) महाराणी।

सुल्तानी—(वि०) शाही (हिं०) राजकीय ।
सवैया—(ना० पु०) सोनेवाला (हिं०) झोपाळू, निजणारा ।
सुसकारना—(अ० क्रि०) सुस्कारा टाकणें ।
सुसताना—(अ० क्रि०) आराम करना (हिं०) विश्रांति घेणें, अंग टेकणें ।
सुसर—
सुसरा— } (ना० पु०) सासेरा, (सासऱ्या विषयीं तिरस्कार दर्शक शब्द)
सुसरार-ल—(ना० स्त्री०) सासुरवाड, सासऱ्याचें घर पत्नीचें माहेर ।
ससरी—(ना० स्त्री०) सासु (तिरस्कार सूचक शब्द)
सुस्ताना—(अ० क्रि०) "सुसताना" पहा ।
सुस्ती—(ना० स्त्री०) आळस, कंटाला, उदासपणा ।
सुहबत—(ना० स्त्री०) संग, साथ (हिं०) सोबत, संगत, सहवास ।
वद्—(ना० स्त्री०) वाईट संगत ।
सुहबती—(ना० स्त्री०) साथी (हिं०) मित्र, स्नेही ।
सुहरना—(स० क्रि०) फरफटणें, दरदर ओढणें ।
सुहाग—(ना० पु०) सौभाग्य, सुदैव, प्रेम; लग्नांतील गाणें ।
—पुड़ा—(ना० पु०) खाऊचा पुडा ।
सुहागन—(ना० स्त्री०) सौभाग्यवती, सुवासिनी ।
सुहागा—(ना० पु०) टांकणखार ।
सुहाता—(वि०) आनंददायी, जुळता, कोमट ।
सुहाना—(अ० क्रि०) भाना (हिं०) पसंत येणें-पडणें ।
सुहाल—(ना० पु०
सुहाली—(ना०स्त्री०) } तुपांत तळलेल्या पुऱ्या ।
सुहावना—(वि०) पंसन्दीदा (हिं०) पसंत, आनन्ददायी । (अ० क्रि०) पसंत पडणें, आनन्द देणें ।
सूअर—(ना० पु०) डुक्कर, वराह, रानडुक्कर ।
—का गोश्त—(ना० पु०) डुकराचें मांस ।
सूअरी—(ना० स्त्री०) डुकरी, डुकरीण ।
सूआ—(ना० पु०) राघ, मोठी सुई, धान्याचें कुसू, कुसळ ।
सूई—(ना० स्त्री०) सुई, घडयाळाचाकांटा ।
—का नाका—(ना० पु०) सुईचें नेडें ।
—पिरोना—(स० क्रि०) सुईंत दोरा ओवणें ।
—का काम—(ना० पु०) कशीदा, बुटो ।
सूंगरा—(ना० पु०) म्हशीचें रेडकूं ।
सूंगा—(ना० पु०) कशीदा, बुटी, नकशा ।
सूंघ—(ना० स्त्री०) गंध, वास ।
सूंघना—(स० क्रि०) वास घेणें ।
सूंघनी—(ना० स्त्री०) तपकीर ।
सूंघा—(ना० पु०) जातिवंत शिकारी कुत्रा, जामिनीचा वास घेऊन जमिनींतील द्रव्य किंवा धान्य जाणणारा ।
सूंड—(ना० स्त्री०) हत्तीची सोंड ।
सूंडा—(ना० पु०) टोंका-धान्यांतील एक किडा ।
सूंडी—(ना० स्त्री०) बेंबी, नाभि, बोंडी ।
सूंड़ी—(ना० स्त्री०) दारू गाळणारे व विकणारे ।
सूंतना—(स० क्रि०) तोडणें; एकत्रित करणें; उपसणें (तरवार)
सूंस—(ना० पु०) गादामासा ।
सूंसू—(ना० स्त्री०) तपकीर ओढणें ।
सूकटा—(वि०) पतल (हिं०) रोडका; अशक्त; सड-पातळ; बारीक ।
सूकवा—(ना० पु०) कुळीथ; हुलगा !
सूका+(ना० पु०)
सूकी+(ना० स्त्री०) } चौअन्नी (हिं०) पावली, चार आण्याचें नाणें ।
सूखना—(अ० क्रि०) सूखा होना (हिं०) वाळणें; रोडणें; कोमेजणें; शोषून घेणें ।
सूखा—(वि०) वाळलेला; पातळ; रोडलेला ।
—जवाब—(ना० पु०) स्पष्ट नकार; निषेध ।
सूगा—(ना० पु०) तोता (हिं०) राघू; पोपट ।
सूची—(ना० स्त्री०) सुई ।
सूजन—(ना० स्त्री) आभास (हिं०) सूडा ।
सूजना—(अ० क्रि०) फूलना (हिं०) सुजणें; फुगणें; रुसणें ।
सूजनी—(ना० स्त्री०) रूभरलेलें कापड ।
सूजा—(ना० पु०) मोठी सुई; दाभण ।

सूजी—(ना० स्त्री०) जेवण; पीठ; सुई ।
सूजी—(ना० पु०) दर्ज़ी (हिं०) शिंपी ।
सूझ—(ना० स्त्री०) सिधाई (हिं०) सरळपणा; दृष्टी-नजर ।
सूझना—(अ० क्रि०) दिखाई देना (हिं०) दिसणें; दृष्टीस पडणें ।
सूतक—(ना० पु०) मुलाच्या जन्मामुळें किंवा नातेवाई-काच्या मृत्यु मुळें आलेला अशौच; सुतक ।
सूतना—(स० क्रि०) "सूंतना" पहा ।
—(अ० क्रि०) झोंपीं जाणें; झोंपणें ।
सूतला+—(ना० पु०) गाडीचा लगाम ।
सूतली—(ना० स्त्री०) सुतळी; सडा ।
सूती—(वि०) सुताचा; सुताचा बनविलेला ।
—मास–(ना० पु०) गर्भाचा शेवटचा महिना ।
सूथनी—(ना० स्त्री०) "सुथनी" पहा ।
सूद—(ना० पु०) नफा; व्याज ।
—वट्टा–(ना० पु०) व्याज बट्टा ।
—ख़ोर–(ना० पु०) व्याज बट्टा करणारा ।
—खोरी–(ना० स्त्री०) व्याज बट्टा ।
—दरसूद–(ना० पु०) चक्रवाढ व्याज ।
वे–(वि०) विनव्याजी; निष्फल ।
सूदी—(वि०) सूदपर (हिं०) व्याजानें ।
सूधा—(वि०) ठीक हिं०) योग्य; खरें; सरळ ।
सूधाई—(ना० स्त्री०) सरळपणा; भोळेपणा ।
सून—(ना० स्त्री०) ख़ामोशी (हिं०) शांतता; स्तब्धता; स्थिरपणा ।
सूना—(वि०) खाली (हिं०) रिता; शून्य ।
सूप—(ना० पु०) धान्य पाखडण्याचें सूप ।
सूपा वेना—(ना० पु०) गळा; अन्नमार्ग ।
सूवड़ा—(ना० पु०) हिणकस सोनें-चांदी ।
सूवर—(वि०) मिलवा (हिं०) अशुद्ध; हिणकस ।
सूवा—(ना पु०) प्रान्त ।
—दार–(ना० पु०) सुभेदार ।
—दारी–(ना० स्त्री०) सुभेदारी ।

सूम—(ना० पु०) कंजूस (हिं०) कृपण; कंजूष ।
—पन, पना–(ना० पु०) कार्पण्य; कृपणपणा; निर्लज्जपणा ।
सूर—(ना० पु०) बहादुर (हिं०) शूर; वीर, सूर्य ।
—वीर–(ना० पु०) योद्धा ।
सूरज—(ना० पु०) सूर्य ।
—मयुल–(ना० पु०) सूर्याचें खळें ।
सूरत—(ना० स्त्री०) चेहरा (हिं०) मुखड़ा; आकार; तोंडावरील तेज-पाणी ।
—हराम–(वि०) बाहेरून चांगला व आंतून काळा ।
सूल—(ना० पु०) काल; शूळ; दुःख; भाल्याचें टोंक किंवा फळ; टोंचणी ।
सूली—(ना० स्त्री०) सूळ; संकट ।
सूवा, सूआ—(ना० पु०) सुग्गा (हिं०) पोपट,राघू ।
सूसी—(ना० स्त्री०) सुती कापड, एक प्रकारचें कापड ।
सूहा—(वि०) लाल, किरमची ।
सेंक—(ना० पु०) शेक, शेकणी ।
सेंकना—(स० क्रि०) शेकणें, शेक देणें ।
सेंगरी—(ना० स्त्री०) फली, छीमी (हिं०) शेंग, चिंबी ।
सेंठा—(ना० पु०), सेंठी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा वेत ।
सेंत—, सेंतमेंत— (अ०) मुफ्त (हिं०) फुकट, तसेंच ।
सेतना—(स० क्रि०) "सेतना" पहा ।
सेंतालीस—(वि०) सत्तेचालीस, ४७ ।
सेंतीस—(वि०) सदतीस, ३७ ।
—वाँ—(वि०) सदतीसाव्वा ।
सेंद—(ना० स्त्री०) भाजी ।
सेंदुरिया—(ना० पु०) शेंदीरी अंबा ।
सेंध—(ना० स्त्री०) नक़ब (हिं०) चोरांनी भिंतीला पाडलेलें भगदाड, घर फोडणें ।
सेंधना—(स० क्रि०) खोदना (हिं०) खोदणें, खणणें, उकरणें ।

सेंधा—(ना० पु०) सैंधव, पांढरे मीठ।
सेंधिया—(ना० पु०) घर फोडणारा, विष।
सेंधी—(ना० स्त्री०) खजूराच्या झाडाचा रस किंवा, चीक।
सेंहुआ—(ना० पु०) चकदल, रोग विशेष।
सेक—(ना० पु०) "सेक" पहा।
सेकना—(स० क्रि०) "सेंकना" पहा।
सेज—(ना० स्त्री०) शय्या, आंथरूण।
—बन्द—(ना० पु०) आंथरुणाच्यादोऱ्या।
सेठ—(ना० पु०) साहूकार (हिं०) सावकार, शेठ।
सेठन—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचा कुंचला।
सेतक्ष—(वि०) सफेद (हिं०) पांढरा, श्वेत।
सेतना—(स० क्रि०) हिफाजत करना (हिं०) कालजी घेणें, कालजी पूर्वक राखणें।
सेदखाना—(ना० पु०) पाखाना (हिं०) पायखाना, शौचकूप।
सेना—(स० क्रि०) पालना (हिं०) पालन करणें, उबविणें, पोसणें, आपंगणें।
सेनानी—(ना० पु०) सेनापति, सेना नायक।
सेब—(ना० पु०) फल विशेष।
सेम—(ना० स्त्री० पु०) घेवडा घेवडी।
सेमल—(ना० पु०) सावरी, सावरीचें झाड।
सेर—(ना० पु०) शेर।
सेराना—(स० क्रि०) ठंढा करना (हिं०) थंड करणें। निववीणें, तरंगत ठेवणें, धाडणें, पिटाळणें।
सेरू—(ना० पु०) भाला।
सेव—(ना० पु०) शेव, एक मिठाई।
सेवई—(ना० स्त्री०) शेवई, शेवया।
सेवकाई—(ना० स्त्री०) नौकरी (हिं०) चाकरी, सेवा।
सेवड़ा—(ना० पु०) जैन भिक्षुक, मांन्त्रिक, गारुडी, ठक।
सेवन—(ना० पु०) नोकरी, चाकरी।
सेवना—(स० क्रि०) सेवा करणें, उबविणें, चाकरी करणें।
सेवारी—(ना० स्त्री०) सेवाळयानें स्वच्छ केलेली साखर एक प्रकारची साखर।

से[illegible]त—(ना० स्त्री०) तन्दुरुस्ती (हिं०) आरोग्य।
सेहरा—(ना० पु०) मंडोली, तुरा।
से[illegible]ी—(ना० स्त्री०) "साहा" पहा।
सै—(वि०) सैंकड़ा (हिं०) शभर।
सैंगर—(ना० पु०) एक जातीचा घेवड़ा।
सैंतालीस—(वि०) सत्तेचाळीस ४७।
सैंताव—(ना० पु०) व्यवस्था, रचना।
सैंतीस—(वि०) सदतीस ३७।
सैकड़ा—(ना० पु०) एकशे, शंभर।
(वि०) शेकडा।
सैन—(ना० स्त्री०) सूचना, खूण, डुलकी, सैन्य।
सैलानी—(वि०) आवारा (हिं०) भटक्या, फिरस्ता, हिंडणारा।
सैसांझ—(ना० स्त्री०) संध्याकाळचा प्रारम्भ, तिसरा प्रहर।
सैहरन—(ना० स्त्री०) सोसणूक. क्षमा क्षांति।
सैहरनी—(ना० पु०) सोसणारा, भोगणारा।
सो—(स० ना०) वह (हिं०) तो, ती।
(अ०) म्हणून. या करितां।
सोअर+—(ना० पु०) बाळंतघर, बाळंतखोली।
सोआ—(ना० पु०) बड़ीशेप बड़ीशोप।
सोई—(स० ना०) तोच, तो स्वतः।
सौं—(ना० स्त्री०) क़सम (हिं०) शपथ।
(अ०) से (हिं०) पंचमीचा प्रत्यय।
सोंटा—(ना० स्त्री०) दण्डा (हिं०) सोटा, दंड।
—बर्दार—(ना० पु०) लाठीवाला।
सों—(ना० स्त्री०) सूखा अदरक (हिं०) सुंठ।
सोंढूराय—(ना० पु०) कंजूष, कृपण मनुष्य।
सोंधना—(स० क्रि०) मातीलावून कपड़ा धुणें मिसळणें।
सोंधाना—(स० क्रि०) सुवासिक करणें सुगंधदेणें।
सोंधा—(वि०) एक प्रकारच्या गोडवासचा।
सोंधापन—(ना० पु०) } सुवास, सुगंध।
सोंधाहट—(ना० स्त्री०) }
सोंपना—(स० क्रि०) सोपविणें, हवाली करणें, ताब्यांत देणें।

सौंहीं—(अ०) समक्ष, प्रत्यक्ष, अपरोक्ष ।
सोखना—(स० क्रि०) सुखविणें शोषून घेणें ।
सोग—(ना० पु०) दुःख, चिंता शोक, शोच ।
सोगा—(वि०) दुःखी, शोकाकुल ।
सोच—(ना० पु०) विचार, कल्पना, ध्यान, चिंता, दुःख, शोक ।
सोचना—(स० क्रि०) ख्याल करना (हिं०) विचार करणें, कल्पना करणें, समजणें ।
सोझ—(ना० स्त्री०) सीध (हिं०) सरळपणा ।
सोझा—(वि०) सीधा (हिं०) सरळ, साधा ।
सोत—, सोता— } (ना० पु०) झरा, स्रोत, ओढा, ओघळ ।
सोता—(वि०) झोपीं गेलेला, झोपलेला ।
सोथ—(ना० स्त्री०) सूजन (हिं०) सूज ।
सोध—(ना० स्त्री०) सफाई, खोज, (हिं०) शुद्धता शोध, चौकशी ऋणमुक्ति-फेड ।
सोधना—(सं० क्रि०) शुद्ध करणें, शोधणें, कर्ज फेडणें।
सोनहरा—, सोनहला— } (वि०) सोनेरी, सोन्याचा ।
सोना—(ना० पु०) सोनें, सुवर्ण ।
सोने का निवाला—(ना० पु०) चमचमित, मेजवानी।
सोना—(अ० क्रि०) निजणें, मरणें ।
सोनिया—(ना० पु०) सोनें काढणारा ।
सोभना—(अ० क्रि०) शोभणें, योग्य होणें ।
सोभा—(ना० स्त्री०) शोभा, भूषण, आरास ।
सोरठ—(ना० स्त्री०) गाण्यातील एक राग ।
सोरठा—(ना० पु०) हिंदी काव्यांतील एक छंद ।
सोलह—(वि०) सोळा, १६ ।
सोलही—(ना० स्त्री०) सोळाकवड्यांनी खेळण्याचा एक खेल ।
सोह—(ना० स्त्री०) आभरण, भूषण, दागिना ।
सोहन—(वि०) सज्जन; आवडता, प्रिय ।
(ना० स्त्री०) सहाण एक मिठाई ।
(ना० पु०) मित्र, प्राणपति, प्राणनाथ ।

सोहना—(अ० क्रि०) पसंद आना (हिं०) पसंत पडणें, मनाला येणें, लागू पडणें ।
सोहाई—(ना० स्त्री०) वेणणें, खुरपणी ।
सोहागा—(ना० पु०) टांकणखार, टंकण ।
सोहिणो—(वि०) सुहावनो (हिं०) सुंदर मनोहर ।
सौ—(वि०) "सैकड़ा" पहा ।
सौंदना—(स० क्रि०) मिलाना (हिं०) मिसळणें, मारवणें ।
सौंपना—(स० क्रि०) "सौंपना" पहा ।
सौंफ़—(ना० स्त्री०) बड़ी शोप ।
सौंरा—(ना० पु०) घरोसा, धुरकट ।
सौगंद—(ना० स्त्री०) कसम (हिं०) शपथ ।
सौगात—(ना० स्त्री०) तोहफ़ा (हिं०) बक्षिस, नजराणा ।
सौगाती—(वि०) भेट किंवा नजर म्हणून दिलेला ।
सौत—, सौनी— } (ना० स्त्री०) सवत, दुसरी बायको ।
सौतियाडाह—(ना० स्त्री०) सवती, मत्सर ।
सौतेला—(वि०) सवतीचा, सावत्र ।
—भाई—(ना० पु०) सावत्र भाऊ ।
सौदा—(ना० पु०) व्यापार खरेदी, व्यवहार माल ।
—गर—(ना० पु०) व्यापारी ।
—गरी—(ना० स्त्री०) व्यापार, व्यवहार ।
सौरि—, सौरी— } (ना० स्त्री०) बाळतघर ।
स्यानपन—(ना० पु०) हुषारी, नैपुण्य, शहाणपणा ।
स्याना—(वि०) चतुर, हुषार, शहाणा ।
स्यामा—(ना० स्त्री०) एक जातीची चिमणी ।
स्यार—(ना० पु०) सियार (हिं०) कोल्हा ।
स्याह—(वि०) काला, अंधेरा ।
—दिल—(वि०) काळ्या अन्तःकरणाचा ।
स्याहा—(ना० पु०) हिशोब वही, खाते वही ।
स्याही—(ना० स्त्री०) कालख (हिं०) शाई, काळेपणा ।
—चट—(ना० पु०) टीपकागद ।

स्वाँग—(ना० पु०) नक़ल (हिं०) नक्कल, सोंग, अनुकरण।

स्वाँगी—(वि०) नक़लची (हिं०) नकल्या।

स्वाधीन—(वि०) स्वतंत्र, मुखत्यार।

स्वाधीनता—(ना० स्त्री०) आज़ादी (हिं०) स्वतंत्रता।

स्वारथ—(वि०) मतलब।

स्वासा—(ना० पु०) साँस (हिं०) श्वासोच्छ्वास, जीव।

स्वेत—(वि०) सफेद (हिं०) पांढरे, श्वेत।

ह

हंकाना—(स० क्रि०) हाकणें, आड मार्गाला लावणें।

हंकार—(ना० पु०) चिल्लाहट (हिं०) ओरड, हांकणें।

हंकारना—(स० क्रि०) हाकालणें, खटका, उडणें, भांडणें।

हंकारी—(वि०) अहंकारी, गर्विष्ट।

हंगामा—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) भांडण, दंगा, हल्ला।

हंफैल—(वि०) हाँफता (हिं०) धापा टाकणारा।

हंसना—(अ० क्रि०) हसणें, फजीत करणें।

हंसमुख—(वि०) खुश (हिं०) हसतमुख आनन्दी।

हंसली×—(ना० स्त्री०) हसळी।

हंसाई—(ना० स्त्री०) ठट्टा (हिं०) थट्टा, विनोद।

हंसाना—(स० क्रि०) हसविणें।

हंसिया—, हंसुआ— } (ना० पु०) इळी, कीमती, कोयतें।

हंसी—(ना० स्त्री०) खेळ, हशा, गंमत, हसें।

हंसौड़—, हंसौड़ा— } (वि०) विनोदी, आनन्दी, हसरा, थट्टेखोर।

हंसौवा—(ना० पु०) हंसोड़पन (हिं०) थट्टेखोरणा,

हक़—, हक्क— } (वि०) ठीक (हिं०) न्याय, बरोबर, खरें।

(ना० पु०) हक्क, न्याय, क़र्तव्य- सत्य।

हकबकाना—(अ० क्रि०) घबड़ाना (हिं०) व्याकुल, होणें, घाबरणें, उद्विग्न होणें।

हकला+—(वि०) तुतला, लड़बड़ा (हिं०) तोतरा चोचरा, बोलतांना, आडखळणें।

हकलाना—(अ० क्रि०) तुतलाना (हिं०) चोचरे, बोलणें, तोतरे बोलणें।

हकलाहा—(ना० पु०) तोतरा, चोचरा।

हकारना—(स० क्रि०) खदेड़ना (हिं०) हाकणें, पळविणें।

हकिया—(वि०) कटहा, कटखना (हिं०) चावरा, पिसाळलेला।

हकीकत—(ना० स्त्री०) वारता (हिं०) सत्य, खरें।
—में—(अ०) खरोखर।

हक़्क़ी—(वि०) सच्चा (हिं०) खरा, प्रत्यक्ष।
—भाई—(ना० पु०) खरा बन्धू।

हकीम—(ना० पु०) वैद्य।
—नीम—(ना० पु०) बिन अनभवी वैद्य।

हक़ीर—(वि०) तुच्छ, पातळ, सूक्ष्म।

हकाबका—(वि०) परेशान (हिं०) गोंधळलेला, घाबरलेला।

हक़ियत—(ना० स्त्री०) मालकी, स्वामित्व।

हगनेटी—(ना० स्त्री०) शौचाची जागा।

हचका—, हचकोला— } (ना० पु०) धक्का, हिसका।

हचर मचर—(ना० पु०) झगड़ा (हिं०) तंटा, बखेडा ढिलेपणा।

हज़म—(ना० पु०) पाचन, परिपाक।

हज़रत—(ना० स्त्री० पु०) महाराज, श्रीमंत।

हज़ारी—(ना० स्त्री०) हजार घोडेस्वारांचा नायक।
—बजारी—(ना० पु०) सर्व तऱ्हेची, माणसें, राव व रंक।

हजो—(ना० स्त्री०) बुराई (हिं०) निंदेचा पोवाडा।

हज्ज—(ना० पु०) मक्केची यात्रा।

हट, हठ—(ना० स्त्री०) ज़िद्द (हिं०) हट्ट, चिकाटी।

हटक—(ना० पु०) रोक (हिं०) प्रतीरोध, निषेध ।
हटकना—(स० क्रि०) रोकना (हिं०) निषेध करणें, प्रतिरोध करणें ।
हटकाना—(स० क्रि०) थांबविणें ।
हटका हटकी—(ना० स्त्री०) मागे हटविणें, झगडणें ।
हटताल— } (ना० स्त्री०) हरताळ, बाजारांतील सर्व
हड़ताल— } दुकानें, वन्द ठेवणें ।
हटना—(अ० क्रि०) मागें सरणें, मागें पडणें, माघार, घेणें, खचणें, पराजित होणें ।
हटवा—(ना०पु०) धान्य तोलणारा किंवा मोजणारा ।
हटवाई—(ना० स्त्री०) धान्य मोजणाराची कचेरी ।
हटाना—(स० क्रि०) हटविणें, दूर करविणें ।
हटिया—(ना० स्त्री०) हाट (हिं०) बाजार ।
हट्टा कट्टा—(ना० स्त्री०) हट्टा कट्टा, धडधाकट ।
हट्टा+—(ना० स्त्री०) कलप, झुंड, खांड, थवा ।
हठ—(ना० स्त्री०) "हट" पहा ।
—धर्मी—(वि०) हट्टी, एक कल्ली ।
हठना—(अ० क्रि०) हट्ट करणें, चिडणें, हट्ट धरून, बसणें ।
हठरना+—(अ० क्रि०) घाई करणें, उतावीळ होणें ।
हठी— } (वि०) हट्टी, चिडखोर, एक कल्ली ।
हठोजा— }
हट्टर—(ना० पु०) घाई, उतावीळ ।
हड—(ना० पु०) हडें ।
हड़गीला—(ना० पु०) पक्षि विशेष ।
हड़जोड़ा—(ना० पु०) एक औषधि वनस्पति ।
हड़पना—(ना० पु०) अज्ञान, हूडपणा, उतावळपणा, घेतलेली वस्तु परत न करणें ।
हड़फूटन—(ना० पु०) हड्डियों में दर्द (हिं०) हडा मध्यें होणारी पीडा ।
हड़वड़ाना—(अ० क्रि०) गोंधळणें, घाई करणें ।
हड़वड़िया—(वि०) जल्दीबाज़ (हिं०) उतावीळ, उतावळा ।
हड़वड़ी—(ना० स्त्री०) जल्दी (हिं०) गड़वड़, दंगा, अव्यवस्था ।
हड़वड़ाना—(अ० क्रि०) घाई करणें ।
हड़हड़ना—(अ० क्रि०) कुडकुडणें; थरथरणें, अंगावर, कांटा येणें ।
हड़हड़ाहट—(ना० स्त्री०) खडवड, हड़हड़ आवाज ।
हड़ाहड़ी— } (ना० स्त्री०) बाणाचा टणत्कार, झंकार ।
हड़ाहड़ा— }
हड्डा—(ना० पु०) वारूळ, कुन्धारीण, हडें ।
हड्डी—(ना० स्त्री०) अस्थि, हडें ।
हड्डीला—(वि०) हडाचा कठीण, घट्ट ।
हण्डा—(ना० पु०) मोठें भांडें ।
—भाड़ा—(ना० पु०) माल, भाज वहातूक ।
हण्डाना—(अ० क्रि०) निकालना (हिं०) हकालपट्टी करणें, काढून लावणें ।
हण्डिका — } (ना० स्त्री०) हण्डा, मोठें भांडें ।
हण्डी— }
हतक—(ना० स्त्री०) अपमान, मानहानी ।
हतनी—(ना० स्त्री०) मादा हाथी (हिं०) हत्तीण ।
हत्यारा—(ना० पु०) घातक, मारेकरी, नीच ।
हत्यारी—(ना० स्त्री०) हत्या, मारण्याचें पाप ।
हथ—(ना० पु०) हाथ (हिं०) हात ।
—फूल—(ना० पु०) एक भूषण ।
—फेर—(ना० पु०) उसनवार, हात, चलाखी, हस्त लाघव ।
—लेवा—(ना० पु०) लग्नांतील एक विधि ।
—खण्डा—(ना० पु०) संवय, खुबी !
—छुट—(ना० पु०) मारणारा, मारकाट ।
नाल—(ना० स्त्री०) हतीवरील तोफ ।
हथनी—(ना० स्त्री०) हत्तीण ।
हथरी—(ना० स्त्री०) दांडा, आंग चोरणें ।
हथिया- (ना० पु०) एक नक्षत्र ।
—की राह—(ना० स्त्री०) आकाश गंगा ।
हथियाना—(स० क्रि०) पकडणें, धरणें ।
हथियार—(ना० पु०) हत्यार, शस्त्र, औजार ।
—बन्द—(वि०) सशस्त्र ।

हथी—(ना० स्त्री) घोड्याचा खरारा ।
हथेला—(ना० पु०) हथलेवा (हिं०) चोर; स्तेन ।
हथेली—(ना० स्त्री०) तलहात ।
हथौटी—(ना० स्त्री०) हतोटी, चतुरता, कौशल्य ।
हथौड़ा—(ना० पु०) हथौडा, घण ।
हथौडी—(ना० स्त्री०) लहान हथौड़ी ।
हदरना—(अ० क्रि०) थरथरणें, कुडकुडणें ।
हदियाना—(अ० क्रि०) कांकूं करणें, अनमान करणें ।
हदियाहट—(ना० स्त्री०) संकोच, लाजाळूपणा ।
हदियाहा—(वि०) मित्रा, लाजाळू, झोंपाळू ।
हद—(ना० स्त्री०) मर्यादा; शेवट, सीमा ।
हप—(ना० पु०) गिळण्याचा आवाज, गड़प, गट्ट ।
—झप—(वि०) घाई, घाईचा ।
हफहफान—(अ० क्रि०) धापा टाकणें, दम लागणें ।
हफ़्तार—(ना० पु०) सप्ताह (हिं०) आठवडा ।
हबड़ा—(वि०) भद्दा (हिं०) बेडौल, बोअड ।
हबरहबर—(अ०) घाईनें, तातडीनें ।
हबशी—(ना० पु०) नीग्रो, अबिसीनियांतील मनुष्य ।
हब्बा—(ना० पु०) दाणा, धान्याचा कण, ठपका, शिक्का ।
हबस—(ना० पु०) कैद, भरणें ।
हम—(स० ना०) आम्ही ।
हमल—(ना० पु०) गर्भ धारणा ।
हमला—(ना० पु०) हल्ला, चढ़ाई, चाल, घाला ।
हमेम+—(ना० पु०) अहंकार, पोकळ डौल, गर्व ।
हमेशा—(अ०) सदा नेहमीं, सतत ।
हम्माल—(ना० पु०) दरबान (हिं०) देवढ़ी वाला, दर्वान, द्वारपाल ।
हया—(ना० स्त्री०) शरम (हिं०) लाज, विनय ।
—दार—(वि०) विनय; शील ।
बे—(वि०) निर्लज्ज, उद्धट ।
बेहयाई—(ना० स्त्री०) निर्लज्जपणा ।
हयात—(ना० स्त्री०) जिन्दगी (हिं०) जीवन ।
—अस्तित्व, हान—(ना० स्त्री०) जीवित, आयुष्य ।
—हान—(अ०) आयुष्य भरांत ।
हर—(ना० पु०) हल (हिं०) नांगर (वि०) प्रत्येक ।
—बार—(अ०) प्रत्येक वेळा ।
—कोई—(ना० पु०) प्रत्येक जण कोणी ही ।
—कारा—(वि०) हरकाम्मा ।
हरका—(ना० पु०) ओरडणें, कण्हणें ।
हरकाना—(स० क्रि०) थांबविणें, मना करणें, आडकाठी करणें; होरपळणें ।
हरकारा—(ना० पु०) डाकिया (हिं०) संदेशवाहक, बातमीदार ।
हरख—(ना० पु०) आनन्द, खुषी, सुख, चैन ।
हरखना—(अ० क्रि०) आनन्द होणें, विकसणें ।
हरगुणी—(वि०) होशियार (हिं०) चतुर, कुशल ।
हरताल—(ना० स्त्री०) "हड़ताल" पहा ।
हरना—(ना० पु०) हरण, काळवीट (स० क्रि०) हरण करणें, लुटणें ।
हरनी—(ना० स्त्री०) हरनी; मृगी ।
हरनौटा—(ना० पु०) पाडस, हरणाचें पिलूं ।
हरफारेवड़ी—(ना० स्त्री०) एक प्रकारचें आंबट फल ।
हरमुष्टा—(वि०) दांडगा, सशक्त; चपळ ।
हरमुष्टी—(ना० स्त्री०) दांडगेपणा, सशक्तता, बळकट पणा ।
हरवाहा—(ना० पु०) नांगरहा; हलधर ।
हरसिंगार—(ना० पु०) सुगंधित पुष्प ।
हरा—(वि०) सब्जा (हिं०) हिरवा, ताजा; अपयशी; पराजित ।
हराई—(ना० स्त्री०) सब्जी (हिं०) हिरवेपणा; ताजे-पणा ।
हराना—(स० क्रि०) थकविणें; हटविणें; जिंकणें ।
हराम—(वि०) नाजायज़ (हिं०) त्याज, चूक; नीच नष्ट ।
—खोर—(ना० पु०) अनीतिवर जगणारा ।
—ज़ादा—(वि०) अनौरस ।
—जादी—(ना० स्त्री०) दुष्ट स्त्री ।

—ज़ादगी—(ना० स्त्री०) हलकट पणा।
—कार—(ना० स्त्री०) हलकट; कृत्यें।
—का माल—(ना० पु०) कुमार्गानें मिळविलेलें, धन।
हरामी—(ना० पु०) हलकट, दुष्ट।
—पिल्ला—(ना० पु०) रांडेचा; दासीचा; किंवा बटकीचा मुलगा।
हरारा—(ना० पु०) भित्रा; पळ पुटा।
हरावल—(ना० पु०) विनी, विनी वाले।
हरिचंदन—(ना० पु०) एक जातिचें चंदन।
हरियल—(ना० पु०) सब्ज कबूतर (हिं०) हिरवें, कबूतर किंवा पारवल।
हरियाना—(अ० क्रि०) हरा होना (हिं०) हिरवा होणें; ताजातवाना होणें, हुषारी येणें।
हरियाला—(वि०) सब्ज (हिं०) "हरा" पहा।
हरियाली—(ना० स्त्री०) सब्जी (हिं०) "हराई" पहा हिरवें गवत।
हरिस—(ना० स्त्री०) नांगराचें लाकूड।
हरीरा—(ना० पु०) कढी, एक पेय।
हरीरी—(ना० स्त्री०) हल्ला, चाल धमार।
हरीला—(वि०) हिरवा, ताजा; (ना० पु०) मित्रा, पळपुट्या।
हरीवा—(ना० पु०) पोपट, राघू।
हरेरा—(ना० पु०) एक प्रकारची भाजी (वि०) हिरवा ताजा।
हरौटी—(ना० स्त्री०) छडी; काठी।
हर्गिज़—(अ०) कभी (हिं०) केव्हांही।
हर्ज़—(ना० पु०) नुकसान (हिं०) तोटा; गोता; हरकत; धक्का।
हर्फ़—(ना० पु०) अक्षर; मूळाक्षर; हस्ताक्षर; अव्यय, शब्द।
हर्रा—(ना० पु०) हर्डा।
हर्षना—(अ० क्रि०) आनन्दित होणें।
हल—(ना० पु०) नांगर; गर्भाशय।
—जोता—(ना० पु०) नांगऱ्या, नांगरणारा।

हल—(ना० पु०) उलगडा; फोड; दळणें।
हलक़—(ना० पु०) गळा (हिं०) गळा; नळी।
हलक़ा—(ना० पु०) चक्र; वर्तुल; अंगठी; चक्कर।
हलका—(वि०) हलका, नीच; सोपा; स्वस्त।
—पन—(ना० पु०) हलकेपणा, हलकटपणा।
हलकाई—(ना० स्त्री०) "हलकापन" पहा।
हलकाना—(अ० क्रि०) पाठपुरावा करणें; मदत देणें।
हलकोरना—(स० क्रि०) जमा करणें; एकत्रित करणें, हेलावणें, हालणें।
हलगी—(अ०) सावकाश; हळूच।
हलचल—(ना० स्त्री०) गडबड; दंगा, गोंगाट।
हलद्रिया—(ना० पु०) व्यापाऱ्याची एक जात; एक प्रकारचें, विष; कावीळ; कामीण; (वि०) पिवळा।
हलदी—(ना० स्त्री०) हळद।
हलपना—(अ० क्रि०) तड़फड़ाना (हिं०) व्याकुळ; होणें; उद्विग्न होणें; तडफडणें।
हलफ़—(ना० पु०) शपथ।
—नामा—(ना० पु०) शपथ पत्र।
हलफ़ल—(ना० स्त्री०) गड़बड़; घाई,
हलफा—(ना० पु०) मोठी लाट; समुद्र; लाट।
हलवलाना—(अ० क्रि०) घबड़ाना (हिं०) गोंधळणें घाबरणें।
हलवलाहट—(ना० स्त्री०) परेशानी; घबड़ाहट (हिं०) गोंधळ; घाई; भीति; घाबरटपणा।
हलरा—(ना० पु०) तरंग; लहर;।
हलरावना—(अ० क्रि०) विनोद करणें; मनरंजन करणें।
हलवा—(ना० पु०) सांजा; शिरा।
हलवाइन—, हलवायन— (ना० स्त्री०) हलवायाची स्त्री, हलवाईण।
हलवाहा—(ना० पु०) हरवाहा (हिं०) नांगऱ्या।
हलवाही—(ना० स्त्री०) नांगरणें, लागवड।
हलहलाना—(स० क्रि०) हलविणें, थरथरविणें, रोमांचित करणें।
हलहलाट—, हलहलाहट— (ना० स्त्री०) रागानें किंवा भीतीनें थरथर कांपणें।

हलहली—(ना॰ स्त्री॰) अजार, रोग, संधिवात।
हलाई—(ना॰ स्त्री॰) "हलवाही" पहा।
हलाक—(ना॰ पु॰) वध, मृत्यु, नाश।
—त (ना॰ स्त्री॰) मौत (हिं॰) नाश, मृत्यु।
हलाकू—(वि॰) मृत, नाशक, मारणारा।
हलिया—(ना॰ पु॰) कळप, झुंड, थवा।
हलियाना—(अ॰ क्रि॰) कंटाळणं, किळसणें, विटणें।
हलोरना—(स॰ क्रि॰) "हलकोरना" पहा।
हलोरा—(ना॰ पु॰) लहर, लाट, समुद्र-लाट।
हल्ला—(ना॰पु॰) शोर (हिं॰) गलबला, दंगल, हल्ला, गडबड, गोंगाट।
हवस— } (ना॰ स्त्री॰) आकांक्षा, हव्यास, इच्छा,
हविस— } जिज्ञासा, हौस।
हवा—(ना॰ स्त्री॰) वायु, परिस्थिति।
हवाई—(वि॰) हवेचा, हवेशीर।
—चक्की (ना॰ स्त्री॰) पवनचक्की।
हवाला—(ना॰ पु॰) तावा, सम्बन्ध।
हवालात—(ना॰ स्त्री॰) कारागार (हिं॰) कोठडी, देवढी, तुरुंग।
हवास—(ना॰ पु॰) शुद्धी, चेतना इंद्रियें।
हवेली—(ना॰ स्त्री॰) मकान (हिं॰) घर वाडा।
हसद—(ना॰ स्त्री॰) डाह (हिं॰) मत्सर।
हसना—(अ॰ क्रि॰) "हंसना" पहा।
हातिम—(ना॰ पु॰) पुण्यात्मा, उदार धी।
हाथ—(ना॰ पु॰) हात।
हाथा—(ना॰ पु॰) हात, तावा, सामर्थ्य।
—बांही (ना॰ स्त्री॰) धक्काबुक्की, भांडण, हातघाई।
हाथी—(ना॰ पु॰) हत्ती, वान (ना॰ पु॰) माहुत।
हापर—(ना॰ स्त्री॰) उसाकरितां तयार केलेली जमीन।
हाफ़िज़—(ना॰ पु॰) रक्षक, पालनकर्ता, ज्याला सर्व कुराण मुखोद्‌गत आहे असा।
हाफ़िज़ा—(ना॰ पु॰) ज़हन (हिं॰) स्मरणशक्ति, धारणाशक्ति।
हामी भरना—(स॰ क्रि॰) स्वीकारणें, कबूल करणें, विश्वास ठेवणें।

हाय—(अ॰) अरेरे ! हाय हाय !! सुस्कारा वाईट शाप।
हार—(ना॰ स्त्री॰) शिकस्त (हिं॰) पराजय; अपयश। (ना॰ पु॰) माल।
—जीत—(ना॰ स्त्री॰) जुगार।
हारना—(अ॰ क्रि॰) हरणें, अपयश येणें, थकणें।
—हिम्मत—(स॰ क्रि॰) नाउमेद होणें।
हारियल—(ना॰ पु॰) हिरवे कबूतर। (वि॰) हिरवा।
हारू—(ना॰ पु॰) खोनेवाला (हिं॰) हारणारा, सांडणारा।
हार्द— } (वि॰) मनापासूनचें; अन्तःकरण
हार्दिक— } पूर्वक।
हाल—(वि॰) जल्द (हिं॰) जलद, लवकर। (ना॰ पु॰) नांगर-स्थिति, परिस्थिति, वर्तमानकाळ, हक़ीकत।
हालत—(ना॰ स्त्री॰) अवस्था, स्थिति, परिस्थिति।
हाला—(ना॰ स्त्री॰) शराब (हिं॰) दारू।
हालडोला—(ना॰ पु॰) हिलचुल (हिं॰) धरणीकंप
हालात—(ना स्त्री॰) "हालत याचें अनेकवचन"।
हालाहली—(ना॰ स्त्री॰) "हाला" पहा।
हालिम—(ना॰ पु॰) हालीव, आहालीव।
हाव—(ना॰ पु॰) नखरा (हिं॰) चोचले, हावभाव।
हाशिया—(ना॰ पु॰) किनारा (हिं॰) कांठ।
हासिल—(ना॰ पु॰) उत्पन्न, परिणाम, फायदा, वसूल।
हासी—(ना॰ स्त्री॰) हंसी (हिं॰) हसें, स्मित।
हाहा—(ना॰ पु॰) खुशामत; आर्जव, विनवणी।
हिंडोल—(ना॰ पु॰) पहाटे म्हणण्याचा संगीतांतील एक राग।
हिंडोला—(ना॰ पु॰) झोका, पाळणा, झोपाळ्या वरील गाणें।
हिकमत—(ना॰ स्त्री॰) हुनर (हिं॰) युक्ती, शहाणपण, वैद्यकी।
हिकमती—(वि॰) चालाक (हिं॰) हुषार, लुचा।
हिक़ारत—(ना॰ स्त्री॰) तिरस्कार, तिटकारा।
हिचकना—(अ॰ क्रि॰) मागें पाय घेणें, कांकूं करणें।

हिचकाना—(स० क्रि०) दचकावसणें, हादरणें, आंचकणें, हिसडे बसणें ।
हिचकिचाना—(अ० क्रि०) शंकाघेणें, अनमान करणें, कांकूं करणें, अधांत्री रहाणें ।
हिचकिची—(ना० स्त्री०) अनमान, शंका ।
हिचकी—(ना० स्त्री०) उचकी ।
हिचिरपिचिर—(ना० स्त्री०) अनमान कांकूं ।
हिएडच—(ना० पु०) भटकणारा, फिरणारा ।
हिदायत—(ना० स्त्री०) शिक्षा (हिं०) शिक्षण, मार्ग दाखविणें ।
हिनहिनाना—(अ० क्रि०) खिंकाळणें, खेकाळणें ।
हिना—(ना० स्त्री०) वृक्ष-विशेष ।
हिनाई—(वि०) हिन्याच्या रंगाचा ।
हिनौता—(ना० स्त्री०) प्रार्थना, विनवणी, मिनतवारी, विनती ।
हिन्ताल—(ना० पु०) एक जातीचें खजूराचें झाड ।
हिन्द—(ना० पु०) हिन्दोस्तान (हिं०) भारतवर्ष ।
हिन्दवाना—(ना० पु०) तरबूज, टरबूज ।
हिन्दी—(वि०) हिन्दुस्तानी; हिन्दुस्तान विषयक ।
हिन्दोला—(ना० पु०) "हिंडोला" पहा ।
हिफ़ाजत—(ना० स्त्री०) रक्षा (हिं०) रक्षण, सुरक्षितता तावा ।
हिमाकत—(ना० स्त्री०) बेवकूफ़ी (हिं०) मूर्खता, मूढता ।
हिमायत—(ना० स्त्री०) रक्षण; पाठिंबा; मदत ।
हिम्मत—(ना० स्त्री०) निश्चय, मन, धैर्य, औदार्य, जोम ।
हिया—(ना० पु०) दिल (हिं०) छाती, जीव, आत्मा, अन्तःकरण ।
हियान—(ना० पु०) "हिम्मत" पहा ।
हियो—(अ०) गुरांना बोलावण्याचा आवाज ।
हिरद—, हिरदा—, हियौ— (ना० पु०) दिल (हिं०) मन, हृदय, अन्तःकरण, आत्मा जीव ।
हिरदावल—(ना० पु०) घोडयामधील एक दोष ।
हिरन—(ना० पु०) हरिण ।
हिरनी—(ना० स्त्री०) हरिणी ।
हिरनौटा—(ना० पु०) हरणाचें पिल्लू ।
हिराना—(श० क्रि०) गमाविणें; सांडणें ।
हिरासत—(ना० स्त्री०) निगरानी (हिं०) काळजी, तावा, रक्षण ।
हिर्का—(ना० स्त्री०) युक्ति, उपाय ।
हिर्स—(ना० स्त्री०) ख्वाहिश (हिं०) इच्छा, हाव, महत्वाकांक्षा ।
हिर्सी—(वि०) लालची (हिं०) लोभी ।
हिसाव—(ना० पु०) लेखा (हिं०) हिशोब ।
—किताव—(ना० स्त्री०) हिशोबाची वही ।
हिलकना—(अ० क्रि०) आळे पिळे देणें, दुःख सहन करणें ।
हिलकोर—(ना० स्त्री०) क्षोभ, लहर, लाट ।
हिलकोरना—(स० क्रि०) वटोरना (हिं०) जमा करणें, गोळा करणें, हालणें, झोंके खाणें ।
हिलकोरा—(ना० पु०) लहर, लाट, उसाळी ।
हिलगना—(अ० क्रि०) लटकत रहाणें, चिकटून रहाणें ।
हिलना—(अ० क्रि०) हलणें, क्षुब्ध होणें, संवयीचा होणें ।
हिलमिल—(वि०) मिलित, जिवलग ।
हिलमिलना—(अ० क्रि०) खेळीमेळीणें रहाणें ।
हिला—(वि०) पालू (सिं०) पालीव ।
—मिला—(वि०) खेळी मेळीचा, प्रेमळ; स्मित ।
हिलाना—(स० क्रि०) हलविणें, क्षुब्ध करविणें, माणसाळवणें, तरंगविणें ।
हिलोरना—(अ० क्रि०) लाटा उसळणें ।
हिलोरा—(ना० पु०) लाट, लहर ।
हिसका—(ना० पु०) नक्कल, भाँडण, द्वेष ।
हिसाव—(ना० पु०) हिशोब, गणित ।
हिसाबी—(वि०) हिशोबाचा, हिशोब विषयक । (ना० पु०) हिशोबनीस, कारकून ।

हिस्सा—(ना० पु०) भाग ।
—दार—(ना० पु०) भागीदार ।
—दारी—(ना० स्त्री०) भागीदारी ।
—रसदी—(ना० स्त्री०) योग्यभागी ।
ही—(अ०) अगदीं, च; बरोबर, देखील, फक्त, खरोखर ।
हींग—(ना० पु०) हिंग, हिंगाचें, झाड ।
हींसना—(अ० क्रि०) खेकाळणें; ओरडणें ।
हीक—(ना० स्त्री०) उबकाई (हिं०) वाईट स्वाद किंवा वास, घाण, पोटाचा आजार ।
हीर—(ना० पु०) सार; तथ्य, मथितार्थ, वज्र; जोम । (वि०) शुद्ध, पवित्र ।
हीरक—
हीरा— } (ना० पु०) हिरा ।
हीरामन—(ना० पु०) एक जातीचा पोपट ।
हीरावल—(ना० पु०) फकीरांचा एक कपडा ।
हील—
हीला— } (ना० पु०) राड, चिखल गाळ, चीक ।
हीला—(ना० पु०) बहाना (हिं०) बहाणा, सोंग, कपट, शकल; फटवण, पेंच ।
—बाज़—(वि०) कपटी०, फसव्या ।
—हवाल—(ना० पु०) छक्के पंजे, पेंचपांच ।
ही ही—(अ०) आश्चर्य किंवा, हास्यबोधक, उद्गार ।
हुंकार—(ना० पु०) धमकीची सूचना देणारा आवाज, हुं ऽ ऽ ऽ ।
हुंडणी—
हुंडा— } (ना० स्त्री०) हुंडी; चेंक ।
हुँडार—(ना० पु०) भेड़िया (हिं०) लांडगा ।
हुँडावन—(ना० पु०) हुंडणावळ ।
हुकूमत—(ना० स्त्री०) शासन, सत्ता ।
हुक्का—(ना० पु०) चिलीम, नळीची चिलीम ।
हुक्काम—(ना० पु०) शासक, राज्यकर्ते ।
हुक्म—(ना० पु०) हुकुम, आज्ञा ।
—नामा—(ना० पु०) लेखी हुकुम कोर्टाचा निकाल ।
हुक्मी—(वि०) खात्रीचा, जरूरीचा, आवश्यक ।
हुज्जत—(ना० स्त्री०) बहस (हिं०) वादविवाद; पुरावा, संभाषण, टीका ।
हुज्जती—(वि०) बहस करने वाला (हिं०) टीकाकार, भांडखोर ।
हुड़क—(ना० पु०) ढोल ।
हुड़का—(ना० पु०) दाराचा आडणा, लहान मुलांनी दाराबाहेर जाऊ नये म्हणून दाराला लावलेली लहानशी फळी ।
हुड़दंगा—(वि०) दांडगेश्वर, मस्तखोर ।
हुड़दंगी—(ना० स्त्री०) दांडगाई, मस्ती, मस्तखोर, स्त्री, आडदांड स्त्री ।
हुड़हुड़ी—(ना० स्त्री०) बाणाचा टणत्कार ।
हुडुक—(ना० पु०) "हुड़क" पहा ।
हुरगुएडा—(ना० पु०) एक प्रकारची भाजी ।
हुरमत—(ना० स्त्री०) मान, आदर, गौरव ।
हुरहुर—(ना० पु०) एक प्रकारचें झाड ।
हुरुफ—(ना० पु०) हर्फचें अनेक वचन, अक्षरें, वर्ण ।
हुर्रा—(ना० पु०) फांकाफांक, विल्हेवाट, तुरंगांतून पुष्कळ कैद्यांची एकदम झालेली सुटका ।
हुर्सा—(ना० पु०) सहाण, साण ।
हुलकना—(अ० क्रि०) घुसणें, तुटुन पडणें ।
हुलकारना—(स० क्रि०) छौ घालणें, चेतविणें ।
हुलकी—(ना० स्त्री०) साथ, सांथीचा रोग ।
हुलसना—(अ० क्रि०) आनंदित होणें, उल्हासणें ।
हुलसाना—(स० क्रि०) आनंद करणें, जयजयकार-करणें ।
हुलास—(ना० पु०) खुशी (हिं०) आनंद, उल्हास ।
हुलास—(ना० स्त्री० सुंघनी (हिं०) तपकीर ।
—दानी—(ना० स्त्री०) तपकिरीची डबी ।
हुलिया—(ना० स्त्री०) शरीर वर्णन ।
हुलुक—(ना० पु०)कै (हिं०) ओकारी ।
हुल्लड़—(ना० पु०) भीड़, गड़बड़ (हिं०) गर्दी, गडबड, तंटा, झगडा ।
हूँ—(अ०) होकारार्थी अव्यय ।
हूँसना—(अ० क्रि०) शिक्षा करणें, टोला मारणें ।

हूँह—(ना० पु०) गडबड, गोंगाट ।
हूक—(ना० स्त्री०) दर्द (हिं०) दुःख, ठणका ।
हूड़ } (ना० स्त्री०) धींगाधींगी (हिं०) धिंगा-
हूड़ाहूड़ी } मस्ती, मारामारी ।
हून—(ना० पु०) एक मद्रासी नाणें ।
हूल—(ना० स्त्री०) हल्ला, भोसकणें, खुपसणें ।
हूलड़—(ना० पु०) गडबड, दंगा, गोंगाट ।
हूलना—(स० क्रि०) घुसविणें, ढकलणें, खुपसणें, हत्ती हांकणें ।
हूहा—(ना० पु०) अफ़वाह (हिं०) खबर, बातमी, ऐकीव बातमी, कंडी, वाद्ळ ।
हे—(अ०) अरे, अहो ।
हेंकारना—(अ० क्रि०) हंबरणें, हंबरडा फोडणें ।
हेंगा—(ना० पु०) शेत सारखें करण्याचें लाकूड, हेंगा ।
हेकड़—(वि०) बलवान, दांडगा, धष्टपुष्ट ।
हेकडी—(ना० स्त्री०) बल, शक्ति, ताकद ।
हेठ—(अ०) नीचे (हिं०) खालीं, खालच्या बाजूला ।
हेठा—(वि०) बुजदिल, नीच (हिं०) भित्रा, शेळपट, आळशी, नीच ।
—पन-(ना० पु०) भित्रेपणा, शेळपटपणा ।
हेत—(ना० पु०) सबब (हिं०) कारण, हेतू ।
हेरना—(स० क्रि०) खोजना (हिं०) हुडकणें, पाठलाग करणें, पहाणें, नजर ठेवणें ।
हेरफेर कर—(अ०) आख़िरकार (हिं०) सरते शेवटीं ।
हेलाना—(अ० क्रि०) तैरना (हिं०) पोहणें, पोहून पलीकडे जाणें ।
हेलमेल—(ना० पु०) परिचय, दाट मैत्री, सलगी ।
हेला—(ना० पु०) अनादर ।
हेंगा—(ना० पु०) "हेंगा" पहा ।
हैक—(ना० पु०) घोड़ा ।
हैकल—(ना० पु०) चांदी किंवा सोन्याच्या मोहोरांची माळा ।
हैज़ा—(ना० पु०) पटकी, कॉलरा ।
हैरत—(ना० स्त्री०) आचरज (हिं०) आश्चर्य, अचंबा ।
हैरान—(वि०) परेशान (हिं०) गोंधळलेला, त्रासलेला, चिडलेला ।
हैरानी—(ना० स्त्री०) परेशानी (हिं०) त्रास, चित्तविक्षेप, गोंधळ ।
हैवान—(ना० पु०) जानवर (हिं०) जनावर, पशु ।
हैवानियत—(ना० स्त्री०) पशुत्त्व, पशुता ।
हैवानी—(वि०) पशूचा, पशु संबंधी ।
हैसियत—(ना० स्त्री०) सामर्थ्य, साधन, प्रतिष्ठा, चेहरा ।
होंकना—(अ० क्रि०) हाँफना (हिं०) धापा टाकणें, हुशूशू करणें ।
होंठ—(ना० पु०) ओंठ ।
होड़—(ना० स्त्री०) बाजी, शर्त (हिं०) पैज, पण, प्रतिज्ञा ।
होड़ल—(ना० पु०) अभ्रक ।
होत—(ना० स्त्री०) कुवत, साधन ।
होतव } (ना० स्त्री०) भावी (हिं०) नशीव, दैव ।
होतव्यता }
होनहार—(वि०) होतकरू, होणारे, भावी ।
होना—(अ० क्रि०) असणें, होणें ।
होमना—(स० क्रि०) हवन करणें, यज्ञ करणें ।
होला—(ना० पु०) फुटाणे, एक प्रकारची नाव ।
होली—(ना० स्त्री०) होळी ।
होहल्ला—(ना० पु०) "हुल्लड़" पहा ।
होश—(ना० पु०) समझ (हिं०) समज, समजूत ।
होशमंद—(वि०) बुद्धिवान ।
होशियार—(वि०) हुषार, शहाणा, काळजीचा ।
हौज़—(ना० पु०) हौद, पीप, पाण्याच्या साठयाचें भांडें ।
हौदा—(ना० पु०) हत्तीवरील अंबारी ।
हौल—(ना० स्त्री०) भीति, महाभय, अतिभय ।
—दिल-(वि०) भयभीत, उदास ।
—नाक-(वि०) भयंकर, भयानक ।
हौले—(अ०) धीरे (हिं०) हळूहळू, सावकाश ।

हौवा—(ना० पु०) बाऊ, बागुलबोवा, प्रेत, पिशाच ।
हौसिला—(ना० पु०) कुवत, महत्वाकांक्षा, इच्छा, जोम ।
—मन्द—(वि०) महत्त्वाकांक्षी, जोमाचा ।

च्

च्ई—(ना० स्त्री०) क्षयी (हिं०) क्षय ।
च्रीरी—(वि०) दूधिया (हिं०) दुधाळ ।
च्रौण—(ना० स्त्री०) धरती (हिं०) पृथ्वी ।

हिन्दी भाषेंतील कांहीं वाक्-संप्रदाय

अ

अंकुस मारना—ताब्यांत आणणें।

अंधेरे घर का उजाला—एकुलता एक मुलगा, नवसाचा मुलगा।

अक्खोभक्खो—दुष्ट।

अक्ल खर्च करना—शहाण पणानें वागणें।

अक्ल चक्कर में आना—गडबडून जाणें, गोंधळून जाणें

अक्ल जमाना—विचार करणें।

„ दौड़ाना— „ „

अक्स खींचना—फोटो घेणें।

अगाडी मारना—शत्रूचा पराजय करणें, अपशकुन करना।

अग्नि देना—(प्रेताला) अग्नि देणें।

अग्नि का पानी हो जाना—थंड पडणें, शान्त होणें।

अचम्भा-अचरज करना—आश्चर्य करणें।

अचार डालना—जतन करून ठेवणें, सांठविणें (तुच्छतार्थी)।

अच्छा कहना—कबूल करणें।

अज़ाब में फंसना—संकटांत पडणें।

अज़ाब मोल लेना—स्वतःवर संकटें, आढवून घेणें, विकतचें श्राद्ध घेणें।

अटवाटी खटवाटी लेना—आजाराचें सोंग घेऊन रागावून आंथरूणावर पडून राहणें।

अटेरन कर देना—हड्डी नरम करणें।

अएटाचित्त होना—अनपेक्षित खबर ऐकून आश्चर्यानें भान भुलून जाणें।

अदना व आला—राव व रंक।

अदब करना—आदर करणें।

अदवायन खींचना—वाजलें आवळणें।

अदा-इ-ख़िद्मत—(ना०) कर्तव्य बजावणें।

अदा-इ-जर—(ना०) पैसे चुक्ते करणें।

अदा-इ-देन—(ना०) देणें फेडणें, कर्ज देणें।

अदा-इ-मालगुजारन्स—सारा देणें।

अदा-इ-लगान—(ना०) भाडें देणें।

अधिकार जताना—अम्मल गाजविणें, अधिकारावर रहाणें।

अधूरा जाना—असमय गर्भ-पात होणें।

अनजान बनना—अज्ञान पांघरणें।

अनर्थ करना—पाप करणें, जुलूम करणें।

अनसुनी करना—टाळाटाळी करणें, न ऐकल्या सारखे दाखविणें।

अन्तडियों में आग लगाना—अत्यन्त भूक लागणें।

अन्धा करना—फसविणें।

अन्धेर मचाना—जुलूम करणें, अत्याचार करणें।

अपना गाना गाना—आपलीच स्तुति करणें, दुसऱ्याचें, न ऐकणें।

अपने को मानना—स्वतः ला मोठें समजणें, गर्व करणें।

अपने खयाल में मस्त होना—दुसऱ्याची किंमत न राखणें।

अपने मुँह—(अ०) आपल्या तोंडून।

अपने हाथों—(अ०) आपल्या हातानें।

अपने हाथों कुल्हाड़ी मारना—आपल्या हातानें आपल्या पायावर धोंडा मारून घेणें।

अपराध लगाना—दोष लावणें।

अपराध होना—दोष असणें।

अबतर करना—बिघडविणें।

अबतर होना—नाश पावणें, बिघडणें।

अबतब करना—टाळणें, विलंब करणें।

अबतब होना—मरावयास टेकणें।
अमानत में खियानत—ठेव खाऊन बसणें।
अयाल व अतफ़ाल—मुलबाळांचा परिवार।
अलअनकमा कान—पूर्वी प्रमाणें, नेहमीं प्रमाणें, पूर्ववत्।
अल्ल वल्ल बकना—मूर्खपणानें बोलणें।
आँख उठाकर न देखना—गर्विष्ट होणें, लाजाळू होणें।
आँख ऊँची न होना—लाजणें, दृष्टी वर न होणें (वाईट अर्थी)
आँख का पानी ढलना—निर्लज्ज होणें।
आँख खुलना—डोळे उघडणें, समजणें।
आँख चढ़ना—डोळे ताठणें, डोळे ताटकळणें।
आँखें चढ़ाना—रागावणें, झिंगणें।
आँख चीर के देखना / आँख चीर चीर देखना — रागानें पहाणें, अत्यंत लक्ष देऊन पहाणें।
आँख चुराना—लज्जेनें दृष्टी बाजूला नेणें, लक्ष न देणें, एकाद्याच्या दृष्टीला दृष्टी न भिडविणें, एकाद्याला टाळणें।
आँख झपकाना—डोळे मिचकावणें।
आँख न ठहरना—डोळे दिपणें।
आँख डबडबाना—डोळे भरून येणें।
आँख डालना—एकाद्या गोष्टींत मन घालणें।
आँख दाबना—डोळ्याच्या खुणेनें रागें भरणें किंवा बंदी करणें।
आँख दिखाना-दिखलाना—भिवविणें।
आँख देख के कुछ करना—दुसऱ्याच्या परवानगीनें एकादी गोष्ट करणें, कळ पाहून वागणें।
आँख देखना—हुकुमाची वाट पहात बसणें, (वरिष्ठाच्या हुकुमाची, थोराच्या आज्ञेची किंवा गुरुजींच्या उपदेशाची उपेक्षा करून त्यांच्या कडे लावलेली दृष्टी)
आँख फड़कना—डोळा लवणें।
आँख फूटना—आंधळा होणें।
आँख फूटी पीर गई—रात्र गेली आणि पीडा टळली।
आँख बचाना—दुसऱ्याचा डोळा चुकविणें।
आँख बराबर न कर सकना—डोळ्यालाडोळा न लाविणें।
आँख भर के देखना—डोळे भरून पहाणें।
आँख भर लाना—डोळे भरून आणणें।
आँख मिंच जाना—मरणें, डोळे मिटणें।
आँख लड़ाना—उद्दाम दृष्टीनें पहाणें।
आँखें नीली पीली करना—रागानें लाल होणें।
आँखें सामने करना—निर्लज्जपणानें वर तोंड करणें, लाज न वाटणें।
आँखों पर बिठाना—आदर करणें, मानणें।
आँखों में ख़ाक डालना—डोळ्यांत धूळ फेंकणें, फसविणें।
आँखों में चरबी छाना—गर्विष्ट होणें।
आँखों में रात काटना / आँखों में रात ले जाना — जागून रात्र काढणें, रात्रभर जागणें।
आँसू बहाना—अश्रू ढाळणें।
आँसू पी जाना—अश्रू गिळणें।
आँसू पोंछना—अश्रू पुसणें, शांतवन करणें।
आँसू भर लाना—डोळे भरून येणें, रडणें।
आकबत-अंदेशी करना—पुढील तजवीज करून ठेवणें।
आग उठाना—कलह अथवा उपद्रव उत्पन्न करणें।
आग बबूला होना—अत्यंत क्रुद्ध होणें।
आग भड़काना—कलह वाढविणें, क्रोध आणि शोक वाढविणें।
आग देना—(प्रेताला) अग्नि संस्कार करणें।
आगम बांधना—भविष्य सांगणें किंवा करणें।
आगा तागा लेना—बारकाईनें पहाणें।
आगा पीछा करना—कांकूं करणें, मागें रेंगाळणें।
आगा पीछा सोचना—पूर्ण पणें विचार करणें।
आजकल करना या बताना—चुकविणें, टाळणें।
आटा गीला होना—संकटांत पडणें।
आटे में नोन—फार थोडें, विशेष नाहीं।
आत्मा ठंढी करना—समाधान करणें।
आत्मा सताना—चिडविणें, त्रास देणें।
आदमी बनाना—सुधारणें, शिस्तीला लावणें, रीतभात लावणें।

आदमी होना—वयांतयेणें, सज्ञान होणें, शुद्धी वर येणें।
आदमियत पकड़ना—शुद्धी वर येणें, सुधरणें।
आदमियत में लाना—सुधारणें, विनयशील बनविणें।
आन पड़ना—घडून येणें।
आन पहुँचना—येऊन पोहोंचणें।
आना कानी करना—कांहीं सबब सांगून निसटणें।
आप आप करना—हांजी-हांजी करणें, आदरानें बोलणें।
आप तो आप ही हैं—आपल्या सारखे आपणच, आपण मूर्ख आहां।
आपे में आना— } (अ० क्रि०) शुद्धी वर येणें।
आपे में होना— }
आपे में न रहना—बेडसर होणें।
आबरू उतारना—आब्रू नुकसानी करणें।
आरा—करवत
आरा सर पर चलाना—क्रूरतेनें वागविणें।
आराम करना—टेकणें, विश्रांति घेणें, निजणें।
आरामतलब—आळशी, सुस्त।
आराम देना—सुख देणें, समाधान करणें, शांतवन करणें।
आराम पाना—विश्रांति मिळणें, प्रकृति पुनः सुधारणें, बरें होणें।
आवाज़ उठाना—लोकांचें लक्ष्य आकर्षित करून कांहीं सांगणें, बातमी पसरविणें किंवा आवाज चढविणें।
आसन डोलना या डिगना—भयग्रस्त होणें।
आसन तले आना—ताब्यांत येणें।
आसन मारना—बैठक मारणें।
आसन लगाना—धरणें धरणें।

इ

इख़्फ़ा करना—लपविणें, गुप्त ठेवणें।
इख़्लास जोड़ना—मैत्री जोडणें।
इख़्लास रखना या करना—चहाणें, मानणें, प्रेम करणें, मित्रत्वानें वागणें।
इजलास करना—कचेरी करणें।
इतउत करना—लांबणीवरटाकणें टाळणें।
इधर उधर करना—अव्यवस्था करणें, गोंधळ करणें, टाळणें।
इनायत करना, फरमाना, रखना—मेहर्बानी दर्शविणें।
इन्द्रायण का फल—सुंदर परंतु निरुपयोगी मनुष्य।
इन्द्रिय वस होना—इन्द्रिय सुखांत मग्न होऊन बसणें, इन्द्रियांच्या हातांत जाणें।

उ

उङ्गली उठाना—दोष दाखविणें, आश्चर्य चकित होणें।
उङ्गली-दांत तले दबाना—चकित होणें।
उङ्गली दिखाना—एकाद्याकडे बोट दाखविणें।
उङ्गली रखना—एकाद्याचे दोष काढणें किंवा दाखविणें।
उगते ही जल जाना—उगवतांच जळून जाणें (आशेची लागलीच निराशा होणें।)
उठा लेना—उचलून घेणें।
उठा ले जाना—दूर नेणें, पळविणें।
उतराई होना+—आभारी असणें।
उतार देना—अपमान करणें, तेजोभंग करणें।
उतार लेना—उतरून घेणें।
उतारू होना—कटिबद्ध होणें, निश्चय करणें।
उल्लु करना—निऱ्या करणें, खूळ लावणें, मामा बनविणें।
मार कर उत्तू बनाना—मरे मरे तों मारणें।
उत्तू बनाना+—खूण करणें।
उत्तू होना+—खूळ लागणें, नाँव गमाविणें।
उदूल हुक्मी करना—अवज्ञा करणें, आज्ञा मोडणें।
उधार खाना—पतीवर जगणें, प्रतिष्ठे वर जगणें।
उम्र काटना—वय घालविणें, आयुष्य खर्च करणें।
उम्मीद करना, बांधना—आशा करणें, भार टाकणें, विश्वास बाळगणें।
उम्मीदवार होना—आशा बाळगणें, उमेदवार म्हणून कचेरींत जाणें।
उर लाना—आलिंगणें, गोंजारणें, लाड करणें।
उलटी साँस लेना—धांपा टाकणें।

उलटे पाँव फिरना—लागलीचपरत येणें, त्याच पावलीं परतणें।
उलहना देना—तक्रार करणें, टोमणा देणें।
उल्लू बनाना—खूळ लावणें, फसविणें।

ऊ

ऊँचा बोल बोलना—गर्वानें बोलणें।
ऊँचा सुनना—बहिरा होणें।
ऊँचा हाथ रहना—वर्चस्व असणें।
ऊँचे बोल का मुंह नीचा—गर्वाचें घर खाली।
ऊपर का दम भरना—मरणें।

ए

एक की दस सुनाना—एकाला दहा उत्तर देणें, उलट बोलणें।
एक से दिन न रहना—एक सारखे दिवस न रहाणें, परिस्थिति बदलणें।
एलान करना—प्रसिद्ध करणें, सूचना काढणें, दौंडी पिटविणें।

ओ

ओर निवाहना—शेवट पर्यंत कर्तव्य पालन करणें।
ओला हो जाना—थंड पडणें, गारठणें।

औ

औक़ात बसरी करना—वेळ गमाविणें।

क

कंगाली छाना—दारिद्र्यानें घेरणें।
कंठ सूखना—तहानेनें व्याकुल होणें।
कंठी बाँधना—चेला बनविणें, गुलाम करणें।
कमलसा खिलना—आनन्दभरित होणें।
कंघी करना—केस विंचरणें।
कंघी चोटी—वेणी घालणें, वेणी।
कंघी चोटी करना—वेणी घालणें।
कंघी संवारना—झोंपेंत विसकटलेले केस सरळ करणें किंवा सांवरणें।
कचहरी करना—अधिवेशन भरणें।
कचहरी लगाना—गोंगाट माजविणें।
कचूमर कर डालना—तुकडे-तुकडे करणें, हाग्या मार देणें, भुस्कुट पाडणें।
कज़िया पाक होना—भाडणे मिटणें।
कटकट करना—झगडणें, भांडणें।
कड़क कर बोलना—गरजणें, रागानें वस्‌दिशीं अंगावर येणें
कडुआ करना—नाखुषीनें देणें।
कड़वे कसेले दिन—वाईट दिवस।
कड़वा लगना—वाईट वाटून घेणें।
कड़वा होना—संतापणें, हागावणें।
कड़ाही चाटना—भांडें चाटणें (वरातीच्या वेळीं पाउस आल्यास नवऱ्याला टोंचून बोलण्या करितां हे वापरतात)
कण्टक कटना—निश्चिंत होणें।
कण्ठ करना—पाठ करणें।
कण्ठ निकलना—वयांत येणें।
कत लगाना—लेखणी तोडणें-कापणें।
क़तार बांधना—अनुक्रम लावणें।
कथा बैठाना—अनुष्ठान बसविणें।
क़द करना—आग्रह धरणें, चिकाटी बाळगणें।
कदम चूमना—नम्र होणें, नमणें।
कदम बढ़ाना—जोरानें चालणें, पुढे होणें।
कदम रखना—पाऊल टाकणें, एकाद्याच्या कामांत हात घालणें, लांडा कारभार करणें।
क़द्र करना—चाहणें, किंमत जाणणें।
कनाअ़त करना—समाधाने पावणें।
कनी काटना—चोरट्या उपायानीं एकाद्याचा नाश करणें।
कनी खाना—हिरकणी खाऊन आत्महत्या करून घेणें।
कनौड़ा करना—दुसऱ्या वर वर्चस्व मिळविणें, उपकृत करून ठेवणें।
कंधा डालना—खांदे झाडणें, उमेद खचणें।

कंधा देना—प्रे तवाहणें, खाँदा देणें ।
कंधे चढ़ना—(मुले) खांद्यावर घेणें, कडेवरघेणें ।
कन्नी खाना—एकाबाजूला झुकणें, बाजूला सरणें ।
कन्नी देना— } कन्नी लावणें, झोंक सावरणें,
कन्नी बाँधना— } (पतंगाचा)
कँपकँपी चढ़ाना—अंगाला कंप सुटणें ।
कपड़े को झोल देना—सूचना देणें, संकेतानें कळविणें ।
कपड़ौती करना+—गाळणें, वस्त्रगाळ करणें ।
कपाल खुलना—दैव उदयाला येणें ।
कपाल फूटना—दुर्दैवी होणें ।
कफ़न फाड़ के बोलना—उरास फोड़ करणें ।
क़ब्र के मुरदे उखाड़ना—जुनीं भांडणें उकरून काढणें ।
क़ब्र में पाँव लटकाना—मरणाच्या दारांत उभे रहाणें ।
कम क़द्र होना—अधःपात होणें ।
कम खर्ची में आटा गीला होना—संकटावर संकटें येणें ।
कमर खोलना—कंबरेचा पट्टा सोडणें, विश्रांति घेणें ।
कमर खोल बैठना—आरामानें बसणें ।
कमर का ढीला—अशक्त, नपुंसक, नेभळा ।
कमर टूटना—निराश होणें, धीर खचणें ।
कमर ठोकना—धीर देणें, उत्तेजन देणें ।
कमर तोड़ना—निराश करणें ।
कमर बांधना या कसना—कंबर बांधणें, नेटानें काम करणें ।
कमर बैठ जाना—खट्टू होणें, खचणें ।
कमर सीधी करना—विश्रांति घेणें ।
कर लगाना—कर लावणें ।
करतब दिखाना—कौशल्य व्यक्त करणें ।
करम ठोकना } दैवाच्या नावानें हाका मारणें, पश्चा-
करम को रोना } त्ताप पावणें ।
करम फूटना—दुर्दैव ओढवणें ।
करवट लेना } नवा मार्ग धरणें, बेचैन होणें ।
करवट बदलना }
करवट करना+—वळणें, मागे फिरणें ।
कल पड़ना—विश्रांति घेणें, आराम घेणें, समाधान पावणें निश्चिंत असणें, कळ पडणें ।

कल फेरना या मोड़ना—नीट बसविणें, वजन पाडणें, किल्ली फिरविणें ।
कल बेकल+ } बेचैन, त्रास, अस्वस्थता ।
कल मकल+ }
क़लई खोलना—गुप्त गोष्ट बाहेर फोडणें ।
क़लई खुलना—बिंग बाहेर येणें ।
क़लक होना—वाईट वाटणें, पश्चात्ताप होणें ।
कलङ्क का टीका लगाना—नांव बद्दू होणें ।
कलङ्क लगाना—दोष देणें, आरोप ठेवणें ।
कलम करना—कापून टाकणें, छाटणें ।
कलम फेरना—खोडणें, कमी करणें ।
कलम बन्द करना—लिहून घेणें, टाक गुंतविणें, टिपून ठेवणें ।
कलम मारना—खोडणें, छेदणें ।
कलम लगाना—कलम लावणें, (झाडाचें)
कला खाना—कोलांटी खाणें किंवा घेणें ।
कला न बदना—नाकारणें, आज्ञा मोडणें ।
कलाई उतारना } मनगटाची जोराजोरी करणें ।
कलाई करना }
कलाम अल्लाह उठाना—कुराणाची शपथ घेणें ।
कलाम करना+—संभाषण करणें ।
कलील होना+—अपुरे पडणें ।
कलेजा उछलना—आनंदानें नाचणें ।
कलेजा उड़ा ले जाना—व्यग्र होणें, मन उडणें ।
कलेजा उलटना—ओक ओकून थकणें ।
कलेजा काँपना—भयभीत होणें ।
कलेजे पर साँप लोटना—एखाद्या गोष्टीची आठवण झाल्यावर एकाएकीं शोकग्रस्त होणें, घाबरून जाणें, बेहिंमत होणें ।
कलेजे में आग लगना—शोक, द्वेष, ईर्ष्या ग्रस्त होना ।
कलेजे से लगाना—आलिंगणें, कुरवाळणें ।
कसर करना—अपूर्ण सोडणें, वगळणें ।
कसर खाना—तोटा सोसणें, नुकसान सोसणें ।
कसर निकालना—तोटा भरून काढणें, कसर काढणें ।

क़सम दिलाना—
क़सम खिलाना— } शपथ घेवविणें।
क़स्द करना—निश्चय करणें, प्रयत्न करणें।
क़हकहा उड़ाना या मारना—खूप जारानें अट्टहास करून हसणें।
काँटासा खटकना—कांट्या प्रमाणें सलणें।
काँटों पर लोटना—दुःखी असणें।
काँस में तैरना—मनोराज्य करणें, कल्पनेंत उँच भरारी मारणें।
काटछाँट करना—
काटकूट करना— } छाटाछाट करणें, वजा करणें, खची करणें।
काट खाने को दौड़ना—एकाद्याच्या अंगावर धांवून जाणें।
काठ होना—आश्चर्य चकित होणें।
काठ चबाना—दुःखांत दिवस कंठणें।
काठ में पाँव देना—संकट ओढवून घेणें।
कानाबाती करना—कुजबुजणें।
कानाकानी करना—कानांत सागणें।
कान ऐंठना, अमेठना—कान उपटणें।
कान भरना—चहाडी सांगणें।
कान पर जूँ न रेंगना—अत्यंत निष्काळजी असणें।
कान पर रखना—स्मरण ठेवणें।
कान पर हाथ रखना—कानावर हात ठेवणें, नाकारणें।
कान फूटना—किंवडा होणें।
कान फूकना—कान भरणें, भांडणें लावणें।
कान धरना या देना—लक्ष लावून ऐकणें।
कान मलना—शासन करणें, कान धरणें।
कान में उङ्गली दिये रहना—सांगितलेले न ऐकणें।
काफ़ूर होना या हो जाना—अदृश्य होणें, नाहींसे होणें।
काबिल होना—पात्र होणें, समर्थ होणें।
काम आना—उपयोगी पडणें, रणांगणांत मरण पावणें।
काम बटा लेना—कार्यांत भाग घेणें, मदत करणें।
काम बनना—आपला हेतु साधणें।
काम तमाम करना—संपविणें, ठार करणें।
काम से काम रखना—आपलें काम भलें की आपण भलें असें असणें।
काम में लाना—उपयोग करणें।
कायदे से लगाना—व्यवस्थित लावणें, नीट मांडणें।
कायदे का पाबन्द रहना—नियम पाळणे, आज्ञा मानणें।
कायमनो वाक्य—शरीर मन आणि वचन।
क़ायल करना—खात्री पटविणें।
क़ायल होना—खात्री पटणें।
कारखाना करना—कारखाना स्थापणें किंवा उघडणें।
कर्रवाई करना—कर्तव्य बजाविणें, काम चालविणें।
काल काटना—
काल बिताना—
काल गंवाना— } व्यर्थ वेळ दवडणें।
कालवस होना—दुर्दैवांच्या अधीन होणें।
काल पडना—दुष्काळ पडणें।
काल आना—एकाद्याचें मरण ओढवणें।
काला मुंह करना—काळें तोंड करणें, सम्बन्ध तोडणें।
कालिख का टीका लगाना—दोष किंवा कलंक लावणें। लाजविणें।
कालिब बदलना—स्वतः मध्ये बदल होणें।
काली पीली चिलचिल्ली—लहान मुलांचा एक खेळ।
किनाराकशी करना—बाजूला रहाणें, अलग होणें।
किनारे रखना—बाजूला सारणें।
किनारे किनारे—बाजूबाजूनें।
किराये पर देना या चलाना—भाड्यानें देणें।
किराया उगाहना—भाडें वसूल करणें।
किराये करना—भाड्यानें घेणें किंवा करणें।
किराये का टट्टू—पगारीं ठेवलेला मनुष्य।
किवाड़ देना या लगाना—दार लावणें, दारबंद करणें।
किस्मत फ़ूट जाना—वाईट दिवस येणें।
किस्मत फिरना या जगाना—दैव उघडणें, भरभराट होणें।
किस्मत करना—विभागणें।
किस्सा पाक करना—भांडण मिटविणें।
कीमत चुकाना—किंमत देणें।
कीमिया बनाना—कमी प्रतीच्या धातूचें सोनें करणें।
कीमीया करना—जादू करणें, आश्चर्य घडवून आणणें।

कुआ टूटना—विहिरीचें पाणी आटणें।
कुआ चलाना—विहिरींतील पाणी शेताला देणें।
कुओं में बांस डालना—झडती घेणें।
कुछ और गाना—भलतेंच सांगणें।
कुछ का कुछ होना / कुछ से कुछ होना } कांहींचें कांहींच होणें।
कुछ हो—वाटळ तें होऊं दे।
कुत्ते की मौत मरना—हाल होऊन मरणें, लाजिरवाणें मरण येणें।
कुत्ते की हड़क—पिसाळलेल्या कुत्र्याचें विष।
कुनबा जोड़ना—सर्व मित्रमंडळी किंवा संबंधी एकत्र करणें।
कुरा डालना—चिठ्या टाकणें।
कुर्की भेजना—जप्ति काढणें।
कुर्याल में गुलेल लगना—सुखासुखी संकट ओढवणें।
कुर्सी देना—अध्यक्ष-पद देणें, आदर व्यक्त करणें, उत्थापन देणें।
कुल वखानना—पूर्वजांची स्तुति गाणें।
कुल वोड़ना / कुल वोरना } कुलाला कलंक लावणें, कुलाचें नांव वालविणें।
कुल्हिया में गुड़ फोड़ना—गुप्त काम करणें, पुष्कळ लोग लागणारे काम थोडया लोकांना घेऊन करण्याचा प्रयत्न करणें।
कुव्वत देना—पाठ पुरावा करणें।
कुसूर वतलाना—दोष काढणें।
कुसूर करना—प्रमाद करणें, चुकणें।
कूची मारना / कूची फेरना } रंग लावणें, चुना लावणें।
कूम्हल देना—घर फोडून आंत शिरणें।
केंचुली छोड़ना—कात टाकणें।
केराया करना—भाडयानें घेणें किंवा करणें।
कैंची-सी ज़ुवान चलना—टकळी चालविणें किंवा लावणें।

कैंची करना—खची करणें, कापणें।
क़ैद रखना—अटकेंत ठेवणें।
क़ैद लगाना—नियमन करणें, मर्यादा आंखणें।
कैफ़ीयत तलव करना—खुलासा देण्या बद्दल सूचना देणें।
कोठी वैठना—दिवाळें निघणें किंवा वाजणें।
कोठी चलना—भरभराटणें, पत-पेढीचा व्यवहार असणें।
कोठी करना / कोठी खोलना } आडतीचा धंदा सुरूं करणें।
कोढ़ चूना या टपकना—कोड भरणें।
कोढ़ में खाज निकलना—संकटा मागें संकट ओढवणें।
कोरा वचना—अजिबात निसटणें।
कोरी सुनाना—शिवी देणें, स्पष्ट-उलट बोलणें।
कोरे रहना—निराश होणें।
कोलाहल मचाना—दंगा माजविणें, मोठयानें ओरडणें।
कोल्हू चलाना—घाणा सुरू करणें।
कोल्हू का वैल—घाण्याचा वैल, धड्ड मनुष्य।
कोल्हू का मोगरा वनाना—विळा मोडून खिळा करणें।
कोल्हू में पिरवा देना—घाण्यांत घालणें, छळणें।
कोहनी मारना—कोपर खळ्या मारणें।
कौंसल करना—कट करणें, खाजगी सभा भरविणें।
कौड़ी जोड़ना—कवडी कवडी सांठविणें।
कौड़ी को तंग होना—कवडीला महाग होणें।
कौड़ी अदा करना— / „ चुकाना— } कवडी न कवडी भागविणें।
कौड़ी काम का नहीं—कवडी किंमतीचा, निरुपयोगी।
कौड़ियों के मोल—अत्यन्त स्वस्त।
कौन दूध है—कोणती जात आपली।
कौल तोड़ना—वचन-भंग करणें।
कौल देना—वचन देणें।
कौली भरना—आलिंगन देणें।
कौवा उड़ानी—बुजगावणें, बागुलबोवा।

क्या परवाह है— }
„ ग़म है— } काय हरकत नाहीं।
„ मुज़ायका है— }

ख

खंगाल डालना—गुप्तपणें खून करणें।
खटाई में पड़ना—नावडता होणें, कोणत्याहा कामांत व्यर्थ विलम्ब होणें।
खटापटी होना—झटापट होणें, भांडणें।
खड़ा पानी न पीना—मना पासून तिटकारा असणें।
खड़ा रहना—वाट पहाणें।
खड़े घाट धुलवाना—साबणानें कपडा जल्दी धुवविणें।
खत आना— }
„ निकलना— } मिसरूड फुटणें।
खत बनाना—फक्त दाढ़ी करणें, कपाळा वरचे केस काढणें।
खत में खत मिलाना—खोटी सही करणें।
खतम करना—संपविणें।
ख़तरा दूर करना—संकट निवारणें।
खतरे में डालना—संकटांत लोटणें।
खता करना—अपराध करणें।
खता होना—चुकणें, चूक होणें।
खत्ती भरना—कोठारांत धान्य भरणें।
खपरैल छाना—शाकारणी करणें।
खबरदार करना—अगाऊ सूचना देणें।
खबरदार होना—काळजी घेणें।
खबर गीरी करना—काळजी घेणें, व्यवस्था पहाणें, दुजोरा देणें।
खबर लगाना—बातमी काढणें।
खबर लेना—चौकशी करणें, ची काळजी घेणें।
खम ठोंकना—छड्डू मारणें, दंड थोपटणें।
खम ठोंकना—दंड थोपटणें, आह्वान करणें।
खमीर उठाना—आंबविणें।

खयाल बांधना—कल्पना करणें, विचार जुळविणें, किंवा संगतवार मांडणें।
खयाल पड़ना—स्फुरणें।
खयाल रखना—स्मरण राखणें।
खयाल करना—विचार करणें।
ख़याली पुलाव पकाना—मनांत मांडे खाणें।
खरतल कहना—मोकळया मनानें, बोलणें।
खरल करना—पूड करणें, खलांत घालून कुटणें।
खराब करना—नासणें बिघडविणें, अपवित्र करणें।
खराबी में डालना—एकाद्याला संकटांत लोटणें।
खरी पोतना या फेरना—चुना फासणें।
खर्च उठाना—खर्च करणें।
खर्च देना—संचकार म्हणून अगाऊ पैसे देणें।
खर्राटा मारना—घोरणें।
खलास करना—समाप्त करणें, सोडणें सुटका करणें।
खलास होना—सुटणें, मुक्त होणें।
खाक फांकना—इकडे तिकडे भटकणें।
ख़ाक छानना—खूब हुडकत फिरणें।
खाक सिर पर उडाना—डोक्यांत राख घालून घेणें, शोक करणें।
खाक में मिलाना—नाश करणें।
खाका उड़ाना—थट्टा करणें, उपहास करणें।
खाट से लगजाना—आंथरुणाला खिळून रहाणें।
खाट में पड़ना— }
„ सेना— } आंथरुणावर पडून असणें।
खाता डालना—खातें ठेवणें, व्यवहार सुरू ठेवणें।
खातिर करना—आदरातिथ्य करणें, लक्ष ठेवणें।
खाया पीया निकालना—मरे मरे तों मारणें।
ख़ारिज करना—बगळणें, काढून टाकणें।
ख़ारिज होना—कमी होणें।
खाल उधेड़ना— }
„ उड़ाना— } काळें निळें होई पर्यंत मारणें।

खाल उधेड़ना— } अंगाची खालड़ी काढणें ।
" खींचना— }

ख़िलाफ़ कहना—विरुद्ध बोलणें ।

खिलाफ़ होना—विरोध करणें ।

खिसियाना करना—मानहानी करणें शर्मावणें, चिडविणें ।

खिसियाना हो जाना—चिडणें, रडावयाच्या बेतांत येणें, ओशाळणें ।

खुजली चलाना— } खाजवून खरूज काढणें ।
" उठाना— }

खुदकुशी करना—आत्महत्या करणें ।

खुरण्ड जमाना या बांधना—खपली किंवा पापुद्रा धरणें ।

खुराफ़ात करना—त्रास देणें ।

खुराफ़ात बकना—व्यर्थ बडबडणें, निंद्य भाषा वापरणें ।

खुश करना— } संतुष्ट करणें ।
खुशी मनाना— }

खुसुर फुसुर करना—कान-गोष्टी करणें, कट करणें ।

खून करना—ठार मारणें ।

खून सफ़ेद होना—निर्दय होणें, नाखुष होणें ।

खून सिर चढ़ना—डोक्याला खून चढणें ।

खेत छोड़ना—युद्धांतून पळून जाणें ।

खेत कमाना—जमिनीची मशागत करणें ।

खेत रहना—युद्धांत मरण पावणें ।

खेप भरना—ओझें लादणें ।

खेप हारना—तोटा सहन करणें ।

खेमा करना—तळ देणें, मुक्काम करणें ।

खेल करना— } तुच्छ लेखणें ।
खेल समझना— }

खेल बिगड़ना—काम बिघडणें ।

खेल खाना—चैनींत दिवस घालविणें ।

खोज खोना—नाश करणें, मांग ही नष्ट होणें ।

खोट निकालना—दोष काढणें; दोष घालविणें ।

खोट मिलाना—हिणकस करणें ।

खोटा कहना— } निन्दा करणें, हेटाळणें ।
खोटी खरी सुनाना— }

खोद खोद कर पूँछना—खोद खोदून विचारणें; उलट तपासणी करणें ।

ख्वाहिश करना— } इच्छा करणें, आशा बाळगणें ।
ख्वाहिश रखना— }

ग

गंगाजली उठाना—गंगेचे पाणी हातांत घेऊन शपथ करणें ।

गंदी करना—घाण करणें, मळविणें ।

ग़ज़ब करना, ग़ज़ब ढाना—जुलुम करणें, चमत्कार करणें ।

ग़ज़ब टूटना—संकटानें गाठणें ।

गड़प कर जाना—गिळून टाकणें, खाऊन टाकणें ।

गत होना—मुक्ति मिळणें ।

ग़दर करना— } उपद्रव माजविणें, बंड करणें ।
" मचाना— }

ग़नीमत समझना—आशा नसतांना कांहीं फायदा झाला असतां संतोष करणें ।

गबन करना—पैसा अफरातफर करणें ।

ग़म करना—दुःख करणें ।

ग़म खाना—सोसणें, शांत रहाणें, सहन करणें ।

गया गुज़रा—निरुपयोगी, नाहींसा झालेला ।

ग़रीबखाना—झोपड़ी ।

ग़रीब निवाज़—गरीबांचा कनवाळू ।

ग़रीब परवर—गरीबांचा पाठिराखा ।

ग़रूर करना—गर्व करणें ।

गर्दन उड़ाना या काटना—शिरच्छेद करणें ।

गर्दन झुकाना—मान वाकविणें, आज्ञा मानणें शरण जाणें ।

गर्दन पर सवार होना—भाग पाडणें ।

गर्दन मारना—ठार करणें ।

गर्दन मरोड़ना—मुंडी मुरगाळणें।

गर्दन हिलाना—मान डोलविणें, मान्यता दर्शविणें, नापसंती दर्शविणें।

गर्दिश में आना—दुर्दैवी होणें, संकट परंपरेंत सांपडणें।

गर्भ गिरना—पोटचें पडणें, गर्भपात होणें।

गर्भ रहना—गरोदर होणें।

गल बहिया डालना—दुसऱ्याच्या गळयांत हात टाकणें, मिठी मारणें।

ग़लती करना—चूक करणें।

ग़लती पड़ना चूक होणें।

गला काटना—गळा कापणें, फ़सविणें, विश्वासघात करणें।

गला घोटना—गळा दाबणें, नरडें दाबणें।

गले बांधना—
,, मढ़ना— } गळयांत आडकविणें, जबाबदारी अंगावर टाकणें।

गला बैठना—
,, पड़ना— } आवाज बसणें।

गले का हार होना—गळयांतील ताईत बनणें, फार प्रिय होणें।

गले लगाना—आलिंगन देणें।

गला फाड़ना—किंकाळी मारणें, ओरडणें।

गली ब गली—रस्त्यारस्त्यानें।

गवारा करना—सहन करणें, सोसणें।

गवाही देना—साक्ष देणें।

गश्त फिरना—
,, लगाना— } घस्त घालणें, पहारा करणें।

ग़श आना—मूर्छा येणें।

गाँठ का—स्वतः चा।

गाँठ का खोना—पदराला खार लागणें।

गाँठ काटना—खिसा कातरणें, लुटणें।

गाँठ का पूरा—श्रीमंत, धनवान।

गाँठ जोड़ना—गाठ बांधणे (नवरा नवरीच्या पदरांची)

गांव की बोली—खेडवळ भाषा।

गाड़ी जोतना—गाडी जोडणें, गाडीला बैल लावणें।

ग़ायब करना—हळूच लांबविणें।

ग़ायब होना—अदृश्य होणें; नाहींसें होणें।

ग़ारत करना—लुटणें।

ग़ारत होना—नष्ट होणें, लुटले जाणें।

गाल पर गाल चढाना—लठ्ठ होणें।

गाल पिचकना—रोड होणें।

गाल फुलना—गाल फुगणें।

गाल बजाना—गर्व करणें, व्यर्थ बडबडणें।

गिरफ्तार होना—कैदी होणें।

गिल्ली-डंडा खेलना—विटी-दांडू खेळणें।

गुज़ारिश करना—अर्ज किंवा विनंति करणें।

गुण करना या देना—फायदे शीर होणें, गुण देणें।

गुण गाना—स्तुति करणें।

गुण का पलटा देना—प्रत्युपकार करणें।

गुम सुम होना—गोंधळणें।

गुम करना—गमाविणें, लपविणें।

गुमान करना—विचार करणें, शंका घेणें।

गुरुमुख होना—चेला किंवा शिष्य बनणें, मंत्र घेणें, उपदेश घेणें।

गुलछर्रे उड़ाना—सुखाला लाचावणें, खर्चाच्या रहाणीनें रहाणें, चैन करणें।

गुल काटना—
,, कतरना— } दिव्याची वात साफ करणें।

गुल करना—मालविणें, शांत करणें।

गुल खिलना—कळी उमलणें, विश्वासघात होणें, नवीन बातमी बाहेर पडणें।

गुल होना—थोर होणें, शांत होणें (दिवा)

गुल करना या मचाना—दंगा माजविणें, आरडा-ओरड करणें।

गुलाबपाशी करना—गुलाबाचें पाणी घालणें।

गुलामी अख़तियार करना—नौकरी पत्करणें, दास्यत्व अंगिकारणें।

गुस्ताख़ी करना—उद्दामपणा करणें।

गू करना—बिघडविणें, नासणें।

गू खाना—खोटे बोलणें।

गूँगाँ करना—गाणें, गीत पुटपुटणें।

गूदड़ी का लाल—लपलेलें रत्न।

गेंद तड़ी खेलना—मारागुद्दीचा खेळ खेळणें।
गैर समझना—परका मानणें।
गैल जाना—संगतीनें जाणें।
गैल भेजना—एकाद्या बरोबर कोणास तरी पाठविणें।
गैल लगे फिरना—पाठी मागें लागणें, अनुसरणें।
गोड़ पड़ना—हातापाया पडणें, गयावया करणें।
गोड़ पसारना—हातपाय पसरणें, मरणें।
गोड़ी करना—चोरणें, मिळविणें।
गोत में आना—मूर्छा येणें।
ग़ोता खाना—बुडणें, फसणें, रस्ता चुकणें।
ग़ोता देना—पाण्यांत बुडविणें।
ग़ोता मारना—बुडणें, बुडी मारणें।
गोद पसारना—भिक्षा मागणें।
गोद लेना—दत्तक घेणें।
गोल माल करना—मिसळणें, सर-मिसळ करणें।
गोलाधार बरसना—मुसळधार पाऊस पडणें।
ग़ौर करना—विचार करणें, लक्ष पुरविणें।
ग़ौर से देखना—बारीक दृष्टीनें पहाणें।

घ

घटा उठना—ढग येणें।
घटा छाना—आभाळ उतरणें।
घड़ी में तोला घड़ी में मासा—घटकेंत तोळा घटकेंत, मासा।
घण्टा पथ—गांवचा हम रस्ता।
घमण्ड करना—गर्व करणें।
घर आबाद करना—लग्न करून घेणें।
घर उखड़वाकर फिकवाना—सत्यानाश करणें।
घर करना—घर करून रहाणें, कुटुम्ब करून रहाणें।
घर का आदमी—विश्वासू मनुष्य।
घर के लोग या आदमी—बायको कुटुम्ब।
घर खोना—
घर बरबाद करना— } स्वतः चा सत्यानाश करून घेणें,
घर घालना—घरांत ठेऊन घेणें, उपपत्नी करणें, घराचा, नाश करून घेणें।
घर चलाना—घर खर्च चालविणें, घरांतील व्यवस्था; पहाणें।
घर डुबोना—घरांत कलहाग्नि पेटणें।
घर डूबना—घराचा नाश होणें।
घर बिगड़ना—नवरा किंवा बायको मरून गृहसौख्य नष्ट होणें।
घर बैठना—घर पडणें, आळसांत काळ घालविणें, काम धन्दा न करणें।
घर फूंक तमाशा देखना—नसत्या चैनींत पैसा उधळणें स्वतःचा व्यर्थ नाश करून घेणें।
घर पीछे या घर गैल—घरा मागें किंवा प्रत्येक घरागणिक।
घर सिर पर उठाना—घरचें काम-काज पहाणें, आरडा ओरडा करून घर डोक्यावर घेणें।
घर से खोना—स्वतः चा पैसा गमाविणें।
घर होना—नवरा बायको मध्यें प्रेम वृद्धि पावणें।
घाट घाट का पानी पीना—सर्व जग पहाणें, पुष्कळ अनुभव घेणें।
घाटा उठाना—नुकसान सोसणें।
घाटा पड़ना—नुकसान होणें।
घाटा भरना—नुकसान भरून काढणें।
घात करना—वेळेला धोका देणें, सांगितलेलें काम पुरे न करणें।
घात ताकना—संधी वाट पहात बसणें।
घात में बैठना—दबा धरून बसणें।
घायल करना—जखम करणें।
घायल का स्वाँग—शरीरांतून तरवार सुरादि आरपार गेल्याचा देखावा करणें।
घाव करना—जखमी करणें।
घाव खाना—जखमी होणें।
घाव भरना—जखम बरी होणें।
घास खाना—चरणें, वेड लागणें, वेडे होणें।
घिन खाना—तिरस्कार येणें, घृणा येणें।
घिन देना—दोष देणें, नांवें ठेवणें।

घिसनी चलना—सरपटणें, रांगणें ।
घी का चिराग या दिया जलाना—भरभराट होणें, यशस्वी होणें ।
घुटनों चलना—गुडघ्यावर चालणें ।
घुन लगना—कीड लागणें ।
घेंटा चढ़ाना—डुक्कर बळी देणें ।
घेरघार करना—वेढा घाळणें ।
घेरघार के लाना—मोठ्या प्रयत्नानें आणणें ।
घेरा डालना—वेढा घालणें ।
घोड़ा सरपट फेंकना—घोडा भरदाव फेकणें ।

च

चकमा देना—फसविणें, चकविणें ।
चकमे में आना—फसणें, चकणें ।
चकरवा मचाना—धुमाकूळ माजविणें ।
चक्कर खाना—फिरणें, गिरकी घेणें ।
चक्कर में डालना—एकाद्याला संकटांत घालणें ।
चक्कर में आना—संकटांत सांपडणें ।
चक्की पीसना—दळणें ।
चखना चख डालना—असेल नसेलतें सर्व खर्च करणें ।
चढ़ के होना—वरचढ़ होणें-असणें ।
चपनी भर पानी में डूब मरना—गुडघ्या एवढ्या पाण्यांत बुडून मरणें, अत्यंत लज्जित होणें ।
चप्पू मारना—वल्हविणें ।
चबा चबा कर बात करना—निंदायुक्त अथवा जोरदार भाषण करणें ।
चम्पत होना—अंतर्धान पावणें, निघून जाणें ।
चरण छूना या लेना—स्वामीचे पादस्पर्श करणें ।
चलन चलना—नीटवागणें ।
चल निकलना—दुर्गुणी निपजणें, मर्यादे बाहेर जाणें ।
चल देना—बाजूला होणें, अंग काढणें ।
चल पड़ना—निघणें, प्रवासास निघणें ।
चल बसना—जग सोडून जाणें, मरणें ।
चल जाना / चले ,, } निघून जाणें, पाय काढणें ।
चसका पड़ना—चट लागणें ।
चांद ने खेत किया—चंद्रोदय झाला ।
चाँप चढ़ाना—छळणें, बंदूक रोखणें, बंदूकीचा घोडा चढविणें ।
चाम के दाम चलाना—चामड्याचें नाणें चालविणें, तात्पुरत्या अधिकाराचा कडेलोट करणें ।
चारपाई पर पड़ना—आजारी पडणें ।
चाव निकालना—इच्छा तृप्त करून घेणें ।
चिकना-चुपड़ा रहना—तलम कपडे वापरणें ।
चिकनी चुपड़ी बातें करना—तोंडपुजेपणा करणें, हाँजी हाँजी करणें, मिथ्या स्तुति करणें ।
चिंघाड़ मारना—भयंकर आरोळी ठोकणें, हत्तीचें ओरडणें ।
चिट्ठी डालना—पत्र लिहिणें-घालणें ।
चित से उतरना—विसरणें ।
चित करना—निश्चय करणें ।
चित देना—लक्ष देणें ।
चित पर चढ़ना—एकाद्याचें मन आकर्षण करणें ।
चित करना—उताणा पाडणें, कुस्ती जिंकणें ।
चिमटी काटना—चिमटा घेणें ।
चिराग जलना—दिवा जळणें, प्रकाश पडणें ।
चिराग बढाना-बुझाना-ठंढा करना—दिवा मालविणें, भोर करणें, शांत करणें ।
चीख मारना या चीखना—आरोळी मारणें, किंकाळी फोडणें ।
चुकी देना—फसविणें, धोका देणें ।
चुग लेना—निवडणें, चोचीनें उचलणें ।
चुगली करना या खाना—चहाडी करणें ।
चुटकियों में उड़ाना—हशावर किंवा थट्टेवारी नेणें ।
चुटकी बजाने में—लागलीच, शीघ्र ।
चुल्लूभर पानी में डूब मरना—अत्यंत लज्जित होणें ।
चुल्लू से पानी पीना—ओंजळीनें पाणी पिणें ।
चुल्लू में उल्लू होना—झिंगणें, थोडक्यांत मस्तीला येणें, माजणें ।

चूने की भट्टी लगाना—अब्रू घेणें, बदनामी करणें।
चूर होना—थकणें धूळ करणें।
चूलें उखाडना—
„ ढीली होना— } अतिशय थकणें; दमून शेण होणें।
चेतन करना—जागृत करणें, बजावणें, ताकीद देणें।
चैन करना—उपभोगणें, आनंदांत दिवस घालविणें, ख्याली खुशालींत रहाणें।
चोट करना—दुखविणें, जखम करणें।
चोट खाना—जखम होणें।
चोटी आकाश पर घिसाना—अत्यन्त गर्विष्ट होणें, घमेंड बाळगणें।
चोटी कटवाना—अधीन होणें, दास होणें।
चोला छोडना—मरणें।
चौंक पडना—
„ उठना— } दचकून उठणें।
चौकडी भरना—उड्या मारणें।
चौकी देना—पहारा करणें।
चौपट करना—सत्यानाश करणें।

छ

छक्का छूटना—हिंमत खचणें, शुद्धि जाणें।
छका-पंजा करना—फसविणें।
छठी का दूध याद दिलाना—शिक्षा देणें, रागे भरणें।
छलांग मारना—उड्डाण करणें, उडी मारणें।
छाती करना—धैर्य दाखविणें।
छाती खोल कर मिलाना—मोकळया मनानें भेंट घेणें।
छाता जलना—दुःख करणें, दुःख होणें।
छाती ठंडी होना—समाधान पावणें।
छाती ठोकना—खात्री देणें, धीर देणें।
छाती धड़कना—छाती धडधडणें।
छाती निकाल कर चलना—ऐटींत चालणें।
छाती पर पत्थर रखना—दम खाणें, धीर राखणें।
छाती पर मूंग दलना—एकाद्याला चिडविणें, नाक खाजविणें, त्रास देणें।
छाती पर साँप लोटना—दुष्टपणानें जळणें।
छाती पीटना—पश्चात्ताप करणें, छाती बडवून घेणें।
छाती फटना—दुःखानें अन्तःकरण विदीर्ण होणें।
छाती भर आना—छाती भरून येणें, दुःख करणें, रडणें।
छाती से लगाना—आलिंगणें।
छान मारना—शोध लावणें।
छाप लगाना—मोहोर करणें।
छापा मारना—रात्रीं अकस्मात् हल्ला करणें।
छापा लगाना—छाप मारणें, मोहोर करणें।
छावनी छाना—छप्पर उतरणें।
छिलका उतारना—टरफल काढणें, सोलणें।
छुटकारा पाना—सुटका होणें, मुक्त होणें।
छोह होना—दया येणें, प्रेम वाटणें।

ज

जंग करना—युद्ध पुकारणें।
जखम खाना—जखमी होणें।
जड़ उखाड़ना—मुळासकट उखडून काढणें।
जड़ से उखाड़ना—मुळासकट सर्व उकरून काढणें, पाळें मुळें खणून काढणें।
जफ़ील देना—शिटी घालणें।
ज़बर्दस्ती पकड़ बुलाना—एकाद्याला जुलमानें पकडून आणणें।
जबर्दस्ती छीन लेना—जुलमानें हिसकाऊन घेणें।
जबान बन्द करना—चुप बसविणें।
जबान बन्द होना—निरुत्तर होणें।
जबान पर लाना—कळविणें, सांगणें।
जबान पकड़ना—एकाद्याला बोलूं न देणें, टीका करणें।
जबान पलटना—दुटप्पी बोलणें, दोन डगरीवर हात ठेवणें।
जबान रुतलाना—बोलतांना आड खळणें।

ज़बान चलाना—अतिशय बोलणें, शिवी-गाळ करणें।
जबान दाबना—जीभ आवरून बाळणें, जीभ आवरणें।
जबान दाब कर कहना—संभाळून बोलणें।
जबान देना—वचन देणें।
जबान से निकालना—उद्गारणें।
जबान से निकलना—चुकून तोंडांतून निघून जाणें।
जबान का मीठा—गोड बोल्या।
जबान लड़खड़ाना—फें फें होणें, बोलतांना घाबरणें।
जबान हारना—शद्ब गुंतविणें।
जबान हिलाना—बोलणें, चार शब्द बोलणें।
जबानी पढ़ना—वाचणें, म्हणून दाखविणें।
ज़ब्त करना—ताबा राखणें, संयम करणें, जप्ती करणें।
जमहाई लेना—जांभई देणें।
ज़मानत देना / ज़मानत दाखिल करना } जामीन देणें।
ज़मानत के लायक / ज़मानत के काबिल } जामिनीवर सोडता येण्या सारखा।
ज़माना देखना—अनुभवी होणें।
ज़माना मुवाफ़िक होना—दैव अनुकूल होणें, दैववान होणें।
ज़रर पहुँचाना—दुखविणें, दुखापत करणें।
ज़रीब करना—जमीनीची मोजणी करणें।
ज़रूर बिल ज़रूर—निकडीनें, आवश्यकपणें।
ज़रूरत पड़ना—ची जरूर असणें।
ज़रूरत में काम आना—वेळेला उपयोगी पडणें।
जल बुझना—जळून राख होणें।
जले पर नोन छिड़कना—दुःखावर डागण्या देणें, जखमेवर मीठ घालणें।
ज़लील करना—अपमान करणें।
जल्दी करना—घाई करणें, गडबड करणें।
जवाबदिही करना—एकाद्यावरचा हक्क सांगणें किंवा त्या करितां भांडण खेळणें।
जवाब बा जवाब—उत्तराला उत्तर, योग्य उत्तर, चोख उत्तर।
जवाब देना—कामावरून काढून टाकणें।
जवाब मिलना—मोकळीक मिळणें, सुटका होणें।
ज़हर खाना—विष खाणें-घेणें।
ज़हर का सा घूंट पीना—शांतपणें सहन करणें।
जाकड़ बेचना—दलालीनें विकणें।
जाकड़ ले जाना—दलालीच्या ठरावावर विक्री करितां माल घेऊन जाणें।
जाड़ा लगना—थंडी वाजणें।
जात देना—देवाला नैवेद्य दाखविणें, ईश्वरार्पण करणें, जातीला जेवण घालणें।
जान का लेवा—हाड वैरी।
जान-किसी पर देना—एकाद्यावर जीव कीं प्राण करणें।
जान खाना—त्रास देणें, जीव खाणें।
जान छुड़ाना—मोकळे होणें, निसटणें, बचावणें, वांचणें।
जान पड़ना—समजणें, ताजा तवाना होणें।
जान पर खेलना—जीव धोक्यांत घालणें।
जान बचाना—आपला जीव वाचविणें।
जान में जान आना—जीवांत जीव येणें, थोडें बरें वाटणें, भीति टळणें।
जान से मारना—ठार मारणें।
जामिनी मन्जूर करना—जामिनीवर सोडणें।
जायक़ा लेना—चाखणें, स्वाद घेणें।
जारी करना—सुरूं करणें, अमलांत आणणें, आचरणांत आणणें।
जारी रहना—चालू रहाणें।
जारी होना—चालू असणें-होणें।
जाल डालना—जाळें पसरणें, जाळयांत पकडणें।
जाल में ढालना—जाळयांत पकडणें, फाशांत धरणें, फशी पाडणें।
ज़ाहिर करना—उघड करणें, प्रसिद्ध करणें।
ज़ाहिर होना—प्रसिद्ध होणें, हजर होणें।
जिन्दा रहना—जिवंत रहाणें, जिवंत उरणें।
जिन्दा करना—जिवंत करणें, पुनरुज्जीवन करणें।
ज़िक्र करना—चर्चा करणें, सागणें।
जिगजिगी करना—हांजी हांजी करणें।

ज़िद्द करना—हट्ट धरून बसणें, आग्रह धरणें।
ज़िम्मा लेना—हातीं घेणें, आपल्या शिरावर घेणें, जबाबदारी पत करणें।
ज़ियाफ़त करना—मेजवानी देणें, आमंत्रण करणें।
ज़िरह करना—उलट तपासणी करणें।
ज़िल्द बांधना—पुस्तक बांधणें, पुस्तकांची बांधणी करणें।
जिस दम—ज्या वेळीं, ज्या क्षणीं।
जिस पर—ज्यावर, ज्या नंतर।
जिस किसी का—ज्या कोणाचा।
जिस किसी को—ज्या कोणाला।
जिस वक्त—जेव्हां, ज्या ज्या वेळीं।
जी उकताना—कंटाळणें।
जी उठना—जिवंत होणें, जीवांत जीव येणें, चेतना येणें।
जी उठाना—एकाद्यावरील प्रेम कमी करणें।
जी करना—इच्छा करणें, इच्छा बाळगणें।
जी कांपना-धड़कना—छाती धड धड करणें।
जी घबड़ाना—क्षुब्ध होणें, घाबरे होणें।
जी चलाना—साहस करणें।
जी चाहना—इच्छा करणें।
जी चुराना-छिपाना—अंगचोरपणा करणें।
जी छूटना—निराश होणें, आशा सुटणें।
जी जलना—चिडणें, मन मस्त होणें।
जी जलाना—मन दुखविणें, चिडविणें, त्रास देणें।
जी डालना—उत्साहित करणें, जिवंत करणें, रस उत्पन्न करणें।
जी तरसना—इच्छा, आशा अथवा लोभ करणें।
जी दान करना—जीवदान देणें, वांचविणें।
जी दुःखी होना—त्रासणें, त्रस्त होणें।
जी पर खेलना—जीव धोक्यांत घालणें।
जी फिरना—एकाद्या वरून मन उडणें, मन परावृत्त होणें।
जी बहलाना—स्वतःचें मनोरंजन करून घेणें, चैनींत दिवस घालविणें।
जी भर आना—दुःखानें किंवा दयेनें, हृदय किंवा कंठ दाटून येणें।
जी मारना—ठार मारणें, इच्छा मारणें, अप्रसन्न करणें।
जी में आना—मनांत येणें।
जी में जी आना—जिवांत जीव येणें, थोडे बरें वाटणें।
जी देना—आत्महत्या करणें, जीव देणें।
जी निकालना—मरणें, अत्यंत भयभीत होणें।
जी लगाना—आवडणें, प्रेम करणें।
जी लुभाना—मोहणें, मोहनी घालणें।
जी लेना—ठार करणें।
जी से जाना—मरणें, इहलोक सोडणें।
जी हट जाना—अत्यन्त द्वेष करणें, मनाला किळस येणें।
जी हारना—निराश होणें, उमेद खचणें।
जी भर जाना—संतुष्ट किंवा तृप्त होणें।
जी पानी करना—त्रास देणें, हैराण करणें।
जी पसीजना—दया येणें, मन विरघळणें।
जी फट जाना—छाती फुटून जाणें।
जी फिर जाना—तिटकारा किंवा किळस येणें—उत्पन्न होणें।
जी चलना—इच्छा करणें।
जी डूब जाना—मूर्छा येणें।
जी से उतर जाना—निराश होणें।
जी खोलकर कुछ करना—आनन्दानें उत्साहानें, एकादें काम करणें।
जी के बदले जी देना—जिवाला जीव देणें, दुसऱ्याच्या उपयोगी पडणें।
जी में घट जाना—किळस वाटूं लागणें।
जी में घर करना—मनाला पटणें किंवा बरें वाटणें।
जी मिलाना—मैत्री करणें।
जी में बैठना—अंतःकरणावर उमटणें, मनांत बसून जाणें।
जी में रखना—गुप्त राखणें, मनांत ठेवणें।
जीत होना—जय होणें, विजय मिळणें।
जीते जी—जन्म भर, आजन्म।
जीभ पकड़ना—एकाद्यास बोलतांना अडथळा करणें।
जीभ चलाना—कुवतीपेक्षां अधिक फुशारकी मारणें।
जीभ चाटना—नसत्या भोगाची इच्छा करणें।
जीभ दाब कर बात कहना—बेतानें बोलणें, राखून बोलणें।
जीभ बढ़ाना—बडबडणें, निंदा करणें, चटोर होणें।

जीभ निकालना—धापा टाकणें, अतिशय थकणें किंवा तहानेले होणें।

जुदा करना—वेगळे करणें। निराळा करणें, सोडविणें।

जुदा होना—वियोग होणें, वेगळें होणें।

जुर्माना करना—दण्ड करणें।

जुर्माना देना—दंड भरणें।

जुर्माना माफ करना—दंड कमी करणें, दंड माफ करणें।

जुल देना—फसविणें, दगा देणें।

जुल में आना—फसणें, चकणें।

जुल्म करना—जुल्म-अत्याचार-अन्याय करणें।

जूझ मरना—लढत लढत मरणें।

जूता मारना—जोडा मारणें, पाणउतारा करणें।

जूती पैज़ार करना—जोडाजोडी करणें।

जेब कतरना—खिसे कातरणें, भामटेगिरी करणें।

जेब देना—सुशोभित करणें।

ज़ेहन नशीन करना—बिंबविणें, मनांवर ठसविणें।

ज़ेहन लड़ाना—विचार करणें, साधक बाधक विचार करणें।

जोक लगाना—जळवा लावणें।

जोखिम उठाना—अंगावर जोखीम घेणें, साहस करणें।

जोखिम में डालना—संकटांत घालणें।

जोग लेना—संसारा पासून परावृत्त होणें।

जोड़ देना—मिळविणें, बेरीज करणें।

जोड़ लगाना—गोळा बेरीज करणें, मिळवणी करणें।

जोर आज़माना—शक्ति आजमावून पहाणें।

जोर देना—पुष्टी देणें, मदत करणें, दुजोरी देणें।

जोर डालना—भाग पाडणें, आग्रह धरणें।

जोर मारना—प्रयत्न करणें, पराकाष्ठा करणें।

जोला देना—फसविणें, ठकविणें।

जौ जौ हिसाब लेना—पै न पै हिशोब घेणें।

ज्यादती करना—जुल्म करणें, जबरदस्ती करणें।

ज्यादा होना—फ़ाजिल किंवा अधिक होणें उरणें।

झ

झक मारना—मूर्खा सारखें वागणें।

झड़ बांधना—सारखा पाऊस पडणें।

झड़ी लगाना—पावसाची एक सारखी, झड लागून रहाणें।

झपट लेना—हिसकाऊन घेणें, उडी घालणें।

झपट्ट मारना—हिसकावून घेणें।

झर वरना—जळून खाक होणें।

झावली लेना—डोळे घालणें, डोळे मारणें।

झांसा देना—फसविणें, दगा देणें।

झाग लाना—डकळी फोडणें।

झाड़ पोंछ कर देखना—कसून तपासणी घेणें—परीक्षा घेणें।

झाड़ देना—झाडून टाकणें, मोकळे करणें।

झाड़ा फिरना—परसाकडेस जाणें।

झाड़ा लेना—एकाद्याची झडती घेणें।

झाड़ा झपटा लेना— ,, ,,

झूठा बनाना— }
,, करना— } खोटें पाडणें।

झूठा पडना—खोटा ठरणें।

झूला झूलना—झोके घेणें।

झोंक देना—आग लागणें, दूर फेंकणें, फेंकणें।

झोंक खाना—लोळणें।

ट

टक बांधना—टक लावून पहाणें।

टक लगाना—आशा करणें, प्रतीक्षा करणें।

टकटकी बांधना—टक लावून पहाणें, न्याहाळणें, सारखी दृष्टी लावणें।

टकसाल का खोटा—शिक्षणाचा दुष्परिणाम झालेला।

टकसाली भाषा—निर्जीव भाषा।

टकसाली कथा—शिळी गोष्ट।

टका सा जवाब देना—चोख उत्तर देणें, स्पष्ट सांगून टाकणें।
टक्कर खाना—एकाद्यावर जाऊन हापटणें, तोटा किंवा नुक़सान सोसणें।
टक्कर मारना—टक्कर देणें, ढकलणें।
टट्टी जाना—शौचाला जाणें।
टट्टी बांधना—एकाला एक लागून लोक उभे करणें।
टट्टी लगाना—आडकवून ठेविणें।
टट्टी की ओट में शिकार खेलना—पडद्या आड राहून गोळी झाडणें।
टट्टी की ओट बैठना—गुप्तपणें एकादी गोष्ट करणें।
टप्पा खाना—उडी मारणें, उडत जाणें।
टप्पा मारना—लांब लांब टीप घालणें।
टस से मस न होना—थोडे देखील न हालणें।
टहल करना—सेवा करणें, शुश्रूषा करणें।
टहल टकोर करना—सेवा करणें, कांकूं करणें।
टांग अड़ाना—एकाद्या कामांत ढवळढवळ करणें, आडकाठी घालणें।
टांग देना—लोंबकळत ठेविणें, तहकूब करणें।
टांडा लादना—चंबु गवाळे गुंडळणें।
टाट उलटना—दिवाळें निघणें।
टापा टाई करना—हुडकणें, धुन्डाळणें।
टाल करना—लांबणीवर टाकणें, ढीग करणें, अड्डा घालणें,
टाला बाला बताना—टाळणें।
टिकी लगाना—भाकरी करणें, व्याज लावणें।
टिप्पस जमाना—पाया घालणें।
टीका भेजना—वधू पक्षानें वर पक्षाला विवाहामध्यं देणगी पाठविणें।
टीका लेना—वधू पक्षाकडून आलेली देणगी वरपक्षानें स्वीकारणें।
टीका लगाना—देवी काढणें।
टीस मारना—पीडा होणें।

टुंडिया कसना—	हात पाठी मागें, कसून बांधणें, मुसक्या बांधणें।
„ चढ़ाना—	
„ बांधना—	

टूट जाना—तुटणें।
टूट पड़ना—एकाद्याच्या अंगावर जाणें, तुटून पडणें, हल्ला करणें।
टूम देना—हळूच ढकलणें।
टेंटुआ दबाना—नरडें दाबणें।
टेढ़ा समजना—गैरसमज होणें।
टेढ़ा होना—नाखुष होणें, वांकडे होणें।

टोटा उठाना—	तोटा सहन होणें।
„ सहना—	

टोटा पड़ना—	तोटा होणें।
„ होना—	

टोल मारना—एक दुसऱ्यावर आदळणें।
टोह लगाना—शोध लावणें, हुडकून काढणें।

ठ

ठट्ठा करना—थट्टा करणें, चिडविणें।
ठट्ठा मारकर हँसना—पोट धरून हसणें।
ठट्ठा मारना—हांसें करणें, फजीती उडविणें।
ठठेरे ठठेरे की बदलाई—दोन चाणाक्ष माणसांतील व्यापार।
ठण्ढा करना—शांत करणें, धीर देणें।
ठण्ढा पड़ना—शांत होणें, पौरुष क्षीण होणें, दुःख कमी होणें। क्षीण होणें।
ठण्डी साँस भरना—सुस्कारा टाकणें।
ठहाके की मुलाक़ात—मोठ्या थाटानें भेटणें।
ठाठ बदलना—दृष्टि-कोण बदलणें।
ठिकाना करना—व्यवस्था करणें; दुसऱ्या करितां जागा तयार करून देणें।
ठिकाना ढूढँना—रहाण्यास घर हुडकणें, रोजगार पहाणें,
ठिकाना लगाना—पत्ता पाडणें, पत्ता लावणें।
ठिकाने लगाना—खर्चणें, ठार मारणें, स्थापणें समाप्त करणें शेवट लावणें।

ठिठक जाना— } आश्चर्य चकित होणें ।
,, रहना— }

ठीक आना—जितकें पाहिजे तितकें मिळणें ।

ठीक करना—शुद्ध करणें, निश्चित करणें, मारणें, चोपणें. सुधारणें ।

ठीक ठाक करना—निश्चित करणें, व्यवस्था करणें ।

ठीकरी चुनना—वेडे होणें ।

ठेंगा बजाना—लाठी चालविणें, मारा मारी करणें ।

ठेपी मुँह में देना—गप्प बसणें, न बोलणें ।

ठोकर खाना—ठेंच लागणें, तोटा होणें ।

ठोकर मारना—लाथाडणें, टोला देणें ।

ठोकर लगाना—ठेंच लागणें ।

ड

डंका बजाना—राज्य करणें, हुकमत चालविणें ।

डंका बाजना—प्रसिद्ध होणें ।

डंड पेलना—दंड किंवा जोर काढणें ।

डंड भरना—दंड देणें ।

डंड लेना—दंड करणें ।

डंडा खींचना—भिंत घालणें, ताल घालणें किंवा बांधणें, बांध घालणें ।

डंडी मारना—कमी वजन सांगणें वजनांत भारणें ।

डगर बताना— } मार्ग दाखविणें, मार्ग-दर्शक होणें ।
डगरा ,, }

डर दिखाना—भिवविणें, भीति घालणें ।

डाँड भरना—दंड देणें ।

डाँड लेना—दंड करणें, दंड घेणें ।

डाका डालना—दरोडा घालणें ।

डाका पड़ना—दरोडा पडणें ।

डाढ़ गर्म होना—खाणें, थोबाडींत बसणें ।

डींग हांकना— } शेखी मिरविणें ।
डींग मारना— }

डुगडुगी पीटना—दंवडी पिटविणें ।

डुगडुगी बजाना—ढोलगें वाजविणें ।

डेढ़ ईंट की मसजिद जुदी बनाना—दुसऱ्या पासून गर्वानें अलग होणें ।

डेरा डालना—मुक्काम करणें, मागें, रेंगाळणें ।

डेरा पड़ना—मुक्काम होणें ।

डेवढ़ा करना—हिशोब चुक्ता करणें, जमाखर्च पूरा करणें ।

डौंडी पीटना—दंवडो पिटविणें ।

डोब देना—रंग देणें, गटकाली देणें ।

डोर डालना—प्रेमांत गुरफाटूनघेणें ।

डोला देना—खंडणी म्हणून मुलीचा विवाह करून देणें ।

डौल डालना—पाया घालणें ।

डौल पर लाना—आकारांत आणणें, व्यवस्थित करणें ।

डौल से लगाना—व्यवस्थित रचणें ।

ढ

ढंग बरतना—वागणें ।

ढलती फिरती छाँह—नशीवाचे खेळ, जगाची अनित्यता

ढाक के तीन पात—पळसाला पानें तीन ।

ढाढ़स देना—धैर्य देणें ।

ढाढ़स बँधाना—धैर्य धरण्याचा उपदेश देणें ।

ढाढस बाँधना —धैर्य धरणें ।

ढील देना—सैल सोडणें ।

ढील करना—गमाविणें, घालविणें, शिथिल होणें ।

ढूका देना—डोकावून पहाणें, आंत वांकून पहाणें ।

ढेढ़ा फूलना—गरोदर होणें, गर्भवती होणें ।

त

तअज्जुब करना—आश्चर्य करणें ।

तअल्लुक रखना—संबंध असणें, नातें असणें ।

तंग आना— } त्रासणें दुःखी होणें, अढ्ढ येणें ।
तंग होना— }

तंग करना—घट्ट करणें, दुःख देणें, जुलुम करणें।
तक बाँधना— } टक लावणें, निहाळून पहाणें, एक
तक लगाना — } सारखें पहाणें।
तक़रार करना—भांडण करणें।
तकलीफ़ उठाना—सहन करणें, भोगणें।
तकलीफ़ देना—त्रास देणें, तसदी देणें।
तकलीफ़ करना—त्रास घेणें।
तकल्लुफ़ करना—शिष्टाचार पाळणें।
तक़सीम करना—विभागून किंवा वाटून देणें।
तकाज़ा करना—हक्काची मागणी करणें।
तकिया लगाना—एकाद्यावर टेकणें, आधार देणें।
तख़्त छोड़ना—राज्यासन सोडणें।
तख़्त पर बैठना } राज्यावर बसणें।
" " " } राज्यावर बसविणें।
तख़्त से उतारना—राज्य-भ्रष्ट करणें।
तख़्फ़ीफ करना—कमी करणें।
तख़्फ़ीफ में लाना—नाहींसें करणें।
तजरिबा करना—अनुभव घेणें।
तजवीज़ करना—निवाडा करणें, निकाल देणें।
तड़का होना—पहाट होणें।
तदारुक करना—शिक्षा करणें।
तन देना—लक्ष देणें।
तनक़ीह करना—मुद्दे काढणें।
तनी में गाँठ देना—वाग्निश्चय करणें।
तन्दुरुस्त करना—बरें करणें, निरोगी करणें।
तप उतरना—ताप निवणें।
तप चढ़ना—ताप भरणें।
तफ़सील कहना—बारीक सारीक सर्व माहिती सांगणें।
तबदील करना—बदलणें।
तबीयत में आना—प्रेम वाटणें।
तबीयत उलझना—गांगरून जाणें।
तबीयत बहाल होना—अजारांतून उठणें।
तबीयत बिगड़ना—चिडणें, रागावणें।
तबीयत भर जाना—समाधान पावणें।

तबीयत अलील होना—अजारी पडणें।
तबीयत लगना—आवड असणें, गुंग होणें।
तमा देना—लांच देणें।
तमा करना—अभिलाषा करणें।
तमाचा लगाना } थप्पड लगावणें।
" मारना }
तमाम करना } संपविणें, पूर्ण करणें।
" होना } संपणें।
तमाम काम करना—ठार करणें।
तरक़्क़ी पाना—उन्नति किंवा वाढ होणें।
तरग़ीब देना—उत्तेजन देणें, लालच दाखविणें।
तरीक़ा बताना—योग्य मार्ग दाखविणें।
तरीक़ा बरतना—एकादी पद्धति प्रत्यक्ष आचरून दाखविणें।
तर्तीब देना—व्यवस्था करणें, रचणें।
तर्मीम करना—सुधारणें, पुरती जोडणें।
तर्रारा भरना—भरधाव चालणें-पळणें।
तलब करना—मागणी करणें, मागणें।
तलवा सुहलाना—प्रशंसा करणें, खुशामत करणें
तलवा चाटना—हाँजी हाँजी करणें।
तलुवे तले हाथ धरना—हाँजी हाँजी करणें।
तलवार चलाना—तलवार फिरविणें।
तलाश करना—तपास करणें।
तलाशी लेना—झडती घेणें।
तले पड़ना—जमीनीवर निजणें।
तशरीफ़ लाना—येणें, येण्यानें शोभा आणणें।
तशरीफ़ ले जाना—जाणें।
तसदीक़ करना—समर्थन करणें।
तसफ़िया करना—तडजोड करणें, भागवून घेणें, निकालांत काढणें।
तसलीम करना—कबूल करणें, नमणें।
तसलीम न करना—फेटाळून लावणें।
तसल्ली देना—सुख देणें, समाधान करणें।

तसल्ली होना—समाधान पावणें।
तस्मा खींचना—गळफास घालून मारणें।
तसवीर खींचना—चित्र काढणें।
तह जमाना—घड्या किंवा निऱ्या करणें।
तहकरना—घड़ी करणें, बन्द करणें।
तह को पहुँचना—तळा पर्यंत पोचणें।
तहसील करना—जमा करणें।
ताक़ पर रखना—बाजूला सारणें; धाब्यावर बसविणें।
ताक़त करना—सामर्थ्य कामीं लावणें।
ताकीद करना—सूचना देणें, निक्षून सांगणें।
ताज़ा करना—पुनर्जीवन करणें।
ताज़ीब करना—आदर करणें; मान देणें।
तान तोड़ना—थट्टा करणें।
ताना देना— } टोमणा देणें किंवा मारणें।
ताना मारना— }
तारकशी करना—तारा ओढ़णें।
तार टूटना—आडविले जाणें।
तार तार करना—फाडून तुकडे तुकडे करणें।
तार देना—तारेनें बातमी देणें।
तार बाँधना—एकादी गोष्ट सारखी करीत रहाणें।
तारा डूबना—मावळणें।
तारा होना—उच्च होणें, मोठे होणें।
तोर तोड़ना—कपट करणें, फसविणें।
तोर गिनना—नक्षत्रें मोजणें, झोंप न येणें।
ताल मारना— } युद्धार्थ आह्वान करणें।
ताल ठोंकना— }
ताली बजाना—टाळी वाजविणें, धिक्कारणें, परिहास करणें।
तालीम पाना—शिक्षण मिळणें।
„ देना—शिक्षण देणें।
तावखाना—अति तापणें किंवा उत्तेजित होणें, हुरूप येणें।
ताव पेंच खाना—तापणें, रागावणें।
तावान लगाना—दण्ड करणें।
तावान दिलाना—नुकसान भरून देणें।
तावान देना—दण्ड भरणें।

तिनका चुनना—मद चढ़णें, खूळ लागणें।
तिनका दातों में लेना—दातीं तृण धरून शरण जाणें।
तिनका न रहना—सर्वस्वी नागविला जाणें।
तीरास आना— } तहान लागणें।
तीरास लगना— }
तिलाक देना—काडी मोड करणें।
तीतर के मुँह लछमी—अयोग्य मनुष्याच्या हातांत लक्ष्मी।
तीतर के मुँह में कुशल—ज्याच्या कडून जें अशक्य त्याच्या पासून त्या कामाची आशा करणें।
तीन पाँच करना—भांडणें।
तुक में तुक मिलाना—यमक साधणें।
तूफ़ान उठाना या मचाना—दंगा करणें।
तूफ़ान लगाना—बदनाम करणें।
तेल चढ़ाना—नवरा नवरीनां हळद-तेल लावणें।
तेवर बदलना—ढंग पालटणें।
तेवरी चढ़ाना—डोळे वटारणें।
तैश में आना—रागावणें।

थ

थपड़ी बजाना—टाळी वाजविणें।
थाप लगाना—पत्ता पाडणें।
थाप मारना—हल्ला करणें।
थूक कर चाटना—वचन मोडणें।
थूक लगाना—पराजित करणें।
थोड़ा थोड़ा होना—लज्जित होणें, हळूहळू अग्रेसर होणें।

द

दख़ल करना—ताबा घेणें, आक्रमणें, व्यापणें।
दख़ल करना—प्रवेश होणें।
दगा देना-करना—फ़सविणें, विश्वासघात करणें।

दबकी मारना—दबा धरून बसणें ।
दब जाना—कामांतून बाजूला होणें, पराजित होऊन बाजूला होणें ।
दबे पाँव—हळूच ।
दबा मारना—चिरडून ठार करणें ।
दबा लेना—दुसऱ्याच्या कामांत शिरणें, घुसणें ।
दबाव मानना—मान्य करणें, हार जाणें ।
दम उलटना—दम काढणें ।
दम बंद करना—एकाद्यास गप्प बसविणें ।
दम भर में—एक क्षणांत ।
दम भरना—बढ़ाई मारणें ।
दम फूलना—श्वास बंद होणें ।
दम टूटना—मरणें ।
दम चुराना—मूर्च्छा आल्याचें ढोंग करणें ।

दम चढ़ाना—
„ फूलना— } धापा टाकणें ।

दम छोड़ना—प्राण सोडणें ।
दम दिलासा देना—आधार देणें, फसविणें, धीर देणें, खोट्या आशा दाखविणें ।
दम रोकना—दम काढणें ।
दम साधना—प्राणायाम करणें ।
दम खींचना—स्तब्ध बसणें, तमाखू ओढणें ।
दम लगाना—दम मारणें, झुरका ओढणें ।
दम लेना—विश्रांति घेणें ।
दम मारना—गर्वानें बोलणें शेखी मिरविणें ।
दम में दम आना—शुद्धीवर येणें ।
दम नाक में आना—अत्यंत त्रस्त होणें ।
दम निकालना—प्राणोत्क्रमण होणें ।
दम न मारना—चकार शब्द ही न बोलणें, कामांत गुंग असणें ।
दमड़ी के तीन तीन होना—स्वस्त होणें ।
दर-ब-दर फिरना—दारोदार फिरणें ।
दरख़्वास्त करना—अर्ज-विनंति करणें ।
दर गुज़र करना—माफ़ करणें, क्षमा करणें ।
दरबार करना—दरबार भरविणें ।
दरबार बाँधना—लांच देणें ।
दरबारदारी करना—हजर रहाणें ।
दरमाह देना—पगार देणें ।
दरवाज़ा ठोकना—दरवाजा ठोठावणें ।
„ बंद करना—दार लावणें ।
दरेग़ करना—कुरकुरणें ।
दर्ज करना—सामील करणें ।
दर्द आना—दया येणें ।
दर्द करना या होना—दुखणें, ठणकणें ।
दर्द खाना—अनुकंपा होणें ।
दर्द लगना—प्रसूती वेदना होणें ।

दर्मियान देना—
„ लाना— } मध्यस्थ देणें ।

दलील पेश करना—प्रमाण दाखविणें ।
दलील करना—सिद्ध करणें, हरकत घेणें ।
दवा करना—इलाज करणें ।
„ खाना—औषध घेणें ।
दवा दारू करना—औषध पाणी करणें ।
दवा लगना—औषध लागू होणें ।

दस्त आना—
दस्त लगना— } हगवण लागणें ।

दस्तबरदार होना—त्याग करणें ।
दस्तन्दाजी करना—ढवळाढवळ करणें; लुडबुड करणें ।
दाई से पेट छिपाना—जें लपविलें जाऊँ शकत नाहीं तें लपविणें ।

दाँत किचकिचाना—
दाँत किटकिटाना—
दाँत चबाना—
दाँत पिसना— } दाँत खाणें किंवा चावणें ।

दाँत-काटी रोटी खाना—अगदीं जिवलग मित्र असणें ।
दाँत खट्टे करना—खट्ट करणें, नाउमेद करणें, फसविणें ।

दाँत चढ़ाना—शाप देणें।
दाँत निकालना—खिदंळणें दांत काढणें, हंसणें।
दाँत बजाना—तोंड करणें।
दाँत में उँगली दबाना—
दाँत में उँगली काटना— } तोंडात बोटें घालणें आश्चर्यचकित होणें।
दाँत रखना—
दाँत होना—
दाँत लगाना— } एकाद्याची अत्यन्त इच्छा करणें
दाँत कुल्ला करना—दाँत घासणें व तोंड धुणें।
दाँव पड़ना—कवड्याच्या खेळांतील डाव पड़णें, सवड मिळणें।
दाँव पर पड़ना—कबजांत घेणें।
दाँव में बैठना—टपून बसणें।
दांव देना—डाव देणें; पाळी देणें।
दाँव लगना—संधी सांपडणें।
दाँव चलना—जिंकणें।
दाँव चलाना—अधिकार जागविणें।
दाँव पलटना—डाव करणें।
दाँव बैठना—संधी गमाविणें।
दाखिल करना—समावेश करणें।
दाखिल होना—हजर होणें, उपस्थित होणें।
दाग चढ़ाना—कलंक लावणें; दोष देणें।
दाग देना—कलंक लावणें; दोष देणें।
दाग लगना—अपकीर्ती होणें।
दाग लगाना—अपकीर्ती करणें।
दाग लाना—अपकीर्ती होणें।
दाढ़ी बनवाना—
दाढ़ी मुड़ाना— } दाढ़ी करविणें।
दाद चाहना—न्याय मागणें।
दाद देना—न्याय देणें।
दाद फ़रयाद करना—न्याया करितां तोंड पसरणें।
दाना बदली करना—
दाना देना— } चारणें (पक्षी)
दाब जमाना—अधिकार गाजविणें।
दाब-दबा-बैठना—बळकावणें, बेकायदेशोर ताबा घेणें।
दाब-दबोच लेना—पकडणें, धरणें।
दाब रखना—दाबून ठेवणें, मुठींत धरणें।
दाब देना—पुरणें, आडकवून ठेवणें।
दाव लेना—चीत करणें, जेरकरणें।
दामन पकड़ना—वादी होणें, आश्रय घेणें।
दामन फैलाना—पदर पसरणें, विनविणें।
दामन तले छिपाना—रक्षण करणें, लपविणें।
दामन झाड़ कर उठना—उपरणें झाडून निघणें, रागानें निघून जाणें।
दामन झटक लेना—नाकारणें, नाकबूल करणें।
दामन छुड़ाना—मोकळें होणें, मागची ब्याद घालविणें।
दामन से लगना—एकाद्याच्या आश्रयांत रहाणें।
दामी लगाना—कर बसविणें।
दायर करना—दावा लावणें, फिर्याद करणें।
दारू दरपन करना—औषध लावणें।
दाल गलना—डाळ शिजणें, आपल्या इच्छे प्रमाणें, होणें।
दावत करना—मेजवानी देणें।
दावा खारिज करना—फिर्याद काढून टाकणें।
दावा करना—हक्क सांगणें।
दाह देना—(चिता) पेटविणें अग्नि देणें।
दिक़ करना—त्रास देणें।
दिक़ होना—त्रस्त होणें, चिडणें।
दिक़्क़त में पड़ना—संकटांत पडणें, दिसणें।
दिखाई देना—दृष्टीस पडणें, दिसणें।
दिन बुहारना—
,, फिरना— } चांगले दिवस येणें।
दिन चढ़ाना—विलंब लावणें।
दिन चढ़ना—सूर्योदय होणें।
दिन ढलना—सूर्यास्त होणें।
दिन काटना—दिवस कंठणें।
दिन को दिन और रात को रात न समझना—सारखें कामांत असणें।

दिन मुदना—सूर्यास्त होणें।
दिन निकलना—पहाट होणें, तांबडें फुटणें।
दिमाग़ परेशान करना—गोंधळणें, गोंधळ करून घेणें।
दिमाग़ खाली करना—व्यर्थ डोकें वडवून घेणें।
दिमाग़ करना—गर्व-हट्ट करणें।
दिमाग़ में खलल होना—मेंदू बिघडणें।

दिल अटकना— } मन गुन्तून रहाणें।
„ फसना— }

दिल उचटना—मन उडणें; तिटकारा येणें।
दिल आना—एकाद्यावर फिदा होणें।
दिल बढ़ाना—उत्तेजन देणें।
दिल बहलाना—मनोरंजन करणें।
दिल पाना—आपली आवड समजणें।
दिल फटना—मन खचणें-कचरणें।

दिल फिरना— } तिटकारा येणें।
„ हट जाना— }

दिल फेरना—मन फिरविणें।
दिल तोड़ना—नाउमेद करणें, निराश करणें।
दिल में डालना—मनावर घेणें, स्फूर्ती देणें।
दिल में रखना—ध्यानांत ठेवणें, गुप्त राखणें।
दिल में घर करना—अगदीं पटणें, मनावर बिम्बणें।
दिल मैला करना—वाईट विचार करणें, मनाला लावून घेणें।
दिल रखना—समाधान करणें, खुष करणें।
दिल लगना—मन लागणें-बसणें।
दिल लेना—एकाद्या कामांतून मन काढून घेणें।
दिलासा देना—शांत करणें, समजाविणें।
दिलेरी करना—धाडस करणें।

दिवाला निकालना— } दिवाळखोर होणें।
„ मारना— }

दिशा जाना— } मल-विसर्जन करणें।
„ फिरना— }

दीदा फाड़ना—टक लावून पहाणें।
„ लगना—लक्ष लागणें।

दीदा का पानी ढलना—निर्लज्ज होणें।
दीदा निकालना—डोळे वटारणें।
दीदो दानिस्ता—आपखुषीनें।
दीन की लड़ाई—धर्म-युद्ध।
दीन में मिलना—एकाद्या धर्मांत जाणें।
दीमक लगना—वाळवी लागणें।
दुआ देना—आशीर्वाद देणें, धांवा करणें।
दुआ माँगना—धांवा करणें, आशीर्वाद मागणें।
दुआ-सलाम कहना—नमस्कार सांगणें।
दु:ख उठाना—त्रास घेणें, सहणें।
„ देना—त्रास देणें।
„ पाना—दुःख सोसणें।
„ भुगतना—कष्ट करणें, किंवा भोगणें।
दुन्द मचाना—बंद करणें, दंगा माजविणें; जुलूम करणें।
दुपट्टा तान के सोना—तोंडावर पांघरूण घेऊन निजणें वेड़ पांघरणें।

दुवधा करना—संशय घेणें; अविश्वास करणें।
दुम दबा कर भागना—शेपूट घालून पळणें।
दुम हिलाना—शेपूट हालविणें; खुशामत करणें।
दुरुस्त करना—धड करणें, नीट करणें, सुधारणें।

दुलकी चलना— } दुडक्या चालीनें जाणें।
„ जाना— }

दुलत्ती मारना—लात मारणें।
दुहाई तिहाई करना—दाद मागणें।
दुहाई फेरना—जाहीरनामा काढणें।

दूकान करना— } दुकान घालणें।
„ लगाना— }

दूध पिलाना—मुलाला पाजणें।
दूबदू कहना—तोंडावर किंवा समक्ष सांगून टाकणें।
दूर भागना—पळून जाणें; निवृत्त होणें।
दूर करना—नाहींसे करणें, काढून टाकणें।
दूरंदेशी करना—पुढची तरतूद करून ठेवणें।

देर लगना— } विलंब होणें।
देर होना— }

देरी करना—विलंब लावणें।
देरी लगाना—विलंब होणें।
देवलोक होना—परलोकवासी होणें।
देह सम्हालना—आरोग्य राखणें; उत्साह कायम ठेवणें।
देह दुराना—शरीर किंवा अंग झाकणें।
दो टूक जवाब देना—निश्चित पण थोडक्यात उत्तर देणें।
दो टूक करना—दोन भाग करणें।
दो टूक होना—वेगळे होणें।
दो चार होना—भेट होणें।
दो दिन का मिहमान—अनित्य, दोन दिवसाचा पाहुणा।
दो करना—दुभागणें।
दो कौड़ी की बात कर देना—एकाद्याचा अपमान करणें।
दो जी से होना—गरोदर होणें।
दोष लगाना—दोष देणें।
दौड़-धूप करना—अत्यन्त परिश्रम करणें, कष्ट करणें।
दौड़े दौड़ आना—वारंवार येणें।
दौरा सुपूर्द करना—वरील कोर्टात खटला पाठविणें।
दौरा करना—फिरती काढणें, फिरतीवर जाणें।

ध

धक रह जाना—स्तिमित होणें।
धज्जियाँ उड़ाना—फाडून तुकडे करणें; अपमानित करणें। अप्रतिष्ठा करणें।
धज्जियाँ करना—फाडून तुकडे तुकडे करणें।
धड़ा उठाना—जोख करणें, वजन करणें।
धड़ा बाँधना—, धड़ा करना— } वजन करणें; कांट्यावर लावणें।
धड़ी जमाना—मिशी लावणें।
धता बताना—हकालपट्टी करणें, लांबणीवर टाकणें।
धनिया की खोपड़ी पिलना—त्रास देणें, एकाद्यास ठेचून मारणें।
धन्य मानना—उपकार मानणें, आभार मानणें।
धब्बा डालना—, धब्बा लगाना— } कलंक लावणें; दोष देणें।
धमकी में आना—धमकीनें भयभीत होणें।
धरती जोतना—नांगरणें।
धरना देना—, धरना बैठना— } धरणें धरून बसणें।
धर्म से कहना—गांभीर्यानें जाहीर करणें।
धागा डालना—रू दार करणें, रू भरुन शिवणें।
धाय मारना—ओरडणें; आरडणें।
धाय मार रोना—हळहळ रडणें।
धार पर मारना—न जुमानणें; निराश करणें, तोंडावर थुंकणें।
धार मारना—लघ्वी करणें।
धाह मारना—किंकाळी फोडणें।
धीमा पड़ना—थंड पडणें; शांत होणें।
धीरज बाँधना—धीर धरणें।
धूनी रमाना—, धूनी लगाना— } धुणी लावणें।
धूनी देना—अग्नि-संस्कार करणें।
धूप सराना—देवाला नैवेद्य दाखविणें।
धूम मचाना—दंगल माजविणें।
धूल उड़ाना—धूळ फेंकणें; अपमान करणें।
धूल झाड़ना—धुळ घालविणें; स्वच्छ करणें; आरोप घालविणें।
धोखा खाना—फसले जाणें।
धोखा देना—फसविणें, ठकविणें।
धोब पड़ना—धुतले जाणें।
धौरा पड़ना—फिक्का पडणें, निस्तेज होणें; ओशाळणें।
धौल जड़ना—धक्का किंवा बुक्कि मारणें।
धौल मारना, धौल लगाना—थप्पड़ मारणें।
धौल लगना—हानि होणें; हताश होणें, मनोभंग होणें।
ध्यान देना—लक्ष देणें, कान देणें।
ध्यान पर चढ़ना—छंद लागणें।

ध्यान बटना—चित्त-विक्षेप होणें।
ध्यान में न लाना—न मानणें; काळजी न करणें।
ध्यान लगना—लक्ष लागणें।

न

नंगा नावे फाटे क्या ?—नागड्याचें काय फाटणार! कांहींच नसणाराचें नुकसान काय होणार ?
नंगा न डरे खुदा ही से—निर्लज्जः स सदा सुखी।
नकसीर फूटना—, नकसोर बहना— } गुणा फुटणें, नाकांतून रक्त वहाणें।
नक्कारा बजाते फिरना—प्रसिद्ध करणें; सांगत सुटणें।
नगीना जड़ाना—खडा बसविणें।
नज़र आना—दिसणें।
नज़र बचाना—दृष्टी टाळणें।
नज़र से गिरा देना—अपमान करणें, डोळ्यांतून उतरविणें
नज़र लगाना—दृष्ट लागणें।
नमक का हराम होना—उपवास चालू ठेवणें।
नमक, घाव पर, छिडकना—दुःखावर डागण्या देणें।
नमाज़ पढ़ना—प्रार्थना करणें।
नरेटी दबाना—नरडें दाबणें।
नसीब जगना—सुदैवी होणें।
नसीब होना—सांपडणें।
नसीहत करना—, „ देना— } उपदेश करणें।
नाउम्मेद करना—निराश करणें।
नाक आना—, „ बहना— } पडसें येणें, नाक वहाणें।
नाक-भौं चढ़ाना—, „ सिकोड़ना— } नाखुष होणें।
नाक बोलना—घोरणें।
नाक तोडना—विद्रूप करणें।
नाक कटाना—अपमान करणें।
नाक में सुतली पिरोना—चिडविणें, वेसण घालणें।
नाकों चना चबवाना—त्रास देणें।
नाखून लेना—(घोड़ा) ठेंचकळणें।
नाच नचाना—त्राण देणें, दुःख देणें।
नाज उठाना—दुसऱ्याची मनधरणी करणें।
नाम करना—प्रसिद्ध-विख्यात होणें।
नाम धरना—, „ रखना— } नावें ठेवणें, अपकीर्ती करणें।
नाम लेना—स्तुति करणें।
नाम होना—प्रसिद्ध होणें।
नालिश करना—फिर्याद करणें।
निकाल डालना—काढून टाकणें; वजा करणें।
निकाल देना—हाकलून देणें।
निकाल लाना—काढून आणणें।
निकाल लेना—काढून आणणें।
निगाह फेरना—, „ बदलना— } दृष्टी बदलणें प्रतिकूल होणें।
निगाह में रखना—लक्ष ठेवणें, दृष्टि-पथांत राखणें।
निगाह लड़ाना—डोळा मारणें, घालणें।
निन्नानवे के फेर में पड़ना—गोंधळांत सांपडणें, पैशाच्या पाठी लागणें, संकटांत सांपडणें।
नींद आना—झोंप येणें।
नींद उचाट होना—झोंपमोड होणें।
नींद भर सोना—गाढ झोंपणें।
नीच-ऊँच समझाना—उपदेशणें।
नीला-पीला होना—निस्तेज होणें, ओशाळणें।
न्याय करना—निर्णय देणें।

प

पग धरना—येणें, पाऊल ठेवणें।
पग पर ताल बजाना—नाचणें, पायानें ताल धरणें।
पगडी उतारना—हिरावून घेणें, डोक्यावरचा रुमाल काढून घेणें, अपमान करणें।

पच्चर मारना—दच्या मारणें, चिडविणें, कामांत विघ्न करणें ।
पच्ची होना—जडणें, चिकटणें ।
पछाड खाना—खालीं पडणें ।
पछाड़ी मारना—लाथ मारणें, मागून हल्ला करणें ।
पंजर होना—अत्यन्त अशक्त होणें ।
पंजा फेरना—हात फिरविणें ।
पंजा करना— } पंजा खेळणें ।
,, लड़ाना— }
पंजा में लाना—ताब्यांत आणणें ।
पंजा मारना—झडप घालणें ।
पट बन्द करना—दरवाजा बन्द करणें ।
पट खोलना—दरवाजा उघडणें ।
पटकन खाना—खालीं पडणें ।
पटकना देना—एकाद्याला जमिनीवर जोरानें हापटणें ।
पटका बांधना—कंबर कसणें ।
पटरा कर देना—एकाद्याला नागविणें, उध्वस्त करणें ।
पट्टी देना—धडा देणें, उपदेश करणें, फसविणें ।
पत उतारना—अपमान करणें ।
पत जाना—अपमान होणें नाव, गमाविणें ।
पत रखना—नाव राखणें, कीर्ती कायम ठेवणें ।
पतझड़ होना—(झाडाची) पानें झडणें ।
पत्थर छाती पर रखना—असहाय होऊन शांत चित्त करून बसणें ।
पत्थरसा फेंक मारना—उद्धटपणें उलट उत्तर देणें ।
पत्थर होना—जड होणें, स्तब्ध उभे रहाणें, निर्दय होणें ।
पत्थर पसीजना—मऊ पडणें, दयार्द्र होणें ।
पत्थर बरसना—गारा पडणें ।
पनाह देना—आश्रय देणें, रक्षण करणें ।
पनाह माँगना—आश्रयाची याचना करणें ।
पनाह लेना—आश्रय घेणें ।
पर मारना—प्रवेश होणें, उडून जाणें ।
पर निकलना—ऐट करणें ।
परचा लेना—परीक्षा घेणें ।
परवरिश करना—भरण-पोषण करणें ।
परहेज करना—त्यागणें, सोडणें ।
परेशान करना—गोंधळविणें त्रस्त करणें ।
पर्दा उठाना—उघड करणें ।
पर्दा करना—लपविणें, छपविणें ।
पर्दा डालना—पडदा ओढणें लपविणें ।
पलक मारना—पापणी हालविणें ।
पलटा खाना—उलट खाणें ।
पलथी मारना—मांडी ठोकणें किंवा बैठक मारणें ।
पलेथन निकालना—चोप देणें, मारून भुस्कुट पाडणें ।
पल्ला छुडाना—मोकळे होणें ।
पल्ला बांधना—लग्न करणें ।
पह—तांबडें फुटणें ।
पौ फूटना—पहाट होणें ।
पाँव उठाना—भर भर चालणें, पाय उचलणें ।
पाँव उतरना—पाय सुजणें, किंवा पाय विखळणें ।
पाँव कांपना—भिणें, पाय कांपणें ।
पाँव, किसी का, उभाडना—कोणाचें ही चालूं न देणें ।
पाँव डालना—तर्कानें ज्याचें दांत त्याच्या घशांत घालणें ।
पाँव चल जाना—अस्थिर होणें, डगमगणें ।
पाँव जमाना—दृढ होणें, पाय रोवणें ।
पाँव जमीन पर न ठहरना—अहंकार करणें, गर्वानें फुगणें ।
पाँव डिगाना—निराश होणें ।
पाँव तले मलना—पाया खालीं तुडविणें, दुःख देणें ।
पाँव तोड़ना—आळसांत बसून राहणें, एकाद्याच्या कामांत विघ्न आणणें ।
पाँव धो धो पीना—भक्ती व्यक्त करणें ।
पाँव, दबे, आना—हळूच येणें पाय न वाजवितां येणें ।
पाँव पकड़ना—विनंति करणें, आश्रयाखालीं येणें ।
पाँव पर पाँव रखना—अनुकरण करणें ।
पाँव फूँक फूँक कर रखना—कोणतें ही काम विचार पूर्वक करणें ।
पाँव फैलाकर सोना—निश्चिन्त रहाणें ।
पाँव फैलाना—पाय पसरणें, अधिकार प्रस्थापित करणें ।

पाँव भर जाना—थकणें, दमणें।
पाँव रगड़ना—निरर्थक श्रम घेणें, शोक करणें।
पाँव लगना—नमस्कार करणें।
पाँव से पाँव बाँधना—एकाद्याच्या संगतींत सारखें रहाणें।
पाँव से पाँव भिड़ाना—बरोबरी करणें; बरोबरीच्या नात्यानें वागणें।
पाँव सोना—पायाला मुँग्या येणें।
पाँस होना—कुजणें; खत होणें।
पानी करना—वितळविणें।
पानी देना—पाणी सोडणें।
पानी निकलना—गळणें।
पानी पड़ना—पाऊस येणें।
पानी पी पी कर कोसना—शाप देणें।
पानी भरना—पानी ओढणें।
पानी में आग लगाना—मिटलेलें भांडण पुनः उकरून काढणें।
पानी सा पतला करना—लाजविणें।
पिछाड़ी मारना—मागून छापा घालणें, लाथ मारणें।
पिंजरा होना—अत्यन्त अशक्त होणें; हाडांचा सांपळा रहाणें।
पिण्ड पड़ना—अनुसरणें; हट्ट धरणें।
पित्ता निकालना—शिक्षा करणें, क्षमा करणें।
पित्ता मारना—क्रोध सहन करणें।
पीछा करना—अनुसरणें, पाठलाग करणें।
पीछा छुड़ाना—मोकळे होणें।
पीछा फेरना—परतविणें; परत देणें, परिवर्तन करणें, त्याग करणें, टाकणें।
पीठ दिखाना—, पीठ देना— } पळून जाणें।
पीठ पर हाथ फेरना—पाठी वर हात फिरविणें, उत्तेजन देणें।
पुकार देना—जाहीर करणें।
पुतली का तारा—अत्यन्त प्रिय।
पुल बाँधना—मर्यादा घालणें।
पेच पड़ना—कोडें पडणें, पंचाईत वाटणें।
पेच डालना—संकट उत्पन्न करणें।
पेच खाना—संकटांत पडणें।
पेट का पानी न हिलना—एकादी गोष्ट गुप्त ठेवणें।
पेट की आग—पुत्र-शोक।
पेट की आग बुझाना—खाणें।
पेट गिरना—गर्भ-पात होणें।
पेट जलना—उपाशी रहाणें।
पेट दिखाना—गयावया करणें।
पेट फटना—उतावीळ होणें।
पेट फूलना—हसें कोसळणें।
पेट बाँधना—कमी खाणें।
पेट बोलना—पोटांत गुरगुरणें।
पेट मारना—आत्महत्या करणें।
पेट में पैठना—पोटांत शिरणें, दुसऱ्याच्या गुप्त गोष्टी काढून घेणें।
पेट में लेना—सहन करणें, पोटांत घालून घेणें।
पेट रहना—गर्भवती होणें।
पेट लग जाना—अर्धपोटी रहाणें।
पेट लग रहना—उपाशी असणें।
पेट से होना—गर्भवती होणें।
पेशवाई करना—स्वागत करणें।
पैंठा मारना—लुटणें वाटमारी करणें।
पैसा उड़ाना—पैसा उधळणें।
प्यार जानना—आदर करणें, सन्मान करणें।
प्यास बुझाना—तहान भागविणें।
प्यासे मरना—अत्यन्त तहान लागणें।

फ

फख़्त करना—अभिमानी असणें किंवा अभिमान बाळगणें।
फख़्त समझना—योग्य अभिमान धरणें।
फजीहत करना—अपमान करणें, भांडणें।
फज़ीहत होना—अपकीर्ती होणें।

फटे में पाँव देना—एकाद्या कामांत ढवळाढवळ करणें।
फ़तह करना—जिंकणें।
फ़तह पाना—यश मिळविणें।
फबती कहना—विनोद करणें।
फरछा करना—निकाल लावणें, स्वच्छ करणें।
फ़राग़त जाना—मलोत्सर्ग करणें।
फ़राग़त पाना—मोकळें होणें, मुक्त होणें।
फ़राग़त होना—सवड मिळणें।
फ़रेब देना—फसविणें।
फ़रेब खाना—फसणें।
फरोख़्त करना—विक्री करणें।
फ़र्क़ करना—भेद करणें।
फ़र्क़ निकालना—भेद शोधून काढणें।
फ़र्क़ पड़ना—मत-भेद पडणें।
फ़र्क़ होना—भिन्न-मत होणें।
फ़र्द में नाम चढ़ाना—यादींत नाव दाखल करणें।
फाँसी लगाना—गळफाँस लावून घेणें।
फाड़ खाना—भारडणें, नाश करणें।
फ़ाका करना—लंघन करणें।
फ़ाकों मरना—उपवासी मरणें, भुकें मरणें।
फ़ायदा उठाना—लाभ घेणें, लाभ करून घेणें, कामीं आणणें।
फिर जाना—परतणें, उलटणें, दंड करणें।
फ़िक्र करना—विचार करणें, काळजी घेणें, तरतूद करून ठेवणें।
फुरफुरी लेना—थर कांप सुटणें।
फूँककर पाँव धरना—काळजी पूर्वक चालणें।
फूट डालना—भांडणाचें बीं पेरणें।
फूट पड़ना—बेबनाव होणें।
फूट फूट कर रोना—आकसा-बुकसी रडणें।
फूट रहना—फुटणें, निराश होणें।
फ़ूट होना—मत-भेद होणें।
फूल जाना—सुजणें, लठ्ठ होणें, आनन्दित होणें।
फूल झाड़ना—वक्तृत्व करणें, दिव्यांच्यावाती पासून जळकें तेल पडणें।
फूलों में तुलना—चैनींत रहाणें।
फूले न समाना—अत्यन्त आनन्द होणें।
फूल में चिनगारी डालना—आगींत तेल ओतणें, भांडकलविणें।

फेंट—
फैंट— } बाँधना सिद्ध होणें, निश्चय करणें, कंबर कसणें।

फेरखाना—हेलपाटा पडणें।
फेर लेना—परत घेणें।
फैज पहुँचाना—दया करणें, भिक्षा घालणें।
फ़ैयाजी करना—उदारपणा करणें।
फ़ैसला करना—निवाड़ा देणें।
फौत होना—मरणें।

ब

बक-झक करना—व्यर्थ बडबड करणें।
बकवक करना—मनाला येईल तसे बकणें।
बग़लगीर होना—आलिंगणें भेटणें।
बग़ल बजाना—आनंदित होणें, थट्टा करणें।
बग़ल में लेना—मिठी मारणें, जवण घेणें।
बग़ल सूँघना—पश्चात्ताप करणें।
बग़ल हो जाना—एकाबाजूला होणें।
बजा लाना—करून टाकणें पालन करणें, पूर्ण करणें।
बड़ा रास्ता पकड़ना—मरणें, नष्ट होणें।
बड़ा पेटवाला होना—शांत होणें।
बड़ाई देना—मान देणें, चाहणें।
बत्ती चढ़ाना—(जखमेंत) वात भरणें।
बत्ती जलाना—दिवा लावणें।
बत्ती सी दिखाना—वेडावणें, हँसणें।
बदन फूल जाना—फोड्या येणें।
बधिया करना—(जनावराचें) अंड काढविणें।
बनाव करना—सजविणें।
बन्दिश बाँधना—कट करणें, युक्ति करणें।

बना रहना—वाट पहात रहाणें।
बरबाद करना—सत्यानाश करणें।
बरबाद होना—नष्ट होणें, व्यर्थ जाणें।
बल खाना—पीळदार होणें।
बल देना—पीळ देणें।
बलाएँ लेना—आलाबेला करणें—घेणें, दुसऱ्याचे दोष आपल्यावर घेणें।
बलैया लेना—दुसऱ्याचें संकट आपल्यावर घेणें।
बस आना—ताब्यांत येणें।
बस करना—मुठींत ठेवणें।
बहस करना—वक्तृत्व करणें, पुरावा देणें।
बहा फिरना— / बहा बहा फिरना— } भटकणें, निरुपयोगी फिरणें।
बहाल करना—पुनः स्थापना करणें।
बाँह टूटना—मित्रहीन, असहाय होणें।
बाँह देना—मदत करणें।
बाँह पकड़ना—बचाव करणें।
बाग होना—आनंदित होणें।
बाजार गर्म होना—विक्री चांगली होणें।
बाजार मन्दा होना—बाजार मंदावणें।
बाजी खाना—नुकसान सोसणें, फसणें।
बाजी देना—युक्ती करणें, जिंकणें।
बाजी पाना—यशस्वी होणें।
बाजी लगाना—पैज लावणें।
बाजी ले जाना—जिंकणें, मागे टाकणें।
बाड़ उड़ाना—बंदूकीची फैर झाडणें।
बाड़ दिलवाना—धार लावणें, सहाणेवर धरणें।
बाड़ बांधना—कुम्पण घालणें।
बाड़ रखना—सतेज करणें, धार लावणें।
बाड़ हा जब खेत खाय तो रखवाली कौन करे?— } कुंपणच शेत खाईल तर राखणें कोण करील?
बात करना—बोलणें, थाप देणें।
„ काटना—मध्येंच अडथळा करणें, दाबणें।
बात का बतक्कड़ करना— / „ „ बतंगड „ } अतिशयोक्ति करणें, सामान्य गोष्टीवर बोलणें वाढविणें।

बात की बात में—बोलतां बोलतां।
बात की बात—सहजोद्गार।
बात खोना—बिघडविणें, सगळें मुसळ केरांत होणें।
बात गढ़ना—समयोचित बोल, खोटी गोष्ट रचना।
बात चबाना—थांबून थांबून बोलणें, बोलतां बोलतां गप्प होणें।
बात चलाना—बोलणें सुरू करणें।
बात जात—पत गमाविणें, अपमान होणें।
बात टालना—लांबणीवर टाकणें, सबब सांगून निसटणें।
बात पर बात याद आती है—बोलण्याचें मनांत नसतांना प्रसंग म्हणून हें बोलावें लागतें।
बात पी जाना—कटुवचन सहन करणें।
बात फेंकना—थट्टा करणें, एकद्याचा शब्द खाली पाडणें।
बात फेरना—बोलता बोलतां अर्थ किंवा आशय बदलणें, बोलणें सावरणें।
बात फैलाना—बातमी पसरविणें।
बात बढ़ाना—भांडण करणें, थोडक्या करितां भांडणें।
बात बनाना—स्वार्था करितां थापा मारणें, खोट्या गोष्टी रचणें।
बात बिगाड़ना—योजना फिसकटविणें।
बात मानना—आज्ञा मानना।
बात मारना—थाप देणें, टाळणें।
बात रखना—प्रतिज्ञा-पालन करणें।
बात रहना—मान रहाणें।
बात लगाना—भांडण लावणें, निंदा करणें।
बातें सुनाना—शिवीगाळ करणें।
बायाँ पाँव पूजना—दांभिकावर विश्वास ठेवणें।
बाल बाँधि कौड़ी मारना—नेम मारणें।
बाल बाल बैरी होना—सर्वांशी विरोधी होणें।
बाल बाल गजमोती पिरोना—खूप श्रृंगार करणें।
बाल बाँका न होना—केस सुद्धां वाकडा न होणें।
बावका रुख बताना—फसविणें।
बाव के घोड़े पर सवार होना—घमेंड करणें, अभिमान करणें।

बाव खाना—सुखांत किंवा आनंदांत रहाणें।
बाव बहना—हवा वहाणें, एकादा विचार फैलावणें।
बासी करना—उलटी करणें।
बिगाड़ करना—भांडणें।
बिदा करना—जाण्याला अनुमती देणें, पाठविणें।
बिना मारे तोबा करना—कारणा वांचून भिणें।
बिना रोये लड़का दूध नहीं पाता—प्रयत्नाशिवाय फळ नाहीं।
बिलग मानना—विरोध करणें।
बीज जमना—बीं रुजणें।
बीड़ा उठाना—विडा उचलणें, कटिबद्ध होणें।
बुड़भस लगना—म्हातारपणांत तरुण पणाचें काम करणें।
बुत्ता देना—फसविणें, ठकविणें।
बुरा कहना—निंदा करणें।
बुरा चीतना—अप्रसन्न होणें, अपमान समजणें।
बुरा मानना—कष्ट होणें, दुःख होणें, वाईट वाटणें, अनुचित वाटणें।
बुराई पर कमर बाँधना—दुसऱ्याचें वाईट करावयास कंबर कसणें।

बेटा कर लेना—
„ गोद लेना— } दत्तक घेणें।

बेड़ा पार होना—संकटांतून पार होणें।

बैर करना—
„ बाँधना—
„ रखना— } द्वेष करणें, वैर करणें।

बैर निकालना—
„ लेना— } सूड घेणें।

बैर पड़ना—वांकडें येणें, बिनसणें, भांडण होणें।
बोझ उठाना—ओझें उचलणें।
बोझ सिर पर होना—आभारी असणें, उपकार-बद्ध असणें।
बोझ उठना—बोलून टाकणें।
बोल मानना—टोंचून बोलणें, टोमणा मारणें।

भ

भट पड़ना—शापित होणें, दुर्दैवी होणें।
भभ्भड़ पड़ना—भयभीत होणें।
भभूका होना—रागानें लाल होणें।
भय खाना—भिणें, भय घेणें।
भरम खुलना—रहस्य प्रकट होणें।
भरम खोल देना—संशय फेडणें, भ्रम दूर करणें।
भरम गँमाना—प्रतिष्ठा घालविणें, कीर्तिला कलंक लावणें।
भरम निकल जाना—संशय फिटणें।
भरोसा करना—विश्वास करणें।
भांडा फूटना—उघड होणें, अब्रू जाणें।
भाग करना—विभागणें, वाटून देणें।
भाग खुलना—भाग्यवान होणें, सुखी होणें।
भाग जागना—सुदैवी होणें, चांगले दिवस येणें।
भाग जाना—पळून जाणें।
भाठी झोकना—आगटी तयार करणें।
भाठी में झोकना—आगींत टाकणें।
भुज भरना—आलिंगन देणें।
भूत होना—रागानें खुळा होणें।
भेद लेना—बातमी काढणें।
भोग लगाना—नैवेद्य दाखविणें।
भोर होना—संपणें, संपूर्ण होणें, पहाट होणें।

म

मकान किराये पर देना—घर भाड्यानें देणें।
मक्खी उड़ाना—एकाद्या करितां हलकी कामें करणें।
मक्खी मारना—आळसांत वेळ घालविणें।
मग देखना—वाट पहाणें।
मग़ज़ उड़ना—चित्त-विक्षेप होणें।
मग़ज़ खाना—चिडविणें त्रास देणें।

मग़ज़ खाली करना—
„ पचाना— } बडबडणें बरळणें।

मज़कूर करना—सांगणे।
मज़बूर करना—भाग पाडणे।
मज़लिस करना—सभा भरविणे।
मज़ा उड़ाना—— } आनन्द चैन करणें।
मज़ा लूटना— }
मंज़ूर करना—संमति देणें।
मट्टी करना—नाश करणें।
मट्टी डालना—तंटा मिटविणें, दोष लपविणें, लपविणें।
मट्टी देना—पुरणें, झाकणें, लपविणें।
मट्टी पर लड़ना—क्षुल्लक गोष्टी करितां भांडणें, व्यर्थ भांडणें।
मट्टी में मिलना—नष्ट होणें, बिघडणें।
मट्टी होना—बेकार होणें, सत्यानाश होणें।
मतलब निकलना—हेतू पूर्ण होणें।
मतलब निकालना—हेतू साधून घेणें।
मति फिरना—मति परिवर्तन होणें।
मति मारी जाना—निरुत्तर होणें, अक्कल नसणें।
मन अटकना— } एकाद्यावर प्रेम करणें, मोहित होणें।
„ उलझना— }
मन करना—इच्छा करणें।
मन की मन में रहना—असंतुष्ट रहाणें।
मन चलना—इच्छिणें, इच्छा करणें।
मन पर धरना—निश्चय करणें।
मन बसना—एकाद्याच्या मनांत भरणें!
मन भरना—सन्तुष्ट होणें; समाधान पावणें।
मन बहलाना—मनरंजन करून घेणें।
मन भाना—मनाला आवडणें।
मन ललचाना—इच्छिणें, अभिलाषा धरणें।
मन लेना—मोह घालणें।
मन मारना—इच्छा मारणें।
मन में आना—मनांत येणें, सुचणें।
मन समझाना—समाधान करून घेणें।
मन भाना मुड़िया हिलाना—मनांतून आवत्या गोष्टीला वरवर नाकारणें।
मन लाना—लक्ष देणें।
मन का ढकलना—मरावयास टेकणें।
मना करना—प्रतिबंध करणें।
मनादी करना—जाहीर करणें।
मन्नत मानना—व्रत घेणें-पाळणें।
मन्सूबा बाँधना—निश्चय करणें, बेत करणें।
मर के बचना—भयंकर दुखण्यांतून उठणें।
मर मिटना—नष्ट होणें, नाहींसें होणें।
मर रहना—मरणें, अत्यन्त प्रेम करणें।
मरहट्टो करना— } लुटणें, लुबाडणें।
„ मचाना— }
मरी पड़ना—रोग-साथ येणें।
मर्ज़दूर करना—बरें करणें, प्रकृति सुधारणें।
मर्ज़ में मुब्तिला होना—अजारी पडणें, पेचांत-संकटांत-सांपडणें।
मर्ज़ी में आना—आवडणें, संतुष्ट होणें।
मटिया मेट करना—सत्यानाश करणें।
मशवरा करना—विचार घेणें, मसलत करणें।
मष्ट मारना—स्तब्ध बसणें, चुप रहाणें।
महर बांधना—पोटगी ठरविणें।
महावरा पड़ना—सवय पडणें, लागणें।
महूरत करना—मुहूर्त करणें, काम सुरू करणें।
मात करना—पराजय करणें।
मात खाना—पराजित होणें।
मातम करना—शाक करणें।
माता ढलना—देवी किंवा फोडया वाळणें।
माता निकलना—देवी किंवा फोडया येणें।
माथा ठनकना—डोकें दुखणें, लाना पसंत होणें।
माथा पच्ची करना—भांडणें, वाद-विवाद करणें।
माथा पर चढ़ना—जुलुम करणें।
माथा पिराना—डोके दुखणें।

माथी लेना—समान किंवा बरोबरीचा करणें।
माथे पर चढ़ाना—अतिशय आदर करणें।
मान मारना—अपमान करणें, खाली पहावयास लावणें।
मार गिराना—हाणून पाडणें, ठार मारणें।
मार डालना—ठार करणें, खून करणें।
मार पड़ना—मारला जाणें।
मार बैठना—मारणें, चोपणें।
मार भगाना—मारून पळवून लावणें।
मार लाना—लुटणें, नागविणें।
मार लेना—जिंकणें, मारणें।
मार हटाना—बडवून परत फिरवून लावणें।
मारा मार करना—खूप काम करणें, घाई करणें।
मारा मारा फिरना—वणावणा फिरणें, कोठें हीं आसरा न मिळणें।
माल उड़ाना—चोरणें, दवडणें।
माल मारना—लूटणें।
मालूम करना—समजणें, कळून येणें।
मालूम होना—कळणें, दिसणें।
मिट्टी करना—व्यर्थ खर्च करणें।
मिट्टी ठिकाने लगाना—पुरणें, और्ध्वदेहिक कार्य करणें, उत्तर-क्रिया करणें।
मिट्टी डालना—सारवासारव करणें।
मिट्टी में मिलाना—अपमान करणें।
मिती काटना—कटमिसे करणें।
मिती चढ़ाना—, „ डालना—तारीख घालणें, संपविणें।
मिती पूँगना—वेळ भरणें, योग्य काळ येणें।
मियान से बाहर होना—रागानें बेफाम होणें।
मिस्सी काजल करना—नट्टा पट्टा करणें, थाटणें।
मिहनत उठाना—, „ करना—परिश्रम घेणें-करणें।
मीन निकालना—टाका करणें।
मुँह उजाला होना—तोंडावर तेज चढणें।
मुँह उतरना—, „ निकल आना—चेहरा फीका पडणें, तोंड उतरणें।
मुँह करना—कडे तोंड वळविणें, मानणें।
मुँह काला करना—अपमान करणें।
मुँह काला होना—अपमानित होणें।
मुँह खोलना—उघड करणें, फोडणें।
मुँह चूमना—मुका घेणें।
मुँह तोड़ना—अत्यन्त त्रास देणें।
मुँह फ़ैलाना—तोंड पसरणें, वेंगाडणें।
मुँह देखते रह जाना—आश्चर्य-चकित होणें।
मुँह पसारना—, „ फाड़ना—आश्चर्यानें तोंड "आ" करणें।
मुँह फुलाना—रागाला येणें, संतापणें।
मुँह बन्द करना—जीभ आवरणें, लाच देणें।
मुँह बनाना—, „ चिढ़ाना—वेडावणें।
मुँह बिगड़ना—चव जाणें।
मुँह भरना—लाच देणें।
मुँह मारना—चावणें; ताव मारणें।
मुँह मीठा करना—लाच देणें।
मुँह में पानी भर आना—तोंडाला पाणी सुटणें, उत्कट इच्छा बाळगणें।
मुँह मोड़ना—मन फिरविणें।
मुँह लटकाना—मान खाली करणें, वाकडें तोंड करणें।
मुँह लगना—लाड़का होणें, भांडणें।
मुँह से फूल झड़ना—शिव्या देणें, निन्दा करणें।
मुआफ़ करना—क्षमा करणें; सूद देणें।
मुक़द्दमा खड़ा करना—दावा लावणें।
मुक़र्रर करना—नेमणें; कायम करणें, स्थापना करणें; लादणें, स्वाधीन करणें।
मुक़ाम बोलना—थांबण्याचा इशारा देणें।
मुजरिम ठहराना—, „ करार देना—दोषी ठरविणें, शिक्षा देणें।

मुटाई चढ़ना—लठ्ठ होणें, गर्विष्ठ होणें।
मुताबिक करना—सदृश करणें, तुलना करणें।
मुबाहिसा करना—वादविवाद करणें; बुद्धिवाद करणें, तर्क लढविणें।
मुमानियत करना—मनाई करना।
मुरब्बी बनना—पालन करणें, कैवार घेणें, पितृवत पहाणें।
मुरव्वत करना—काळजी वाहणें।
मुरव्वत तोड़ना—प्रेमानें वागविण्याचें बंद करणें।
मुराद रखना—गर्भित अर्थ दर्शविणें।
मुराद माँगना—वर माँगणें।
मुलाकात करना—भेट देणें।
मुलाक़ात पैदा करना—ओळख करून घेणें।
मुलायम होना—हार खाणें।
मुलाहिज़ा करना—आदर करणें, चौकशा-तपास करणें।

मुश्कें बाँधना— „ चढ़ाना—	हात पाठी कडे नेऊन बाँधणें, मुस्क्या बांधणें।

मुसीबत उठाना—कष्ट सोसणें।
मुसीबत में पड़ना—संकटांत सांपडणें।
मुहताज़ करना—दरिद्री करणें।
मुहताज़ होना—दरिद्री होणें, गरजू असणें।
मुहब्बत करना—प्रेम करणें, आवडणें।
मूछ पर ताव देना—मिशीवर ताव देणें।
मूछ मरोड़ रोटी तोड़—"खाद्याला काल भूमीला भार"
मूठ चलाना—मूठ मारणें, जादू करणें।
मूसलधार बरसना—मूसळ धार पाऊस पड़णें।
मैल बैठना—गंजणें।
मैल लाना—वाईट वाटणें, दुःख होणें।
मोम करना—नरम, मऊ करणें।
मोरी पर जाना—लघ्वी करणें।
मोर्चा लेना—विरोध करणें।
मोल देना—विकणें।
मोल बढ़ाना—किंमत वाढविणें।
मोल लेना—विकत घेणें।

म्याद— मियाद—	बढ़ाना मुदत, वाढविणें।

य

यक़ीन करना—विश्वास ठेवणें, खात्री पूर्वक सांगणें।
यक़ीन लाना—श्रद्धा असणें।
याद आना—आठवण होणें।
याद करना—आठवण करणें; स्मरणें।
याद दिलाना—आठवण देणें, सूचना देणें।
याद रखना—ध्यानांत ठेवणें।

र

रई चलाना—घुसळणें, लोणी काढणें।
रङ्ग उड़ना—फिका होणें।
रङ्ग करना—रंगविणें, मौज मारणें।
रङ्ग चढ़ना—रंगणें, रंग चढणें, दारूनें झिंगणें।
रङ्ग चढ़ाना—रंगविणें।
रङ्ग देखना—परिणामाचा विचार करणें।
रङ्ग भरना—रंग देणें।
रङ्ग है—फार उत्तम; ठीक केलें।
रङ्गत आना—रंगणें, रंग चढ़णें, मौज होणें।
रङ्गत सफेद होना—फीका पडणें।
रला डालना—मिसळून टाकणें।
रवाना करना—पाठविणें, पाठवणी करणें।
रवाना होना—निघणें, मरणें।
रहन रखना—गहाण ठेवणें।
रहन से छुड़ाना—गहाण सोडविणें।
रहम करना, रहम खाना—दया येणें, दया करणें।
राय पूँछना—मसलत विचारणें; मनसुबा करणें।
राय देना—मत देणें।
राल टपकना—तोंडाला पाणी सुटणें, एकाद्या विषयीं इच्छा धरणें।

रास लेना, रास बैठाना—एकाद्यास दत्तक घेणें।
रास्ता बताना—मार्ग-दर्शक होणें, हकालपट्टी करणें।
रास्ता देखना—वाट पहाणें, मार्ग प्रतीक्षा करणें।
रास्ते पर आना—खरें बोलणें; सत्य प्रकट करणें।
राह काटना—वाट चालणें, रस्ता ओलांडणें।
राह खोटी करना—रस्त्यावर विलंब करणें, रेंगाळणें।
राह चलना—आपल्या इच्छे प्रमाणें वागणें।
राह डालना—रीत पाडणें, वहिवाट घालणें।
राह दिखाना—एकाद्यास वाट पहावयास लावणें।
राह देखना, राह ताकना—वाट पहाणें; वाटेस डोळे लावणें।
राह देना—कबूल करणें।
राह नापना—सावकाश चालणें।
राह पर आना—वर्तन सुधारणें।
राह बताना—मार्ग दाखविणें, काढून टाकणें।
राह बाँधना—मनाई करणें।
राह मारना—लुटणें।
राह रखना—संबंध राखणें।
राह से बेराह होना—वाकडे पाऊल टाकणें, वर्तन बिघडणें।
राह से चलना—योग्य वर्तन ठेवणें।
राह लेना—निघणें; चालूं लागणें।
रिवाज पकड़ना—प्रचारांतला होणें।
रिवाज पड़ना—प्रचारांत येणें।
रिवाज देना—चालू करणें।
रिशवत खाना—लांच घेणें।
रीस करना—नाखुष होणें, राग धरणें।
रुख़ बदला— } तोंड फिरविणें; दुर्लक्ष करणें।
रुख़ फेरना— }
रुख़ करना—तोंड करणें; लक्ष देणें।
रुख़सत देना—रजा किंवा परवानगी देणें, कामावरून काढून टाकणें।
रुख़सत होना— रजा घेणें, निघून जाणें।

रुपया ठिकरी करना—पैसा उधळणें, पैसा व्यर्थ उडविणें।
रुपया तुड़ाना—रुपया मोडणें, रुपायाचें नाणें किंवा खुर्दा करणें।
रोंगटे खड़े होना—रोमांच उभे रहाणें।
रूप निकलना—रूपवान होणें।
रूबरू करना—हजर करणें दाखल करणें।
रूह काँपना—भीतीनें कापणें।
रूह निकलना—भीतीनें मरणें, मरणें।
रेज़ा करना—तुकडे करणें।
रेज़ा होना—तुकडे तुकडे होणें।
रेवड़ी के फेर में पडना—संकटांत पडणें।
रोज़ा खोलना—उपवासाचें पारणें करणें।
रोज़ा रखना—उपवास-व्रत करणें।
रोटी तोड़ना—आळसांत खात बसणें।
रोटी दाल से खुश होना—खाऊन पिऊन सुखी असणें।
रोटी देना—मदत करणें।
रोटी पकाना—स्वयंपाक करणें।
रोशन करना—दिवा लावणें।

ल

लकड़ी देना—अग्नी देणें।
लकड़ी होना—रोडणें, फक्त हाडें व काटडें शिल्लक उरणें।
लकवा मार जाना—अर्धांग होणें।
लकीर खींचना—ओळ काढणें, काढून टाकणें, हद्द ठरविणें।
लकीर पर फ़क़ीर होना— } चोखाळलेल्या मार्गानें जाणें, रूढीचें दास बनणें,
लकीर पीटना— }
लखोटा करना—लाख लीवणें।
लगाना बुझाना—भांडणें उकरून काढणें।
लगाम चढ़ाना— } लगाम घालणें।
„ देना— }
लग्गा लदना—सुरूं होणें, एकत्रित होणें।

लग्गा लगाना—सुरुवात करणें।
लग्गा न खाना—सर्व श्रेष्ठ होणें।
लग्गी लगाना—श्लेषोक्ति करणें।
लङ्गर उठाना—नावेचा नांगर उचलणें।
लच्छन झड़ना—अवनति होणें।
लच्छन झाड़ना—सभ्य शिव्या देणें।
लच्छन सीखना—चालरीत शिकणें।
लट दबाना—शेंडी पकडणें।
लटूरी रखाना—शेंडी राखणें, लहान मुलाची प्रथमच शेंडी राखणें।
लटूरी उपाडना— } झिंजा उपडणें, शिव्या देणें।
„ लेना— }
लट्टू होना—मोहित होणें, आसक्त होणें।
लठ चलाना—काठीनें मारा मारी करणें।
लठ मारना—काठीनें मारणें, लागून बोलणें।
लड़ मिलाना—मैत्री संपादणें।
लड़ पडना—भांडणें, वाकडे येणें।
लड़ाई ठानना—लढाई जुंपणें।
लड़ाई बढ़ाना—तंटा माजविणें।
लड़ाई बांधना—भांडण काढणें।
लड़ाई-मोल लेना—नसत्या भांडयांत शिरणें।
लड़ाई होना—भांडण होणें।
लड्डू मिलना—फायदा होणें।
लत मर्दन में पड़ना—पाया खाली तुडविला जाणें।
लत्ता लेना—शिव्या देणें।
लत्ती करना—पळून जाणें।
लद्दू करना—भारवाही सारखा उपयोग करून घेणें।
लपकी भरना—शिवणें, टांके घालणें, टोणपणें, ठोकणें।
लब बन्द होना—स्तब्ध होणें।
लंबर आना—पाळी येणें।
लंबर चढ़ाना—बढ़ती करणें।
लंबा करना—चोप देणें।
लंबा होना—पसार होणें, मरणें।
लंबिया करना—नाचणें बागडणें।
लंबी चौड़ी हांकना—गर्व करणें, बढ़ाई मारणें।
लंबी सास भरना—दीर्घ सुस्कारा टाकणें।
लल्लो-पत्तो करना—लाडी गोडी करणें, खुशामत करणें।
लहरा लगाना—चुकविणें; टाळणें; चिडविणें।
लहू आना— } शौचांतून रक्त जाणें।
„ कटना— }
लहू पीना—अत्यन्त त्रास देणें।
लांग खुलना—भिणें, हताश होणें।
लाख जी से—अगदीं मनापासून।
लाखों में—जाहीर रीतीनें, जनांत।
लाग रखना—दावा धरणें।
लागू होना—चिकटून असणें, अनुसरणें।
लाज गवाना—निर्लज्ज होणें।
लाज रखना—लाज राखणें।
लाठी पोंगा करना—काठयांनीं मारामारी करणें।
लानत करना—शाप देणें।
लानत मलामत करना—रागे भरणें, दोष लावणें।
लाभ उठाना—फायदा घेणें।
लाल पीली आँखें निकालना—रागानें लाल होणें।
लाला भैया करना—लाडीगोडी करणें, गोडी गुलाबी लावणें।
लाले पड़ना—कमी पडणें, लांडे पडणें।
लासा लगाना—भांडणें पेटविणें।
लिखापढ़ी होना—कागदावर मांडले जाणें, ठरणें, निश्चित होणें।
लिखा पूरा करना—कष्टानें दिवस घालविणें।
लिफ़ाफ़ा करना—गुण्डाळणें, आच्छादणें।
लीक चलना—चोखाळलेल्या मार्गानें जाणें।
लीक पीटना—रूढीला चिकटून रहाणें।
लुगाई करना—विधवेशी विवाह करणें।
लुटिया डुबाना—कलंक लावणें।
लुढ़ जाना—मरणें।
लुत्फ़ यह है—सर्वांवर ताण म्हणजे ही आहे कीं।
लूका लगना—भांडण पेटणें।

ले देकर—अत्यन्त कष्टानें।
लेखा डालना—खाते घालणें।
लेखा पूरा करना—हिशोब पुरा करणें।
लेना एक न देना दो—कशाचा काय संबंध, निरुपयोगी।
लेने के देने पड़ना—मरावयास टेकणें, संकटांत सांपडणें।
लोच देना—चोपणें मऊ मरणें।
लोट लगाना—लोळणें, लवंडणें।
लोन मिर्च लगाना—तिखट मीठ लावून बोलणें।
लोहा बजाना—शस्त्र युद्ध-करणें, तरवारीनें लढणें।
लोहा मान जाना—एकाद्याचें वर्चस्व कबूल करणें।
लोहे के चने चबाना—दुःसाध्य गोष्ट तडीस नेणें, वज्र फोडणें।
लोहू का घूँट पीना—मुकाट्यानें सहन करणें।
लौ लगना—लय लागणें।
लौ लगाना—गुँग होणें, एकचित्त करणें।
लौट पौट छापना—दोन्हीं बाजूंला छापणें।

व

वक्त काटना—वेळ घालविणें।
वरक उतारना—पुस्तकावर पानें घालणें किंवा पानें आँखणें।
वसूल होना—मिळणें, प्राप्त होणें।
वादा करना—वचन देणें।
वार करना—हल्ला करणें।
वार न लेने देना—विश्रांति किंवा मोकळा वेळ घेऊं न देणें।

श

शक रफा करना—शंका निरसन करणें।
शकल बनाना—आकार देणें।
शकल बिगाड़ना—अपमानित करणें, बेडौल करणें।
शगुन करना—सुमुहूर्तावर काम सुरू करणें।
शगुन बिचारना—दिवस पहाणें।
शराकत करना—भागीदार होणें।
शरीक होना—मिळणें, भाग घेणें।
शर्त बांधना—, „ लगाना—, „ करना— } पैज लावणें, पण बांधणें।
शर्मिन्दगी उठाना—लाजणें, लाज वाटणें।
शहद लगाकर चाटना—निरुपयोगी वस्तू अगदीं काळजीनें जपून ठेवणें।
शहीद होना—धर्मार्थ युद्धांत मरणें, आसक्त होणें।
शाम फूलना—सायं काल होणें।
शामत आना—संकट कोसळणें।
शिकंजे में खींचना—छळणें।
शिकस्त देना—पराभव करणें।
शिकस्त होना—पराभव होणें।
शिकायत करना—फिर्याद देणें।
शिकार खेलना—शिकार करणें।
शिकार होना—बळी पडणें।
शीशी सुंघाना—भूल देणें, क्लोरोफार्म देणें।
शुक्रिया करना—आभार मानणें।
शुमार करना—मोजणें, गणणें, मानणें।
शुहरत पैदा करना—कीर्ती संपादणें।
शोर करना—, „ मचना— } दंगा माजविणें।

स

संग छोड़ना—संगत सोडणें।
संग जाना—बरोबर जाणें।
संग लग लेना—एकाद्याच्या पाठी लागून जाणें।
संझा बत्ती करना—दिवे लावणें, दिवा बत्ती करणें।
सख़्त सुस्त कहना—कठोर बोलणें, शिव्या देणें।
सख्ती करना—जबरदस्ती करणें।
सगाई करना—वाग्निश्चय करणें।
सज़ा देना—शिक्षा करणें।
सज़ा पाना—शिक्षा होणें।

सतुआ बांध के पीछे पड़ना—हात धुवून पाठी मागें लागणें।
सदमा उठाना—दुर्दैवाला तोंड देणें।
सदमा पहुँचना—धक्का देणें, इजा करणें।
सनसे निकल जाना—झटदिशी निघून जाणें।
सनसे जी होना } आश्चर्य चकित होणें।
सनसे होना }
सपना देखना—स्वप्न पडणें।
सफ़र करना—यात्रा-प्रवास करणें, मरणें।
सफ़ाचट करना—भादरून टाकणें।
सबक़ पढ़ना—धडा पाठ करणें।
सबक पढ़ाना } धडा-पाठ-शिकविणें।
" देना }
सबक लेना—धडा घेणें, शिकणें।
सबूरी—(ना० स्त्री०) समाधान, शांति, सोशीकपणा।
समझ आना—बुद्धीयेणें, समजयेणें।
समझ में आना—समजणें, ग्रहण करणें।
सभा पाना—संधी मिळणें।
सरबराही करना—व्यवस्था करणें-लावणें।
सरकशी करना—बंड करणें।
सर्द होना—थंड होणें, मरणें।
सरदी खाना—थंडी सोसणें।
सरन आना— } एकाद्याचा आश्रय घेणें।
सरन लेना— }
सरपट फेंकना—पिटणें, पिटाळणें।
सलाह करना—सल्ला घेणें।
सलीके की बातचीत—सलोख्याचें बोलणें, सभ्यपणाचें संभाषण।
सहीह करना—दुरुस्त करणें, सही करणें।
साँचे में ढालना—साच्यांत घालणें।
साका करना—शक प्रस्थापणें।
साज़िश करना—कट करणें।
साथ देना—मिळणें, सामिल होणें।
साथ रहना—मिळून रहाणें।
सान धरना—धार लावणें।
सामना करना—तोंडावर उत्तर देणें।
सामने होना—आह्वान करणें।
साया तले आना—आश्रयाखाली येणें।
साया पड़ना—एकाद्याच्या कह्यांत जाणें।
साया होना—भूत-बाधा होणें।
सार जानना—किंमत जाणणें।
सावन हरे न भादो सूखे—काय दिवाळी काय दसरा।
सिट्टि गुम होना—पिसाळणें, वेडगळणें।
सिमट जाना—आकुंचन होणें।
सिर उठाना—डोकेवर काढणें, बंड करणें।
सिर उठाते ही पामाल होना—उचल खातांच नाश पावणें।
सिर उतारना—शिरच्छेद करणें, डोकें मारणें।
सिर करना—डोकें देणें सुरूँ करणें।
सिर खुजाना—शिक्षा अंगावर ओढून घेणें, डोकें खाजविणें।
सिर खाना—चिडविणें, ओरडणें।
सिर गंजा करना—मार देणें।
सिर चढ़के मारना—एकाद्यावर दोषारोप करणें।
सिर चढ़ाना—अभिमान बाळगणें, उद्धट होणें।
सिर जोड़ना—एकत्रित होणें, जमा होणें।
सिर झुकाना—नमस्कार करणें।
सिर तोड़ना—ताब्यांत घेणें, पराजय करणें।
सिर धरना—आज्ञा धारक होणें।
सिर देना—प्रतिज्ञा करणें।
सिर धुनना—शोक करणें।
सिर नीचा करना—लाजणें, लाजेनें मान वाकविणें।
सिर पर खाक डालना—दुःख करणें, डोक्यांत राख घालणें।
सिर परस्ती करना—मदत करणें, रक्षण करणें।
सिर पीटना—शोक करणें।
सिर भारी होना—घेरी येणें, डोकें दुखणें।

सिर मुँड़ाना—संन्यास घेणें।
सिर मूँड़ना—लुटणें।
सिर से कफ़न बाँधना—जिवावरचें काम आंगीकारणें।
सींग दिखाना—अंगठा दाखविणें, फसविणें।
सींग निकलना—कान लांब होणें।
सींगी लगाना—तुंबडी लावणें।
सीख देना—उपदेश करणें।
सीख लेना—सल्ला घेणें, उपदेश घेणें।
सीटी बाँधना— } गोंधळणें, चित्त-विक्षेप होणें।
सीटी गुम होना— }
सीधी राह से फिरना—योग्य मार्गावरून ढळणें।
सीना उभाड़ कर चलना—अभिमानानें ताठ होऊन चालणें।
सीना से लगाना—आलिंगणें, मिठी मारणें।
सीस काटना—शिरच्छेद करणें।
सीस गूँथना—वेणी घालून घेणें।
सुध भूलना—शुद्धि नसणें।
सुध रखना—मानणें, लक्षात ठेवणें।
सुध लेना—काळजी घेणें।
सुन पाना—कळणें, कळून येणें।
सुभ मनाना—कल्याण इच्छिणें।
सुरत आना—स्मरणें, ध्यानात येणें।
सुरत करना—स्मरण करणें, आठवणें।
सुरत बिसारना—विस्मरण होणें।
सुरत न रहना—आठवण न रहाणें।
सुरमा होना—पूड होणें।
सुर्ख होना—पिकणें।
सुर्खाव का पर लगाना—कांहीं आश्चर्यकारक गोष्ट करणें।
सुर्खाब का पार होना—कोणतें ही काम करण्यास नालायक होऊन बसणें।
सुलूक करना—सलोखा करणें, चांगलें वागणें।
सुहाग उतरणें—सौभाग्य नष्ट होणें, विधवा होणें।
सूद पर देना—व्याजी देणें।
सूरत पकड़ना—अस्तित्वांत येणें, साकार होणें।
सूली चढ़ाना— } सुळावर चढविणें, सुळावर देणें।
„ देना— }
सेंक साँक करना—शेक बीक देणें।
सेवन करना—उपयोग करणें, वापरणें।
सेहत पाना— } आजारांतून उठणें।
„ होना— }
सेहरा बँधना—मग्न होणें-यश मिळणें।
सैन करना—खूण करणें।
सैन मारना—डोळे मिचकावणें।
सौंह खाना—शपथ घेणें।
सोग करना— } शोक करणें, विलाप करणें।
„ मानना— }
सौगंद खाना—शपथ घेणें।
सौगंद खिलाना—शपथ घेवविणें।
सौदा खरीदना— } माल खरीदणें, व्यापार करणें।
„ लेना— }
स्याह करना—बिघडविणें; काळें करणें, हिशोब घेणें।
स्याहा करना—दाखल करणें, लिहून ठेवणें; वहींवर चढविणें।
स्वार्थ करना—उपयोग करून घेणें।

ह

हकीर जानना—तुच्छ मानणें, तिरस्कार करणें।
हचर मचर करना—कांकूं करणें।
हज़म करना—पचविणें।
हजामत बनाना—हजामत करणें।
हजो करना—निंदा करणें।
हड फूटना—प्रगति होणें।
हड़डे भेथड़े निकालना—दुराचारी होणें।
हएडा फोड़ना—गुप्त गोष्ट उघड करणें।
हतक करना—कळंक लावणें, बेअब्रू करणें।
हत इज्जत करना—बेअब्रू करणें।
हथियार बाँधना—वस्त्र धारण करणें।

हथेली देना— } मदत करणें।
„ लगाना— }
हथेली पर सिर रखना—तळहाता वर शिर घेणें, जिवाची पर्वा न करणें।
हथेली खुजलाना—तळहात खाजविणें, (पैसा मिळण्याचा संभव मानतात)
हप करना—गट्ट, गडप करणें।
हपझप खाना—आधाशीपणें खाणें।
हमल गिरना—पोटचें पडणे-जाणें।
हमल से होना—गर्भवती होणें।
हर्फ़ पकड़ना—टीका करणें।
हर्फ़ पहिचानना—मूळाक्षरें शिकणें।
हल जोतना—नांगर जुंपणें।
हल करना—(प्रश्न) सोडविणें, उलगडा करणें।
हल होना—(प्रश्न) सुटणें, उलगडा होणें।
हलका जानना—तिरस्कार करणें।
हलदी लगा के बैठना—अगदीं तयार होऊन बसणें।
हलफ़ उठाना—शपथ घेणें।
हलाक करना—ठार करणें, थकविणें।
हलाक होना—ठार होणें, थकणें।
हल्ला करना—दंगा माजविणें।
हवा करना—वारा घालणें, जाहीर करणें।
हवा खाना—सहल करणें।
हवा बंदी करना—हवेंतील किल्ले बांधणें, मनांत मांडे खाणें।
हवा से बात करना—अत्यंत वेगानें जाणें।
हवा से लड़ना—व्यर्थ भांडण उकरून काढणें।
हवा के बबूले फोड़ना—मनोराज्य करणें।
हवा के घोड़े पर सवार होना—अत्यंत घाईत असणें।
हवा हो जाना—नाहींसें होणें।
हवालात करना—कोंडून ठेवणें।
हवास ठिकाने होना—शुद्धिवर येणें।
हाथ आना—हातांत येणें, मिळणें।
हाथ उठाना—सोडणें, बाजूला होणें, बंद करणें, रामराम करणें, मारणें, भिक्षा घालणें।
हाथ ओट लेना—ओंजळीनें घेणें।
हाथ कमर पर रखना—अशक्त होणें, थकणें।
हाथ करना—ताब्यांयात घेणें।
हाथ कानों पर रखना—आश्चर्य चकित होणें, नाकबूल करणें।
हाथ काटना—दुःख करणें, शोक करणें।
हाथ खींचना—अलिप्त रहाणें।
हाथ चाटना—एकादें पक्वान्न आधाशीपणें खाणें।
हाथ जोड़ना—प्रार्थना करणें, काकुळतीला येणें।
हाथ झाड़ना—संबंध तोडणें।
हाथ झूटा होना—हात उष्टा होणें, हातची शक्ती गमाविणें।
हाथ डालना—एकाद्या कामांत पडणें।
हाथ देना—संबंध राखणें, व्यापार करणें, मदत करणें।
हाथ धोना—निराश होणें।
हाथ पड़ना—ताब्यांत येणें।
हाथ पत्थर तले दबाना—नाइलाज होणें।
हाथ पसारना—मागणें, स्वीकारण्यास तय्यार होऊन बसणें।
हाथ पर धरे रहना—तयार रहाणें।
हाथ पाँव फूल जाना—गोंधळणें, त्रासणें, निराश होणें।
हाथ पाँव फैलना—पसारा वाढविणें।
हाथ पाँव मारना—धडपडणें, प्रयत्न करणें।
हाथ फेरना—लाड-प्रेम करणें।
हाथ बढ़ाना—परधनाचा अपहार करणें।
हाथ बंदा होना—गरीब होणें, फ़ुरसत नसणें।
हाथ बांधना—प्रार्थना करणें।
हाथ मलना—पश्चाताप करणें, शोक करणें।
हाथ मारना—वचन देणें, लुटणें, दुखापत करणें।
हाथ मिलाना—समत्वाचा हक्क सांगणें, कुस्तीला उभे रहाणें, हस्तान्दोलन करणें।
हाथ रोकना—आडकाठी करणें।
हाथ लगना—प्राप्त होणें।
हाथ लगाना—(कामा) मध्यें पडणें, रागे भरणें, शिक्षा करणें, त्रास देणें, शुरू करणें।

हाथ समेटना—हात राखून वागणें।
हाथ से जाना—गमाविणें, नाइलाज होणें।
हाथ तंग होना—गरीब होणें।
हाथ पाँव तोड़ना—पंगू करणें।
हाथापाई करना—धडपडणें।
हाथाबाँही करना—हात घाईवर येणें।
हाय मानना—दुःखानें सुस्कारा टाकणें।
हार जीत करना—जुगार खेळणें।
हार जीत मानना } निराशेनें सर्वस्वाचा त्याग करणें।
,, ,, मान लेना }
हार में रहना—तोटयांत असणें।
हाल बेहाल होना—चांगले दिवस जाऊन वाईट दिवस येणें।
हासिल करना—मिळविणें, संपादणें।
हासिल होना—प्राप्त होणें, मिळणें।
हिक़ारत करना—द्वेष-तिरस्कार करणें।
हिक़ारत की नज़र से देखना—तुच्छतेनें पहाणें-लेखणें।
हिचकिची बांधना—दांत खाणें, दांत ओठ खाणें।
हिचकी आना—उचकी लागणें।
हिचकी लगना—मरणोन्मुख होणें।
हिफ़ाजत करना—राखून ठेविणें, रक्षण करणें।
हिफ़ज़ करना—तोंडपाठ करणें।
हिमायत करना—पाठ-पुरावा करणें।
हियाव खुलना—धीर धरणें।
हिल मिल कर रहना—शांतीनें रहाणें।

हिलोरी मारना—वर उसळणें, समुद्रा सारख्या लाटा येणें।
हिसाब साफ़ करना—हिशोब चुक्ता करणें।
हीला हवाला करना—कपट करणें, फसविणें।
हुकूमत जताना—सत्ता गाजविणें।
हुकूमत करना—राज्य चालविणें।
हुक्का पानी बंद करना—जाती बाहेर टाकणें।
हुलास लेना—तपकीर ओढणें।
हुलास होना—गोंधळणें।
हूँकारी मारना—होकार देणें।
हूँहट करना—सरळ उत्तर देण्याचें टाळणें, गडबड गुंडा करणें।
हूक हूक कर रोना—आकसाबुक्शीरडणें।
हेला मारना—ढकलणें, रेटणें, लाटणें।
हैसियत खराब करना—व्यंग करणें, रूप विघडविणें।
होंठ निकालना—रागावणें, दुःखी होणें।
होंठ चाबना—ओठ चावणें, पश्चात्ताप करणें, भिणें, रागावणें।
होश करना—निराश करणें, आशाभंग करणें, फजीत करणें।
हौसिला निकालना } आकांक्षापुरी करणें, आटोकाट प्रयत्न करणें।
,, पूरा करना }

समाप्त

वंदे मातरम्

